

T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI
ESKİ TÜRK EDEBİYATI BİLİM DALI

HÂMÎ DÎVÂNI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan
Adem ALTAY

Tez Danışmanı
Prof. Dr. Cemâl KURNAZ

Ankara 2008

Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğüne

Ankara

Adem Altay’a ait Hâmi Divânı adlı çalışma jürimiz tarafından Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı / Eski Türk Edebiyatı Bilim Dalında yüksek lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

[İmza]

[Ünvanı, Adı ve Soyadı] (Başkan)

Prof. Dr. Cemâl KURNAZ

[İmza]

[Ünvanı, Adı ve Soyadı]

Prof. Dr. Ahmet MERMER

[İmza]

[Ünvanı, Adı ve Soyadı]

Doç. Dr. Yaşar AYDEMİR

ÖN SÖZ

Bu tez çalışmamızda, 19. yüzyılda yaşamış olan (1815-1892) ve özellikle dinî- tasavvufî şiirleri ile dikkat çeken mutasavvıf şâirlerden Hâmi Efendi'nin Divân'ı üzerinde çalıştık.

Divanı'nın bilinen tek nüshası Millet Kütüphanesinde yer alıyor. Eserin başka nüshalarının da olabileceği düşüncesi ile yurt içi ve yurt dışı kataloglarını taradık. Ancak ne divanın başka bir nüshasına ne de şâirin başka bir eserine rastladık.

Şâirin Divân'ında toplam 347 şiir bulunmaktadır. Bunların 5'i kaside, 295'i gazel, 3'ü müstezad gazel, Biri 12'li musammat, 1'i mütessa, 1'i müsemmen, 1'i müsebba, 10'u müseddes, 9'u muhammes, 9'u tahmis, 4'ü murabba, 7'si nazmdır. Bu şiirlerin toplam 330'u Türkçe, 17'si Farsçadır.

Hâmi Efendi'nin dönemin devlet adamlarına sunulmuş bir kasidesi yoktur. Divân'ında bulunan dört kasidenin tamamı tevhid, münâcât ve naat türünde yazılmıştır. Bir diğer kaside ise tarihtir. Gazelleri ve diğer şiirleri de daha çok Hz. Muhammed'e, Hz. Ali'ye, başta Hz. Hasan ve Hüseyin olmak üzere On İki İmâm'ın diğer fertlerine, Hz. Fatıma'ya, Nakşibendî tarikatının kurucusu Bahaeddin Nakşibend'e, bazı tarikat büyüklerine övgü dolu bir muhtevaya sahiptir.

Kaynaklarda şâirin edebî şahsiyeti hakkında pek bir bilgi mevcut değildir. Bundan dolayı Divân'ında bulunan şiirler dikkate alınarak şâirin edebî yönü takdim edilmeye çalışıldı.

Bu çalışma üç bölümden meydana gelmektedir. Birinci bölümde şâirin hayatı, Divân'ı, edebî şahsiyeti hakkında bilgi; ikinci bölümde Divân'ının şekil incelemesi ve üçüncü bölümde şâirin dinî ve tasavvufî dünyası bulunmaktadır.

İnceleme bölümünde, dinî-tasavvufî yönü ağırlıklı olan Divân'ın muhtevası dinî ve tasavvufî yönden tahlil edilmiştir. Divân'ın sosyal hayata, şâirin yaşadığı yere dair herhangi bir bilgi içermemesi nedeniyle bu yönlele hiç değinilmemiştir.

Divân'da geçen bütün kelimeleri çekimleriyle birlikte dizin bölümünde verdik. Aranan her kelimeye daha çabuk ulaşılabilmesi için kelime gruplarını metinde olduğu şekliyle verdik.

Tez çalışmalarım esnasında yardımlarını esirgemeyen, kütüphanesini kullanımına açan değerli danışmanım Prof. Dr. Cemâl Kurnaz'a, Farsça şiirlerin okunmasında yardımcı olan Dr. İsrail Babacan'a, tavsiyelerinden dolayı Halil Çeltik'e teşekkür ederim.

Adem ALTAY

2008

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ	i
İÇİNDEKİLER	iii
KISALTMALAR	vi
1. BÖLÜM	1
HÂMÎ’NİN HAYATI, DİVÂNİ VE EDEBÎ ŞAHSİYETİ	1
A- HAYATI	1
B- DİVÂN’I	2
C- EDEBÎ ŞAHSİYETİ	6
a- Dil	6
b- Üslûp	9
c- İmlâ Hususiyetleri	11
2. BÖLÜM	13
HÂMÎ DİVÂNİ’NİN ŞEKİL YAPISI	13
A- NAZİM ŞEKİLLERİ	13
a- Kaside	13
b- Gazel	14
c- Müstezâd Gazel	16
d- Nazm	16
f- Musammatlar	17
f.1- 12’li Musammat	17
f.2- Mütessa	18
f.3- Müsemmen	18
f.4- Müsebba	18
f.5- Müseddes	19
f.6- Muhammes	19
f.7- Tahmis	20
f.8- Murabba	20
B- VEZİNLER	21
C- KAFİYE VE REDİFLER	22
3. BÖLÜM	24
HÂMÎ’NİN DİNÎ VE TASAVVUFÎ DÜNYASI	24
A- DİN	24
a- Allâh	24
b- Melekler	29
c- Dinî Kitaplar	31
ç- Ayetler	33
d- Hadisler ve Dinî Menşe’li Sözler	38
e- Lâ-İllâ	42
f- Peygamberler	43

f.1-	Hz. Âdem	43
f.2-	Hz. Şîr, Hz. İdrîs, Hz. Nûh, Hz. İbrâhim, Hz. İshâk ve Hz. İsmâil	44
f.3-	Hz. Hût, Hz. Lût, Hz. Sâlih, Hz. Hârûn ve Hz. Mûsâ	45
f.4-	Hz. Yakûb	46
f.5-	Hz. Yûsuf	46
f.6-	Hz. Eyyûb, Hz. Dâvud, Yûşa‘, Zü’lkif, Zekerîyyâ ile Yahyâ	49
f.7-	Hz. Süleymân	49
f.8-	Hz. Hızır	51
f.9-	Hz. İsa	53
f.10-	Hz. Muhammed	55
g-	Dört Halife	59
g.1-	Hz. Ebû Bekir	59
g.2-	Hz. Ömer	60
g.3-	Hz. Osmân	60
g.4-	Hz. Ali	60
h-	Ehl-i Beyt, On iki İmâm ve On Dört Masûm	64
h.1-	Hz. Hasan	66
h.2-	Hz. Hüseyin	66
h.3-	Ali b. Hüseyin (Zeyne’l-Âbidin)	69
h.4-	Muhammed Bâkır	70
h.5-	Cafer-i Sâdık	70
h.6-	Mûsî-i Kâzım	71
h.7-	Ali Rızâ	71
h.8-	Muhammed Takî - Ali Nakî	71
h.9-	Hasanü’l-Askerî	72
h.10-	Muhammed Mehdî	72
h.11-	Hz. Fâtıma	73
i-	İnkârcılar	73
i-	Âhiret İle İlgili Kavramlar	74
i.1-	Âhiret	74
i.2-	Kıyâmet	74
i.3-	Âhir Zamân	76
i.4-	Haşr/Mahşer	76
i.5-	Cennet	77
i.5.1-	Tûbâ	79
i.5.2-	Kevser-Selsebil	79
i.5.3-	Hûrî (Hûr), Gılmân	80
i.6-	Cehennem	80
j-	Önemli Gün ve Geceler	82
B-	TASAVVUF	83
a-	Vahdet-i Vücûd	83

b-	Aşk (Âşık)	87
c-	Tarikat İle İlgili Mefhûmlar	90
c.1-	Tarîk, Mezheb, Meşreb	90
c.2-	Nakşîlik	93
c.2.1-	Hâce Muhammed Bahâeddîn Nakşibend	94
c.2.2-	Nakşîlik'in Esasları	94
c.3-	Bektaşîlik	95
c.4-	Mürşid, Pîr	96
c.5-	Derviş	98
c.6-	Mürid, Sâlik	99
c.7-	Tekke	100
d-	Diğer Bazı Tasavvufî Mertebeler ve Kavramlar	102
d.1-	Sabır	102
d.2-	Kanâ'at, Fakr, Gedâ, Terk	103
d.3-	Zikir, Vird	105
d.4-	Günah ve Tevbe	106
d.5-	Fenâ ve Bekâ	107
	KAYNAKÇA	110
	HÂMÎ DÎVÂNÎ	113
	(METİN)	113
	KAŞİDELER	114
	MUSAMMATLAR	128
	12'Lİ MUSAMMAT	128
	MÜTESSA'	131
	MÜŞEMMEN	134
	MÜSEBBA'	137
	MÜSEDDESLER	141
	MUHAMMESLER	161
	TAHMİSLER	172
	FARŞA MUHAMMESLER	186
	MURABBA' LAR	190
	İBTİDÂ'-İ GAZELİYYÂT	196
	NAZM-I FÂRSÎ	215
	TÂRİHİ KAŞİDESİ	437
	NAZMLAR	440
	SONUÇ	442
	ÖZET	443
	ABSTRACT	444
	ŞİİR DİZİNİ	453

KISALTMALAR

a.g.e.	: Adı geçen eser
bkz.	: bakınız
G.	: Gazel
H.D.	: Hâmî Dîvânı
K.	: Kaside
Müs.	: Müstezâd
Mb.	: Müsebbâ
Md.	: Müseddes
Mh.	: Muhammes
Mr.	: Murabbâ
Ms.	: Müsemmen
Msm.	: 12’li Musammat
Mt.	: Mütessâ
N.	: Nazm
s.	: Sayfa
T.	: Tahmis
v.b.	: ve benzeri

1. BÖLÜM

HÂMÎ'NİN HAYATI, DİVÂNİ VE EDEBÎ ŞAHSİYETİ

A- HAYATI

Üzerinde çalıştığımız Divân'ın şâiri, Selânikli Hâmi ve Diyarbakırlı Hâmi'den sonra Hâmi mahlası ile şiirler yazan üçüncü şâir olan ve Besim Atalay'ın Maraş Tarihi ve Coğrafyası adlı eseri dışında kaynaklarda kendisine dair bilgiye rastlanmayan Maraşlı Gaffar Baba'dır. Besim Atalay, Gaffar Baba'nın doğum tarihine ilişkin herhangi bir bilgi vermez. Tahsin Yıldırım ise, bu şâirin doğum tarihi olarak 1815 senesini verir. (Yıldırım 2006: 165)

Besim Atalay, Maraş Tarihi ve Coğrafyası adlı eserinde, şâirin hayatı hakkında bize şu bilgileri verir: “Bu zat, aslen Buharalı Abdülgafur namında birinin oğlu olup Maraş'ın yegâne dergâhı olan Çarşı Tekkesi'ni ihya etmiş ve dergâhın mesnevihanlığını da icra etmiştir. Tarikat ve tasavvufun aleyhinde bulunan Maraş bilginlerinden bazıları, halkı bu zattan soğutmaya çalışmışlardır. Şâirin cenaze töreninde bulunan bir hoca, Maraş müftüsü tarafından kınanmış ve hesaba çekilmiştir. Bu nedenle de senelerce konuşmamışlardır. Halk arasında zındıklıkla suçlanan Gaffar Baba'nın ‘ârif ve bilgili bir zat’ olduğu söylenir. Arapça ve Farsça konusunda da büyük ve derin bir bilgiye sahip olduğu söylenen şâir, İlm-i Nücûm'a da vâkıftır. 1309/1891-92 tarihinde vefat etmiştir. Mezarı görev yaptığı dergâhtadır.” (Atalay 1916: 136-140)

Hâmi, Nakşibendî tarikatına intisap etmiş bir şâirimizdir. O, Nakşibendî tarikatına mensubiyetini ve Nakşibendî sâliklerinden olduğunu Divân'ındaki bazı beyitlerde şöyle anlatır:

‘Înâyât-ı Cenâb-ı Hakk ile sad şükr kim Hâmî
Tarîk-i hâcegân-ı Nakş-bend’e intisâb itdik H.D.(G.177/5)

Talebde nefy-i lâ isbât-ı illâ eyleriz zîrâ
Tarîk-i ma‘nevîde sâlikân-ı Nakş-bendiz biz H.D.(G.124/3)

B- DİVÂN'I

Üzerinde çalıştığımız Divân, İstanbul Kütüphaneleri Türkçe Yazma Divânlar Kataloğu'nda Selânikli Hâmî'ye ait olarak gösterilmektedir.(TYDK 1967: 970)

Tezkire-i Fatin'in 58. sayfasında Selânikli Hâmî için, “Selânik'te doğdu ve bazı vüzerânın divân kitabetlerinde bulunarak 1258/1842'de vefat eyledi.” (Fatin 1271/1855: 58) ifadesine yer verilir. Yine Tezkire-i Fatîn'de;

Sevdiğimde hüsn ü ân olsun derim meşreb bu ya
Nev-resi de nev-civân olsun derim meşreb bu ya

matlalı ve:

Keç-revişle Hâmiyâ şebdiz-i kilki Zaika
Esb-i tab'ım hem-inan olsun derim meşreb bu ya

maktalı Selânikli Hâmî'ye ait gazele yer verilir.

Mehmet Süreyyâ da Tezkire-i Fatîn'deki bu bilgiye paralel olarak, Sicill-i Osmanî'de Hâmî Efendi için “Selâniklidir. Divân kâtibiydi. 1258/1842'de vefat etti.” (Süreyya 1996: 596) der.

20 beyitlik tarihinde, Divân'ını Hicrî 1 Recep 1284/29 Ekim 1867 yılında bitirdiğini ifade eden Hâmî, tahmislerinin sonuna Rebî'ü'l-evvel sene 1302/Aralık

1885 ve Divân'ının en sonuna Cemâziye'l-evvel sene 1303/Şubat 1886 tarihlerini düşmüştür:

Sâl-i hicret bin iki yüz seksen ile çâr idi

Gurre-i şehri-i recebde eyledim hatmü'l-kelâm H.D.(Tr.17)

İbnülemin Mahmud Kemal İnal, Sicill-i Osmanî'de bu beyte istinaden, Millet Kütüphanesinde, Selânikli Hâmi nâmına kayd edilen 103 numaralı bu Divân'ın 1284/1867'de sahibi tarafından tertip kılındığını, 1258/1842'de vefat eden bir şâirin 1284/1867'de Divân tertip edemeyeceğini ve bu Divân'ın hayatı bilinmeyen bir başka şâire ait olabileceğini, söyler. (İnal 1969: 558) Gerçekten de verilen tarihlerde bir yanlışlık yoksa bu Divân'ın Selânikli Hâmi'ye ait olmasına hiç imkân yoktur.

Bunlara ilaveten, gerek bu Divân'da ve gerekse Diyarbakırlı Hâmi'nin Divân'ında “olsun derim meşreb bu ya” redifli bir gazel bulunmamaktadır. Bu da göstermektedir ki Millet Kütüphanesi, Ali Emîrî Manzûm Eserler 103 numarada bulunan bu Divân, Selânikli Hâmi'ye değil 1303 (1886) senesinden sonra vefat eden başka bir Hâmi'ye aittir.

Atalay, Maraş Tarihi ve Coğrafyası adlı eserinde, Gaffar Baba'nın Divân'ından 3 ve 5 bentten oluşan iki müseddes ile 4 ve 8 beyitten oluşan iki gazele yer verir. 3 bentlik müseddesin tüm bentleri, Hâmi Divân'ında bulunan 11 bentlik 9. müseddesin birinci, ikinci ve onuncu bentlerini oluşturmaktadır:

Ey dil yanalım derd ile kim geldi muharrem

Ey dîde **boyan** kana bugündür meh-i mâtem

Bu ayda sürûr iden **olur** ehl-i cehennem

Hak'dan utanan **bu mâhda olmaya** hurrem

Yansun oda ol dil ki bugünler ola bî-gam

Kör olsun o gözler ki bu dem olmaya pür-nem

Bu ayda ciger-gûşe-i sultân-ı risâlet
Nev-bâve-i gül-bûn gül-i bostân-ı velâyet
 Ya‘ ni ki Hüseyin ahter-i eflâk-i imâmet
 Nûş eyledi ol teşne-ciger câm-ı şehâdet
 Yansun oda ol dil ki bugünler ola bî-gam
 Kör olsun o gözler ki bu dem olmaya pür-nem

Yâ Rab bu ne hâl u bu ne sırr u bu ne hikmet
 Hep Âl-i Resûl’ün ola der-mânde-i mihnet
 Pâ-mâl *ola* anlara lââyık iken ‘ izzet
 Bu hâle ebed yanmadadır ehl-i muhabbet
 Yansun oda ol dil ki bugünler ola bî-gam
 Yâ Rab bu ne hâl u bu ne sırr u bu ne hikmet
 Kör olsun o gözler ki bu dem olmaya pür-nem (Atalay 1916: 139)

Bu şiirde italik ve kalın punto ile yazılan yerler, Hâmi Divân’ında bulunan şiirin ilgili yerleri ile farklılık arz etmektedir [Farklılıklar için bkz: H.D.(Md.9)]. Özellikle ikinci bendin ikinci mısraı üzerinde çalıştığımız Divân’da “Nev-res-gül-i gülzâr-ı dil-i şâh-ı velâyet” şeklindedir. Bu da Besim Atalay’ın, bu şiiri, herhangi bir cönk ya da mecmuadan veya şâirin elimizde olmayan bir başka Divân nüshasından almış olabileceğini göstermektedir.

Atalay’ın eserinde yer verdiği 4 beyitten oluşan ve makta beyti bulunmayan gazel, Hâmi Divân’ında bulunan 5 beyitlik 132. gazelin ilk 4 beytini oluşturmaktadır:

Hayâlin dîdeden mihrin dil-i dîvânenen çıkmaz
 Tenimden çıksa cân şevkin *şu* halvet-hânenen çıkmaz

Mürîd-i meşreb-i *zâhid idi* dil bir zamân hâlâ
 Şanemler secdesin tâ' at bilür büt-hâneden çıkmaz

Hoşâ ol mest kim kayd-ı hodîden olmuş âzâde
 Elinde câm-ı sahbâ nûş ider mey-hâneden çıkmaz

Taleb kıl sırr-ı âdemden muhabbet sırrını *anla*
 Çıkar vîrânelerden kenz her vîrânedan çıkmaz H.D.(N.3/1)

Bu şiirde de italik ve kalın punto ile verilen yerler, Hâmi Divân'ında bulunan şiirin ilgili yerleri ile farklılık arz etmektedir [Farklılıklar için bkz: H.D.(G.132)].

Atalay'ın eserinde yer verdiği diğer iki şiir, Hâmi Divân'ında aynen tekrar edilmemekle birlikte, bu şiirleri oluşturan kelime ya da tamlamalar Divân'da bulunan şiirlerin içinde karışık olarak bulunmaktadır. Ancak bu şiirlerde bulunan neşveyi Hâmi Divân'ında bulunan şiirlerde de hissetmek mümkündür:

Ey Hakın 'âşıkı gel dinle kudûm ü nâyı
 Söyler esrâr-ı 'Alî anla da bil Mevlâ'yı H.D.(N.3/1)

Cümle eşyâda 'ayân Hakkı görem dersen eger
 Sürme it çeşmine hâk-i der-i Mevlânâ'yı H.D.(N.3/2)

Ey Hakın 'âşıkı gel olma sen hercâî
 Kalma sûretde taleb kıl güher-i mânâyı
 Bâb-ı teslîmde bulan lâ dime bil illâyı
 Ger 'ayânen göreyim dersen eger Mevlâ'yı
 Mahv idüp varını gel dinle kudûm ü nâyı
 Dest-i ihlâs ile tut dâmen-i Mevlânâ'yı (Atalay 1916: 137)

Atalay'ın eserinde yer vermiş olduğu bu şiirler göstermektedir ki Millet Kütüphanesi, Ali Emirî Manzum Eserler 103 numarada bulunan bu Divân, Gaffar Baba'ya aittir. Zira 1919 tarihinden önceki bir zaman diliminde Maraş Maarif Müdürlüğü de yapmış olması, Besim Atalay'a, Maraşlı şâirleri yakından tanıma ve eserlerini inceleme fırsatı vermiş olmalıdır. Bu da Besim Atalay'a güvenmemizi zorunlu kılmaktadır.

Hâmi'nin, elimizde bulunan tek eseri Divân'ıdır. O, Divân'ını şeyhinin emri üzerine tertip ettiğini söyler:

Bir gün ol evrâkı bir dīvānce tertīb it diyü

İtdi fermān zāt-ı vālā mürşid-i 'ālī-maḳām H.D.(Tr.13)

Atalay, daha önce ismi zikredilen eserinde, şâirin Tekke Kütüphanesi'nde astronomi ve yıldızlarla ilgili yazma kitaplarının bulunduğunu ve kendi eliyle yazdığı takvimlerinin mevcut olduğunu belirtir. Lakin şu an için bu eserler elimizde mevcut olmayıp yerlerini de bilmiyoruz.

Dinî, tasavvufî konuların işlendiği Divân'ın muhtevası hakkında detaylı bilgi ilerleyen kısımlarda verilmiştir.

C- EDEBÎ ŞAHSİYETİ

a- Dil

Yerine göre çok sade ve tabî bir Türkçe ile beyitler ve mısralar söyleyen Hâmi, Divânı'nda birçok Arapça, Farsça kelime ve terkîplere de yer verir. Kullandığı Arapça, Fasça kelime ve terkiplerin etkisiyle dili fazla sade sayılmaz. Gazelleri de dâhil olmak üzere şiirlerinde Arapça fiiller çoğunluktadır. Genellikle Arapça isimler;

etmek, olmak, kılmak, eylemek ve buyurmak gibi Türkçe yardımcı fiillerle birlikte kullanılır:

Eyleriz la‘net hezârân ol Yezîd-i şûma kim
Farzdır la‘n-ı Yezîd ü Şimr ile Mervân bize (K.2/15)

Hâmi Divân’ında, yer yer “eski Türkçenin ve eski Anadolu Türkçesinin ses özellikleri (yuvarlaklaşma, yumuşamanın olmaması)” (Ergin 1994: 451-455) ve arkaik söyleyişler görülmektedir:

Melâhat *birle* lâl *itdi* niçe Hızr u Mesîhâyı
Cihân içre hadîs-i şekkerîn-i la‘l-i handânın (G.184/3)

İcüp mey zâhidâ mahbûba meyl *it* fehm *it* illâyı
Ko kıl ü kâli *yoh* ise kalursun tâ ebed lâda (G.252/4)

Görürdüm dil-beri rû’yâda girmez çeşmime *uyhu*
Nazar kııl dîde-i bahtım ‘acâ’ib hâba düşmüşdür (G.105/3)

Hiç mi insâf u mürüvvet eseri yok sende
Niçe bir nâz u tegâfûl *niçe* bir cevır ü cefâ (G.13/4)

Çekdügüm mihnet ü âlâm u belâ-yı hecri
Dinlesen lutf ile Hâmî sana tahrîr ideyim (G.210/7)

Selâmetle çıkardım *taşra* bâzâr-ı melâmetden
Rehâ itmez *n’idem* bir dem kemend-i halka-i gîsû (G.242/2)

Gaddâr *idügin* bilmedim ‘ahdine inandım (Md.10/1)

Kancaru ‘azm eylesem hâdî-i râhımdır Hüseyin (Md.5/1)

Vezne uyum sağlamak amacıyla Türkçe sözcükler birleştirilerek söylenir. “N’ola, n’itsün, n’iderdi, n’eyleşem, n’idem, olal’dan, duyal’dan” vb. kullanımları buna örnek gösterebiliriz:

N’ola kılsan bir nazar şâhâ dil-i mahzûnuma
İltifâtınla ola sâğar-keş-i zevk-i tarab (G.28/6)

Hezâr-ı gülşen-i hüsnün **olal’dan** ey gül-i ahmer
Cefâ-yı hârdan oldı işim efgân u vâveylâ (G.14/4)

Hâmi Divân’ında atasözüne hiç rastlanmaz. Ancak yer yer deyim anlamlı söz gruplarına rastlamak mümkündür. Divân’da çok fazla yer teşkil etmeyen bu deyimlerin belli başlıları şunlardır:

- (105b) Dil ehli **âb-ı rû tökmez** der-i her bî-sa‘ âdetde (Yüzsuyu dökmek)
- (105b) Felek şimden girü zıll-i hüâmâsın **başına çalsun** (Başına çalmak)
- (K.4/25) **Âsitânına sürerler** kudsiyân her dem **cebîn** (Eşiğine yüz sürmek)
- (Msm.1) Elbette felek bir gün **ider hâk ile yeksân** (Hâk ile yeksân etmek)
- (Msm.3) **Dil virmeyelim** dehrde her nakş-ı serâba (Gönül vermek)
- (Md.10/1) Bir şûha **virüp dil** anı ben yâr ola sandım (Gönül vermek)
- (Msm.5) **Kurbân olalım** hubb-ı şeh-i âl-i ‘abâya (Kurbân olmak)
- (Msm.5) **Cân** ola **fedâ** Hazret-i Kâzım’la Rızâ’ya (Cân fedâ)
- (Md.5/4) Âl ü evlâd ‘aşkına olsun dil ü **cânım fedâ** (Cân fedâ)
- (Mt.2) Âh idüp **kan ağlayup** her dem direm vâ-hasretâ (Kan ağlamak)
- (Mt.5) **Tut elim** hak Mustafâ sultân-ı server ‘aşkına (Elinden tutmak)
- (Md.1/3) ‘**Aşka gel** kim vâkıf-ı esrâr-ı hikmet olasın (Aşka gelmek)
- (Md.1/6) **Aç gözün** nüh Kubbe-i Hağrâ’ya eyle bir nazar (Gözünü açmak)
- (Md.2/1) Lutf u ihsân it **elim tut** yâ ‘Alîyyü’l-murtazâ (Elinden tutmak)
- (Md.3/5) ‘Alâ’ikden **çeküp el** tâlib-i fakr u fenâyız biz (El çekmek)
- (Md.4/5) **Virüp cân u dil** olduk kâle-i hüsnün harîdârı (Can ve gönül vermek)

- (Md.4/5) Hevâ-yı ‘aşk ile **sildik gönülden** hubb-ı ağyârı (Gönülden silmek)
- (Md.5/4) Askerî hubbıyla **çıkılmışdır gönülden** mâ-sivâ (Gönülden çıkarmak)
- (Md.7/3) Bakarken bir kez **aldı ‘aklını** ruhsâr-ı gül-gûnun (Aklını almak)
- (Md.10/3) Hâl-i siyehi murğ-ı dilim **dâma düşürdi** (Tuzağa düşmek)
- (G.48/7) **Çekme gam** demdeme-i haşrden ey Hâmi bize (Gam çekmek)
- (G.48/2) **Koyalım baş** der-i erbâb-ı dile şâm u seher (Baş koymak)
- (G.137/1) Ey gönül **aç hâb-ı** ğafletden **gözün** ol hak-şinâs (Gözünü açmak)
- (G.211/3) **Gözlerem** her dem **yolun** ey dost hâk-i râhınam (Yolunu gözlemek)

b- Üslûp

Hâmi Efendi, duygu ve düşüncelerini, bağlı bulunduğu tarikat çevrelerinden öğrendiği tasavvufî ıstılahlarla (Bkz: Nakşîlik) ve divân şiiri geleneğine ait imajlarla süsleyerek, kendine has bir üslûp oluşturmuştur.

Hemen hemen bütün şiirleri dinî-tasavvufî çizgide gelişen Hâmi Efendi, tasavvufî neşve açısından da çok yönlü bir kişilik arzeder. 18. Yüzyıl Divân şâiri Nakşibendî şeyhi Neccarzade Rızâ’nın iki gazelini [H.D.(T.7) ve (T.9)] ve 19. yüzyıl halk şâirlerinden Bektaşî meşreb Bolulu Dertlî’nin bir gazelini [H.D.(T.1)] tahmis etmesi, Hâmi Efendi’nin gerek Nakşî, gerekse Bektaşî çevrelerle etkileşim hâlinde olduğunu ve iyi ilişkiler kurduğunu göstermektedir. Bu durum, şâirin şiirsel anlatımını önemli oranda etkilemiş ve yaşadığı dönemde eşine az rastlanan farklı bir üslûba ulaşmasına vesile olmuştur.

Divân’ında tasavvuf felsefesinin hemen hemen bütün konularına rastlamak mümkündür. Özellikle de şâirin etkileşim hâlinde olduğunu düşündüğümüz Nakşî ve Bektaşî çevrelerinin itina gösterdiği belli başlı kavram ya da düşünceler (Bkz: Nakşîlik ve Bektaşîlik), Hâmi Divân’ında sık sık zikredilir. Dört halifeden övgüyle

bahsederken Hz. Ali'yi şiirlerinde çok daha yoğun işlemesi, buna karşılık Nakşibendî Tarîki sâliklerinden olduğunu belirtmesi dikkate şayan bir durumu ortaya koymaktadır. Samimi bir mutasavvıf olarak Nakşî ve Bektaşî anlayışını, dinî esaslardan uzaklaşmadan ve İslam inancıyla bir bütünlük oluşturur tarzda, bütүнleştirici bir üslûpla işlemiştir.

Hâmi Efendi'nin şâirliği mutasavvıflığından sonra gelir. Onun şiiri, tasavvufî düşünce ve duygularını anlatmak için kullandığı bir araç durumundadır. Ona göre şiirlerini renkli ve yeni kılan tarikat pîrlerinin himmetidir.

Olmasa himmet-i pîrân-ı tarîkat Hâmî

Böyle şi'rin ter ü hem tâze vü rengîn olmaz (G.130/7)

Hâmi'nin şiirlerinde beşerî duyguları ifade eden lirizme pek rastlanmaz. Onun şiirleri daha çok didaktik ve telkin edici bir üslûba sahiptir:

Virir âzâr ammâ menfa'at görmek mukarrerdir

Nasîhat-gû lisândır gûyiyâ ol neşter-i fassâd (G.74/6)

Hâmi Divânı'nda ifadeyi kuvvetlendirmek için iktibas yollu ayetlere, hadislerle ve dinî içerikli sözlere de çok sık yer verilmiştir. Bazı ayet ve sûre isimleri, sevgilinin bazen kaşı, bazen saçları ve genel olarak yüzü için teşbih unsuru olmuştur (Bkz. Ayetler, Hadîsler ve Dinî Menşe'li Sözler).

Hâmi Efendi'nin, bazı şiirlerinde Bektaşî-meşreb bir şâir neşvesi ile Ehl-i Beyt ve On iki İmam sevgisi görülür. Bu şiirler hem şâirin dünya görüşünü yansıtmaları, hem de yanık ve içli söyleyişini göstermesi bakımından önemlidir. Özellikle, Hz. Hüseyin'in Kerbela'da şehit edilmesini anlatan mersiyeleri oldukça etkileyicidir (H.D.G.50).

Divân edebiyatında, gül sevgili, bülbül sevendir. Hâmi Efendi bir beyitte gülü, bülbülün sûretinden nâle ve feryâd eder tarzda tasavvur etmiştir. Divân şiirinde gülün bülbülün görünüşünden dolayı ağlayıp inlediğine pek şâhit olunmadığı muhakkaktır. Zira divân şiirinde, âşığına gözyaşı döken veyahut onunla birlikte sevincini paylaşan bir sevgili tipi bulunmamaktadır. Bu durum bu beyti hayli ilginç kılmaktadır:

Ruh-ı âyîne-i pâkine olmuş ‘âşık-ı nâ-şâd
İder gül ‘andelfbin sûretinden nâle vü feryâd (G.74/1)

Sonuç olarak Hâmi, birkaç tarikat çevresine girip çıkmış, dinî-tasavvufî şiir anlayışını benimsemiş mutasavvıf bir şâirdir. Bağlı olduğu edebiyat geleneği, icazet aldığı tarikat çevreleri, yaşadığı ortam ve diğer eserleri ile ilgili daha detaylı bilgiler edinildikçe onun üslûp özelliklerine dair daha detaylı bilgiler vermek mümkün olacaktır.

c- İmlâ Hususiyetleri

Hâmi Divân’ında, harf ve kelime eksikliklerinden kaynaklanan hatalar dışında, en az elli imlâ yanlışlığı bulunmaktadır. Özellikle “-mak ” mastar eki, “-lık” yapım eki ve birinci çoğul şahıs eki olan “-k”nın yazımında genel anlamda bir birliktelik yoktur. Şâir, “olmak” kelimesini bazı yerlerde yanlış imlâ ile “اولمك” şeklinde, bazı yerlerde de doğru imlâ ile “اولمق” şeklinde yazmıştır. Aynı hatayı başka harflerde de yapan şâir, “ث”, “ص” ve “س” harflerini ve “ط” ile “ت” harflerini yazarken de imlâ hatalarına düşmüştür. Divân’da anlama uygun olarak “صور” şeklinde yazılması gereken sözcük “سور”, yine anlama uygun olarak “سور” şeklinde yazılması gereken sözcük de “صور” şeklinde yazılmıştır. Yazımı “اكسير” şeklinde olan iksîr kelimesi Divân genelinde hatalı bir imlâ ile “اكثير” şeklinde yazılmıştır.

Doğru yazımı “توكمك” (Dilçin 1983: 212) şeklinde olan tökmek kelimesi “طوكمك” şeklinde hatalı bir imlâ ile yazılmıştır.

Bunlar ve bunlara benzer bütün imlâ hataları, hatanın olduğu yere dipnot düşülerek ayrıntılı biçimde gösterilmiştir. Bütün bu imlâ hataları, şâirin iyi bir medrese eğitimi almadığını göstermektedir. Muhtemeldir ki şâirimiz, kendini bağlı bulunduğu tarikat çevrelerinde şahsî gayretleri ile yetiştirerek Divân’ını yazmaya muvaffak olmuştur.

2. BÖLÜM

HÂMÎ DIVÂNÎ’NİN ŞEKİL YAPISI

A- NAZIM ŞEKİLLERİ

Hâmî Divânî’ndaki şiirlerin nazım şekillerine göre dağılımı şöyledir:

	Türkçe	Farsça	Toplam
Kaside	5		5
12’li Musammat	1		1
Mütessa	1		1
Müsemmen	1		1
Müsebbâ	1		1
Müseddes	10		10
Muhammes	7	2	9
Tahmis	9		9
Murabba	5		5
Gazel	281	14	295
Müstezad Gazel	3		3
Nazm	6	1	7
Toplam	330	17	347

a- Kaside

Hâmî Divânî’nda kaside nazım şekliyle yazılmış 1’i münâcât, 3’ü na’t olmak üzere dört şiir bulunmaktadır. Ayrıca Divân’ın sonunda bir de 20 beyitlik tarih kasidesi yer almıştır. Birinci şiir münâcât, diğerleri na’ttır. Birinci kaside 29, ikinci kaside 31, üçüncü kaside 25, dördüncü kaside 42 ve beşinci kaside 20 beyitten oluşmaktadır.

Kasidelerde 2 vezin kalıbı kullanılmıştır. Birinci kasidede şâir, Hecezhahrinin “*mefâ’ilün mefâ’ilün mefâ’ilün mefâ’ilün*” kalıbını, diğer kasidelerde ise Remel bahrinin “*fâ’ilâtün fâ’ilâtün fâ’ilâtün fâ’ilün*” kalıbını kullanmıştır.

Kâfiye ve redifi oluşturan ses benzerlikleri şu şekildedir:

	Birinci kaside	İkinci kaside	Üçüncü kaside	Dördüncü kaside	Tarih kasidesi
Kâfiye	“...â”	“...ân ...”	“...eri”	“...în”	“...âm”
Redif		bize			

b- Gazel

Hâmi Divânı’nda 14’ü Farsça olmak üzere toplam 295 gazel yer almaktadır. Gazeller klasik divân tertibine uygun şekilde Arab alfabesine göre şiirlerdeki kafiye ve rediflere göre dizilmiştir. Hâmi Divânı’nda bulunan gazeller de bu şekilde sıralanmıştır:

Kafiye Harflerine Göre Gazellerin Dağılımı

	ا	ب	ت	ث	ج	ح	خ	د	ذ	ر	ز	س	ش	ص
Türkçe Gazeller	21	15	14	3	2	3	2	9	2	39	15	4	11	2
Farsça Gazeller	3	2	2					1		2			2	
	ض	ط	ظ	ع	غ	ف	ق	ك	ل	م	ن	و	ه	ى
Türkçe Gazeller	2	2	2	2	4	3	5	13	9	17	25	3	29	23
Farsça Gazeller											2			

Hâmî Divânı’ndaki gazeller genellikle yedi ya da beş beyitlidir. Bunların yarısından fazlasını yedi beyitliler, dörtte birinden fazlasını da beş beyitliler oluşturmaktadır. Hâmî Divânı’ndaki gazellerin beyit sayılarını ve bu sayılara karşılık gelen yüzdeleri şu şekilde vermek mümkündür:

	Beyit Sayıları						
	5 beyit	6 beyit	7 beyit	8 beyit	9 beyit	11beyit	13beyit
Türkçe Gazeller	82	8	164	9	12	5	1
%	27.79	2.71	55.59	3.05	4.06	1.69	0.33
Farsça Gazeller	2		11		1		
%	0.67		3.72		0.33		

Gazellerde 10 vezin kalıbı kullanılmıştır. Bunun çoğunluğu Hezec ve Remel bahirlerine ait kalıplardan oluşur. En çok kullanılan aruz kalıbı, kullanılan kalıpların % 40'ını oluşturan “*mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün*” kalıbıdır. En çok kullanılan ikinci kalıp ise “*fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilün*”dür:

Hezec Bahri	Sayı	%
mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün	118	40
mefâ‘ilün mefâ‘ilün fe‘ülün	2	0,67
mef‘ülü mefâ‘ilün mef‘ülü mefâ‘ilün	2	0,67
mef‘ülü mefâ‘ilü mefâ‘ilü fe‘ülün	18	6,10

Remel Bahri	Sayı	%
fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilün	93	31,52
fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilün	29	9,83

Recez Bahri	Sayı	%
müstef‘ilün müstef‘ilün müstef‘ilün müstef‘ilün	4	1,35
müfte‘ilün mefâ‘ilün müfte‘ilün mefâ‘ilün	1	0,33

Muzari Bahri	Sayı	%
mef‘ülü fâ‘ilâtü mefâ‘ilü fâ‘ilün	23	7,79

Müctes Bahri	Sayı	%
mefâ‘ilün fe‘ilâtün mefâ‘ilün fe‘ilün	5	1,69

Divân’da bulunan 295 gazelin 203 tanesi rediflidir. Bu da genele oranla % 68,81’e tekabül eder. Redifli gazeller içinde % 61,57, bütün gazeller için % 42,37’si kelime hâlinde rediftir. Geri kalan da ek hâlindeki rediflerdir. Bu, redif kullanılan gazellerin yarısından fazlasında kelime hâlinde redifin tercih sebebi olduğunu göstermektedir. Bütün bu oranlar Hâmi Efendi’nin redife önem verdiğini

sebeple biz matla beyti bulunan ve aa xa şeklinde kafiyelenen bu şiirlere Haluk İpekten'in görüşleri doğrultusunda nazm demeyi uygun bulduk.

Hâmi Divânı'nda bulunan nazmlarda konu itibariyle belli başlı tarikat büyükleri övülür ve Allah'a münâcâtta bulunulur. Ayrıca başta Mevlânâ olmak üzere, Şâh-ı Nakşibend ve Gavs-ı Azam Abdülkadir Geylânî Hazretlerine övgü dolu sözler sarfedilir.

Hâmi Divânı'nda toplam yedi nazm bulunur. Türkçe birinci, dördüncü, beşinci ve altıncı nazmlar hezec bahrinin “*mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün*” kalıbıyla, ikinci ve üçüncü nazmlar ise remel bahrinin “*fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilün*” kalıbıyla, Farsça nazm ise remel bahrinin “*fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilün*” kalıbıyla yazılmıştır.

f- Musammatlar

Müselles, murabba, muhammes, müseddes, müsebba, müsemmen, mütessa, mu‘aşşer, terkîb-i bend, terci-bend gibi 3 ya da 10 bendden veya daha çok mısralı bendlerden oluşan nazım şekillerine musammat adı verilir. Hâmi Divânı'nda toplam 37 musammat bulunur. Bunların bir tanesi 12’li musammat, bir tanesi mütessa, bir tanesi müsemmen, bir tanesi müsebba, on tanesi müseddes, dokuz tanesi muhammes, dokuz tanesi tahmis ve beş tanesi de murabbadır.

f.1- 12’li Musammat

Divân'da 12’şer mısralık beş bentten oluşan terci-bend başlıklı bir manzume yer almaktadır. Şiir, hezec bahrinin “*mef‘ûlû mefâ‘ilû mefâ‘ilû fe‘ûlûn*” kalıbıyla yazılmıştır. Kafiye düzeni “aaaaaaaaA bbbbbbbbaA ccccccccaA” şeklindedir.

Şiirin kafiye yapısı terkip ve terci-bendlerin kafiye örgüsü ile uyuşmamaktadır. Halil Erdoğan Cengiz, musammatlarla ilgili çalışmasında mısra sayılarının 10'dan fazla bendlerle yazılıp terkip ve terci-bende uymayan şiirlerden bahseder (Cengiz 1986: 291-429). Terkip-bend'de her bendin sonunda bendlerden ve birbirlerinden ayrı kafiye birer beyit bulunur. Terci-bendlerde ise bendlerden ayrı fakat nakarat gibi her bendin sonunda aynen tekrarlanan bir beyit yer alır. Divândaki söz konusu şiirde ise ilk bendde hepsi birbiri ile kafiye 12 mısra yer almakta diğer bendlerde ise ilk on mısra kendi içinde kafiyelenmekte son iki mısra ise ilk bendin son iki mısra ilk bendin son iki mısra ile aynen kafiye olarak devam etmektedir. Şiir bu kafiye örgüsüyle eğer 10 mısralı bendlerden olsa adı muaşer, sekizer mısralık bendden olsa müsemmen olacaktı. Bu nedenle biz bu şiire 12'li demeyi uygun bulduk.

f.2- Mütessa

Hâmi Divânı'nda bir tane mütessa bulunur. Toplam 7 bendden oluşan ve bendlerinin son iki mısra aynen tekrar edilen bu şiir *mütessa-ı mütekerrir*dir. Arûzun remel bahrinin “fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün” kalıbıyla yazılan bu şiirin kâfiye düzeni “aaaaaaAA bbbbbbAA ccccccAA” şeklindedir.

f.3- Müsemmen

Hâmi Divânı'nda bir tane müsemmen bulunur. Toplam 7 bendden oluşan ve bendlerinin son iki mısra aynen tekrar edilen bu şiir *mütekerrir müsemmendir*. Arûzun remel bahrinin “fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün” kalıbıyla yazılan bu şiirin kâfiye düzeni “aaaaaaAA bbbbbbAA ccccccAA” şeklindedir.

f.4- Müsebba

Hâmi Divânı'nda bir tane müsebba bulunur. Toplam 11 bendden oluşan ve bendlerinin son iki mısra aynen tekrar edilen na't türündeki bu şiir, *müsebbâ-ı*

*mütekerrir*dir. Arûzun remel bahrinin “fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilün” kalıbıyla yazılan bu şiirin kâfiye düzeni “aaaaAA bbbbAA ccccAA” şeklindedir. Şiirde hem kelime olarak hem de ek olarak redif bulunur.

f.5- Müseddes

Hâmi Divânı’nda toplam 10 müseddes bulunur. Bunların bir tanesi beş, yedi tanesi yedi, bir tanesi dokuz, bir tanesi de on bir bendden oluşmaktadır.

Şiirlerden üç tanesi arûzun “fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilün” kalıbıyla, üç tanesi “mef‘ûlü mefâ‘ilü mefâ‘ilü fe‘ûlün” kalıbıyla, üç tanesi “mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün” kalıbıyla ve bir tanesi de “fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilün” kalıbıyla yazılmıştır.

Divândaki yedi bendli müseddeslerden üç tanesi müseddes-i müzdevic olup kâfiye düzenleri “aaaaaa bbbbaa ccccaa” şeklindedir. Geri kalan yedi müseddes ise müseddes-i mütekerrir olup kâfiye düzenleri “aaaaAA bbbbAA ccccAA” şeklindedir. Müseddeslerden üçü kelime, dördü ek olmak üzere redifli, dördü de redifsizdir.

f.6- Muhammes

Hâmi Divânı’nda 2’si Farsça toplam 9 muhammes bulunur. Türkçe ve Fasça muhammeslerden birer tanesi beş, geri kalan yedi muhammes de yedi bendden oluşmaktadır.

Şiirlerden bir tanesi arûzun “fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilün” kalıbıyla, ikisi Farsça olmak üzere dört tanesi “mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün” kalıbıyla, bir tanesi “mef‘ûlü mefâ‘ilü mefâ‘ilü fe‘ûlün” kalıbıyla, bir tanesi “mef‘ûlü fâ‘ilâtü mefâ‘ilü fâ‘ilün” kalıbıyla, bir tanesi “mefâ‘ilün fe‘ilâtün

mefâ'ilün fe'ilün" kalıbıyla ve bir tanesi de "*müstef'ilâtün müstef'ilâtün*" kalıbıyla yazılmıştır.

Divândaki Türkçe muhammeslerden beş bendlik de dâhil olmak üzere beş tanesi muhammes-i mütekerrir olup kâfiye düzenleri "aaaAA bbbAA cccAA" şeklindedir. Geri kalan iki Türkçe ve iki Farsça muhammes ise muhammes-i müzdevic olup kâfiye düzenleri "aaaaa bbbba cccca" şeklindedir.

f.7- Tahmis

"Beşleme anlamında olan tahmis aslında bir muhammestir. Bir gazelin ya da bir kasidenin her beytinin önüne aynı vezin ve kâfiyede üç mısra eklenerek muhammes hâline getirmeye 'tahmis etme' ve ortaya çıkan muhammese de tahmis denir." (İpekten 1994: s.88)

Hâmi Divânı'nda toplam 9 tahmis bulunur. Bunların dört tanesi beş bendli, iki tanesi altı bendli, iki tanesi yedi bendli ve bir tanesi de onbir bendlidir. Şâir, Nâbî'nin yanı sıra Derdlî, Kâmil, Âkif ve Eşref mahlaslı şâirlerin birer gazelini, Hâfız mahlaslı bir şâirin ve Neccar-zâde Şeyh Rızâ'nın iki gazelini tahmis etmiştir. Bu tahmislerin dört tanesi arûzun "*fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün*" kalıbıyla, beş tanesi de "*mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün*" kalıbıyla yazılmıştır. Ayrıca bunların tamamı müzdevic olup kâfiye düzenleri "aaaaa bbbba cccca" şeklindedir.

f.8- Murabba

Hâmi Divânı'nda beş tane murabba bulunur. Bunların dört tanesi beşer bendden oluşur. Bir tanesi de altı bendden oluşan bir şarkıdır. Şiirlerden dört tanesi arûzun "*fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün*" kalıbıyla, şarkı ise "*fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün*" kalıbıyla yazılmıştır.

Şarkı da dâhil olmak üzere, murabbaların iki tanesi mütekerrirdir. Geri kalan diğer üç murabba ise müzdevicidir. Mütekerrir murabbanın kâfiye düzeni “aaaA bbbA cccA” şeklindedir. Şarkının kâfiye düzeni ise “aAaA bbbA cccA” olup “nakaratlı çapraz kâfiyeli şarkı” (İpekten 1994: s.77)ya örnektir. Geri kalan diğer üç murabbanın kâfiye düzeni ise “aaaa bbba ccca” şeklindedir.

B- VEZİNLER

Hâmi Divân’ına bir bütün olarak baktığımızda, toplam 347 şiirde 12 kalıbın kullanıldığını görüyoruz. Bunların her biri bahirler bazında, nazım şekillerinde ayrı ayrı ele alınmıştı. Burada, Haluk İpekten’in Türk Şiirinde Kullanılan Aruz Kalıpları’ndaki (İpekten 1994: s.151) oranlar ve aynı kaynakta, Hâmi Efendi’yi etkilediğini düşündüğümüz, ayrı ayrı dökümü verilen Hayâlî Bey, Fuzûlî ve Nâbî’nin ve Maraşlı şâirlerden olması nedeniyle buraya dahil ettiğimiz Sünbülzâde Vehbî’nin kullandığı vezinler %leri verilerek karşılaştırılmıştır:

Vezinler	Ş.S.	H.%	H.İ.%	H.B.%	F.%	Nb.%	S.V.%
mefâ‘ ilün mefâ‘ ilün mefâ‘ ilün mefâ‘ ilün	135	38.9	13.7	23.17	20.05	12.73	23.8
fâ‘ ilâtün fâ‘ ilâtün fâ‘ ilâtün fâ‘ ilün	113	32.5	29.1	41.24	29,32	10.67	17.04
fe‘ ilâtün fe‘ ilâtün fe‘ ilâtün fe‘ ilün	32	9.22	13.5	10.75	16.29	22.15	24.31
mef‘ ülü mefâ‘ ilü mefâ‘ ilü fe‘ ülü	26	7.49	7.2	2.62	2.005	9.95	10.7
mef‘ ülü fâ‘ ilâtü mefâ‘ ilü fâ‘ ilün	24	6.91	11.9	17.37	6.51	20.08	14,28
mefâ‘ ilün fe‘ ilâtün mefâ‘ ilün fe‘ ilün	6	1.72	6.1	5.10	5.26	13.81	3.25
müstef‘ ilün müstef‘ ilün müstef‘ ilün müstef‘ ilün	4	1.15	1.2	0.41	0.25	0.08	1.00
mef‘ ülü mefâ‘ ilün mef‘ ülü mefâ‘ ilün	2	0.57	0.6	0,41	0.25	0.08	0.25
mefâ‘ ilün mefâ‘ ilün fe‘ ülü	2	0.57	4.8	2.75	-	0.53	2.25
fâ‘ ilâtün fâ‘ ilâtün fâ‘ ilün	1	0.28	3.7	0.13	-	1.34	2.68
müstef‘ ilâtün müstef‘ ilâtün	1	0.28	-	-	-	0.08	-
müfte‘ ilün mefâ‘ ilün müfte‘ ilün mefâ‘ ilün	1	0.28	0.6	-	-	-	0.25

Tabloda geçen Ş.S.: Şiir Sayısı, H.:Hâmi, H.İ.: Haluk İpekten, H.B.: Hayâlî Bey, F.: Fuzûlî, Nb.: Nâbî, S.V.: Sünbülzade Vehbî divanlarını kapsamaktadır.

Tabloda görüldüğü gibi aruzun “mefâ‘îlün mefâ‘îlün mefâ‘îlün mefâ‘îlün” ve “fâ‘îlâtün fâ‘îlâtün fâ‘îlâtün fâ‘îlün” kalıpları, Hâmî Divân’ında ortalamanın üzerindedir.

Divân’da yer yer vezin aksaklıklarıyla karşılaşılır. Hataların büyük bir çoğunluğu hece ekleme ve çıkarma yoluyla düzeltilmiştir. Birkaç yerde de kelimelerin eş anlamlısı olan sözcükler kullanılarak vezin hataları giderilmiştir. Bütün bunlara rağmen bazı mısralarda vezin kusuru hâlen bulunmakta olup bunlar da metin üzerinde dipnotta belirtilmiştir.

Sonuç itibariyle, Hâmî Divân’ında “*mefâ‘îlün mefâ‘îlün mefâ‘îlün mefâ‘îlün*”, “*fâ‘îlâtün fâ‘îlâtün fâ‘îlâtün fâ‘îlün*” ve “*fe‘îlâtün fe‘îlâtün fe‘îlâtün fe‘îlün*” kalıpları daha çok tercih edilmiştir.

C- KAFİYE VE REDİFLER

Nazım şekilleri incelenirken, her birinde ayrı ayrı kâfiye ve redif üzerinde durulmuştu. Burada ise bunların bütünü bir arada ortaya konulacaktır.

Toplam 347 şiirin 252’sinde redif kullanılır. Bu tüm şiirlerin % 72,62’sine tekabül eder. Bu, şâirin redife oldukça önem verdiğinin bir göstergesidir.

Hâmî, Divân edebiyatının belli başlı nazım şekillerini kullanmış bir şâirimizdir. Ancak, “Farsça rubai” olarak nitelendirdiği dört mısralık bir şiirin, rubai nazım şeklinin özelliklerini taşıması, yine terci-bend olarak verilen bir şiirin terci-bend nazım şeklinin şekil özelliklerini taşıması şâirin nazım şekillerine fazla dikkat etmediğini göstermektedir.

Divân'ında bulunan şiirlerin sayı bakımından en hacimlişi “Gazeller”dir. Daha sonra “Musammatlar” ve “Kasideler” gelir.

Divân içinde şâirin şiir gücünü zayıflatan birçok unsura rastlanır. Aynen tekrar edilen mısralar, vezin kusurları bu özelliklerin başında gelir.

3. BÖLÜM

HÂMÎ'NİN DİNÎ VE TASAVVUFÎ DÜNYASI

A- DİN

a- Allâh

Hâmî Divân'ında "Esmâü'l-Hüsna"dan bazı isimler doğrudan zikredilir. Bu isimler şunlardır: Müheymin, Rahîm, Hâdî, Kerîm, Kâdir, Rahmân, Allâh, Samed, Kayyûm, Hâlık, Hallâk, Fettâh, Kakhâr, 'Azîm, Habîr, Basîr, Kavî, Hakîm, Hak, Hayy, Vedûd, Vâsi', Vâhid, Mu'ti, Mânî', Mâlik, Bâkî.

'Înâyet merhamet şânın durur ey **Kâdir** ü **Kayyûm**

Sakîmim eyle fazlınla bu kalb-i mürdemi ihyâ (K.1/2)

Mazhar-ı nûr-ı hakîkat şâh-ı Zeyne'l-Âbidîn

Ol **Hakîm** ü **Hak** ider her derde bin dermân bize (K.2/16)

Mezâhirsın hep eşyâya **şehâ** kâmil ü cûdundur

Cenâb-ı Hâlıkın hep hilkat-i eşyâsına bâ' is (G.58/4)

Müheymin himmet-i müşkil-güşâ sultân Bahâü'd-dîn

Hep ebvâb-ı murâdî feth ider Hâmî bize **Fettâh** (G.64/7)

Evvel âhir zâhir ü bâtın vücûdî kâmilin

Menba'-ı envâr-ı feyz ü rahmet-i **Rahmân** imiş (G.141/3)

Dü-'âlemde Cenâb-ı Hakdır ey dil **Mu'ti** vü **Mânî'**

Kesüp ümmîdini mahlûkdan ol kismete kânî' (G.162/1)

Bizdedir ‘ isyân u nisyân sensin ancak ey **Kerîm**
 Şâhib-i ihsân u fazl u lutf u i‘ tâ-yı cezîl (G.189/6)

Olsa da sad kûhdan efzûn günâhım ey **Rahîm**
 Rahmetin deryâsına nisbet degil bir perr-i kâh (G.244/3)

Senden ey **Hâdî** hidâyet olmasa bir bendeye
 Tâ ebed tîh-i dâlâletde kalur güm-kerde-râh (G.244/6)

Hezârân şükr ol **Hallâk**-ı bî-hemtâya kim Hâmî
 Bizi kıtmîr-i bâb-ı hâcegân-ı Nakş-bend itdi (G.290/7)

A‘ zam-ı deryâna dirler sensin ey halk-ı ‘ **Azîm** (Mb.5/c)

Kahhâr-ı ebed kahr ide ol kibr-i ‘ anîde (Md.9.7/c)

Allahü Teâlâ, Hâmi divânında birtakım sıfatlarla da anılır. Bunlar İlâhî, âlim-i dâna, şâhâ, Rab, Mevlâ, Kâdir-i yektâ, Hudâ, Cenâb-ı Hak, rahmet-i Hak, makbûl-i Hak, merdûd-ı Hak, tevîk-i Hak, Zât-ı Mevlâ, lutf-ı şeh-i ‘âlî-Cenâb, Kibriyâ, Yezdân, cânân, Hudâvend-i semavât u zemîn, zâtu’llâh, Kirdgâr, vech-i yâr, Rabbü’l-‘âlemîn, Tangrı, zât-ı kadîm-i vâcibü’t-ta‘ zîm, zât-ı kibriyâ, sıfât-ı Hak, şâh, Rabbü’l-maşrûkîn vb.dir:

Va‘ dine sâdıkdır elbet ol **Cenâb-ı Hak** virür
 Her murâdın mâdih-i âl-i emîr-i saf-deri (K.3/24)

Zât-ı Mevlâ virdigim ni‘ metleri söylen didi
 Anın içün söyledim da‘ vâ degil ey sâmi‘în (K.4/40)

Hudâvendâ Rahîmâ *Pâdişâhâ* *Merhamet-kârâ*

Kerîmâ Kâdirâ *Perverdigârâ* ‘*Âfiyet-bahşâ* (G.2/1)

Garîbem bî-kesem hayrân u zâram kûy-ı ğurbetde

Cüdâ üftâde-i yâr u diyâra el-meded *cânâ* (G.2/2)

Rahm idüp kıl Hâmi-i pür-cürme ‘afv ü mağfîret

Hânedân-ı pâk-i Ahmed hakkıçün ey *Pâdişâh* (G.244/7)

Hâmî, Divanı’na elif kafiyesinde bir münâcâtla başlar:

Îlâhî tûti-i tab‘ım ebed hamdunla kıl gûyâ

Hatâlardan lisânım hıfz idüp söyletme nâ-ber-câ (K.1/1)

Şâire göre iyilik ve affedicilik Allah’ın şânındandır. Şâir, lütûfla kalbini diriltmesi için Allah’a yakarır:

‘Înâyet merhamet şânın durur ey Kâdir ü Kayyûm

Sakîmim eyle fazlınla bu kalb-i mürdemi ihyâ (K.1/2)

Şâir, kötü huyluyum, yüzü kara biriyim (rezilim), isyan denizinde boğulmaktayım, hata yapmaktayım, diyerek günahlarının büyüklüğünü ve çokluğunu dile getirir ve nefsinin isteklerine uyduğunu itiraf eder:

Sitem-hûyam siyeh-rûyam ğarîk-i bahr-i ‘isyânam

Hatâ’-kâram hevâ-yı nefsime uymakdayam hâlâ (K.1/3)

Şâire göre iyilik ve affedicilik Allah’ın şânındandır. Şâir, lütûfla kalbini diriltmesi için Allah’a yakarır:

Bana senden ‘înâyetle hidâyet olmasa bir dem

Kalam bahr-ı dâlâletde olam mehcûr u nâ-bînâ (K.1/4)

Şâir, nefsinin esiridir ve onda yakışık almayan davranışlar çoktur. Bu yüzden Allah'tan kendisini bu tavır ve davranışlardan kurtarmasını dilemektedir:

Esîr-i nefsem ü etvâr-ı nâ-şâyeste çok bende
Keremle sen beni eyle halâs ey ‘ âlim-i dâna (K.1/5)

Günahkâr, kötü hatta bütün yaratılanların en kötüsü olduğunu söyleyen şair, kendi gibi günahkâr, yüzü kara biri bulunmayacağını belirtir:

Güneh-kâram bedem hem bed-terîn-i cümle-mahlûkum
Bulunmaz ben gibi mücrim siyeh-rûlukdeyem yek-tâ (K.1/6)

Şâir tüm itaatsizliklerine rağmen Allah'tan ümidini kesmez. Çünkü O, Kur’ân-ı Kerîm’de “Ey kendilerine kötülük edip aşırı giden kullarım! Allah'ın rahmetinden **umudunuzu kesmeyin**. Doğrusu Allah günahların hepsini bağışlar. Çünkü O, bağışlayandır, merhametlidir.” (Kur’ân 39/53) buyurmaktadır:

Ne denlü ehl-i ‘ isyânam ümîdim kesmezem senden
Kelâmında didin lutfun ile *lâ-taknatû* şâhâ (K.1/7)

Şâir, “günahkâr Hâmî kulundur” diyerek zayıflığını, çaresizliğini ortaya koymakta ve Allah'tan yardım talep etmektedir. Ayrıca Allah'tan kendisini tüm günahlarından arınmış ayağı yere basan bir kul eylemesini diler:

Kulundur Hâmi-i mücrim ‘ inâyet eyleyüp yâ Rab
Kamu ‘ isyânını mahv it yolunda eyle pâ-ber-câ (K.1/28)

Şâir, eşsiz güce sahip olarak nitelendirdiği Allah'a, ilâhî yardımını kendisine rehber edip kendisini takva erbabının Cennet'te bulunacakları makama ulaştırması için niyazda bulunur:

İdüp tevfikini reh-ber irişdir mak‘ ad-ı sîdka
Çü kudret sâhibi sensin amân ey Kâdir-i yek-tâ (K.1/29)

Hâmi’de Allah inancı İslâmî çerçeveye uygundur. Ona göre Allah birdir, âlemleri o yaratmıştır. O, her şeye hâkimdir. Kâinata her şey onun kudret eliyle dönmektedir. Bütün eşyada onun sanatı görülür. Zenginliği, fakirliği, iyiyi, kötüyü takdir eden O’dur:

Ey kemâl-i zât-ı pâkin *kulhüve’llâhü ehad*

Kâdir-i Kayyûm u bî-hemtâsın *Allâhü’s-samed* (G.68/1)

Pâdişâh-ı lem-yezesin şübhesiz ey *lem-yelid*

Yok şerîkin ey *velem yûled*e *küfüven ehad* (G.68/2)

Gel ey dil sanma erbâb-ı kerem dünyâda kalmıştır

Kerem ancak **Cenâb-ı Hâlık**-ı eşyâda kalmıştır (G.119/1)

‘Ayân seyr eyleriz eşyâda nûr-ı vech-i dildârı (Md.4.5/c)

Gözle rızâ ‘ayân u nihân Hak seninledir

Sen dahi **Hakk** ile ol utan kıl ana huşû‘ (G.161/4)

Rû-siyeh dergâhına ‘acz ile geldim yâ **İlâh**

Sensin ancak kullara feryâd-res püşt ü penâh (G.244/1)

Bir terahhum kıl bana ey **cürm-bahş** u ‘ayb-pûş

Bî-meded kaldım ham itdi kaddimi bâr-ı günâh (G.244/2)

Fazâ’ilde edebde mûrisimdir Bü’l-beşer Âdem

Bana ta‘lîmsiz keşf oldu remz-i ‘**allame’l-esmâ** (G.2/6)

b- Melekler

Hâmî, melekleri “Kerrûbiyân, zümre-i Kerrûbiyân, melek, melek-sîmâ, melekler, melâik, hûr-ı melek-sîmâ, kudsiyân, sâkinân-ı âlem-i kudsî, Hârût, Mârût, Cibrîl, Cebreîl, rûhu’l-emîn, zümre-i rûhânî, rûhâniyân, sürûş-ı mülk-i ğayb, hâtif” gibi isimlerle zikreder.

Sevgili (Hz. Peygamber) meleklerin gözünün nuru ve baş tacıdır. Melekler topluluğu insanların ve cinlerin hükümdarı olan ahir zaman peygamberinin kapısına ve Horasan ülkesinin şahı 12 imamın sekizincisi olan İmam Ali Rıza’nın eşğine her zaman yüz sürerler.

Nûr-ı çeşm-i kudsiyân tâc-ı ser-i *Kerrûbiyân*
 Şehriyâr-ı ins ü cân peygamber-i âhir-zamân
 Yüz sürerler kapuna hayl-i melâ’ik her zamân (Mb.3)

Şâh-ı iklîm-i Horasân’dır ‘Alî Mûsi’r-Rızâ
 Âsitânına sürerler *kudsiyân* her dem cebîn (K.4/25)

Dört büyük melekten sadece Cebrâîl’in adı geçer. Cebrâîl; Cibrîl, Cebreîl, rûhu’l-emîn gibi adlarla zikredilir. Cebrâîl, tıpkı bir Bektâşi gibi açıkça “*Lâ-fetâ illâ ‘Alî lâ-seyfe illâ Zü’lfekâr*” (Yılmaz 1992: 100) sözünü söyler:

Lahmûke lahmî buyurdı ol habîb-i Kirdgâr
 Anın içün bu kelâmı dirdi **Cibrîl** âşikâr
Lâ-fetâ illâ ‘Alî lâ-seyfe illâ Zü’lfekâr (Md.2/2)

Lâ-fetâ illâ ‘Alî lâ-seyfe illâ Zü’lfekâr
 Hoş buyurmuşdur bu nutkı şânına *rûhu’l-emîn* (K.4/8)

Hız. Muhammet peygamberlerin şahı ve Allah'ın muhabbetine layık en müstesna zat olmasından ötürüdür ki Cebrâil onun hizmeti ile kıvanç duyar, övünür:

Sensin ey şâh-ı risâlet hâs-ı mahbûb-ı Celîl
 Reh-revân-ı Ka' be-i maksûda sen oldun delîl
 Hânedânın hıdmetine fahr iderken **Cebre'îl** (Mb.7/c)

Ehl-i beyte tabi olan melekler, Kerbelâ'da Hız. Hüseyin'i şehit eden şimr ve Yezid'in canına lanet okurlar:

Çün boyandı Kerbelâ hâki Hüseyin'in kanına
 şabr u tâkat kalmadı 'arş-ı 'alâ sükkânına
 Kıldı ta'biyyet melekler ehl ü beyt efgânına
 Didiler *la'net seg-i şimr ü Yezîd'in cânına* (Md.5/5)

Melekler, nurdan yaratıldıklarına ve günah işlemediklerine inanılan güzellik timsali varlıklar olarak bilinir. Bundan dolayıdır ki sevgilinin yüzü meleklerle teşbih edilir:

Rûy-ı horşîd ü meh-i tâbâna kılmazlar nazar
 Dil virenler ey **melek-sîmâ** ruh-ı tâbânına (G.256/3)
 Ey **melek-sîmâ** görel'den âfitâb-ı tal'atin
 Mihr-i hûbân-ı kamer-ruhsârdan kıldım ferâğ (G.164/2)

Sevgili, bazen meleklerle teşbih edilmekle kalmaz, melekten de üstün tutulur. Hız. Peygamber'e duyulan sevgiden ötürü olsa gerek tüm insan ve melekler, O'na hayran ve taliptir:

Bir ben degilem 'âşık-ı hayret-zede-i zâr
 Hep ins ü **melek** tâlib-i cûyâ-yı Muhammed (G.70/6)

İns ü melek ü hûr u perî hüsnüne hayrân (Md.8.3/c)

Büyü ile uğraşıp insanlara sihri öğreten Hârût ile Mârût melekleri de Hâmi divânında zikredilir:

Eger Hârût ile Mârût görse çeşm-i sehharın
Olurdu tâ ebed dermânde ol çâh-ı zenehdâna (G.249/3)

Gaybdan haber veren melekler; Hâmi divânının bittiği tarihi haber verirler. Bir gayb meleği seher vakti divânın sona erdiği tarihi söyler ve Hâmi divânı nihâyet bulur:

Didi târîh-i tamâmını *sûrûş-ı mülk-i gayb*
Emr-i pîr ü Hakla Hâmî oldu dîvânın tamâm (Tr.18)

Cevher-i târîhi bir *hâtif* didi vakt-i seher
‘Avn-i Hakla Hâmiyâ buldı bu nev-dîvân hitâm (Tr.20)

c- Dinî Kitaplar

Hâmi divânında dört İlâhî kitabın da adı geçmektedir. Tevrât, Zebûr ve İncil sadece bir beyitte geçer. Kur’ân bu beyitte Furkân adıyla anılır:

Bi-hakk-ı nûr-ı *Tevrât* u *Zebûr İncil* ile *Furkân*
Bi-hakk-ı zâhir ü ma‘nâ bi-hakk-ı Ka‘be-i ‘ulyâ (K.1/27)

Divânda son İlâhî kitap olan Kur’ân sıkça geçer. Ondan Kur’ân, kelâm, Kelâmu’llâh, kelâm-ı Kibriyâ vb. isimlerle bahsedilir.

İçinde “hel etâ” lafzı geçen İnsan Suresi Hz. Aliden bahsetmesi yönüyle O’na indirildiği düşünülür. Bu inanışa Hâmi de katılır ve “hel etâ” ibaresinin Kur’ân içinde Hz. Ali’nin şânına nazil olduğunu söyler:

Nâzil oldu şânına **Kur’ân** içinde *hel etâ*
Vâkıf-ı esrâr eger olsa ‘aceb mi Kanberi (K.3/5)

Mucizelerin apaçık olanı Kur’ân’dır.

Mu‘cizâtın azheri **Kur’ân**’dır ey kalb-i selîm (Mb.5/ç)

Kendisini Fırka-i Nâci olarak tanımlayan şâir, Kur’ân’a bağlılığını açıkça belirtir.

Fırka-i nâcî biziz **Kur’ân**’a bağlı başımız (Mh.2.1/b)

Günahkar bir kul olduğunu vurgulayan Hâmi Allah’tan ümidini kesmez. Zira Allah, kelâmında (Kur’ân’da) “Allah’ın rahmetinden *ümit kesmeyin!*” demektedir.

Ne denlü ehl-i ‘isyânam ümîdim kesmezem senden
Kelâmında didin lutfun ile lâ-taknatû şâhâ (K.1/7)

Hâmi’ye göre Hz. Muhammet peygamberler topluluğunun şahı, inananların imamıdır. Kur’ân’da bulunan Yasin ve Taha sûreleri, o emin şahsiyetin vasfında nazil olmuştur:

Ey şâh-ı cem‘ -i mürselîn sensin imâmü’l-müttakîn
Vasfında münzel ey emîn **Kur’ân**’da *Yâ-sîn Tâ* vü *hâ* (G.7/3)

Şâir pîre teslim olup kelâmını anlamayı tavsiye etmektedir. Zira pirin söyledikleri ya Kur’ân ayeti ya da hadistir:

Pîre teslîm ol kelâmın anla kim kâmil olan
Her ne söylerse hadîs ü âyet-i **Kur’ân** imiş (G.143/6)

Hâmi bir beyitte besmelenin Kur'ân'ın baş levhası olduğunu ifade eder:

Oldı bismi'llâh ser-levh-i **kelâm-ı Kibriyâ**
Hem kilîd-i kufl-ı bâb-ı kenz-i esrâr-ı Hudâ (G.1/1)

Hiz. Muhammet'in kaşları mihrâb, dudakları Allah'ın kelâmının (Kur'ân'ın) sırlarını söyleyen, yüzleri “*semme vechu'llâh*” sırrının aynası, yanağının beni tayin edilmiş “bismi'llâh” lafzının “bâ”sı ve (yüz) güzelliğinin mushafı hakikat ehline açık bir delildir:

Kaşların mihrâb hep hâcât-ı ehlu'llâhdır
Leblerin gûyâ-yı esrâr-ı **Kelâmu'llâh**'dır
Yüzlerin mir'ât-i sırr-ı *semme vechu'llâh*dır
Hâl-i ruhsârın mu' ayyen bâ-yı bismi'llâhdır
Mushafı hüsnün hakikat ehline nass-ı mübîn (T.2/2)

Hâmi divânında Kur'ân için kullanılan Mushaf kelimesi Hiz. Muhammed'in ya da sevgilinin yüzü için genel bir teşbih unsurudur:

Mey-i pür-sitem 'âşıkam her meh-i tâbâna kim
Mushafı hüsnünden ancak bir varaktır âfitâb (G.37/3)
Mushafı hüsnünden ey şems-i semâ-yı ma' nevî
Oldı ancak âfitâb-ı çarh-ı çârüm bir varak (G.171/2)

ç- Ayetler

Hâmî divânında ayet ve sûreler kısmî iktibas yoluyla verilmiş olup şiirlerde ayetlerin bir ya da birkaç kelimesi geçmektedir. Divânda geçen belli başlı ayetler şunlardır:

Yüzlerin mirât-ı sırr-ı **semme vechu'llâh**'dır (T.2.2/c)

¹ “...Doğu da Allah'ındır batı da. Nereye dönerseniz *Allah'ın yüzü (zâtı) oradadır*. Şüphesiz Allah'ın rahmeti ve nimeti) geniştir, O her şeyi bilendir. ...” Kur'an 2/115.

Ne denlü ehl-i ‘isyânam ümîdim kesmezem senden
Kelâmında didin lutfun ile **lâ-taknatû**² şâhâ (K.1/7)

Ẓalemnâ Rabbenâ³ derd-i lisânım oldu her sa‘ât
Kabûl it hâcetim yâ Rab bi-hakk-ı Âdem ü Havvâ (K.1/8)

Kaşın mihrâbına müştâk melek cinn ü beşer âfâk
İderler secde hep ‘uşşâk odur **kavseyni ev ednâ**⁴ (G.6/3)

Âyîne-i envâr-ı Hudâ rûy-ı Muhammed
Kavseyni ev ednâ ham-ı ebrû-yı Muhammed (G.69/1)

Bi-hakk-ı server-i evlâd-ı âdem Ahmed-i Mürsel
Kim oldur şâh-ı **ev ednâ** künûz-ı sırr-ı **mâ evhâ**⁵ (K.1/13)

Sensin mu‘în-i her garîb emrâz-ı ‘isyâna tabîb
Bî-şübhe sensin ey Habîb şâh-ı serîr-i **kul kefâ**⁶ (G.7/6)

Hakîkat eyledi ‘irfân yüzünden ‘arz-ı dîdârın
Bilindi hep mezâyâ-yı rumûz-ı **‘urvetü’l-vüskâ**⁷ (G.2/7)

Hem oldur mazhar-ı envâr-ı ‘ilm ü fazl-ı Rabbânî
Hem oldur menba‘-ı esrâr-ı **sūbhâne’llezî esrâ**⁸ (K.1/16)

² “... Allah’ın rahmetinden *ümit kesmeyin!* ...” Kur’an 39/53.

³ “... (Âdem ile eşi) dediler ki: Ey Rabbimiz! *Biz kendimize zulmettik.* ...” Kur’an 7/23.

⁴ “... O kadar ki (birleştirilmiş) *iki yay arası kadar, hatta daha da yakın* oldu. ...” Kur’an 53/9.

⁵ “... Bunun üzerine Allah, kuluna *vahyini* bildirdi. ...” Kur’an 53/10.

⁶ “... *De ki:* Benimle sizin aranızda şahit olarak Allah ve yanında Kitab’ın bilgisi olan (Peygamber) *yeter.*” Kur’an 13/43, 17/96, 29/52

⁷ “... Artık kim Allah’a inanırsa, o, *sapasağlam bir kulpa* yapışmıştır.” Kur’an 2/256

Meded ey pâdişâh-ı mesned-i iklîm-i *erselnâk*⁹
 Meded ey zübde-i nesl-i benî âdem şeh-i *levlâk* (G.176/1)

Ey mefhar-i İslâm u dîn v'ey *rahmeten li'l-âlemîn*¹⁰
 Ey sâhib-i şer'-i metîn v'ey kâşif-i *kul innemâ*¹¹ (G.7/4)

*Fâliku'l-isbâh*¹² remzin fâş ider meh tal' atın (T.2.3/d)

Ger habîr olsa mücerred hânımızdan ehl-i zühd
 Dir idi *cennâtu 'adnin*¹³ *fe'd-hulûhâ hâlidîn*¹⁴ (K.4/33)

Sünbül-i hatt-ı *'ale'l-arş istevâ*¹⁵ yı şerh ider
 Remz-i *ve's-şemsü'd-duhâ*¹⁶ ruhsâre-i zîbâsıdır (G.115/2)

Ey kamer-tal' at yüzün mir'ât-ı *vechu'llâh* imiş
 Mihr-i rûyun seyr iden 'uşşâk dil-âgâh imiş (G.140/1)

*Câ'ilü'z-zulmât*¹⁷ sırrın gösterir zülfün hemîn (T.2.3/e)

Anın içün itmedi *lâ-takrabâ*¹⁸ nehyin kabûl (T.2.7/b)

⁸ "Kulunu bir gün Mescid-i Harâmdan, çevresini bereketlendirdiğimiz Mescid-i Aksâya *götüren Allah yücedir.*" Kur'an 17/1.

⁹ "(Resûlüm!) Biz *seni* âlemlere ancak rahmet olarak *gönderdik.*" Kur'an 2/119, 4/80, 13/30, 17/54, 17/105, 21/107, 25/56, 33/45, 34/28, 35/24, 42/48, 48/8

¹⁰ "... (Resûlüm!) Biz seni *âlemlere* ancak *rahmet* olarak gönderdik. ..." Kur'an 21/107

¹¹ "(Resûlüm!) *De ki:* Ben *ancak* Rabbime yalvarırım ve O'na kimseyi ortak koşmam." Kur'an 6/19, 6/109, 7/33, 7/187, 7/203, 13/36, 18/110, 21/45, 21/108, 29/50, 33/63, 34/46, 38/65, 41/6, 67/26, 72/20

¹² "*O, sabahı aydınlatandır.* ..." Kur'an 6/96.

¹³ "(O yurt,) *girecekleri, zemininden ırmaklar akan Adn cennetleridir.*" Kur'an 13/23, 16/31, 18/31, 20/76, 35/33, 98/8

¹⁴ "... Artık *ebedî kalmak üzere girin buraya,* derler." Kur'an 39/73

¹⁵ "Rahman *Arş'a istivâ etmiştir* (Rahmân, *Arş'ı hükmü altına almıştır.*)" Kur'an 20/5.

¹⁶ "*Kasem olsun o güneşe ve parıltısına.*" Kur'an 91/1.

¹⁷ "Hamd, gökleri ve yeri yaratan, *karanlıkları* ve aydınlığı *var eden* Allah'a mahsustur. ..." Kur'an 6/1.

Nefs itdi Hâmî-i zebûn bî-çâreye ol reh-nümûn
Kıl vâkıf-ı ı ilm-i ledün ey şâh-ı iklîm-i **denâ**¹⁹ (G.7/7)

İn şekertüm²⁰ sofrasında mihmândır dem-be-dem
Zevk-i şîrîn-lokma-i şükri bulan ehl-i safâ (G.1/3)

Mazhar-ı nûr-ı sıfât u zât-ı **Allâhu's-samed**²¹ (Mb.4/b)

Tûr-ı dilde gûş idüp **innî ene'llâh**²² lafzını
Şevk ü zevk ile tecellî şem'ine pervâneyiz (G.133/4)

Lâ-ühıbbü'l-âfilîn²³ di itme meyl-i mâ-sivâ
Kıl tevekkül âteş-i aşka kadem koy ol halîl (G.189/2)

Allah'ın varlığına ve birliğine vurgu yapan İhlâs suresinin ayetleri bir gazelde topluca geçmektedir:

Ey kemâl-i zât-ı pâkin **kulhüve'llâhü ehad**²⁴
Kâdir-i Kayyûm u bî-hemtâsın **Allâhü's-samed** (G.68/1)

Pâdişâh-ı lem-yezelsin şübhesiz ey **lem-yelid**²⁵
Yok şerîkin ey **velem yûled**²⁶le **küfüven ehad**²⁷ (G.68/2)

¹⁸ "...Biz: Ey Âdem! Sen ve eşin (Havva) beraberce cennete yerleşin; orada kolaylıkla istediğiniz zaman her yerde cennet nimetlerinden yeyin; sadece şu ağaca *yaklaşmayın*. ..." Kur'an 2/35, 7/19

¹⁹ "Sonra *yaklaştı* da tedellî etti." Kur'an 53/8

²⁰ "Eğer siz iman eder ve *şükrederseniz*, Allah size neden azap etsin! ..." Kur'an 4/147.

²¹ "(Allah, o eksiksiz, Samed'dir (Her şey O'na muhtaçtır.)." Kur'an 112/2

²² "Oraya gelince, o mübarek yerdeki vâdinin sağ kıyısından, (oradaki) ağaç tarafından kendisine şöyle seslenildi: Ey Musa! *Bil ki ben*, bütün âlemlerin Rabbi olan *Allah'ım*." Kur'an 28/30.

²³ "Gecenin karanlığı onu kaplayınca bir yıldız gördü, Rabbim budur, dedi. Yıldız batınca, *batanları sevmem*, dedi." Kur'an 6/76

²⁴ "*De, o: Allah tek bir (ehad) dir.*" Kur'an 112/1.

²⁵ "*Doğurmadı* ..." Kur'an 112/3.

Bektâşiler tarafından Hz. Ali için indirildiğine inanılan, “İnsanın üzerinden, henüz kendisinin anılan bir şey olmadığı uzun bir süre *geçmedi mi?*”²⁸ mealindeki ayetten iktibas olan “hel etâ” Hâmî divânında yer yer zikredilir:

Nâzil oldu şânına Kur’ân içinde *hel etâ*
Vâkıf-ı esrâr eger olsa ‘aceb mi Kanberi (K.3/5)

Sâhib-i taht-ı hilâfet server-i âl-i ‘abâ
Tâc-dâr-ı *hel etâ* dâmâd-ı fahru’l-mürselîn (K.4/4)

Ey şeh-i mülk-i velâyet şeh-suvâr-ı *lâ-fetâ*
Mahrem-i sırr-ı nebî hem tâc-dâr-ı *hel etâ* (Md.2.1/b)

Bâ-yı bismi’llâhsın hem bâb-ı şehir-i ‘ilmsin
Şîr-i Hak hem tâcdâr-ı *hel etâ*sın yâ ‘Alî (G.274/2)

Hâmî divânındaki birkaç sûre Kur’ân-ı Kerim’deki adlarıyla anılmıştır:

Şefî‘ ü’l-müznibîn oldur imâmü’l-müttakîn oldur
Anın vâsfindadır *Yâ-sîn* anın medhindedir *Tâ-hâ* (K.1/17)

Mâ-sivâdan geç rumûz-ı *kâf ve’l-Kur’ân*²⁹ ı bil (Md.1.1/c)

Hazreti Peygamberin âlemlere rahmet olarak gönderildiğini ifade buyuran ayet de Hâmî divânında yer yer zikredilir:

Buyurdu şânına Hak *rahmeten li’l-‘âlemîn*³⁰ el-hak
İki ‘âlemde sensin ‘âsi ümmetler nigh-bânı (G.273/5)

²⁶ “... *ve doğurulmadı.*” Kur’an 112/3.

²⁷ “*Ona bir küfüv (denk) de olmadı.*” Kur’an 112/3.

²⁸ “İnsanın üzerinden, henüz kendisinin anılan bir şey olmadığı uzun bir süre *geçmedi mi?*” Kur’an 76/1

²⁹ “*Kaf. Şerefli Kur’an’a andolsun. ...*” Kur’an 50/1.

³⁰ “... (Resûlüm!) Biz seni *âlemlere* ancak *rahmet* olarak gönderdik. ...” Kur’an 21/107

Hâmî divânında geçen bazı ayet ve sûre isimleri divânda teşbih unsuru olarak da kullanılmıştır. Bu ayet ve sure isimleri, sevgilinin bazen kaşı, bazen saçları ve genel olarak yüzü için kullanılır:

Cemâlin **kâf ve 'l-Kur'ân**³¹ hatındır âyet-i Rahmân
Lebündür çeşme-i hayvân ider mevtâları ihyâ (G.6/4)

Yüzlerin mirât-ı sırr-ı **semme vechu 'llâh**³²dır (T.2.2/c)

Ey kamer-tal^c at yüzün mir'ât-ı **vechu 'llâh** imiş
Mihir-i rûyun seyr iden ^cuşşâk dil-âgâh imiş (G.140/1)

Fâliku 'l-isbâh³³ remzin fâş ider meh-tal^c atın (T.2.3/d)

Câ' ilü 'z-zulmât³⁴ sırrın gösterir zülfün hemîn (T.2.3/e)

Menba^c -ı nûr-ı hidâyet kaşının tuğrâsıdır
Âyet-i **mâ zâğ**³⁵ vasf-ı nergis-i şehlâsıdır (G.115/1)

d- Hadisler ve Dinî Menşe'li Sözler

Hâmî divânında, hadisler de ayetler gibi çoğunlukla iktibas yoluyla verilmiştir. Edebî eserlerde sıkça geçmesine rağmen kaynağını tespit edemediğimiz bu hadis ya da dinî kaynaklı sözler şunlardır:

³¹ “Kâf Şerefli Kur'an'a andolsun...” Kur'an 50/1.

³² “...Doğu da Allah'ındır batı da. Nereye dönerseniz Allah'ın yüzü (zâtı) oradadır. Şüphesiz Allah'(ın rahmeti ve nimeti) geniştir, O her şeyi bilendir. ...” Kur'an 2/115.

³³ “O, sabahı aydınlatandır. ...” Kur'an 6/96.

³⁴ “Hamd, gökleri ve yeri yaratan, karanlıkları ve aydınlığı var eden Allah'a mahsustur. ...” Kur'an 6/1.

³⁵ “Gözünü kaymadı ve sınırı aşmadı.” Kur'an 53/17.

“Kendini bilen Rabbini bilir.” mealindeki hadise gönderme olan ve “Men arafe nefsahu fekad arefe Rabbahu” hadisinden iktibas yoluyla verilen “men aref” (Serdaroğlu 1966: 118 Hadis) sözü Hâmi divânında en sık zikredilen hadislerdendir. Yer yer bu hadisin mealine de şiirlerde yer verilir.

Tecerrüdle bilüp nefsin vücûdın mahv iden ‘ârif
Bilüp Rabbisin oldı küntü kenzin sırrına vâkîf (G.169/1)

Men ‘aref dersin oku ‘ârif-i Hak ol yohsa
Hâsıl olmaz kuru takvâ ile zâhid bir şey (G.294/5)

“Küntü kenzen mahfiyyen, feahbebtü en u'refe, lehalaktül halka leu'ref” kudsî hadisinden iktibas yoluyla verilen “künü kenz” (Aclûnî 1998: 132) sözü de “Ben gizli bir hazineydim, bilinmeyi istedim ve mahlûkatı yarattım.” mealindedir:

Olmuşuz Hâmî rumûz-ı *küntü kenze* âşinâ (T.6.5/a)

Aşk ile mülk-i bekâda şâh olanlar bizleriz
Küntü kenzin sırrına âgâh olanlar bizleriz (G.125/1)

Tecerrüdle bilüp nefsin vücûdın mahv iden ‘ârif
Bilüp Rabbisin oldı *küntü kenzin* sırrına vâkîf (G.169/1)

“Sen olmasaydın bu âlemleri yaratmazdım.” mealindeki “Levlâke levlâk le mâ halaktü'l-eflâk” kudsî hadisinden iktibas yoluyla verilen “levlâk”, divânda bazen Allahü Teâlâ’nın Hz. Muhammet’in başına koyduğu bir taç, bazen de onun şânına söylediği bir sözdür:

Kim oldur seyyid-i ‘âlem anın şânındadır *levlâk*
Tufeylî cümle eşyâdır kim oldur âyet-i kübrâ (K.1/14)

Asl sensin başına *levlâk* tâcın koydı Hak
Şübhe yok kim hilkat-i eşyâya oldun sen sebep (G.28/3)

Levlâk geldi şânına ey şâh-ı ins ü cinn
Sen aslsın fûrû‘un olupdur bu mümkünât (G.45/6)

Hâmi divânında Hz. Ali için söylenmiş hadisler dikkat çekicidir. Bu sözlerden biri “Ben ilmin şehriyim, Ali de onun kapısı.” sözüdür. Bu söz beyitlerde mealen verilir:

Bâ-yı bismi’llâhsın hem bâb-ı şehri-i ‘ilmsin
Şîr-i Hak hem tâcdâr-ı *hel etâs*ın yâ ‘Alî (G.274/2)

Şehr-i ‘ilmin kapusıdır hem o şâhın vâsfına
Lahmûke lahmî demişdir *rahmetenli’l-‘âlemîn* (K.4/3)

Hz. Ali ve kılıcı Zülfekâr için söylenen bir diğer hadis “*Lâ-fetâ illâ ‘Alî lâ-seyfe illâ Zü’lfekâr*” (Yılmaz 1992: 100) sözüdür. Divânda bu sözün bütünü zikredilmekle birlikte bazen iktibas yoluyla birkaç kelimesi de zikredilir:

Lâ-fetâ illâ ‘Alî lâ-seyfe illâ Zü’lfekâr
Didi peygamber anınçün virddir her ân bize (K.2/6)

Lâ-fetâ illâ ‘Alî di ehl-i ‘irfân ola gör (Md.1.7/b)

Şîr-i Hak şâh-ı velâyet şeh-suvâr-ı ***lâ-fetâ***
Gerd-i na‘leyn-i şerîf-i efser ü ‘üvân bize (K.2/3)

Hz. Ali hakkında ifade buyrulduğu divânda açıkça belirtilen bir diğer söz de “*Lahmûke lahmî*” (Yılmaz 1992: 101) sözüdür. Bu söz hadis kitaplarında

geçmemektedir. Mehmet Yılmaz, bu sözü “Hz. Ali’yi İslâmî ölçütlerin dışında sevenlerin ortaya attıkları sözlerden olma ihtimâli var.” şeklinde yorumlamaktadır:

Lahmüke lahmî buyurmuş zâtına fahr-ı cihân
Nûr-ı çeşm-i enbiyâ vü evliyâsın yâ ‘Alî (G.274/3)

Hâmi divânında devamlı “Yoksulluk benim övüncümdür. Ben onunla övünürüm.”³⁶ hadisine göndermede bulunulur. Burada övünç nedeni kabul edilen fakirlik konusu, tasavvuf edebiyatında Allah’a muhtaç olma, ona tam olarak bağlanma dünya ve âhiret endişesinden uzak bulunma olarak kabul edilmiştir:

Külâh-ı fakr ile fahr eyle terk it neng ile nâmı (Mh.6.7/c)

Ne bilsün zâhidân-ı sûret-ârâ vecd ü hâlâtı
Libâs-ı fakr içinde fahr idüp mesrûr olandan sor (G.86/3)

Şâh-ı istiğnâ-sipâhız fakr ile fahr eyleriz
Nûr-ı ‘irfân ile şem‘-i bezm-i her cem‘ iyyetiz (G.121/8)

Hâmi divânında bu hadislerin dışında birçok dinî içerikli sözler de zikredilir. Bunlar şunlardır: *lî-ma‘allâh*, *hamdü li’llâh*, *hablû’l-metîn*, *lem-yezel*, *beyt-i ma‘mûr*, *bihamdi’llâh*, *lehü’l-hamd*.

Bihamdi’llah ki Hâmî mâ-sivâ kaydından âzâdem
Beni a‘ lâ bilür ‘âlîler ammâ pesti pest anlar (G.88/5)

‘Aceb mi ger olursak ***lî-ma‘allâh*** sırrına mahrem (Mh.1.2/c)

Lehü’l-hamd³⁷ oldu kâmil himmetiyle sa‘ yımız meşkûr(Mh.1/4)

³⁶ “Yoksulluk benim övüncümdür. Ben onunla övünürüm.”, Ahmet Serdaroglu, *Mevzûât-ı Aliyyü’l-Kârî*, Tercümesi, Ankara 1966, s.85-86

³⁷ Hamd onadır.

Hamdū li'llâh³⁸ kim gürûh-ı mücrimîne ey habîb

Lutf-ı pâkin rûz-ı mahşerde şefâ' at-hâh imiş (G.140/6)

‘Âlem-i vahdetde târ-ı turresi ***hablû'l-metîn***³⁹

Mâye-i sûr-ı dü-‘ âlem zülfinin sevdâsıdır (G.115/3)

Şehisin mülk-i hüsnün ‘âşıkâ cevır itme dâd it kim

Hudâ-yı ***lem-yezel***⁴⁰ dâ'im sana püşt ü penâh olsun (G.221/5)

Sûmnât-ı dil olup hubb ile ***beytü'l-ma'mûr***⁴¹

Menba' -ı nûr olubam oldı 'adem Lât u Menât (G.48/4)

e- Lâ-İllâ

“Yoktur, ancak vardır (ancak O vardır) anlamındaki bu edatlar, İslâm dininin iman esaslarından olan “Lâ-ilâhe illa'llâh Muhammedün Resûlü'llâh” sözünün (tevhid kelimesinin) ilk parçasına işaretirler. Lâ ve illâ eski bir tabirle “nefy ve isbat”ırlar.” (Yılmaz 1992: 99)

“İllâ” unsuru muhabbet ve aşk için kullanılmakta ve dolayısıyla vahdeti temsil etmektedir. “Lâ” nefyi ise, bunun aksine mâsivâ âlemini, kesreti ve aynı mânâda “nefsi” işaret eder. (Tatçı 2006: 59) Edebiyatımızdaki İslâmî kaynaklı sözlerden olan bu kelimeler dört ayrı bentte ve yedi beyitte geçmektedir:

Uranlar tîğ-ı lâ her dem sivâ-yı dost katline

Olup illâ'ya mazhar menzil-i maksûda vâsıldır (G.83/6)

³⁸ “Hamd Allâh’a mahsustur, Allâh’a hamdolsun.”, (Yılmaz 1992: 61)

³⁹ “Sağlam ip, Kur’an, İslâm Dini”, (Yılmaz 1992: 59)

⁴⁰ “Yok olmadı.”, (Yılmaz 1992: 111)

⁴¹ “Ma'mûr (onarılmış) ev.”, (Yılmaz 1992: 31)

Bihamdi'llâh geçüp lâ'dan biz olduk mazhar-ı illâ (Mh.1.3/a)

Mahv-ı illâ'llâh olanlar lâ'ya eyler mi heves (T.3.1/b)

Gönülden eyleyenler nefy gayr-i dost her sâ' at
Çü Hâmî mazhar-ı illâ olurlar lâ'yı bilmezler (G.92/7)

Gönülden mâ-sivâyı nefy iden illâ'yı fehm eyler
Ki bu hâlâta vâkıf olmayan hep lâ'da kalmıştır (G.119/2)

Talebde nefy-i lâ isbât-ı illâ eyleriz zîrâ
Tarîk-i ma' nevîde sâlikân-ı Nakş-bendiz biz (G.124/3)

Nakşiyüz Hâmî velîkin nakş-ı lâ'dan geçmişüz
Her nefesde fikr-i illâ'llâh olanlar bizleriz (G.125/7)

İçüp mey zâhidâ mahbûba meyl it fehm it illâ'yı
Ko kıl ü kâli yoh ise kalursun tâ ebed lâ'da (G.252/4)

Ta' annüd eyleyüp sûfî didi lâ dîmedi illâ
Anınçün bulmayup âdem sıfâtın kaldı harlıkda (G.253/6)

f- Peygamberler

f.1- Hz. Âdem

Allah Hz. Âdem'e "Ey Âdem! Sen ve eşin cennette yerleşip dilediğiniz yerden yeyin. Ancak şu ağaca yaklaşmayın! Sonra zalimlerden olursunuz."⁴² buyurmuştu. Ancak Kur'ân'da buyrulduğu üzere Hz. Âdem ve Havva bu emre uymayıp yasaklı meyveden yiyerek kendilerine zulmettiler. Bunun üzerine Hz. Adem

⁴² "(Allah buyurdu ki): Ey Âdem! Sen ve eşin cennette yerleşip dilediğiniz yerden yeyin. Ancak şu ağaca yaklaşmayın! Sonra zalimlerden olursunuz." Kur'an 7/19.

ile Havva “Ey Rabbimiz! Biz kendimize zulmettik. Eğer bizi bağışlamaz ve bize acımazsan mutlaka ziyan edenlerden oluruz.” dediler. Hâmi, Kur’ân-ı Kerîm’de Araf suresinde anlatılan bu kıssayı “**zalemnâ Rabbenâ**”⁴³ her saat lisanımın derdi oldu, diyerek verir:

Zalemnâ Rabbenâ derd-i lisânım oldu her sa‘ât
Kabûl it hâcetim yâ Rab bi-hakk-ı **Âdem** ü Havvâ (K.1/8)

Hâmi’ye göre Hz. Adem ilk insandır ve güzel vasıflarda, edepte onun mirasçısıdır. Bundan dolayıdır ki “Allame’l-esmâ”⁴⁴ remzi Hâmi’ye öğretilmeksizin ilham olur:

Fazâ’ilde edebde mûrisimdir Bü’l-beşer **Âdem**
Bana ta‘lîmsiz keşf oldu remz-i ‘*allame’l-esmâ* (G.2/6)

Hz. Adem ile Havva ahrette son peygamber Hz. Muhammed’den şefaât isterler. Ayrıca tüm veliler ve peygamberler Hz. Muhammed’in önünde secde ederler:

Kapunda secde eylerler velîlerle peyemberler
Şefâ‘at senden isterler ki hattâ **Âdem** ü Havvâ (G.6/7)

f.2- Hz. Şît, Hz. İdrîs, Hz. Nûh, Hz. İbrâhim, Hz. İshâk ve Hz. İsmâil
Hz. Şît, Hz. İdrîs, Hz. İbrâhim, Hz. İshâk ve Hz. İsmail’in adları Hâmi divânında sadece bir yerde geçer.

Divânına bir münâcât ile başlayan Hâmi, Hz. Şît, Hz. İdrîs, Hz. İbrâhim, Hz. İshâk ve Hz. İsmail’in hakkı için Allah’tan bağışlanma talep eder:

Bi-hakk-ı **Şît** ü **İdrîs** ü bi-hakk-ı **Nûh** u **İbrâhim**
Bi-hakk-ı Hazret-i **İshâk** u **İsmâ‘îl**’in ey Mevlâ (K.1/9)

⁴³ “... (Âdem ile eşi) dediler ki: Ey Rabbimiz! Biz kendimize zulmettik. ...” Kur’an 7/23.

⁴⁴ “Allah Âdem’e bütün isimleri, öğretti.” Kur’an 2/31

En‘am Sûresi’nden iktibas yollu alınan bir ayet vasıtasıyla Hz. İbrâhim’in kıssasına değinilir. Âşığm Hz. İbrâhim gibi Allah dışındaki hiçbir şeye meyletmeyip tevekkül kılması, aşk ateşine adım atıp halîl (Allah’a dost) olması ve “lâ-ühıbbü’l-âfilîn” demesi istenir:

*Lâ-ühıbbü’l-âfilîn*⁴⁵ di itme meyl-i mâ-sivâ

Kıl tevekkül âteş-i ‘ aşka kadem koy ol Halîl (G.189/2)

f.3- Hz. Hût, Hz. Lût, Hz. Sâlih, Hz. Hârûn ve Hz. Mûsâ

Hz. Hût, Hz. Lût, Hz. Sâlih, Hz. Hârûn ve Hz. Mûsâ’nın adları da Hâmi divânında bir beyitte zikredilir. Şâir, Hz. Hûd, Hz. Lût, Hz. Sâlih, Hz. Yûsuf, Hz. Yakûb, Hz. Hârûn ve Hz. Mûsâ’nın hakkı için Allah’tan bağışlanma talep eder:

Bi-hakk-ı Hazret-i **Hûd** ile **Lût** ü Hazret-i **Şâlih**

Bi-hakk-ı **Yûsuf** u **Ya’kûb** hem **Hârûn** ile **Mûsâ** (K.1/10)

Bazı beyitlerde Mûsâ peygamberin adı geçmese de O’nun “Tûr Dağı”nda Allah’ın tecellisine mazhar olduğunu ifade eden ayetler zikredilir:

*Rabbi ernî*⁴⁶ diyerek mest-i müdâm-ı ‘ aşk olup

Kalbinin Tûrı tecellîgâh olanlar bizleriz (G.125/3)

Tûr-ı dilde gûş idüp *innî ene ‘llâh*⁴⁷ lafzını

Şevk ü zevk ile tecellî şem‘ ine pervâneyiz (G.133/4)

⁴⁵ “... bir yıldız gördü, Rabbim budur, dedi. Yıldız batınca, *batanları sevmem*, dedi.” Kur’an 6/76

⁴⁶ “Musa tayin ettiğimiz vakitte (Tûr’a) gelip de Rabbi onunla konuşunca «*Rabbim! Bana (kendini) göster*, seni göreyim!» dedi. (Rabbi): «Sen beni asla göremezsin. Fakat şu dağa bak, eğer o yerinde durabilirse sen de beni göreceksin!» buyurdu. Rabbi o dağa tecelli edince onu paramparça etti, Musa da baygın düştü. Ayılınca dedi ki: Seni noksan sıfatlardan tenzih ederim, sana tevbe ettim. Ben inananların ilkiyim.” Kur’an 7/143

⁴⁷ “Oraya gelince, o mübarek yerdeki vâdinin sağ kıyısından, (oradaki) ağaç tarafından kendisine şöyle seslenildi: Ey Musa! *Bil ki ben*, bütün âlemlerin Rabbi olan *Allah’ım*.” Kur’an 28/30.

f.4- Hz. Yakûb

Hz. Yakûb Hâmi divânında mânend-i Yakûb, Yakûb-ı Ken‘ân, Yakûb-ı dil, Yakûbveş, dîde-i Yakûb, Yakûb-sıfat, gönül Yakûb’u gibi kelime ve terkipler ile işlenir. Yakûb peygamber Hâmi divânında kayıp olan oğlu Yûsuf’a duyduğu hasret ve üzüntüden dolayı gözleri görmez olmuş hüznün timsali bir şahsiyettir. Yakûb peygamber Hâmi divânında bu özelliği dolayısıyla âşık için benzetme unsuru olur ve sevgiliye kavuşmak isteyen âşığı sembolize eder. Bu hüznü âşığın evi de “beytü’l-ahzân”dır:

Açılsun dîde-i **Ya‘kûb**veş dil nûr-ı vechinle
Yetiş ey Yûsuf-ı Mısır-ı melâhat beytü’l-ahzâna (G.249/5)

Oldı **Ya‘kûb**-sıfat dîdelerim nâ-bînâ
Senden ayru düşeli Yûsuf-ı gül-pîrehenim (G.206/2)

Yetiş imdâd için ey Yûsuf-ı gül-pîrehen bir dem
Kerem kıl kalmasun **Ya‘kûb**-ı dil hecrinle nâ-bînâ (G.19/4)

Gönül **Ya‘kûb**una yüz virdi ammâ Yûsuf-ı matlab
Ağardı çeşmi yandı cism ü cânı nâr-ı hicrâna (G.248/4)

Düşer çâha zenehdânın görüp bin mâh-ı Ken‘ânı
Olur hecrinle nâ-bînâ hezârân dîde-i **Ya‘kûb** (G.38/3)

f.5- Hz. Yûsuf

Yûsuf peygamber Hâmi divânında, Yûsuf-ı Ken‘ân, Yûsuf-ı matlab, Yûsuf-ı mergûb, Yûsuf, Yûsuf-ı gül-pîrehen-i Mısır-ı melâhat, Yûsuf-ı gül-pîrehen, Yûsuf-ı Mısırî, Yûsuf-likâ, Yûsuf-ı iklîm-i nâz, Yûsuf-âsâ, Yûsuf-ı Mısır-ı melâhat vb. kelime ve terkipler ile işlenir. Divânda, Yûsuf peygamberden, babası Hz. Yakûb’dan ayrı

düşmesi ve güzelliği nedeniyle sevgilinin güzelliğinin kendisine teşbih edilmesi yönüyle söz edilir.

Ey **Yûsuf**-ı gül-pîrehen-i Mısr-ı melâhat
 Ey tâze-gül-i gülşen-i nâz ile nezâket
 İrem'de bulunmaz bu tarâvet bu letâfet
 Sen hûr mısın yâ melek ey gözleri âfet
 Yakdın bizi cânâ bu ne hüsn ü ne kıyâfet (Mh.5/1)

Mâ'ilem bir şûha cevri eyler ben itdikce niyâz
 Rahm idüp bir dem dil-i bîmâra olmaz çâre-sâz
 Öyle zâr itmiş beni ol **Yûsuf**-ı iklîm-i nâz
 Hecr ile Ya' kûb-ı Ken'ân olmayan bilmez beni (Mr.4/3)

Yakûb peygamber oğlu Hz. Yûsuf'un kaybolması ile gözleri kör olmuş, ancak kavuşunca gözleri görmeye başlamış bir babadır. Şâir bu kıssaya telmihte bulunur ve gönlünü Hz. Yakûb'a benzeterek, gül gömlekli Yûsuf'a yani sevgiliye seslenerek imdada yetişmesini, gönül Yakûb'unun ayrılıktan kör olmuş gözlerini açmasını ister:

Yetiş imdâd için ey **Yûsuf**-ı gül-pîrehen bir dem
 Kerem kıl kalmasun Ya' kûb-ı dil hecrinle nâ-bînâ (G.19/4)

Oldı Ya' kûb-sıfat dîdelerim nâ-bînâ
 Senden ayru düşeli **Yûsuf**-ı gül-pîrehenim (G.206/2)

Açılsun dîde-i Ya' kûbveş dil nûr-ı vechinle
 Yetiş ey **Yûsuf**-ı Mısr-ı melâhat beytü'l-ahzâna (G.249/5)

Divân edebiyatında güzellik unsuru olarak kabul edilen Hz. Yûsuf, güzellik timsalidir. Güzelliği yönüyle sevgili (Hz. Muhammed) Hz. Yûsuf'a benzetilir. Ancak esasında herkesçe beğenilen sevgilinin kendisidir. O, sevilenlerin en sevilenidir. Âlemin tüm âşıkları ona kul köledir:

Şehâ Mısr-ı melâhat içre sensin **Yûsuf**-ı mergûb
Sana hûbân-ı ‘âlem kuldur ey mahbûb-ı her mahbûb (G.31/1)

O şüh-ı bî-bedel dehr içre kebk-i hoş-hırâm olmuş
Görüp reftârını bin **Yûsuf**-ı Mısrî gulâm olmuş (G.150/1)

Âlemde en çok sevilen sevgiliyi (Hz. Muhammed), şayet güzelliği dillere destan olan Hz. Yûsuf dahi görse O’nun bu güzelliğini beğenip takdir eder:

Dest-i kudret safha-i ruhsârını tezyîn ider
Görse **Yûsuf** bu melâhatle seni tahsîn ider (G.98/1)

Bazı beyitlerde Hâmi, âşığın kendini övme hastalığını ve dünyadan elini eteğini çekip kurtuluşunu ele alır. Buna göre azîz, kâinatın sırlarına vakıf olunan Mısır ülkesinde, varlığı terk eden kişidir. Orada Yûsuf (dahi) kendini beğenmiş olsa ona kimse talib olmaz:

Terk-i hestî eyleyendir Mısr-ı ‘irfânda ‘azîz
Tâlib olmaz kimse anda **Yûsuf** olsa hod-fürûş (G.144/2)

‘Azîz olmak dilersen **Yûsuf**-âsâ Mısr-ı ‘irfâna
Zen-i dünyâdan el çek kıl tahammül cevri-i ihvâna (G.248/1)

Şâir, Hz. Yakûb’un Hz. Yûsuf’a duyduğu sevgi ile, Hz. Muhammed’e duyulan hasret arasında bir benzerlik ilişkisi kurar. Bu hasreti çekenin meskeni “beytü’l-hazen” ya da “külbe-i ahzân”dır. Yani gam ve keder yuvasıdır:

Gamınla rûz u şeb beytü'l-hazendir meskenim n'ola
Cemâlinle münevver olsa çeşm ey **Yûsuf**-ı Ken'ân (G.230/4)

N'ola nûr-ı vech-i pâkin ile ey **Yûsuf**-likâ
Leyl-i gam kılsan münevver külbe-i ahzânımı (G.288/4)

f.6- Hz. Eyyûb, Hz. Dâvud, Yûşa', Zü'lkif, Zekerıyyâ ile Yahyâ

Hz. Eyyûb, Dâvud, Yûşa', Zü'lkif, Zekerıyyâ ile Yahyâ'nın adları Hâmi divânında bir beyitte zikredilir. Şâir, onların hakkı için Allah'tan bağışlanma talep eder:

Bi-hakk-ı Hazret-i Eyyûb u Dâvud u Süleymân hem
Bi-hakk-ı Yûşa' u Zü'lkif ü Zekerıyyâ ile Yahyâ (K.1/11)

f.7- Hz. Süleymân

Hâmi divânında, mülk-i Süleymân, Süleymân-ı zamân gibi terkiplerle işlenen Süleymân peygamber bazı beyitlerde sevgili için bir müşebbehünbihdir. Buna mukabil âşık yani şâir; işi feryad ve âh çekmek olan, değersiz bir karıncadır:

Revâ mı sen **Süleymân**-ı zamânın devr-i hüsnünde
Benüm tek mûr-ı nâ-çîzin işi feryâd u âh olsun (G.221/4)

Hâmi, bir Farsça beytinde, zamanın Süleymân'ına; “Devrinde karıncanın ezilmesini reva görür müsün?” diye sorar:

Künûn cânâ **Süleymân**-ı zemânî ez-kemâl-i hüsn
Be-devret ki revâ bâşed ki pâmâl tu gerded mûr⁴⁸ (G.118/6)

Peygamberliği yanında sultan olan Hz. Süleymân güzellik ülkesinde zamanın hükümdarıdır. Şâir ise ona kavuşmayı arzûlayan bir karıncadır:

⁴⁸ Şimdi ey cân! Güzelliğin kemaliyle zamanın Süleymân'ısın. Senin devrinde karıncanın ezilmesini reva görür müsün?

Sensin iklîm-i melâhatde **Süleymân**-ı zamân

Ni‘ met-i vaslı dirîğ itmek revâ mı mûrdan (G.218/4)

Âşığın arzuladığı ve bu uğurda acı çektiği sevgili, Süleymân’a benzetildiği gibi, yoksulluğun da Süleymân’ın mülküne değişilmediği görülür:

Şem‘ -i ruhunu mihr-i dırahşâna deşmem

Mûr-ı hatını mülk-i **Süleymân**’a deşmem (G.213/1)

Şâir bu dünyanın görünürdeki güzelliklerine değer vermez ve hayatın fânî olduğuna değinir. Dünyada İskender, Cemşîd hatta madde ve mânâ aleminin sultanı Süleyman da olsan Hak, insanı toprak ile bir eder:

Olsan dahi İskender ü Cemşîd ü **Süleymân**

Elbette felek bir gün ider hâk ile yeksân (Msm.2/6)

Hâmi, “Yoksulluk benim övüncümdür. Ben onunla övünürüm.” hadisine telmihte bulunur. Fakirlikle övünen şâir, yeryüzünde saltanat sürmüş olan Dârâ, Cemşîd ve Süleymân’ın (gelip geçici) tahtlarını istemez:

Fahr idüp Hâmî cihân içre pelâs-ı fakr ile

Devlet-i Dârâ vü Cemşîd ü **Süleymân** istemez (G.128/5)

Şiirlerinde 12 imam sevgisi yoğun bir şekilde hissedilen Hâmi, 12. İmam Muhammed Mehdi’nin âşığı olduğundan beri İskender ile Süleymân’ın tahtına gönül vermediğini söyler:

Olal’dan Mehdi-i sâhib-zamânın ‘âşık-ı pâki

Dil itmez ser-fürû mülk-i Sikender’le **Süleymân**’a (G.247/8)

f.8- Hz. Hızır

Hazret-i Hızır'ın peygamber oluşu tartışmalıdır. Hâmi Divân'ında Hızır-ı vakt, misâl-i Hızır, ayn-ı Hızır, Hâce-i Hızır-ı ledünnî, âb-ı Hızır, ser-çeşme-i Hızır vb. terkiplerle işlenen Hz. Hızır'ın adı, ölümsüzlüğü sağladığına inanılan ve 'ayn-ı hayât, âb-ı Hızır, ser-çeşme-i Hızır-âb-ı bekâ, Hızır-âb-ı zülâl-i la'l-i mey-gûn, 'aynü'l-hayât gibi isimlerle verilen "âb-ı hayât"la birlikte anılır. Sevgilinin lal renkli dudağı, bakilik (ölümsüzlük) kazandıran suya benzetilmektedir. Hatta bu konuda mübalağa yapılarak âşığın, sevgilinin lal rengi kırmızı dudağının şekerini arzuladığı vakit Hızır'ın pınarından ölümsüzlük suyu istemeyeceği belirtilir:

Kâkülleridir sümbül ü rûy-ı gül-i ra' nâ

Servi kadi Tûbâ

La' l-i lebi ser-çeşme-i **Hızır** âb-ı bekâdır

Her derde devâdır (Müs.3/2)

Kand-ı la' l-i yârdan her kim ki şîrîn kâm olur

İstemez bî-şübhe ' ayn-ı **Hızır**'dan âb-ı bekâ (G.21/3)

Hz. Hızır ve Hz. Mesîh (İsâ), âşık için benzetme unsuru olup bazen sevgilinin (Hz. Muhammed'in) can bahşeden sözüne hayrandırlar. Bazen sevgilinin gülen lal rengi kırmızı dudaklarından dökülen tatlı sözü nice âşığı (Hızır ve Mesih'i), susturur. Bazen de sevgiliden yani Hz. Muhammed'den ledün ilmine dair ders alırlar:

Dehr içinde la' l-i cân-bahşın hadîsin gûş idüp

Dil-berâ **Hızır** u Mesîhâ oldılar hayrân-ı lâl (G.190/5)

Melâhat birle lâl itdi niçe **Hızır** u Mesîhâyı

Cihân içre hadîs-i şekerîn-i la' l-i handânın (G.184/3)

Sensin ey hâdî gül-i âyîne-i esrâr-ı Hak
Hızır u Mûsîveş alur senden ledünnîden sebak
 Bir güzîde şâhid itdi çün seni Rabbü'l-felak
 Lutfuna ümmîd-vâr olmuş durur hep mâ halak
 Evvelîn ü âhirîn ü zâhirîn ü bâtinîn (T.2/9)

Bir beyitte yine Hızır peygamber âşık için benzetme unsuru olarak kullanılmış ve sevgilinin mey renkli kıpkırmızı dudağının serin suyu ölümsüzlük sağlayan âb-ı hayâtta üstün tutulmuştur:

Şübhesiz ser-çeşme-i âb-ı bekâdan el çeker
 Görse **Hızır** âb-ı zülâl-i la' l-i mey-gûnun senin (G.175/4)

Hızır peygamber, bazen de mürşide teşbih edilir. Vaktin Hızırı olarak ifade edilen mürşid, etrafındaki müridlerine ledün ilmini öğretmektedir. Ledün ilmini öğrenenlerden biri de Hâmi'nin ta kendisidir:

Tutup kutb-ı zamânın dâmeninden olmuşuz teslîm
 Bize 'ilm-i ledün ol **Hızır**-ı vakt itmekdedir ta' lîm
 Rızâdır dersimiz yokdur gönül içre ümîd ü bîm
 Bize lutf itmiş ol zât-ı kadîm-i vâcibü't-ta' zîm
 Muhibb-i âl ü evlâd-ı şeh-i *Tâ-hâ* vü *Yâ-sîmiz*
 Gulâm-ı hâce-i 'âlem Bahâü'l-hakk u ve'd-dîniz (Md.4/3)

İltifâtın ile dil-bestân edebde dem-be-dem
 Aldı Hâmî hâce-i **Hızır**-ı ledünnîden sebak (G.171/5)

Şâir, Bahâü'd-dîn Nakş-bend'in kurmuş olduğu Nakşibendiye tarikatına girenlerin selamete erdiğini ve Hızır peygamber misali zulmet içinde hayat pınarı

(hayat suyu) bulduğunu ifade eder. Tarîkat ehlinin Hızır misâli karanlıklar içinde bulduğu, sevgiliye duyulan hakiki aşk ve gerçek sevgidir. Bu sevgi de âb-ı hayâtıdır:

Senin tarîkini her kim ki tutdı buldı necât
 Bulur misâl-i **Hızır** zulmet içre ‘ayn-ı hayât
 Revâ olur çü senin himmetinle her hâcât
 Beni bu sicn-i tabî‘ atda koyma zâr u hazîn
 Elim tut ey şeh-i müşkil-güşâ Bahâü’ d-dîn (Mh.4/5)

Zulmet içre âb-ı **Hızır**’ı Hak nasîb itmiş bize
 Kimse görmez halk içinde reh-nümâmız gizlidir (G.84/3)

f.9- Hz. İsa

Hâmi divânında genel olarak nefesiyle ölüleri diriltme mucizesine değinilen Hz. İsa, mu‘ciz-i Âsâ, Mesîh-enfâs, şâh-ı Âsî-dem, deyr-i Mesîhâ, Mesîhâ-dem, dîn-i Âsâ vb. terkiplerle işlenir. Hz. Mesîh, bir beyitte ölüleri diriltmek mucizesiyle, gamdan ölmüş gönülleri bir kadeh mülle ihyâ eden pîr-i mugândır. Pîr-i mugân olan sevgili bir kadeh şarapla gamdan ölmüş gönüllere cân verir:

Mesîh-enfâsdır pîr-i mugânın zikri hayr olsun
 Gam öldürse bizi ihyâ ider ol bir kadeh mülde (G.223/6)

Nefesini üfleyerek ölüleri diriltmesine telmih yapılan Hz. İsa, sevgiliye benzetilerek, nefesinde hayat bulunan anlamına gelen “Mesîhâ-dem” ifadesi ile anılır. İnleyen bülbül (âşık), nefesi şifa veren sevgiliyi işitince gerçek sevgiliyi bulur ve gülle konuşmaz olur:

Güle karşı tekellüm bir dahi itmez bu gülşende
 İşitse ey Mesîhâ-dem hezâr-ı zâr güftârın (G.179/6)

Hız. İsa, bir beyitte aşk için benzetme unsuru olarak kullanılır. Benzetilen Hız. İsa'nın temsil ettiği makamdır. Şâir, Hız. İsa gibi nefesinde hayat bulunan azîze (sevgiliye) kul olduğundan beri, o makamı meskeni olarak görür:

Bir Mesîh-enfâs ' azîze kul olal'dan Hâmiyâ
Meskenimdir himmetiyle ' âlem-i bâlâ-yı ' aşk (G.173/7)

Son peygamber Hız. Muhammed; Hız. İsa'dan, Hız. Hızır'dan ve diğer peygamberlerden üstün tutulmuştur. Hız. Muhammed'in cevher saçan ve can verip diriltten âb-ı hayât misâli sözleri karşısında, İsa peygamberin ölümleri diriltme mucizesinin ve Hızır peygamberin, (içince ölümsüzlük veren) hayât suyunun bir anlamı yoktur:

Görüp âb-ı hayât-ı la' l-i cân-bahş ü güher-bârın
' Adem olmuş hezârân ' ayn-ı Hızır u mu' ciz-i İsa (G.10/3)

Gönül mülkine şâh itdim bugün bir tıfl-ı tersâyı
Hadîs-i la' l-i cân-bahşâsı lâl eyler Mesîhâyı (G.281/1)

Hadîs-i la' l-i cân-bahşın duyanlar ol büt-i çinin
Girüp büt-hâneye tasdîk iderler dîn-i İsa'yı (G.282/2)

Hız. İsa'ya ait bir diğer mucize onun göğsüne çekilmesidir. Dünyâ tuzağından kurtarılması için göğsüne çekilen Hız. İsa'nın son durağı dördüncü felektir. Şâirin ahından felekteki yıldız yanar ve Melekler İsa peygamberin son durağı olan dördüncü felekte toplanıp kan ağlar:

Yanar şeb kevkeb-i seyyâre tâb-ı berk-i âhımdan
Melekler cem' olup ser-menzil-i İsa'de kan ağlar (G.89/4)

Güle karşı tekellüm bir dahi itmez bu gülşende
İşitse ey Mesîhâ-dem hezâr-ı zâr güftârın (G.179/6)

f.10- Hz. Muhammed

Hz. Muhammed, Hâmi divânında adı en fazla zikredilen peygamberdir. Onun adına iki “Na‘t” yazıldığı gibi “Muhammed” (H.D.G.69, 70) redifli iki ve “Muhammediz” (H.D.G.122) redifli bir tane de gazel bulunmaktadır. Müsebbâ şeklinde kaleme alınan 11 kıt‘alık “Na‘t-ı Şerîf”te Hz. Muhammed, her iki cihânın şâhı ve tüm peygamberlerin imâmıdır. Öyle ki tüm evliyâ ve enbiyâ kıyâmet günü onun lutfunu umar. Ahir zaman peygamberi olan Hz. Muhammed, sadece insanların değil cinlerin de peygamberidir. O, Allah’ın zatî ve sübûtî sıfatlarına mazhardır, son peygamberdir ve âlemlere rahmet olarak gönderilmiştir:

Ey şeh-i her dü-serâ ey kible-i İslâm u dîn
 Ey habîb-i kibriyâ nûr-ı semâvât u zemîn
 Nûsha-i kübrâ imâm-ı enbiyâ vü mürselîn
 Hâk-i râhın tûtiyâ-yı çeşm-i erbâb-ı yakîn
 Sensin ol sultân-ı dâreyn ü şefî‘ ü ’l-müznibîn
 Dergeh-i ihsâna geldim zâr u hayrân u hazîn
 Kıl şefâ‘ at el-amân ey *rahmeten li’l-‘âlemîn*

Sensin ey hayrû’l-beşer şâh-ı serîr-i lâ-mekân
 Nûr-ı çeşm-i kudsiyân tâc-ı ser-i Kerrûbiyân
 Şehr-yâr-ı ins ü cân peygamber-i âhir-zamân
 Yüz sürerler kapuna hayl-i melâ’ik her zamân
 Ben dahi ümmîd ile ey sâkin-i dârü’l-emân
 Dergeh-i ihsâna geldim zâr u hayrân u hazîn
 Kıl şefâ‘ at el-amân ey *rahmeten li’l-‘âlemîn*

Sensin ey şeh menba‘-ı feyz-i ezel fazl-ı ebed
 Mazhar-ı nûr-ı sıfât u zât-ı *Allâhu’s-samed*
 Öyle bir mahbûbsun kim ‘âşıkın olmuş ahad

Mu‘cizât ile kemâlâtında yokdur hadd ü ‘ad

Menba‘-ı esrâr-ı *mâ evhâsın* ey hayrû’l-enâm
 Hilkatın evvel nübüvvet sende hem oldu tamâm
 Enbiyâ vü evliyâ lutfun umar Yevmü’l-kıyâm
 Lutfuna muhtâcdır zâhir nihân hep hâs ü ‘âm
 Cümleden eltâfa muhtâcam ğarîbem nâ-be-kâm

Hâmi divânında Hz. Peygamber, şu sıfat ve lakaplarla zikredilir: imâmü’l-müttakîn, mazhar-ı envâr-ı zât, sâhib-i her mu‘cizât, seyyid-i kevneyn, imâmü’l-Harameyn, şâh-ı risâlet, sultân-ı server, server-i evlâd-ı âdem, şâh-ı cem‘-i mürselîn, gonca-i bâğ-ı vefâ, server, habîb, nahl-i gülzâr-ı bekâ, hâs-ı mahbûb-ı Hudâ, rahmeten li’l-‘âlemîn, sâhib-i şer‘-i metîn, menba‘-ı lutf-ı Vedûd, Ahmed-i Muhtâr, şefi‘u’l-müznibîn, Ahmed-i Mürsel, nüsha-i kübrâ, habîb-i kibriyâ, şâfi‘-i rûz-ı cezâ, tabîb-i hâzık-ı sâhib-‘atâ, husrev-i ümmî-lakab, sâhib-i âyât, seyyid-i ‘âlî-neseb, hatm-i peygamber, pâdişeh-i mesned-i iklîm-i risâlet, fahr-ı kâ’inât, husrev-i mesned-i iklîm-i tecellî, fahr-ı Arab, rûhu’l-emîn vb.

Her mucizenin sahibi olarak nitelenen Hz. Peygamber, Ahmed, Muhammed ve Mustafâ isimleri ile de zikredilir:

Ey mazhar-ı envâr-ı zât v’ey sâhib-i her mu‘cizât
 İsmindir ey kâmil-sıfât Ahmed Muhammed Mustafâ (G.7/2)

Hâmi divânındaki birçok ayet ve sure ismi, Hz. Muhammed’in bazen kaşına, bazen saçlarına ve genel olarak da yüzüne benzetilir:

Yanağın hâlidir ey şâh muhakkak bâ-yı bismi’llâh
 Yüzün mir’ât-ı sırru’llah saçındır *leyletü’l-esrâ* (G.6/2)

Cemâlin *kâf ve'l-Kur'ân* hatındır âyet-i Rahmân

Lebüdür çeşme-i hayvân ider mevtâları ihyâ (G.6/4)

Hâmi divânında bulunan gazellerin birçoğunda ve “Muhammed” redifli gazellerde Hz. Muhammed’in vasıfları teşbih, mecaz ve istiare yoluyla işlenir:

Vücûdun ism-i a‘ zamdır dehânın sırr-ı mübhemdir

Tufeylin cümle ‘ alemdir çü sensin nüsha-i kübrâ (G.6/6)

Çü oldun hatm-i peygamber hep ins ü cinne ey server

Zülâl-i leblerin kevser boyundur Sidre-i Tûbâ (G.6/8)

Husrev-i mesned-i iklîm-i tecellîsin hem

Mazhar-ı nûr-ı Ehad zübde-i halk-ı dü-serâ (G.8/4)

Eyle ihsân koy kadem bâlîn-i bîmârânına

Haste-i ‘ aşka devâ lutfundur ey hâzık tabîb (G.29/6)

Hâmi’ye göre Hz. Muhammed, âlemlere rahmet olarak gönderilmiş en üstün insandır, cihâna O’ndan önce daha üstün biri gelmediği gibi O’ndan sonra da gelmeyecektir. Tüm peygamberler ve veliler onun kapısında secde eder. Hatta Hz. Âdem ve eşi Havva bile mahşer günü ondan şefaât isterler. Şüphesiz tüm eşyânın yaratılışına sebep de O olmuştur:

Ey mefhar-i İslâm u dîn v’ey *rahmeten li’l-‘âlemîn*

Ey sâhib-i şer‘-i metîn v’ey kâşif-i *kul innemâ* (G.7/4)

Gelmez cihâna evvel ü âhirde sen gibi

Zâhir nihânda sâhib-i âyât u mu‘cizât (G.45/5)

Kapunda secde eylerler velîlerle peyemberler
Şefâ‘ at senden isterler ki hattâ Âdem ü Havvâ (G.6/7)

Çekme ğam demdeme-i haşrden ey Hâmi bize
Oldı sultân-ı Rüsûl şâfi‘ -i yevm-i ‘ Arasât (G.48/7)

Asl sensin başına *levlâk* tâcın koydı Hak
Şübhe yok kim hilkat-i eşyâya oldun sen sebep (G.28/1)

Hz. Peygamberin ağzından dökülen kelimeler onu dinleyene hayat suyu, hayat çeşmesi olur. Onun yoluna bütün varını yoğunu feda eden gönül, onun dudaklarından dökülen ve isyân karanlığında ölmüş olan gönüllerin tek ilacı olan “âb-ı bekâ”yı talep eder:

Râh-ı ‘ aşkın içre dil hep varını itdi fenâ
La‘ l-i nâbindan senin âb-ı bekâ eyler taleb (G.28/5)

Dil-mürdegân-ı zulmet-i ‘ isyâna ey habîb
Oldı zülâl-i la‘ l-i lebin çeşme-i hayât (G.45/3)

Şâir, “husrev-i ümmî-lakab” terkibi ile Hz. Peygamber’in hiç okuma yazma bilmeyen bir şahsiyet oluşuna dikkat çeker:

‘ Âşık-ı ruhsârınam ey seyyid-i ‘ âlî-neseb
‘ Abd-i bî-mikdârınam ey husrev-i **ümmî**-lakab (G.28/1)

Hz. Peygamberin ay yüzü muhabbet ehline bayram sabahıdır. Saçları aşk ehline Kadir ve Berat gecesidir:

Ehl-i muhabbete ruh-ı mâhın sabâh-ı ‘ ıyd
Zülfeynin ehl-i ‘ aşka şeb-i Kadr ile Berât (G.45/4)

Hiç şüphesiz Hz. Muhammed'in peygamberliği dönemindeki en önemli olaylardan biri Mekke'nin fethi ve ardından da Kâbe'deki putların yıkılıp yok edilmesi idi. Hâmi divânında bu olaya dikkat çeker ve O'nun cihâna teşrif buyurması ile "Lât", "Menât" vb. putların yok olduğunu belirtir:

Geldin cihâna sît-i kudûmunla şükr kim

Oldı 'adîm Lât u Menât ile Sûmnât (G.46/5)

Hâmi Efendi Hz. Muhammed'e, onun sünnetine ve Kur'ân'a bağlılığını belirtir. Devamlı Hz. Muhammed Mustafâ'nın yolundan gittiğini ifade buyurur:

Kitâb u sünnete itdik temessük evvel ü âhir

Hemîşe pey-rev-i şer'-i Muhammed Mustafâ'yız biz (G.123/3)

g- Dört Halife

Hâmi divânında "çar-yâr, çâr-bâğ, çâr-bâğ-ı dehr, çâr-yâr-ı nebevî, âfitâb-ı çarh-ı çâr" gibi sözcük ya da terkiplerle ifade edilen Hz. Peygamberin dört halifesi Hz. Ebu Bekir, Hz. Ömer, Hz. Osman ve Hz. Ali ayrı ayrı özellikleri ile zikredilir. Onların her biri ihsâna mazhardır::

Bi-hakk-ı âl ü evlâdı bi-hakk-ı cümle-ashâbı

Bi-hakk-ı çâr-yârî kim olardır mazhar-ı na' mâ (K.1/19)

g.1- Hz. Ebû Bekir

Hz. Ebu Bekir Hâmi divânında, Hz. Muhammed'e sâdık olması nedeniyle Sıddîk-ı Atîk, Cenâb-ı Sıddîk, Sıddîk, Hazret-i Sıddîk-ı Ekber ve O'nun Hıra Mağarası'ndaki arkadaşı olması nedeniyle de "yâr-ı gâr" gibi lakaplarla zikredilir. Şâire göre kim ma'nevî yolda şeyhin mağara dostu olursa, Hz. Sıddîk gibi "mak'ad-ı sîdk" a erer:

Mak‘ad-ı sıdkâ irer **şiddîk-âsâ** şâd olur

Kim tarîk-i ma‘nevîde olsa yâr-ı gâr-ı şeyh (G.66/5)

Şâire göre, Nakş-bendî sâlikleri Hz. Ebu Bekir ve Hz. Ali’nin kuludur. İrfân yolunda Hz. Ebu Bekir ve Hz. Ali (Nakş-bendî sâliklerine) yol göstericidir:

Husrev-i fermân revâ-yı mülk-i ma‘nâdır heme

‘Abd-i Şiddîk u ‘Alîdir sâlikân-ı Nakş-bend (G.72/6)

Râh-ı ‘irfânda ‘inâyâtın ile oldu bize

Reh-nümâ **şâh-ı velâyetle Cenâb-ı Şiddîk** (G.170/5)

g.2- Hz. Ömer

Şâir, Hz. Peygamberin dört halifesine de bağlılığını ifade eder. Hz. Ebu Bekir ve Hz. Ömer’in halifelliğini kabul etmeyen “Râfızî” fırkasına mensup olmadığını ifade eder:

Cânımızdır hubb-ı **Bû Bekr** ü ‘**Ömer** ‘**Osmân** ‘**Alî**

Râfızî dirlerse bi’llâhi’l-‘azim bühtân bize (K.2/24)

g.3- Hz. Osmân

Hz. Muhammed’e iki defa damat olmakla şereflenmiş Hz. Osman, “Osmân-ı Zinnûreyn” lakabıyla ünlenmiştir ve Hâmi divânında da bu lakabıyla zikredilmiştir:

Bi-hakk-ı yâr-ı gârî Hazret-i Şiddîk-ı Ekber hem

‘**Ömer** ‘**Osmân-ı Zinnûreyn** ‘**Aliyy-i ‘âli-i a‘lâ** (K.1/20)

g.4- Hz. Ali

Hâmi divânında, Hz. Ali büyük bir saygı ve muhabbet ile anılır. O, Hâmi divânında adı en çok zikredilen sahâbi ve halifedir. Hz. Ali, Aliyy-i âli-i a‘lâ, şâh, Hayder, şîr-i Hak, Aliyyü’l-Murtazâ, Bü’l-Hasan, Bû turâb, şâh-ı velâyet, şeh-r-yâr-ı

mülk-i dîn, şeh-i merdân, ibn-i amm-i Mustafâ, emîrû'l-mü'minîn, menba'-ı lutf u 'atâ, ma'den-i cûd u sehâ, melce-i erbâb-ı himmet, mazhar-ı nûr-ı Hudâ, şeh-i mülk-i velâyet, şeh-suvâr-ı *lâ-fetâ*, esedu'llâh, mahrem-i sırr-ı Nebî, tâc-dâr-ı *hel etâ*, ma'den-i ilm-i ledün, menba'-ı cûd u sehâ, şâh-ı evliyâ, sâhib-i taht-ı hilâfet, hâs-ı dâmâd-ı Resûl, vâris-i ilm-i ledün, vâkıf-ı esrâr-ı Nebî, şâh-ı âlem, şeh-suvâr-ı rezmgâh-ı *lâ-fetâ*, vasî-i Mustafâ, bâb-ı şehir-i 'ilm, nûr-ı çeşm-i enbiyâ, sâki-i Kevser, nûr-ı Yezdân, reh-nümâ-yı ins ü cân, mahzen-i ser-menba-ı lutf-ı Hudâ, şâh-ı Necef, dürr-i deryâ-yı hakikat, server-i halk-ı cihânsın, dest-gîr-i her fakîr gibi lakap ve sıfatlarla zikredilir.

Hâmi divânında Hz. Ali adına yazılmış bir kaside, üç müseddes ve birkaç gazel bulunmaktadır. "... yâ Alî" (H.D.G.274) redifli gazelde Hz. Ali, Allah'ın aslanı ve ilim şehrinin de kapısıdır. Ledün ilminin kaynağı Hz. Muhammed, mirasçısı ise Hz. Ali'dir. Hz. Ali, insanların ve cinlerin kılavuzu, tarikat ehlinin rehberi, cömertlik madeni ve bağış kaynağıdır. Dünya halkının başı ve her fakirin el uzatanı da O'dur. Hz. Muhammed'in vekili olan Hz. Ali, Hz. Muhammed'in yerine geçen kişidir. Evliyâ ve enbiyânın gözünün nuru olan Hz. Ali'nin zatına Hz. Peygamber, lahmûke lahmî⁴⁹ buyurmuştur:

Lahmûke lahmî buyurmuş zâtına fahr-ı cihân

Nûr-ı çeşm-i enbiyâ vü evliyâsın yâ ' Alî (G.274/3)

Hâmi, Hz. Peygamberin dört halifesine karşı hissettiği sevginin aynı olduğunu ifade etse de Hz. Ali'ye ayrı bir muhabbet beslediği aşikârdır. Bağlı olduğu tarikatın tüm sâlikleri Hz. Ali'ye sevgi beslemektedir. Öyle ki, kim Hz. Ali'nin ailesine kul köle ise tarikat yoldaşdır:

Biz ezelden tâ ebed cûyân-ı hubb-ı Hayder'iz

Kim olursa çâker-i Âl-i ' Alî ihvân bize (K.2/8)

⁴⁹ Mehmet Yılmaz'a göre bu söz "Hz. Ali'yi İslâmî ölçütlerin dışında sevenlerin ortaya attıkları sözlerden biri olma ihtimâli var. Edebiyatımızda örneğinin azlığı da bundan kaynaklanıyor", şeklinde yorumlanmıştır. (Yılmaz 1992: 101)

Hız. Peygamber, Hız. Ali için “Ali’den başka genç (yiğit er), Zülfikâr’dan keskin kılıç yoktur.” buyurmuştur. Bu söz her ne kadar “Şiî uydurmasıdır. Âkıl ve nakil yönünden bâtıldır.” (Yılmaz 1992: 100) şeklinde nitelendirilse de Hâmi ve tarikat yoldaşlarının her an okuduğu duâdır:

Lâ-fetâ illâ ‘Alî lâ-seyf illâ Zü’lfekâr

Didi peygamber anınçün virddir her ân bize (K.2/6)

Zevk ile yâhû cemâl-i yâre hayrân ola gör

Lâ fetâ illâ ‘Alî di ehl-i ‘irfân ola gör (Md.1/7)

Hâmi divânında, Hız. Ali hakkında yazılmış pek çok şiir vardır. Şâir, yedi bentlik bir müseddeste (H.D.Md.2) Hız. Ali’den medet dilemektedir:

Ey şeh-i mülk-i velâyet şeh-suvâr-ı *lâ-fetâ*

Mahrem-i sırr-ı Nebî hem tâc-dâr-ı *hel etâ*

Bâb-ı lutfundan bulur her nîk ü bed her dem ‘atâ

Ma‘den-i ilm-i ledünsün menba‘-ı cûd u sehâ

Kapuna geldim ğarîb ü müstemend ü bî-nevâ

Lutf u ihsân it elim tut yâ ‘Alîyyü’l-murtazâ

Lahmûke lahmî buyurdi ol habîb-i Kirdgâr

Anın içün bu kelâmı dirdi Cibrîl âşikâr

Lâ-fetâ illâ ‘Alî lâ-seyfe illâ Zü’lfekâr

Gerçi olmaz kullarında ben gibi bir şermsâr

Kapuna geldim ğarîb ü müstemend ü bî-nevâ

Lutf u ihsân it elim tut yâ ‘Alîyyü’l-murtazâ

Şâhib-i taht-ı hilâfetsin emîrû’l-mü’minîn

Senden i‘ râz eyleyenler oldu bî-îmân u dîn
 Oldı ednâ çâkerin makbûl-i Rabbü’l-‘ âlemîn
 Âl ü evlâd ‘ aşkına koyma beni zâr u hazîn
 Kapuna geldim ğarîb ü müstemend ü bî-nevâ
 Lutf u ihsân it elim tut yâ ‘ Alîyyü’l-murtazâ

Bir Farsça beyitte Hz. Ali, fakirlerin sığınağı olarak ifade edilir. Fakir insan, varlıktan kurtulup Allah’ta yok olan kişidir. Fakir kul Allah’tan başka bir şeye ihtiyaç duymaz. Dünyâyı istemediği gibi ahreti de gözü görmez. Fakir insanın sığınağı da Hz. Ali’dir:

Erbâb-ı fakrrâ be-dü-‘ âlem ferâgatest
 Z’ânru ki Murtazâ be-fakîrân penâh şod⁵⁰ (G.77/2)

Yine bir Farsça beyitte şâir, amel defteri günahlarla dolu bir kimsenin gönlünde Hz. Ali sevgisi varsa korkmasına gerek olmadığını ifade eder:

Der-her dilî ki hubb-ı ‘ Alî hest bâk nîst
 Ez-cürm nâme-i ‘ ameleş ger siyâh şod⁵¹ (G.77/3)

Hz. Ali’ye karşı bağlılığını her fırsatta dile getiren Hâmi, kendisini Hz. Ali’ye tabi bir kavmin ferdi olarak görür:

Bir gürûhuz sorsalar ey kavm siz kimlersiniz
 Tâbi‘ -i şâh-ı velâyet Murtazâ dirler bize (T.1/2)

Hz. Ali, Kevser sâkisi olarak (Gölpınarlı 2004a: 24) bilinir. Şâir, Bedir savaşında, Kevser sâkisi olmanın bir örneğini gösteren Hz. Ali’yi, bu vasfı ile zikreder:

⁵⁰ Fakirlik erbabına iki âlem de vazgeçmedir. Bu yüzden Hz. Ali, fakirlerin sığınağı oldu.

⁵¹ Hz. Ali sevgisi olan her gönülde, amel mektubu suçtan kararsa da, korku yoktur.

Mazhar-ı nûr-ı velâyet câ-nişîn peygembere

Sâki-i Kevser imâm-ı Hak-hüdâsın yâ ‘ Alî (G.274/4)

h- Ehl-i Beyt, On iki İmâm ve On Dört Masûm

Ehl-i beyt, Hz. Peygamberin hâne halkıdır. Bu hâne halkı içerisinde Hz. Muhammed’in kızı Hz. Fâtıma, damadı Hz. Ali, torunları Hz. Hasan ve Hz. Hüseyin bulunur. Hâmi divânında ehl-i beyt “âl-i abâ, hânedân, beyt-i münevver, âl, evlâd-ı mutahhar, âl-i Alî, âl-i tâhirin, âl-i Resûl, âl ü evlâd-ı Nebî, hânedân-ı Ahmed gibi isimlerle zikredilir:

Hâk olursak hubb-ı **âl-i tâhirinden** geçmeziz

Mihr-i isnâ ‘aşr imâm oldu ten içre cân bize (K.2/10)

Ehl-i beytin ve Hz. Ali’nin anıldığı yerlerde on iki imâmın adları da zikredilir. On iki imâm Hâmi divânında “on iki pâdişeh, isnâ-aşer” gibi adlarla işlenir. On iki imâmı birlikte Hz. Muhammed ve kızı Hz. Fâtıma kastedilerek söylenen on dört masûm da Hâmi divânında “çar-deh masûm” şeklinde ifade edilir:

Bu **on iki pâdişeh**dir zübde-i âl-i Resûl

Her birisi şâfi‘-i ‘usât olurlar yevm-i dîn (K.4/30)

Hâmiyâ **isnâ-‘aşer** meydân-ı vahdet merdidir

Çâr-deh ma‘ sûm gülzâr-ı risâlet verdidir (T.1/5)

Şâir, On İki İmâm’a kim peki der inanırsa, amel defteri günahla dolu da olsa Allah’ın ona rahmet edeceğini ifade eder:

Bunları her kim rızâ itse Hudâ rahmet ider

Her kadar olsa siyeh sû-yı ‘amelden defteri (K.3/22)

Hâmi, On İki İmâm'ı bahis konusu ettiği bütün şiirlerinde onları sırasıyla ve özellikleri ile ele alır.

On İki İmâm, Hz. Peygamberin sülalesinin özüdür. Onların her biri din günü günahkârlara ve asilere şefaât ederler:

Bu on iki pâdişehdir zübde-i âl-i Resûl

Her birisi şâfi'-i 'usât olurlar yevm-i dîn (K.4/30)

On iki imâmın birincisi Hz. Ali'dir (Bkz. Hz. Ali). Hz. Ali'den sonra en fazla üzerinde durulan imâmlar Hz. Ali'nin oğulları Hz. Hasan ve Hz. Hüseyin'dir. Şâir, bu iki Peygamber torununu Peygamberlik bahçesinin gülleri ve Hakk'a erenler topluluğunun iman nûru olarak görür:

Bu iki şehdir gülistân-ı nübüvvet gülleri

Bu ikidir nûr-ı imân-ı gürûh-ı vâsılîn (K.4/17)

Hz. Hasan ve Hz. Hüseyin'in adlarını şiirlerinde genellikle beraber zikreden şâir, şehâdet şerbetini yudumlamış bu iki peygamber torununun arkasından yas tutulmasını ister:

Rûz-ı âhir cennet-i a' lâya girdi bî-hesâb

Bu şehîdler mâteminde eyleyin âh u enîn (K.4/18)

İki nûr, iki inci, iki din sultanı olan Hz. Hasan ve Hz. Hüseyin, Hz. Fâtıma'nın, Hz. Ali'nin ve Hz. Peygamberin gözünün nûrudur:

Nûr-ı çeşm-i Mustafâ vü Murtazâ vü Fâtıma

Ol iki nûr ol iki dūr ol iki sultân-ı dîn (K.4/14)

h.1- Hz. Hasan

Şâir, Hz. Hasan'ı Hasan Hulk-i Rızâ, şâh, nûr-ı ayn-ı Mustafâ, şem-i bezm-i Murtazâ, sultân-ı dîn, nûr-ı ebsâr-ı Nebî, verd-i gülistân-ı Alî, ahsen-i insan vb. isim ve sıfatlarla anar.

Nûr-ı ‘ayn-ı Mustafâ’dır ol Hasan Hulk-ı Rızâ

Şem‘-i bezm-i Murtazâ burc-ı sa‘âdet ahteri (K.3/12)

Şâhımızdır zâhir ü bâtın Hasan sultân-ı dîn

Bâb-ı ‘ilme râh-ber ol ahsen-i insân bize (K.2/11)

Hz. Hasan'ın, “Muâviye'nin etkisiyle karısı, Ca'd Binti Eş'as tarafından zehirletirilerek öldürüldüğü söylenmekte”dir. (Turan 2000: 95) Hâmi de Hz. Hasan'ın zehirlenerek şehid olduğunu söyler:

Ol Hasan Hulk-ı Rızâ buldı şehâdet zehr ile

Sebz olup ruhsârı buldı rütbe-i hakka'l-yakîn (K.4/15)

h.2- Hz. Hüseyin

Hz. Hüseyin, şâir tarafından Hüseyin-i Kerbelâ, meh-i tâbân, nûr-ı ayn-ı ehl-i îmân, sürûr-ı sîne-i Zehrâ, Hüseyin ibn-i ‘Alî, maktûl-i deşt-i Kerbelâ, ciger-gûşe-i sultân-ı risâlet, nev-res-gül-i gülzâr-ı dil-i şâh-ı velâyet, ahter-i eflâk-i imâmet, ârâm-ı dil-i şâh-ı *ev ednâ*, teşne-ciger, nûr-ı dü-çeşm-i esedu'llâh ile Zehrâ, şeh-i sâlâr, şeh-zâde, şâh-ı yegâne, şâh-ı piyâde, kurretü'l- ‘ayn-ı Nebî vb. isim ve sıfatlarla zikredilir.

Nûr-ı ‘ayn-ı ehl-i îmândır Hüseyin-i Kerbelâ

Tâ ebed rûh-ı revândır ol meh-i tâbân bize (K.2/13)

Hâmi, Hz. Hüseyin’i yer yer müstakil şiirlerde işler. Hz. Hüseyin’le ilgili Mersiye türünde iki müseddesi (H.D.Md.5, 9), iki de gazeli (H.D.G.50, 215) bulunan şâir, “mâtemiyye-i muharremiyye” ismini verdiği dokuzuncu müseddeste, Hz. Hüseyin’i ve “yetmiş iki gül-rû” diye nitelendirdiği Kerbelâ şehidlerini hürmetle anar. Hz. Hüseyin’in Kerbelâ’da kafası kanlar içinde yere düşüp şehid edilmesi hadisesini adeta tasvir eder. Hz. Hüseyin’in şehid edildiği muharrem ayında ağlamayıp sevinenlerin cehennem ehli olacağını söyler:

Ey dil yanalım derd ile kim geldi muharrem
 Ey dîde bulan kana bugündür meh-i mâtem
 Bu ayda sürûr iden ola ehl-i cehennem
 Hak’dan utanan olmaya bu mâhda hurrem
 Yansun oda ol dil ki bugünler ola bî-ğam
 Kör olsun o gözler ki bu dem olmaya pür-nem

Bu mâhda ârâm-ı dil-i şâh-ı *ev ednâ*
 Ol nûr-ı dü-çeşm-i esedu’llâh ile Zehrâ
 Kalmış idi meydân-ı belâda tek ü tenhâ
 Leb-teşne ciger-sûhte tutdı reh-i ‘ukbâ

Ma‘ sûmların nâr-ı ‘ataş bağrını yakdı
 Oklar tokunup bağrına kan su gibi akdı
 Bu hâl o şehi âteş-i sûzâna bıraktı
 Şu içmedi kan içdi Hak’ın hükmüne bakdı

Düşdi yere zahm-ı ser ile ol şeh-i sâlâr
 Ehl-i harem ol hâli görüp ağladılar zâr
 Şeh-zâdeye rahm itmedi ol kavm-i cefâ-kâr
 Zâlimler olup kahr-ı Hudâvend’e sezâvâr

Ol lahzada kim düşdi yere şâh-ı yegâne
 Hep halk-ı semâvât u zemîn düşdi fiğâne
 Peykân-ı kazâya olup ol şâh nişâne
 Mel‘ûn-ı ebed Şimr-i şakî kıydı o cânê

Ol cum‘a günü leşker-i a‘dâ-yı sitem-hû
 Evlâd-ı Resûl’e bir içim virmediler su
 Şusuzluk ile soldı o yetmiş iki gül-rû
 Rahm itmediler şehlere ol kavm-i cefâ-cû (Md.9)

“Hüseyin” redifli bir diğer müseddeste şâir, gönül tahtının daimi padişâhı olarak nitelendirdiği Hz. Hüseyin’i, mahşer günü kendisinin şefaât edeni olarak görür:

Tahtgâh-ı dilde dâ’im pâdişâhımdır Hüseyin
 Sîne-i eflâkde bi’llâh mihr ü mâhımdır Hüseyin
 Hem ezelden tâ ebed püşt ü penâhımdır Hüseyin
 Rûz-ı mahşer şâfi‘-i cürm ü günâhımdır Hüseyin
 Nûr-ı îmânım imâmım kıblegâhımdır Hüseyin
 Kancaru ‘azm eylesem hâdî-i râhımdır Hüseyin (Md.5/1)

Hz. Hüseyin’in şahsında söylenen “şâh-ı şehidân” lafzıyla Hz. Hüseyin ve diğer Kerbelâ şehitleri kasdedilmektedir. Şâir, kan girdabında boğulmuş olan şehitler için chl-i beyt sevdalılarını ağlayıp, feryâd etmeye çağırır:

Bugün şâh-ı şehîdân ğarka-i girdâb-ı hûn olmuş
 Muhibb-i hânedân isen töküp yaş âh u feryâd it (G.50/2)

Hz. Hüseyin'in adının geçtiği şiirlerde şâir, genel olarak O'na ulaşmaya çalışan, devamlı feryâd eden âşık rolündedir:

Tâ ebed sermâye-i dîn nûr-ı îmânım Hüseyin
Kûşe-i beytü'l-hazende mûnis-i cânım Hüseyin (G.215/1)

Evvel ü âhir imâmım kurretü'l-^ç ayn-ı Nebî
Zâhir ü bâtındadır hem cân u cânânım Hüseyin (G.215/4)

Hz. Hüseyin'e muhabbet besleyenler, O'nun Hâricîler tarafından acımasızca öldürülmesi nedeniyle devamlı mâtem tutarlar. Bu nedenle olayın geçtiği yer (Kerbelâ) ve zaman (Muharrem ayı) Hâmi'nin şiirlerinde sık sık zikredilir:

Gönül mâh-ı Muharremdir fiğân u nâle bünyâd it
Tutup mâtem Hüseyin-i Kerbelâ ahvâlini yâd it (G.50/1)

Hâricîler ehl-i beyti zulm ile itdi esîr
Dökse kan her dem revâdır çeşm-i giryânım Hüseyin (G.215/3)

h.3- Ali b. Hüseyin (Zeyne'l-Âbidin)

Kerbelâ'da hasta olduğu için öldürülmeyen, Hz. Hüseyin'in oğludur. Lakabı ibadet edenlerin zineti ve secde edenlerin efendisi anlamlarına gelen Zeyne'l-Âbidin ve Seyyidü's-Sâcidin'dir. (Turan 2000: 96) Hâmi divânında sadece Zeyne'l-Âbidin lakabıyla zikredilen Ali b. Hüseyin, “mazhar-ı nûr-ı hakîkat, gonca-i bâğ-ı nübüvvet, kurretü'l-ayn-ı Hüseyin, gevher-i dürc-i velâyet, reh-nümâ-yı ehl-i dîn, maden-i hilm ü hayâ, şecer-i bâğ-ı risâlet semeri, menba-ı lutf u kerem” gibi terkiplerle işlenir:

Gonca-i bâğ-ı nübüvvet kurretü'l-^ç ayn-ı Hüseyin
Gevher-i dürc-i velâyet Şâh Zeyne'l-^ç Âbidîn (K.4/22)

Şecer-i bâğ-ı risâlet semeridir bî-şekk

Menba‘-ı lutf u kerem Şâh ‘Alî Zeynü’l-‘abâ (G.11/7)

h.4- Muhammed Bâkır

Künyesi Ebû Cafer (Gölpınarlı 2005: 89), lakabı ilim ve hikmeti yayan, ilmin derinliğine inmiş anlamına Bâkır’dır. (Turan 2000: 96) Muhammed Bâkır’ı şâir, âşık gönüllerin aydınlığı, gönül erbâbına hidâyet nuru olması yönüyle ele alır:

Hazret-i Bâkırdır envâru’l-kulûbü’l-‘âşıkîn

Himmetinden oldı şems-i ma‘rifet tâbân bize (K.2/17)

Hazret-i Bâkır’dır erbâb-ı dile nûrû’l-hüdâ

Ca‘fer-i Şâdık imâm ü reh-nümâ-yı sâdıkîn (K.4/23)

h.5- Cafer-i Sâdık

“Sâdık” lakabıyla anılan İmâm Cafer’in künyeleri “Ebu Abdullah, Ebu İsmâil ve Ebu Mûsâ’dır.” (Gölpınarlı 2005: 99) Din ehlinin ve evliyânın imâmı, sâdık kılavuz ve doğruluk üzere İmâm olması yönleriyle işlenir:

Âşikârâ Ca‘fer-i Şâdık imâm-ı ehl-i dîn

Andan almışlar tarîkî hazret-i pîrân bize (K.2/18)

Hazret-i Bâkır’dır erbâb-ı dile nûrû’l-hüdâ

Ca‘fer-i Şâdık imâm ü reh-nümâ-yı sâdıkîn (K.4/23)

Bâkır u Ca‘fer-i Şâdık’dır imâm-ı ber-hakk

Dest-gîr-i zu‘efâ Hazret-i Kâzım’la Rızâ (G.11/8)

h.6- Mûsî-i Kâzım

Lakabı Kâzımdır. Yani öfkesini hırsını yenen demektir. (Turan 2000: 97)

Hâmi, O'nu, evliyâ burcunun önderi ve zayıfların elinden tutması yönleriyle işler:

Hazret-i Mûsî-i Kâzım kutb-ı burc-ı evliyâ
Her kelâmı bihter ez-sad çeşme-i hayvân bize (K.2/19)

Bâkır u Ca' fer-i Şâdik'dır imâm-ı ber-hakk
Dest-gîr-i zu' afâ Hazret-i Kâzım'la Rızâ (G.11/8)

h.7- Ali Rızâ

Künyesi, Ebu'l-Hasan, lakabı Rızâ'dır. (Turan 2000: 97) Ali Mûsi'r-Rızâ, din ehlinin lideri, gariplerin ve Horasan ülkesinin şâhıdır. Âşıkları onun elinden Kevser şarabı içer. Melekler her zaman onun eşiğine yüz sürerler:

Şübhesiz şâh-ı garîbândır 'Alî Mûsi'r-Rızâ
Biz garîbânız anın in'âmı bî-pâyân bize (K.2/20)

Şâh-ı iklîm-i Horasân'dır 'Alî Mûsi'r-Rızâ
Âsitânına sürerler kudsiyân her dem cebîn (K.4/25)

h.8- Muhammed Takî - Ali Nakî

Bu iki imâm, Hâmi divânında genel olarak beraber işlenir. Takî ve Nakî, saadetin en yüksek yıldızı ve hakikat güneşinin doğduğu yerdir. Âlem halkı onların ihsan harmanından döküntü başakları toplar. Bu iki İmâm Hakk'ın rehberidir. Onları seveni Allah da sever:

Ahter-i evc-i sa' âdetdir **Takî** vü hem **Nakî**
'Askerî itmâm ider ger görse bir noksân bize (K.2/21)

Bize Hak reh-beridir **Şâh Takî** ile **Nakî** bi'llâh
İmâm-ı 'Askerîçün başımız top oldu meydâna (G.247/7)

h.9- Hasanü'l-Askerî

Künyesi Ebu Muhammed, lakabı Askerî ve Zekî'dir. (Turan 2000: 97) Hâmi, O'nu, hidâyet nurlarının kaynağı, Allah'ın rehberi olması yönleriyle işler. Ayrıca ona tabi olanların "mak'ad-ı sıdk"ı bulacağını, iki cihânın şâhı olup belalardan emin olacağını belirtir:

Her kim oldu ' **Askerî**'nin ' askeri bî-şek ü reyb

Şâh-ı dâreyn oldu hem oldu belâlardan emîn (K.4/27)

Reh-ber-i ehl-i tarîk oldu Takî ile Nakî

Hasan-ı ' Askerî'dir menba' -ı envâr-ı hüda (G.11/9)

h.10- Muhammed Mehdî

Hasanü'l-Askerî'nin tek oğlu olup, künyesi Ebu'l-Kasım, lakabı Muntazar, Hüccet, Kâim, Sâhibü'z-Zamân ve Mehdî'dir. (Turan 2000: 98) Hâmi divânında genel olarak Mehdi-i sâhib-livâ olarak anılır. İki yerde de Mehdi-i sâhib-şevket ve Mehdi-i sâhib-zamân olarak zikredilir:

Bâ' is-i ihyâ-yı dîndir **Mehdi-i sâhib-livâ**

Reh-nümâ ol nûr-ı pâk-i hazret-i Yezdân bize (K.2/22)

Zübde-i âl-i Nebî **Mehdi-i sâhib-şevket**

Pâdişâh-ı dü-cihân tâc-ı ser-i şâh u gedâ (G.11/10)

Muhammed Mehdî'nin ölmeyip, döneceğine inanmak Şîîler'de bir inanç esasıdır. (Turan 2000: 98) Hâmi de bu inanca uygun olarak "güneş"e benzettiği Muntazar lakaplı bu İmâmın, saadet burcundan doğacağına inanmaktadır:

Ol güneş burc-ı sa' âdetden tulû' eyler deyüp

Muntazar teşrîfine hep evvelîn ü âhirîn (K.4/29)

Hız. Peygamber ve Hız. Ali sũlalesinin uezũ O'dur. Bundan dolayıdır ki Muhammed Mehdi'nin pũk aşığı olanlar, İskender'le Sũleymũn'ın mũlkũne gũnũl vermez:

Olal'dan **Mehdi-i sũhib-zamũn**ın 'aşıık-ı pũki

Dil itmez ser-fũrũ mũlk-i Sikender'le Sũleymũn'a (G.247/8)

h.11- Hız. Fũtima

Hız. Peygamberin ilk zevceleri Hız. Hatice'den dũnyaya gelen, dũrt kızının en kũçũğũdũr. Hız. Ali ile evlenmiş, Hız. Hasan ve Hũseyin'in annesidir. Lakabları Zehrũ (parıl parıl parlayan)'dır. (Gũlpınarlı 2005: 37) Hız. Fũtima, Hũmi tarafından daha çok Hız. Hasan ve Hũseyin'in annesi olması yũnũyle işlenir. Aynı zamanda O, Hız. Peygamberin pũk cevheridir:

Anasıdır ol iki kurretũ'l-'aynın bĩ-şek

Ahmed'in gevher-i pũkũzesi ya'ni Zehrũ (G.11/4)

1- İnkũrcılar

Hũmi Divũnı'nda inkũrcı olarak Hız. Hũseyin'in kũtilleri Şimr, Yezid ve İbn-i Sa'd verilir. Hũmi bu şahsiyetleri kũfir olarak nitelendirir.

Bektaşilik'te, On iki imam'a ikrar, tevelũ ve teberrũ'yı kabul ile Ali'ye biat ve Ali evladına muhabbet esastır. (ũlkũtaşır 1975: 194) Hũmi de, bu geleneğe uygun olarak Yezĩd'i lanetler. Zira Yezĩd'i, Şimr'i ve Mervũn'ı lanetlemek farzdır:

Eyleriz la'net hezũrũn ol Yezĩd-i şũme kim

Farzdır la'n-ı Yezĩd ũ Şimr ile Mervũn bize (K.2/15)

La'net olsun ol Yezĩd ũ İbn-i Sa'd-ı zũlime

Hak cinũnından ba'ĩd itsũn o Şimr-i kũfiri (K.3/16)

Eylerem la‘ net Yezîd ü Şimr ü ibn-i Sa‘ da hem

Düşmen-i cânımdır anlar derde dermânım Hüseyin (G.215/5)

i- Âhiret İle İlgili Kavramlar

i.1- Âhiret

Hâmi Divânı’nda âhiret “mülk-i bekâ ve ukbâ” gibi kelimelerle zikredilir. İnsan yürek ve gönül temizliği içerisinde Allah’a kul olursa dünya ve âhiret eleminden kurtulur:

Dünyâ vü **âhiret** eleminden halâs olur

Şıdk u hulûs ile kul olan pâdişâhıma (G.265/4)

Bir başka beyitte şâir gelip geçici olan fenâ yurdundan yani dünyadan geçip bekâ mülküne yani âhiret yurduna talip olduğunu ifade eder:

Gel ey zâhid habîr ol ehl-i gafletden cüdâyız biz

Geçüp dâr-ı fenâdan tâlib-i **mülk-i bekâ**ız biz (G.123/1)

Tasavvufta bütün dünyâ nimetlerini, malı ve mülkü âhiret için; cenneti ve oradaki nimetleri İlâhî cemâli temaşa için terk etmek esastır. (Uludağ 2001: 348) Aşk remzinin meziyetlerini idrak eden ârif, varyetten geçip dünya’yı ve âhirete dair her şeyi terk eder:

Mezâyâ-yı rumûz-ı ‘aşkı idrâk eyleyen ‘ârif

Geçüp varyiyetinden terk ider dünyâ vü ‘**ukbâ**ı (G.282/4)

i.2- Kıyâmet

“Rûz-i kıyâmet, yevmü’l-kıyâm, rûz-i kıyâm, alâmât-ı kıyâmet” vb. terkipler içerisinde zikredilen kıyâmet, Hz. Peygamber’in şefaet edeceği gün olması yönüyle ele alınır:

Hem oldur şâfi[‘]-i **rûz-ı kıyâmet** cümle[‘] usâta
 Hem ol şeh sâhib-i tâc ü livâ’ü’l-hamddir hakkâ (K.1/15)

Beyitlerde kıyâmet, bilhassa kâmet, serv kavramıyla birlikte zikredilerek kıyâmet günündeki büyük karışıklık, sevgilinin görünmesi ile meydana gelen fitne karşılaştırılır. Bu karşılaştırmada sevgilinin uzun boyu kıyâmete benzetilir. Kısaca tüm kıyâmetler, kıyâmet alâmetleri sevgilinin naz eden, gönül alan ince uzun boyundan ve boyun doğrulmasından çıkıyor:

Cihân içre düşen âşûb u ğavġâlar **kıyâmetler**
 O nahl-i nâz-perver kâmet-i dildârdandır hep (G.33/2)

Cây olalı çeşmimde hayâl-i kad-i servin
 Kopdı ser-i şûrîde **meh-âşûb-ı kıyâmet** (G.53/5)

Be-çeşm-i zümre-i[‘] uşşâk her dem mî-şevd zâhir
[‘]**Alâmât-ı kıyâmet** ez-kıyâm-ı kadd-i dil-cûyeş⁵² (G.151/3)

Benim tek mübtelâ-yı[‘] aşka her dem gösterir sad bâr
 Kıyâmetden[‘] alâmetler kıyâm-ı kadd-i bâlâsı (G.293/4)

Kıyâmet günü, bazen de sevgiliden ayrı geçirilen gecelerle mukayese edilir. Sevgiliden ayrı geçen gecelerin kıyâmet gününden farkı yoktur. Bazen de sevgilinin yolunu gözleyen gönlü hasta âşıklara, sevgiliden ayrı geçen her gece kıyâmet gününden daha uzun görünür:

Râhında intizâr olan[‘] uşşâk-ı hasteye
Rûz-ı kıyâmdan şeb-i hecri dırâz olur (G.116/2)

Mürüvvet eyle deşt-i ğamda kayd u hevl ü hayretten
 Küdüretten elemden hem ta[‘] abdan havf u haşyetden

⁵² Her dem âşıklar zümresinin gözüne görünüyor. Kıyâmet alâmetleri, gönül alan boyunun doğrulmasından çıkıyor.

Teb ü tâb u şererden sûz-ı ğamdan nâr-ı ğayretten
 Yanup yakılmadan leb-teşnelikten âh-ı hasretten
 Şeb-i hicrânın aslâ farkı yok **rûz-ı kıyâmetde** (T.4/3)

i.3- Âhir Zamân

Bir bentte Hz. Peygamber'in âhir zaman peygamberi oluşundan söz edilir:

Sensin ey hayrû'l-beşer şâh-ı serîr-i lâ-mekân
 Nûr-ı çeşm-i kudsiyân tâc-ı ser-i Kerrûbiyân
 Şehr-yâr-ı ins ü cân peygamber-i **âhir-zamân** (Mb.3)

i.4- Haşr/Mahşer

Mahşer kıyâmette ölülerin dirilip toplanacakları yerdir. Şâir, mahşer günündeki gürültüden, patırtıdan gam çekmemeye çağırır. Arasat günü Hz. Muhammed'in pâk lutfu ile mücrimler gürûhuna şefâat edeceğini söyler. Hak'tan ümit edilir ki O'nun hürmetine imân ehlini bağışlar:

Çekme gam **demdeme-i haşrden** ey Hâmi bize
 Oldı sultân-ı Rüsûl şâfi' -i yevm-i ' Arasât (G.48/7)

Hamdû li'llâh kim gürûh-ı mücrimîne ey habîb
 Lutf-ı pâkin **rûz-ı mahşerde** şefâ' at-hâh imiş (G.140/6)

Ümîd oldur o şâhın hürmetine **rûz-ı mahşerde**
 İder Hak magfîret bî-şübhe Hâmî ehl-i îmânı (G.273/7)

Mahşer gününün dehşetli anlarında kim insanların ve cinlerin rehberi olan Hz. Ali'nin lutfuna nâil ve 12 İmâm'a bende olursa amel defteri sağ tarafından verilen cennetlik insanlardan olur. Kim Hz. Ali'nin kahrına mazhar olur ise amel defteri sol tarafından verilen cehennemlik insanlardan olur:

Her kim olduysa cihânda bende-i isnâ‘ aşer
Oldı ashâb-ı yemîn görmez o *hevl-i mahşeri* (K.3/10)

Mazhar-ı kahrı olanlar oldı ashâb-ı şimâl
Nâ‘il-i lutfı olanlar oldı ashâbü‘l-yemîn (K.4/11)

İ.5- Cennet

Divân’da “cennet-i a‘lâ, me‘vâ, cennetü‘l-me‘vâ, bâğ-ı cinân, huld-i berîn, bâğ-ı cinân, cinân, sahn-ı gülzâr-ı cinân, behişt, behişt-i irfân, bâğ-ı behişt” gibi isim ve sıfatlarla işlenir. Ayrıca Cennetli ilgili olan firdevs-i Rıdvân, ravza-i bâğ-ı cinân, hûr, kusûr, Kevser, gılman, tûbâ, selsebil, ravzâ gibi kavramlara da yer verilir.

Cennet, Hâmi’nin iktibas yollu Divân’ına aldığı ayetlerde de ifade olunduğu gibi altından ırmaklar akan bir yerdir:

Ger habîr olsa mücerred hânımızdan ehl-i zühd
Dir idi *cennâtu ‘adnin*⁵³ *fe‘d-hulûhâ hâlidîn*⁵⁴ (K.4/33)

Beyitlerde, dünya ya da şâirin hüznü evi, sevgilinin teşrif buyurmasıyla cennet bahçelerini dahi kıskandıracak duruma gelir:

Teşrîf-i makdemin ile ey ekmel-i vücûd
Dehr oldı reşk-i *ravza-i cennât-ı ‘âliyât* (G.46/4)

N’ola teşrîf-i kudûmün ile ey hûr-likâ
Reşk-i *gülzâr-ı cinân* ola bu beytü‘l-hazenim (G.206/3)

⁵³ “(O yurt,) girecekleri, zemininden ırmaklar akan *Adn cennetleridir*.” Kur’an 13/23, 16/31, 18/31, 20/76, 35/33, 98/8

⁵⁴ “... Artık *ebedî kalmak üzere girin buraya*, derler.” Kur’an 39/73

Bir beyitte meyhâne köşesi Cennet'e benzetilir. Cennete benzetilen bu meyhânenin hûrisi ise cennete layık gördüğü gül çehreli sâkidir:

Kûşe-i mey-hânedir Hâmî bizim **firdevsimiz**

Sâki-i gül-çehredir hem hûr hem vildân bize (K.2/31)

Hâmî'ye göre kavuşma sofrasının nimetinden lezzet alan âşıklar, Cennet'in renkli nimetlerini istemezler. Zira âşık için Cennet, sevgiliye ulaşma yolunda vasıtaadır. Asıl amaç sevgiliye kavuşmaktır. Aşk ateşine tutulmuş olan âşık, ne cennete temennâ eder, ne de cehennemden korkar:

Temennî eylemezler ni' met-i elvân-ı **Firdevsi**

Cihânda kâm alanlar ni' met-i hân-ı visâlınden (G.217/4)

Cebîn-fersâ-yı kûyunda temennâ-yı **cinân** olmaz

Cehennemden giriftârân-ı sûz-ı 'aşkın itmez bâk (G.176/5)

Dünya atölyesinin azîzi olan mürşidin kapısının tozuna yüz süren de cenneti istemez:

Bâg-ı behiştî istemez 'âlemde yüz süren

Hâk-i der-i 'azîz-i felek-destgâhıma (G.265/3)

Şâir, nübüvvet gülleri dediği Hz. Hasan ve Hüseyin'in hesapsız **cennete** gireceğini belirtir. Şehit edilen bu iki Peygamber torunu için ağlayıp inlemeye çağırır. Buna karşılık onlara zulmeden Yezîd, İbn-i Sa'd ve Şimr'i Hak **cennetinden** uzak itsin diye duâ eden şâir, bu zulmedicilere lanetler eder:

Rûz-ı âhir **cennet-i a'lâya** girdi bî-hesâb

Bu şehîdler mâteminde eyleyin âh u enîn (K.4/18)

La' net olsun ol Yezîd ü İbn-i Sa' d-ı zâlîme

Hak **cinânından** ba' id itsün o Şimr-i kâfiri (K.3/16)

i.5.1- Tûbâ

Cennet'te bulunan Tûbâ, sevgilinin boyu için teşbih unsurudur. Özellik de Hz. Muhammed'in boyunu Sidre ve Tûbâ'ya benzeten şâir, bazen de O'nun fidan gibi boyunu, Sidre ve Tûbâ'ya tercih eder:

Çü oldun hatm-i peygamber hep ins ü cinne ey server
Zülâl-i leblerin **Kevser** boyundur **Sidre vü Tûbâ** (G.6/8)

Bâg-ı cinânda Sidre vü Tûbâyı n'eyleriz
Dil-dâdegân-ı kadd-i nihâl-i Muhammediz (G.122/4)

Ne lâzımdır bize **bâg-ı behiştin** nahl-i **Tûbâsı**
Cihânda bir nihâl-i kâmet-i mevzûna meftûnuz (G.129/5)

i.5.2- Kevser-Selsebil

Hâmi'nin bazı beyitlerinde Kevser kelimesi geçmektedir. Kevser, "Cennet'te Allah'ın nimetlerinden olan bir ırmağın adıdır. Bu ırmağın suyu baldan tatlı, kardan soğuk, bir içen bir daha susamaz." (Cebecioğlu 2005: 370) Şâir, Kevser Irmağı'nın lezzetini kullanarak sevgilinin dudağının tatlılığından bahsetmektedir:

Şerbet-i câm-ı visâl-i dil-rübâ ehl-i dile
Ez-hezârân **selsebil**ü **çeşme-i Kevser** lezîz (G.78/2)

Çıkardı ârzû-yı Huldı dilden zevk-i dîdârın
Lebin **Kevser** kadın tûbâ vü kûyun bâg-ı Rıdvânım (G.203/4)

Hz. Peygamberin yerini tutan ve velâyet nurlarına mazhar olan Hz. Ali, mahşer gününün Kevser sunan sâkîsi olarak düşünülür:

Mazhar-ı nûr-ı velâyet câ-nişîn peygembere

Sâki-i **Kevser** imâm-ı hak-hüdâsın yâ ‘ Alî (G.274/4)

İmâm Hz. Kâzım’la Rızâ’nın âşığı, bizzat bu İmâmların elinden Kevser şarabını içer:

Hazret-i Mûsî-i Kâzım hem Rızâ’nın ‘ âşıkı

Ellerinden nûş ider bî-şekk **şarâb-ı Kevseri** (K.3/19)

i.5.3- Hûrî (Hûr), Gılmân

Cennet kızı (Develioğlu 2005: 383) anlamına gelen hûrî güzel bir melek olarak düşünülür. Çok güzel olması yönüyle sevgilinin yüzü için teşbih unsurudur.

Söyle cânâ bu letâfetle beşersin yâ perî

Yâ meleksin kim tevellüd eylemişsin **hûrdan** (G.218/3)

Dil-i dîvâneyi bend itdin ey **hûr-ı melek-sîmâ**

Be-kâm it lutf ile yâhod rehâ kıl kayd-ı kâkülde (G.223/4)

Hâmi’ye göre cennet ve içindekiler, âşıklar için temel maksat değildir. Âşık için behişt (cennet), hûri, gılman, sevgiliye ulaşma yolunda vasıta, temel hedef değildir. Bu yüzden O, cenneti ve içindekileri istemez. Can verir lakin sevgiliden gelen dertten ve aşk yolunda çekilen sıkıntıdan vazgeçemez:

Cân virir geçmez belâ-yı ‘ aşk u derd-i dostdan

‘ Âşık ey sûfî **behişt**ü **hûr** u **gılmân** istemez (G.128/3)

i.6- Cehennem

Beyitlerde ve bentlerde “nâr-ı cehennem, dûzah, ka’r-ı dûzah, dûzah-ı hicrân, cahîm” gibi tamlama ve isimlerle vasıflandırılan cehennem, genellikle cennet ile karşılaştırılır.

Hâmi, aşkın hikmetinden habersiz olan, halkı dinin dış tarafı ile oyalayan “vaiz”e çıkışır. Şâire göre vâiz, istediğini cehenneme kor, istediğini de cehennem ehli eyler. Lakin vâiz bilmesede aşkın ateşine yanan cehennem azabından emîn olur:

Kendi zu‘ mınca alup istedigın **cennete** kor
Eyledi kimisini ehl-i **cehennem** vâ‘ iz (G.160/4)

Cehennem âteşinden havf ider sanma bizi vâ‘ iz
Emîn oldı yanan ‘ aşk odına **dûzah** ‘ azâbından (G.227/6)

Âşık için önemli olan sevgilinin yüzünü görmek, O’nunla birlikte olabilmektir. Sevgiliye gönül veren kişi, çekinmeden irfan cennetine girer ve sevgilinin yüzünü gören cehennemden emin olur:

Dost-dârın **cennet-i ‘irfâna** girdi bî-hicâb
Oldı ruhsârın gören **nâr-ı cehennemden** emîn (G.214/9)

Bir beyitte cehennem karanlık olup insana sıkıntı vermesi yönüyle çukura teşbih olunur. Ancak âşık, sevgili ile beraber olduktan sonra Cehennem çukurunda da olsa orası ona Cennet’tir:

Seninle olsa câyım **ka‘r-ı dûzah**
Bana ol **ravza-i Rıdvân’dır** ey dost (G.43/9)

Şâir, Hz. Hüseyin’in Kerbelâ’da şehit edildiği matem ayında (Muharrem) sevinenlerin Cehennem ehli olacağını söyler. Hak’tan utananların bu ayda sevinmemesini öğütler:

Ey dil yanalım derd ile kim geldi muharrem
Ey dîde bulan kana bugündür meh-i mâtem
Bu ayda sürûr iden ola **ehl-i cehennem**

Hak'dan utanan olmaya bu mâhda hurrem
 Yansun oda ol dil ki bugünler ola bî-gam
 Kör olsun o gözler ki bu dem olmaya pür-nem (Md.9/1)

j- Önemli Gün ve Geceler

Hâmi Divân'ında mübârek gün ve gecelerden sadece Kadir, Berât geceşeri zikredilir. Ayrıca “leyletü'l-esrâ” tabiriyle de Mirâc hadisesine vurgu yapılır.

Divân'da mübarek gün ve gecelerin daha çok sevgilinin saçları için benzetme unsuru olarak kullanıldığı görülür. İsrâ Sûresi birinci ayetten iktibas yollu aldığı “leyletü'l-esrâ”⁵⁵ tabiriyle Mirâc hadisesine vurgu yapar. Bir başka beyitte ise sevgilinin saçları aşk ehline Kadir ve Berât gecesi olarak görülür:

Cemâl-i bî-nazîrin Ka'be-i ma'nâ bilen 'ârif
 Mu'teber zülf-i müşk-efşâna dirler *leyletü'l-esrâ* (G.10/4)

Ehl-i muhabbete ruh-ı mâhın sabâh-ı 'ıyd
 Zülfeynin ehl-i 'aşka şeb-i *Kadr* ile *Berât* (G.45/4)

Allah'a şükreden şâir, Allah sevgisi ile geçen her günün bayram sabahı, her gecenin ise Kadir ve Berât gecesi olduğunu söyler:

Şükr kim her günümüz oldu sabâh-ı 'ıydeyn
 Hubb-ı Mevlâ iledir her gicemiz *Kadr* u *Berât* (G.48/6)

⁵⁵ “Bir gece, kendisine âyetlerimizden bir kısmını gösterelim diye (Muhammed) kulunu Mescid-i Harâm'dan, çevresini mübarek kıldığımız Mescid-i Aksâ'ya götüren Allah noksan sıfatlardan münezzehtir; O, gerçekten işitendir, görendir.” Kur'an 17/1.

B- TASAVVUF

Şiirlerindeki edindiğimiz bilgilere göre Hâmi, tasavvufun temel kaynaklarından hareketle mürşid, mürid ve tarikat kavramlarını şeriat, tarikat ve hakikat bağlamında ele almaktadır.

Hâmi, tasavvuf ve vahdet-i vücûd düşüncesinde ehl-i sünnet çizgisine yakın bir duruş sergiler. Hz. Muhammed'e hürmette kusur etmeyen ve Dört Halife'nin her birini ihsana mazhar gören şâir, Dört Halife içinde Hz. Ali'ye daha aşırı duygularla bağlıdır. Şiirlerinde sık sık Hz. Ali, Ehl-i Beyt'in diğer fertleri, On İki İmâm ve On Dört Masûm zikredilir.

Hâmi Efendi, tasavvufu yer yer Bektaşî anlayışına göre yorumlamış, yoğun bir şekilde Ehl-i Beyt ve 12 İmâm sevgisini dile getirmiştir. Ancak Nakşibendîye'ye bağlılığını vurgulamaktan da geri durmamıştır. Bu yönüyle şâirin tasavvuf anlayışına hem Nakşibendî istilahları, hem de Bektaşî düşünce dünyası etrafında bakmanın gerekli olduğunu düşünerek konuyu ayrı başlıklar hâlinde değerlendirdik.

a- Vahdet-i Vücûd

Tasavvufta esas düşünce, tüm kâinatı kuşatan bir tek varlığın bulunduğunu tasdik etmek ve başka varlıkların, o vücudun çeşitli tecellilerinden ibaret olduğunu saymaktır. Bütün kâinat bir kitap hükmündedir ve en büyük ayettir. Kâinattaki her türlü görüntü, (sevgilinin yüzüne benzetilen) güneşe bağlı olarak varlığı her zerrede beliren parıltıdan ibarettir. Bundan dolayıdır ki kâinatta Allah'tan gayri bir şey yoktur:

Görmüşüz mihr-i ruh-ı yâri ‘ ayân her zerrede

Vâkıf-ı hâl ‘ ârif-i bi’llâh olanlar bizleriz

(G.125/4)

Senin vech-i kadîmin nûrî her dem

‘Ayân her zerrede tâbândır ey dost (G.43/3)

Ezelde Allah’tan başka bir şey yoktu. Şâir, Allah’ın; başlangıç, son ve yeniden oluş gibi hâllerden münezzeh oluşunu, tâ ezelden ebede kâim, dâim ve var olacağını hülâsâ biçimindeki şu beytinde izah eder:

Ey kemâl-i zât-ı pâkin *kulhüve’llâhü ehad*⁵⁶

Kâdir ü *Kayyûm*⁵⁷ u bî-hemtâsın *Allâhü’s-samed* (G.68/1)

“Ben gizli bir hazineydim, bilinmeyi istedim ve mahlûkatı yarattım.” mealindeki kudsî hadiste Allah bilinmek istemiştir. Bu sebeple bütün kâinatı yaratmıştır. Önce, “Sen olmasaydın âlemleri yaratmazdım.” kudsî hadîsine muhatap olan, Hz. Muhammed’in ruhunu ve sonra da tüm kâinatı yaratmıştır:

Aşk ile mülk-i bekâda şâh olanlar bizleriz

*Küntü kenz*in sırrına âgâh olanlar bizleriz (G.125/1)

Asl sensin başına *levlâk* tâcın koydı Hak

Şübhe yok kim hilkat-i eşyâya oldun sen sebeb (G.28/3)

Bütün her şeyini, bilinmek için âlemlere saçan ve kendini yarattığı bu varlıklar içinde gizleyen Allah sır olur. Her şeyden vazgeçip Allah’a yönelen, onda yok olan ârif, “küntü kenz”in sırrına vâkıf olarak her nesnede O’nu görüp bildi:

Tecerrüdle bilüp nefsin vücûdın mahv iden ‘ârif

Bilüp Rabbisin oldı *küntü kenz*in sırrına vâkıf (G.169/1)

⁵⁶ “De, o: Allah tek bir (ehad) dir.” Kur’an 112/1.

⁵⁷ “Başlangıç, nihâyet ve yeniden oluş gibi hâllerden münezzeh ve ezelden ebede kaim, daim ve var olan ve her şeye gücü yeten Allah.” (Develioğlu 2005: 498)

Vahdet konusu gönülle yakından ilgilidir. Gönülün sırlarına vâkıf olanlara göre; **vahdet** gerçektir. **Kesret** hayalden ibarettir. Bir olan varlığın çok görünmesi yalnızca bir görünüş meselesidir; gönülün sırlarına vâkıf olan vahdet ehli varını terk edip çoklukta birliği görür:

Vahdeti kesretde bulmuş kesreti vahdetde hem
Terk idüp varın olanlar vâkıf-ı esrâr-ı dil (G.196/2)

Kâinattaki her türlü unsur Allah'ın vücûduna perdedir. Bu perdelere bağlanan Allah'tan uzaklaşır. Ne zaman ki gönül, ikilik perdesine son verip, bu unsurlardan kurtulursa her yerde Allah zuhur eder ve O'ndan gayrı her şeyde yine O'nu görmek mümkün olur:

İkilik perdesinden geç gönülde kalmasun sen ben
O dem vahdet zuhûr eyler sana hep yâr olur agyâr (G.81/6)

Allah ile arasındaki ikilik perdesine son verip **agâyân** ortadan kaldıran âşık, gönül Tûr'unda bir ağacın Hz. Musa'ya "Ey Musa! Bil ki ben, bütün âlemlerin Rabbi olan Allah'ım." dediğini işitip, şevk ve zevk ile her nesnede Allah'ı görerek **tecellî** âteşinde pervâne gibi yanarak ve aslına kavuşur:

Tûr-ı dilde gûş idüp *innî ene'llâh*⁵⁸ lafzını
Şevk ü zevk ile tecellî şem' ine pervâneyiz (G.133/4)

Aşk mektebinde "**men 'aref**"⁵⁹ dersini alan âşık, kendini bilme şerefine ulaşır ve ârif olur. Kendini bilen ârif, keşf ve müşahede yoluyla Allah hakkındaki hakikat sırlarına ulaşarak ârif-i billâh mertebesine ulaşır. Rûhî tecrübe ve manevî yolla elde ettiği bilgi ile Hak, arz-ı dîdar eyler. Doğrusu kim Allah'a inanırsa "**sapasağlam bir kulpa**" yapışmıştır:

⁵⁸ "Oraya gelince, o mübarek yerdeki vâdinin sağ kıyısından, (oradaki) ağaç tarafından kendisine şöyle seslenildi: Ey Musa! *Bil ki ben, bütün âlemlerin Rabbi olan Allah'ım.*" Kur'an 28/30.

⁵⁹ "Kendini bilen Rabbinin bilir." Hadis, (Serdaroğlu 1966: 118)

Mekteb-i ‘aşkında cânâ *men ‘aref* dersin alan
 ‘Ârif olmuş nefesine ol ‘*ârif-i bi’llâh* imiş (G.140/4)

Hakikat eyledi ‘*irfân* yüzünden ‘arz-ı dîdârın
 Bilindi hep mezâyâ-yı rumûz-ı ‘*urvetü’l-vüskâ*⁶⁰ (G.2/7)

Yaratılan tüm mevcûdatın içinde sır olan Allah, bütün nesnelerde tecellî eder. Allah’ın insanda tecellîgâhı *gönül*dür. Divân’da kendisine özel bir görev verilmiş olan *gönül*, Hakk’ın *tecellî* etmesiyle yer, gök, kürsî ve gökyüzünün dokuzuncu katından daha geniş hâle gelir:

Tecellîgâh-ı Hakk olduğuçün olmuş dil-i kâmil
 Zemîn ü âsumân ü kürsi ile ‘arşdan vâsi’ (G.162/3)

Allah, zamandan ve mekândan münezzehtir. Gerçek varlık olan Allah, gerçekte var olmayan zaman ve mekânın üzerindedir ve bunlardan münezzehtir. Yiğitlerin gönlü Allah’ın *tecellî* ettiği birer barınak hükmündedir:

Münezzehsin mekândan *lâ-mekânsın*
 Sana me’vâ dil-i merdândır ey dost (G.43/4)

Bir beyitte *tevhîd*, *gönül* gülşeninde açan goncaya benzetilir. Gönül bülbülü bu goncadan hoşlanıp devamlı (ona) nağme söyler:

Açıldı gülşen-i dil içre gonca-i tevhîd
 Hemîşe bülbül-i cân eylemekde zevk ü sürûd (G.75/2)

Tecellî hadisesinden sonra, ezeldaki vahdet hâli mahlûkât içinde sırra kadem basar. Yaratan, yarattıkları ile kendisi arasında perdeler oluşturur. Lakin Hak âşığı, varlık perdesini yırtarak maşûğuna kavuşur ve vuslata erer. Şâir bu vuslat anını muhtelif beyitlerde şöyle ifade eder:

⁶⁰ “... Artık kim Allah’a inanırsa, o, *sapasağlam bir kulpa* yapışmıştır.” Kur’an 2/256

Mâ-sivâ dilde komaz sohbet-i mahbûb ile mey
Çâk ider perde-i variyyeti hep nâle-i ney (G.294/1)

Mahv idüp nâr-ı muhabbetle vücûdî ‘ âşıkân
Buldılar zevk ü safâ-yı vuslatı hicrân ile (G.254/4)

Aşk almışdır bizi bizliğimizden Hâmiyâ
Yokluk ile nâ’îlân-ı vuslat-ı cânâneyiz (G.133/7)

b- Aşk (Âşık)

Bazı şiirlerinde klasik şiirimizdeki sevgiliye ait mazmunları işleyen şâir, şiirlerinde genel olarak İlâhî aşkı işler. Üzerinde durduğumuz vahdet-i vücûd felsefesinde, Allah’ı bilmek ve tanımak, aşk vasıta edilerek gerçekleştirilmek istenmiştir. Bu bağlamda bir gönül mutlak anlamda ilâhî tecelliye uğrarsa âşık makamına intikal eder.

“Aşk, sevginin son hadde varmasıdır. Gerçek aşk, Allah’a duyulan sonsuz sevgi ve özlemdir. Her şeyde yüce yaratıcının kudretini, hikmetini ve sanatını eserlerinde görerek, eser sahibini tanımak, sevmek ve O’na âşık olmak, insan için en üstün mertebelerden birisidir.” (Gölpınarlı 1985: 79) Gerçek aşk diye tabir edilen İlâhî aşka erme yolunda Hâmi, konusu gelenekçe tespit edilmiş olan ve değişmez yönleriyle ortaya çıkan aşk temasını enine boyuna işler. Kendisinden önceki divân şâirlerinde olduğu gibi o da aşk, sevgili (ma’şûk), seven (âşık) ve rakip arasında gelişen hadiseleri konu edinir. Ma’şûk olan sevgilinin sırrına ancak aşkın esiri olan insan varır. Vahiy meleği olan Cebrâil dahi aşkın sırrından habersizdir:

Sırr-ı ma’şûkî esîr-i ‘ aşk olan âdem bilür
Yohsa bilmez sırr-ı ‘ aşkı bî-haberdîr Ceb’ reîl (G.189/3)

Hâkimiyeti ve gücü elinde tutan sevgili (ma‘şuk) âşık için daima bir sultan veya hükümdardır. Âşık ise onun iltifat sofrasından nasiplenmeye çalışan bir geda durumundadır. Lakin görünüşte bir geda olan âşık rolündeki şâir, sevgiliye duyduğu aşk ile mânâ âleminde yüksek dereceli bir sultandır:

Sen melâhat mülkinin sultânısın ben bir gedâ
N’ola hân-ı iltifâtından olursam behre-yâb (G.36/5)

Bir gedâdır sûretâ Hâmî velî ‘ aşkın ile
‘ Âlem-i ma‘ nâda ‘ âlî-kadr bir sultân imiş (G.141/7)

Hâmî’nin bazı beyitlerinde âşık, aşk derdine giriftar olmuş bir hasta, sevgili ise dermanı kendinde bulunduran maharetli bir tabiptir. Gizli dertlerine deva böyle maharetli tabip varken Lokman hekime dahi ihtiyaç yoktur:

Eyle ihsân koy kadem bâlîn-i bîmârânına
Haste-i ‘aşka devâ lutfundur ey **hâzık tabîb** (G.29/6)

Senin gibi benim **hâzık tabîbim** var iken cânâ
N’idem Lokmânı kim bilmez **devâ-yı derd-i pinhâm** (G.202/2)

Âşık kendini, ma‘şûğundan gelecek her şeye râzı hisseder. Aşk belasına ve derdine tutulmaktan dolayı memnundur. İyileşip sıhhat bulmak hiç istemez. Bu uğurda sevgili tarafından katledilmeye râzıdır:

Ümîd ancak sana kaldı rızâyam her ne hükm itsen
Dilersen gel beni katl it helâl olsun sana kanım (G.202/3)

Ol kadar derd ü belâ-yı ‘ aşka eyle mübtelâ
Olmaya mümkün cihânda bir dahi sıhhat bana (G.4/5)

Buna karşılık eziyet, cefâ, nâz, ilgisizlik ve vefasızlık sevgilinin değişmez özellikleridir. Âşıktâ, bunlara isyan etmeden kabullenme eğilimi görülür. Sevgiliden gelen her eziyeti bir lütuf gibi karşılayan âşık, aşkın sabır ve tevekkül terbiyesine ererek sevgiliye (Hakk’a) teslîm eden bir kişiliktir:

Hiç mi insâf u mürüvvet eseri yok sende
Niçe bir *nâz* u *tegâfûl* niçe bir *cevr* ü *cefâ* (G.13/4)

Sen incinme *sitem* eylerse de ol serv-i âzâdın
Dem-â-dem ‘*âşığa* nâzı *füzûnî-i muhabbet*dir (G.93/4)

Nâr-ı ‘aşk ile yanan dil her hevâdan pâk olur
Sabr u *teslîm* ü rızâdan zehr ana tiryâk olur (G.103/1)

Sabr u *teslîm* ü *tevekkül* e rızâ bâbındayız
Fârig ez-havf-ı cahîm ü ârzû-yı cennetiz (G.121/7)

Aşk yolunda âşığın başta kendi benliği olmak üzere, tüm mâsivâyı terk etmek zorunda olduğu birçok yerde dile getirilir. Âşığın aşk ile varlığını, Allah’ta yok etmesi tasavvuf literâtüründe fenâ olarak isimlendirilir. Kendini Allah’ta yok olma seyrinde bir yolcu olarak gören şâir, dünyâda aşk ile fânî olmak niyetindedir:

Reh-reviz seyr-i fenâfî’llâhda Hâmî rûz u şeb
Pîşvâmız nesl-i pâk-i Hayder-i ‘âlî-neseb
Pîrimizdir kurretü’l-‘ayn-ı şeh-i ümmî-lakab (T.3/7)

Râh-ı ‘aşkın içre dil hep varını itdi fenâ
La‘l-i nâbından senin âb-ı bekâ eyler taleb (G.28/5)

Âşığı bu denli kendinden geçiren ve uğrunda tüm varlığın terk edildiği, gizli anlamlar içeren “aşk” sözcüğünü tam olarak tarif etmek imkânsız gibidir. İfade edilmesi son derece zor olan aşkı ve âşığı anlamının yolu sevgiliye gönlünü kaptırıp âşık olmaktan geçmektedir:

‘Âşıkam meftûn-ı cânân olmayan bilmez beni
Hançer-i ‘aşk ile kurbân olmayan bilmez beni
Anlamaz ahvâlimi her sûfî-meşreb müdde‘î
Bâde-nûş-ı bezm-i ‘irfân olmayan bilmez beni (Mr.4/1)

Rumûz-ı ‘aşkı sanma zâhidâ her hod-perest anlar
Bu sırrı neşve-yâb-ı sâgar-ı bezm-i elest anlar (G.88/1)

c- Tarikat İle İlgili Mefhûmlar

c.1- Tarîk, Mezheb, Meşreb

Tarîk sözcüğü, Hâmi Divân’ında bulunan şiirlerde “Ca‘ferî, Hak, Kibriyâ, Hâcegân, Hâcegân-ı Nakşibend, Nakşibend, Nâzenîn, aşk, muhabbet, ihtiyât, irfân, tahkîk, müstakîm, ‘acz, efdal-i pîrân, ma‘nevîyat, hazret yolu” şeklinde ele alınır. Divân genelinde tarîkat, “bir şeyhin nezâretinde, Allah’a vuslat için çıkılan ma‘nevî yolculuk” (Cebecioğlu 2005: 565) anlamına gelen seyr ü sülûk bağlamında ele alınır.

Kim sana itdi *tarîk-i ma‘nevî*de üftâde
Hak rızâsın bulmuş ol cân vâsıl-ı dergâh imiş (G.140/5)

*Tarîk-i ‘aşk*da sâlik olup nakd-i dil ü cânı
Fedâ-yı hâk-i pâ-yi dil-ber-i ‘âlî-cenâb itdik (G.177/4)

Hâmi’ye göre tarîkat, Hakk’a duyulan bir aşk yoludur. Bu yolun yolcusu olan sâlik Hakk’a tabidir. Mecazdan geçip muhabbet tarîkine girmeyen gönül, eşyânın

hakikatinden haberdar olamaz. Bu ma‘nevî yolun yolcusu Hz. Peygamber’e âşık ise Hakk’ın rızâsına erer. Tarikât ehlinin rehberi ledün ilminin vârisi ve şerî‘at ehlinin rehberi olan Hz. Haydar’dır. Onu bilmeyen rehber şüphesiz ki dalalet içindedir. Sonsuz bir devlete ulaşmak isteyen gönül bu yolun pîrine tabi olmak zorundadır. Pîrler bu yolu, din ehlinin imâmı olan Ca‘fer-i Sâdık’tan almıştır. Aşk yolunun sâliki gönül ve cân sermayesini pîrin ayağının tozu için fedâ eder.

Bektaşîlik’in yasaklanmasından (Öztürk 1998: 192-193) sonra mensuplarınca Tarîk-i Nâzenîn (Atalay 1991: 13) adı verilen söyleyiş şekli Hâmi Divân’ında da görülür. Hâmi Divân’ında meleklerin mumunun nûru, âriflerin cân gözü, şahlar şahı Hz. Ali Tarîk-i Nâzenîn ehlidir:

Çeşm-i cân-ı ‘ârifân nûr-ı çerâg-ı kudsiyân
Server ü şâhenşehî ehl-i **Tarîk-i Nâzenîn** (K.4/7)

Hâmi Efendi, Nakşibendî Tarikatı’na intisâp etmiş bir şâirimizdir. Bunu bizzat kendisi söylemektedir. Ancak Bektaşî Tarikatı için kullanılan Tarîk-i Nâzenîn tabirinin şâir tarafından Nakşibendî Tarikatı için de kullanıldığını görüyoruz. Şâh-ı Nakşibend, şâire göre Tarîk-i Nâzenîn’e değer kazandırmaktadır:

‘Înâyât-ı Cenâb-ı Hakk ile sad şükr kim Hâmî
Tarîk-i Hâcegân-ı Nakş-bend e intisâb itdik (G.177/5)

Bu **Nâzenîn tarîka** çü sensin viren revâc
Hem tâlibân-ı haste-dile bahş iden ‘ilâc
Sen var iken kime ideyim ‘arz-ı ihtiyâc
Geldim der-i mürüvvete nâlân u derdmend
Redd itme tut elim meded ey şâh-ı Nakş-bend (Mh.3/6)

Mezheb de tarîk kelimesi ile muhteva olarak aynıdır. Divân'da “mezheb-i hûbân, mezheb-i uşşâk” terkipleriyle işlenir:

Bî-dâdını pervâsız idersen meger ey şûh
‘Uşşâka sitem *mezheb-i hûbân*da revâdır (G.110/6)

Er degildir *mezheb-i ‘uşşâk*da nâ-merd odur
Kim ki eyler cân ile dil dil-rübâlardan dirîg (G.165/4)

“Mezheb” kelimesi bazı beyitlerde şer’î yükümlülükleri ifade edecek şekilde “mezheb, mezheb-i Nu‘mân” olarak geçer. Kâmil mürşidin ayağının tozu olan hakikat yolunun yolcusu onun sözüne teslim olur ve mezheb-i Nu‘mân’a ihtiyaç duymaz. Mezheblerüstü bir hâl kazanır:

Kâmilin nutkına teslîmiz hakikat yoluna
Hâk-i râh olduk ne hâcet *mezheb-i Nu‘mân* bize (K.2/30)

Bir beytinde âşıklar mezhebinden söz eder. Şâire göre kim dilrübâlardan cân ile gönül esirgerse âşıklar mezhebinde er değil alçak olur:

Er degildir mezheb-i ‘uşşâkda nâ-merd odur
Kim ki eyler cân ile dil dil-rübâlardan dirîg (G.165/4)

“Meşreb” kelimesi ise “şeydâ-meşreb, bülbül-meşreb, dervîş-meşreb, kalender-meşreb, sâf-meşreb, rind-i sâfî-meşreb, hem-meşreb-i rindân, meşreb-i rindân, hem-meşreb-i uşşâk” gibi sıfat ve terkiplerle, âşıkâne bir tarzda işlenir:

Biz harâbât ehliyüz hem rind ü *şeydâ-meşreb*üz
Havf-ı nâr olmaz ne hubb-ı ravza-i Rıdvân bize (K.2/27)

Şiirlerinde yoğun bir şekilde Bektaşî neşvesi hissedilmesi nedeniyle Hâmi'nin, belli çevreler tarafından Râfızîlikle suçlanmış olması ihtimal dâhilindedir. Dört halifenin hepsi cânımızdır diyen şâir, Râfızî olmadığını dile getirir:

Cânımızdır hubb-ı Bû Bekr ü 'Ömer 'Osmân 'Alî
Râfızî dirlerse bi'llâhi'l-'azim bühtân bize (K.2/24)

c.2- Nakşîlik

Nakşibendîye, menşeyini Ali b. Ebî Tâlib'e dayandıran diğer tüm tarikatlardan kendisini ayırır. Her ne kadar Nakşibendîye'nin ikinci bir zinciri Ca'fer-i Sâdık ve İmâmî zincirin ara üyeleri yoluyla Ali'ye kadar uzansa da, Bekrî soy gururla vurgulanır.

Nakşibendî Tarikatı'na mensup olan ve Divân'ındaki birçok şiirde bu tarikatın âdab ve erkânını işleyen şâir, Nakşibendî Tarikatı'na ismini vermiş olan Hâce Muhammed Bahâeddîn Nakşibend'den övgüyle söz eder. Ayrıca Şâh-ı Nakşibend'den önceki Hâcegân sultanlarından Abdu'l-hâlık Gücdüvânî, Ârif-i Rîvegerî, Şeyh Mahmûdi'l İnciriyî'l-Fağnevî, Hâce Ali Râmitenî (Azîzân ismiyle meşhur), Muhammed Baba Semmâsî, Seyyid Emîr Külâl'i de hürmetle anar:

Gel yetiş ser-halka-i ehl-i dil ü cân hürmeti
Ya'ni '**Abdü'l-hâlık** ol mahbûb-ı Yezdân hürmeti
Hâce 'Ârif Hâce Mahmûd u '**Azîzân** hürmeti
Hazret-i **Baba Simâsî** kutb-ı devrân hürmeti
Hazret-i **Mîr-i Külâl** ol nûr-ı îmân hürmeti
Bu tarîk içre olan mecmû' -ı pîrân hürmeti
Hem senin zât-ı Hak ile olduğun ân hürmeti
Kapuna geldim amân reddeyleyüp itme hazîn
Ey şeh-i müşkil-güşâ sultân **Bahâü'l-hakk u dîn** (Mt.6)

Hâmi, Divânı'ndaki şiirlerden edinilen bilgilere göre Nakşibendî Tarikatı'na mensup bir şâirdir. Bu sebeple, Nakşîliğin âdâb ve erkânı, methi, temsilcilerinden bazıları Hâmi Divânı'ndaki şiirlerde konu edinilmiştir. Bu nedenle Hâmi'nin şiirlerine, Nakşibendî Tarikatı'nın genel disiplini ve bu tarikata ismini veren Hâce Muhammed Bahâeddîn Nakşibend'in tasavvuf prensipleri içerisinde de bakmakta fayda vardır.

c.2.1- Hâce Muhammed Bahâeddîn Nakşibend

Hâmi, Şâh-ı Nakşibend redifli gazelinde Hâce Muhammed Bahâeddîn Nakşibend'i, "kutb-ı cihân, rehber-i dîn, gavs-ı emân, mihr-i zamân-ı çerâğ-ı zemîn, şâhenşeh-i mekân u mekîn, şeyh-i emîn, penâh-ı ehl-i yakîn, dest-gîr, mu'în" gibi sıfatlarla anar:

Kutb-ı cihân u reh-ber-i dîn şâh-ı Nakş-bend

Gavs-ı emân u şeyh-i emîn şâh-ı Nakş-bend (G.71/1)

Kıtmîri olduğı için oldı 'ayân nihân

Hâmi'ye dest-gîr ü mu'în Şâh-ı Nakş-bend (G.71/5)

c.2.2- Nakşîlik'in Esasları

Şâir, Nakşîliğin esasları olarak kabul edilen birtakım kavramlar zikreder. Bunlar günlük hayatta müridin uyması gereken kaidelerdir. "Hâce Abdülhâlık Gücdüvânî Hazretlerinin Seyr ü Sülûke girenlerin istifade etmeleri ve uymaları için ortaya koyduğu düstûrlar, halîfesi olan Ârifî Rivegeri tarafından tâlim ve tebliğ edildi. Bunlar": (Taşyürek 2006: 92):

1. Hûş Der-dem⁶¹
2. Halvet ender-encümen⁶²
3. Sefer ender-vatan⁶³
4. Nazar ender-kadem⁶⁴
5. Yâd kerd⁶⁵
6. Bâz keşt⁶⁶

Bunlar, Hâmi Divânı'nda şu şekilde geçmektedirler:

Hemîşe *hûş der-dem halvet ender-encümen* olduk

*Sefer ender-vatan*la pey-revân-ı Nakş-bendiz biz (G.124/4)

Nazar ender-kadem gitmekdeyiz bu râh-ı 'irfânda

*Kadem ender-nazar*la vâsılân-ı Nakş-bendiz biz (G.124/5)

Dem-â-dem *yâd kerd* ü *bâz keşt* ü 'add ü fevk ile

Dü-ümmet girde-i zikr-i nihân-ı Nakş-bendiz biz (G.124/6)

c.3- Bektaşîlik

Bektaşîlik dendiğinde hemen akla Hacı Bektaş Veli'nin adı gelir. "Hacı Bektaş, Yesevîlik'ten beslenmiş bir gönül eridir. Yani Bektaşîlik, tıpkı Nakşîlik gibi, Yesevîlik'ten kaynaklanan bir tasavvufi ekoldür." (Öztürk 1998: 43) Yani Nakşîlik ve Bektaşîlik özü itibariyle birbirine çok uzak tarikatler değillerdir. Bu noktada şâirin

⁶¹ Nakşî ıstılahıdır. (Cebecioğlu 2005: 286) Sâlikin aldığı verdiği her nefesin şuurunda olması. Nefesi muhafaza, huzura vesile olur. Aldığı verdiği nefesleri denetimi altında tutmayan gaflete düşer, nefesine hâkim olamaz. (Uludağ 2001: 174)

⁶² Kuyûd (kayıtlar) içinde kayıddan münezze olmak. Tarikat esâsının ne olduğu suâlîne cevâben Hâce Nakşibend Hazretleri, halvet der-encümendir, yani zâhirde halk ile bâtında Hak Teâla ile olası, buyurmuşlardır. (Şuşud 1992: 26-27) Zahirde halk ile, esasta Hakk ile bulunmak. Eli kârda, gönlü yârda olmak. Dışı halk içi Hak ile olmak.

⁶³ Beşerî sıfatlardan sıyrılıp İlâhî sıfatlarla süslenmek devamlı Allah'a yaklaşmak.

⁶⁴ Yürürken bakışlarını ayağından ayırmamak, önüne, işine, edebine, mürşidine, hedefine bakmak.

⁶⁵ Kalp ve lisânın zikri beraber yapması (Taşyürek 2006: 92), yahut lisân zikrinin kalbî zikre dönüşmesidir. (Taşyürek 2006: 27)

⁶⁶ Zikir yaparken; "İlâhî ente maksûdî ve rızâke matlûbî. (Allâh'ım! Maksadım Sensin ve taleb ettiğim Senin rızândır.) demek. (Taşyürek 2006: 92)

hem Nakşî hem de Bektaşî neşvesi ile şiir söylemesini normal karşılamamız icab etmektedir. Kaldı ki hem Nakşî hem de Bektaşî çevrelere girip çıktığını düşündüğümüz şâirin bu durumunda bir olağandışılık bulunmamaktadır.

Hâmi Efendi, şiirlerinin büyük bir kısmını Bektaşî anlayışına göre yazmıştır. Şiirlerinde Hz. Ali, ehl-i beyt ve on iki imama duyduğu derin muhabbet gözden kaçmaz. İmâmiyye’de “Fürû-ı Din”den olan; Hazret-i Peygamber’i ve Ehl-i Beyt’ini sevmek, onların yolunda olmak, onlara uymak anlamına gelen “Tevvellâ” ve onları sevmeyenleri, onlara zulmedenleri sevmemek, onları sevmeyenleri sevenleri de sevmemek anlamına gelen “Teberrâ” (Gölpınarlı 2004: 313) anlayışı Hâmi de de görülür. Ayrıca O’nun tasavvufî görüşleri, Yaşar Nuri Öztürk’ün kitabında belirtilen Hacı Bektaş Veli’nin düşünce dünyası ile paralellik arzeder.

c.4- Mürşid, Pîr

Hâmi Divân’ında “mürşid-i kâmil, mürşid-i sâhib-nefes, pîr-i harâbât, mürşid-i âlî-makam, pîr, pîr-i râh, pîr-i mugân, pîr-i kâmil, pîr-i tarîkat, pîr-i ekmel, pîr-i Ken‘ân, pîr-i sâhib-himmet, sâki-i vahdet, muğbeçe, şeh-i hûbân, âfet-i devrân, sâki-i devrân” gibi terkiplerle ele alınıp işlenen mürşidin, Hz. İsa gibi nefesinde hayat bulunur ve gamdan ölmüslere (müridlere) bir kadeh şarapla can verir:

Mesîh-enfâsdır *pîr-i mugân*ın zikri hayr olsun

Gam öldürse bizi ihyâ ider ol bir kadeh müliden (G.223/6)

Mürşid Hâmi Divân’ında bulunan şiirlerde irşad ve rehber edicilik vasıflarıyla ele alınır. O, nefes sahibi rehber olmayınca kimse, fakirlik ve fena yolunda menzile eremez:

İremez kimse reh-i fakr u fenâda menzile

Olmayınca râh-ber bir *mürşid-i sâhib-nefes* (G.136/4)

Tarikate girip bir pîre (mürşide) tabi olmayan kötü nefsinı ıslah edemez, her iki cihânda da perişan olur ve ebedî iflah olmaz:

Tutup el *pîr*den nefs-i habîsin itmeye ıslâh
Dü-‘ âlemde perîşânlık çeker olmaz ebed iflâh (G.64/1)

Mürşid hekime benzer. Hekim nasıl hastayı hastalığına göre tedavi ederse, mürşid de kendisine başvuran kimseleri (kalbi gönlü ölmüş hastalara hayat bahşeder) iyileştirir: (Yılmaz 2007: 207):

Zulmet-i cürm ile dil-mürde iken hamd olsun
Mürşidin himmeti bahş itdi bize âb-ı hayât (G.48/3)

Bir beyitte mürşid vahdet sakisidir. Sunduğu şarap, (İlâhî) sözler için teşbih unsurudur. Allah dışındaki her şeyden elini eteğini çekenler, aşk meyhanesinde, bu vahdet sakisinin elinden cana can katan şarabı içerler:

Girenler mâ-sivâdan el çeküp mey-hâne-i ‘ aşka
Çekerler sâki-i vahdet elinden rûh-efzâ râh (G.64/3)

Kâmil mürşidin söylediği her söz, hadîs ve Kur’ân ayetidir. Bu yüzden O’na teslim olup söylediğini anlamak lazımdır:

Pîre teslîm ol kelâmın anla kim kâmil olan
Her ne söylerse hadîs ü âyet-i Kur’ân imiş (G.143/6)

Şâirin edebî kişiliğinin şekillenmesinde mürşidinin önemli payı olduğu muhakkaktır. Öyle ki Divân’ını mürşidinin fermanı ile tertip ettiğini de açıkça söyleyen şâir, her ne yazdı ise bunlar mürşidinin cümlesidir:

Her ne yazdım ise evrâk içre anın cümlesi
Ben tek olmuşdı perîşân cem‘ in itmezdim merâm (Tr.12)

Bir gün ol evrâkı bir dîvânçe tertîb it diyü
İtdi fermân zât-ı vâlâ mürşid-i ‘âlî-makâm (Tr.13)

c.5- Dervîş

Şiirlerde dervîş, “dervîş-i dil-rîş-i abâ-pûş, ibnü’l-vakt olan dervîş, dervîş-meşreb, dervîş-i kadeh-nûş, tâlib-i Hak, tâlib-i fakr u fenâ, tâlib-i bezm-i visâl, tâlib-i esrâr-ı Hudâ, tâlib-i rızâ, dervîşân-ı miskîn” gibi tamlama ve sıfatlarla zikredilir. Özellikle bir gazelinin mahlas beytinde kendine hitaben “Hâmi-i dervîş” tabirini kullanan şâir, dervîşliğini vurgulamış olur:

Makâmı tûtiyâveş dîde-i ehl-i basîrîdir
Turâb-ı âsitân-ı pîr olal’dan Hâmi-i **dervîş** (G.146/5)

İbnü’l-vakit olan dervîş ne geçmiş ne gelecekle ilgilenir; yalnızca hâlî değerlendirir. (Uludağ 2001: 178) Her şeyden vazgeçip Allah’a yönelen dervîş, ganimet zamanı bu zamandır, der ve yarının gamını çekmez:

Tecerrüd ile ibnü’l-vakt olan **dervîş**ler her dem
Ganîmet dem bu dem dirler gam-ı ferdâyı bilmezler (G.92/2)

Şâir, her işi Allah’a bırakıp kaderine razı olmuştur. Ne Hüsrev’in kaftanına ne de Ferîdûn’un tacına taliptir. O, aba giyip durumundan şikayetçi olmayan yüreği yaralı fakir bir dervîştir:

Tevekkül ehliyüz **dervîş**-i dil-rîş-i ‘abâ-pûşuz
Ferâg ez-zer kabâ-yı Husrev ü tâc-ı Ferîdûnuz (G.129/3)

Dervîş aşk ehlidir. Sevgilinin aşkı, şâiri fakirliğe itip, aşk şarabını içen, aba giyen, fakir bir dervîş yapar:

‘Âkıbet ‘aşk-ı bütân varımı yagmâya virüp
Beni *dervîş*-i kadeh-nûş u ‘abâ-pûş itdi (G.278/2)

c.6- Mürid, Sâlik

Tarikate giren ve şeyhe bağlanan, dervîş, bende; efendisi olan şeyhin kulu. Mürit kendi şahsî iradesini şeyhinin iradesinde yok etmiştir. Sâlik ise ehl-i sülûk. Allah’a giden yolu tutana seyr hâlinde bulunduğu sürece müritle müntehî (vâsıl, eren) arasındaki mutavassite sâlik denir. (Uludağ 2001: 260, 302)

Hâmi Efendi, Hz. Muhammed’in İslâm şeriatına tabidir. O, Allah’a giden yola sâlik olup, Şâh-ı Merdân olan Hz. Ali’ye kul köledir:

Muhabbetle olup şer‘ -i şerîf-i Ahmed’e tâbi‘
Olup sâlik tarîka bende oldı Şâh-ı Merdân’a (G.247/2)

Şâir kendini, Nakşibendî tarikatine mensup, noksanı bulunan bir mürîd ve (Allah’a giden) ma‘nevî yolda sâlik olarak görmektedir. Bunu Divân’ında bizzat kendisi söylemektedir:

Nakş-bend’e bir *mürîd*-i kem-ter olduk lâ-cerem
Mazhar-ı envâr-ı zâtu’llâh olan Nakşîleriz
‘Âlem-i ma‘ nâda şâhenşâh olan Nakşîleriz (Ms.3)

Talebde nefy-i lâ isbât-ı illâ eyleriz zîrâ
Tarîk-i ma‘ nevîde sâlikân-ı Nakş-bendiz biz (G.124/3)

Kendi varlığını da terk ederek Hak’ta fani olan sâlik keyfiyetinden haberdardır. Zira sâlik sülûku pîrden öğrenir. Seyr ü sülûk yolunda sâlike kâmil mürşidin bir günlük sohbeti, yüz yıllık ibadetten daha önce gelmektedir:

Terk-i hestî eyleyen **sâlik** bilür hâlâtını

Yohsa her bed-tıynete olmaz nasîb esrâr-ı şeyh (G.66/3)

Hâmiyâ tâ‘ at-i sad sâleden oldu ûlâ

Sâlike sohbet-i yek-rûze-i pîr-i ekmel (G.194/8)

c.7- Tekke

Tasavvuf erbâbının, oturup kalkmalarına, sülûk çalışmalarına, âyin yapmalarına mahsus özel yere tekke denir. Büyük tekkelere “hâne-kâh”, “dergâh”, merkezî pozisyonda olanlara da “âsitâne” denir. Meczâî olarak tekkeye “harâbât”, “hum-hâne”, “âteşgede” ve “mey-hâne” denir. (Cebecioğlu 2005: 646) Özellikle âsitân doğrudan sevgilinin huzuru olarak tasavvur edilir:

Sücûd it **âsitân-ı yâr**e ey Hâmî olur bî-şekk

Sana halvet-serây-ı vuslata bir râh-ber peydâ (G.20/7)

Divân’da “tekyegâh-ı dil, tekyegâh-ı aşk, tekye-i aşk” terkipleriyle ele alınan tekke, gönül ve aşk için benzetme unsurudur:

Füyûzâtın zuhûrına yakîn bil bâ‘ is ey Hâmî

Dem-â-dem **tekyegâh-ı dil**de ihlâs ile hıdmetdir (G.93/7)

Câm-ı meyle sâkiyân âgâz-ı neyle mutribân

Tekyegâh-ı ‘aşkda şeyh-i dili şâb itdiler (G.100/4)

Aşk tekkesi, kaşları yay gibi güzel olan (sevgili)nin sırlarına vâkıf olan hayranların, çile çektiği bir yer olarak düşünülür:

Vâkıf-ı sırr-ı kemân-ebrûların oldum velî

Hâmi-âsâ **tekye-i ‘aşk**ında çok çekdim çile (G.268/5)

Kapı eşiği, kapı önü anlamlarına gelen dergâh/dergeh, Divân'da “dergeh, dergâh, dergâh-ı şeyh, dergâh-ı pîr, dergeh-i ihsân, dergâh-ı Mevlânâ, dergâh-ı şâh-ı Nakş-bend, dergeh-i kâmil, dergeh-i vâlâ, dergeh-i cânân, dergeh-i vâlâ-yı ahsen, dergeh-i Mûsî-i Kâzım, dergeh-i ihsân, dergeh-i vâlâ-cenâb, dergeh-i lutf, dergeh-i Kâzım, dergeh-i pîr-i mugân, dergeh-i pîr-i harâbât, dergeh-i eltâf” gibi isim, sıfat ve tamlamalarla zikredilir. Bir beyitte Hz. Peygâmbere'in dergâhının eşiği, gönlü hasta perişan aşığa şifa yurdudur:

*Âsitân-ı dergeh*indir ey Habîb-i kibriyâ

‘Âşık-ı ser-geşte-i dil-hasteye dâru’ş-şifâ (G.9/1)

Kendini yüzü kara olarak ifade eden şâir, çaresizlerin yardımcısı olarak gördüğü Hz. Ali'nin dergâhının kapısının kıtmîridir. Hâmi, ümit ile O'ndan lutf bekler:

Geldi ümmîd ile Hâmî rû-siyeh *dergâh*ına

İtme red lutf it mu‘în-i bî-nevâsın yâ ‘Alî (G.274/1)

Her ne denlü olsa Hâmî lâyıık-ı kahr u ‘itâb

*Bâb-ı dergâh*ında kıtmîrindir ey ‘âlî-cenâb

Lutf u ihsân it elim tut yâ ‘Alîyyü'l-murtazâ (Md.2/7)

“Hâne-kâh-ı dil, hâne-kâh” kavramları da genel olarak âşığın gönlü için bir teşbih unsurudur. Aşk ehli, gönül hâne-kâhında, sakisiz, şarapsız, çalgıcısız, neysiz ve defsiz taşıp coşarak zevkten kendinden geçer:

Bî-def ü ney bî-mey ü sâkî vü mutrib ehl-i ‘aşk

*Hâne-kâh-ı dil*de eyler mesti vü cûş u hurûş (G.144/4)

Şâir, “gönül mey-hânesi, mey-hâne-i ‘irfân, mey-hâne-i muhabbet, mey-hâne-i ‘aşk, mekteb-i aşk, humhâne, harâbât, hâne-i hammâr, hum-hâne-i vahdet” tabirleriyle de tekkeyi kasteder. Bir beyitte meyhâne de gönül için benzetme unsuru olur. Sevgilinin şevk şarabını içen sermayesiz rindler (dünyayı umursamayanlar), gönül meyhânesinden başka sığınacak bir yer bilmemektedirler:

Şarâb-ı şevk-i dildârı içen rindân-ı bî-sâmân

Gönül mey-hânesinden özge bir me’vâyı bilmezler (G.92/4)

d- Diğer Bazı Tasavvufî Mertebeler ve Kavramlar

d.1- Sabır

Sabır sahibi olmak Hak yolunun yolcusunun en önemli vasıflarındandır. Zira bu yolda ilerleyen kişi başına ne gelirse bunu Allah’tan bilir. Başına gelen kötülöklere, Allah’ı hoşnut etmek için râzı olur ve sabreder. Tevekkül edip Hakk’a teslim olur ve durumuna rıza gösterir. Bu uğurda çektiği sıkıntılardan şikayet etmek bir yana hoşnut olur ve ne cenneti arzular ne de cehennem ateşinden korkar:

Sabr u teslîm ü tevekkülle rızâ râhın tutup

Ârzû-yı huld u havf-ı nârdan kıldım ferâğ (G.164/5)

İnsan yeryüzüne gönderildiği andan itibaren esas yurdundan ayrı düşmüştür. Bu sebeple asıl vatanın hasreti onun asıl derdi olmuş ve bu hasret ateşiyle yanıp tutuşur olmuştur. Ayrılık vadisi olan bu dünyada onun tek gayesi sabrederek vuslata ermektir. Şâir, vuslat yolunda Rabbinden sabrını muhafaza etmesi hususunda niyâzda bulunur:

Cüdâ yâr u diyârından düşüp vâdî-i firkatde

Yanup âteşlere bî-*sabr* u ârâm olmasun yâ Rab (G.27/2)

Ancak ayrılık yurdu olan dünyada, göz ve gönülde sevgilinin hayâli yer edince, gönülde sabır kalmaz ve şâirin uykuları kaçır:

Der-çeşm ü dil hıyâl-i tu tâ cây-gîr şod

Der-dil ne-mând **sabr** zi-çeşm-i remîd hâb⁶⁷ (G.41/3)

Her şeye rağmen aşk ateşi ile yanan gönül, her türlü geçici isteklerden arınır. Bu uğurda başına gelen her türlü musibetin Allah'tan olduğunu düşünerek bunlara sabreder, Hakk'a teslim olur ve hâline rıza gösterir. Çekilen sıkıntılar zehir gibi acı olsa da sabrın sonunda zehr âşığa, panzehir olur:

Nâr-ı aşk ile yanan dil her hevâdan pâk olur

Sabr u teslîm ü rızâdan zehr ana tiryâk olur (G.103/1)

d.2- Kanâ'at, Fakr, Gedâ, Terk

Tutumlu, gönlü zengin ve tok gözlü olma, hırslı ve aç gözlü olmama (Uludağ 2001: 204) anlamına gelir. Kanâ'at hazine gibidir. Bu hazine, gönülde bulunur. Kanâ'at hazinesi bulunan gönülde başka hazineye gerek yoktur. Kârûn'un hazinelerine karşılık kanâ'atle yetinen şâir, yine kanâ'atle, gönlünü bu tür zenginlikten vazgeçirmesi için Allah'a dua eder:

Ger olduysa tehî nakd-i gınâdan kîse-i Hâmî

Kanâ'atle dilin yâ Rab ferâg ez-genc-i Kârûn it (G.51/5)

Kanâ'at bir beyitte Kâf Dağı'na benzetilir. Kanâ'at Kâf'ı vuslatın gerçekleştiği yer olarak düşünülür. Dünya ise hümâ kuşunun gölgesinden ibarettir. Şâir aşkla varını yok ederek kanâ'at Kâf'ına ulaşır yani vuslata erer. Kanâ'at Kâf'ında ankâ-yı lâ-mekân'ı yani Allah'ı bulur. Hümâ kuşunun gölgesinden ibaret olan dünyaya âşığın ihtiyacı kalmaz:

⁶⁷ Göz ve gönülde hayalin yer edeli, gönülde sabır kalmayıp gözden uyku kaçtı.

Felek şimden girü zıll-i hü mâsın başına çalsun

Ki ben ‘ ankâyı buldum ‘ aşkla Kâf-ı **kanâ‘atde** (G.251/6)

Fakr, kanâ‘at hazinesine sahip olmak (Tatçı 2006: 164), varlıktan kurtulup, Allah’ta fâni olmaktır. Fakrın hakikatı, kulun Allah’tan başka hiçbir şeye ihtiyaç duymamasıdır. (Cebecioğlu 2005: 204) Bu fikrin yer aldığı beyitlerde genellikle Hz. Muhammed’in “Fakrıyla övünürüm” hadisi kalıp olarak kullanılır. Şâir kendini aza kanâ‘at eden ordunun şâhı olarak görür. Fakirliği ile övündüğünü söyler:

Şâh-ı istignâ-sipâhız **fakr** ile fahr eyleriz

Nûr-ı ‘ irfân ile şem‘ -i bezm-i her cem‘ iyyetiz (G.121/8)

Bir beyitte dünyada fakirlik çulu içinde olmak ile övünen şâir, bu durumu Dârâ, Cemşîd ve Süleymân’ın ülkesine tercih etmeyeceğini belirtir:

Fahr idüp Hâmî cihân içre **pelâs-ı fakr** ile

Devlet-i Dârâ vü Cemşîd ü Süleymân istemez (G.128/5)

Beyitlerde gedâ, âşık anlamında kullanılmış olup sevgilinin dergâhının kapısında cübbe aşındıran dilenci rolündedir. Pîrin dergehinde hırka giyen, fakir bir derviş olan gedâ, ne Key’in tacına ne de Hüsrev’in kaftanına yüzünü çevirip bakar:

Kim **gedâ**-yı hırka-pûş-ı dergeh-i pîr-i mugân

İltifât itmez kabâ-yı Husrev ü tâc-ı Key’e (G.267/3)

Bu kavramlara bağlı olarak kullanılan bir diğer tasavvufî kavram da “terk”tir. “Zâhit bütün dünya nimetlerini, malı ve mülkü âhiret için terk eder. Bu terk-i dünyâdır. Ârif cenneti ve oradaki nimetleri, İlâhî cemâli temâşâ için terk eder. Bu terk-i ukbâdır. Sâlik kendi varlığını da terk ederek, Hak’ta fâni olur. Bu terk-i hestîdir.” (Uludağ 2001: 204) Son olarak Allah yolunda varını terk edip O’nda yok olan kâmil ârif, istenilen son durağa kavuşmak dilediği vakit terki de terk eder,

zihninde terk diye bir kavramdan eser kalmaz. Allah sevgisi dışındaki bütün sevgileri kalbinden söküp atar:

Vâsıl-ı ser-menzil-i maksûd olam dersen eger
Terk-i terk ol kalmasun kalbinde hubb-ı mâ-sivâ (G.21/2)

d.3- Zikir, Vird

Hâmi Divân’ında zikir kelimesi “zıkr-i müdâm, girde-i zıkr-i nihân-ı Nakş-bend, halka-i zıkr-i azîzân” şeklinde geçer.

İt kalbimizi **zıkr-i müdâm** ile âgâh
Gaflet ile bî-zevk ü huzûr eyleme yâ Rab (G.26/4)

Hâmi’ye göre zikir, Allah’ın sevgisini kazanmanın bir yoludur. Allah’ın sevgisine erişmek isteyen kişi ihlâs ile sabah akşam O’nu zikretmelidir:

Tahsîl-i muhabbet ise aksâ-yı merâmın
İhlâs ile her subh u mesâ **zikre** devâm it (G.49/2)

Zira ihlas ile zikre devam eden talibe, Hakk’ın zikri, kalp hazinesinin kapılarının kilidini açan bir anahtar olur:

Devâm it zıkre ihlâş ile ey tâlib ki zıkr-i Hâk
Bilâ-şek kufî-ı ebvâb-ı künûz-ı kalbedir miftâh (G.64/6)

Kâmil mürşidin zikri Hazreti Mesih’in hayat bahşeden nefesine teşbih edilir. Hz. İsa’nın nefesi ölümlere hayat bahşettiği gibi mürşidin zikri de gamla ölmüş gönüllere hayat verir:

Mesîh-enfâsdır pîr-i mugânın **zikri** hayr olsun
Gam öldürse bizi ihyâ ider ol bir kadeh müliden (G.223/6)

Dine her yönden gelen hamlelere karşı azizlerin zikir halkası şâirin en güvenilir sığınağıdır:

Şeş-cihetden hamle eylerse ‘adû-yı dîn ne gam

Halka-i zikr-i ‘Azîzân oldu cây-ı me’menim (G.199/3)

Günlük dualar, düzenli bir şekilde belli zamanlarda okunmak üzere ayet, hadis ve ermişlerin sözlerinden derlenmiş dualar (Uludağ 2001: 374) olan vird kelimesi Hâmi Divân’ında daha çok vird-i zebân tabiriyle ifade edilir. Bektaşilerce çok önem arz eden “*Lâ-fetâ illâ ‘Alî lâ-seyf illâ Zü’lfekâr*” sözü şâire göre, belli aralıklarla yapılması gereken bir duâdır:

Lâ-fetâ illâ ‘Alî lâ-seyf illâ Zü’lfekâr

Didi peygamber anınçün **vird**dir her ân bize (K.2/6)

d.4- Günah ve Tevbe

Günah yükünden belinin büküldüğünü, günah deryasında boğulmakta olduğunu, bela ile iç içe bulunduğunu ifade eden şair, hiç hayırlı amelinin olmadığını düşünür ve kendisini çaresiz hisseder. Bundan ötürü Hazreti Peygamberden şefaât, Allah’tan da bağışlanma diler.

Kıl kerem bâr-ı ma‘âsîden şehâ kaddi hamem

Gark-ı deryâ-yı güneh derd ü belâya hem-demem

Bende yok hayrû’l-‘amel dermânde-i derd ü gamem

Bî-nevâyam bî-kesem menfûr-ı halk-ı ‘âlemem

Hâmi-i bî-çâreyem dünyâda her kemden kemem

Dergeh-i ihsâna geldim zâr u hayrân u hazîn

Kıl şefâ‘at el-amân ey *rahmeten li’l-‘âlemîn* (Mb.11)

Geldim der-i ihsâna olup lutfuna magrûr

‘Afv it günehim kahra sezâ eyleme yâ Rab (G.25/6)

Tevbe kavramı Divân'da özellikle münâcât türündeki kasidede hissedilir. Şâir bu şiirinde, işlediği günahlardan tevbe edip Allah'a niyazda bulunur. Hazreti Âdem ve hazreti Havva gibi, işlediği günahlardan ötürü kendine zulmettiğini düşünmekte ve onlar gibi tevbe etmektedir:

Esîr-i nefsem ü etvâr-ı nâ-şâyeste çok bende
Keremle sen beni eyle halâs ey 'âlim-i dâna (K.1/5)

*Ẓalemnâ Rabbenâ*⁶⁸ derd-i lisânım oldu her sa'ât
Kabûl it hâcetim yâ Rab bi-hakk-ı Âdem ü Havvâ (K.1/8)

d.5- Fenâ ve Bekâ

Beyitlerde “mülk-i 'adem, beyâbân-ı 'adem, dâr-ı fenâ” terkip ve tavsifleriyle zikredilen fenâ, tasavvufta, varını yoğunu Allah'ın varlığında yok etmesidir. Şâir, yer yer “‘adem” ve “fenâ” kavramlarını zikretmeden bu konuyu işler:

Maksad u matlab bize ancak rızâ-yı dostdur
Cümle varı yoluna yok eyleyen merdâneyiz (G.133/5)

Bir beyitte dünya için “dâr-ı fenâ”, ebedî dünya (âhiret) için ise “bekâ mülkü” tabirleri kullanılır. Bekâ mülkünü kazanmak isteyen gönül, dünya nimetlerini kalbinden silmelidir. Ayrıca hırs ve nefsin kötü isteklerini yok etmeli, kanâ'at sahibi olmalı ve tevekkül yoluna girmelidir:

Bekâ mülkin dilersen ey gönül **dâr-ı fenâdan** geç
Tevekkül yoluna gir kâni' ol hırs u hevâdan geç (G.62/1)

⁶⁸ “... (Âdem ile eşi) dediler ki: Ey Rabbimiz! *Biz kendimize zulmettik.* ...” Kur'an 7/23.

Önce kendinden fâni olup Allah dışındaki tüm varlıklardan kurtulan gönül, Hakk'ı gördüğü için Hâkk'ın sıfatlarından ve isimlerinden de fâni olur. Sonunda Allah'ın varlığında tamamiyle yok olan sâlik, fenâsını görme hâlinden de fâni olur:

Mâ-sivâ kaydından âzâd olmuşuz ve'l-hâsılı

Geçdük esmâ' u sıfâtı mahv-ı zâtız küll-i hîn (K.4/39)

Allah'ta fâni olan Allah'la bâki olur. Bekâ kazancıyla gönlü rahat, gam çekmeyen biri olabilmek için gönlü Allah'a teslim etmek ve O'nda bâki olmak gerekir. Allah'ta bâki olan kişi bekâ bi'llâh mertebesine erişir:

Bekâ kesbiyle fârig-bâl olup gam çekmeyem dersen

Dili dildâra teslîm it nisâr it cânı cânâna (G.248/7)

19. yüzyıl Divân şâirlerinden Hâmî'nin Divân'ını "Dinî" ve "Tasavvufî" yönleriyle incelemiş bulunmaktayız. Bu bölümdeki çalışmamızın temelini, dinî ve tasavvufî mefhumların tespiti, kullanılış biçimleri ve diğer unsurlarla ilişkileri oluşturmuştur.

Hâmî, özellikle bir dünya görüşünün, bir inanç sisteminin temsilcisidir. O, Nakşibendî tarikatı sâliklerinden olmasının yanında, Bektaşî meşreb bir anlayışa da sahiptir. Dinî ve tasavvufî unsurları sanat yapmaktan ziyade, bir hayat tarzı olarak benimsediği için kullanır.

Hâmî'nin en bariz özelliği İslâmiyet'i hakiki ve aşk yönüyle kabüllemiş olmasıdır. O, İslâmiyet'i dinî kabuğuyla kabul eden zâhitten hoşlanmaz. Allah'la ilgili düşüncesi de İslâmî ve tasavvufî doğrultudadır. En çok zikrettiği peygamber Hz. Muhammet'tir. Dört halifeden de özellikle Hz. Ali'yi hürmetle anan şâir, Hz. Hüseyin'in vafında Kerbela olayını anlatan hisli şiirlere sahiptir. On İki İmam'ı da şiirlerinde sık sık zikreden şâir, bu şiirlerde İmamları rehber kabul etmektedir.

Hâmî, Nakşibendî tarikatına bağı bir şâirimizdir. Bu yüzdendir ki Şâh-ı Nakşibend'di birçok şiirinde hürmetle anar. O, bağı bulunduğı şeyhinin ismine şiirlerinde yer vermez. Sadece, “mürşid-i âlî-makâm” olarak nitelendirdiğı şeyhinin emri üzerine bir Divân tertip ettiğini söyler.

Son olarak şunu belirtmekte fayda var ki, Hâmî, şiirlerinin muhtevasıyla kendine has bir şiir dünyası kurmuş, inançlarıyla özellikle belli çevrelerin ruh dünyasını yansıtabilmiş farklı bir şâirdir.

KAYNAKÇA

- ALGAR, Hamid (2007): *Nakşibendilik*, İnsan Yayınları, İstanbul.
- ATALAY, Besim (1916): *Maraş Tarihi ve Coğrafyası*, İstanbul-Matbai Amire, İstanbul.
- ATALAY, Besim (1991): *Bektaşilik ve Edebiyatı*, Ant Yayınları, İstanbul.
- CEBECİOĞLU, Ethem (2005): *Tasavvuf Terimleri ve Deyimleri Sözlüğü*, Anka Yayınları, İstanbul.
- CENGİZ, HALİL ERDOĞAN (1986): “*Divan Şiirinde Musammatlar*”, Türk Dili Türk Şiiri Özel Sayısı II (Divan Şiiri), nr.415-417, s.291 -429.
- DEVELİOĞLU, Ferit (2005): *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat*, Aydın Kit. Ankara.
- DİLÇİN, Cem (1983): *Yeni Tarama Sözlüğü*, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara
- ERGİN, Muharrem (1994): *Türk Dili*, Bayrak Yayınevi, İstanbul.
- Fatîn (1271/1855): *Hatimetü'l-Eşar*, İstihkâm Alaylan Litoğrafya Destgâhı, İstanbul.
- GÖLPINARLI, Abdülbaki (1985): *100 Soruda Tasavvuf*, Gerçek Yayınevi, İstanbul.
- GÖLPINARLI, Abdülbaki (2004): *Tasavvuftan Dilimize Geçen Deyimler ve Atasözleri*, İnkılap Yayınevi, İstanbul.
- GÖLPINARLI, Abdülbaki (2004a): *Mü'minlerin Emiri Hazret-i Ali*, Derin Yayınları, İstanbul.
- GÖLPINARLI, Abdülbaki (2005): *On İki İmam*, Derin Yayınları, İstanbul.
- GÖLPINARLI, Abdülbaki (2007): *Tarih Boyunca İslâm Mezhepleri ve Şiilik*, Derin Yayınları, İstanbul.
- İNAL, İbnülemin Mahmud Kemal(1969): *Son Asır Türk Şâirleri*, Cilt III, MEB Basımevi, İstanbul.
- İPEKTEN, Haluk (1994): *Eski Türk Edebiyatı Nazım Şekilleri ve Arûz*, Dergâh Yayınları, İstanbul.
- İsmail b. Muhammed el-Aclûnî (1998): *Keşfü'l-Hafâ*, 3. Baskı, Dâru'l-Kütübî'l-İlmiyye, Beyrut.

KANAR, Mehmet (2005): *Etimolojik Osmanlı Türkçesi Sözlüğü*, Derin Yayınları, İstanbul.

KARAMAN, Hayrettin; ÖZEK, Ali; DÖNMEZ, İbrahim Kâfi; ÇAĞRICI, Mustafa; GÜMÜŞ, Sadrettin; TURGUT, Ali (2006): *Kur'ân-ı Kerîm ve Açıklamalı Meâli*, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara.

OKAY, Haşim Nezihî, *BOLULU DERTLÎ DİVÂNİ (Hayatı ve Şiirleri)*, İstanbul Maarif Kütüphanesi ve Matbaası, İstanbul

ÖZTÜRK, Yaşar Nuri (1998): *Tarihi Boyunca Bektaşilik*, Yeni Boyut Yayınları, İstanbul.

Salahüddin ibn-i Mübârek el-Buhârî (2003): *Şâh-ı Nakşibend Gönüller Nakkaşı*, İz Yayıncılık, İstanbul.

SERDAROĞLU, Ahmet (1966), *Mevzûât-i Aliyyü'l-Kârî*, Tercümesi, Ankara.

SÜREYYA, Mehmet (1996): *Sicill-i Osmanî*, 2. Cilt, Tarih Vakfı Yurt Yayınları, İstanbul.

ŞUŞUD, Hasan Lütî (1992): *İslâm Tasavvufunda Hâcegân Hânedânı*, Boğaziçi Yay. İstanbul.

TAŞYÜREK, Muzaffer (2006): *Hatme-i Hâcegân Sultanları*, İstanbul.

TATÇI, Mustafa (2006): *Hayretî'nin Dinî-Tasavvufî Dünyası*, Horasan Yayınları, İstanbul.

TURAN, Ahmet (2000): *İslâm Mezhepleri Tarihi*, Genişletilmiş İkinci Baskı, Sidre Yayınları, Samsun.

TYDK (1967): *İstanbul Kütüphaneleri Türkçe Yazma Divânlar Kataloğu*, MEB Yayınları, İstanbul.

ULUDAĞ, Süleyman (2001): *Tasavvuf Terimleri Sözlüğü*, Kabalcı Yayınevi, İstanbul.

ÜLKÜTAŞIR, M. Şakir (1975): *Bektaşî Edebiyatının Niteliği ve Nazım Türleri*, Ankara.

YILDIRIM, Tahsin (2006): *Edebiyatımızda Müstear İsimler*, Selis Kitaplar, İstanbul.

YILMAZ, H. Kâmil (2007): *Anahatlarıyla Tasavvuf ve Tarikatler*, Ensar Neşriyat, İstanbul.

YILMAZ, Mehmet (1992), *Edebiyatımızda İslâmî Kaynaklı Sözler*, Enderun Kitapevi, İstanbul.

HÂMÎ DÎVÂNÎ
(METİN)

KASİDELER

- (2a)
- 1 *mefā‘īlūn mefā‘īlūn mefā‘īlūn mefā‘īlūn*
 - 1 İlāhī tūti-i ṭab‘ım ebed ḥamdüñle kıl gūyā
Ḥaṭālardan lisānım hıfz idüp söyletme nā-ber-cā
 - 2 ‘İnāyet merḥamet şānıñ durur ey Kādir ü Qayyūm
Saḳīmim eyle faẓlıñla bu ḳalb-i mürdemi iḥyā
 - 3 Sitem-ḥūyam siyeh-rūyam ğarīḳ-i baḥr-ı ‘iṣyānam
Ḥaṭā’-kāram hevā-yı nefsime uymaḳdayam⁶⁹ ḥālā
 - 4 Baña senden ‘ināyetle hidāyet olmasa bir dem
Ḳalam baḥr-ı ḍalāletde olam mehcūr u nā-bīnā
 - 5 Esīr-i nefsem ü etvār-ı nā-şāyeste çok bende
Keremle sen beni eyle ḥalāş ey ‘ālim-i dānā
 - 6 Güneh-kāram bedem hem bed-terīn-i cümle-maḥlūḳum
Bulunmaz ben gibi mücrim siyeh-rūlukdeyem yek-tā
 - 7 Ne deñlü ehl-i ‘iṣyānam ümīdim kesmezem senden
Kelāmıñda didiñ luṭfuñ ile *lā-taḳnaṭū* şāhā
 - 8 *Zalemnā Rabbenā* derd-i lisānım oldu her sa‘āt
Ḳabūl it ḥācetim yā Rab bi-ḥaḳḳ-ı Ādem ü Ḥavvā

⁶⁹ Metinde olmakdayım (اولمكدیم) şeklinde hatalı yazılan kelime olmakdayım (اولمقدیم) şeklinde okunmuştur.

- 9 Bi-ḥaḳḳ-ı Şîṭ ü İdrîs ü bi-ḥaḳḳ-ı Nûḥ u İbrâhim
Bi-ḥaḳḳ-ı Ḥazret-i İshâḳ u İsmâ'îl'in ey Mevlâ
- 10 Bi-ḥaḳḳ-ı Ḥazret-i Hûd ile Lûṭ ü Ḥazret-i Şâlih
Bi-ḥaḳḳ-ı Yûsuf u Ya'ḳûb hem Hârûn ile Mûsâ
- (2b) 11 Bi-ḥaḳḳ-ı Ḥazret-i Eyyûb u Dâvud u Süleymân hem
Bi-ḥaḳḳ-ı Yûşa' Zü'l-kifl ü Zekerîyyâ ile Yahyâ
- 12 Bi-ḥaḳḳ-ı Ḥazret-i Hızır nebî vü Ḥazret-i İlyâs
Bi-ḥaḳḳ-ı cümle-i peygamberân ü Meryem ü 'İsâ
- 13 Bi-ḥaḳḳ-ı server-i evlâd-ı âdem Aḥmed-i Mürsel
Kim oldur şâh-ı *ev ednâ* künûz-ı sırr-ı *mâ evḥâ*
- 14 Kim oldur seyyid-i 'âlem anıñ şânındadır *levlâk*
Ṭufeylî cümle eşyâdır kim oldur âyet-i kübrâ
- 15 Hem oldur şâfi'-i rûz-ı kıyâmet cümle 'uşâta
Hem ol şeh şâhib-i tâc ü livâ'ü'l-ḥamddir ḥaḳḳâ
- 16 Hem oldur mazḥar-ı envâr-ı 'ilm ü faẓl-ı Rabbânî
Hem oldur menba'-ı esrâr-ı *sübḥâne'illezi esrâ*
- 17 Şefî'ü'l-müznibîn oldur imâmü'l-müttaḳîn oldur
Anıñ vaşfindadır *Yâ-sîn* anıñ medḥindedir *Ṭâ-hâ*

- 18 Muḥammed ism-i pākīdir şalāt ile selām olsun
O nūr-ı pāke tā rûz-ı ebed her laḥza lâ-yuḥşā
- 19 Bi-ḥaḳḳ-ı âl ü evlādı bi-ḥaḳḳ-ı cümle-aşḫābı
Bi-ḥaḳḳ-ı çār-yārī kim olardır mazḥar-ı na‘ mā
- 20 Bi-ḥaḳḳ-ı yār-ı ğārī Ḥazret-i Şiddīḳ-ı Ekber hem
‘Ömer ‘Osmān-ı Zinnūreyn ‘Aliyy-i ‘ālī-i a‘lā
- 21 Bi-ḥaḳḳ-ı duḡter-i fīrûz-baḡt-ı pāk-i peygamber
Ki ya‘ni şāḫib-‘ismet Ḥazret-i ḡayrū’n-nisā Zehrā
- 22 Bi-ḥaḳḳ-ı ḳurretü’l-‘ayn-ı Nebī vü Ḥazret-i Ḥayder
Ḥasan Ḥulḳ-ı Rızā’dır hem Ḥüseyn’dır şāḫ-ı bī-hemtā
- 23 Bi-ḥaḳḳ-ı Şāḫ Zeyne’l-‘Ābidīn ü Bāḳır u Ca‘fer
Bi-ḥaḳḳ-ı Mûsi-i Kāzım Rızā sultān-ı dehr-ārā
- 24 Bi-ḥaḳḳ-ı şāḫ Taḳī ile Naḳī vü ‘Askerī-server
Bi-ḥaḳḳ-ı Mehdi-i şāḫib-livā şāḫenşeh-i ‘uzmā
- 25 Bi-ḥaḳḳ-ı nūr-ı pāk-i enbiyā’ vü evliyā’u’llāḫ
Bi-ḥaḳḳ-ı kāmīlān ü ‘ārifān-ı mihr ü meh-sīmā
- (3a) 26 Bi-ḥaḳḳ-ı ḡāmilān ü sākinān-ı ‘ālem-i ḳudsī
Bi-ḥaḳḳ-ı cennet ü kevşer bi-ḥaḳḳ-ı Sidre-i tūbā
- 27 Bi-ḥaḳḳ-ı nūr-ı Tevrāt u Zebūr İncīl ile Furḳān

Bi-ḥaḫḫ-ı zāhir ü ma‘ nā bi-ḥaḫḫ-ı Ka‘ be-i ‘ ulyā

28 Kuluñdur Ḥāmi-i mücrim ‘ ināyet eyleyüp yā Rab
Kamu ‘ işyānını maḥv it yoluñda eyle pā-ber-cā

29 İdüp tevfiḫiñi reh-ber iriştir maḫ‘ ad-ı şıdḳa
Çü ḳudret şāḫibi sensin amān ey Ḳādir-i yek-tā

2 *fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün*

1 Şun pey-ā-pey cām-ı mey ey sāḳi-i devrān bize
Hoş degildir geşt ü seyr-i ‘ ālem-i imkān bize

2 Çekmeziz şimden girü dünyā vü ‘ uḳbā ḳaydını
Bu yeter ‘ ālemde Mevlā’dır şeh-i merdān bize

3 Şīr-i Ḥaḫ şāḫ-ı velāyet şeh-suvār-ı lā-fetā
Gerd-i na‘ leyn-i şerīf-i efser ü ‘ ünvān bize

4 Maḥrem-i sırr-ı Nebīdir vāriş-i ‘ ilm-i ledün
Server-i Āl-i ‘ abāyız bende ol sultān bize

5 *Laḥmūke laḥmī* didi ol şāḫa faḫru’l-‘ ālemīn
Ḥubb-ı pākīdir anıñ sermāye-i īmān bize

6 *Lā-fetā illā ‘ Alī lā-seyfe illā Zü’lfekār*
Didi peygamber anıñçün virddir her ān bize

7 Niçe keşf olmaz bize esrār-ı maḫfī şükr kim

Âşikârâ bâ-yı bismi'llâh ile Raḥmân bize

8 Biz ezelden tâ ebed cüyân-ı ḥubb-ı Ḥayder'iz
Kim olursa çâker-i Âl-i 'Alî ihvân bize

9 Yâ 'Aliyye'l-Murtaẓâ yâ Bü'l-Ḥasan yâ Bū turāb
Eyle ey şāh âl ü evlād 'aşkına iḥsân bize

10 Ḥāk olursaḳ ḥubb-ı âl-i tâhirinden geçmeziz
Mihr-i işnâ 'aşr imām oldı ten içre cān bize

(3b) 11 Şāhımızdır zāhir ü bâtın Ḥasan sulṭān-ı dīn
Bāb-ı 'ilme rāh-ber ol aḥsen-i insān bize

12 'Aşkına dil virmişüz ḥub-ı sivādan geçmişüz
Açılur andan bu bāb-ı ḥikmet ü 'irfān bize

13 Nūr-ı 'ayn-ı ehl-i ĩmāndır Ḥüseyn-i Kerbelā
Tâ ebed rūḥ-ı revāndır ol meh-i tābān bize

14 Teşne-leb cām-ı şehādet şerbetin nūş eyledi
Kalmadı bi'llah bu ḥasretten ser ü sāmān bize

15 Eyleriz la'net hezārān ol Yezīd-i şūma kim
Farzdır la'n-ı Yezīd ü Şimr ile Mervān bize

16 Mazḥar-ı nūr-ı ḥaḳīḳat Şāh Zeyne'l-'Ābidīn
Ol Ḥakīm ü Ḥaḳ ider her derde biñ dermān bize

- 17 Һәзрет-и Бәқирдир envāru'l-қulūbü'l-‘āşīķīn
Himmetinden oldı şems-i ma‘rifet tābān bize
- 18 Āşīkārā Ca‘fer-i Şādīķ imām-ı ehl-i dīn
Andan almışlar ғarīķī Һәзрет-и pīrān bize
- 19 Һәзрет-и Mūsī-i Kāzım ҡutb-ı burc-ı evliyā
Her kelāmı bihter ez-şad çeşme-i Һayvān bize
- 20 Şübhesiz şāh-ı ғarībāndır ‘Alī Mūsī’r-Rızā
Biz ғarībānız anıñ in‘āmı bī-pāyān bize
- 21 Aһter-и evc-и sa‘ādetdir Taķī vü hem Naķī
‘Askerī itmām ider ger görse bir noķşān bize
- 22 Bā‘iṣ-и iһyā-yı dīndir Mehdi-и şāһib-livā’
Reh-nümā ol nūr-ı pāk-и Һәзрет-и Yezdān bize
- 23 Biz muһibb-и Һānedān-ı Aһmed olduķ şükr kim
Āl ü evlād-ı Nebīdir şāfi‘-и ‘iṣyān bize
- 24 Cānımızdır һubb-ı Bū Bekr ü ‘Ömer ‘Oşmān ‘Alī
Rāfizi dirlerse bi’llāhi’l-‘azīm bühtān bize
- 25 Һāl-и dilden bī-Һabersiz şūfi-и sālūslar
Bilmeden itmeñ melāmet taşını perrān bize

(4a)

- 26 Ehl-i ‘aşkız zühed ü takvâ bizde olmaz zâhidâ
‘Acz ile ancak bulunur dîde-i giryân bize
- 27 Biz harâbât ehliyüz hem rind ü şeydâ-meşrebüz
Havf-ı nâr olmaz ne hubb-ı ravza-i Rıdvân bize
- 28 Mest-i ‘aşkız sübhayı zünnârdan fark itmeziz
Deyr ü mescid Ka‘be vü büt-hânedir yeksân bize
- 29 Secde-i mihrâba teklîf itme ey zâhid bizi
Ta‘ate mihrâb besdir ebrû-yı cânân bize
- 30 Kâmilîñ nuṭṭına teslîmiz ḥaḳîḳat yoluna
Ḥâk-i râh olduk ne ḥâcet mezheb-i Nu‘mân bize
- 31 Kûşe-i mey-hânedir Ḥâmî bizim firdevsimiz
Sâki-i gül-çehredir hem ḥûr hem vildân bize
- 3 *fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilün*
- 1 Nakş idel’den levḥ-i cân u dilde nâm-ı Ḥayderi
Ḥamdü li’llâh gönlümüz hubb-ı sivâdandır berî
- 2 Şîr-i Ḥaḳ şâh-ı velâyetdir ‘Aliyyü’l-Murtaẓâ
Evvel âḥir zâhir ü bâtındadır Ḥaḳ reh-beri
- 3 *Laḥmûke laḥmî* didi ol şâha şâh-ı *kul kefâ*
Ol sebebdendir vücûdı sırr-ı ḥikmet mıştârı

- 4 Hem vaşıyy-i muṭlaḳ u hem vāriş-i ‘ilm-i ledün
Menba‘ -ı cūd u seḥā nūr-ı ḥaḳāyık mazḥarı
- 5 Nāzil oldı şānına Ḳur’ān içinde *hel etā*
Vāḳıf-ı esrār eger olsa ‘aceb mi Ḳanberi
- 6 Hem emīrū’l-mü’minīndir hem imām-ı ins ü cinn
‘*Urvetü’l-vuṣṣāy* buldı her kim oldı çākerī
- 7 *Lā-fetā illā ‘Alī lā-seyfe illā Zü’lfekār*
Bu kelāmı şānına söylerdi Ḥaḳ peygamberi
- 8 Tābi‘ -i fermānı olmuşlar ezelden tā ebed
Vaḥş ü ṭayr u ins ile cinn ü melek dīv ü perī
- (4b) 9 Buḡz idenler oldılar ol şāha hep merdūd-ı Ḥaḳ
Ḳavm-i nācīdir muḥibb-i şādık-ı fermān-beri
- 10 Her kim olduysa cihānda bende-i işnā‘ aşer
Oldı aşḥāb-ı yemīn görmez o hevl-i maḥşeri
- 11 Her biridir nūr-ı çeşm-i evliyā u enbiyā
Her biridir şübhesiz baḥr-ı ḥaḳīḳat gevheri
- 12 Nūr-ı ‘ayn-ı Muṣṭafā’dır ol Ḥasan ḥulḳ-ı Rızā
Şem‘ -i bezm-i Murtażā burc-ı sa‘ādet aḡteri
- 13 Şāh-ı iḳlīm-i beḳādır menba‘ -ı luṭf u ‘aṭā

- Hāk-i pāyi zümre-i šāhān-ı ‘ālem efseri
- 14 Ol sürūr-ı sīne-i Zehrā Hüseyn-i Kerbelā
Her faḳīriñ melce’i⁷⁰ her serveriñ tāk-ı seri
- 15 Bir bölük bī-dīn ü imān itdi ol šān u şehīd
Eyledi rüsvā-yı ‘ālem Hāḳ o ḳavm-i ebteri
- 16 La‘net olsun ol Yezīd ü İbn-i Sa‘d-ı zālīme
Hāḳ cinānından ba‘īd itsün o Şimr-i kāfirī
- 17 Her muḥarrem mātemin ihvān-ı dīn eyler cedīd
Ḳan tökerler⁷¹ dīdeden yād eyleyüp ol günleri
- 18 Ḥubb-ı Zeyne’l-‘Ābidīn hem Bākır’a cānın virüp
Vāşıl-ı Hāḳ oldu kim tutdı ṭarīḳ-i Ca‘ferī
- 19 Ḥazret-i Mūsī-i Kāzım hem Rızā’nıñ ‘āşıkı
Ellerinden⁷² nūş ider bī-şekk şarāb-ı kevşeri
- 20 Kim Taḳī ile Naḳī’yi sevdi Hāḳ sevdi anı
Maḳ‘ad-ı şıdḳı bulurlar ‘Askerī’niñ ‘askeri
- 21 Zübde-i Āl-i ‘Alī’dir Mehdi-i šāhib-livā’
Zīr-i fermānında itdi Hāḳ heme baḥr u beri

⁷⁰ “ملجاً” kelimesi “ملجى” şeklinde hatalı yazılmıştır.

⁷¹ “طوكرلر” kelimesi “طوكرلر” şeklinde hatalı yazılmıştır.

⁷² “الرنندن” kelimesi “الرنندن” şeklinde hatalı yazılmıştır.

- 22 Bunları her kim rızâ itse Hudâ rahmet ider
Her kadar olsa siyeh sū-yı ‘ amelden defteri
- 23 Ger bedem lâyıķ degilsem ħubb-ı Āl-i Aĥmed’e
Nā-ümīd itmezler anlar ben ġarīb ü kem-teri
- (5a) 24 Va‘dine şādıķdır elbet ol Cenāb-ı Ĥaķ virür
Her murādın mādih-i āl-i emīr-i şaf-deri
- 25 Ĥaķķa yüz tıtdı ķadem başıdı tevekkül pāyına
Ĥāmī tā Āl-i ‘ abānıñ oldı kıtmīr-i derī
- 4 *fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün*
- 1 Şīr-i Ĥaķ şāh-ı velāyet şehir-yār-ı mülk-i dīn
İbn-i ‘ amm-i Muşţafā Ĥayder emīrū’l-mü’minīn
- 2 Maĥrem-i aĥfā serāir vāriş-i ‘ ilm-i ledün
Vāķıf-ı gencīne-i ĥikmet imāmü’l-müslimīn
- 3 Şehir-i ‘ ilmiñ ķapusıdır hem o şāhıñ vaşfına
Laĥmūke laĥmī dimişdir *rahmetenli’l-‘ālemīn*
- 4 Şāhib-i taĥt-ı ĥilāfet server-i āl-i ‘ abā
Tāc-dār-ı *hel etā* dāmād-ı Faĥru’l-mürselīn
- 5 İftihār-ı enbiyā’ ü evliyā’ ü aşfiyā’
Reh-nümā vü pişvā vü muķtedā-yı kāmīlīn

- 6 Hem didi *min nūr-ı vāhid* ol vaşiyy-i muṭlaḳa
Hāzret-i maḥbūb-ı Yezdān ol imāmü'l-müttakīn
- 7 Çeşm-i cān-ı 'ārifān nūr-ı çerāğ-ı ḳudsiyān
Server ü şāhenşehī ehl-i Ṭarīḳ-i Nāzenīn
- 8 *Lā-fetā illā 'Alī lā-seyfe illā Zü'lfeḳār*
Hoş buyurmuşdur bu nuṭḳı şānına rūḥu'l-emīn
- 9 Menba'-ı luṭf u 'aṭā' ü ma'den-i cūd u seḫā
Melce'-i erbāb-ı himmetdir 'Alī 'ayne'l-yaḳīn
- 10 Murtaẓā'dır evvel āḫir ins ü cinne reh-nümā
Murtaẓā'dır pādişāhı zāhirin ü bāṭının
- 11 Maẓhar-ı ḳahrı olanlar oldı aşḫāb-ı şimāl
Nā'il-i luṭfı olanlar oldı aşḫābü'l-yemīn
- 12 Cüft-i pāki Fāṭıma ḫayrū'n-nisā bint-i Resūl
Ḥāk-i pāyi sürme-i çeşm-i heme ḫūrān-ı 'īn
- (5b) 13 Cān fedā ol miyve-i naḥl-i risālet yoluna
İtdiler hep 'āşīḳīn ü sālīkīn ü şālīḫīn
- 14 Nūr-ı çeşm-i Muṣṭafā vü Murtaẓā vü Fāṭıma
Ol iki nūr ol iki dūr ol iki sulṭān-ı dīn
- 15 Ol Ḥasan Ḥulḳ-ı Rızā buldı şehādet zehr ile

- Sebz olup ruhsarı buldı rütbe-i haḳḳa'l-yaḳīn
- 16 Ol Hüseyn ibn-i 'Alī maḳtūl-i deşt-i Kerbelā
Teşne-leb oldu cihāndan 'āzim-i Huld-ı berīn
- 17 Bu iki şehdir gülistān-ı nübüvvet gülleri
Bu ikidir nūr-ı imān-ı gürūh-ı vāşılīn
- 18 Rūz-ı āḫir cennet-i a' lāya girdi bī-ḥesāb
Bu şehidler māteminde eyleyin āh u enīn
- 19 Şad hezārān bār-ı la' net ol Yezīd-i kāfire
Raḥmet-i Haḳ' dan ba' id olsun o ḳavm-i zālīmīn
- 20 Dostıdır bu iki şeh-zādeniñ maḳbūl-i Haḳḳ
Düşmeni merdūd-ı Haḳ' dır şübhesiz rūz-ı pesīn
- 21 Āl ü evlādı dil ü cāndan seven üftādeye
Oldı zāt-ı 'ālemü's-sırr iki dünyāda mu' īn
- 22 Ğonca-i bağ-ı nübüvvet ḳurretü'l- ayn-ı Hüseyn
Gevher-i dürc-i velāyet Şāh Zeyne'l- Ābidīn
- 23 Hażret-i Bāḳır'dır erbāb-ı dile nūrü'l-hüdā
Ca' fer-i Şādıḳ imām ü reh-nümā-yı şādıḳīn
- 24 Heft iḳlīme sezā Baġdād iderse iftiḫār
Andadır zīrā şeh-i Kāzım imām-ı heftemīn

- 25 Şāh-ı iqlīm-i Ḥorasān'dır 'Alī Mūsi'r-Rızā
Āsitānına sürerler ẓudsiyān her dem cebīn
- 26 Maṭla'-ı şems-i ḥaḳīḳatdır Taḳī ile Naḳī
Ḥirmen-i iḥsānlarından ḥalk-ı 'ālem ḥūşe-çīn
- 27 Her kim oldu 'Askeri'niñ 'askeri bī-şek ü reyb
Şāh-ı dāreyn oldu hem oldu belālardan emīn
- (6a) 28 Mehdi-i şāḥib-livā' şāhenşehī fermān-revā
Melce'-i şāh u gedā nūr-ı semāvāt u zemīn
- 29 Ol güneş burc-ı sa'ādetden ṭulū' eyler deyüp
Muntaẓar teşrifine hep evvelīn ü āḥirīn
- 30 Bu on iki pādişehdir zübde-i āl-i Resūl
Her birisi şāfi'-i 'uṣāt olurlar yevm-i dīn
- 31 Bir gürūhuz bu on iki pādişeh çākerleri
Şāf-meşreb pāk-dil bī-kibr ü hırş u buğẓ u kīn
- 32 Gerçi ehl-i zāhiriñ 'indinde yüz zāhir ḥarāb
Līk dil-ma' mūrlardır bize ehl-i bātının
- 33 Ger ḥabīr olsa mücerred ḥānımızdan ehl-i zūhd
Dir idi *cennātu 'adnin fe'd-ḥulūhā ḥālīdīn*

- 34 Biz ʔarīḳ-i Ḥaḳ’da ibnū’l-vaḳt olan ‘āşıḳlarız
Fikr-i ferdāyı unutduḳ fikrimiz ḥaḳdır hemīn
- 35 Pişvāmızdan alup her laḫza ders-i *men* ‘*aref*
Her ne söylerse anı fehm eyleriz naşş-ı mübīn
- 36 Bu ʔarīḳa pek ḥaṭadır eylemek tenhā sefer
Dīv urur rāhın anı olmaz ise dūr-bīn
- 37 *Ḥamdü li’l-lāh* pīre irdürdi bizi tevḫīḳ-i Ḥaḳḳ
Yoḫsa görmez anı her ebşarı a‘ mā ḡāfilīn
- 38 Girmişüz hışn-ı ḥaşīn-i himmetine kāmiliñ
Rāh-yāb olmaz bize şimden girü dīv-i la‘īn
- 39 Mā-sivā ḳaydından āzād olmuşuz ve’l-ḥāşılı
Geçdük esmā’ u şıfâtı maḫv-ı zātız küll-i ḥīn
- 40 Zāt-ı Mevlā virdigim ni‘ metleri söyleñ didi
Anñ içün söyledim da‘ vā degil ey sāmī‘īn
- 41 Biri budur reh-berim nuṭḳ itmemi itmiş murād
Tā işidüp reh-revān ola ʔarīḳinde metīn
- 42 Tercümān-ı pīrsin āl-i ‘abānıñ vaşfına
Söylediñ Ḥāmī bu eş‘ārı saña şad āferīn

MUSAMMATLAR

(6b)

SĀĶĪ-NĀME

12'Lİ MUSAMMAT⁷³*mef'ulü mefā'ilü mefā'ilü fe'ulün*

- 1 Şun bâde pey-â-pey bize ey sâķī-i devrân
 'Aşk ile yanup nûş ide hep t̃alib-i 'irfân
 Gel mevsimidir şaĥn-ı çemen mesken-i ĥübân
 Tâ ki olalım sũhte-i âteş-i hicrân
 Ĥâlâ ki şafâ-âver iken tarf-ı gülistân
 Fevt itmeyelim elde olan fırsatı bir ân
 Ey şũĥ saña var ise bir zerrece ĩmân
 Feryâdımızı diñle meded itme perişân
 Na' l-ı feresiñ olsa da mihr ü meh-i tâbân
 Pâyende degildir yine bu 'âlem-i imkân
 Zâlim ne kadar olsa daĥi 'âleme sulţân
 Elbette felek bir gün ider ĥâk ile yeksân
- 2 Sâķī getür ol cām-ı mey-i neşve-fezâyı
 Hengâmı bahâr oldu sürũñ zevĥ (ü) şafâyı
 Āyĩne-i dilden sileyim jeng-i riyâyı
 Tecdĩd idelim dil-ber ile 'ahd ü vefâyı
 Muţribler alup elde def ü çeng ile nâyı
 Elden kıomayup laĥza ser-i zũlf-i dü-tâyı
 'Aşk âteşine hep yaķalım ĥubb-ı sivâyı
 Her baķmada yeksân görelim faķr u ģınâyı

⁷³ Hâmi Divân'ında bu şiir, tercî-i bend olarak verilmiştir. Ancak tercî-i bend nazım şeklinin şekil özelliklerini taşıması nedeniyle 12'li musammat olarak kabul edilmiştir.

Bir hāle kıomaz çarh-ı denī bāy u gedāyı
 Hāķ-cūy olalım terk idelim ğayr-ı rızāyı
 Olsañ dağı İskender ü Cemşīd ü Süleymān
 Elbette felek bir ğün ider hāk ile yeksān

(7a)

3 Sākī kerem it zümre-i rindān-ı hārāba
 Tecrīd ile gel gel gidelim ‘ālem-i āba
 Al ‘aķl u dīl ü dīnimizi rehn-i şārāba
 Hasetle dīl-i sūhtemiz döndü kebāba
 Başınün ayağıñla yetiş şeyh ile şāba
 Dil virmeyelim dehrde her naķş-ı serāba
 Hep zümre-i yārān-ı şafā gitdi turāba
 Bu dār-ı cihān beñzer imiş ‘ayn-ı habāba
 Şimden ğirü meyl itmeyelim ‘ilm ü kitāba
 Mazhar olalım luţf-ı şeh-i ‘ālī-cenāba
 ‘Aķl ile ger olsañ da Felāţūn u Loķmān
 Elbette felek bir ğün ider hāk ile yeksān

4 Sākī kadeği şun ki cihān cismine cānız
 Dem-keşlik ile gerçi meşāhīr-i zamānız
 Ser-halkā-i rindān-ı şafā-cūy-ı cihānız
 Dil-dāde vü şūrīde ser-i ‘aşķ-ı bütānız
 Hāk-i kadem-i duĥt-ı rez ü pīr-i muġānız
 Gāhice kabā gāh ‘abā içre nihānız
 Erbāb-ı diliñ çeşmine ğün gibi ‘ayānız
 Her çend ki kıţmīr-i der-i cūr‘a-keşānız
 ‘İrfān ile meydān-ı muĥabbetde devānız
 Her şām u şehir mu‘tekif-i dārü’l-emānız

Nā-dān olalım ger olalım menba‘-ı ‘irfān
Elbette felek bir gün ider hāk ile yeksān

- (7b) 5 Sāḫī meyi şun rāzıyuz aḥkām-ı kazāya
Vāşıl olalım terk-i fenā ile beḳāya
Hāk-i reh olup Ḥazret-i maḥbūb-ı Ḥudā’ya
Ḳurbān olalım ḥubb-ı şeh-i āl-i ‘abāya
Zehrā vü Ḥüseyn ü Ḥasan u Zeynū’l-‘abāya
Hem Bāḳır u Şādıḳ şeh-i pür-luṭf u ‘aṭāya
Cān ola fedā Ḥazret-i Kāzım’la Rızā’ya
Ol şāh-ı Taḳī ile Naḳī mīr-i vefāya
Hem ‘Askeri vü Mehdi şehenşāh-ı hüdāya
İşnā-‘aşeriñ mihri yeter Ḥāmi-gedāya
Āl ‘aşḳına ser virmese bir münkir-i nā-dān
Elbette felek bir gün ider hāk ile yeksān

MÜTESSA'

HAZRET-İ ŞÂH-I NAĞŞIBENDE

fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilün

- 1 Ey imâm-ı evliyâ' ey ser-firâz-ı vâsılîn
 Ey kilîd-i genc-i hikmet reh-nümâ-yı ' ârifîn
 Ey emîn-i kibriyâ şâhenşeh-i mesned-nişîn
 Ey delîl ü pişvâ vü kıble-i ehl-i yakîn
 Çün seni itmiş Hudâvend-i semavât u zemîn
 Menba' -ı esrâr u envâru'l-kulûbu'l-' âşıkîn
 Sensin el-hağ tâlibân-ı bî-ser ü pâye mu' in
 Kapuña geldim amân reddeyleyüp itme hazîn
 Ey şeh-i müşkil-güşâ sultân Bahâü'l-hağğ u dîn

- 2 Bir ğarîbem düşmüşem yâr u diyârımdan cüdâ
 Kalmışam yine dalâlet içre ahvâlim fenâ
 Hem za' ifem hem faķîrem bî-kesem hem bî-nevâ
 Âh idüp kan ağlayup her dem direm vâ-hasretâ
 Kıl mürüvvet olmasun min ba' d evķâtım hebâ
 Yok kapuñdan özge ben miskîne bâb-ı mültecâ
 Çıkmağ için ka' r-ı siccîn-i tabî' atdan şehâ
 Kapuña geldim amân reddeyleyüp itme hazîn
 Ey şeh-i müşkil-güşâ sultân Bahâü'l-hağğ u dîn

- 3 Râhıña itdim sülûk aķbâb u aķrân istemem
 Mülk ü mâl u câh u bâğ u kaşr u eyvân istemem
 Ârzü-yı nefis için firdevs ü Rıdvân istemem
 Ni' met-i elvân-ı cennet vaşl-ı hûrân istemem

(8a)

Şād-mānī vü ğam u cism ü dil ü cān istemem
 Tālib-i maḥviyyetem küfr ile īmān istemem
 Dergehiñden özge yerden luṭf u iḥsān istemem
 Kapuña geldim amān reddeyleyüp itme ḥazīn
 Ey şeh-i müşkil-güşā sultān Bahāü'l-ḥaḳḳ u dīn

- 4 Dādıma yet nefis-i bed rāḥat ḳomaz bir dem beni
 Dem-be-dem itmekde şehvetle ğaḫab pür-ğam beni
 Vāḳıf-ı ḥālim olan şaymaz benī ādem beni
 ‘Ārif-i nefis it beni sen yoḫsa ben bilmem beni
 Varlıĝım al eyle erbāb-ı dile hem-dem beni
 Eyle iḫyā luṭf idüp ey şāh-ı Īsī-dem beni
 Şükr içün eyle tarīḳiñ sırrına maḥrem beni
 Kapuña geldim amān reddeyleyüp itme ḥazīn
 Ey şeh-i müşkil-güşā sultān Bahāü'l-ḥaḳḳ u dīn

- 5 Tut elim ḫaḳ Muştafā sultān-ı server ‘aşḳına
 Yār-ı ğārī Ḥazret-i Şiddīḳ-ı Ekber ‘aşḳına
 Murtaẓā hem aḫseneyn-i pāk-i gevher ‘aşḳına
 Şāh Zeyne'l-‘Ābidīn Bāḳır dü-cevher ‘aşḳına
 Ḥazret-i Selmān-ı Ḳāsım Şāh Ca‘fer aşḳına
 Bāyezīd ü Bü'l-Ḥasan Bü'l-Ḳāsım üçler aşḳına
 Bū ‘Alī Bū Yūsuf ol maḥbūb-ı reh-ber ‘aşḳına
 Kapuña geldim amān reddeyleyüp itme ḥazīn
 Ey şeh-i müşkil-güşā sultān Bahāü'l-ḥaḳḳ u dīn

(8b)

- 6 Gel yetiş ser-ḫalka-i ehl-i dil ü cān ḫürmeti
 Ya‘ni ‘Abdü'l-ḫālīḳ ol maḥbūb-ı Yezdān ḫürmeti

Hâce ‘ Ārif Hâce Maḥmūd u ‘ Azīzān ḥürmeti
 Hāzret-i Baba Simāsī ḳuṭb-ı devrān ḥürmeti
 Hāzret-i Mīr-i Külāl ol nūr-ı ĩmān ḥürmeti
 Bu ṭarīḳ içre olan mecmū‘ -ı pīrān ḥürmeti
 Hem seniñ zāt-ı Hāḳ ile olduḡuñ ān ḥürmeti
 Ḳapuña geldim amān reddeyleyüp itme ḥazīn
 Ey şeh-i müşkil-güşā sultān Bahāü’l-ḥaḳḳ u dīn

- 7 Çünki sensin Naḳş-bend-i cān ile dil ey hüdā
 İsm-i Hāḳ naḳş ile vir āyine-i ḳalbe cilā
 Raḥm idüp itme ṭarīḳiñden beni bir dem cüdā
 Himmet-i ḳudsiyeñ ile ola dil pāk ez-hevā
 Keşf ola tā sırr-ı *er-raḥmān ‘ale’l-‘arşı’s-tevā*⁷⁴
 Her ḳadar nā-ehlem ü nā-ḳābil ü nā-āşinā
 Hāmi-āsā çeşm-i giryān ile bā-ḳadd-i dü-tā
 Ḳapuña geldim amān reddeyleyüp itme ḥazīn
 Ey şeh-i müşkil-güşā sultān Bahāü’l-ḥaḳḳ u dīn

⁷⁴ “*Rahman Arş’a istivā etmiştir (Rahmān, Arş’ı hükmü altına almıştır).*” Kur’an 20/5

MÜŞEMMEN

fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

- 1 Zāhidā bil sīreti dilhāh olan Nağşīleriz
Küntü kenziñ sırrına āgāh olan Nağşīleriz
Pāk-tıynet qalbi Beytu’llāh olan Nağşīleriz
Qıṭb-ı vakt ü Hızır ile hem-rāh olan Nağşīleriz
Terk-i hestiyle fenāfi’llāh olan Nağşīleriz
Her cihetden kıblesi Allāh olan Nağşīleriz
Mağhar-ı envār-ı zātu’llāh olan Nağşīleriz
‘Ālem-i ma‘ nāda şāhenşāh olan Nağşīleriz

(9a)

- 2 Biz olal’dan *hūş der-dem* geçdük⁷⁵ ‘aql u hūşdan
Terk-i variyetle olduq *halvet ender-encümen*
Mülk-i dil seyyāhıyuz *sefer ender-vaṭan*
‘Ālem-i lāhūtı seyrān eyleriz bī-mā’ ü men
Gerçi kim bilmez diyen söz söylemez aşlā bilen
Şanma kim biz söyleriz ḥaqqā ki Hāq’dır söyleyen
Mağhar-ı envār-ı zātu’llāh olan Nağşīleriz
‘Ālem-i ma‘ nāda şāhenşāh olan Nağşīleriz

- 3 Biz tevekkül ehliyüz yok bizde fikr-i bīş ü kem
Hep bir olmuş bizlere hestī ‘adem şādī vü ğam
Ḥamdü li’llāh oldu hep büt-ḥānemiz Beytū’l-Harem
Geh ḳadem ender-naṣar gāhī naṣar ender-ḳadem
Yād kerd ü bāz keşt oldu bize ‘ayn-ı kerem
Nağş-bend’e bir mürīd-i kem-ter olduq lā-cerem

⁷⁵ Daha önce “گجدرک” şeklinde yazılan kelime burada “گجندک” şeklinde yazılmıştır.

Mazhar-ı envār-ı zātu'llāh olan Naḫṣīleriz

‘Ālem-i ma‘ nāda ṣāhenṣāh olan Naḫṣīleriz

4 Hây u hūdan geḫmişüz olmuş sükût eṭvārımız

Hep göñöldendir bizim evrādımız ezkārımız

Gerçi bî-kārânız oldu dost kār u bārımız

Mihmāndır beyt-i ma‘ mūr dil içre yārımız⁷⁶

Sūḫ-ı ma‘ nāda nihān anıñladır bāzārımız

Ġarḫ-ı baḫr-ı vaḫdetiz yok oldu cümle varımız

Mazhar-ı envār-ı zātu'llāh olan Naḫṣīleriz

‘Ālem-i ma‘ nāda ṣāhenṣāh olan Naḫṣīleriz

(9b)

5 Bu Ṭarīḫ-i Nāzenīn’e biz idel’den intisāb

Ol kerem kānī bize luṭf itdi bî-ḫadd ü ḫesāb

Luṭfunuñ bir zerresin yazsam olur yüz biñ kitāb

Pey-revī-i Ḥācegān itdi bizi ‘ālī-cenāb

Dil bulup dildārı cism oldu tevāzu‘ la turāb

‘Ömr-i bāḫī vuṣlat-ı dil-berden olduḫ kām-yāb

Mazhar-ı envār-ı zātu'llāh olan Naḫṣīleriz

‘Ālem-i ma‘ nāda ṣāhenṣāh olan Naḫṣīleriz

6 Terk-i tecrīd ile variyyetden āzād olmuşuz

Vāridāt-ı nefis ü şeyṭānīden ib‘ād olmuşuz

Her küdürerden ṣafā kesb eyleyüp ṣād olmuşuz

Ṭaşrası vīrān içi ma‘ mūr u ābād olmuşuz

Görmeden ta‘līmsiz her fende üstād olmuşuz

Ḳuṭb-ı ‘ālī-himmet ü ekmelden irṣād olmuşuz

⁷⁶ Bu mısra da vezin problemi vardır.

Mazhar-ı envār-ı zātu'llāh olan Nakşīleriz

‘Ālem-i ma‘ nāda şahenşāh olan Nakşīleriz

- 7 Hānedān-ı Hācegāna ez-ser-i şıdk u şafā
 Tābi‘ oldı her kim oldı mazhar-ı luṭf-ı Hudā
 Bir gürūhuz pişvāmız oldı Hızır-ı reh-nümā
 Bulmuşuz ḥubb u tevekkül şabr u teslīm ü rızā
 Sākī-i vaḥdet elinden nūş idüp cām-ı beḳā
 Hāḳ ile ḥāḳ olmuşuz geçdük ru’yetden Hāmiyā
 Mazhar-ı envār-ı zātu'llāh olan Nakşīleriz
 ‘Ālem-i ma‘ nāda şahenşāh olan Nakşīleriz

**MÜSEBBA‘
NA‘T-I ŞERİF**

fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

- (10a)
- 1 Ey şeh-i her dü-serā ey kıble-i İslām u dīn
Ey ḥabīb-i kibriyā nūr-ı semāvāt u zemīn
Nüşa-i kübrā imām-ı enbiyā vü mürselīn
Ḥāk-i rāhıñ tūṭiyā-yı⁷⁷ çeşm-i erbāb-ı yaḳīn
Sensin ol sulṭān-ı dāreyn ü şefī‘ü’l-müznibīn
Dergeh-i iḥsāna geldim zār u ḥayrān u ḥazīn
Kıl şefā‘ at el-amān ey *rahmeten li’l-‘ālemīn*
 - 2 Çünkü gelmez sen gibi hem gelmedi bir pāk-zāt
Hem ṭufeyliñdir zuhūr-ı ‘āliyāt u sāfilāt
Halk olundı nūr-ı pākiñden cemī‘-i kā’ināt
Aşl sensin şübhesiz fer‘iñ durur hep mümkināt
Rū-siyāhem bed-terem yok bende ğayr-i seyyi’āt
Dergeh-i iḥsāna geldim zār u ḥayrān u ḥazīn
Kıl şefā‘ at el-amān ey *rahmeten li’l-‘ālemīn*
 - 3 Sensin ey ḥayrū’l-beşer şāh-ı serīr-i lā-mekān
Nūr-ı çeşm-i ḳudsiyān tāc-ı ser-i Kerrūbiyān
Şehr-yār-ı ins ü cān peygamber-i āḥir-zamān
Yüz sürerler ḳapuña ḥayl-i melā’ik her zamān
Ben daḥi ümmīd ile ey sākin-i dārū’l-emān
Dergeh-i iḥsāna geldim zār u ḥayrān u ḥazīn
Kıl şefā‘ at el-amān ey *rahmeten li’l-‘ālemīn*

⁷⁷ Metinde ṭūṭiyā (طوتيا) şeklinde hatalı yazılan kelime anlama uygun olarak tūṭiyā (توتيا) şeklinde okunmuştur.

- (10b)
- 4 Sensin ey şeh menba[‘]-ı feyz-i ezel fazl-ı ebed
 Mazhar-ı nūr-ı şifāt u zāt-ı *Allāhu’s-şamed*
 Öyle bir maḥbūbsun kim ‘āşıkıñ olmuş aḥad
 Mu[‘] cizāt ile kemālâtıñda yokdur ḥadd ü ‘ad
 Şermsāram mücrimem sâ’il gedāyam itme red
 Dergeh-i iḥsāna geldim zār u ḥayrān u ḥazīn
 Kıl şefā[‘] at el-amān ey *rahmeten li’l-‘ālemīn*
- 5 Çünkü sensin nūr-ı şems ü şu[‘] le-i zāt-ı Qadīm
 Yüzleriñdir şübhesiz āyīne-i vech-i Kerīm
 A[‘] zam-ı deryāña dirler sensin ey ḥalk-ı ‘Azīm
 Mu[‘] cizātıñ azheri Kur’ān’dır ey ḳalb-i selīm
 Evvel āḥir erḥamü’l-‘uşātsın luṭfuñ ‘amīm
 Dergeh-i iḥsāna geldim zār u ḥayrān u ḥazīn
 Kıl şefā[‘] at el-amān ey *rahmeten li’l-‘ālemīn*
- 6 Menba[‘]-ı esrār-ı *mā evḥā* sîn ey ḥayrū’l-enām
 Ḥilḳatıñ evvel nübüvvet sende hem oldu tamām
 Enbiyā vü evliyā luṭfuñ umar Yevmü’l-ḳıyām
 Luṭfuña muḥtācdır zāhir nihān hep ḥāş ü ‘ām
 Cümleden elṭāfa muḥtācam ğarībem nā-be-kām
 Dergeh-i iḥsāna geldim zār u ḥayrān u ḥazīn
 Kıl şefā[‘] at el-amān ey *rahmeten li’l-‘ālemīn*
- 7 Sensin ey şāh-ı risālet ḥāş-ı maḥbūb-ı Celīl
 Reh-revān-ı Ka[‘] be-i maḳşūda sen olduñ delīl
 Ḥānedānıñ ḥıdmetine fahr iderken Cebre’īl

Mazhar-ı lutfuñ olan bî-şekk bulur ecr-i cezîl
 Yok benem tek hayrı yok ‘ isyânı çok ‘ abd-i zelîl
 Dergeh-i ihsâna geldim zâr u hayrân u hazîn
 Kıl şefâ‘ at el-amân ey *rahmeten li’l-‘âlemîn*

(11a) 8 Ben ğarîbe rahm it ol Hâllâk-ı dâver haqqıçün
 Sâkinân-ı kurb-ı Hâk cümle peyember haqqıçün
 İsm-i a‘zam haqqıçün beyt-i münevver haqqıçün
 Hem Ebû Bekr ü ‘Ömer ‘Osmân u Hayder haqqıçün
 Hânedânîñ âl ü evlâd-ı muṭahhar haqqıçün
 Dergeh-i ihsâna geldim zâr u hayrân u hazîn
 Kıl şefâ‘ at el-amân ey *rahmeten li’l-‘âlemîn*

9 Tüt elim kırtar beni âl-i ‘abânîñ ‘aşkına
 Şâh-ı iklîm-i velâyet Murtaẓâ’nîñ ‘aşkına
 Hazret-i Zehrâ Hasan Hülk-ı Rızâ’nîñ ‘aşkına
 Kurretü’l-‘aynîñ Hüseyin-i Kerbelâ’nîñ ‘aşkına
 Reh-nümâ-yı ehl-i dîn Zeynü’l-‘abâ’nîñ ‘aşkına
 Dergeh-i ihsâna geldim zâr u hayrân u hazîn
 Kıl şefâ‘ at el-amân ey *rahmeten li’l-‘âlemîn*

10 Bâkır u Ca‘fer ile Kâzım Rızâ’nîñ hürmeti
 Ol Taķî nûr-ı mücessem pişvânîñ hürmeti
 Hem Naķî vü ‘Askerî nûrû’l-hüdânîñ hürmeti
 Şâh-ı ‘âlem Mehdi-i şâhib-livâ’nîñ hürmeti
 Cümle ‘uşşâkân-ı zât-ı kibriyânîñ hürmeti
 Dergeh-i ihsâna geldim zâr u hayrân u hazîn
 Kıl şefâ‘ at el-amân ey *rahmeten li’l-‘âlemîn*

- 11 Kıl kerem bār-ı ma‘āşīden şehā kıddi hamem
 Ġarķ-ı deryā-yı günehe derd ü belāya hem-demem
 Bende yok hayrū’l-‘amel dermānde-i derd ü ğamem
 Bī-nevāyam bī-kesem menfūr-ı halk-ı ‘ālemem
 Hāmi-i bī-çāreyem dünyāda her kemden kemem
 Derġeh-i ihsāna geldim zār u hayrān u hazīn
 Kıl şefā‘at el-amān ey *rahmeten li’l-‘ālemīn*

MÜSEDESLE

- (11b)
- 1 *fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün*
- 1 Ey gönül fikr eyle zātında ne sır var anı bil
 Ğāfil olma ‘ārif ol gencine-i pinhānı bil
 Mā-sivādan geç rumūz-ı *ķāf* ve ‘l-*ķur’ām* bil
 Bā-yı bismi’llāhı fehm it cānı bil cānānı bil
 Seyf-i ķudret şāhib-i sulţān-ı ‘ālī-şānı bil
 Mazhar-ı nūr-ı Hudā Hayder şeh-i merdānı bil
- 2 Pāk idüp āyineñi her laḫza her dem zākir ol
 Şıdķ ile Mevlā rızāsın gözle ‘abd-i şākir ol
 Cān u dilden şöḫbet-i pākāna yüz tut ḫāzır ol
 Āl u evlād ⁷⁸ ‘aşķına cān vir dilinden ṭāhir ol
 Seyf-i ķudret şāhib-i sulţān-ı ‘ālī-şānı bil
 Mazhar-ı nūr-ı Hudā Hayder şeh-i merdānı bil
- 3 ‘Aşķa gel kim vāķıf-ı esrār-ı ḫikmet olasın
 Ķatre-i kemsen ġarīķ-i baḫr-ı raḫmet olasın
 Zerresin tā mazhar-ı şems-i ḫaķīķat olasın
 İster iseñ behre bāb-ı ḫān-ı vuşlat olasın
 Seyf-i ķudret şāhib-i sulţān-ı ‘ālī-şānı bil
 Mazhar-ı nūr-ı Hudā Hayder şeh-i merdānı bil
- 4 Sen seni bil ādem ol evķātını itme telef
 Cümle ‘ālem içre yok ādem gibi şāhib-şeref
 Mürşid-i kāmilden al her laḫza ders-i *men ‘aref*

⁷⁸ Metinde evlā (ولا) şeklinde eksik yazılan kelime anlama uygun olarak evlād (اولاد) şeklinde okunmuştur.

Gevher-i yek-tā-yı sirru'llāh için olduñ şadef
 Seyf-i kudret şāhib-i sultān-ı 'ālī-şānı bil
 Mazhar-ı nūr-ı Hudā Hayder şeh-i merdānı bil

(12a)

- 5 Nutq-ı pīre cān ile teslīm olup olma 'anūd
 Tālib-i Hāḡ iseñ olma pey-rev-i nefis-i caḡūd
 Vech-i yāri gör 'ayān her zerrede eyle sücūd
 Tālib-i esrār iseñ ol ġarḡa-i baḡr-ı vüçūd
 Seyf-i kudret şāhib-i sultān-ı 'ālī-şānı bil
 Mazhar-ı nūr-ı Hudā Hayder şeh-i merdānı bil
- 6 Aç gözüñ nüḡ Kubbe-i Haḡrā'ya eyle bir naḡar
 Seb' a-i seyyāre mihr ü aya eyle bir naḡar
 Çār-' unşur zīr ile bālāya eyle bir naḡar
 Hāşılı her var olan eşyāya eyle bir naḡar
 Seyf-i kudret şāhib-i sultān-ı 'ālī-şānı bil
 Mazhar-ı nūr-ı Hudā Hayder şeh-i merdānı bil
- 7 Zevḡ ile yāhū cemāl-i yāre ḡayrān ola gör
Lā fetā illā 'Alī di ehl-i 'irfān ola gör
 Kāmile teslīm olup 'ālemde insān ola gör
 Terk-i terk ol menba'-ı esrār-ı sübhān ola gör
 Seyf-i kudret şāhib-i sultān-ı 'ālī-şānı bil
 Mazhar-ı nūr-ı Hudā Hayder şeh-i merdānı bil
- 8 Pey-revī şer'-i şerīf ol rāzı it peygemberi
 Gir ḡarīḡa cān ile bil Hayder'i Hāḡ reh-beri
 Zümre-i işnā 'aşerdir ḡalk-ı 'ālem serveri

(12b) Hānedāna kıl muḥabbet mā-sivādan ol berī
 Seyf-i kudret şāhib-i sulṭān-ı ‘ālī-şānı bil
 Mazḥar-ı nūr-ı Hudā Ḥayder şeh-i merdānı bil

9 Sālik-i rāh-ı Ḥaḳ ol her būd ile nā-būda yet
 Kesb-i ‘irfān eyleyüp esrār-ı her mevcūda yet
 Ḥāmī hestīden ḥalāş ol vuşlat-ı ma‘būda yet
 ‘Ālem-i ma‘nāya gir şāh ol ebed maḳşūda yet
 Seyf-i kudret şāhib-i sulṭān-ı ‘ālī-şānı bil
 Mazḥar-ı nūr-ı Hudā Ḥayder şeh-i merdānı bil

MÜSEDDDES

HAZRET-İ ŞAH-I VELĀYETE

2 *fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün*

1 Ey şeh-i mülk-i velāyet şeh-suvār-ı *lā-fetā*
 Maḥrem-i sırr-ı Nebī hem tāc-dār-ı *hel etā*
 Bāb-ı luṭfuñdan bulur her nīk ü bed her dem ‘aṭā
 Ma‘den-i ilm-i ledünsün menba‘-ı cūd u şehā
 Kapuña geldim ġarīb ü müstemend ü bī-nevā
 Luṭf u iḥsān it elim tut yā ‘Alīyyü’l-murtażā

2 *Laḥmūke laḥmī* buyurdi ol ḥabīb-i Kirdgār
 Anıñ içün bu kelāmı dirdi Cibrīl āşikār
Lā-fetā illā ‘Alī lā-seyfe illā Zü’lfekār
 Gerçi olmaz kullarında ben gibi bir şermsār
 Kapuña geldim ġarīb ü müstemend ü bī-nevā
 Luṭf u iḥsān it elim tut yā ‘Alīyyü’l-murtażā

(13a)

- 3 Şāhib-i taht-ı hilāfetsin emīrū'l-mü'minīn
 Senden i' rāz eyleyenler oldı bī-īmān u dīn
 Oldı ednā çākeriñ maqbūl-i Rabbū'l-ālemīn
 Āl ü evlād 'aşkına koyma beni zār u hāzīn
 Kapuña geldim ġarīb ü müstemend ü bī-nevā
 Luṭf u ihsān it elim tut yā 'Alīyyü'l-murtaẓā
- 4 Nūr-ı 'aynıñdır Ḥasan şāhım Ḥüseyn-i Kerbelā
 Şāh-ı Zeyne'l-Ābidīn'dir ma' den-i ḥilm ü ḥayā
 Bākır u hem Ca'fer-i Şādık imām-ı evliyā
 Ḥazret-i Kāzım ḥaқыçün derdime eyle devā
 Kapuña geldim ġarīb ü müstemend ü bī-nevā
 Luṭf u ihsān it elim tut yā 'Alīyyü'l-murtaẓā
- 5 Ḥazret-i Mūsi'r-Rızā'dır her ġaribiñ reh-beri
 Cism ile cānım Taķī ile Naķī hem 'Askerī
 Mehdi-i şāhib-livā'nıñ olmuşam bir çākeri
 Ehl-i beyt 'aşkına redd itme bu 'abd-i kem-teri
 Kapuña geldim ġarīb ü müstemend ü bī-nevā
 Luṭf u ihsān it elim tut yā 'Alīyyü'l-murtaẓā
- 6 Sen ki şāh-ı evliyāsın ḥāş-ı dāmād-ı Resūl
 Hem vaşıyy-i muṭlaķ-ı peygamber ey cüft-i buṭūl
 Ḥaķ Resūl 'aşkına noķşānım ile eyle qabūl
 Rū-siyāhem bed-terem şāhā beni itme melūl
 Kapuña geldim ġarīb ü müstemend ü bī-nevā
 Luṭf u ihsān it elim tut yā 'Alīyyü'l-murtaẓā

(13b)

- 7 Her ne deñlü olsa Hāmī lāyık-ı kahr u ‘itāb
 Bāb-ı dergāhında kıtmırındır ey ‘ālī-cenāb
 Luṭf idüp mehcūrını it vuşlatından kām-yāb
 El-amānā el-amān yā Bū’l-Ḥasan yā Bū turāb
 Kapuña geldim ğarīb ü müstemend ü bī-nevā
 Luṭf u iḥsān it elim tut yā ‘Alīyyü’l-murtażā

MÜSEDDDES

- 3 *mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün*
 1 Ezelden tā ebed ser-mest-i şahbā-yı liḳāyız biz
 Mezāyā-yı rumūz-ı sırr-ı ‘aşḳa āşınāyız biz
 Gürūh-ı nāciyüz ehl-i ḍalāletden cüdāyız biz
 Muḥibb-i ḥānedānız ‘āşıḳān-ı Muştafā’yız biz
 Dil ü cān-dāde-i ḥubb-ı ‘Aliyyü’l-Murṭazāyız biz
 Kemīne bende-i fermān-ber-i āl-i ‘abāyız biz
- 2 Ṭarīḳ-i evliyāda pişvāmız Ḥazret-i Ḥayder
 Ḍalālet içredir bī-şekk ‘Alī’yi bilmeyen reh-ber
 Silindi mihr-i Zehrā ile dilden naḳş-ı şūr u şer
 Ṭalebde aḥseneyniñ koymuşuz yolunda cān u ser
 İçüp sem pey-revān-ı şāh Ḥasan Ḥulḳ-ı Rızā’yız biz
 Şehīd-i ḥançer-i ‘aşḳ-ı Ḥüseyn-i Kerbelā’yız biz
- 3 Hezārān bār la‘net ol Yezīd ü Şimr ü Mervān’a
 Resūl evlādına zulm eyleyen bī-dīn ü imāna
 Ba‘īd olsun dem-ā-dem raḥmet-i Ḥaḳ āl-i Süfyān’a
 O mel‘unlar ne bīdār itmedi şāh-ı şehīdāna

- (14a) Yanup bu m̄a-cerādan rūz u şeb şāhib-‘ azāyız biz
 ‘ Adū-yı hānedānīn cānına tīr-i kazāyız biz
- 4 Olal’dan rūy-i Zeyne’l-‘ Ābidīn’e çeşm-i dil nāzır
 Nihān sırr-ı süveydāmızda mihr-i Hāzret-i Bākır
 Sevād-ı m̄a-sivādan pāk idüp āyīne-i hātır
 Vefā meydānına ser virmek için tırmuşuz hāzır
 Turāb-ı maḳdem-i Kāzım olan ehl-i vefāyız biz
 Ġulām-ı halka-ber-gūş-ı ‘ Alī Mūsi’r-Rızāyız biz
- 5 Başīret ehliniñ bī-şek Taḳī’dır cisminiñ cānı
 Naḳī’dır menba‘ -ı luṭf u ‘ aṭā hem feyz-i rabbāni
 Ġmām-ı ‘ Askerī’dır her muḥibbiñ nūr-ı Ġmānı
 Sezāyız olsak⁷⁹ evlād-ı Resūl’ün biz şenā-hānı
 ‘ Alā’ıḳden çeküp el ṭālib-i faḳr u fenāyız biz
 Hevādār-ı Muḥammed Mehdi-i şāhib-livā’yız biz
- 6 Bi-ḥaḳḳ-ı āl-i pāk-i tāhirin ey Ḳādir ü Ḳayyūm
 Bi-ḥaḳḳ-ı zümre-i işnā ‘ aşer hem çār-deh⁸⁰ ma‘ şūm
 Ġarīḳ-i baḥr-ı ‘ işyānız saña aḥvālımız ma‘ lūm
 Ḳapuñdan sürme itme feyz-i raḥmetden bizi maḥrūm
 Hep ümīd ile geldik sâ’il-i bāb-ı ‘ aṭāyız biz
 Kerem kıl vādi-i ğurbetde ḳalmış bir gedāyız biz
- 7 Niçe dem külḥan-ı zilletde ḥākister-nişin olduḳ
 Tevāzu‘ da edebde tā ki hem-reng-i zemīn olduḳ

⁷⁹ Metinde olsak (اولمك) şeklinde hatalı yazılan kelime olsak (اولسك) şeklinde okunmuştur.

⁸⁰ “çahār-deh” olarak yazılmış ancak vezin gereği “çār-deh” olarak okunmuştur.

(14b)

Çeküp dest-i şama‘ bāb-ı tevekkülde mekân olduk
 Hidāyet hirmeninden tā ki Hāmī hūşe-çîn olduk
 Tarīk-i Nakş-bendī içre hāk ü nakş-ı pâyız biz
 ‘Azizān himmetiyle evc-i ma‘ nāda hümāyız biz

MÜSEDDDES

- 4 *mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün*
- 1 Gel ey şūfī habīr ol gerçi dervīşān-ı miskīniz
 Sipeh-sālār-ı rāh-ı müstaķīmiz ehl-i temkīniz
 Okuduk *men ‘aref* dersin sezā-yı luţf u taḥşīniz
 Haķīkatde dūr-i tāc-ı ser-i şāh u selāṭīniz
 Muḥibb-i āl ü evlād-ı şeh-i *Ṭā-hā* vü *Yā-sīniz*
 Ğulām-ı ḥāce-i ‘ālem Bahāü’l-ḥaķķ u ve’d-dīniz
- 2 Şunal’dan sāķi-i vaḥdet bize peymāne-i ‘irfān
 Tecellīgāh olup dil oldu mest vālih ü⁸¹ ḥayrān
 Bizi bizden ‘azizān himmeti almaķdadır her ān
 Bu devlet bizlere besdir ki Mevlā eylemiş iḥsān
 Muḥibb-i āl ü evlād-ı şeh-i *Ṭā-hā* vü *Yā-sīniz*
 Ğulām-ı ḥāce-i ‘ālem Bahāü’l-ḥaķķ u ve’d-dīniz
- 3 Tutup kuţb-ı zamānıñ dāmeninden olmuşuz teslīm
 Bize ‘ilm-i ledün ol Hızr-ı vaķt itmekdedir ta‘līm
 Rızādır dersimiz yokdur gönül içre ümīd ü bīm
 Bize luţf itmiş ol zāt-ı kadīm-i vācibü’t-ta‘zīm
 Muḥibb-i āl ü evlād-ı şeh-i *Ṭā-hā* vü *Yā-sīniz*
 Ğulām-ı ḥāce-i ‘ālem Bahāü’l-ḥaķķ u ve’d-dīniz

⁸¹ Eski Anadolu Türkçesine ait bit özellik olarak “ج” harfi kullanılmamıştır. Ancak varmış gibi okunmuştur.

- (15a)
- 4 Çü olduk hānedān u hācegānīn hāk-i dergāhı
 Bize gösterdi anlar maḳ‘ad-ı şıdḳa giden rāhı
 Füzūn olmaḳdadır her dem huzūr u zevḳ-i āgāhı
 Temāşā eyleriz taht-ı dil üzre ferd olan şāhı
 Muḥibb-i āl ü evlād-ı şeh-i *Ṭā-hā* vü *Yā-sīniz*
 Ġulām-ı hāce-i ‘ālem Bahāü’l-haḳḳ u ve’d-dīniz
- 5 Virüp cān u dil olduk kāle-i ḥüsnüñ ḥarīdārı
 Hevā-yı ‘aşḳ ile sildik göñülden ḥubb-ı aḡyārı
 ‘Ayān seyr eyleriz eşyāda nūr-ı vech-i dildārı
 Anıñçün terk-i terk oldukda bulduk vuşlat-ı yārı
 Muḥibb-i āl ü evlād-ı şeh-i *Ṭā-hā* vü *Yā-sīniz*
 Ġulām-ı hāce-i ‘ālem Bahāü’l-haḳḳ u ve’d-dīniz
- 6 Bihamdi’llāh bize keşf oldu sırr-ı bā-yı bismi’llāh
 Geçüp hestiden aşlā ḳalmadı ḳalb içre ḡayru’llāh
 Olup maḥv-ı vüçūd-ı muṭlaḳ olduk ‘ārif-i bi’llāh
 Bu iksīr-i⁸² sa‘ ādetdir bize luṭf itdi ol Allāh
 Muḥibb-i āl ü evlād-ı şeh-i *Ṭā-hā* vü *Yā-sīniz*
 Ġulām-ı hāce-i ‘ālem Bahāü’l-haḳḳ u ve’d-dīniz
- 7 Olal’dan Hāmiyā hāk-i ḳudūm-ı mürşid-i kāmīl
 Bize ḳudsiyye enfāsiyla āsān oldu her müşkil
 Sivā naḳşın silüp Naḳşīleriñ silkindeyüz dāḥil
 ‘Aceb mi dil-beriñ olsaḳ⁸³ ḥarīm-i ḳurbuna vāşıl

⁸² Divān genelinde iksīr (اكسير) şeklinde hatalı yazılan kelime iksīr (اكسير) şeklinde okunmuştur.

⁸³ Metinde olsak (اولسك) şeklinde hatalı yazılan kelime olsaḳ (اولسك) şeklinde okunmuştur.

Muhibb-i āl ü evlād-ı şeh-i *Tā-hā* vü *Yā-sīniz*
 Ğulām-ı hāce-i ‘ālem Bahāü’l-ḥaḳḳ u ve’d-dīniz

MÜSEDDDES
HÜSEYİNİYYE

- (15b) 5 *fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün*
- 1 Taḥtgāh-ı dilde dā’im pādīşāhımdır Hüseyin
 Sīne-i eflākde bi’llāh mihr ü māhımdır Hüseyin
 Hem ezelden tā ebed püşt ü penāhımdır Hüseyin
 Rūz-ı maḥşer şāfi‘-i cürm ü günāhımdır Hüseyin
 Nūr-ı ĩmānım imāmım kıblegāhımdır Hüseyin
 Kancaru ‘azm eylesem hādī-i rāhımdır Hüseyin
- 2 Cedd-i pāki server-i evlād-ı ādem Muştāfā
 Bāb-ı a‘lāsında cānımdır ‘Alīyyü’l-murtażā
 Ol dūr-i pāke şadefdir Fāṭıma ḥayru’n-nisā
 Zāhir ü bātında şāhımdır Ḥasan Ḥulḳ-ı Rızā
 Nūr-ı ĩmānım imāmım kıblegāhımdır Hüseyin
 Kancaru ‘azm eylesem hādī-i rāhımdır Hüseyin
- 3 Nūr-ı ebşār-ı Hüseyin ol şāh-ı Zeyne’l-‘Ābidīn
 Hem Muḥammed Bāḳır u Ca‘fer imām-ı şādıḳīn
 Mūsi-i Kāzım Rızā’dır pīşvā-yı ehl-i dīn
 Rāḥat-ı cānım Taḳī ile Naḳī ‘ayne’l-yaḳīn
 Nūr-ı ĩmānım imāmım kıblegāhımdır Hüseyin
 Kancaru ‘azm eylesem hādī-i rāhımdır Hüseyin
- 4 ‘Askerī ḥubbiyla çıkmışdır gönülden mā-sivā
 Şübhesiz rūḥ-ı revānım Mehdi-i şāḥib-livā

(16a) Gerd-i na‘ leyni ulü’l-ebşāra olmuş tūtiyā
 Āl ü evlād ‘ aşkına olsun dil ü cānım fedā
 Nūr-ı ĩmānım imāmım kıblegāhımdır Hüseyn
 Kancaru ‘ azm eylesem hādī-i rāhımdır Hüseyn

5 Çün boyandı Kerbelā hāki Hüseyn’iñ kanına
 Şabr u tākāt kalmadı ‘ arş-ı ‘ alā sükkānına
 Kıldı ta‘ biyyet⁸⁴ melekler ehl ü beyt efğānına
 Didiler la‘ net seg-i Şimr ü Yezīd’iñ cānına
 Nūr-ı ĩmānım imāmım kıblegāhımdır Hüseyn
 Kancaru ‘ azm eylesem hādī-i rāhımdır Hüseyn

6 Biz muhibb-i hānedānız āh u feryād eyleriz
 Māteminden bir nefes biñ nevḥa ĩcād eyleriz
 Hāzret-i Hāḳḳ’a girībān-çāk idüp dād eyleriz
 Küştegān-ı Kerbelā’yı dem-be-dem yād eyleriz
 Nūr-ı ĩmānım imāmım kıblegāhımdır Hüseyn
 Kancaru ‘ azm eylesem hādī-i rāhımdır Hüseyn

7 Cem‘ oluñ ey dost-dārān-ı Hüseyn-i Kerbelā
 Geldi ‘ aşūrā tutar mātem heme ehl-i semā
 Yād iden ol şāhı buldı derdine bī-şek devā
Ḥamdü li’l-lāh kim budur vird-i zebānım Hāmiyā
 Nūr-ı ĩmānım imāmım kıblegāhımdır Hüseyn
 Kancaru ‘ azm eylesem hādī-i rāhımdır Hüseyn

⁸⁴ “tebaiyyet” sözcüğü vezin gereği “tabiyyet” şeklinde okunmuştur.

MÜSEDDDES-İ DİĞER

6 *fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün*

(fā‘ilātün)

(fa‘lün)

(16b)

- 1 Āh ey server-i hūbān u şeh-i devrānım
Sākin-i taht-ı dilim husrev-i ‘ālī-şānım
‘Ömrümün hāşılı hem cānım u hem cānānım
Rūz u şeb hasret ile ‘arşa çıkar efgānım
Yetiş imdādıma Tañrı haqıçün sultānım
Vaqt oldur ki çıka burc-ı bedenden cānım
- 2 Tā be-key derd ü ğam-ı hecr ile giryān olayım
Tār-ı zülfün gibi āşüfte perīşān olayım
Dem-be-dem sūhte-i āteş-i hırmān olayım
Baht-ı yār olmadı kim bālınā qurbān olayım
Nīm-bismil gibi gördükçe benim cevlnām
Şād rahm eylesin hālime ey hākānım
- 3 Yanar āteşlere cevriñle ten-i bīmārım
Toğuz eflāki geçer sūz ile āh u zārım
Ferş itdimse de hāk-i rehiñe ruhsārım
Şormadıñ⁸⁵ hālimi bir luṭf ile ey hünkārım
Korğum oldur benim ey gonca gül-i handānım
Kala boynuñda ğam-ı hecr ile ölsem qanım
- 4 Şan‘at olmuş saña ‘aşq ehline cevır ü bī-dād
Niçe biñ tığ-ı sitem cānıma urduñ cellād
Görmedi böyle cefā dehrde Qays u Ferhād
Dād eliñden şanemā dād eliñden şad dād

⁸⁵ Metinde sormadıñ (سورمذك) şeklinde yazılan kelime, anlama uygun olarak şormadıñ (صورمذك) şeklinde okunmuştur.

Eridi su gibi ağıdı ciger-i beryānım
 Bir ‘ ilāç itme misin derdime ey Loḡmān’ım

(17a) 5 Perdesiz rūyuñı aḡyāra nümāyān itdiñ
 Ḳahr u nāz ile beni bī-ser ü sāmān itdiñ
 Āteş-i firḡat ile baḡrımı beryān itdiñ
 Ġadab-ālūde nigeħle yüregim ḡan itdiñ
 Yeter inşāfa gelüp eyle mürüvvet ḡānım
 Düşmenim derde düşüp şād olalar iḡvānım

6 Düşeli şafḡa-i ruḡsārıñā cānā naḡarım
 Nār-ı şevḡiyle tenim yandı dutuşdı cigerim
 Rāḡ-ı ‘ aşḡıñda serim gitse de olmaz ḡazerim
 Varımı yoluñā şarf eylemek oldu hūnerim
 Ger dilerseñ ideyim şimdi meh-i tābānım
 Küfr zülfüñde fedā dīn ü dil ü imānım

7 Āḡ kim dāne-i ḡālīñ ḡoreli zār oldum
 Kākülün ḡaydına re’yimle giriftār oldum
 Keşret-i miḡnet ü sevdā ile eḡār oldum
 ‘ Āḡıbet zülfüñe ḡāmī gibi ber-dār oldum
 Söyle cānā bite mi zaḡm-ı dil-i sūzānım
 Ola mı luḡfuñ ile şubḡ u şeb-i hicrānım

MÜSEDDDES-İ DİĞER

7 *mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün*
 1 Firāḡıñla müdām ey şūḡ işim feryād ile eḡān
 Ġamıñla çeşm-i giryān sine-sūzān vü ciger-beryān

Füzûndur laḫza laḫza tende tāb-ı âteş-i hicrân
 Gezem tā key ğam u ḫasretle ben ḫayrân u ser-gerdân
 Elim tût fikrim it kıl başıñ içün derdime dermân
 Amânâ el-amânâ el-amân ey ḫusrev-i ḫübân

(17b)

Nigârım nâzenînim dil-berim devletlü şâhım sen
 Seniñçün mübtelâ-yı derd ü dâğ-ı ḫasret oldum ben
 Baña baqdıqça Ferhâd ile Ḳays'ıñ ḫâlidir ehven
 Sebeb ḳahr u 'itâb ile cefâya neydügin bilmen
 Yaḳup cân eylediñ giryân bir dem itmediñ ḫandân
 Saña aşlâ mürüvvet yok mıdur ey âfet-i devrân

3 Baḳarken bir kez aldı 'aqlımı ruḫsâr-ı gül-günüñ
 Ḳarâb itdi beni sevdâ-yı târ-ı zülf-i şeb-günüñ
 Ḳayâliñ mûnis itdim câna dil olduqça meftûnuñ
 Ne sûd ey mest-i ḳâtil olmadım bir laḫza memnûnuñ
 Şorup ḫâl-i dilim bir müjde-i vaşl itmediñ iḫsân
 Reh-i 'aşkıñda zâlim itdim âḫir terk-i cism ü cân

4 Vücûdum çâk çâk itmiş ser-â-ser nîş-i peykânıñ
 Deler bağırm döker ḳanım dem-â-dem tîr-i müjgânıñ
 İdübdür ḳaşd-ı cân ol nergis-i bed-mest fettânıñ
 Bu ne zulm u sitemdir yok mıdur ḳalbiñde îmânıñ
 Nedir dîniñ ne milletdensin ey ğâret-ger-i îmân
 Saña te'sîr itmez mi şanursun âh-ı mazlûmân

5 Ne ḫoş râḫat ideyim ol maḳâm-ı istiḳâmetde
 Beni rüsvâ-yı 'âm itdiñ bu bâzâr-ı melâmetde

(18a)

Bırakdıñ cānımı miḥnetle biñ derd ü nedāmetde
 Tutup dāmānıñ ey bī-mihr şahrā-yı kıyāmetde
 Disem zālīm niçün itdiñ günehsiz qatlime fermān
 Güneh-āsā şarılsam boynuña n'eylersin ey cānān

- 6 Çü sensin ḥāliyā serv-i revān-ı gülşen-i behcet
 Mürüvvet eyle sulṭānım eliñde var iken fırsat
 'İnāyet eyleyüp vir pāyınā yüz sürmege ruḥşat
 Basup pāyın dem-ā-dem dīdeme koy cānıma minnet
 Neşāṭ u zevk ile tā ḥāk-i pāyinde olam qurbān
 Mezārımda bite dā'im gül ü nesrīn ile reyḥān
- 7 Şehenşāh-ı serīr-i ḥüsn ü ānsın dil-berim ammā
 Kılur bir gün bu ceyş-i ḥaṭṭ bilād-ı ḥüsnüñi yağmā
 Kerem kıl şekker-i la' l-i lebün sem olmadan cānā
 Ola maḥrem vişāliñ bezmine bu Ḥāmi-i şeydā
 Ḥayāliñle hemīşe meskenidir külbe-i aḥzān
 Yetiş imdādıma Allāh için ey Yūsuf-ı Ken' ān

MÜSEDDDES-İ DİĞER

- 8 *mef'ulü mefā'ilü mefā'ilü fe'ulün*
- 1 Ey gonca-i nev-reste-i gülzār-ı cinānım
 Ey qaddi nihāl-i semenim serv-i revānım
 Ey gülşen-i dilde yetişen tāze fidānım
 Ey rāḥat-ı dil nūr-ı dü-çeşm-i nigerānım
 Yansun niçe bir āteş-i hecriñle bu cānım
 Allāh'ı severseñ kerem it kesme emānım

(18b)

- 2 Sensin iden ey ğamzeleri kâtil ü cellâd
 Her lahzada ‘ aşk ehline biñ zulm-i nev-îcâd
 Çeşm-i siyehiñ düşmen-i dîn kâfir-i bî-dâd
 Olduñ heme hûbâna cefâ dersine üstâd
 Yansun niçe bir âteş-i hecriñle bu cânım
 Allâh’ı severseñ kerem it kesme emânım
- 3 Gülşende seniñçün gül ü bûlbûl heme nâlân
 Hep hâlk-ı cihân şevk-i cemâliñle der-efgân
 İns ü melek ü hûr u perî hüsnuñe hayrân
 Her dem ben ü yüz ben gibiler yoluña kurbân
 Yansun niçe bir âteş-i hecriñle bu cânım
 Allâh’ı severseñ kerem it kesme emânım
- 4 Meftûn ider ay u günü ruhsâre-i mâhiñ
 Hûbân-ı cihân cümlesi üftâde-i râhiñ
 Dîn mülküni yağmâya viren çeşm-i siyâhiñ
 Bî-tâb iden ‘ uşşâkı kec olduqça külâhiñ
 Yansun niçe bir âteş-i hecriñle bu cânım
 Allâh’ı severseñ kerem it kesme emânım
- 5 ‘ Aşkıñ şanemâ Hâmi’ye her lahza füzündür
 Ebrû-yı hilâliñ haţ-ı ser-meşk-i cünündür
 Câm-ı Cem eger alsam ele kâse-i hündür
 Bi-la‘ l-i lebiñ sâgar u peymâne-nigündür
 Yansun niçe bir âteş-i hecriñle bu cânım
 Allâh’ı severseñ kerem it kesme emânım

MÜSEDES

MÂTEMİYYE-İ MUḤARREMİYYE

9 *mef'ülü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ülün*

(19a)

- 1 Ey dil yanalım derd ile kim geldi muḥarrem
 Ey dîde bulan kana bugündür meh-i mâtem
 Bu ayda sürür iden ola ehl-i cehennem
 Hâḳ'dan utanan olmaya bu mähda ḥurrem
 Yansun oda ol dil ki bugünler ola bî-ğam
 Kör olsun o gözler ki bu dem olmaya pür-nem
- 2 Bu ayda ciger-güşe-i sulṭân-ı risâlet
 Nev-res-gül-i gülzâr-ı dil-i şâh-ı velâyet
 Ya'ni ki Hüseyn aḥter-i eflâk-i imâmet
 Nüş eyledi ol teşne-ciger cām-ı şehâdet
 Yansun oda ol dil ki bugünler ola bî-ğam
 Kör olsun o gözler ki bu dem olmaya pür-nem
- 3 Bu mähda ârām-ı dil-i şâh-ı *ev ednâ*
 Ol nûr-ı dü-çeşm-i esedu'llâh ile Zehrâ
 Kalmış idi meydân-ı belâda tek ü tenhâ
 Leb-teşne ciger-sûhte tutdı reh-i 'uḳbâ
 Yansun oda ol dil ki bugünler ola bî-ğam
 Kör olsun o gözler ki bu dem olmaya pür-nem
- 4 Ma'sûmların nâr-ı 'aṭaş bağrını yakdı
 Oğlar toḳunup⁸⁶ bağrına kan şu gibi akdı
 Bu ḥâl o şehi âteş-i sūzâna bıraḳdı

⁸⁶ Metinde toḳunup (طوقنوب) şeklinde hatalı yazılan kelime toḳunup (توقونوب) şeklinde okunmuştur.

Şu içmedi kan içdi Hâk'ın hükmüne bağıdı
 Yansun oda ol dil ki bugünler ola bî-ğam
 Kör olsun o gözler ki bu dem olmaya pür-nem

(19b)

Düşdi yere zaḥm-ı ser ile ol şeh-i sālār
 Ehl-i ḥarem ol ḥālî görüp ağladılar zār
 Şeh-zādeye raḥm itmedi ol ḳavm-i cefā-kār
 Zālimler olup ḳahr-ı Hudāvend'e sezāvār
 Yansun oda ol dil ki bugünler ola bî-ğam
 Kör olsun o gözler ki bu dem olmaya pür-nem

6 Ol laḫẓada kim düşdi yere şāh-ı yegāne
 Hep ḫalk-ı semāvāt u zemīn düşdi fiğāne
 Peykân-ı ḳazāya olup ol şāh nişāne
 Mel'ün-ı ebed Şimr-i şaḳī kıydı o cāne
 Yansun oda ol dil ki bugünler ola bî-ğam
 Kör olsun o gözler ki bu dem olmaya pür-nem

7 La'net ola tā rūz-ı ebed cān-ı Yezīd'e
 Mel'ün-ı cefā-kār pelīd ibn-i pelīde
 Ḳahhār-ı ebed ḳahr ide ol kibr-i 'anīde
 Dūr ide Hudā cümlesini bāb-ı ümīde
 Yansun oda ol dil ki bugünler ola bî-ğam
 Kör olsun o gözler ki bu dem olmaya pür-nem

8 La'net Ömer-i Sa'd ile ol ibn-i Ziyād'a
 At sürdi ikisi daḫi meydān-ı şeqāda
 Kāfırlige pek olduğıcün hırş-ı ziyāde

(20a)

Meydân-ı belâda odılar şâh-ı piyâde
 Yansun oda ol dil ki bugünler ola bî-ğam
 Kör olsun o gözler ki bu dem olmaya pür-nem

9 Ol cum‘ a günü leşker-i a‘ dâ-yı sitem-ğū
 Evlâd-ı Resûl’e bir içim virmediler şu
 Şusuzluk ile şoldı o yetmiş iki gül-rū
 Rağm itmediler şehlere ol avm-i cefâ-cū
 Yansun oda ol dil ki bugünler ola bî-ğam
 Kör olsun o gözler ki bu dem olmaya pür-nem

10 Yâ Rab bu ne hâl u bu ne sırr u bu ne hikmet
 Hep âl-i Resûl’üñ ola der-mânde-i miñnet
 Pâ-mâl olalar anlara lâyıķ iken ‘ izzet
 Bu hâle ebed yanmadadır ehl-i muğabbet
 Yansun oda ol dil ki bugünler ola bî-ğam
 Kör olsun o gözler ki bu dem olmaya pür-nem

11 Hâmî tûtalım rûz ile şeb mâtem-i şehzâd
 Ol hâli idüp yâd idelim nâle-i feryâd
 Gözyaşımıza rağm ide Hâķķ eyleye imdâd
 Tâ berzağ-ı câmi‘ den ide bizleri âzâd
 Yansun oda ol dil ki bugünler ola bî-ğam
 Kör olsun o gözler ki bu dem olmaya pür-nem

MÜSEDDDES

10 *mef‘ûlû mefâ‘îlû mefâ‘îlû fe‘ûlûn*

1 Bir şûğâ virüp dil anı ben yâr ola şandım
 Ğaddâr idüğün bilmedim ‘ ahdine inandım

(20b)

Hûn-âb-ı müjemle ser ü pâ kıana boyandım
 Rûzâne-şubân çok ser-i kûyunda dolandım
 Vuşlat gülün ümmîd iderek odlara yandım
 Âhîr ğam-ı hicrân ile cânımdan uşandım

2 Hâk-i der-i dergâhını kuhl-i başar itdim
 Biñ nâvek-i dil-dûzına sînem siper itdim
 Mecnûn gibi hāmûn-ı belâya sefer itdim
 Ol âfet için terk-i dil ü cân u ser itdim
 Vuşlat gülün ümmîd iderek odlara yandım
 Âhîr ğam-ı hicrân ile cânımdan uşandım

3 La‘l-i lebi meylim mey-i gül-fâma düşürdi
 Hâl-i siyehi murğ-ı dilim dâma düşürdi
 Fettân gözi gönlüm tama‘-ı hâma düşürdi
 Zülfi hele sevdâ ile âlâma düşürdi
 Vuşlat gülün ümmîd iderek odlara yandım
 Âhîr ğam-ı hicrân ile cânımdan uşandım

4 Germ-ülfet⁸⁷ olup hâr ile her dem o yüzi gül
 Ğavğaya düşürdi beni mânende-i bülbül
 İtdikçe niyâz itdi baña nâz u tegâfûl
 İtdim o bütün cevri ü cefâsına taḥammül
 Vuşlat gülün ümmîd iderek odlara yandım
 Âhîr ğam-ı hicrân ile cânımdan uşandım

(21a)

5 Yâ Rab o cefâ-cû daḥi şûrîde-ser olsun
 Bir âfetiñ ‘aşkına düşüp der-be-der olsun

⁸⁷ “الفت” şeklinde yazılan “ülfet” sözcüğü divânın genelinde hatalı biçimde “اولفت” şeklinde yazılmıştır.

Hicrân ile pejmürde-dil ü pür-keder olsun
 Maḥrûm-ı vişâl olmada benden beter olsun
 Vuşlat gülin ümmîd iderek odlara yandım
 Âḥîr ğam-ı hicrân ile cânımdan uşandım

6 Her rûz u şeb itdikçe raḳîbân ile ülfet
 Yakmaz mı beni ey gül-i ter âteş-i ğayret
 Tâ key olayım beste-i derd ü ğam u ḥasret
 Oldumsa esîriñ şanemâ yok mı mürüvvet
 Vuşlat gülin ümmîd iderek odlara yandım
 Âḥîr ğam-ı hicrân ile cânımdan uşandım

7 Hâmî olalı ol şanemiñ ‘âşık-ı zârı
 Şâd itmedi bir dem dil-i maḥzûn-figârı
 ‘Uşşâka cefâ itmek imiş kesb ile kârı
 Naḳd-i dil ile cânımı itdimse nişârı
 Vuşlat gülin ümmîd iderek odlara yandım
 Âḥîr ğam-ı hicrân ile cânımdan uşandım

MUHAMMESLER

1 *mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün*

1 Gel ey şūfī bizi şanma sivā naqşına bendiz biz

‘Alā’iğden olan āzāde naḥl-i ser-bülendiz biz

Ṭarīḳ-i ‘aşḳda āşüftegān-ı müstemendiz biz

Ġulām-ı ḥānedān-ı ḥācegān-ı dil-pesendiz biz

Kemīne sālikān-ı rāh-ı şāh-ı Naqş-bendiz biz

(21b)

2 Tecerrüdle esās-ı rāhımızdır *hūşumuz der-dem*

‘Azizān himmetiyle vaḥdeti keşretde bulduḳ hem

‘Aceb mi ger olursak⁸⁸ *lī-ma‘allāh* sırrına maḥrem

Ġulām-ı ḥānedān-ı ḥācegān-ı dil-pesendiz biz

Kemīne sālikān-ı rāh-ı şāh-ı Naqş-bendiz biz

3 Biḥamdi’llāh geḳüp lā’dan biz olduḳ maḳhar-ı illā

Ta‘absız himmet-i pīr ile bulduḳ devlet-i ‘uzmā

Pelās-ı faḳr içinde faḳr idenler bizleriz zīrā

Ġulām-ı ḥānedān-ı ḥācegān-ı dil-pesendiz biz

Kemīne sālikān-ı rāh-ı şāh-ı Naqş-bendiz biz

4 Ṭarīḳ-i Ḥaḳ’da her şām u seḳerde bezl idüp maḳdūr

Leḥü’l-ḥamd oldı kāmil himmetiyle sa‘yımız meşḳūr

Ümīd oldur Ḥudā’dan kim ola her zenbimiz maḳfūr

Ġulām-ı ḥānedān-ı ḥācegān-ı dil-pesendiz biz

Kemīne sālikān-ı rāh-ı şāh-ı Naqş-bendiz biz

⁸⁸ Metinde olursak (اولورسك) şeklinde hatalı yazılan kelime olursak (اولورسقى) şeklinde okunmuştur.

- 5 Olup nâ-kâm geçdük berzah-ı ümmîd ile bîmi
Tevekkül birle tutduk halka-i ebvâb-ı teslîmi
Dü-‘ âlemde bizimçündür Hâk’ın ihsân u tekrîmi
Ġulâm-ı hânedân-ı hâcegân-ı dil-pesendiz biz
Kemîne sâlikân-ı râh-ı şâh-ı Nakş-bendiz biz
- 6 Reh-i ‘aşka girel’den reh-nümâmızdan alup telkîn
Geçüp bād u hevesden ârzûlardan olup teskîn
Bize dirler bu yolda şâhib-i dil şâhibü’t-temkîn
Ġulâm-ı hânedân-ı hâcegân-ı dil-pesendiz biz
Kemîne sâlikân-ı râh-ı şâh-ı Nakş-bendiz biz
- (22a) 7 Sülûk it bu tarîka şıdk ile ey Hâmi-i hayrân
Virüp varın fenâya bul beâyı ol ebed şādân
Bize imdād ider bî-şübhe rûhâniyyet-i pîrân
Ġulâm-ı hânedân-ı hâcegân-ı dil-pesendiz biz
Kemîne sâlikân-ı râh-ı şâh-ı Nakş-bendiz biz

MUHAMMES

- 2 *fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilün*
- 1 Tâ ezel bezmindeki peymâna baĝlu başımız
Fırka-i nâcî biziz Qur’ân’a baĝlu başımız
Hem tarîk-i efḍal-i pîrâna baĝlu başımız
Zübde-i âl-i şeh-i merdâna baĝlu başımız
Nakş-bend ol kûtb-ı ‘âlî-şâna baĝlu başımız
- 2 Himmet-i pîr ile oldı beyt-i dil pāk ez-hevâ
Kalmadı aslâ süveydāmızda nakş-ı mâ-sivâ

Gönlümüz mir'āti ger olsa 'aceb mi Hâk-nümā
 Zübde-i āl-i şeh-i merdāna baġlu başımız
 Nakş-bend ol kuṭb-ı 'ālī-şāna baġlu başımız

- 3 Kalmaz rehden olup pā-beste kesb ü zer' ile
 Vāşıl-ı aşl olmuşuz 'ālemde terk-i fer' ile
 Gerden-i cān-bestedir ḥablü'l-metīn-i şer' ile
 Zübde-i āl-i şeh-i merdāna baġlu başımız
 Nakş-bend ol kuṭb-ı 'ālī-şāna baġlu başımız

- 4 Maḥv-ı nūr-ı muṭlakız her müdde' i bilmez bizi
 Ehl-i fakrız bende-i mā' ü menī bilmez bizi
 Hâk-nümā āyīneyiz aḥvel denī bilmez bizi
 Zübde-i Āl-i şeh-i merdāna baġlu başımız
 Nakş-bend ol kuṭb-ı 'ālī-şāna baġlu başımız

- (22b) 5 Şevk ü zevk ile gönülden nefy ü işbāt eyleriz
 Geh tefekkür geh teveccüh geh münācāt eyleriz
 Terk idüp variyyeti seyr-i maḳāmāt eyleriz
 Zübde-i Āl-i şeh-i merdāna baġlu başımız
 Nakş-bend ol kuṭb-ı 'ālī-şāna baġlu başımız

- 6 'Ārifānız mazhar-ı envār-ı zāt-ı kibriyā
 Olmazız bizler esīr-i berzaḥ-ı ḥavf u recā
 'Āşīkân-ı ḥazrete biz reh-nümāyız aşlā
 Zübde-i Āl-i şeh-i merdāna baġlu başımız
 Nakş-bend ol kuṭb-ı 'ālī-şāna baġlu başımız

- 7 Bir gürûhuz Hâmiyâ hep mazhar-ı luṭf-ı Hudâ
 Pîşvâımızdır sipeh-sâlâr-ı cem‘ -i evliyâ
 Bu yeter devlet bize şükr eyleriz şubḥ u mesâ
 Zübde-i Âl-i şeh-i merdâna baḡlu başımız
 Nakş-bend ol kûṭb-ı ‘ âlî-şâna baḡlu başımız

MUḤAMMES

- 3 *mef‘ûlû fâ‘ilâtü mefâ‘ilû fâ‘ilün*
 1 Bir bî-kesem za‘îf ü perişân u müstemend
 Mehcûr u bî-nevâ vü ‘alâ’ikle pây-bend
 Çâh-ı firâḡda ḡalam üftâde çend çend
 Geldim der-i mürüvvete nâlân u derdmend
 Redd itme tûṭ elim meded ey şâh-ı Nakş-bend
 2 Ḳaldım ḡam u belâ vü miḡen içre bî-meded
 Luṭṭ it ḡalâş idüp seg-i kūyuñdan eyle ‘ad
 Her çend yok benim gibi bir bed-terîñ-i bed
 Geldim der-i mürüvvete nâlân u derdmend
 Redd itme tûṭ elim meded ey şâh-ı Nakş-bend

(23a)

- 3 Sensin ṭabîb ben dili bîmâr bir ḡulum
 Şor ḡâlîmi ki derde giriftâr bir ḡulum
 Şermendeyem ‘itâba sezâvâr bir ḡulum
 Geldim der-i mürüvvete nâlân u derdmend
 Redd itme tûṭ elim meded ey şâh-ı Nakş-bend
 4 Mehcûr u bî-nevâ vü perişân-ı firḡatem
 Raḡm eyle kim fütâde-i hāmûn-ı ḡayretem

Der-mānde vü esîrem ü muhtâc-ı himmetem
 Geldim der-i mürüvvete nālân u derdmend
 Redd itme tut elim meded ey şâh-ı Nakş-bend

5 Sensin imām u kâfile-sālâr-ı rāh-ı Hâk
 Sensin viren leṭâif-i esrârdan sebaḳ
 Ger ben bedem keremle gör ihsāna müsteḥaḳ
 Geldim der-i mürüvvete nālân u derdmend
 Redd itme tut elim meded ey şâh-ı Nakş-bend

6 Bu Nāzenîn ṭarîḳa çü sensin viren revâc
 Hem ṭalibân-ı haste-dile baḥş iden ‘ilâc
 Sen var iken kime ideyim ‘arz-ı ihtiyâc
 Geldim der-i mürüvvete nālân u derdmend
 Redd itme tut elim meded ey şâh-ı Nakş-bend

7 Ger olmasaydı Hâmi’ye elṭâf u şefḳatiñ
 Ḳalbinde artmaz idi dem-â-dem muḥabbetiñ
 Her mübtelâya bâzdır ebvâb-ı himmetiñ
 Geldim der-i mürüvvete nālân u derdmend
 Redd itme tut elim meded ey şâh-ı Nakş-bend

MUḤAMMES

4 *mefâ‘ilün fe‘ilâtün mefâ‘ilün fe‘ilün*

(23b)

1 Esîr-i miḥnetem ey muḳtedâ-yı ehl-i yaḳîn
 Hevâ-yı nefis ile gönülüm mükedder ü ğamġîn
 Ne deñlü bed-rev isem iltifâta eyle ḳarîn
 Beni bu sicn-i ṭabî‘atda ḳoyma zâr u ḥazîn
 Elim tut ey şeh-i müşkil-güşâ Bahâü’d-dîn

- 2 Der-i mürüvvete geldim ğarīb ü haste-dilem
Siyāh-nāme vü güm-kerde rāh-ı pāy-gilem
Bu fi‘l-i bedden amān şermsār-ı münfa‘ ilem
Beni bu sicn-i ṭabī‘ atda qoyma zār u ḥazīn
Elim tūt ey şeh-i müşkil-güşā Bahāü’ d-dīn
- 3 Ger olsa baña bir laḥza himmetiñ reh-ber
Helāk ider beni bu nefis-i şüm-ı bed-aḥter
Sen āfitābsın u ben de zerre-i kem-ter
Beni bu sicn-i ṭabī‘ atda qoyma zār u ḥazīn
Elim tūt ey şeh-i müşkil-güşā Bahāü’ d-dīn
- 4 Müzāhir-i keremiñ itdi terk-i hest-i vücūd
Giden ṭarīkiñe hep oldı vāşıl-ı maḥşūd
Kapuña gelmişem ‘acz ile itmeyüp merdūd
Beni bu sicn-i ṭabī‘ atda qoyma zār u ḥazīn
Elim tūt ey şeh-i müşkil-güşā Bahāü’ d-dīn
- 5 Seniñ ṭarīkiñi her kim ki tütü buldı necāt
Bulur mişāl-i Hızır zulmet içre ‘ayn-ı ḥayāt
Revā olur çü seniñ himmetiñle her ḥacāt
Beni bu sicn-i ṭabī‘ atda qoyma zār u ḥazīn
Elim tūt ey şeh-i müşkil-güşā Bahāü’ d-dīn
- (24a) 6 Ne deñlü aḥḳarem ü nā-pesend ü nā-maḳbūl
Teraḥḥum it beni noḳşānım ile eyle ḳabūl
Mürüvvet eyle bi-ḥaḳḳ-ı Resūl ü āl-i Resūl

Beni bu sicn-i ṭabī' atda qoyma zār u ḥazīn
Elim tūt ey şeh-i müşkil-güşā Bahāü'd-dīn

- 7 Çü senden oldu cihānda güşād-ı her müşkil
Niyāz ile qapuña geldi Hāmi-i bī-dil
Murādın olsa olur her murādlar ḥāşıl
Beni bu sicn-i ṭabī' atda qoyma zār u ḥazīn
Elim tūt ey şeh-i müşkil-güşā Bahāü'd-dīn

MUḤAMMES

5 *mef'ülū mefā'ilū mefā'ilū fe'ülün*

- 1 Ey Yūsuf-ı gül-pīrehen-i Mısr-ı melāḥat
Ey tāze-gül-i gülşen-i nāz ile nezāket
İrem'de bulunmaz bu ṭarāvet bu leṭāfet
Sen ḥūr mısın yā melek ey gözleri āfet
Yakdın bizi cānā bu ne ḥüsn ü ne kıyāfet
- 2 Efzūni-i ḥüsnün ola mı şöhre-i 'ālem
Sevdāya düşürdi beni ol kākül-i pür-ḥam
Nāşūr-ı dile eylemediñ lūṭf ile merhem
Ağyārı hep itdiñ ḥarem-i vuşlata maḥrem
Zālīm beni itdiñ siper-i tīr-i melāmet
- 3 Ḥürşīd-i ruḥuñ zerresi mihr ü meh-i tābān
Ḥāk-i deriñ erbāb-ı dile ravza-i Rıdvān
Her dem ben ü yüz ben gibi 'āşık saña qurbān
Lūṭf eyleyüp inşāfa gel ey āfet-i devrān
Vaşlın ile tā 'āşık-ı ğam-keş göre rāḥat

(24b)

- 4 Hüsniñ olup ey nūr-ı başar dem-be-dem efzūn
İtdi niçe Leylâları hem-ḥālet-i Mecnūn
Bir ben degilem şimdi cihān hep saña meftūn
Ey dost bu meydān-ı muḥabbetde seniñçün
‘Āşıklara ser virmedir iksīr-i sa‘ ādet
- 5 Memnūn idüp ehl-i dili ey rūḥ-ı muşavver
Bezm-i meye mestāne gelüp al ele sāğar
Göster yüzüñi dīde-i cān ola münevver
Al cānımızı qoyma firāqıñla mükedder
Bārī bulalım rütbe-i vālā-yı şehādet
- 6 İtseñ n’ola raḥm eyleyüp ey ğamzesi cellād
‘Uşşāq-ı felāket-zedeyi luṭf ile dil-şād
Destiñde iken fırsat amān eyleme bī-dād
Her qanda ki görseñ dil-i vīrāne kıl ābād
Dāreynde isterseñ eger ‘izz ü ferāğat
- 7 Hāmī gibi bir ‘āşık-ı zārem saña şāhım
Ruḥsāre-i zerd ü qad-i ḥam-geşte güvāhım
Her şām u seher ‘arşa çıkar nāle-i āhım
Dil vireli ol kāmēt-i mevzūnuña māhım
Her laḥza kopar başıma biñ türlü ⁸⁹ kıyāmet

⁸⁹ Metinde tūrlü (طورلو) şeklinde hatalı yazılan kelime tūrlü (تورلو) şeklinde okunmuştur.

MUHAMMES

- 6 *mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün*
- 1 Gel ey gâfil gönül bir kerre teşhîş eyle hâliñ sen
 Karīn-i cân mısın yahūd esīr-i dīv ü nefis ü ten
 Seni Hâk hâmil-i bār-ı emānet eylemiş bī-zan
 Şıfât u zâta mazharsın ‘ulûm-ı hikmete mahzen
 Saña lâyıķ mıdır keşretle āgāh olmamaķ Hâk’dan
- (25a) 2 Gözüñ aç kıl nazar dünyā vü mā-fihāya ‘ibretle
 Bed ü nīk-i cihān-ı köhneyi fark eyle diķķatle
 ‘Alā’iķ terkiniñ esbābını bul sa‘y u ğayretle
 Değişdiñ ol maķām-ı kurbı hayfā beyt-i miñnetle
 Unutduñ gülşen-i cânı yeriñdir hāliyā kulhan
- 3 Neden fehmi itdiñ ey nā-dān seni sen fāzıl u ‘ākıl
 Bu ğurbet-hānede ‘ākıl olur mı tenbel ü kāhil
 Seni oldum şanursun bī-haber maķşūduña vāşıl
 Utan inşāfa gel kim nefsiñi bilmekdesin cāhil
 Bu varlıķdan geç olsun zāhiriñle bātınıñ aħsen
- 4 Bulup ehlini andan rāh fakrıñ müşkilin it hal
 Tevekkül ehli ol fikr eyleme mażī vü müstaķbel
 O nūr-ı muţlakı görmezsin oldukça gözüñ aħvel
 Ma‘ānī mülküni seyr itmegi ister iseñ evvel
 Olup teslīm pīr-i rāha bul aħvāl-i müstaħsen
- 5 Fenāya vir bu āb u hāk ü bād u nārı ol ādem
 Çalış şıdķ ile tekmīl-i sülūk it bir nefes aķdem

Tevāzu‘ la edeb-ser-riştesin elden kıoma bir dem
 Hemîşe ‘ ârifân u kıalb-i pâkân ile ol hem-dem
 Bulursun vaĥdet-i ‘ aşkı gider senden bu mâ‘ ü men

- 6 Hevâ vü ârzûdan geç rızâ yolunda ol teslîm
 Ne kim görseñ şıfât-ı Hâķ bilüp it rıfķ ile ta‘ zîm
 Bulup bir kâmil andan *men* ‘ aref’dersinden al ta‘ lîm
 Bilürsin ol zamân kim sen imişsin aĥsen-i taķvîm
 İrsin sırr-ı tevĥîde dimezsın ‘ ucb ile sen ben

(25b)

- 7 Be-kâm olmaķ dilerseñ tût tarîķ-i ‘ acz ü nâ-kâmı
 Kälender-meşreb ü rind ol unut ârâm u âlâmı
 Külâh-ı faķr ile faĥr eyle terk it neng ile nâmı
 Ğam-ı dünyâ vü ‘ uķbâdan ĥalâş isterseñ ey Hâmî
 Bulunmaz dergeh-i kâmil gibi bir mesken-i me‘men

MUĤAMMES

- 7 *müstef‘ilâtün müstef‘ilâtün*
 (*fa‘lün fa‘ülün fa‘lün fa‘ülün*)

- 1 Ĥasretle yandım ey kec-külâhım
 Mecnûn’ın oldum Leylî-nigâhım
 Bir tâze gülsün pek alma âhım
 Sürme⁹⁰ ķapuñdan ‘ uşşâķı mâhım
 Var ise şâhım ‘ afv it günâhım

- 2 Ğurbet-serâyız yokdur nevâmız
 Hem senden özge yok mültecâmız

⁹⁰ Metinde şorma (صورمه) şeklinde yazılan kelime, anlama uygun olarak sürme (سورمه) şeklinde okunmuştur.

Üftâdegânız budur ricâmız
 Sürme kapuñdan ‘uşşâkı mâhım
 Var ise şâhım ‘afv it günâhım

3 Nâz u tegâfûl yetmez mi yâhû
 Yok mı mürüvvet ey çeşmi-câdû
 İtme perişân mânend-i gîsû
 Sürme kapuñdan ‘uşşâkı mâhım
 Var ise şâhım ‘afv it günâhım

4 Ger bilmez iseñ resm-i vefâyı
 Bârî a zâlim az it cefâyı
 Kâtl ile itme kâşd-ı cüdâyı
 Sürme kapuñdan ‘uşşâkı mâhım
 Var ise şâhım ‘afv it günâhım

(26a) 5 Hâmi-i hayrân hecriñle giryân
 Mânend-i Ya‘ kûb ey mâh-ı Ken‘ân
 Gel başıñ içün itme perişân
 Sürme kapuñdan ‘uşşâkı mâhım
 Var ise şâhım ‘afv it günâhım

TAHMİSLER

1 TAHMİS-İ ĞAZEL-İ DERDLİ⁹¹

fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

- 1 Zāhidā bil mālīk-i mülk-i beķā dirler bize
Ehl-i dil mir ‘āt-i esrār-ı Hudā dirler bize
Mazhar-ı envār-ı luṭf-ı Kibriyā dirler bize
‘Āşık-ı şādık muḥibb-i Muştafā dirler bize
Derd ile ğayret-keş-i āl-i ‘abā dirler bize

- 2 Kāf-ı kurbıyyetde sākin bir bölük ‘anķālarız
Mā-sivāyı görmeziz maḥv-ı vücūd-ı muṭlaķız
Terk-i terkiz ṭayirān-ı evc-i istignā biziz
Bir gürūhuz şorsalar ey ķavm siz kimlersiñiz
Tābi‘ -i şāh-ı velāyet Murtażā dirler bize

- 3 ‘Ālem-i ma‘ nāda biz ḥar-ġāh-ı ‘aşķı ķurmuşuz
Cān gözüyle dem-be-dem cānān cemālin görmüşüz
Dest ü dāmān-ı şeh-i āl-i ‘abāya urmuşuz
Şıdk ile tıĝlar çeküp a‘ dāya ķarşu durmuşuz
Ol sebebdan ķavm-i Süfyān eşķıyā dirler bize

- 4 Sāķiyā şun cām Rabbü’l-maşrıķıñıñ ‘aşķına
Nūş ide üftādelar hep aḥseneyniñ ‘aşķına
Maḥrem olduķ tā imāmü’l-ķibleteyniñ ‘aşķına

⁹¹ Bolulu Dertli: 1772’de Bolu’nun Gerede kazasının Çaĝa nahiyesinin Şahsanalar köyünde doğmuş ve 1845 yılında yaptığı Ankara seyahatinde hastalanarak ölmüş ve Koyunpazarı Camii mezarlığına gömülmüştür. Asıl adı İbrahim’dir. Dertli Bektaşî tarikatına mensuptur. Bunu birçok manzumesinde tekrarlamaktan çekinmemiştir. Bundan dolayı gayet açık fikirli olan Dertli, her fırsatta zāhitlere ve ham sofulara çıtmaktan kendini alamamıştır. Bu yüzden ona düşman olan devrin din adamları vaazlarında ve münasebet düşükdçe Dertli’yi itham etmekten geri kalmamışlardır. (Okay 1954: 3-5)

Cân ile ser virmişüz bizler Hüseyin'in aşkına
Bende-i şâh-ı şehîd-i Kerbelâ dirler bize

(26b)

- 5 Hâmiyâ ısnâ-‘ aşer meydân-ı vaḥdet merdidir
Çâr-deh ma‘ şûm gülzâr-ı risâlet verdidir
Zâr gönlüm anlarıñ Mecnûn-ı hāmûn gerdidir
Derdliyam derd-i derûnum hep yetimler derdidir
Çek eliñ bizden ṭabībâ bî-devâ dirler bize

2 TAḤMÎS-İ ĠAZEL-İ ḤÂFİZ

Der-na‘ t-ı Seyyidü’l-mürselîn

fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilün

- 1 Ey ṭufeyliñ ḥilkât-i ḥalk-ı semâvât u zemîn
V’ey vücûduñ rahmet-i Raḥmân’a bâ‘ is küll-ḥîñ
Zümre-i ‘ uşşâka ey maḥbûb-ı Rabbü’l-‘ âlemîn
Târ-ı zülfündür diyâr-ı vaḥdete *ḥablü’l-metîn*
Kâkülün sevdâsıdır sermâye-i îmân u dîn
- 2 Kaşlarıñ mihrâb hep ḥacât-ı ehlu’llâhdır
Lebleriñ güyâ-yı esrâr-ı Kelâmu’llâh’dır
Yüzleriñ mir’ât-i sırr-ı *semme vechu’llâhdır*
Ḥâl-i ruḥsârîñ mu‘ ayyen bâ-yı bismi’llâhdır
Muşḥaf-ı ḥüsnün ḥaḳîḳat ehline naşş-ı mübîn
- 3 Ol zamândan kim uruldı dehre kûs-ı devletiñ
Zâhir itdi ḥalka biñ türlü kıyâmet kâmetiñ
Ser-te-ser âfâka neşr olduḳça ‘ anber-nükhetiñ
Fâliḳu’l-işbâḥ remzin fâş ider meh-ṭal‘ atıñ

Cā' ilü'z-zulmāt sırrın gösterir zülfün hemîn

- (27a)
- 4 Zâhir ü bâtın saña her tâlib itse iktidâ
 Dilden ide Hakk'ın işbâtıyla nefy-i mâ-sivâ
 Terk ide variyyetin tâ olasin andan rızâ
 Kim seni kıldı rızâ rûz-ı cezâ Hakk'dan aña
 İrişir çünkim şadâ-yı *fe'd-hulûhâ hâlidîn*
- 5 Vâkıf-ı sırr-ı İlâhîsin ezelden tâ ebed
 Menba'-ı ilm-i ledün itmiş seni ferdü's-Şamed
 Vaşfıñ yüz biñde bir itmekde vardır kimde had
 Sen bir Aḥmed'sin ki meddâhıñ seniñ olmuş Eḥad
 Vaşf ider zâtıñ kelâm-ı tâ vü hâ vü yâ vü sîn
- 6 Pey-rev-i şer' in olan rûz-ı cezâ ey nûr-ı nûr
 Şübhesiz bî-renc olurlar vâşıl-ı hûr u kuşûr
 Anıñ içün hiç fâriğ olmayup tâ nefḥ-i şûr
 Şanıña *levlâk* okurlar ins ü cin vaḥş u tıyûr
 Aşl sensin mâ-sivâ fer' iñ durur ḥakḳe'l-yakîn
- 7 Bildi âdem kim gelür dünyâda sen tek pāk oğul
 Anıñ içün itmedi *lâ-taḳrabâ* nehyin ḳabûl
 Terk iden ḥuldı seniñ içün bulur Hakk'a vuşûl
 Şâh-ı iḳlîm-i risâlet sensin el-ḥak yâ Resûl
 Senden isterler şefâ' at enbiyâ vü mürselîn
- 8 Rûz-ı maḥşerçün ide Ḥallâḳ-ı âlem dâd u gîr
 Zümre-i uşâta ol gün sensin ancaḳ dest-gîr
 Sen gibi kân-ı mürüvvet var iken ey bî-naẓîr

Niçe yüz biñ mücrim̄in elbet olur ğufrān-peẓir
Mazhar-ı luṭfuñ olanda yā şefī‘ u’l-müznib̄in

- 9 Sensin ey hādī gül-i āyīne-i esrār-ı Hāḳ
Hızr u Mūsiveş alur senden ledünniden sebak
Bir güzide şāhid itdi çün seni Rabbü’l-felaḳ
Luṭfuña ümmid-vār olmuş durur hep *mā ḥalaḳ*
Evvelin ü āḥir̄in ü zāhir̄in ü bāṭn̄in

- (27b) 10 Gerçi yokdur ‘ālem içre ben gibi ‘āşī-i bed
Erḥamü’l-‘uşātsın ben mübtelāyı itme red
Hāl-i zārım gör teraḥḥumla elim tut kıl meded
Rū-siyāhem bed-terem ‘işyānıma yok ḥadd u ‘ad
El-amānā el-amān yā *rahmeten li’l-‘ālem̄in*

- 11 Hāmi’ye raḥm eyle ey şāh iki şeh-zād ‘aşḳına
Ṭālibān-ı ḥaḳḳ iden ezḳār u evrād ‘aşḳına
Kıl şefā‘ at sākinān-ı ḥāk-i Baġdād ‘aşḳına
Redd idüp sürme kapuñdan āl ü evlād ‘aşḳına
Sāil-i bāb-ı ‘aṭādır Hāfız-ı kem-ter kem̄in

3 TAḤMĪS-İ ĞAZEL-İ KĀMİL

fā‘ilātūn fā‘ilātūn fā‘ilātūn fā‘ilūn

- 1 Ey gönül ehl-i beḳā ifnāya eyler mi heves
Maḥv-ı illā’llāh olanlar lā’ya eyler mi heves
‘Ārif-i Hāḳ kızb ile da‘vāya eyler mi heves
Merd-i kāmīl zīnet-i dünyāya eyler mi heves
Şāhvārī gevher-i ra‘nāya eyler mi heves

- 2 *Men ‘aref* dersin alanlar zümre-i rūḥānīden
 Beyt-i ma‘mūr-ı dil-i ḥubb-ı sivādan arıdan
 Refref-i ‘aşkıle her dem seyr-i lāhūta giden
 ‘Ālem-i hestīde iqlīm-i vücūda ḥükm iden
 Milket-i İskender ü Dārāya eyler mi heves
- 3 Keşf ider mi rāzın erbāb-ı nazar nā-dāna hiç
 Bī-başar reh-yāb olur mı meclis-i ‘irfāna hiç
 Mest-i Ḥaḳ minnet ider mi sāḳi-i devrāna hiç
 Şerbet-i ‘aşḳ-ı ezelden nūş iden mestāne hiç
 La‘lveş ol bāde-i şahbāya eyler mi heves
- (28a) 4 Bir şecerdir bī-‘amel ‘ālem berī ez-bār u berg
 Bunda Ḥaḳḳı görmeyenler görmez aşlā ba‘de merg
 Levḥ-i müdrikde bu nuṭḳ-ı bā-şavāb eyle derk
 Terk-i dünyā terk-i ‘uḳbā eyleyin hem terk-i terk
 Zevḳ içün hiç cennetü’l-me’vāya eyler mi heves
- 5 Tūr-ı dilde *Rabbi ernī* diyü el-ḥāc eyleyen
 Dār-ı ‘aşḳa kendüsin Maṣṣūr-ı Ḥallāc eyleyen
 Hırḳa-ı fakrı giyüp varını tārāc eyleyen
 Sikke-i şāh-ı Celāle’d-dīn’i ser-tāc eyleyen
 Lā-muḥāl ol zīr ile bālāya eyler mi heves
- 6 Fikr ider mi ehl-i dil nā-būd u būd-ı ‘ārızı
 N’eylesün merd-i Ḥudā sevdā vü sūd-ı ‘ārızı
 İstemezler çarḥdan iḥsān u cūd-ı ‘ārızı

Râh-ı Hâk'da maḥv iden hep bu vücūd-ı 'ârız
Şoḥbet-i cān-ı cihān-ārāya eyler mi heves

- 7 Reh-reviz seyr-i fenāfi'llāhda Ḥāmī rūz u şeb
Pīşvāmız nesl-i pāk-i Ḥayder-i 'ālī-neseb
Pīrimizdir ḳurretü'l-'ayn-ı şeh-i ümmī-laḳab
İntisāb-ı dergeh-i vālā iden Kāmil 'aceb
Bir daḥi dünyā vü mā-fihāya eyler mi heves

4 TAḤMĪS-İ ĠAZEL-İ NĀBĪ

mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün

- 1 'Azīz-i Mışr-ı luṭf u nāzsın cānā nezāketle
Yed-i beyzāyı ma'dūm itdiñ envār-ı melāḥatle
Büyük dirsem ḥaṭādır Sidre-i Tūbā ṭarāvetle
Nihāl-i gül denilse ḳadd-i ḥübāna leṭāfetle
Saña naḥl-i tecellī dinse lāyıḳdır bu ḳāmetle

(28b)

- 2 Ḳul olmuş zümre-i şāhān o şūḥuñ ḥüsni māhında
Hezārān siḥr-i Bābil mün'adimdir nīm-nigāhında
Edeb şartıyla sürerdi niyāzı ḥāk-i rāhında
Benim de sūzişim 'arz it emānet pīşgāhında
Giderseñ ey gönül kūy-ı dil-ārāya selāmetle
- 3 Mürüvvet eyle deşt-i ḡamda ḳayd u hevl ü ḥayretten
Kūdūretten elemden hem ta'abdan ḥavf u ḥaşyetden
Teb ü tāb u şererden sūz-ı ḡamdan nār-ı ḡayretten
Yanup yaḳılmadan leb-teşnelikden āh-ı ḥasretten
Şeb-i hicrānıñ aşlā farkı yok rūz-ı ḳıyāmetle

- 4 Letâfetde nigârâ berg-i gülden sen ter ü tâze
Gören hayrân u zâr olmaz mısın tek nahl-i mümtâze
Edâlar şîvelerle şaldı hüsnüñ dehre âvâze
Ne lâzım zahmet ü teklîf-i cünbiş leşker-i nâze
İderken gâret-i dil şeh-levendâne kıyâfetle
- 5 Fezâ-yı aşkda Hâmî bed ü nîki unutmağdan
Tutup dâmân-ı maḥbûbı sivâdan dil savutmağdan
Letâ'ifle hüner 'arz eyleyüp güftâre tutmağdan
Zarîfâne gazeller söyleyüp yâre okutmağdan
Lebin bûs eylemekdir kaşdı Nâbî'niñ zarâfetle

5 TAḤMÎS-İ ĠAZEL-İ EŞREF

mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün

- 1 Saña bakdıqça cânâ ' aql hayrân oldu gitdikce
Fırâkıñla işim hep âh u efgân oldu gitdikce
Tenimde zahm-ı peykânıñ nümâyân oldu gitdikce
Göñülde âteş-i ' aşkıñ fûrûzân oldu gitdikce
' Aceb hikmet nedir çeşmim kıızıl kan oldu gitdikce
- (29a) 2 Nev-â-nev cilveye âgâz idüp ol gamzesi hünḥâr
Niçe şûfîlere Şan' âni-âsâ bağladum zünnâr
İnanmazdım vefâsına idüp la' lin şeker-güftâr
Geçen gün bezm-i meyde va' d-i vuşlat eylemişdi yâr
Ne yapsam n' eylesem bilmem peşimân oldu gitdikce
- 3 Meded ey bî-vefâ yandım cefâ-yı bî-ḥisâbıñla

Kemān-āsā ham oldı ķāmetim nāz u ‘ itābıñla
 Muķayyed olalı dil urre-i pūr-pīç ü tābıñla
 Belāya uğradım sevdā-yı zūlf-i müşk-i nābıñla
 Amān incitme cānım pek perişān oldı gitdikce

- 4 Leķāfetle görel’den serv-ķaddiñle ruķ-ı āliñ
 Cefā vü cevır ile cism ü dil ü cān oldı pā-māliñ
 Olal’dan ey peri-peyker dil-i dīvāne meyyāliñ
 Gōñülde āteş-i ‘ aşķıñ gözümde dāne-i ķāliñ
 Ħayāliñle efendim sīne-sūzān oldı gitdikce
- 5 Ŧururlar Ka‘be-i kūyunda erbāb-ı vefā şaf şaf
 Nişār-ı maķdem içün cümle naķd-i cān u dil der-kef
 İrenler şabr ile irmiş vişāle Ħāmi ol a‘ref
 Firāk-ı la‘line şabr u taķammül itmeyüp Eşref
 Gezüp Mecnūnveş kūyunda nālān oldı gitdikce

6 TAĦMİS-İ ĠAZEL-İ ĦĀFİZ

fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

- 1 Küfr-i zūlf-i dil-bere ĩmān idenler bizleriz
 ‘ Ālem-i maķviyyeti seyrān idenler bizleriz
 Zerreimiz ķūrşīdveş tābān idenler bizleriz
 Her seķer bülbul gibi eķģān idenler bizleriz
 ‘ Aşķ ile ‘ ālemde terk-i cān idenler bizleriz
- (29b) 2 Rāh-ı Ħaķ’da bir gürūhuz küfr ü ĩmāndan cūdā
 Baķr-ı cem‘u’l-cem‘e ĝarķız ķalmadı ķavf u recā
 Maķrem-i bezm-i vişāliz olmuşuz mest-i liķā

Eşk-i çeşmi nûş idüp şahbâ yerine sâkiyâ
Dilde ‘aşkıñ âteşin pinhân idenler bizleriz

3 Cân u başı koymuşuz bizler rızâ meydânına
Şıdķ ile el urmuşuz âl-i ‘abâ damânına
Bende olduķ ol melâḥat mülkiniñ sultânına
Nâ’il olduķ ol perî-rûyuñ hele iḥsânına
Cismi nâr-ı şevķ ile biryân idenler bizleriz

4 Kavlimizde fi‘limizde yok hevânıñ medḥali
Gezdirir tutmuş ‘inânımız Ḥaķ’ıñ kudret eli
Reh-nümâmız zâhir ü bâtın velîler ekmeli
Kadrimiz bilmezdi ol şûḥ-ı kemân-ebrû velî
Râh-ı yâre cân u dil kurbân idenler bizleriz

5 Olmuşuz Ḥâmî rumûz-ı *küntü kenze* âşinâ
Bulmuşuz nûr-ı beķâyı eyleyüp terk-i fenâ
İtmişüz işbât-ı illâ ile nefy-i mâ-sivâ
Maḥrem-i esrâr-ı ‘aşķ olsaķ⁹² revâdır Ḥâfız’a
Seyr-i meh-tâb-ı ruh-ı cânân idenler bizleriz

7 TAḤMÎS-İ ĞAZEL-İ RIZÂ⁹³

mefâ‘îlün mefâ‘îlün mefâ‘îlün mefâ‘îlün mefâ‘îlün

1 Benim tek derd ü sûz ile günüñ geçmekdedir âyâ
Bu dâd aġyârdan mı yoḥsa cânânıñ mı bî-pervâ
Ḥazîn âvâz ile dil-dâdegân-ı derdmend-âsâ

⁹² Metinde olsak (اولسك) şeklinde hatalı yazılan kelime olsaķ (اولسق) şeklinde okunmuştur.

⁹³ Neccarzade Rıza: 1679’da İstanbul’un Beşiktaş semtinde doğmuş ve 1746 yılında aynı yerde vefat etmiştir. Beşiktaş’ta dergahı bulunan şair, Nakşî tarikatı şeyhlerinden olup otuz yıl şeyhlik yapmıştır.

‘ Aceb nālendesin şeb-tâ-seher ey bülbül-i şeydâ
Niçün şūrīde-ḥāl olduñ kimiñçündür bu vâveylâ

(30a)

- 2 Mecâzīdir bu güftârīñ ḥaḳīḳatden demiñ yok mı
Göñül zaḥmına teslīm ü rızādan merhemiñ yok mı
Reh-i dilden ḥuzūr-ı yāre reh-ber maḥremiñ yok mı
Saña dem-sāz olur şaḥn-ı çemende hem-demiñ yok mı
Neden bīgāne olduñ âşinālardan tek ü tenhâ
- 3 Gülistān içre her dem serv-ḳāmetlerle ḥāzırsın
Maḳāma âşinā hem ‘ ilm-i mūsīḳīde mähirsın
Mey-i gül-fām ile çün def’ -i her ālāma ḳādirsin
Niçün ḥār-ı ğama ez-cān u dil āzürde-ḥāṭırsın
Çekilmez mi ḥumārı farz olunsa sāğar u şahbâ
- 4 Olaydı bir edīb-i kāmīle şıdḳ ile iḳrārīñ
Göñülde olmuş olsaydı nihān evrād u ezḳārīñ
Geçüp şūrīdeliklerden sükūtī olsa eṭvārīñ
Dil-i pervāne-āsā perde perden olmasa zārīñ
Bu gülzār-ı mecâzīde bulunmazdı saña hemtâ
- 5 Vaṭandan ayırsun derdiñ devā-yı āferīnişdir
Bu ğurbet bâdi-i kesb-i rızā-yı āferīnişdir
Eger maṭlūb u maḳşūduñ liḳā-yı āferīnişdir
Saña bu nāle-i şeb-gır ‘ aṭā-yı āferīnişdir
Zebān-ı ḥālīñi ḥubbü’l-vaṭandır eyleyen gūyâ
- 6 Reh-i ‘ aşḳ içre her kim terk-i her nā-būd u būd eyler

Mey-i ḥubb ḳalbi içre cānib-i Ḥaḳ'dan vürüd eyler
 Görüp her zerrede Ḥāmī-şıfat Ḥaḳḳ'ı sücüd eyler
 Bilā-şāhid Rızā da' vā-yı işbāt-ı vüçüd eyler
 'Acebdir hey'et-i lâ'da göründi şüret-i illā

8 TAḤMİS-İ ĞAZEL-İ ĀKİF

mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün

(30b)

- 1 Olunsa pīr-i rehden ṭālibe bir cām-ı mey 'āṭıf
 Olur 'ārif gider andan ğam-ı müstaḳbel ü sālif
 Çekerken cām-ı 'irfānı didi gūş-ı dile hātif
 Kemāl-i kuvve-i ḳudsiyye-i Ḥaḳḳ'ı bilen 'ārif
 Mezāyā-yı rumūz-ı ḥikmet-i 'aşḳa olur vāḳıf
- 2 Nazār ḳıl dīde-i şefḳatle gör 'uşşāḳ-ı nā-kāmı
 Seniñçün taşa çalmı şīşe-i nāmūs ile nāmı
 Görüp verd-i ruḥuñ terk eylemiş rāḥatla ārāmı
 Ḥarīm-i gülşeniñde berg-i gülden tutmuş iḥrāmı
 Nevā-yı zikr ü tesbīḥ eylemekde bülbül-i 'Ākif
- 3 Bulunmaz milket-i ḥübīde ey meh-pāre emşāliñ
 Bu ḥüsn-i ḥānümān-sūzuñ gören olmaz mı pā-mālīñ
 Dil ü cānı ider bī-şübhe ḳurbān ruḥ-ı ālin
 Şafā-yı sa'y ile būs eyleyenler esved-i ḥālīñ
 Olurlar Ka'be-i kūyuñdaki ḥüccācveş ṭā'if
- 4 Ḥayāl-i yār bir dem çeşm-i pūr-nemden ırāḳlanmaz
 Şaḳın ey eşk-i ḥūnīñ lāne-i 'anḳā ayaklanmaz
 Ne yapsam ketm-i rāza ḳalb-i şeydā iştiyāḳlanmaz

Künûz-ı sırr-ı ‘aşkıñ maḥzen-i s̄inemde saklanmaz
Olur ḥûn-âbe-i seyl-i sirişkim dem-be-dem kâşif

- 5 Ḥaṭ-ı müşkîn dolandı mâh-ı ruḥsârında çün hâle
Cihân oldı perişân ol siyeh-zülf ü siyeh-ḥâle
Leṭâfetle o naḥl-i ḳaddi gördükde olup vâle
Ḳonardı mürğ-i dil bâğ-ı ḥüsünde daldan dala
Eger şeh-bâz-ı ‘aşkıñ niçesinden olmasa ḥâ’if

(31a)

- 6 Cemâl-i yâre ḥayrânam bed ü nîke nazar ḳılmam
Belâ vü miḥnet ü ḡam çekmege ḥûy itmişem yılmam
Bu ḥayretten geçüp bir dem maḳâm-ı ḥûşa ben gelmem
Zebân-ı ḥâme ‘aczin i’ tirâf eyler iken bilmem
O evşâf-ı cemâl-i ḥüsn-i yâre kim olur vâşif
- 7 Revâdır ursa Ḥâmî zevḳ-i ‘aşkıyla def ü n’eyler
Dilinde ḳalmadı ḥaḳḳâ sivâ-yı Ḥaḳḳ olan şeyler
Ma’ânî ‘âlemîn seyrân idüp nûş eyleyüp meylar
Görüp noḳşânını dîvânımıñ itmâma sa’y eyler
Bugün bir nev-ḡazel yazdı ḳalem fâ baḥrına ‘Âkif

9 TAḤMÎS-İ ĞAZEL-İ RIZÂ

mefâ’îlün mefâ’îlün mefâ’îlün mefâ’îlün mefâ’îlün

- 1 Gel ey âḡâh dil ü cân-ı cihândır Naḳş-bendîler
Hümâ-yı evc-i ‘izzet-âşiyândır Naḳş-bendîler
Ziyâ-yı neyyir-i eflâk-i cândır Naḳş-bendîler
Gül-i şad berg-i gülzâr-ı cinândır Naḳş-bendîler
Hezâr-ı gülsitân-ı lâ-mekândır Naḳş-bendîler

- 2 Dilā bī-şübhe bunlardır cihānıñ kuṭb-ı evṭadı
 Olanlar bende bulmuşlar sivā kaydından āzādı
 Ṭarīḳ-i Ḥaḳ’da bu kāmilleriñ her laḫza mu‘ṭadı
 Ğıdā-cūyān-ı ‘aşḳa bezl iderler zād-ı irşadı
 Cevān-merdān-ı ḳaşr-ı ‘ārifandır Naḳş-bendīler
- 3 Teveccühle tecerrüdle idüp beyt-i dil-i rüşen
 Girenler ḫalka-i ihlāşa anlar cümleten yekten
 Şeb ü rüz olmak⁹⁴ içün *küntü kenziñ* sırrına maḫzen
 Debistān-ı edebde ḫāce-i Ḥıẓr-ı ledünniden
 Sebaḳ-ḫānān-ı ḫatm-i ḫācegandır Naḳş-bendīler
- (31b) 4 Maḫabbetle murād-ı Ḥaḳḳ’a ḳāil oldılar bunlar
 Ḥarīm-i Ka‘be-i maḳşūda dāḫil oldılar bunlar
 Geçüp mā’ ü meniden Ḥaḳḳ’a vāşıl oldılar bunlar
 Ḥaḳīḳatde şafā-yı ḳalbe nāil oldılar bunlar
 Nuḳūş-ı ḡayriden ḫırz-ı emāndır Naḳş-bendīler
- 5 İrişmiş zāta bunlar ḳalmayup esmā vü şüretde
 Ğarīḳ-ı lücce-i ḫubb-ı Ḥaḳ olmuşlar ḫaḳīḳatde
 Aḫup ‘irfān gözin ḫalvet-serāy-ı üns ü vaḫdetde
 Cemāl-i zāt-ı baḫtı gördiler a‘yān-ı keşretde
 Bu şüretde ‘ayān ender-‘ayāndır Naḳş-bendīler
- 6 Dil-i bīdārlardır şanma Ḥāmī anları nā’im
 ‘Alāiḳden idüp perhiz olurlar her zamān şā’im

⁹⁴ Metinde olmak (اولمك) şeklinde hatalı yazılan kelime olmak (اولمق) şeklinde okunmuştur.

Devām-ı rābıṭa ‘add ü vuḳūf ile olup ḳā’im

İderler *hūṣ der-dem ḥalvet ender-encümen* dā’im

Rızā’yā merkez-i ḳuṭb-ı zamāndır Naḳṣ-bendīler

Rebī‘ ü’l-evvel sene: 1302 Teşrin-i evvel sene:1302 (1885-1886)

FARŞÇA MUHAMMESLER

- 8 *mefâ‘îlün mefâ‘îlün mefâ‘îlün mefâ‘îlün*
- (34b) 1 Zi-tâb-ı ‘ârızet tâ sūhtem kâşâne-i hodrâ
 Zedem ber-seng ez-şevk-i lebet peymâne-i hodrâ
 Berâyet şarf kerdem himmet-i merdâne-i hodrâ
 Be-mi‘ mâr-ı ğamet nev sâhtem vîrâne-i hodrâ
 Be-yâdet Ka‘ be kerdem ‘âkıbet büthâne-i hodrâ⁹⁵
- 2 Şodem rencûr-ı Loĸmânân besî âsâyiş-i ħâtır
 Zi-ĥikmet kerde tertîb-i müdâvâ her yekî vâfir
 Füzûn mî-geşt derdem ez-devâ şod ‘âql-i şân kâşır
 Fürû mândend eţibbâ-yı cihân ez-çâre-em âĥır
 Be-derdî yâftem dermân dil-i dîvâne-i ħodrâ⁹⁶
- 3 Çü bûd evvel ħarîr-i zühd ü takvâ vü vera‘ ħâlem
 Ne-bûd ender-serem sevdâ vü fîkr-i kâkül-i pür-ĥam
 Be-nâm-ı nîk bes meşhûr bûdem der-benî âdem
 Zi-sevdâyet çünîn bed-nâm geşt der-heme ‘âlem
 Be-güş-ı ħod şenîdem her taraf efsâne-i ħodrâ⁹⁷
- 4 Be-râh-ı ‘aşket evvel cân u dil-dâdem şodem ser-bâz
 Biĥamdi’llâh der-luţf-ı tu şod âĥer be-rüyem bâz

⁹⁵ Yanağının parlaklığından köşkümü yaktım/Dudağının şevkinden kadehimi taşa çarptım/Senin için mertçe himmetimi sarf ettim/Senin gam mimarından kendime yeni bir virâne kurdum/Senin yadınla puthanemi Ka‘be‘ye çevirdim.

⁹⁶ Gönül güvenliğinde Lokmanlardan çok incindim/Her biri hikmetten, birçok tedavi yaptılar/Yine de derdimin devadan fazla olması akıllarımı aciz bıraktı/Sonunda dünyanın bütün doktorları derdime çare bulmaktan aciz kaldı /Kendi divane gönlüme bir dertten derman buldum.

⁹⁷ Eskiden hâlim zühde, takvaya ve Allah korkusuna yakındı/Başımda sevda ve kıvrımlı kâkül düşüncesi yoktu/İnsanlar arasında iyi bir adla çok meşhurdum/Senin sevdanla bütün dünyada adım öylesine kötüye çıktı ki/Kulağımla her taraftan kendi efsanemi işittim.

Tu tā geştī çerāğ-ı bezm-i rindān ey büt-i ʔannāz
 Be-gerd-i şem^ç rūyet bes ki geştēm māndem ez-pervāz
 Seret kerdem çe zībā sūhtī pervāne-i ḥodrā⁹⁸

(35a) 5 Ez-ān rūzī ki geştēm mübtelā-yı ān şeh-i ḥübān
 Fütādem ḥaste-i bīmār der-peygüle-i ḥirmān
 Zi-ḥāl-i zārem āgeh nīst bi'llah ger şeved her ān
 Edīb-i men celīs-i men şeved der-ḥalkā-i rindān
 Be-gūşeş ger resānem nāle-i mestāne-i ḥodrā⁹⁹

6 Dilā ḥū kon der-īn^ç ālem be-nākāmī vū rencūrī
 Ümīd-i vaşl eger dārī me-nāl ez-derd-i mehcūrī
 Vücūd-ı heştī-i ḥod kon ḥarāb er ḫālib-i nūrī
 Der-iḫlīm-i maḥabbet ez-ḥarābīhāst ma^ç mūrī
 Be-seyl-i eşk bāyed kerd esās-ı ḥāne-i ḥodrā¹⁰⁰

7 Ne-dārem bāk çün Ḥāmī zi-tīr-i ʔa^ç ne-i ḥāsīd
 Merā ān cān-ı her cānest muşfiḫter zi-şad vālid
 Be-ser men feyż u luṭf -ı^ç āmmeş ez-^ç aşl-ı beşer zā'id
 Ser-ā-pā ni^ç metem bā-īn heme dermāndegī ḥālīd
 Ne-mī-dānem çesān ārem be-cā şukrāne-i ḥodrā¹⁰¹

⁹⁸ Aşkın yolunda önce canımı ve gönlümü verip fedaı oldum/Hamd olsun senin lutfunla yüzüm (gönlüm) tekrar açıldı/Ey kıvrımlı kâkülünce nazlı olan put gibi sevgili! Sen rindler meclisinin kandili olduğunda/Yüzün mumu etrafında uçuşup durdum./Kendi uçuşumun yanışımdan, başını nasıl da güzelleştirdim.

⁹⁹ O güzeller şahına tutulduğum günden bu yana/Nasipsizlik köşesine hastalık yorgunu olarak düştüm/ Billahi zayıf halimden haberi yok eğer olsaydı her ân/Ve kendinden geçmiş inlememi kulağına ulaştırsaydı/O, rindler halkasında, edibim ve sohbet arkadaşım olurdu.

¹⁰⁰ Ey dil bu alemde arzularına ulaşamamayı ve sıkıntı çekmeyi adet edin/Kavuşma arzun varsa ayrılık derdinden inleme/Eğer bir nûra talipsen varlık vücudunu harap et/Muhabbet ülkesinde mamurluk, haraphıklardadır/Kendi evinin temelini, gözyaşı seline vermek gerekir.

¹⁰¹ Kıskaçların ayıplama okundan Hāmī gibi korkum yoktur/Bana o cān, yüz babanın canından daha merhametlidir/Bana olan feyiz ve lutfu, umum beşerin aslına olandan fazladır/Bütün bu sonsuz caresizliğe rağmen, baştan ayağa nimete gark olmuşum/Kendi şükürümü eda için bilmiyorum ne yapmalıyım?

9 *mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün*

- 1 Elā ey server-i erbāb-ı ' aql u dāniş ü ' irfān
Ne-bāşed der-cihān çün men turā yek bende-i fermān
Koned ehl-i başîret kerd rāhem sürme-i çeşmān
Eger çendīn ki men bī-ābrūyam pīş-i ḥod-bīnān
Tu bā-ehl-i mürüvvet ābrū-yı mā vü ḥod-bīnān¹⁰²

- 2 Be-pīş-i merd-i dānā cevherem ḥoş-āb u yek-dānest
Ne-dāned kıymet çün men derī herkes ki dīvānest
Gürūh-ı ḥod-pesend ez-ābrū vü şıdk bīgānest
Kesī-bā ābrū der-rāstī çün şem' ü pervānest
Ne çün ebrū-yı cānān bā-dürü bī-deste kec-meylān¹⁰³

(35b)

- 3 Kesī bā-bār-ı kec-merkeb be-reh ḥoş-dil ne-mī-rāned
Ez-in-rū sālīk-i reh cüz' elif ḥarfī ne-mī ḥāned
Dil-i zārem be-ğayr-ez-rāstī çizī ne-mī-dāned
Metā' -ı rāstān bī-müşterī hergiz ne-mī-māned
' Aşā şod çeşm bā-ķūrān ü pā gerdīd bā-pîrān¹⁰⁴

- 4 Yaķīnem şod eger çendī vefā der-ḥalk-ı ' ālem nīst
Velī herkes mükāfāt-ı nikū bed kerd ādem nīst
Egerçi ḥarf-i bed ez-zaḥm-ı şemşīr ü tīr kem nīst
Be-reng-i rīşe düşmen ber-koned regḥā zi-ten ğam nīst

¹⁰² Ey irfān, akıl ve bilgi erbabının önde gideni!/ Dünyada benim gibi, senin hizmetine hazır bir köle yoktur/Basiret ehli yolumun (tozunu) gözüne sürme etmelidir/Her ne kadar kendini beğenmişlerin karşısında itibarsızsam da/Mürüvvet ehliyle olan seninle dir itibarımız, kendini beğenmişler(le değil).

¹⁰³ Benim cevherim, bilgili bir kişi karşısında, hoşaf ve onun içindeki bir tane hükmündedir/ Kıymet ne bilsin benim gibi divane olan herkes?/Kendini beğenmişler güruhu, doğruluk ve itibardan habersizdir/İtibarlı kimse doğrulukta mum ve pervane gibidir/Bir deste yalancı doğransa, bir sevgilinin kaşı ortaya çıkmaz.

¹⁰⁴ Bir kimse eşek üzerine eğri bağlanmış yükle rahat yolculuk yapamaz/Bu yüzden yolun takipçisi elif harfinden başkasını okumaz/İnleyen gönlüm doğruluktan başka bir şey bilmez/Doğruların malı asla müşterisiz kalmaz/ Göz körlere baston olup yaşlılarla dolaştı.

Velî bār ez-beden Mevlâ keşed dil hûn şeved hem cān¹⁰⁵

- 5 Şodem Hāmî-şıfat der-meclis-i her nîk ü bed hâzır
 Keşîdem renc kerdem cüst cû der-evvel ü âher
 Zi-dānāyān şenîd-i hāliyā der-bāṭın u zāhir
 Ne-bāşed der-cihān nūrî çü dāniş der-sūhan māhir
 Tu īn rengīn suhanrā be-şahş-ı dīgerī fehman¹⁰⁶

¹⁰⁵ Yakinen anladım ki dünya halkında az bir vefâ yoktur/Ancak iyi ve kötü mükafat peşinde olmayan insan değildir/Kötü söz kılıç ve ok yarasından az değilse de/Düşman hilesiyle vücut damarlarına girse mühim değil/Ancak Mevlâ bu yükü bedenden çekerse, Gönül ve cān kanar.

¹⁰⁶ Her iyi ve kötü mecliste Hāmî sıfatıyla hazır oldum/Başta ve sonda sıkıntı çekip aradım/İçinin ve dışının halini bilenlerden işit/Bilgi ve becerikli bir söz gibi dünyada bir nur olmaz/Sen bu manalı sözü başka bir kimseye anlat.

MURABBA‘LAR

1

fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

1 Ey şanem cellād u mest-i bī-amāndır gözleriñ
 Āteş-efrūz u cūd-ı ‘āşıkāndır gözleriñ
 Düşmen-i dīn āfet-i devr-i zamāndır gözleriñ
 Her yeriñ zībādır ammā el-amāndır gözleriñ

2 N’ola bilmem āh hālim sen büt-i tannāz¹⁰⁷ ile
 ‘Aqlımı yağmāya virdiñ hūsn ü hūb āvāz ile
 Cānım aldı çeşmiñ āhır bir nigāh-ı nāz ile
 Her yeriñ zībādır ammā el-amāndır gözleriñ

(36a)

3 Olmuşam ber-dār tār-ı zūlf-i ‘anber-bārīña
 Mübtelāyam haṭṭ u hāl u kāmēt ü refṭārīña
 Bī-bedeldir cān fedā ol nergis-i hūn-hāriña
 Her yeriñ zībādır ammā el-amāndır gözleriñ

4 Kākülün itdi perişān bāğ içinde sünbülü
 Lāl ider la‘l-i lebün gülşende şeydā-bülbülü
 Dişleriñ dūr-dāne rūyuñ cennet-i a‘lā güli
 Her yeriñ zībādır ammā el-amāndır gözleriñ

5 Hūsn ü eṭvārīña meftūn oldı hep hāḫ-ı cihān
 Ebruvānıñ oldı mihrāb-ı niyāz-ı ‘āşıkān

¹⁰⁷ Metinde “ طرناز ” şeklinde mânâsız yazılan kelime anlama uygun olarak tannāz (طنانز) şeklinde okunmuştur.

Çeşmiñ ey meh itdi Hāmī-i ğarībi nā-tüvān
Her yeriñ zībādır ammā el-amāndır gözleriñ

2

fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

- 1 ‘Ārızıñ tek ey perī mihr-i cihān-ārā mı var
Naḥl-i ḳaddiñ tek çemende serv-i müsteşnā mı var
Zülf-i müşğiniñ gibi bir ‘anber-i sārā mı var
Dil-rübālıḳda¹⁰⁸ gök altında saña hemtā mı var
- 2 Sen şeh-i iḳlīm-i ḥüsn ü ān olal’dan ey püser
Eylediñ cevır ü sitemle ‘ālemi zīr ü zeber
Fıkr idüp eyle ḳuzum mazlūm āhından ḥazer
Bāğ-ı dehr içre ḥazān görmez gül-i ra‘ nā mı var
- (36b) 3 Mest-i cām-ı nāz u istiğnā olup her rüz u şeb
Seyf-i ebrūlarla yüz biñ ḳan tökersin¹⁰⁹ bī-sebeb
Ḥüb-rüyān-ı cihān içre ‘aceb ey ğonca-leb
Bī-mürüvvet sen gibi bir şūḥ-ı bī-pervā mı var
- 4 Her gören ḥüsnüñ olur meftūn ḳalır ḥayrān u lāl
Eylediñ Leylīleri Mecnūn-şıfat āşüfte-ḥāl
Var biraz ṭab‘ında cānā şimdi āşār-ı melāl
Söyle ketm itme nedir başında bir sevdā mı var
- 5 Dil virir bī-şek baḳan ey şūḥ rüy-i māhiña

¹⁰⁸ Metinde dil-rübālıḳta (دلربالکده) şeklinde hatalı yazılan kelime dil-rübālıḳta (دلربالقه) şeklinde okunmuştur.

¹⁰⁹ Metinde tökersin (طوکرسن) şeklinde hatalı yazılan kelime tökersin (توکرسن) şeklinde okunmuştur.

Zülf ü hatt u hālîne la‘l-i leb-i dilhâhîna
 ‘Âşıkın çokdur velî her lahza hâk-i rāhîna
 Hâmi-āsâ cân virir bir ‘âşık-ı şeydâ mı var

3

fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilün

- 1 Ğayra ülfetle amân ey şâh-ı mülk-i hüsni ü ân
 Gönlümi vakf-ı ğam u sūz u güdâz itdiñ yeter
 Hasretiñle ben yanup tâ key idem âh u figân
 Başıñ için ğayrı inşâf eyle nâz itdiñ yeter
- 2 Câm-ı istignâyı zâlim dem-be-dem nûş eyleyüp
 Mest olup ‘ahd ü vefâ resmin ferâmûş eyleyüp
 Pend-i aġyâr-ı siyeh-rûyı dür-i gûş eyleyüp
 Bâb-ı cevri ü zulmi ehl-i ‘aşka bâz itdiñ yeter
- (37a) 3 Dil virenler ‘aşkıña ey hüsrev-i ‘âlî-cenâb
 Olmadılar hân-ı vaşlıñ ni‘metinden behre-yâb
 Nâr-ı firâkatle vefâ ehlin idüp her dem kebâb
 Bed-meniş kâfir raķîbi ser-firâz itdiñ yeter
- 4 Çok zamândır zümre-i ‘uşşâķ-ı zâr ey meh-cebîn
 Hasret-i ruhsâr-ı mâhîñla ider âh u enîn
 Câna kâr itdi cefâ luţf eyleyüp gel ol yakîn
 Ehl-i dilden ey sitem-hû ihtirâz itdiñ yeter
- 5 Dehr-i fânide çü yokdur Hâmi âşâr-ı beķâ
 Gûş iderseñ pendimi gel itme evķâtı hebâ

‘ Ālem-i ma‘ nāya ‘ azm it cehd idüp ol pür-şafā
Bunca demdir geşt-i hāmūn-ı mecāz itdiñ yeter

4

fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

- 1 ‘ Āşıķam meftūn-ı cānān olmayan bilmez beni
Hānçer-i ‘ aşķ ile ķurbān olmayan bilmez beni
Añlamaz aḥvālīmī her şūfī-meşreb müdde‘ ī
Bāde-nūş-ı bezm-i ‘ irfān olmayan bilmez beni
- 2 Arturup sevdā ser-i pür-şūra her dem zūlf-i yār
İtdiren hep ‘ aşķ-ı dil-berdir baña terk-i diyār
Ehl-i derdem sırrımı nā-dāna itmē āşikār
Ḥikmet-i ‘ aşķ içre Loķmān olmayan bilmez beni
- (37b) 3 Mā‘ilem bir şūḥa cevır eyler ben itdikce niyāz
Raḥm idüp bir dem dil-i bīmāra olmaz çāre-sāz
Öyle zār itmiş beni ol Yūsuf-ı iķlīm-i nāz
Heç ile Ya‘ķūb-ı Ken‘ān olmayan bilmez beni
- 4 Sāķi-i ‘ irfān elinden nūş idüp peymāneyi
Tār-ı zūlf-i yāre bend itdim dil-i dīvāneyi
Hep ‘ alā‘iķden geçüp itdim vaṭan mey-ḥāneyi
Faķır iķlīminde sultān olmayan bilmez beni
- 5 Halk-ı ‘ ālem şekker-i la‘ l-i lebünden kām-yāb
Kalmışam bī-behre ben ancak esīr-i tef ũ tāb
Mürğ-i cānım Ḥāmi-āsā oldu firķatle kebāb

Hasret ü sūz ile biryān olmayan bilmez beni

ŞARKI

5

fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

- (38a)
- 1 Nūş-ı şahbā vaḳtidir geldi bahār
Luṭf idüp gūlzāra gel ey gül-‘ izār
‘ Ārızın̄ görsün gül olsun şermsār
Luṭf idüp gūlzāra gel ey gül-‘ izār
 - 2 Baş egüp sūnbül bezenmiş yāsemen
Gül kızarmış ḡoncalar açmış dehen
Reşk-i cennetdir bu dem şahn-ı çemen
Luṭf idüp gūlzāra gel ey gül-‘ izār
 - 3 Nāy u ṭanbūr u def ü çeng ü rübāb
Sāḡar u cām u şurāḥī vü şarāb
Hep müheyyādır seniñçün bezm-i āb
Luṭf idüp gūlzāra gel ey gül-‘ izār
 - 4 İntizār-ı maḳdemiñle rūz u şeb
Gel perişān-ḡāl bülbul beste-leb
Dem ḡanīmetdir bu dem eyle ṭarab
Luṭf idüp gūlzāra gel ey gül-‘ izār
 - 5 Nār-ı hecristle kebāb oldı ciger
Dāḡ-ı dil olmaḳda günden gün beter
Ḡayrı inşāf eyle istignā yeter

Luṭf idüp gūlzāra gel ey gül-‘izār

6 Ḥasret-i ḵaddiñle serv olmuş nigūn

Ḥāliñ oldı lāleye dāğ-ı derūn

Ḥāmi’niñ bağrını la‘liñ itdi ḥūn

Luṭf idüp gūlzāra gel ey gül-‘izār

İBTİDÂ'İ ĞAZELİYYÂT

(40a)

ḤARFÜ'L-ELİF

BİSMİ'LLÂHİ'R-RAḤMÂNİ'R-RAḤÎM

1

fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilün

- 1 Oldı bismi'llâh ser-levḥ-i kelâm-ı kibriyâ
Hem kilîd-i kufl-ı bâb-ı kenz-i esrâr-ı Ḥudâ
- 2 Tâc-ı pür-zîb-i ser-i ḥamd-ı îlâhî oldı kim
Ḥâmidân-ı Ḥaḳ şeh-i mülk-i ni' amdır dâ'imâ
- 3 *În şekertüm* sofrasında mihmândır dem-be-dem¹¹⁰
Zevḳ-i şîrîn-loḳma-i şükri bulan ehl-i şafâ
- 4 A'zam-ı esmâ-yı zât-ı pâk-i 'âlî vü 'Azîm
Ḥırz-ı ekberdir daḥi miftâḥ-ı ebvâb-ı Hüda
- 5 Dem-be-dem feyz-i 'amîminden olurlar bâ-naşîb
Reh-revân-ı şâh-ı rāhı mülk-i teslîm ü rızâ
- 6 Şu'le-i Ḥürşîdveş her dem derûn-ı 'âşıḳa
Ref'-i zulmet eyleyüp virmekdedir nûr u zîyâ
- 7 Nazm-ı Ḥâmî olsa lâyıḳdır dür-i gûş-ı kirâm
Kim odur her derde cân-ı ḥân-ı luṭf-ı evliyâ

¹¹⁰ Vezin problemi

2

mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün

- (40b)
- 1 Hüdāvendā Raḥīmā Pādişāhā Merḥamet-kārā
Kerīmā Kādirā Perverdīgārā ‘Āfiyet-baḥşā
 - 2 Ğarībem bī-kesem ḥayrān u zāram kūy-ı ğurbetde
Cüdā üftāde-i yār u diyāra el-meded cānā
 - 3 Hevā-yı nefse uydum zāyi‘ itdim bī-bedel ‘ömri
Gerekmez yerlere evḳātımı şarf eyledim ḥayfā
 - 4 Karardı levḥ-i a‘ mālīm sevād-ı cürm ile yekser
Kerem eyle beni rüz-ı cezāda eyleme rüsvā
 - 5 ‘İnāyetle beni kıṭmīr-i bāb-ı evliyā itdiñ
Seniñ luṭfuñla mu‘ tādam amān raḥm eyle yā Rabbā
 - 6 Fazā’ilde edebde mūrīşimdir bü’l-beşer Ādem
Baña ta‘ līmsiz keşf oldu remz-i ‘*allame’l-esmā*¹¹¹
 - 7 Haḳīḳat eyledi ‘irfān yüzünden ‘arz-ı dīdārın
Bilindi hep mezāyā-yı rumūz-ı ‘*urvetü’l-vüşkā*
 - 8 Bu Ḥāmī bendeñi ḥān-ı keremden kām-yāb itdiñ
Libās-ı faḳr içinde oldu şāh-ı mülk-i istiğnā

¹¹¹ “Allah Ādem’e *bütün isimleri, öğretti.*” Kur’an 2/31

3

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

- 1 Reh-nümā kı l dem-be-dem elṭāfiñı yā Rab baña
 almasun ḥubb u rızādan ğayrı bir maṭlab baña
- 2 İtme kim bir laḥza başımdan   ināyet sāyesin
 Her zamān cām-ı visāliñ ola leb-ber-leb baña
- 3 Kı l kerem mir'āt-i dilde naḳş-ı hestî almayup
 Ola zevḳ-i   aşḳ ile şūrîdelik meşreb baña
- 4 Çek   ināyet sürmesinden luṭf idüp çeşm-i dile
 Zāhir olsun sırr-ı esmā vü şıfātıñ hep baña
- 5 Beyt-i dilde mesken itdi Ḥāmiyā sulṭān-ı   aşḳ
 almadı efkār-ı ferdā vü ğam-ı imşeb baña

4

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

- 1 Ey Ḥudā eyle   ināyet merḥamet şefḳat baña
 Ḥacb-i keşret def  olup mekşûf ola vaḥdet baña
- (41a) 2 Al beni benden olam   aşḳ ile fānî dehrde
 Dem-be-dem efzûn ola vicdān ile ḥayret baña
- 3 Eyleme ḥubb u rızā-yı pākden bir dem cüdā
 almasun bîm ü ümîd-i dūzaḥ u cennet baña

- 4 İtme ğāfil bir nefes āgāhlıķdan¹¹² göñlümi
Eyle erbāb-ı dil ü hālātı hem şöhet baña
- 5 Ol ķadar derd ü belā-yı ‘aşķa eyle mübtelā
Olmaya mümkün cihānda bir daķi şıhķat baña
- 6 Himmet-i pākān ile tevfiķiñ eyle reh-berim
Cāy ola luţfuñla ħalvet-ķāne-i vuşlat baña
- 7 Ĥāmi-āsā her ķadar kim rū-siyāhem ey Raķīm
Eylesen ‘izziñ celāliñ ħaķķıķün raķmet baña

5

fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

- 1 Kūy-ı yār ey dil eger cāy-ı iķāmetdir saña
‘Aşķ bi-şek reh-ber-i rāh-ı hidāyetdir saña
- 2 Keşret-i ālām u derd-i ‘aşķdan incinme kim
Her ne gelse dostdan ‘ayn-ı ‘ināyetdir saña
- 3 Cehd idüp bir kāmīl-i şāķib-dili bul bende ol
Yohsa bu ħālet dü-‘ālemde rezāletdir saña
- 4 Birliğe ir ol tevāzu‘-pīşe olma ħod-perest
Bu ikilik şübhesiz şirk ü dālāletdir saña
- 5 Geç ‘alā‘iķden pelās-ı faķr ile faķr eyle kim

¹¹² Metinde āgāhlıķdan (آگاه لکدن) şeklinde hatalı yazılan kelime āgāhlıķdan (آگاه لکدن) şeklinde okunmuştur.

Terk-i tecrîd olmak iksîr-i sa‘ âdetdir saña

6 Gevher-i gûş eyle nuṭṭ-ı kāmili kim her sözi
Bî-bedel biñ türlü ¹¹³ ihsân u kerâmetdir saña

7 Hâmi ‘aşk olsun ki deyr ü Sûmenât-ı ‘aşkda
Ebru-yı cānāne miḥrâb-ı ‘ibâdetdir saña

6

mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün

(41b)

- 1 Dil-i şeydāya ey cānān ṭapuñdur maṭlab-ı a‘ lā
Perîşān ‘aşîka her ān vişālîñ maḳşad-ı aḳşā
- 2 Yañağîñ ḥālidir ey şāh muḥaḳḳaḳ bā-yı bismi’llāh
Yüzüñ mir’ât-ı sırru’llah şaçıñdır *leyletü’l-esrā*
- 3 Kaşîñ miḥrâbına müştāk melek cinn ü beşer âfāk
İderler secde hep ‘uşşāk odur *ḳavseyni ev ednā*
- 4 Cemālîñ *ḳāf ve’l-Kur’ân* ḥatıñdır âyet-i Raḥmān
Lebüñdür çeşme-i ḥayvān ider mevtāları iḥyā
- 5 Haḳ itdi ‘âli-mi‘ rācîñ çü *levlāk oldı* ser-tācîñ
Dü-‘âlem ḥaḳḳı muḥtācîñ eger a‘ lā vü ger ednā
- 6 Vücūduñ ism-i a‘ zamdır dehānîñ sırr-ı mübhemdir
Ṭufeyliñ cümle ‘alemdir çü sensin nüşḥa-i kübrā

¹¹³ Metinde türlü (طورلو) şeklinde hatalı yazılan kelime türlü (تورلو) şeklinde okunmuştur.

- 7 Kapuñda secde eylerler velîlerle peyemberler
Şefâ' at senden isterler ki hattâ Âdem ü Havvâ
- 8 Çü olduñ hatm-i peygamber hep ins ü cinne ey server
Zülâl-i lebleriñ kevşer boyuñdur Sidre-i Tübâ
- 9 Hem evvelsin hem âhirsın dañi ahfâ vü zâhirsın
Müzemmilsin müdeşşirsın ki sensin mazhar-ı esmâ
- 10 Kime hadd ide evşâfiñ Hudâ'dır çünki meddâhiñ
Seniñ vaşfiñdadır nâzil şehâ *Yâ-sîn* ile *Ṭâ-hâ*
- 11 Kapuñda Hâmi-i maḥzûn umar elṭâfiñı dñn gün
Şefâ' at eyle Tañrıçün şefâ' at kânısın cânâ

7

müstef' ilün müstef' ilün müstef' ilün müstef' ilün

- 1 Ey gonca-i bâğ-ı vefâ v'ey naḥl-i gülzâr-ı beḳâ
Cânlar saña olsun fedâ ey ḥaş-ı maḥbûb-ı Hudâ
- 2 Ey mazhar-ı envâr-ı zât v'ey şâhib-i her mu' cizât
İsmiñdir ey kâmil-şıfât Ahmed Muhammed Muştafâ
- 3 Ey şâh-ı cem' -i mürselîn sensin imâmü'l-müttaḳîn
Vaşfiñda münzel ey emîn Qur'an'da *Yâ-sîn Ṭâ* vü *hâ*
- (42a) 4 Ey mefḥar-i İslâm u dñn v'ey *rahmeten li'l-âlemin*

Ey şāhib-i şer‘-i metīn v’ey kāşif-i *kul innemā*

5 Ey ma‘den-i ihsān u cūd v’ey menba‘-ı luṭf-ı Vedūd
Yok sen gibi kāmīl vücūd ey şāfi‘-i rūz-ı cezā

6 Sensin mu‘īn-i her ġarīb emrāz-ı ‘iṣyāna ṭabīb
Bī-şübhe sensin ey Ḥabīb şāh-ı serīr-i *kul kefā*

7 Nefs itdi Ḥāmī-i zebūn bī-çāreye ol reh-nümūn
Kıl vākıf-ı ‘ilm-i ledūn ey şāh-ı iqlīm-i *denā*

8

fe‘ilātūn fe‘ilātūn fe‘ilātūn fe‘ilūn

(fā‘ilātūn)

(fa‘lūn)

1 Ḥāk-i rāhiṇdır eyā Ḥazret-i maḥbūb-ı Hudā
Sürme-i çeşm-i dil-i zümre-i erbāb-ı şafā

2 Ḥubb-ı pākiṇdır eyā şāh-ı serīr-i *levlāk*
Derd-i ‘uṣṣāka revā āyine-i ḳalbe cilā

3 Sensin ey şāhid-i bāzār-ı ḥaḳīḳat bī-şekk
Reh-ber-i rāh-ı hüdā tāc-ı ser-i şāh u gedā

4 Ḥusrev-i mesned-i iqlīm-i tecellīsin hem
Maḫhar-ı nūr-ı Eḫad zübde-i ḥalk-ı dü-serā

5 Geldim ümmīd ile dergāhıñā itme nevmīd
Eyle derd-i dil-i mecruhuma luṭfuñla devā

- 6 Raḥm idüp pey-revi-i nefis ü hevādan kırtar
Pāy-ı dil kıalmaya tā beste-i zencīr-i sivā
- 7 Hāmi yüz tıtdı der-i lıftuḥna ey şāh-ı Rüsöl
‘Afv idüp cürmüni hem eyle sezāvār-ı ‘aṭā

9

fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

- 1 Āsitān-ı dergehiñdir ey Hābīb-i kibriyā
‘Āşık-ı ser-geşte-i dil-ḥasteye dāru’ş-şifā
- 2 Gelmişüz derd ile dārū-yı devā-baḥşıñ bize
Eyle iḥsān ey ṭabīb-i ḥāzık-ı şāhib-‘aṭā
- (42b) 3 Şem‘-i ruḥsārıñ gören pervāne-āsā tā ebed
Fāriğ olmaz yanmadan yakılmadan bir dem şehā
- 4 Verd-i gülzār-ı vişāliñ eyleyüp dil ārzū
Āh u feryād u enīn itmekdedir şubḥ u mesā
- 5 Dil hevā-yı nefse uydı lıft ile kıl bir nigāh
Ref‘ ola tā levḥ-i ḥāṭırdan sivā vü mā-sivā
- 6 Düşmüşem sicn-i ṭabī‘ at içre bī-kes bī-meded
Dest-i lıftuḥla beni kıl bu belālardan rehā
- 7 Hāmi-i şermende geldi ‘acz ile dergāhıñā
Kıl kerem ey pīşvā-yı enbiyā vü evliyā

10

mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün

- 1 Bulunmaz mişli bir hürşīd-i hāverdir ruḥuñ cānā
Ki her bir zerresidir meş‘ al-i Ṭūr u yed-i beyzā
- 2 Kural’dan bu kıbāb-ı nüh felek baḥr-ı ḥaḳīḳatden
Vücūda gelmemişdir sen gibi bir gevher-i yek-tā
- 3 Görüp āb-ı ḥayāt-ı la‘l-i cān-baḥş ü güher-bārīñ
‘Adem olmuş hezārān ‘ayn-ı Hızr u mu‘ciz-i Īsā
- 4 Cemāl-i bī-naẓīrīñ Ka‘be-i ma‘nā bilen ‘ārif
Mu‘teber zūlf-i müşk-efşāna dirler *leyletü’l-esrā*
- 5 Nigāh-ı nīm ile dünyāyı teşḫīr itse kādirdir
Siyeh mest-i şarāb-ı vaḥdet olmuş nergis-i şehlā
- 6 Ümīd-i vaşl iderken nār-ı hecriñle kebāb oldu
Fiğān u āh u feryād itmesün n’itsün dil-i şeydā
- 7 Seniñ vaşfīñda ‘ācizken zebān-ı Hāmi ey dil-ber
Anı şevḳ-i gül-i ruḥsārīñ itdi bülbül-i gūyā

11

fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün

(fā‘ilātün)

(fa‘lün)

- 1 Vuşlat-ı Ḥaḳḳ’a iren zümre-i ḥāşān-ı Hudā
Oldılar ‘aşḳ ile hep ḥāk-i reh-i āl-i ‘abā

(43a)

- 2 Muştafâ seyyid-i kevneyn ü imâmü'l-Hameyn
Murtaẓâ şîr-i Hudâ server-i iqlîm-i beķâ
- 3 Vâriş-i 'ilm-i ledün vâķıf-ı esrâr-ı Nebî
Şâh-ı 'âlem esedu'llâh 'Alîyyü'l-a' lâ
- 4 Anasıdır ol iki ķurretü'l-'aynîñ bî-şek
Ahmed'in gevher-i pākîzesi ya'ni Zehrâ
- 5 Nûr-ı ebşâr-ı Nebî verd-i gülistân-ı 'Alî
İki mâhîñ birisi Şâh Hasan Hülķ-i Rızâ
- 6 Biridir teşne-leb-i deşt-i belâ Şâh Hüseyin
Kim odur seyyid ü sultân-ı cemî'-i şühedâ
- 7 Şecer-i bâğ-ı risâlet şemeridir bî-şekk
Menba'-ı lutf u kerem Şâh 'Alî Zeynü'l-'abâ
- 8 Bâkır u Ca'fer-i Şâdık'dır imâm-ı ber-haķķ
Dest-gîr-i zu'afâ Hazret-i Kâzım'la Rızâ
- 9 Reh-ber-i ehl-i tarîķ oldu Takî ile Nakî
Hasan-ı 'Askeri'dir menba'-ı envâr-ı hüdâ
- 10 Zübde-i âl-i Nebî Mehdi-i şâhib-şevket
Pâdişâh-ı dü-cihân tâc-ı ser-i şâh u gedâ

- 11 Hubb-ı işnâ ‘aşere cân ile ser vir Hâmî
Dest-giriñ olalar kırtaralar rûz-ı cezâ

12

mefâ‘îlün mefâ‘îlün mefâ‘îlün mefâ‘îlün

- 1 Gel açıl taraf-ı gülşende hırâm it ey gül-i ra‘nâ
Ola hâk-i kudûmuñda gül ü bülbül cebîn-fersâ
- 2 Görüp hâliñ ğam u hasretle dâğ olsun dil-i lâle
Ham olsun reşk-i kaddiñle kadi servi çemen-ârâ
- 3 Göñül içre girel’den mihriñ ey meh râh-ı dîdemden
Cihânıñ meh-likâsı hep gözümden çıkdı eşk-âsâ
- 4 Çekerse sübhasın mihrâba karşı ehl-i zühd ey dil
Ham-ı ebrûya sen bak çekme ğam çek râh-ı rûh-efzâ
- (43b) 5 Bu zühd-i huşkdan geç zâhidâ ‘ârif olam dirseñ
Bu bezme gel dimâğı ile ter çek bir kadeh şahbâ
- 6 Amân sâķî keremle meclis-i rindâna teşrîf it
Saña hep muntazırdır sâğar u cām u mey ü minâ
- 7 Bütân şimden girü ehl-i mecâza eylesün cilve
Geçüp şüretten oldı Hâmî ğarķ-ı lücce-i ma‘nâ

13

fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün

(fā‘ilātün)

(fa‘lün)

- 1 Şem‘ -i ruhsârîna pervâne olal’ dan şanemā
Yakılup yanmadan özge yok işim şubḥ u mesā
- 2 Gül yañağıñ görüp āşüfte olup her şeb ü rüz
İderem bülbül-i şeydā gibi biñ türlü¹¹⁴ nevā
- 3 Beste-i kākül-i Leylā olalı dil her dem
Kaysveş deşt-i belāda gezerem bî-ser ü pā
- 4 Hiç mi inşāf u mürüvvet eṣeri yok sende
Niçe bir nāz u tegāfül niçe bir cev̄ ü cefā
- 5 Şevḳ-i rūyuñ ile āteşlere yandı Ḥāmī
Tanrıçün bir kerem it ey büt-i aḥter-sīmā

14

mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün

- 1 Nigārā gül-‘ izārā dil-berā şūḥā cefā-kārā
Kamer-rūyā siyeh-mūyā sitem-ḥū āfet-i cānā
- 2 Sen ü seyr-i gül ü gülşen ben ü ḥākister-i gülḥen
Sen ağyāra ḳadeḥ-baḥşā ben ü ḥasret-keş-i şahbā
- 3 Sen ü zevḳ ü şafā vü rāḥat u āsāyiş-i ḥāṭır

¹¹⁴ Metinde türlü (طورلو) şeklinde hatalı yazılan kelime türlü (تورلو) şeklinde okunmuştur.

Ben ü derd ü belâ vü miḥnet ü şûr u şer ü sevdâ

4 Hezâr-ı gülşen-i ḥüsnüñ olal'dan ey gül-i aḥmer
Cefâ-yı ḥârdan oldı işim efgân u vâveylâ

5 Ḥayâliñ cây olal'dan dîde-i ḥûn-bâra sulṭânım
Aḳar seyl-i sirişkim dem-be-dem mânende-i deryâ

(44a) 6 Yetiş imdâda ey şeh yoḥsa bî-raḥmâne her sâ' at
İder ceşş-i Hülâgû Ḥân ğam-ı mülk-i dili yağmâ

7 Tefâḥürle 'abâ-yı fakrı ber-düş itmişüz Ḥâmî
Bize lâzım degil tâc u kabâ-yı Ḥusrev ü Dârâ

15

fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

1 Dost olsaydıñ nigârâ dehr içinde sen baña
Ġam degildi ḥalk-ı 'âlem olsa da düşmen baña

2 Ravza-i bâğ-ı cinânı eylemezdim ârzû
Olsa ḥâk-i âsitânıñ ey perî mesken baña

3 Gülḥenim gülzâr olur cânâ ger olsañ hem-demim
Şahn-ı gülşen olsa da sensiz olur gülḥen baña

4 Her ne deñlü olsa düşmen düşmene görmez revâ
Kim revâ gördüm bu derd-i bî-devâyı ben baña

- 5 Āh odundan kıl hāzer tā seyr-i nālemden şaķın
İtme çok cev̄r ü cefā ey şūh-ı sīmīn-ten baña
- 6 Serde bir gül-çehre şāhīñ vaşlınıñ sevdāsı var
Virmez anıñçün şafā seyr-i gül ü gülşen baña
- 7 Çıksa cānım cev̄r-i ‘aşkıyla bedenden ol bütüñ
Reh-güzārı üzre ey Hāmī kılıñ medfen baña

16

fā‘ilātūn fā‘ilātūn fā‘ilātūn fā‘ilūn

- 1 Seyr-i ‘ālem sensiz ey meh-rū ḥarām oldu baña
Künc-i ‘uzlet fikr-i rüyuñla maķām oldu baña
- 2 Ḥasret-i la‘l-i lebüñle rüz u şeb mey-ḥānede
Sākinem endişe cām-ı la‘l-fām oldu baña
- 3 Ḥāl-i rüyuñla şemīm-i kākül-i ḥam-der-ḥamīñ
Bā‘iṣ-i sevdā vü terk-i neng ü nām oldu baña
- 4 Çekdi ḥançer katlime āhū gözüñ müşkil bu kim
Ne şehīd itdi ne el çekdi ne rām oldu baña
- (44b) 5 Kays-ı hāmūn-ı ğamam kūh-i belā Ferhādiyem
Ḥāliyā dehr içre ‘āşıklık¹¹⁵ tamām oldu baña
- 6 Ārzū-yı kaşr-ı ḥūr itm̄em nigāru’l-ba‘de-zīn

¹¹⁵ Metinde ‘āşıklık (عاشقك) şeklinde hatalı yazılan kelime ‘āşıklık (عاشق) şeklinde okunmuştur.

Hāk-i kūyuñ ravza-i dārü's-selām oldı baña

- 7 Hāmiyā her laḥza feyz-i raḥmet ü iḥsān-ı dost
Himmet-i pīr-i ḥarābāt ile ʿām oldı baña

17

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

- 1 Bāb-ı cevri dem-be-dem ol şūḥ bāz eyler baña
Ben niyāz itdikçe kāfir-zāde nāz eyler baña
- 2 İltifātın ʿām ider kelb-i raḳībe rūz u şeb
Laḥza laḥza dest-i bī-dādı dırāz eyler baña
- 3 Āşinā-yı sırr-ı çeşm-i mest-i yārem her nefes
Tīr-i müjgānı gelüp ifşā-yı rāz eyler baña
- 4 Secdegāh oldı baña kavseyn-i ebrū-yı nigār
Bī-ḥired sālūsı teklīf-i namāz eyler baña
- 5 Olmuşam Hāmī şehīd-i ḥançer-i ser-tīz-i ʿaşḳ
Bilse ḥālīm dil-rübālar hep niyāz eyler baña

18

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

(fāʿilātün)

(faʿlün)

- 1 Künc-i ʿuzletde ferāḡatda iken dil cānā
Yok idi serde bu efkār bu sūz u sevdā

- 2 Kendi hâlimde idim koymadı çeşm-i mestiñ
Nîm-nigâh ile dil ü dînimi itdi yağmâ
- 3 Dâne-i hâliñi gördükde gönül meyl itdi
Dâm-ı zülfine düşüp oldu cihâna rüsvâ
- 4 Çâh-ı pür-hevl-i ğam-ı firâte düşdüm kerem it
Dest-i luţfuñla amân gel de elim tut şanemâ
- 5 Küşte-i tîĝ-ı ğam-ı ‘aşkıñ ey menba‘-ı nûr
Diyeler rûz-ı cezâ halk şehîd-i a‘ lâ
- (45a) 6 Söyledi pîr-i muĝân bâde-i ‘aşkıñ vaşfın
İşiden zühd ile geçmiş gününe dir hayfâ
- 7 ‘Āşıkıñ derdini ey Hâmi Aristo bilmez
Haste-i ‘aşk olana şerbet-i vaşl oldu devâ

19

mefâ‘îlün mefâ‘îlün mefâ‘îlün mefâ‘îlün mefâ‘îlün

- 1 Olal’dan pâ-y-bend-i halka-i zülfün dil-i şeydâ
Fiĝân itmekdedir hâr-ı elemnden ey gül-i ra‘ nâ
- 2 Keremle gel elim tut hâkden ref eyle teşrîf it
Gözüm yollarda kaldı ey sehî-kaç naķş-ı pâ-âsâ
- 3 Düşürdüñ biñ belâ vü cevır ile hāmûn-ı firkatde
Dil-i Mecnûn’a rahm itmez misin ey kâkül-i Leylâ

- 4 Yetiş imdād için ey Yūsuf-ı gül-pîrehen bir dem
Kerem kıl kalmasun Ya‘ kûb-ı dil hecriñle nâ-bînâ
- 5 Rehiñde intizâr-ı maḳdemiñle ḡāk olanlardan
Keremle çekme dâmen el-amân ey mâh-ı dehr-ārâ
- 6 Giriftâram saña dîniñde nâ-câ’iz midir kâfir
Müselmâna mürüvvet eylemek ey seng-dil tersâ
- 7 Ser-i kūyuñda ser-gerdân gezerken âh idüp Ḥamî
Görüp ḡâlini raḡm itmiş o mâh-ı evc-i istignâ

20

mefâ‘îlün mefâ‘îlün mefâ‘îlün mefâ‘îlün

- 1 Seniñ ruḡsârıña oldukça meyden zîb ü fer peydâ
Benim sînemde efzûn-ter olur sûz u şerer peydâ
- 2 Semâ-ı ḡalbde mihriñ güzâr itse olur her dem
Fezâ-yı ‘âlem-i ḡâtırda şad nûr-ı ḡamer peydâ
- 3 Hezâr u şad hezârân dür şadefden geldi dünyâya
Velîkin olmadı sen gibi bir yek-tâ güher peydâ
- 4 Cihân bâğında cânâ bâğbân şun‘-ı ḡaddiñ tek
Muḡaḡḡaḡ itmedi bir tâze naḡl-i bârver peydâ
- (45b) 5 Ğubâr-ı mâ-sivâdan pāk olur âyîne-i ḡâtır

Derûn-ı dilde oldukça muhabbetden eṣer peydâ

6 Hemân sen kendiñi eyle sezâ-yı ḥubb-ı pāk ey dil
Olur elbet saña bir mürşid-i şāḥib-naẓar peydâ

7 Sücûd it âsitân-ı yâre ey Ḥāmî olur bî-şekk
Saña ḥalvet-serây-ı vuşlata bir rāh-ber peydâ

21

fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilün

- 1 Ey gönül bulmak dilerseñ devlet-i bî-müntehâ
Gir ṭarîḳ-i ‘aşḳa eyle pîr-i rāha iḳtidâ
- 2 Vâsıl-ı ser-menzil-i maḳşûd olam dirseñ eger
Terk-i terk ol ḳalmasun ḳalbiñde ḥubb-ı mâ-sivâ
- 3 Ḳand-i la‘l-i yârdan her kim ki şîrîn-kām olur
İstemez bî-şübhe ‘ayn-ı Ḥıẓr’dan āb-ı beḳâ
- 4 Meyl-i miḥrâb eylemez sen gibi sūfî ehl-i ‘aşḳ
Ger hilâl-ebrû-yı yârı itse miḥrâb-ı du‘â
- 5 Şad hezârân şükr kim Ḥāmî dil-i pür-derdimiz
Himmet-i pîr iledir âyîne-i ‘âlem-nümâ

MÜSTEZÂD

1

mef‘ulü mefâ‘ilü mefâ‘ilü fe‘ulün

mef'ulü fe'ulün

- 1 Ey gülşen-i hūbīde nihāl-i gül-i ra' nā
 Ey kām̄eti tūbā
 Nāz itme amān gel ele al sāğar-ı şahbā
 Vir meclise ārā
- 2 Çokdan berü dām-ı elem ü hecre esīriz
 Bī-çāre faķīriz
 Şabr eylemege tākātımız kalmadı aşlā
 Kurtar bizi cānā
- 3 Bir ben degilem halk-ı cihān hep saña hayrān
 Ey āfet-i devrān
 İklīm-i melāhatde bulunmaz saña hemtā
 Sensin dūr-i yek-tā
- (46a) 4 Bu hūsn ü leṭāfetle bu nāz u bu tegāfūl
 Bu 'anber-i kākūl
 Olduķça saña olma mı yā 'āşık-ı şeydā
 'Alemlere rüsvā
- 5 Bār-ı ğamı çekmekde iken hāl-i tebehle
 Mestāne nighle
 'Aql u dil ü imānımızı eyledi yağmā
 Ol nergis-i şehlā
- 6 Gāhī ruḥ-ı tābānıñı ey şīveli dil-ber
 'Āşıqlara göster

Rahm it fuḡarāya saña tā rahm ide Mevlā
 Ḳadriñ ola a‘ lā

- 7 Terk itdi efendim reh-i ‘ aşkıñda bu Ḥāmī
 Nāmūs ile nāmı
 Dil-ḡaste-i hecriñdir amān eyle müdāvā
 Ḳıl vaşlıñı i‘ tā

NAẒM-I FĀRSĪ

fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

Yā İlāhī ḡürmet-i şāh-ı risālet Muştafā
 Hem be-ḡaḡḡ-ı Āl u Aşḡāb u ḡürūh-ı evliyā

Mā ḡarībānīm ü ḡācetmand ü bī-kes ey Kerīm
 Ez-kerem ez-luṡf-ı ḡod kon ḡācet-i mā-rā revā¹¹⁶

ĠAZEL-İ FĀRSĪ

22

mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün

- 1 Be-meydān-ı muḡabbet telḡ-bāzī ĩn ser ü cānrā
 Be-kām-ı dil kocā bīnī ruḡ-ı bī-miṡl-i cānānrā¹¹⁷
- 2 Der ĩn reh tā ser-i mū der-tu zi-nistī boved bāḡī
 Şevī nevmīd ez-luṡfeş ne-nūşī cām-ı ‘ irfānrā¹¹⁸
- 3 Eger ḡāḡī vişāl-i yār ey dil der-reh-i ‘ aşḡeş

¹¹⁶ Ey Allah’ım risalet şāhı Mustafa’nın ḡürmetine/Ayrıca Āl, Ashāb ve evliyā silsilesi hatırına/Ey cömert! Biz kimsesiz, garip ve ihtiyaḡ sahibiyiz/Kerem ve lūtfuna ihtiyaḡımızı revā gör.

¹¹⁷ Muḡabbet meydanında bu can ve başla oynanan acı oyunda sevgilinin emsalsiz yanaḡının zevki nerede bulunur.

¹¹⁸ Bu yolda sen kılının başına kadar yok olmadıkça bāḡı olamaz, lutfundan ümitsiz olup irfān kadehinden içemezsin.

Fedā-yı küfr-i zülfeş sâz evvel ‘aql ü îmânra¹¹⁹

- 4 Tu ez-esrâr-ı vahdet key be-rî bûd tâ çü âyîne
Be-dil-şâfî ne-kerdî âşinâ gebr ü müselmânra¹²⁰

- (46b) 5 Be-deyr ü Sûmenât u Ka‘be vü bût-hâhe yek dil rov
Ki her câ menzil-i ‘aşkest mî-cû yâr-ı yârânra¹²¹

- 6 Ğarîbânî ki der-ḥāk-i ser-i kûyeş vaṭan kerdend
Birûn kerdend zi-dil ârzû-yı bâğ-ı Rıdvânra¹²²

- 7 Be-kām-ı dil resî bî-şek der-în reh ez-ser-i iḥlâş
Me-deh ez-dest Ḥāmî dâmen-i luṭf-ı ‘azîzânra¹²³

23

mef‘ûlû fâ‘ilâtü mefâ‘ilü fâ‘ilün

- 1 Sâkî bi-yâr bâde-i ‘ahd-i elestrâ
Şüyîm tâ zi-dil hemî in naḳş-ı hestrâ¹²⁴
- 2 Bi’şnev niyâz-ı ehl-i dilânra vü câm deh
Me’şnev kelâm-ı zâhid-i zâhir-perestrâ¹²⁵
- 3 Me’gzâr tâ be-meclis-i ‘uşşâk reh* reved

¹¹⁹ Ey dil! Aşkının yolunda yâre kavuşmak istiyorsan önce akıl ve imanı, onun zülfünün küfrüne feda et.

¹²⁰ Sen, kâfir ve müslümanı gönlüne âşinâ kılsaydın, ayna gibi vahdet sırlarına vakıf olurdu.

¹²¹ Ka‘be’ye de, kiliseye de havraya da aynı gönülle git. Her yer aşkın mekânı oldukça yâri de yârleri de ararsın.

¹²² Köyünün başköşesini vatan edinen garipler, gönülden Rıdvân bağının arzusunu çıkardılar.

¹²³ Şüphesiz bu yolda, gönlünün arzusuna ihlâsla ulaşacaksın Ḥāmî, yeter ki azizlerin lütuf eteğinden elini çekme.

¹²⁴ Sâkî! Getir elest yemininin şarabını ki gönülden bu varlık nakşını yıkayalım.

¹²⁵ Gönül ehlinin isteğini işitip kadehi ver. Görünüşte zahid olanların sözünü dinleme.

* Reved (reften) fiili metinde emr-i hâzır olan “be-reved” şeklinde yazılmış olup vezni bozmaktadır. “Reved” dilek şekli aynı anlama geldiğinden vezni bozmayan bu şekli kullanılmıştır.

Zühhād-ı huşk mağz-i surāhī-şikestrā¹²⁶

4 Ez-behr-i şayd-i māhi-i dil her dem ān nigār

Pür tāt kerde zülf-i kec hemçü şebestrā¹²⁷

5 Hāhī ki rehberī be-ḥarem-i vişāl-i dūst

Hāmī be-zen be-dāmen-i pīrān tu destrā¹²⁸

24

müstef' ilün müstef' ilün müstef' ilün müstef' ilün

1 Behr-i Hudā ey pür-cefā yek reh nazār kon sūy-ı mā

Rū-be-rū yet āverdeim vā-pesīn mekr-dān rūy-ı mā¹²⁹

2 Bā-tīr-i müjgān dem-be-dem zaḥm er-zenī ber-dil çe gam

Mā ' aşīkānīm ey şanem cān bāḥten şod hūy-ı mā¹³⁰

3 Bī-rūy-ı māhet her demī āyed be-mā renc u gāmī

Pīş āgeh āyed ḥurremī ey dil-ber-i dil-cū-yı mā¹³¹

4 Bī-tū ne-mī-ḥāhed behār-ı şaḥra vü seyr-i lāle-i zār*

Ber-kū çisān gīred qarār murğ-ı dil-i hoş-gū-yı mā¹³²

5 Ez-fürkatet ey serv-i nāz dil der-teb ü sūz u güdāz

¹²⁶ Kuru zāhid, tā aşıklar meclisine kadar yol kat etse de, kırk sürahinin özünden vazgeçme.

¹²⁷ O güzel her an gönül avı için, eğri zülfünü güneşi gibi parlattı.

¹²⁸ Hāmī! Dosta kavuşma haremi için bir rehber istiyorsan, elini pīrlerin eteğinden kavra.

¹²⁹ Allah için ey pür cefā! Bir kez bizim tarafımıza bak. Sonunda yüzyüze geldik bize hile yapma.

¹³⁰ Kırpık oklarıyla üst üste dil üstüne yara açsan ne gam? Ey put gibi sevgili! Biz aşıkınız cān fedā etmek bizim âdetimizdir.

¹³¹ Ey gönül alan sevgili! Mutluluk önceden haberdar olmalıdır. Senin yüz ayna bir anda gam ve zorluk gelmekte.

* Bu mısra da vezin hatası vardır.

¹³² Sensiz, kırın baharı ve lale bahçesinin seyri gerekmez. Sensiz bizim güzel sözlü gönül kuşumuz nasıl ve nerede karar kılsın?

Geşte be-şebhâ-yı dırâz bâlîn-i mâ zânû-yı mâ¹³³

(47a) 6 ‘Âlem şeved zîr ü zeber gerded ‘adem nûr-ı kamer

Be-ref‘ zi-ruḥ gîred eger mâh-ı hilâl-ebrû-yı mâ¹³⁴

7 Hâmî tuyî ehl-i vefâ yek-dem biyâ behr-i Hudâ

Biş’nev resân bâ-dil-rübâ efgân u hây u hüy-ı mâ¹³⁵

ḤARFÜ'L-BÂ

25

mef‘ülû mefâ‘ilü mefâ‘ilü fe‘ülün

1 Ben ‘âşıkı maḥrûm-ı likâ eyleme yâ Rab

Hâmûn-ı felâketde rehâ eyleme yâ Rab

2 Luṭfuñla beni menzil-i maḥşûda yetişdir

Pâ-beste-i zencîr-i sivâ eyleme yâ Rab

3 ‘Acz ile sığındım saña raḥm eyle elim tut

Maḡlûb-ı yed-i nefis ü hevâ eyleme yâ Rab

4 Pâk it keremiñ âbı ile cübbe-i cāmı

Âlûde-i çirk-âb-ı riyâ eyleme yâ Rab

5 Dil-ḥaste vü zâram meded it özge ḳapudan

Cüyende-i iḥsân u devâ eyleme yâ Rab

¹³³ Ey nâz servisi! Aynılığından gönül hararetdе, yanmada ve yakılmadadır. Sensiz uzun geceler yastığımız dizimizde geçti. (yani uyumadık)

¹³⁴ Eğer bizim hilal kaşlı ayımız yanağını yukarı kaldırsa âlem alt üst olup yokluk ay nuruna döner.

¹³⁵ Hâmî sen vefâ ehlinin! Allah hakkı için bir kez gel de işitip gönül alan sevgiliyle ağlayıp inlememize yetiş.

- 6 Geldim der-i ihsāna olup luṭfuña maḡrūr
 ‘Afv it günehim ḡahra sezā eyleme yā Rab
- 7 Ġurbet-zede Ḥāmī ḡuluña rāh-ı rızāda
 Tevfīḡiñi yār eyle cüdā eyleme yā Rab

26

mef‘ülü mefā‘ilü mefā‘ilü fe‘ülün

- 1 Bāb-ı keremiñden bizi dūr eyleme yā Rab
 Dil-çeşmiñi aç luṭf ile kūr eyleme yā Rab
- 2 Uydurma bizi nefis-i ḡaṭā-kār-ı ḡabīşe
 Hep kārımızı fışḡ u fücūr eyleme yā Rab
- 3 Eyle beni şāḡib-edeb ü kār-ı tevāzu‘
 Ser-mest-i mey-i cām-ı ḡurūr eyleme yā Rab
- 4 İt ḡalbimizi zıkr-i müdāmıñ ile āḡāh
 Ġaflet ile bī-zevḡ ü ḡuzūr eyleme yā Rab
- (47b) 5 Ḥıfz it bizi luṭfuñ ile ef‘āl-i ḡaṭādan
 Bed-pīşe vü ḡod-bīn ü ḡayūr eyleme yā Rab
- 6 Maḡşūdımız ol hem daḡi mārende-i zūhhād
 Maṭlūbımızı ḡūr u ḡuşūr eyleme yā Rab
- 7 Ḥāmī ḡuluñı luṭf u ‘ināyet ile bir dem

Maḥrûm-ı füyûzât ile nûr eyleme yâ Rab

27

mefâ‘îlün mefâ‘îlün mefâ‘îlün mefâ‘îlün

- 1 Benim tek hîçkes maḥzûn u nâ-kâm olmasun yâ Rab
Giriftâr-ı belâ vü hecr ü âlâm olmasun yâ Rab
- 2 Cüdâ yâr u diyârından düşüp vâdî-i firqatde
Yanup âteşlere bî-şabr u ârâm olmasun yâ Rab
- 3 Olup dîvâne sevdâlarla bâzâr-ı melâmetde
Giribân-çâk idüp rüsvâ vü bed-nâm olmasun yâ Rab
- 4 Kebâb-ı ḥâm-ı sūz-ı âteş-i hicrân olup ḳalbi
Ḥuzûr-ı puḥtegân-ı ‘aşḳda ḥâm olmasun yâ Rab
- 5 Reh-i ‘aşḳ u muḥabbetde ümîd-i râḥat eylerken
Dil-i âvâre-i hāmûn-ı evhâm olmasun yâ Rab
- 6 Ḥarâret-i cigerden sūz-ı ḡamdan derd-i firqatden
Şebi rûz-ı ḳıyâmet gündüzi şâm olmasun yâ Rab
- 7 Ṭaleb-kâr-ı vişâl-i yâr olan ‘âlemde Ḥâmîveş
Nişân-ı tîr-i ṭa‘n-ı ḥâş ile ‘âm olmasun yâ Rab

28

fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilün

- 1 ‘Āşık-ı ruḥsārīnām ey seyyid-i ‘ālī-neseb
‘Abd-i bī-miḳdārīnām ey ḥüsrev-i ümmī-laḳab
- 2 Pīşvā-yı enbiyā vü evliyāsın hem daḥi
Maḥrem-i esrār-ı *mā evhāsın* ey faḥr-ı ‘Arab
- 3 Aşl sensin başıña *levlāk tācın* koydı Hāḳ
Şübhe yok kim ḥilḳat-i eşyāya olduñ sen sebeb
- (48a) 4 Kıl kerem kim verd-i ruḥsārīn görüp şeydā gönül
Ḥasretiñle āh u zār itmekdedir her rüz u şeb
- 5 Rāh-ı ‘aşkıñ içre dil hep varını itdi fenā
La‘l-i nābīndan seniñ āb-ı beḳā eyler taleb
- 6 N’ola kılsañ bir naẓar şāhā dil-i maḥzūnuma
İltifātıñla ola sāğar-keş-i zevḳ-i ṭarab
- 7 Rū-siyeh şermende Ḥāmī geldi bāb-ı luṭfuña
‘Afv kıl cürmin eger itdiyse bir terk-i edeb

29

fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

- 1 Gül cemālīñ seyr idel’dē dīde-i cān ey Ḥabīb
Oldı gönüm şevḳ-i ruḥsārīnla şeydā ‘andelīb
- 2 Geçmem ‘aşkıñdan eger tīg-ı sitemle ser-te-ser
Çāk çāk itse gül-āsā cismimi ḥār-ı raḳīb

- 3 Hân-ı vaşlıñdan ser-â-ser halk-ı ‘ âlem behre-yâb
Kalmışam cânâ ben bî-mâye bî-kes bî-naşîb
- 4 Raḥm kıl kim âteş-i peyker-güdâz-ı hecr ile
Cism ü cânım oldu aḥger kalmadı tâb u şekîb
- 5 Her zamân aḡyâr-ı bed-fercâm ile şoḥbetdesin
Bir nefes inşâf idüp ben zâra olmazsın qarîb
- 6 Eyle iḥsân koy qâdem bâlîn-i bîmârânîña
Haste-i ‘ aşka devâ luṭfuñdur ey ḥâzık ṭabîb
- 7 Kâş olaydı bir nefes bezm-i vişâliñ maḥremi
Olmadan derd ü ḡam-ı fırkat ile Ḥâmî ḡarîb

30

mefâ‘îlün mefâ‘îlün mefâ‘îlün mefâ‘îlün mefâ‘îlün

- 1 Görüp qand-i lebiñ ṭûṭî-i dil ey şūḥ-ı şekker-leb
Taḥassürle yanup tâ şubḥ-dem feryâd ider her şeb
- 2 O mihr-i ḥüsnden qurb-i vişâl ümmîd iderken dil
Hilâl itdi teni hicrân u derd ü sūz u tâb u teb
- (48b) 3 Ḥayâl-i şüretiyle şüret-âsâ öyle ḥayrânam
Ki her kim görse ḡann eyler beni bir rûhsuz kâleb
- 4 Degildir şimdi ey şūfî ezel bezminde olmuşdur

Dil-i dīvānemiz ol dūrd-keş rindāna hem-ser hep

5 Kadeh nūş eylesem ebrū-yı hūbāna sūcūd itsem
Beni ʔa' n itme ey zāhid ki rindāna budur mezheb

6 Silindi naķş-ı fīkr-i nīk ü bed mir'āt-i hāṭırdan
Rızā-yı yārdır ancaķ gōñülde maķşad u maṭlab

7 Bu ğurbet-hānede rencūr-ı ğamdır Hāmi-i bī-kes
Habībīñ haķķıçün derdine dermān eyle sen yā Rab

31

mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

1 Şehā Mışr-ı melāḥat içre sensin Yūsuf-ı mergūb
Saña hūbān-ı 'ālem kuldur ey maḥbūb-ı her maḥbūb

2 Duyal'dan ey yüzi gül gūş-ı dehr āvāze-i ḥüsnüñ
Füzün olmaķdadır her dem cihānda fitne-i āşūb

3 Düşer çāh-ı zeneḥdānıñ görüp biñ māh-ı Ken' ān'ı
Fırāķıñla olur bī-nūr yüz biñ dīde-i Ya' kūb

4 Sūvār-ı raḥş-ı nāz ol dil-berā tā reh-güzārıñda
Hep itsün nāzeninler zūlf ile müjgānların cārūb

5 Olal'dan ṭālib-i bezm-i vişāliñ Hāmi-i şeydā
Seniñçün koymadı cānā sivādan dilde bir maṭlūb

32

fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün

(fā‘ilātün)

(fa‘lün)

- 1 Ruḥ-1 gül-nārıñı ey dil-ber-i pākīze-neseb
Görse ebsem mi durur ‘āşık-1 bülbül-meşreb
- 2 Raḥm idüp bir naẓar it ey gül-i ter şubḥ u mesā
Bu nevā hāy dil-i zār seniñçündür hep
- 3 Laḥza laḥza dile ey āfet-i cān ‘aşkıñdan
Geliyor sūz u güdāz u elem ü tāb u ta‘ab
- (49a) 4 Oldı dil ‘aşqda üstād cünūn dersinde
Eyledi ‘aql-1 Felāṭūn’ları tıfl-1 mekteb
- 5 Bezm-i ‘irfāna sezāvār olayım dirseñ eger
Ḥod-perest olma bilüp nefsiñi ol şāḥib-edeb
- 6 Olamaz ‘aşq gibi reh-ber-i rāh-1 Mevlā
‘Aşqdır ‘āşıka miftāḥ-1 der-i her maṭlab
- 7 Ka‘be-i kūyuña Ḥāmī iderek sa‘y-1 Şafā
Ṭavf ider esved-i ḥālīñ öpebilmez mi ‘aceb

33

mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün

- 1 Şanurdum evvelā cevır ü cefā ağyardandır hep
Muḥakkaḥ şimdi bildim kim sitem-ḥū yārdandır hep

- 2 Cihān içre düşen āşūb u ğavġālar kıyāmetler
O naḥl-i nāz-perver kām̄et-i dildārdandır hep
- 3 Baña sūḳ-ı melāmetde bu sevdālarla rüsvālīk
Şemīm-i turre-i ğiysū-yi ‘anber-bārdandır hep
- 4 Düşüp dām-ı belāya ḥabs-i zindān-ı kafes olmak
Saña ey ‘andelīb efzūnı güftārdandır hep
- 5 Bu şıḳletler küdür̄etlerle derd-i ser emān sāḳī
Bize her dem ḥumār-ı bāde-i gül-nārdandır hep
- 6 Sovuḳluḳ hem girān-cānlıḳla kāfirlik saña zāhid
Bu züh̄d-i ḥuşk u zīb-i riş ile destārdandır hep
- 7 Füyūzāt-ı İlāhī Ḥāmi geldikçe saña her dem
Yāḳīn bil ḥubb-ı āl-i Aḥmed-i Muḥtār’dandır hep

34

mefā‘ilün fe‘ilātün mefā‘ilün fe‘ilün

- 1 Getürse bezme ayağıyla sāḳi bāde-i tāb
Esās-ı tövbemi ḳor dilde rind-i sīne-kebāb
- 2 Dilā bu ḳayd-ı sivādan sen evvel āzād ol
Tecerrüd eyle gelüp şöñra¹³⁶ eyle ‘ālem-i āb

¹³⁶ Metinde “şoñra” kelimesi farklı bir imlayla, “صونكره” şeklinde yazılmıştır.

- (49b)
- 3 Hezār şūfī ider ‘azm-i hāne-i hammār
İderse nīm-nigeh ol çeşm-i mest hāne-ḡarāb
 - 4 Düşer zamānede ānīde şad hezār āşūb
O māh mihr-i ruḡundan eger götürse niḡāb
 - 5 Bulunca rūy-i nigār āb u tāb şahbādan
Derūn-ı ‘āşık olur mişl-i kûre-i şīm-āb
 - 6 Bileydi zevk-i mey-i ‘aşkı zāhid-i ḡod-bīn
İderdi naḡd-i dil ü dīni şarf-ı cām-ı şarāb
 - 7 Sa‘ ādet-i dü-cihān isteseñ eger Ḥāmī
Enīs-i ‘aşk olup olma celīs-i şeyḡ ile şāb

35

mef‘ūlū fā‘ilātū mefā‘ilū fā‘ilūn

- 1 Her kim ki itdi pīr-i ḡarābāta intisāb
Maḡşūda irdi itdi dü-‘ālemden ictināb
- 2 Bu bezmgehde çekmedi şahbā-yı vuşlatı
Sīḡ-i firāḡda cigerin itmeyen kebāb
- 3 Dil olamaz ḡaḡīḡat-i eşyāya muṡṡali‘
Cism olmadan ṡarīḡ-i muḡabbetde çün turāb
- 4 Nā-kām olup bu yolda çeken renc ile ta‘ab
Her bir murāda irdi ebed oldı kām-yāb

- 5 Nûş eyleyen bu mey-kede-i ‘aşqdan kadeh
Hakḳā ki girdi cennet-i ‘irfāna bî-ḥesāb
- 6 Maḥv it şıfâtı zāta ki tā çeşm-i cānıña
Her kaçre bir muḥîṭ ola her zerre āfitāb
- 7 Koy āsitāna şıdḳ ile Ḥāmî ser-i niyāz
Raḥm eyleyüp saña ide tā dost fetḥ-i bāb

36

fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

- 1 Kākülün cānā gül-i ruḥsāra oldukça niḳāb
Cism ü cānımda düşer ḥasretle yüz biñ ıztırāb
- (50a) 2 Oldı gönölüm mübtelā-yı tār-ı zülf-i ‘anberiñ
Baḳ ne sevdālar getürmüş başıma ol müşk-i nāb
- 3 Nūr-ı vechiñle ziyālansun ağarmış gözlerim
Nālemi gūş eyle ey şūḥ itme benden ictināb
- 4 Varımı yağmāya virdi çeşm-i mest-i kāfiriñ
Eyle inşāf itme baḡrım nār-ı hecriñle kebāb
- 5 Sen melāḥat mülkiniñ sultānısın ben bir gedā
N’ola ḥān-ı iltifātından olursam behre-yāb
- 6 La‘l-i mey-gūnuñ zülālinden baña luṭf eyle kim

Merhem-i zaḥm-ı nihānım olsun ey ʿālī-cenāb

7 Yaḳma cānım cevr ile aḥvālīmı gör raḥm kı
Derdime eyle devā şāhım yeter nāz u ʿitāb

8 Laḫza laḫza kākülünden şāne açdıḳça girih
Rište-i cāna düşer ey meh hezārān piç-tāb

9 İtme red ey şāh-ı ʿālem bāb-ı luṭfuñdan beni
Bir ğarībem senden özge şāha itmem intisāb

10 Bir teraḥḫum eyle taʿmīr it yaḳılmış gönlümi
Nāzenīnim virme ben miskīne Tañrıçün ğadāb

11 Hāmiʾye bir cām şun başıñçün ey sulṭān-ı ḫüsn
İtmeden ceyş-i küdüret kişver-i ḳalbin ḫarāb

37

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

1 Sāḳiyā luṭf it seḫer vaktinde bir cām-ı şarāb
Şeyḫ-i rüʾyā-bīn gibi olmaya ʿömrüm şırf ḫāb

2 Böyle nuṭḳ itmiş ḫarābāt ehline pīr-i muḡān
İçmeden mey kimse maḫbūbını görmez bī-ḫicāb

3 Mey-i pūr-sitem ʿāşıḳam her meh-i tābāna kim
Muşḫaf-ı ḫüsnünden ancak bir varāḳdır āfītāb

- 4 Sihr ile ĩmānımı yağmāya virdi ğamzesi
Nīm-nigehle çeşm-i mesti itdi dīn mülkin ħarāb
- (50b) 5 Deyr içinde ol büt-i tersā beni bir cām ile
Mest idüp teklīf-i zünnār itse itmem ictināb
- 6 Sübhasın zünnār iderdi şad hezārān zāhidiñ
Gösterüp dīdār eger alsaydı vechinden niķāb
- 7 Hem-dem olmañ yār ile Hāmī saña mümkün midir
Sen gedā-yı aħķar ol şāhenşeh-i ‘ālī-cenāb

38

mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün

- 1 Şehā Mışr-ı melāḥat içre sensin Yūsuf-ı merġūb
Saña ḥūbān-ı ‘ālem ḳuldur ey maḥbūb-ı her maḥbūb
- 2 Duyal’dan ey yüzi gül gūş-ı dehr āvāze-i ḥüsnüñ
Füzün olmaḳdadır her dem cihānda fitne-i āşūb
- 3 Düşer çāha zeneḥdāniñ görüp biñ māh-ı Ken‘ ānı
Olur hecriñle nā-bīnā hezārān dīde-i Ya‘ ḳūb
- 4 Sūvār-ı raḥş-ı nāz ol taşra çık tā ḥāk-i rāhiñda
Hep itsün nāzeninler kākül ü müjgānların cārūb
- 5 Olal’dan tālīb-i bezm-i vişāliñ Hāmī-i şeydā

Seninçün koymadı cânâ sivâdan dilde bir maṭlûb

39

fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilün

- 1 ‘Arz-ı ḥâlim Tañrıçün güş eyle ey ‘âlî-cenâb
Raḥm idüp gözyaşına dūr eyle rûyuñdan niḳâb
- 2 Dem-be-dem ḳanlar döker cellâd-ı ğamzeñ ey perî
Baḳmıyor ‘uṣṣâḳa ṣehlâ gözleriñ¹³⁷ der-mest-i ḥâb
- 3 Öldürür ‘uṣṣâḳı cânâ nâz u istiġnâlarıñ
Cân baġışlar dem-be-dem güftâra gelse la‘l-i nâb
- 4 Böyle sevdâya düşüp rüsvâ-yı bâzâr olmama
Bâ‘ iş oldu ol ṣemîm-i sünbül-i pür-pîç ü tâb
- 5 Bir mürüvvet ḳıl esâs-ı cism-i zârım ey perî
Olmasun tûfân-ı seylâb-ı sirişkimle ḥarâb
- (51a) 6 Öyle sūzândır gönül ger taşra çıkşa şu‘lesi
Hep olur mürġ-i hevâ vü mâhi-i deryâ kebâb
- 7 İltifâtıñla cihân ḥurrem ṣehâ Ḥâmî ḳuluñ
Künc-i ğamda tâ be-key ḳalsun giriftâr-ı ‘azâb

ĠAZEL-İ FÂRSÎ

40

¹³⁷ “... كوزلركدر ...” (... gözleriñ der-mest-i ...) ifadesinde ك with ذ harfî birleşik olarak yazılmıştır(ımlâ özelliġi).

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

- 1 Dilem ez-hecr-i tu ey şūh kebābest im şeb
Dīde ez-dūri-i rūy-ı tu pūr-ābest im şeb¹³⁸
- 2 Dīdem ān ' arız-ı ħorşīd-i cihānsūzetrā
Ĥāne-i qalb-i men eş-şevk be-tābest im şeb¹³⁹
- 3 Be-ĥıyāl-i leb-i la' let şanemā ser-mestem
Ki merā dā' iye-i cām-ı şarābest im şeb¹⁴⁰
- 4 Men der-īn derd-i ser ey dūst zi- ' aks-i ruĥ-ı tu
Çeşm-i aġyār çü mīnā-yı gül-ābest im şeb¹⁴¹
- 5 Güft gū men be-ĥıyāl-i tu konem tā dem-i şubĥ
Dīgerān lāyık-ı ān luţf u ĥiţābest im şeb¹⁴²
- 6 Yek naţar sūy-ı men dil-şode kon behr-i Ĥudā
Ĥālem ez-derd ü ġam-ı ' aşk-ı ĥarābest im şeb¹⁴³
- 7 Īn çe leb-teşnegi vū tāb u teb ü ĥasret u ġam
Ĥāmi ber-gūy meger rūz-ı ĥisābest im şeb¹⁴⁴

41

mef' ulū fā' ilātū mefā' ilū fā' ilün

¹³⁸ Ey şūh gönlüm senin ayrılığınla kebab olmuştur. Göz, senin yüzünden uzak kalmakla bu akşam su içinde kalmıştır.

¹³⁹ Gözüm, o dünyayı yakan güneş gibi yanağında, kalp evim bu akşam şevkle çarpmakta.

¹⁴⁰ Put gibi sevgili! Kırmızı dudacağının hayaliyle sermestim. Ki o bu gece bana, şarap kadehinin şevkini artırmakta.

¹⁴¹ Ey dost! Ben senin yanağının aksinden doğan baş ağrısıyla düşman gözünü bu gece, gül suyu kadehi gibi görürüm.

¹⁴² Benim, senin hayalinde sabahladığım dedikodudur. Bu gece başkaları o hitaba ve lutf'a layıktır.

¹⁴³ Allah için bir kere tarafıma aşıkane bir bakış at. Gam ve dertten halim aşk harabı olmaktadır bu gece.

¹⁴⁴ Bu ne susuzluk, ızdırāb, ateş, hasret ve gamdır. Söyle ey Hāmi! Bu gece yoksa hesap günü müdür?

- 1 Ān mäh dūr ger koned ez-rūy-ı Һod niķāb
Bīned fūrū reved meh ü Һorşīd ez-Һicāb¹⁴⁵
- 2 Envār-ı mihr-i Һüsn tu dīd ez-kemāl-i ‘ acz
Mālīd rū-be-Һāk durust mäh u āfitāb¹⁴⁶
- 3 Der-çeşm ü dil Һıyāl-i tu tā cāy-gīr şod
Der-dil ne-mānd şabr zi-çeşm-i remīd Һāb¹⁴⁷
- 4 Āheste rān zi-behr-i Һudā raḥş-ı nāzrā
Bār-ı ğam-ı men çe mī-konī ey seng-dil şitāb¹⁴⁸
- (51b) 5 Ber-gū zi-mā çe cürm ü ḥatā āmed ey şanem
Geştem lāyık-ı sitem ü zulm-i bī-ḥisāb¹⁴⁹
- 6 Ez-ḥad gozeşt nāz u teġāfūl teraḥḥumī
Ber-ḥāl-i ‘ aşıkān kon u ez-luṭf-ı ruḥ me-tāb¹⁵⁰
- 7 Mihr-i nigār ez-dil-i mā ki şeved birūn
Ḥāmī be-rāḥ-ı ‘ aşk eger ten şeved türāb¹⁵¹

ḤARFÜ'T-TĀ

42

mef'ulū fā'ilātū mefā'ilū fā'ilūn

¹⁴⁵ Eğer o ay yüzlü sevgili yüzünden örtüyü çıkarırsa, ay ve güneş bunu görüp utançlarından yerin dibine batır.

¹⁴⁶ Ay ve güneş, senin güzellik güneşinin nurlarını tam bir acziyetle görüp toprağa yüz sürdüler.

¹⁴⁷ Göz ve gönülde hayalin yer edeli, gönülde sabır kalmayıp gözden uyku kaçtı.

¹⁴⁸ Allah için nāz atını yavaş sür. Ey taş gönüllü! Bu hızla benim gam yükümü ne hale koymaktasın?

¹⁴⁹ Söyle ey put gibi sevgili bizden sana ne gibi bir hata ve suç geldi ki sayısız zulüm ve baskıya maruz kaldık?

¹⁵⁰ Bilmezden gelmen ve nazın haddi aştı. Aşıkların haline merhamet edip lütfundan yanağını parlatma.

¹⁵¹ Put gibi güzel sevgilinin sevgisi kalbimizden, aşk yolunda toprak olmayınca çıkmaz.

- 1 T̤ūr-ı dile tecellī idel'den cemāl-i dost
Gıtmez bir ān bu çeşm ü gönülden hayāl-i dost
- 2 Ebşār-ı cāna cümle cihetden hicābsız
Keşf oldu vech-i neyyir-i rüşen-mişāl-i dost
- 3 Hayy-ı ebed olur içen 'aynū'l-hayātđır
Bī-şübhe kaçre āb-ı hayāt-ı zülāl-i dost
- 4 Bir dāne-vār sünbüledir cilveler ider
Dil-gülşeninde dem-be-dem ol haţţ ü hāl-i dost
- 5 Bu gülşen-i şafā-gedede i' tidālde
Bī-mişldir o kām̄et-i nev-res nihāl-i dost
- 6 Bir cür' a nūş iden mey-i minā-yı 'aşqđan
Oldı ebed belā-keş ü āşüfte-hāl-i dost
- 7 Her geh ki cism-i hesti kaçarsa miyāneden
Cān ola Hāmi dāhil-i bezm-i vişāl-i dost

43

mefā'īlün mefā'īlün fe'ūlün

- 1 Seniñ 'aşkıñla dil nālāndır ey dost
Ġamıñla rüz u şeb giryāndır ey dost
- 2 İçüp bezm-i ezelde cām-ı 'aşkıñ
Ebed ser-mest ser-gerdāndır ey dost

- (52a)
- 3 Seniñ vech-i kadîmiñ nûrî her dem
‘Ayân her zerrede tâbândır ey dost
 - 4 Münezzehsin mekândan lâ-mekânsın
Saña me’vâ dil-i merdândır ey dost
 - 5 Cemâliñ göremez her çeşm-i aḥvel
Gören çeşm-i dil ü ‘irfândır ey dost
 - 6 Göñül pâk oldı geçdi mâ-sivâdan
Saña çün vâlih ü ḥayrândır ey dost
 - 7 Cemî‘ -i *mâ ḥalaḳ* içre bilâ-zann
Ḥabîbiñ kâmil-i insândır ey dost
 - 8 Cemâliñ şem‘ ine divâne göñlüm
Döner pervâneveş sūzândır ey dost
 - 9 Seniñle olsa cāyım ḳa‘r-ı dūzaḥ
Baña ol ravza-i Rıdvan’dır ey dost
 - 10 Yerim sensiz olursa bâğ-ı Firdevs
Ne zindân bed-ter ez-nirândır ey dost
 - 11 Düşüp sevdâ-yı ‘aşḳa Ḥâmi-i zâr
Saña biñ cân ile ḳurbândır ey dost

44

mefā‘īlün mefā‘īlün fe‘ūlün

- 1 Göñül beyti saña meskendir ey dost
Dür-i esrârîña mahzendir ey dost
- 2 Ezelden tâ ebed ahfâ vü zâhir
‘Înâyet cümleye sendendir ey dost
- 3 Cemâliñ pertevinden cümle zerrât
Mişâl-i mihr ü meh rûşendir ey dost
- 4 Hevâ ile hevesden pâk olan dil
Tecelligâh-ı müstaḥsendir ey dost
- 5 Seniñle gülḥenim Ḥuld-ı berîndir
Cinân sensiz baña gülḥendir ey dost
- 6 Dil *ermî* kûydur Ṭûrunda gûyâ
Şubân-ı vâdi-i Eymen’dır ¹⁵² ey dost
- (52b) 7 Seniñ ‘aşkıñla ḳalb-i pâk-i kâmil
Bilâd-ı ṭayyib ü me’mendir ey dost
- 8 Muḥabbetle dil-i Ḥâmî hemîşe
Şafâ-baḥş-ı gül ü gülşendir ey dost

¹⁵² Eymen vadisi: Tur dağında Mûsâ peygamberin Allah’ın tecellisini gördüğü vadi. (şubân-ı vâdi-i Eymen: Eymen vadisi çobanı, Hz. Mûsâ)

45

mef'ulü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün

- 1 Sevdâ-yı kâkülün imiş ey şâh-ı pāk-zât
Erbâb-ı 'aşk u hâlete sermâye-i necât
- 2 Ruhsâr-ı pâkiñ 'âşık-ı dîdâra şübhesiz
Mir'ât-i Hâk-nümâdır eyâ ekmel-i şîfât
- 3 Dil-mürdegân-ı zulmet-i 'işyâna ey Hâbîb
Oldı zülâl-i la' l-i lebiñ çeşme-i hayât
- 4 Ehl-i muhabbete ruḥ-ı mâhıñ şabâḥ-ı 'ıyd
Zülfeyniñ ehl-i 'aşka şeb-i Kadr ile Berât
- 5 Gelmez cihâna evvel ü âḥirde sen gibi
Zâhir nihânda şâhib-i âyât u mu' cizât
- 6 *Levlāk* geldi şanıña ey şâh-ı ins ü cinn
Sen aşlsın fūrū' uñ olupdur bu mümkinât
- 7 Hâmî-i kem-teriñ saña yüz tutdı 'acz ile
Tañrıçün eyle mazḥar-ı ihsân u iltifât

46

mef'ulü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün

- 1 Ey pâdişâh-ı ins ü cin ey faḥr-ı kâ'inât
Ey kıble-i cemâl-i Hâk ey nūr-ı mümkinât

- 2 Ey şāfi‘ -i günāh-ı ümem pīşvā-yı dīn
Ey her güzīde menba‘ -ı nūr-ı şıfāt u zāt
- 3 Sensin emīn-i sırr-ı haķāyık ezel ebed
Kim mazhar olsa luṭfuña bī-şek bulur necāt
- 4 Teşrīf-i maḳdemiñ ile ey ekmel-i vücūd
Dehr oldı reşk-i ravza-i cennāt-ı ‘āliyāt
- (53a) 5 Geldiñ cihāna şīt-i ḳudūmuñla şükr kim
Oldı ‘adīm Lāt u Menāt ile Sūmnāt¹⁵³
- 6 Her ān u her daḳīḳa vü her laḳza tā ebed
Olsun şehā cenābıña bī-ḥadd u ‘ad şalāt
- 7 Ḳaldı bu Ḥāmi ḳulmet-i cürm içre mürde-dil
Luṭf ile ey Ḥabīb-i Ḥudā baḥş ḳıl ḥayāt

47

mef‘ülü mefā‘ilü mefā‘ilü fe‘ülün

- 1 Ey pādişeh-i mesned-i iḳlīm-i risālet
V’ey bā‘ iş-i icād-ı bidāyetle nihāyet
- 2 Sensin sebeb-i raḥmet-i Ḥaḳ hem daḥi bī-şekk
Sultān-ı serā-perde-i iḳbāl ü celālet

¹⁵³ Hindistan’da Gücerat civarında bulunan meşhur bir puthanenin adı. Mahmūd-i Gaznevī’nin fethi sırasında yıkıldığı rivāyet edilir.

- 3 Kavseyn aşıñ oldu eyā mazhar-ı kübrā
Erbāb-ı dil ü hālete mihrāb-ı  ibādet
- 4 Lāl eyledi tūī-i şeker-hā'ları el-a
Nu-ı leb-i la' liñde olan zev ü hālāvet
- 5 Bir dildeki ubbiñ ola ey şāh-ı pedīdār
Bulmuş iki  ālemde o iksīr-i sa' ādet
- 6 Hem evvel ü hem āhir ü hem zāhir ü pinhān
Olduñ bize sen rāh-ber-i rāh-ı hidāyet
- 7 Sen kān-ı şefā' atsin amān ey şeh-i *levlāk*
ıl Tañrı iün Hāmi-i miskīne şefā' at

48

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

(fā' ilātün)

(fa' lün)

- 1 İdelim  acz ile ol azrete  arz-ı acāt
a ide  aczimizi bā' i-i ref' -i derecāt
- 2 oyalım baş der-i erbāb-ı dile şām u şehir
Gele himmetleri ile dile vecd ü hālāt
- 3 Zulmet-i cürm ile dil-mürde iken amd olsun
Mürşidiñ himmeti baş itdi bize āb-ı ayāt
- (53b) 4 Sūmnāt-ı dil olup ubb ile beytū'l-ma' mūr

Menba‘-ı nūr olubam oldı ‘adem Lāt u Menāt

- 5 Hāk bize luṭf ile tevḫīkini itdi reh-ber
Bu ṭarīḫ üzre bize ḳalmadı ḥavf u ḥaṭarāt
- 6 Şükr kim her günimiz oldı şabāḥ-ı ‘ıydeyn
Ḥubb-ı Mevlā iledir her gicemiz Ḳadr u Berāt
- 7 Çekme ğam demdeme-i ḥaşrden ey Ḥāmi bize
Oldı sulṭān-ı Rūsül şāfi‘-i yevm-i ‘Araşāt

49

mef‘ülü mefā‘ilü mefā‘ilü fe‘ülün

- 1 Ey dil niçe bir terk-i mey-i ḥubb-ı ‘avām it
Bul şoḥbet-i ḥāşān-ı Hākı ‘ış-i müdām it
- 2 Taḥşīl-i muḥabbet ise aḳşā-yı merāmıñ
İḥlāş ile her şubḥ u mesā zikre devām it
- 3 Teslīm ola gör mürşide ḳıl varıñı yaġmā
Gir cennet-i ‘irfāna tecerrüdle ḥırām it
- 4 Mevlāya yakın olmağı ister isen evvel
Kendüzüñe dünyā ile ‘uḳbāyı ḥarām it
- 5 Rāzī olubam ḥükm-i Ḥudāvend-i Ḳadīr’e

Ḥūrşīd ü meh ü¹⁵⁴ nüh felegi ḥükmüñe rām it

- 6 Nâkış olamaz vâkıf-ı esrâr-ı ḥaķıķat
Kâmillere ḥıdmet ile noķřanı tamām it
- 7 Berzaḥları geçmek ise ey Ḥâmi murâdıñ
Maḥbûb-ı Ḥudâvend’e şalât ile selâm it

50

mefâ‘îlün mefâ‘îlün mefâ‘îlün mefâ‘îlün

- 1 Gönül mâh-ı muḥarremdir fiğân u nâle bünyâd it
Ṭutup mâtem Ḥüseyn-i Kerbelâ aḥvâlini yâd it
- 2 Bugün şâh-ı şehîdân ġarķa-i girdâb-ı ḥûn olmuş
Muḥibb-i ḥânedân iseñ tökü¹⁵⁵ yaş âh u feryâd it
- (54a) 3 Belâ deştinde tenhâ-teşne ķaldı şâh-ı mazlûmân
Revâ mı ey felek ķarḥıñ yıķılsun terk-i bî-dâd it
- 4 Bugün mâtem günidir ṭurma ey ḥûn-âbe-i çeşmim
Revân olduñ Fırât u Dicle-âsâ ‘azm-i Bağdâd it
- 5 Şabâ bi’llâh beyâbân-ı Necef’de ger güzâr itsiñ
Bu ḥâli ‘arz idüp şâh-ı velâyet¹⁵⁶ bâbına dâd it
- 6 Şehîdler mâtemiçün râḥatı terk eyleyüp ey dil

¹⁵⁴ “... مهونه ...” (... meh ü nüh ...) ifadesinde • ile و harfi birleşik olarak yazılmıştır (imlâ özelliği).

¹⁵⁵ Metinde tökü¹⁵⁵ (طوكوب) şeklinde hatalı yazılan kelime tökü¹⁵⁵ (توكوب) şeklinde okunmuştur.

¹⁵⁶ “... ولا / velâ” şeklinde eksik yazılan kelime “... ولايت / velâyet” şeklinde okunmuştur.

Bu cism-i āb u ḥāki āteş-i ‘aşk ile ber-bād it

- 7 Dilerseñ menzil-i maḳşūda yetmek Ḥāmiyā her dem
Muḥabbetle dil ü cāmı fedā-yı āl ü evlād it

51

mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün

- 1 Gel ey büt bezme rūyuñ nāb-ı şahbā ile gül-gün it
Nigāh-ı mest ile her laḫza biñ Leylāyı Mecnūn it
- 2 Yeter bī-dādlarla ḥāne-i ḳalbi ḫarāb itdiñ
Gelüp inşāfa ey meh-rū biraz luṭf ile memnūn it
- 3 Hezār-ı zārı lāl itmek içün şahn-ı çemenzāra
Gel ey gül la‘l-i nābıñdan nişār-ı dürr-i meknūn it
- 4 Hezārān ḥacc-ı ekberden füzūndur ey perī-peyker
Eliñde var iken furşat tavāf-ı ḳalb-i maḫzūn it
- 5 Ger olduysa teḥī naḳd-i ğınādan kīse-i Ḥāmī
Ḳanā‘atle dilin yā Rab ferāğ ez-genc-i Ḳārūn it

52

fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün

- 1 İltifātıñsız gelür her dem baña yüz biñ memāt
Raḥm idüp Allāh içün kesme ḫabībim iltifāt
- 2 Mihr-i rūyuñ fāriğ itdi nīk ü bedden göñlümi

Virdi ‘aşkıñ kayd-ı esbâb-ı ta‘ alluğdan necât

- (54b)
- 3 Kaṭre-i âb-ı zülâliñ ger baña olsa naşîb
İstemem devrân içinde çeşme-i âb-ı hayât
 - 4 Şad hezârân sâl geçse mâder-i eyyâm eger
Mehd-i arz üzre getürmez sen gibi bir pāk-zāt
 - 5 Pek faḳîr ü bî-nevâdır ey şanem Ḥâmî-ğarîb
Sen ğanîsin genc-i ḥüsnünden kerem kıl vir zekât

53

mef‘ülü mefâ‘ilü mefâ‘ilü fe‘ülün

- 1 Ey bülbül-i gūyâ-yı gülistân-ı feşâḥat
V’ey tūṭi-i şekker-dehen-i bâğ-ı belâğat
- 2 Bezm-i meye gel nâz ile tâ pâyına ‘uşşâk
Ḳurbân ideler cân u dil ey gözleri âfet
- 3 Mir’ât-i ruḥuñ Ka‘be-i erbâb-ı şafâdır
Peydâ ḥarem-i rûyuña envâr-ı melâḥat
- 4 Ḥâk-i rehiñe secde ider zümre-i ḥübân
Ey meh saña oldukça bu nâz ile nezâket
- 5 Cây olalı çeşmimde ḥayâl-i ḳad-i serviñ
Ḳopdı ser-i şūrîde meh-âşüb-ı kıyâmet

- 6 Ebrū-yı ḥamīñ görse idi zāhid-i ḥod-bīn
Miḥrāba bakup daḥi ḥam itmez idi kāmēt
- 7 İtmez idi Ḥāmī heves-i ravza-i Rıdvān
Ḥāk-i ser-i kūyuñda ger eylerse ikāmēt

54

mef'ulū mefā'ilū mefā'ilū fe'ulūn

- 1 Ey şāhid-i gül rüy-i serā-perde-i 'işmet
V'ey nūr-ı dil ü dīde-i erbāb-ı muḥabbet
- 2 Gül mevsimi kıl şaḥn-ı gülistānı nişimen
Gülzār ola reşk-i İrem ü gülşen-i cennet
- 3 Bu furşatı fevt eyleme gel 'ālem-i āba
Rindān-ı ḥarābāt ile çek sāgar-ı 'işret
- 4 Bī-la' l-i lebiñ ey büt-i ṭannāz olur elbet
Şahbā-yı şafā 'āşıka ḥūn-ābe-i ḥasret
- (55a) 5 Bezm-i meyi kıl şem'-i cemāliñ ile rūşen
Dil-şād olup 'uşşāk ide def'-i ğam u sıklet
- 6 Sen cānib-i aġyāra muḥabbetle bakınca
Kurbāniñ olam yakdı beni āteş-i ğayret
- 7 Ḥāmī der-i dildārda ḥāk olduğumuz çün
Şek yok ki ider ḥazret-i pīrān bize himmet

55

mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün

- 1 Büt-i nev-res fidānım ‘azm-i bāğ u seyr-i gülzār it
Bahār eyyāmıdır zevk ü şafā-yı rāh-ı gül-nār it
- 2 Niķāb al gül yüzüñden tār-ı zülf-i ‘anberiniñle
Hezārān ‘āşıkı Manşurveş ey dost ber-dār it
- 3 Ne mezhebde iseñ (ey cān)¹⁵⁷ kabūlümdür kerem kıl cām
Eger teklīf-i tesbīh it gerekse meyl-i zünnār it
- 4 Raķīb-i bed-menişle olma hem-dem rüz u şeb cānā
Gül-i bāğ-ı leţāfetsin celīs-i hārdan ‘ār it
- 5 Kūdūrāt-ı ‘alā’iķden geçüp her laħza ey Hāmī
Ferāğatla içüp şahbā tavāf-ı kūy-ı dildār it

MÜSTEZÂD

2

mef‘ülü mefā‘īlū mefā‘īlū fe‘ülün

mef‘ülü fe‘ülün

- 1 Ey gonca-fem ü sīm-ten ü hūr-ķıyāfet
Pür-luţf u leţāfet
Ey tāze gül-i nāzik-i gülzār-ı nezāket
V’ey kām-ı melāḫat

¹⁵⁷ Eksik kelime bulunması ve vezin problemi nedeniyle anlama uygun şekilde “ey cān” kelime grubu eklenmiştir.

- 2 Gel mevsim-i gül taraf-ı gülistāna hırām it
Meyl-i mey ü cām it
Vir meclis-i rindān-ı harābāta tarāvet
Ey gözleri āfet
- (55b) 3 Luṭf eyle amān atma omuzdan bizi yāhū
Mānende-i gīsū
Yağdı bizi tāb u teb ü sūz ile harāret
Gel ey sehi-ķāmet
- 4 Mey-ḥāne-i ‘irfāna girüp iç mey-i nābı
Ref‘ eyle ḥicābı
Bağ it bize mestāne gelüp cām-ı ‘ināyet
Gelsün dile ḥālet
- 5 Ḥāmī eger ol bāğ-ı diliñ tāze nihāli
‘Arz itse cemāli
Eyler ḥam-ı ebrūsını hep ehl-i sa‘ādet
Miḥrāb-ı ‘ibādet

GAZEL-İ FĀRSĪ

56

mef‘ulū mefā‘ilū mefā‘ilū fe‘ulūn

- 1 Bī-rüy-i tu dil şeb heme şeb der-teb ü tābest
V’ez gam cigerem sūḥte-i mānend-i kebābest ¹⁵⁸
- 2 Çün āyine geştem be-ruḥ-i māh-ı tu ḥayrān

¹⁵⁸ Senin yüzün olmadan gönül gece, bütün gece hararet içindedir. Ve gamdan ciğerim yanıp kebab gibi olmuştur.

Ez-şevk raht-ı dīde-i men düşmen-i hābest ¹⁵⁹

3 Ez-bes ki şodem teşne leb-i cām-ı zülâlet
Ender-naẓarem cümle cihân mişl-i serābest ¹⁶⁰

4 Nakşest gül-rûy-i tu der-perde-i dīde
Z'ân rûy sirişkem hemegî ' ayn-ı gül-ābest ¹⁶¹

5 Mestem be-ḥıyāl-i leb-i mey-gün-ı tu ey dost
Der-ser ne-merā dā' iye-i bāde-i nābest ¹⁶²

6 Seyl-āb-ı ğam ez-hecr-i tu ma' mûre giriftest
Bāzā ki zi-dūriyet merā ḥāne-ḥarābest ¹⁶³

7 Ez-luṭf-ı ḳadem ne-be-ser ü dīde-i Ḥāmī
Deyrīst der-reh-güzeret mişl-i türābest ¹⁶⁴

57

me' ulü mefā' ilü mefā' ilü fe' ulün

1 Z'ân dem ki dilem vaḳf-ı ğam-ı ' aşḳ-ı bütānest
Kārem hemegî şām u seḫer āh u fiğānest ¹⁶⁵

2 Dil bord zi-mā muğbeçe-i bāde-fürüşī
Menzilgeh-i mā ḥāk-i der-i deyr-i muğānest ¹⁶⁶

¹⁵⁹ Ayna gibi senin ay yüzünün yanağına hayran oldum. Şevkten göz yatağım uykuya düşman olmuştur.

¹⁶⁰ Saf su dolu kadehinin dudağına öylesine susadım ki nazarımda bütün dünya serap misalidir.

¹⁶¹ Senin gül yüzün göz perdesine nakşedilmiştir. Bu yüzden gözyaşım tamamen gül suyu gibidir.

¹⁶² Ey dost! Senin içki renkli dudağının hayaliyle sarhoşum. Artık saf şarap da başımdaki şevki artıramaz.

¹⁶³ Senin ayrılığınla gam seline bayındır yer tutulmuştur. Tekrar gel ki senin uzaklığın, bana ocak yıkımıdır.

¹⁶⁴ Ayak basma lutfunu yaptığın yer, Hāmī'nin başı ve gözü değildir. Geçtiğin yoldaki taprak misali bir kilisedir.

¹⁶⁵ Gönlüm put gibi sevgililerin aşkına durduğunda, işim gece gündüz āh ve inleme olmuştur.

- 4 Mezâhirsin hep eşyâya şehâ kâmil ü cûduñdur
Cenâb-ı Hâlık'ın hep hilkat-i eşyâsına bâ' is
- 5 Ruhuñ şems-i haqîkatdir dañi bî-şübhe olmuşdur
Bu gerdünuñ ziyâ-yı mihr ü meh ârâsına bâ' is
- 6 Tarîk-i Hâk' da âsâr-ı kabûlûñ ile reddiñdir
Muhibbiñ sıdkı ile münkeriñ da' vâsına bâ' is
- 7 Hayâl-i 'ârifîñdir ey emîn-i sırr-ı *mâ evhâ*
Bu Hâmî'niñ şeb ü rûz âh u vâveylâsına bâ' is

59

mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün

- 1 Figân-ı bûlbül-i zâra gül-i ruhsârdır bâ' is
Gülûñ çâk-i girîbânına üns-i hârdır bâ' is
- (56b) 2 Perîşânlıkla rüsvâ olmama sûk-ı melâmetde
Şemîm-i kâkül-i müşgîn-i 'anber-bârdır bâ' is
- 3 Ğubâr-ı hâtır-ı 'uşşâk-ı bî-sâmân-ı miskîne
Zuhûr-ı mûr-ı haţt-ı 'arız-ı dildârdır bâ' is
- 4 Füzûnî-i ğam u derd-i ser-i rind-i kadeh-nûşa
Humâr-ı bâde-i düşîne-i gül-nârdır bâ' is
- 5 Cünûn-ı ehl-i 'aşkıñ lahza lahza olması efzûn
Hep ol şuh-ı kamer-peyker perî-ruhsârdır bâ' is

- 6 Beni būs-ı kenār-ı yāre terġīb itmede her dem
Tekellüfsüz mülākāt-ı seg-i aġyārdır bā' is
- 7 Degildir başka ihsān ile luṭf-ı yāre ey Ḥāmī
Hemān āh-ı seherle dīde-i hūn-bārdır bā' is

60

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

- 1 'Ārif-i bi'llāhdır efkār-ı in ü ān 'abeş
'Ākıla lāyık degil virmek bu yolda cān 'abeş
- 2 Sikkesiz zerdır ra'ıyyet oldı meskūk-ı emīr
Naşş-ı dirhemler degil kār-ḥānede ey cān 'abeş
- 3 Ber-nümündür leyl-i hecriñ miḥnetin tefhīmine
Olmadı pür-piç ü ham ol kākül-i hūbān 'abeş
- 4 Ḥāne-ber-düşān n'iderdi ger ḥarābāt olmasa
İtmemiş vakf ol ribāṭı Cem gibi sultān 'abeş
- 5 Farq ider ehl-i hevesden 'āşıq-ı şādıklar
Şanma eyler 'āşıka cevır ü sitem cānān 'abeş
- 6 Cümleden luṭfuñ maḥallin bilmedir şart-ı kavī
Gör Kerīm-meşreb olanlar eylemez ihsān 'abeş
- 7 Ger dökerse Ḥāmi döksün böyle gevher yādigār

Dökmesün evrāka hāmeñ naqş-ı pā her ān ‘ abeş

ḤARFÜ'C-CİM

61

fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün

(fā‘ilātün)

(fa‘lün)

(57a)

- 1 Gelmişem dergehe ümmîd ile yâ Rab muhtâc
İtme ben ‘ âşiyi kahr ile kapuñdan iḥrâc
- 2 Merhem-i luṭf u ‘ ināyât-ı şifâ-baḥşın ile
Zaḥm-ı tâ şûr-ı dil-i zârıma sen eyle ‘ ilâc
- 3 Baña dârû-yı şifâ-hâne-i cûduñ kerem it
Gide luṭfuñ ile nefsimde olan sū’-i mizâc
- 4 Raḥm idüp rāh-ı hidāyetde eyâ kân-ı kerem
Nûr-ı tevḫîkiñi kıl baña delîl-i minhâc
- 5 Ḥâmi-i mücrimiñ imdâdına yet luṭfuñ ile
İtmedin ceşş-i hevâ kişver-i ḳalbin târâc

62

mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün

- 1 Beḳâ mülkin dilerseñ ey gönül dâr-ı fenâdan geç
Tevekkül yoluna gir ḳâni‘ ol hırş u hevâdan geç
- 2 Geçürdiñ ‘ ömr ḡafletle rızâ-cûy olmadañ bir dem
Tefekkür eyle inşâf it bu vaz‘-ı nâ-revâdan geç

- 3 Olup nā-kām teslīm ü rızā bābında ol dā'im
Bırak himmete beyn-i berzah-ı havf u recādan geç
- 4 Vücūd āyīnesin sa'y ile pāk it gerd-i hestiden
Tecellīgāh ola Tūr-ı diliñ hubb-ı sivādan geç
- 5 Bu hod-bīnlik ile tevḥidden bū almadıñ zāhid
Mey-i 'irfānı gel nūş eyle bu 'ucb u riyādan geç
- 6 Vücūduñ āteş-i 'aşka yakup pervāneveş her dem
Sükūt-ı eṭvār olup ey 'andelīb-i dil nevādan geç
- 7 Tarīk-i 'aşkda kām-ı dile nā'il olam dirseñ
Rızādan geçme Hāmī kıl ü kāl ü iddi'ādan geç

ḤARFÜ'L-ḤĀ

63

fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

(fā'ilātün)

(fā'lün)

(57b)

- 1 Devr-i la'liñde şehā tāzedir eyyām-ı Mesīh
Zinde olmuş dem-i cān-baḥşıñ ile nām-ı Mesīh
- 2 'Ālem ü ādem esīr-i ḥaṭ-ı sebziñdir hep
Şanma kim oldu cihān içre hemīn dām-ı Mesīh
- 3 Tārik-i çarḫa kımaz idi şerefle pâyı
Saña kılluk ile ḥatm olmasa encām-ı Mesīh

- 4 Olsa olmaz mıdı hāşiyet-i la‘ liñ beste
 ‘ Ālem-i süflī Süleymān gibi hep rām-ı Mesīh
- 5 Çek eliñ Hāmi fenādan ki tecerrüd iledir
 Fevķ-i gerdūnda ser-menzil-i ārām-ı Mesīh

64

mefā‘ ilün mefā‘ ilün mefā‘ ilün mefā‘ ilün

- 1 Tıutup el pirden nefis-i ħabīşin itmeye ıslāh
 Dü-‘ ālemde perişānlık çeker olmaz ebed iflāh
- 2 Dilā sa‘ y it tarīķa elde hālā var iken fırsat
 Peşimānlık müfid olmaz gelende ķabızu’l-ervāh
- 3 Girenler mā-sivādan el çeküp mey-ħāne-i ‘ aşķa
 Çekerler sāķi-i vahdet elinden rūh-efzā rāh
- 4 İde hāşā tama‘ la būs-ı dāmān-ı selāṭini
 Kanā‘ at ile iden būs-ı keff-i dest ü leb aķdāh
- 5 Hemīşe hūş der-dem ħalvet ender-encümenler hem
 Sefer ender-vaṭanlar cümle dil mülkündedir seyyāh
- 6 Devām it zıkre iħlāş ile ey ṭālib ki zıkr-i Ḥaķ
 Bilā-şek ķufl-ı ebvāb-ı künūz-ı ķalbedir miftāh
- 7 Müheymin himmet-i müşkil-güşā sulṭān Bahāü’d-dīn

Hep ebvâb-ı murâdı feth ider Hâmî bize Fettâh

65

fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilün

(fâ' ilâtün)

(fa' lün)

- (58a)
- 1 İçdi dil mey-kede-i ' aşk-ı haqîkatden râh
Oldı ser-mest olup iklîm-i vücûda seyyâh
 - 2 Eyleyüp luṭf u kerem sâki-i bezm-i ezeli
Bir kadeh meyle bizi pâk idüp itdi ıslâh
 - 3 Râh-ı şiddîka girüp varını yağmâ ideniñ
Destine şunmadadır sâki-i vahdet aḳdâh
 - 4 Naḳş-bendîye tarîḳine olanlar sâlik
Buldılar luṭf-ı ' Azizân ile hep fevz ü felâh
 - 5 Fâtih-i bâb-ı murâd oldı bize ey Hâmî
Himmet-i ḥazret-i pîrân ile ism-i Fettâh

ḤARFÜ'L- ḤÂ

66

fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilün

- 1 Ḥaḳ-nümâdır ey gönül âyîne-i ruḥsâr-ı şeyh
Mücib-i zevk ü şafâdır rüyet-i didâr-ı şeyh
- 2 Bülbül-i gülşen-serâ-yı ' âlem-i lâhûtdur
Gevher-i baḥr-ı hüviyyetdir dür-i güftâr-ı şeyh

- 3 Terk-i hestî eyleyen sâlik bilür hâlâtını
Yohsa her bed-ııynete olmaz naşîb esrâr-ı şeyh
- 4 Rû-nümâdır şûret-i eşbâhda ey müdde'î
‘Ârif ol baķ dîde-i ‘irfân ile âşâr-ı şeyh
- 5 Maķ‘ad-ı şıdķa irer şıddîķ-âsâ şâd olur
Kim ıarıķ-i ma‘nevîde olsa yâr-ı ğâr-ı şeyh
- 6 Bî-başarlar anı görmezler velî hûrşîdveş
Ser-te-ser âfâķı rûşen eyledi envâr-ı şeyh
- 7 ‘Âlem-i ma‘nâda sultân oldu Hâmî şıdķ ile
Her kim oldu ‘âlem-i şûretde hıdmet-kâr-ı şeyh

67

fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilün

- 1 Pertev-i envâr-ı vahdetdir cemâl-i mâh-ı şeyh
Naħl-i bâlâ-yı tecellîdir ķad-i dilhâh-ı şeyh
- 2 Müjde ey tîh-i dâlâlet içre ser-gerdân gezen
Gösterir güm-kerde râhâna gönülden râh-ı şeyh
- 3 Görmeye zaħmet ola ĥavf u ĥaıarlardan emîn
Ka‘be-i ma‘nâ ıarıķinde olan hem-râh-ı şeyh
- (58b) 4 Tâ ezeldendir şeh-i fermân-revâ-yı ma‘nevî

Tâ ebed pâyendedir bu salţanatla câh-ı şeyh

- 5 Hâmi i‘ lâm eyle gel ‘ izz-i huzûra hâliñi
Bâzdır ehl-i niyâza luţf içün dergâh-ı şeyh

ĤARFÜ'L- DÂL

68

fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilün

- 1 Ey kemâl-i zât-ı pâkiñ *ķulhüve’llâhü eķad*
Ėâdir ü Ėayyüm u bî-hemtâsın *Allâhü’s-şamed*
- 2 Pâdişâh-ı *lem-yezelsin* şübhesiz ey *lem-yelid*
Yok şerikiñ ey *velem yüledle küfüven eķad*
- 3 Ben gedâ-yı aķkaram sen şâh-ı bî-mişl ü mişâl
Ger bedem şâhâ düşer şanıña niki itme bed
- 4 Pey-rev oldum nefsi bed-kirdâra yokdur tâ‘atim
‘Âşi-i şermende-i ‘işyânıma yok ĥadd u ‘ad
- 5 Pür-ķuşûram her ķadar ey şâhid-i bezm-i ezel
Merĥametle itme rüsvâ vü siyeh-rüy-ı ebed
- 6 Ėalmışam siçn-i tabi‘atda esir ey çâre-sâz
‘Acizem ķudret eliyle tut elim eyle meded
- 7 Tutdı yüz dergâhıña yâ Rab ĥabibiñ ĥaķķıçün
Hâmi-i bî-çâreyi bâb-ı ‘atâdan itme red

69

mef' ūlū mefā' ilū mefā' ilū fe' ūlūn

- 1 Āyīne-i envār-ı Hudā rūy-ı Muḥammed
 Ḳavseyini ev ednā ḥam-ı ebrū-yı Muḥammed
- 2 Feyz-i Eḥadi oldı cihān içre hüveydā
 Baḥş eyledi āfāḳa şafā bûy-ı Muḥammed
- 3 Şıdk ile şafā Ka' besidir seyyid-i Baḥḥā
 Dil bābını hep bāz ider ḥûy-ı Muḥammed
- 4 'Aşk ile dilā şubḥ u mesā rāh-ı talebde
 Kıl cānı fedā eyle tekāpū-yı Muḥammed
- (59a) 5 Çeşm-i dil-i 'uşşāk ola bî-şübhe ḥudā-bîn
 Kuḥli ise ger ḥāk-i ser-i kūy-ı Muḥammed
- 6 Her laḥẓada baḥş itmededir zīb ü tarāvet
 Bāğ-ı dile naḥl-i ḳad-i dil-cūy-ı Muḥammed
- 7 Luṭf eylese ey Ḥāmi şifā-baḥş olur ancak
 Derd-i dil-i bīmārīña dārū-yı Muḥammed

70

mef' ūlū mefā' ilū mefā' ilū fe' ūlūn

- 1 Oldı dil-i zār 'āşık-ı şeydā-yı Muḥammed
 Her laḥẓa füzündür sere sevdā-yı Muḥammed

- 2 Biñ kerre düşürdi beni hāmūn-ı cünūna
Yek nūkheth-i gīsū-yı semen-sā-yı Muḥammed
- 3 Girdi dile hep yaqdı bütün ḥubb-ı sivāyı
Ol naqş-ı ḥayāl-i qad-i bālā-yı Muḥammed
- 4 Seyr ideli gül rūyunı her laḥza vü her dem
Oldı bu göñül bülbul-i gūyā-yı Muḥammed
- 5 Dil-teşne düşürdi beni vādī-i ḥayāle
Fikr-i leb-i cān-baḥş u şeker-ḥā-yı Muḥammed
- 6 Bir ben degilem ‘āşık-ı ḥayret-zede-i zār
Hep ins ü melek ṭālib-i cūyā-yı Muḥammed
- 7 Kurtuldı ğam-ı âteş ü âb ile hevādan
Ḥāmī olalı ḥāk-i kef-i pā-yı Muḥammed

71

mef‘ulū fā‘ilātū mefā‘ilū fā‘ilūn

- 1 Kuṭb-ı cihān u reh-ber-i dīn şāh-ı Naqş-bend
Ġavş-ı emān u şeyḥ-i emīn şāh-ı Naqş-bend
- 2 Envārı ile arz u semā tābnākdır
Mihr-i zamān-ı çerāğ-ı zemīn şāh-ı Naqş-bend
- 3 Sāliklerine zāhir ü bāṭın ider meded

Şāhenşeh-i mekân u mekân şāh-ı Naķş-bend

(59b)

4 Zāhir nihānda evvel ü āhirde şübhesiz
Oldı penāh-ı ehl-i yakīn şāh-ı Naķş-bend

5 Kıtırmıri olduğı içün oldı ‘ayān nihān
Hāmi’yye dest-gır ü mu‘īn şāh-ı Naķş-bend

72

fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

1 Kenz-i vaḥdet ḥāzinidir sālīkân-ı Naķş-bend
Cümle ‘ālemden ḡanīdir sālīkân-ı Naķş-bend

2 Ḥāce-i Ḥızır-ı ledünniden sebaķ-ḡān oldı hep
Vāriş-i ‘ilm-i Nebīdir sālīkân-ı Naķş-bend

3 Terk-i hestī eyleyüp *seyrū ila ‘llāh* itmege
Reh-rev-i mülk-i ḡafīdir sālīkân-ı Naķş-bend

4 Bāṭının tezyīn ider ehl-i ḡabādır zāhirā
Fāriḡ ez-mā’ ü menīdir sālīkân-ı Naķş-bend

5 Cezb iderler ṭālibi irşād-ı feyziyle müdām
‘İlm ü ḡikmet menba‘ıdır sālīkân-ı Naķş-bend

6 Ḥusrev-i fermān-revā-yı mülk-i ma‘nādır heme
‘Abd-i Şiddīķ u ‘Alī’dir sālīkân-ı Naķş-bend

- 7 Hâmi hem-râh ister iseñ şâh-ı râh-ı hâzrete
Reh-revânîñ efđalidir sâlikân-ı Naķş-bend

73

mefâ‘îlün mefâ‘îlün mefâ‘îlün mefâ‘îlün

- 1 Açıldıķça cihân bâğında ol gül-gonca-i nev-zâd
Görüp şeydâ dil itdi âh ile efğânını müzdâd
- 2 O gül hâr-ı raķīb-i zîşt ile her ân idüp ülfet
Nigâh-ı luţf ile ‘uşşâķ-ı zârı eylemez dil-şâd
- 3 Göñülde şabr u sāmân-ı taħammül ķalmadı yâ Rab
Ne yapsam n’eyleşem kim raħm bilmez ol cefâ mu‘tâd
- 4 Dil ü cân ķaşdına âmâde olmuş ġamze-i sâķir
İder her cünbiş-i ebrû ile biñ zulm-i nev-îcâd
- (60a) 5 Ser-â-pâ cismiñ ey meh berg-i gülden tâze vü terdir
Velîkin seng-i hârâdır diliñ itmez eşer feryâd
- 6 Dökersin bî-muħâbâ ķan yakarsın laħzada biñ cân
Seniñ mezhebde ey zâlim revâdır ġâlibâ bî-dâd
- 7 Hevâdâr-ı tarîķatsın ümîdiñ kesme ey Hâmî
İder elbette rûhâniyyet-i pîrân saña imdâd

74

mefâ‘îlün mefâ‘îlün mefâ‘îlün mefâ‘îlün

- 1 Ruḥ-ı āyīne-i pākine olmuş ‘aşıq-ı nā-şād
İder gül ‘andelībiñ şūretinden nāle vü feryād
- 2 Tehī deryā-yı maḥviyyetdedir bildik dūr-i maḥşūd
Bizi biz şevk ile ol bahra itdik herçi bād-ābād
- 3 Hezārān ‘aql-ı Baṭlamyūs’ı şākird-i cünūn itdi
Olal’dan mekteb-i ‘aşka dil ü dīvānemiz üstād
- 4 Bahār eyyāmı serden ğonca itdikçe külāhın dūr
Fiğān-ı ‘aşkı eyler ‘andelīb-i dil daḥi müzdād
- 5 Zümürüdfām cāmı koymam elden mevsim-i gül kim
Bakınca ef i-āsā kör ola nā-dīde-i zühhād
- 6 Virir āzār ammā menfa‘at görmek muḥarrerdir
Naşīhat-gū lisāndır gūyiyā ol neşter-i faşşād
- 7 Kadīd oldı kadīñ Hāmī yeter vaşf-ı mey ü maḥbūb
Dehān-ı hāmıñ şimden girü kıl hikmete mu‘tād

75

mefā‘ilün fe‘ilātün mefā‘ilün fe‘ilün

(fa‘lün)

- 1 Göñülde cāy olalı nār-ı ḥubb-ı Hayy-ı Vedūd
Hevā ile hevesi yaqdı itdi ḥoş-nā-būd
- 2 Açıldı gülşen-i dil içre ğonca-i tevhīd

Hemîşe bülbül-i cân eylemekde zevk ü sürûd

- 3 Hudâ'ya şükr ki 'ilm ü 'ayân bir oldu bize
Cihât-ı sitteden ebvâb-ı hikmet oldu güşûd

(60b)

- 4 ... didi ol dost her zamân andan
Mey-i muhabbet-i pâk eylemekde kalbe vürûd
- 5 Tecelli eyledi envâr-ı zât-ı Tûr-ı dile
Şîfât-ı zulmetini itdi mahv-ı nâ-mevcûd
- 6 Tevahhüd ile izâfâtı eyleyüp isķât
Bulup beķâyı bu cân oldu ğarķ-ı baķr-ı şühûd
- 7 Vücûd-ı muķlaķı işbât eyleyüp her dem
Didi 'ayân u nihânında Hâmi lâ-mevcûd

76

mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün

- 1 Mu'ayyen cübbe-i pâkiñde cânâ nûr-ı Hâķ mevcûd
Mu'teber kâkülûñ sevdâsıdır sermâye-i her sûd
- 2 Olal'dan göñlümüz sâĝar-keş-i ĥum-ĥâne-i vaĥdet
Bir oldu 'indimizde nîk ile bed bûd ile nâ-bûd
- 3 Sen oldukça şehâ ser-mest-i cām-ı nâz u istignâ
Benim nâşûr olan zaķm-ı dilim görmez ebed bihbûd

4 Ümîd ile der-i ihsâna geldim ‘âciz ü bî-kes
Kerem kııl bâb-ı luṭf u cûddan redd itme yâ ma‘bûd

5 Perîşân yolda kaldı Hâmi-i bî-pâ vü ser yâ Rab
Yetiş imdâdına kııl vâşıl-ı ser-menzil-i maḳşûd

ĠAZEL-İ FÂRSÎ

77

mef‘ûlû fâ‘ilâtü mefâ‘ilü fâ‘ilün

1 Herkes ğulâm-ı şâh-ı cihân geşt şâh şod
Der-her dü-kevn mazḥar-ı luṭf-ı İlâh şod ¹⁷¹

2 Erbâb-ı faḳrrâ be-dü-‘âlem ferâġatest
Z‘ân-rû ki Murṭazâ be-faḳîrân penâh şod ¹⁷²

3 Der-her dilî ki ḥubb-ı ‘Alî hest bâk nîst
Ez-cürm nâme-i ‘ameleş ger siyâh şod ¹⁷³

4 Kem-ter gedâ-yı dergeh-i vâlâ-yı aḥsenîn
Fermân-revâ-yı her şeh-i zerrîn-külâh şod ¹⁷⁴

(61a) 5 Ân dil ki hest tâlib-i Ḥaḳ reft der-ṭarîḳ
Dest ez-ümîd ü ḥavf be-serî ez-günâh şod ¹⁷⁵

6 Ân kes ki reft ez-pey-i nefis ü hevâ vü ḥırş

¹⁷¹ Dünya şahının kölesi olan herkes, padişah oldu. Her iki âlemde Allah’ın lutfuna mazhar oldu.

¹⁷² Fakirlik erbabına iki âlem de vazgeçmedir. Bu yüzden Hz. Ali, fakirlerin sığınağı oldu.

¹⁷³ Hz. Ali sevgisi olan her gönülde, amel mektubu suçtan kararsa da, korku yoktur.

¹⁷⁴ En güzel yüce dergâhın en küçük kulu, altın külahlı her şaha emrini kabul ettirir oldu.

¹⁷⁵ Hakk’a talip olan bir gönül, ümit ve korku ile günahattan el çekip (doğru) yolda ilerler.

Reft ez-bereş sa‘ âdet-i hâleş tebâh şod ¹⁷⁶

- 7 Her dem hezâr şükr ki be-Hâmi-i ğarîb
 Āl-i ‘ Abâ meded-res ü hādī-i rāh şod ¹⁷⁷

ḤARFÜ'Z- ZÂL

78

fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

- 1 Tūṭiye gelse ne deñlü kand ile şekker leziz
 Baña andandır zülâl-i la‘ l-i cân-perver leziz
- 2 Şerbet-i cām-ı vişâl-i dil-rübâ ehl-i dile
 Ez-hezârân selsebîl ü çeşme-i Kevşer leziz
- 3 Gerçi hep lezzetlidir hân-ı cihânın ni‘ meti
 Cümlesinden lîk helvâ-yı leb-i dil-ber leziz
- 4 Şerbet-i kand ü ‘ aselden şad hezârân mertebe
 Geldi efzûn rinde şahbâ-yı şafâ-âver leziz
- 5 Şabr ma‘ cûnı mizâcıma benim nâfi‘ gelür
 Ger gelürse ğayra nûş-ı bâde-i aḥmer leziz
- 6 Ehline lezzet virir ḥubb-ı sivâ ammâ bize
 Künc-i vaḥdetde ḥayâl-i yâr-ı sîmîn-ber leziz

¹⁷⁶ Hirs, hevâ ve nefis peşinde giden kimsenin, ezberinden saâdet gidip hâli harap olur.

¹⁷⁷ Her an binlerce şükür ki bu garip Hâmi‘ye Āl-i Abâ, yardım edip yol gösterici olmuştur.

- 7 Cism ü cān mir'ātini ālūdelikden pāk ider
Oldı ey Hāmī bize hūn-āb-ı çeşm-i ter lezīz

79

mef'ülū mefā'īlū mefā'īlū fe'ülün

- 1 Dildār-ı cefā-pīşe sitemden mütelezziz
‘Uşşāk-ı hayālī ile ğamdan mütelezziz
- 2 Zāhid buluyor zühd ü riyā ile tesellī
Rindān-ı şafā sāġar-ı Cem’den mütelezziz
- 3 Nādir bulunur ben gibi ‘āşıklar içinde
Peyġüle-i fırkatde elemden mütelezziz
- (61b) 4 Rāhatsız olur aḡz ile dünyāyı ḥarīşān
Rāhatda ‘atā ehli keremden mütelezziz
- 5 Hāmī gibi yok şimdi gürūh-ı şu‘arāda
Medḥiyye-i sulṭān-ı ümemden mütelezziz

ḤARFÜ'R-RĀ

80

mefā'īlūn mefā'īlūn mefā'īlūn mefā'īlūn

- 1 Ḥabīb-i Kibriyā sulṭān-ı *ev ednā* Muḥammed'dir
Şefī' u'l-müznibīn yevmü'l-verā şāh-ı mümecceddir
- 2 Ezelden tā ebed bu kā'inātın zīr ü bālā hep
Zuhūrına sebep ḥaqqā ki nūr-ı pāk-i Aḥmed'dir

- 3 Hevâ-yı hâk-i kûyı ehl-i ‘aşka dil-güşâlıkda¹⁷⁸
Füzûn ez-şad cinân u kaşr u eyvân-ı zeberceddir
- 4 Olur gufrân-pezîr eltâfına mazhar olan elbet
Ma‘âza’llâh merdûdı cahîm içre muhalledir
- 5 Şehâ ihsânîna ümmîd-vâram Hâmi-i zâram
Şefâ‘ at kııl ki nokşânam günâhım ber-ter ez-ğaddir

81

mefâ‘îlün mefâ‘îlün mefâ‘îlün mefâ‘îlün

- 1 Tecellî ideli Tûr-ı dile mihr-i cemâl-i yâr
Gönül levhinde nağş-ı mâ-sivâdan kalmadı âşâr
- 2 Semâ-ı ma‘nevîde seyr idel’den ‘arız-ı mâhın
Dil-i şeydâ-yı zâr âteşlere yanmağdadır¹⁷⁹ her bâr
- 3 Olup nâ-kâm geçdük berzah-ı havf u recâyı biz
Rızâ-cüyendeyiz olmaz bize fikr-i ne‘am ü nâr
- 4 Muannid nefsi öldürdük gazâ-yı ekber itdik biz
Binüp himmet Burâk’ın râh-ı Hâk’da olmuşuz sâlâr
- 5 Giriftâr hûri ser-menzil-i mağşûd(un)¹⁸⁰ a yol bulmaz
Geçenler hacb-i hestiden olurlar vâsıl-ı dildâr

¹⁷⁸ Metinde dil-güşâlıkda (دلگشا لکده) şeklinde hatalı yazılan kelime dil-güşâlıkda (دلگشا لکده) şeklinde okunmuştur.

¹⁷⁹ Metinde yanmağdadır (يانمکددر) şeklinde hatalı yazılan kelime yanmağdadır (يانمکددر) şeklinde okunmuştur.

¹⁸⁰ Vezin ve anlam göz önünde bulundurularak tarafımızca ilave edilmiştir.

- 6 İkilik perdesinden geç gönülde kalmasun sen ben
O dem vahdet zühür eyler saña hep yâr olur ağyâr
- (62a) 7 Dili dildâra teslim eyleyüp kıl varıñı ifnâ
İdüp taḥṣîl-i ‘irfân cânıñ olsun menba‘ -ı esrâr
- 8 Hezârân şükr kim Hâmî idüp luṭfına mazhar Hâḳ
Bizi itmiş muḥibb-i ḥânedân-ı Aḥmed-i Muḥtâr

82

mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün

- 1 Dilâ verd-i gülistân-ı beḳâdır Naḳş-bendîler
Hezâr-ı bûstân-ı kibriyâdır Naḳş-bendîler
- 2 Hemîşe bi-nevâyâna nevâl-i ḥân-ı irşâdı
İderler bezl-i pür-cûd u seḥâdır Naḳş-bendîler
- 3 Fenâfi’llâhdır bunlar beḳâ-bi’llâhdır bunlar
Meh ü ḥurşîd-i eflâk-i ‘amâdır Naḳş-bendîler
- 4 Sipeh-sâlâr-ı râh-ı Hâḳ’lar ‘aşḳ-ı zâhir ü bâṭın
Kilîd-i ḳufl-ı ebvâb-ı hüdâdır Naḳş-bendîler
- 5 ‘Ayân her zerrede envâr-ı zât-ı baḥtî görmüşler
Ser-â-pâ ma‘ni-i şüret-nümâdır Naḳş-bendîler
- 6 Geçüp esmâ vü şüretten Hâḳ ile ḥâḳ olmuşlar

Emîn-i kenz-i esrâr-ı Hudâ'dır Nakş-bendîler

- 7 Hudâ-cüyâna izhâr u nihânda evvel ü âhîr
Tarîk-i Hakk'a Hâmî pişvâdır Nakş-bendîler

83

mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün

- 1 Şafâ-yı hâli idrâk idemez kâl ehli câhildir
Bu kâli hâle tebdîl itmeyen a' mā vü gâfildir
- 2 Nuqûş-ı gayrden âyînesini pāk iden âdem
Olup ' ârif haqîkatde şafâ-yı kalbe nâ'ildir
- 3 Hidâyet buldı hem kayd-ı hodîden oldı vâreste
O cān kim halka-i merdāne ihlāş ile dāhildir
- 4 Murād u ârzûlardan geçüp nâ-kām olan ' âşık
O maḥbûb-ı haqîkîden kamu maṭlûbı hâşıldır
- (62b) 5 Habîr ol kim saña senden yakındır dil-berîñ ey dil
Bu variyyet seniñledir seniñ beyninde hâ'ildir
- 6 Uranlar tiğ-ı lâ her dem sivâ-yı dost katline
Olup illâ'ya mazhar menzil-i maḫşûda vâşıldır
- 7 Yakîn bil feyz-i Rabbânî saña geldikçe ey Hâmî
Nişân-ı iltifât u himmet-i pîrân-ı kāmildir

84

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

- 1 Mihr-i t̄abānız gōñüllerde z̄iyāmız gizlidir
 ʿAndelīb-i gülşen-i cānız nevāmız gizlidir
- 2 Ş̄uretā ülfetde yüz ebnā-yı dehr ile velī
 Dilde dā'im yār ile z̄evk ü şafāmız gizlidir
- 3 Z̄ulmet içre āb-ı Hızır'ı Hāk naşīb itmiş bize
 Kimse görmez hālķ içinde reh-nümāmız gizlidir
- 4 ʿĀşık-ı şūrīde yüz ammā hezārān şükr kim
 Ğayrlardan āh u feryād u şadāmız gizlidir
- 5 Bilmeden bigāneler ger ta' n iderlerse ne ğam
 Hāne-i dil içre yār-ı āşināmız gizlidir
- 6 Her ne dirlerse bize mağrūrdur sālūs lar
 Bī-başarlardır ne bilsün muḳtedāmız gizlidir
- 7 Hāmiyā sūḳ-ı ma' ānī içre sūdā-gerleriz
 Nāsdan sermāye vü aḫz u ʿaṭāmız gizlidir

85

mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

- 1 Rumūz-ı küntü kenzi menba' -ı esrār olandan şor

Ene'l-ḥaḳ¹⁸¹ sırrını Maṣṣūreṣ ber-dār olandan şor

2 Ṭarīḳ-i müstaḳīm içre olan seyr-i maḳāmātı
Geçüp variyyetinden vāşıl-ı dildār olandan şor

3 Ne bilsün bî-ḥaber ehl-i ḥaḳīḳatde olan ḥālî
Anı vecd ile maḥv-ı nūr-ı vech-i yār olandan şor

(63a)

4 Esîr-i nefsdîr ḥālât-ı 'aşḳı şorma zâhîdden
Bu esrârı verâ-yı perdede muḥtâr olandan şor

5 Ne mümkindir tecellî lezzetin idrâk ide şūfî
Bu ḥālî Ḥāmiyâ müstaḡraḳ-ı dîdār olandan şor

86

mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün

1 Muḥabbet lezzetini mâ-sivâdan dūr olandan şor
Tecellî neşvesin ḳalbi cibâl-i Ṭūr olandan şor

2 Verâ-yı perde esrârını her nâ-ehlden şorma
Vücûdın maḥv iden bir kâmil-i me'mûr olandan şor

3 Ne bilsün zâhidân-ı şüret-ârâ vecd ü ḥâlâtı
Libâs-ı faḳr içinde faḥr idüp mesrûr olandan şor

4 Esîr-i nefis olanlar bî-ḥaberdîr zevḳ-i vaşlından
Şafâ-yı vuşlatı hicrân ile rencûr olandan şor

¹⁸¹ "Ben hakkım." Hallâc-ı Mansûr'un yanlış anlaşılan ünlü sözü.

- 5 Sen ey Hāmī taleb-kār olma ‘aşkı dūn-ı himemlerden
Kemāl-i ‘aşkı ‘aşkıñ dārına Manşūr olandan şor

87

mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün

- 1 Şehīd olmak reh-i ‘aşkıñda cānā hoş sa‘ âdetdir
Fedā olmak saña ey dost bi’llah cāna minnetdir
- 2 Giriftār-ı belā vü derd ü ğam kılsañ dil incinmez
Baña senden ne gelse ol keremdir ‘ayn-ı şefkatdir
- 3 Esīr-i ‘aşk olan ħubb-ı sivādan olmuş āzāde
Anıñçün ħalb-i ‘āşık menba‘-ı esrār-ı ħikmetdir
- 4 Şanup bī-hūde āb-ı çeşmimi men‘ itme ey nāşih
Aķan her dāne eşkim gevher-i deryā-yı rahmetdir
- 5 Saña müşkildir ey şūfī tecellī zevķini bilmek
Hevā-yı nefis ile ancak murādıñ bāğ-ı Cennet’dir
- 6 Gider şanma enāniyyet göñüldeñ zühd-i ħām ile
Vücūd-ı maĥv-ı ħalbi pāk iden nār-ı muĥabbetdir
- (63b) 7 Bu yolda reh-nümāsız kim giderse ol ziyān eyler
Hemānā sūdı anıñ çekdiği renc ü meşakķatdir
- 8 Şakın pek iĥtilāţ-ı nāsı cūyān olma ey Hāmī

Riyāz-ı ravza-i Rıdvān ki dirler künc-i ‘ uzletdir

88

mefā‘ ilün mefā‘ ilün mefā‘ ilün mefā‘ ilün

- 1 Rumūz-ı ‘ aşkı şanma zāhidā her ḥod-perest añlar
Bu sırrı neşve-yāb-ı sāğar-ı bezm-i elest añlar
- 2 Olur ağıyārsız cānāna mihmān-ḥāne-i dilde
Göñül ḥayretledir dā’im ne ser ne pā ne dest añlar
- 3 Beni benden alup ‘ aşk u muḥabbet fāriğ itmişdir
Görüp eṭvārımı nākış mey-i ğafletle mest añlar
- 4 Ḥam-ı zūlf-i dil-āvizin görüp şayd oldı biñ ‘ aşık
Kemend-i kāküle her māhi-i dil düşse şest añlar
- 5 Biḥamdi’llah ki Ḥāmī mā-sivā kaydından āzādem
Beni a‘ lā bilür ‘ āliler ammā pesti pest añlar

89

mefā‘ ilün mefā‘ ilün mefā‘ ilün mefā‘ ilün

- 1 Perīşān ḥālime vahş u tuyūr u ins ü cān ağlar
Görüp sūz u güdāzım zümre-i rūḥāniyān ağlar
- 2 Gözümden eşk-i gül-gūnum yem-āsā mevce geldikçe
‘ Anāşır bād ü ḥāk ü āteş ü āb-ı revān ağlar
- 3 Hücūm-ı ceyş-i derd ü ğamla zāram öyle bed-ḥālem

Ki eşkimden zemīn āh-ı dilimden āsumān ağlar

4 Yanar şeb kevkeb-i seyyāre tāb-ı berķ-i āhımdan
Melekler cem‘ olup ser-menzil-i Īsī’de ķan ağlar

5 Fiġān u nāle-i dil ‘arş-ı a‘lādan geķer her dem
İşidüp rūḥ-ı pāk-i ḥāmilān u ķudsiyān ağlar

6 Ğam-ı hicrān ile sūz-ı firāķ-ı yāri söylersem
Heme ehl-i cehennem sākin-i bāġ-ı cinān ağlar

(64a)

7 Baña beytü’l-ḥazende yār olan şerḥ itse aḥvālim
Cemī‘-i ‘arş u ferş ü şeş cihet kevn ü mekān ağlar

8 Şabā-ger za‘f-ı ḥālīm ol meh-i tābāna ‘arz itse
Yanup ḥasret odıyla ol büt-i nā-mihrbān ağlar

9 Nümāyān olsa Ḥāmī āteş-i dil çāk-i sīnemden
Bu bāġ içre gül ağlar bülbül ağlar bāġbān ağlar

90

mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün

1 Dil içre dil-berā senden cüdā dildārımız yokdur
Seniñ luṭfuñdan özge dād-res-i ġam-ḥārimız yokdur

2 Bizi sen lā’ubālī-meşreb ü bī-kār ü bār itdiñ
Cihānda verziş-i ‘aşķıñdan özge kārımız yokdur

- 3 Göñül beyt-i harābın beyt-i ma‘ mūr eyleyen sensin
Ġam-ı ‘ aşkıñdan ehliyyetli bir mi‘ mārımız yokdur
- 4 Cemālīñ şem‘ ine pervāne-āsā yansa cān u dil
Rızāyız bülbul-āsā perde-bīrūn zārımız yokdur
- 5 Mürüvvet sende kaldı müşteriyüz kāle-i vaşle
Bu sūķ içre bizim sermāye vü dīnārımız yokdur
- 6 Der-i elṭāfiña müflisleriz dest-i tehī geldik
Keremle sırrımız fāş itme nīk-eṭvārımız yokdur
- 7 ‘ Azīzān himmetidir kırtaran Hāmī bizi yoḡsa
Hūzūr-ı ḡazrete şāyeste bir kirdārımız yokdur

91

mefā‘ ilūn mefā‘ ilūn mefā‘ ilūn mefā‘ ilūn

- 1 Ḥayālīñ çok zamāndır ey perī ḡatır-nişānımdır
Bu da‘ vāda şühūdum rūy-i zer ḡaddi kemānımdır
- 2 Görel’den māh-ı ruḡsārīñ semā’-ı āferīnişde
Ġubār-ı āsitānīñ tūtiyā bī-çeşm-i cānımdır
- 3 Binüp esb-i ḡayāle ‘ azm-i kūy-ı dil-rübā itsem
Refīķim āh ile seyl-ābe-i eşk-i revānımdır
- (64b) 4 Taḡammül idebilsem böyle çekmezdim perīşānlık
Sebeb rüsvālīga bī-hūde feryād u fiḡānımdır

- 5 Bu gülzâr-ı mecâzîde beni mânende-i bûlbûl
Giriftâr-ı belâ vü dâm iden gûyâ zebânımdır
- 6 Keremle Hâk beni eltâfa mazhar eylemiş zirâ
Der-i kâmil benim me'vâ-yı pîrâmen-i dāmânımdır ¹⁸²
- 7 Temennî eylemez min ba' d dil firdevs-i Rıdvân'ı
Ser-i kûy-ı dil-ârâ Hâmiyâ bâğ-ı cinânımdır

92

mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün

- 1 İçenler cām-ı 'aşkı mest olup dünyâyı bilmezler
Hurûş u cûş iderler sāğar u şahbâyı bilmezler
- 2 Tecerrüd ile ibnü'l-vâkt olan dervîşler her dem
Ġanîmet dem bu dem dirler ġam-ı ferdâyı bilmezler
- 3 Cihetsiz her cihetden seyr idenler vech-i maḥbûbı
Semâ u arzı görmezler gün ile ayı bilmezler
- 4 Şarâb-ı şevḳ-i dildârı içen rindân-ı bî-sāmân
Göñül mey-ḥânesinden özge bir me'vâyı bilmezler
- 5 Vücûd âyînesin pâk eyleyenler gerd-i hestîden
Ruḥ-ı dildâra karşı maḥv olup pervâyı bilmezler

¹⁸² Beyitte vezin kusuru bulunmaktadır.

- 6 Geçüp hubb-ı sivādan terk-i terk olmuş alenderler
Viāl-i hūr u zevk-i cennetü'l-me'vāyı bilmezler
- 7 Göñülden eyleyenler nefy ğayr-i dost her sâ' at
Çü Hāmī mazhar-ı illā olurlar lāyı bilmezler

93

mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

- 1 İder cevır âşināya dil-rübā bīġāne ülfetdir
Yaan 'uāı bi'llah ğam degil bu nār-ı ğayretedir
- 2 Raīb-i kāfire çok lu u isān itdiġin gördüm
İnanmam dirse 'ālem yāre bī-mihr ü mürüvvetdir
- (65a) 3 Cefā vü cevır ile yoklarsa ġāhī ger seni ey dil
Degildir hāıra illā ki cānāndan ri'āyetdir
- 4 Sen incinme sitem eylerse de ol serv-i āzādīñ
Dem-ā-dem 'āşıa nāzı füzūnī-i muabbetdir
- 5 Alup āġūa çün pervāne ol em'-i dil-efrūzuñ
Dönüp başına pāyine düşüp ölmek ne devletdir
- 6 Ne bilsün rütbe-i ehl-i dil ü hālātı āl ehli
Yine hāl ehliniñ adrin bilen erbāb-ı hāletdir
- 7 Füyüzātīñ zuhūrına yaīn bil bā' i ey Hāmī
Dem-ā-dem tekyegāh-ı dilde ilā ile hıdmetdir

94

mef'ülü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün

- 1 Zâhirde gerçi 'âşıka cânân sitem ider
Pinhân hezâr mertebe efzûn kerem ider
- 2 Mey-hâne-i muhabbete rindân girüp müdâm
Şevk ile cām-ı bâde çeker def'-i ğam ider
- 3 Şûfî namâzı kılsa da hubb-ı sivâ ile
Beyt-i Şamed olan dili beytû's-şanem ider
- 4 Dehriñ şafâ vü rāhatı kaşr-ı emeldedir
Tûl-i emel hemîşe dili pür-elem ider
- 5 Kesb-i ğubār-ı maḳdemidir giryeden murād
Bî-hûde şanma gözyaşı ruḫsârı nem ider
- 6 Variyyetiñ vücūdını ey tâlib-i rızâ
Ancaḳ nigāh-ı luṭf ile kâmil 'adem ider
- 7 Bi'llâh olursa Hâmi'ye mesken der-i nigâr
Ne cenneti temennî ne meyl-i İrem ider

95

mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

- 1 Gül-i rûyuñ nümâyân it yaḳasın çâk ide güller
Yana pervâne-âsâ tâb-ı ruḫsârıñla bûlbûller

- (65b)
- 2 Ruḥuñ devrinde tā oldu perīṣān zülf-i müşgîniñ
Çemende oldu gönlüm tek perīṣān tāze sünbüller
- 3 Ğam u ḥasretle dil bî-tāb olup tîtrer ten ü cânım
Şabādan dem-be-dem pür-pîç ü tāb oldukça kāküller
- 4 N'ola bezm-i mey-i rindāna teṣrîf itseñ ey āfet
İçilsün şekker-i la' l-i lebiñle kāse-i müller
- 5 Görüp rüyuñ revādır virseler cān olsalar ḫurbān
Hezārān Ḥāmi-i dīvāne-i şeydā gibi ḫullar

96

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

- 1 El-amān ey bî-vefā nāz u 'itāb itdiñ yeter
Bağrımı nār-ı firāḫıñla kebāb itdiñ yeter
- 2 Bir mürüvvet eyle ey zālīm vücūdum şehrini
Seyf-i ebrūlarla ser-tā-ser ḫarāb itdiñ yeter
- 3 Ḥālimi gör derdimi şor vir murādım ey perī
Ğayr-i istiğnā vü cevri-i bî-ḥisāb itdiñ yeter
- 4 Kām-yāb it cennet-i vaşlıñla maḥzūn gönlümi
Dūzaḥ-ı hicrāna yandırdıñ 'azāb itdiñ yeter
- 5 Her gice tā şubḫa dek Ḥāmī ser-i kūyuñ gezer

Bî-ḥabersin pister-i rāhatda ḥāb itdiñ yeter

97

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

- 1 Zülfüñi ruḥsār-ı mäh üzre niḳāb itdiñ yeter
Cism-i zārım ey şanem pür-ıztırāb itdiñ yeter
- 2 Yandı cānım āteş-i ḥasretle cānā el-amān
Ġayr ile ülfet baña nār u ' itāb itdiñ yeter
- 3 Ġonca-i gülzār-ı cānımsın nedir bu i' tirāz
Gel açıl bir cām-ı mey nūş it ḥicāb itdiñ yeter
- 4 Şāneyi hem-dem idüp her laḥza tār-ı kāküle
Rişte-i cānım şehā pür-piç ü tāb itdiñ yeter
- (66a) 5 Geh teġāfül gāh istiġnā vü gāhī nāz ile
Göñlümi pür-ḥūn idüp baġrım kebāb itdiñ yeter
- 6 Meclis-i rindānı kıl şem' -i ruḥuñla pür-ziyā
Zümre-i üftādelerden ictināb itdiñ yeter
- 7 Ḥāmi-i şeydāyı ḥān-ı vuşlatıñdan dūr idüp
Dem-be-dem kāfir raḳībi behre-yāb itdiñ yeter

98

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

- 1 Dest-i ḳudret şafḥa-i ruḥsārıñı tezyīn ider

Görse Yūsuf bu melāḥatle seni taḥsīn ider

2 Görmemiş zülfüñ gibi bir nāfe-i ‘anber şemīm
Bunca yıllardır şabā seyrān-ı mülk-i Çīn ider

3 Daldan dala konup bāğ-ı ḥüsünde mürğ-i dil
Zūr ile kendin esīr-i pençe-i şāhīn ider

4 Zār kalmış Bī-sütūn-ı ğamda Ferhād-ı dili
Kām-yāb itse yine la‘l-i leb-i Şīrīn ider

5 Āfītāb-ı ‘arīz-ı cānāneyi Ḥāmī-şıfat
Şübhesiz her kim görürse terk-i ‘aql u dīn ider

99

fā‘ilātūn fā‘ilātūn fā‘ilātūn fā‘ilūn

1 Küfr-i zülfüñ zulmeti īmāna nūr iḥsān ider
Nūr-ı vechiñ görse kāfir şübhesiz īmān ider

2 ‘Ālemi Mecnūn ider sevdā-yı Leylī-kākülūn
Nīm-nigehle çeşm-i mestiñ şad hezārān kan ider

3 Şubḥa dek her şeb ḥam-ı ebrūlarıñ miḥrābına
Şem‘ veş ‘aşkıñ vücūdum ey perī sūzān ider

4 Ser-nigūn itdi hezārān servi naḥl-i kāmetiñ
La‘liñ açıldıkça ṭa‘n-ı ğonca-i ḥandān ider

- 5 Bir ʔarafdan ŧĩve vü nâzı gönül ŧaydındadır
Bir ʔarafdan ğamze-i cellâdı ʔaŧd-ı cân ider
- (66b) 6 Ey mu‘âlic çek elin bi’llâh ‘ilâcımdan benim
Luʔf iderse dost ancak derdime dermân ider
- 7 Eyleyüp sa‘y-ı ŧafâ bûs itse hâl-i esvedin
Ka‘be-i kûyunda Hâmî cân u dil ʔurbân ider

100

fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilün

- 1 Ey gönül ehl-i dil ol terk-i esbâb itdiler
ŧonra tecrîd ile seyr-i ‘âlem-i âb itdiler
- 2 Eyleyenler baĝrını sîh-i ŧadâkatle kebâb
Bezm-i vaĝdet içre nûŧ-ı bâde-i nâb itdiler
- 3 ʔavs-ı ebrû-yı nigârın sırrın idrâk itmeyüp
Zümre-i zühhâd-ı câhil meyl-i mihrâb itdiler
- 4 Câm-ı meyle sâķiyân âĝâz-ı neyle muʔribân
Tekyegâh-ı ‘aşķda ŧeyh-i dili ŧâb itdiler
- 5 Vâdi-i ħayretde ser-gerdân gezerdim teŧne-leb
Bir ʔadeĝ meyle beni ser-mest-i sîr-âb itdiler
- 6 Ğâfil olma ey gönül kim yek-naẓarda kâmilân
ʔâlibân-ı zerreyi mihr-i cihân-tâb itdiler

- 7 Vaḥdet-i ‘aşkı temennî eyleyenler Ḥāmiyā
‘Ālem-i keşretde terk-i rāḥat u ḥāb itdiler

101

fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

- 1 Tāriḥ-i dildārı ḥāl ü ḥaṭla tezyīn itdiler
‘Āşık-ı bî-çāreler terk-i dil ü dīn itdiler
- 2 Ġamze tīgından kaçanlar dām-ı zülfe düşdiler
Mürğ-i dil-‘uşşāk esīr-i çeng-i şāḥin itdiler
- 3 Kūh-i ğamda şad hezārān ‘āşıkı Ferḥādveş
Teşne-i cām-ı zülāl-i la‘l-i Şīrīn itdiler
- 4 Vaşf-ı zülfeyniñ şabādan gūş idüp ehl-i ḥaṭā
Terk-i istişmām-ı müşk ü nāfe-i çīn itdiler
- (67a) 5 Düşdiler āşüb ile ğavġāya hep ḥalk-ı cihān
Şāh-ı ḥüsnüñ raḥş-ı nāzın ġālibā zīn itdiler
- 6 Ḥāmiyā şī‘r-i leṭāfet-baḥş-ı renginiñ görüp
Reh-revān-ı rāh-ı ‘irfān cümle taḥsīn itdiler

102

mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün

- 1 Göñülde mihr-ber maḥbūb u şūḥ-ı bî-mişālim var
Reh-i ‘aşkında terk-i cism ü cān itmek ḥayālīm var

- 2 Hayāl-i serv-ḳad ü rûy1 gül bādām-1 çeşminden
Ḳad-i ḥam-geşte vü ruḥsâr-1 zerd ü eşk-i âlim var
- 3 Kemân-ebrû-y1 cānânı görüp düşdüñ keş-â-keşte
Bilür bu çille-i saḥtî çekenler kim ne ḥâlim var
- 4 Ne var ârâma ṭâḳat-ḥānede sūz-1 derūnumdan
Ne ‘azm-i ḳūy-1 dildâr itmege tende mecālīm var
- 5 Düşüp sevdâ-y1 vaşf-1 mû-miyân-1 yâre ey Ḥāmî
Gürûh-1 mû-şikāfân ile bî-ḥad ḳîl ü ḳâlim var

103

fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilün

- 1 Nâr-1 ‘aşḳ ile yanan dil her hevâdan pāk olur
Şabr u teslīm ü rızâdan zehr aña tiryāk olur
- 2 Ḳalmayup tefriḳde cehd ile cem‘u’l-cem‘a yet
Bil yaḳîn kim cem‘ siz farḳ ey gönül işrāk olur
- 3 Ğam baña şādîden evlâdır bu rāh-1 ‘aşḳda
Her küdüret şayḳal-1 âyîne-i idrāk olur
- 4 Çirk-i keşretle olan âlûde dâmen şâblar
Bir ḳadeḥ şahbâ-y1 vaḥdet içse pîr-i pāk olur
- 5 Pend-i nâşîḥ ile kim olmaz baña şûr-1 cünûn

Bend-i rāh-ı şu‘ le şanma her ھا ü ھاşāk olur

- 6 ھاşret ü sūz u firāķıñ ile her şeb şubھا dek
Dūd-ı āhım ey sitem-ھū zīver-i eflāk olur

- (67b) 7 Şāne-i zūlf ‘anber-i dildāra hem-demdir deyüp
Erre-i reşk ile sīnem şāneveş şad çāk olur

- 8 Cān u dilden bu ھاṛīھا her kim itdi intisāb
Dergeh-i kāmilde ھاḡmīveş edeble ھاāk olur

104

mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün

- 1 Şunarsa cām-ı şahbā sāķiyān-ı sīm ğabğablar
Kelām-ı nāşıhı ğūş eylemez rindāne meşrebler
- 2 ھاṡāt-ı tāze baḡş eyler dil-i mecrūھ-ı ‘uşşāھا
Melāھاtle şeker-ġüftāra gelse ğoncaveş lebler
- 3 Cüdāsından olunca baňa ol ھاlet ğelür ey dost
Ne ھاlet kesb iderse dūri-i rūھ ile kālebler
- 4 Şeb-i hicrān yanarken nār-ı şevķiñ micmer-i dilde
Yanar ger çıķsa āhım evc-i eflāk üzre kevkebler
- 5 Çıķar mey-ھānemizden ğāfil olma zāhidā ‘arşa
Dem-ā-dem na‘re-i yā-ھū ile feryād-ı yā Rablar

- 6 Olur demek şūfiyā ārāyiş-i şüretle ehl-i dil
Olaydı esb eger pālān-ı zer-dūz ile merkebler
- 7 Edebde Hāmi hem-reng-i zemīn ol kim tarīk içre
Edebsiz yolda kaldı irdi maqşūda mü'eddebler

105

mefā' ilūn mefā' ilūn mefā' ilūn mefā' ilūn

- 1 Meger 'aks-i leb-i sāķī şarāb-ı nāba düşmüşdür
Ki şevķ-i bāde-i hamrā dil-i bī-tāba düşmüşdür
- 2 Yem-i pūr-şūr-ı miñnetden kenāra çıkmak isterken
Hevā ile yeniden fūlk-i dil girdāba düşmüşdür
- 3 Görürdüm dil-beri rū'yāda girmez çeşmime uyhu
Nazār kıl dīde-i bahtım 'acā'ib hāba düşmüşdür
- 4 Dağıtdıkça mu'anber perçemin bād-ı şabā her dem
Hezār āşūb u ğavġā cān-ı şeyh ü şāba düşmüşdür
- (68a) 5 Çü her tārına peyvend eylemiş cān riştesin 'āşık
Anıñçün kākül-i cānāne pīç ü tāba düşmüşdür
- 6 Ne hikmetdir perişānlık gider ey Hāmi-i şeydā
Bahārıñ mevsimi cem' iyyet-i aħbāba düşmüşdür

106

fā' ilātūn fā' ilātūn fā' ilātūn fā' ilūn

- 1 Dehri pür-envār iden ey meh-liķā rūyuñ mıdır
Mihr-i hāver mi yaḥūd ruḥsār-ı dil-cūyuñ mıdır
- 2 Nīm-nigehle ḳatl idüp ‘uṣṣāķı pervā itmeyen
Ḥalk-ı cellādı mı kāfir çeşm-i cādūyuñ mıdır
- 3 Nev-hilāl-i ‘îd yā miḥrāb-ı ehl-i dil midir
Söyle cānā ol muḳavves ṭāķ-ı ebrūyuñ mıdır
- 4 Eyler ihyā ‘āşık-ı dil-mürdegānı dem-be-dem
Çeşme-i āb-ı beķā la‘l-i süḥan-gūyuñ mıdır
- 5 Ehl-i ‘aşķı dūş idüp sevdālara rüsvā iden
Ey perî-rū nūkhet-i zülf-i semen-būyuñ mıdır
- 6 Ḥabbetü’s-sevdā mıdır yā dāne-i fülful midir
Şafḥa-i rūyuñda eyā ḥāl-i hindūyuñ mıdır
- 7 Serv-i gülzār-ı vefā yā Sidre-i Tūbā mıdır
Yā meger naḥl-i tecellî nāzenîn boyuñ mıdır
- 8 Ka‘betü’l-‘uṣṣāķdır yā gülşen-i bāğ-ı İrem
Cennetü’l-me’vā mıdır cānā ser-i kūyuñ mıdır
- 9 Ḥāmi-i bî-çāreye raḥm itmeyüp cevır eylemek
Tāze icādıñ mı yoḥsa tā ezel ḥūyuñ mıdır

mef'ülü mefā'îlün mef'ülü mefā'îlün

- 1 Bu sîne-i sūzāna dāğ u vaṭanım vardır
Hecr âteşine yanmış efserde tenim vardır
- 2 Mihr-i ruḥ-ı cānāne me'vā ideli ḳalbe
Baḳmam zer ile sîme sîmîn bedenim vardır
- (68b) 3 Yārîñ¹⁸³ gül-i rūyundan hem ḳāmet-i servinden
Bu faşl-ı zemistānda seyr-i çemenim vardır
- 4 Baḳmam saña ey ḡonca ḥüsnüñ ola her ney-çe
Bu bâğ-ı cihān içre ḡonca-dehenim vardır
- 5 Ḳaygu yime ey Ḥāmî ol nār-ı cehennemden
Maḥbûb-ı Ḥudāvendî şāh-ı medenim vardır

108

mef'ülü mefā'îlün mef'ülü mefā'îlün

- 1 Bir dil-beriñ 'aşḳıyla dīvāneliğim vardır
Bî-cām u mey ü sākî mestāneliğim vardır
- 2 Bülbül gibi ol gülçün nālān u perişānam
Hem şem'-i cemāline pervāneliğim vardır
- 3 Ser-defter-i 'uşşāḳam cān u seri virmekde
Meydān-ı muḥabbetde merdāneliğim vardır

¹⁸³ Divānda yārim (یاریم) şeklinde yazılan kelime anlama uygun olarak yārîñ (یارین) şeklinde okunmuştur.

- 4 Mecnûn olalı gönlüm ol kâmet-i Leylâya
Hâmûn-ı belâ içre yek-dâneliğim vardır
- 5 Maḥbûb u meyi şûfî terk eyleyemem zîrâ
Hem-meşreb-i ‘uşşâkam rindâneliğim vardır
- 6 Câm-ı ezeli içdim hüşyâr olamam bir dem
Tâ rûz-ı ebed zâhid sekrâneliğim vardır
- 7 Peygûle-i fırkatde Ḥamî degilem tenhâ
Cânâne ḥayâliyle hem-ḥâneliğim vardır

109

mefâ‘îlün mefâ‘îlün mefâ‘îlün mefâ‘îlün

- 1 Ḥam-ı mihrâb-ı ebrû-yı şanem hoş secdegâhımdır
Ḥayâliyle hemîşe dehr ile büt-ḥâne câhımdır
- 2 İçüp mey ta‘ne-i sâlûslardan itmezem pervâ
Cihânda himmet-i pîr-i muğân püşt ü penâhımdır
- 3 Belâ vü derd-i hicrâna giriftâr olmama cânâ
Ḳad-i ḥam-geşte vü ruḥsâre-i zerdim güvâhımdır
- (69a) 4 Baña raḥm itmeyüp dil-ber cefâ eyler yakîn itdim
Ki ta‘lîm-i raḳîb-i bed-sirişt (ü) kîne-ḥâhımdır
- 5 Pelâs-ı faḳrî giydim devlet-i Dârâdan el çekdim
Baña tâc-ı Sikender serde bu köhne külâhımdır

110

mef'ülü mefā'îlū mefā'îlū fe'ülün

- 1 Ey muğbeçe başım reh-i 'aşkıñda fedâdır
Dürdün seni mir'ât-i dil ü cāna cilâdır
- 2 Her rûz ile şeb kûşe-i mey-ḥānede şimdi
Hem-demiñe minā vü mey-i rûḥ-fezâdır
- 3 Dil-ḥaste-i hicrāna dirîḡ eyleme luṭfuñ
Cānā keremiñ dā-i dil-i zāra devâdır
- 4 Yandıkça gönül âteş-i 'aşkıñ ey dost
Kesb itdi şafā âyine-i ḡayb-nümâdır
- 5 Dil-dāde-i 'aşkıñ olalı bu ten-i 'uryān
Her laḥza vü her dem hedef-i tîr-i belâdır
- 6 Bî-dādıñı pervāsız idersen meger ey şūḥ
'Uşşāka sitem mezheb-i ḥübānda revâdır
- 7 Elṭāf-ı Ḥaḡ u himmet-i pîrān ile Ḥāmî
Zāhirde gedālîḡ¹⁸⁴ şeh-i mülk-i beḡâdır

111

mefā'îlün mefā'îlün mefā'îlün mefā'îlün

- 1 Cünün-ı 'aşḡ-ı yār itdi beni vāz'-ı edebden dūr

¹⁸⁴ Divānda gedālîḡ (كدالیک) şeklinde hatalı yazılan kelime gedālîḡ (كدالیک) şeklinde okunmuştur.

Görüp rüsvâliğim ey zâhid itme ta' n tut ma' zûr

2 Yetiş imdâda ey sâķī mürüvvet eyle başıñçün
Be-kâm eyle ħumâr-ı la' l-i nâbıñla kıoma rencûr

3 Şeb-i hicrân-ı dil-berden şikâyet itme ey dil kim
Çıķar mihr-i cihân-ârâ geķer kıalmaz şeb-i deycûr

4 Ħayâliñle giriftâr-ı ğam u ħasret iken cânâ
N'ola ger iltifâtıñla dil-i maĥzûn ola mesrûr

(69b) 5 Hülâgû-yı ğam itdi ser-te-ser mülk-i dili virân
Sen iĥsân itmeyince pâdişâĥım kim ider ma' mûr

6 Kemend-i kâkül-i müşġîn ile Ħâmî o mest-i nâz
Hezârân ' âşıkı ber-dâr ider mânende-i Manşûr

112

mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün

1 Bugün bir tâze gül-ruĥsâr gördüm şûĥ-ı ra' nâdır
Ħayâliyle göñül bülbül-şıfat pür-şûr u ğavġâdır

2 Bu ĥüsn ü âl ile yok milket-i ĥübîde emşâli
Edâ vü şîve vü nâz ile dil-berlikde yek-tâdır

3 O naĥl-i bûstân-ı ĥüsn egerķi tıfıdır ĥâlâ
Cihân dil-berleri ĥâk-i rehinde cübbe-fersâdır

- 4 Turāb-ı kūyuna mesken idüp hāl ehliniñ göñlü
Ferāğ ez-kaşr-ı hūr u ravza-i Firdevs-i a‘lâdır
- 5 Giriftār-ı ğam-ı ‘aşk olalı āzāde-dil Hāmī
Çeküp el mā-sivādan tārik-i dünyā vü ‘uqbādır

113

fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

- 1 Cām-ı vaḥdet nūş iden ey dil ser-ā-pā hūş olur
Sırr-ı ḥikmetden dili āgāh olup ḥāmūş olur
- 2 Ḥikmet-i ‘aşkıñ mezāyā-yı rumūzın fehm iden
Terk idüp varın ḥum-ı şahbā-şıfat pür-cūş olur
- 3 Maḥrem-i ḥalvet-serāy-ı ḥāş olanlar rūz u şeb
Terk ider da‘vāyı ketm-i rāz idüp ser-pūş olur
- 4 Dest-i sāķī-i ezelden nūş iden peymāneyi
Küfr ile īmān nedir bilmez ebed ser-ḥūş olur
- 5 Vāķıf-ı esrār-ı Haq ehl-i riyā olmaz velī
Kenz-i ḥikmet maḥzen-i rindān-ı şahbā-nūş olur
- 6 Himmet-i pīr ile Hāmī nazm-ı pākiñ şübhesiz
Ehl-i ‘irfān içre yek-tā gevher-i ber-gūş olur

114

mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün

(70a)

- 1 Göñül tahtında sākin bir mu‘ azzam pādişāhım var
Hem anıñ luṭf u tevḫīki gibi bādī-i rāhım var
- 2 Ne beyt-i dilde var bir zerre mihr-i dostdan ğayrı
Ne serde ḥamd ola sevdā-yı mülk ü māl ü cāhım var
- 3 Ḥarīf olmaz baña nefis-i muḥanneṣ bir fetāyım kim
O maḥbūbuñ ‘ ināyātı gibi pūṣt ü penāhım var
- 4 Baña benden yaqındır şanma bir dem dūr olur dilden
Nedīm-i bezm-i vaşlım şanma hicrān ile āhım var
- 5 Beni men‘ itdiñ ol dildār-ı cāniñ küfr-i zülfünden
Seniñ imāniña ey zāhid-i ḥuşk iştibāhım var
- 6 Ne ğam cürmüm ise bī-ḥadd ü ‘ add āl-i peyember tek
Mu‘ īn ü dest-ġir ü şāfi‘ -i cürm ü günāhım var
- 7 Göñülde kalmadı mihr-i sivādan zerre ey Ḥāmī
Hemān bākī dil içre ferd-i bī-hemtā İlāhım var

115

fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

- 1 Menba‘ -ı nūr-ı hidāyet kaşınıñ tuğrāsıdır
Āyet-i mā zāğ vaşf-ı nergis-i şehlāsıdır
- 2 Sünbül-i ḥaṭṭ-ı ‘ale’l-‘arşistevāyı şerḥ ider
Remz-i ve ‘ş-şemsü’ d-ḍuḥā ruḥsāre-i zībāsıdır

- 3 ‘ Ālem-i vaḥdetde tār-ı tūresi ḥablü’l-metīn
Māye-i sūr-ı dü-‘ ālem zülfiniñ sevdāsıdır
- 4 Ehl-i ‘ aşkı lāl idüp ser-mest ü ḥayrān eyleyen
Ol nigārīñ şemm-i zülf-i ‘ anber-i sārāsıdır
- 5 Serve beñzetmek ḥaṭādır ol nihāl-i ḳāmeti
Sidre vü Tūbā ḳadīd-i ḳāmet-i bālāsıdır
- 6 Nār-ı ‘ aşkıyla dilin itmek gerek evvel kebāb
Kim ki ol şāhīñ şarāb-ı vaşlınıñ cūyāsıdır
- 7 Şad hezārān Hızr ile ‘ İśā cihān içre müdām
Tālib-i āb-ı zülāl-i la‘ l-i şekker-ḥāsıdır
- (70b) 8 Tālib-i dīdāra zāhirde nihānda şübhesiz
Tūtiyā çeşm-i dil-i ḥāk-i der-i ‘ ulyāsıdır
- 9 Şanma Ḥāmī sensin ancaḳ ol mehiñ dil-dādesi
Zerreden ḥūrşīde tek hep ‘ aşık-ı şeydāsıdır

116

mef‘ulü fā‘ilātü mefā‘ilü fā‘ilün

- 1 Her geh ki ol şanem mey içüp mest-i nāz olur
Āteş-fürüz-ı ḥirmen-i ehl-i niyāz olur
- 2 Rāhında intizār olan ‘ uşşāk-ı ḥasteye

Rûz-ı kıyâmdan şeb-i hecri dırâz olur

- 3 Mihr-i ruḥı firâkı ile şâm tâ şehir
Dil mübtelâ-yı ḥasret-i sūz u güdâz olur
- 4 Vaşf-ı dehân-ı dil-beri gülşende söylesem
Bülbül ḥamûş olur dehen-i ḡonca bâz olur
- 5 Ferş-i reh eyleyen ser-i ‘uşşâk-ı şâdıkı
Maḡhar olup ‘inâyet ile ser-firâz olur
- 6 Dil-berlerin gelürse ḥaṭ-ı mübtelâsına
Bî-dâd u cevri her ne ḡadar olsa az olur
- 7 Kesme ümîdi derd-i dil-i zâra Ḥâmiyâ
Hiç şübhe yok Ḥaḡ’ın keremi çâre-sâz olur

MÜSTEZÂD

3

mef‘ûlû mefâ‘îlû mefâ‘îlû fe‘ûlûn

mef‘ûlû fe‘ûlûn

- 1 Yaḡmâya viren ‘aḡlımı bir mâh-ı liḡâdır
Pür-cevr ü cefâdır
Cellâd-ı sitem-pîşe-i bî-mihr ü vefâdır
Mu‘tâd-ı ezâdır
- 2 Kâkülleridir sünbül ü rûy-i gül-i ra‘nâ
Servi ḡadi Ṭübâ

La‘ l-i lebi ser-çeşme-i Hızır-âb-ı beķādır
Her derde devādır

- (71a) 3 Her laḥza ider ġāret-i dīn ü dil ü imān
Ol ġamze-i fettān
Bi’llāh ki her kirpigi¹⁸⁵ bir tīr-i fezādır
Zālīm ne belādır
- 4 Zāhid bizi ṭa‘ n itme ki ‘ aşkıyla ḥarābız
Mest-i mey-i nābız
Ebrū-yı şanemler bize miḥrāb-ı du‘ ādır
Hem cāy-ı recādır
- 5 Hāmī ḫuluṇı ey gül-i nev-reste be-kām it
‘ İşini müdām it
Ḥāk-i ser-i kūyuṇda ġarīb ü fuḫarādır
Hem luṭfa sezādır

ĠAZEL-İ FĀRSİ

117

mef‘ulū fā‘ilātū mefā‘ilū fā‘ilūn

- 1 Z’ān dem ki dil be-‘ aşḳ-ı tu dādīm ey nigār
Dest ez-dü-kevn ü naḳş-ı ḥodī yāft dil ḫarār¹⁸⁶
- 2 Der-her dilī ki zerre zi-mihr-i tu şod pedīd
Şod nā’il-i sa‘ ādet-i ‘ uzumā-yı pāyidār¹⁸⁷

¹⁸⁵ Dīvānda kiprigi (کپریگی) şeklinde hatalı yazılan kelime kirpigi (کرپیگی) şeklinde okunmuştur.

¹⁸⁶ Ey sevgili! Senin aşkına gönül verdiğimizden beri, gönül iki âlemi ve kendi nakşını buldu.

- 3 Şad hânümân-ı ‘akl u dil ü dîn çün menî
Ez-nîm-nigâh çeşm kerdest târ u mâr ¹⁸⁸
- 4 Ey şehr-yâr-ı hüsni be-dergâhet ümidim
Bâ-hâtır-ı şikeste vü bâ-çeşm-i eşk-bâr ¹⁸⁹
- 5 Mârâ çü nîst der-dü-cihân cüz’ tu dâd-res
Mağz-ı niyâz-ı mâ tu kerem-sâz gûş dâr ¹⁹⁰
- 6 Mâ bülbülân-ı gülşen-i hüsni rûz u şeb
Mu‘ tâd-ı mâst nâle-i efgân u âh-ı zâr ¹⁹¹
- 7 Yâ Rab be-hakk-ı Ahmed ü evlâd-ı pâk-i ü
Raḥmî-nümâ ḥe-ḥâl-i dil-i Hâmi-i figâr ¹⁹²

118

mefâ‘îlün mefâ‘îlün mefâ‘îlün mefâ‘îlün

- 1 Fürûzânest şem‘ -i rûyet ey mâh ez-çerâğ-ı Tûr
Velîkîn zülfet efzûn der-siyâhî ez-şeb-i deycûr ¹⁹³
- (71b) 2 Be-kâm-ı ḥod resîdend ez-zülâlet ḥalk-ı mü‘mîn
Şodem der-künc-i ğam ez-ḥasret-i la‘l-i lebet rencûr ¹⁹⁴

¹⁸⁷ Senin güneşinden bir zerrenin peydâ olduğu her gönül, büyük, kalıcı bir saâdete nâil olmuştur.

¹⁸⁸ Gözüyle yarım bir bakış attığında, benim gibi, yüz akıl, gönül ve dîn ocağını dağıtmıştır.

¹⁸⁹ Ey güzellik padişahı! Kırık gönül ve yaş dolu gözle dergâhındandır ümidim.

¹⁹⁰ Bize iki dünyada senden başka yardımcı olmadığından, kerem sahibi! İhtiyacımızın gereğine kulak ver.

¹⁹¹ Biz güzellik bahçesinin bülbülü olduğumuzdan gece gündüz, inleyip âh etmek alışkanlığımızdır.

¹⁹² Yâ Rab! Ahmed ve O’nun temiz evlatları hatırına, düşün Hâmî’nin gönül haline bir merhamet et.

¹⁹³ Ey ay yüzlü sevgili! Yanağının mumu, Tûr’un çirasından daha parlaktır. Ancak zülfün, en karanlık geceden daha siyahtır.

¹⁹⁴ Mümin halk, saf dudak suyundan muratlarına erdiler. Bense gam köşesinde, dudağının kızılığının hasretiyle acı çekmekteyim.

- 3 Raķīb-i kec-nażar mişl-i kemān cā yāft ber-dūşet
Zi-cürm-i rāstī çün tīr geştem ez-beret mehcūr ¹⁹⁵
- 4 Be-cānet raķm kon ber-‘ aşık ez-ḥadd me’gzār āzār
Ḥazer kon ey şanem ez-nāle vü āh-ı dil-i meksūr ¹⁹⁶
- 5 Zi-zaķm-ı nāvek-i müjgān ḥün-rīz tu ey kāfer
Ciger sūrāḥ sūrāḥet hemçün ḥāne-i zenbūr ¹⁹⁷
- 6 Künün cānā Süleymān-ı zemānī ez-kemāl-i ḥüsn
Be-devret ki revā bāşed ki pā-māl tu gerded mūr ¹⁹⁸
- 7 Eger ḥāhī ki gerded devr-i dü-‘ ālem müşķilet āsān
Me-şū yek laḥza Ḥāmī zi-āsītān-ı pīr-i kāmīl dūr ¹⁹⁹

119

mefā‘ ilün mefā‘ ilün mefā‘ ilün mefā‘ ilün

- 1 Gel ey dil şanma erbāb-ı kerem dünyāda ḳalmışdır
Kerem ancak cenāb-ı Ḥālīķ-ı eşyāda ḳalmışdır
- 2 Göñülden mā-sivāyı nefy iden illā’yı fehmi eyler
Ki bu ḥālāta vāķıf olmayan hep lā’da ḳalmışdır
- 3 Tecellī zevķin idrāk itmeyüp sālūsi-i ḥod-bīn

¹⁹⁵ Eğri bakışlı rakip kemān gibi omzunda yer ettiği halde ben, doğruluk suçundan dolayı ezberinden unutuldum.

¹⁹⁶ Canın hakkı için haddi aşip aşığa eziyet etme. Ey put gibi sevgili! Kırık gönlün āh ve inlemesinden sakın.

¹⁹⁷ Ey kāfir! Senin kirpik uçlarının yarasından ciğer delik delik olup arı yuvasına döndü.

¹⁹⁸ Şimdi ey cān! Güzellığın kemaliyle zamanın Süleymān’ısn. Senin devrinde karıncanın ezilmesini reva görür müsün?

¹⁹⁹ İki dünyayı da döndermek istesen senin için zor değil. Kāmīl pīrin eşğinden bir lahza ayrılma.

Hevâ-yı ekl ü şürb ü kevşer ü Tübâ'da kalmışdır

- 4 Görür her zerrede 'ârif 'ayân Hakk'ı başiretle
Bu ma' nâdan habersiz müdde'î da' vâda kalmışdır
- 5 Geçürdüm 'ömri âh u vâh ile Hâmî işim şimdi
Hemân eltâf-ı Hakk'la şâhib-i irşâda kalmışdır

120

mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün

- 1 Derûn-ı sînede 'aşkıñ ile yanmış ocağım var
Semender-vâr âteş içre her dâ'im turağım var
- 2 Tutulmuş gönlümi şahrâ vü seyr-i lâlezâr açmaz
Göñülde lâle-âsâ tâze tâze derd ü dağım var
- (72a) 3 Tavâf-ı Ka'be-i kûy-ı dil-ârâ itmede her şeb
Hayâlîdir delîlim berķ-i âhımdan çerağım var
- 4 Baña yok Sûmnât u Ka'be vü büt-hâneniñ farkı
İçüp şahbâ-yı 'aşkı küfr ü îmândan ferâğım var
- 5 Karârım yok ne yapsam râh-ı maşşûda sefer kılsam
Tekâpû eylemekde ne elim var ne ayağım var
- 6 Çekince gitmemek mümkün mi ey şûfî harâbâta
Muhabbet riştesinden gerden-i cânımda bağım var

- 7 Beni peymāne-i hecr öyle ser-mest itdi ey Hāmī
Ne güftāra mecālīm var ne eş‘āra dimāğım var

ḤARFÜ'Z- ZÂ

121

fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

- 1 Biz ezelden tā ebed ser-mest-i cām-ı vaḥdetiz
‘Aşk ile şāh-ı serīr-i kişver-i maḥviyyetiz
- 2 *Hūş der-dem* olalı itdik *sefer ender-vaṭan*
Vaḥdeti keşretde bulmuş ehl-i vecd ü ḥāletiz
- 3 Rūy-ı mir’āt-i dili naḫş-ı sivādan pāk idüp
Vech-i pāk-i yāre karşı *dā’im ender-ḥayrehz*
- 4 Terk-i dünyā terk-i ‘uḫbā ile hestīden geçüp
Terk-i terkiz ṭāyir-i evc-āşiyān-ı ‘izzetiz
- 5 Ṭūr-ı dil oldı biḥamdi’llah tecellīgāh-ı dost
Bī-men ü mā-maḥrem-i ḥalvet-serāy-ı vuşlatiz
- 6 Beyt-i ma‘mūr-ı dil içre her zamān aḡyārsız
Bī-kem ü keyf ol nigār-ı cān ile hem-şoḥbetiz
- 7 Şabr u teslīm ü tevekkülle rızā bābındayız
Fāriğ ez-ḥavf-ı cahīm ü ārzū-yı cennetiz
- 8 Şāh-ı istiğnā-sipāhız faḫr ile faḫr eyleriz

Nūr-ı ʿirfān ile şemʿ-i bezm-i her cemʿiyyetiz

- 9 Nakş-bendî kûluyuz Hâmî hüdâ yolunda hem
Tâlibâna fâtiḥ-i ebvâb-ı feyz ü rahmetiz

122

mefʿülü fâʿilâtü mefâʿilü fâʿilün

(72b)

- 1 Biz ʿâşıkân-ı mihr-i cemâl-i Muḥammediz
Ḥayrân-ı rûy-ı mâh-ı mişâl-i Muḥammediz
- 2 Râh-ı muḥabbetinde koyup cân ile seri
Her rûz u her şebân bi-ḥayâl-i Muḥammediz
- 3 Baḥr-ı muḥîṭ-i aʿzamı içsek de kanmazız
Leb-teşne-i zülâl-i vişâl-i Muḥammediz
- 4 Bağ-ı cinânda Sidre vü Tûbâyı nʿeyleriz
Dil-dâdegân-ı kıdd-i nihâl-i Muḥammediz
- 5 ʿArş-ı ʿalâya çıksa revâ âh u nâlemiz
Şûrîde-i ruḥ u ḥaṭ u ḥâl-i Muḥammediz
- 6 Şerʿine ittibâʿ ile girdik tarîkine
Cüyâ-yı kavîl ü fîʿl ile ḥâl-i Muḥammediz
- 7 Hâmî hezâr şükr ki ʿâlemde şıdk ile
Ḥâk-i reh-i Muḥammed ü Âl-i Muḥammediz

123

mefā'îlün mefā'îlün mefā'îlün mefā'îlün

- 1 Gel ey zāhid ḥabīr ol ehl-i ḡafletden cüdāyız biz
Geçüp dār-ı fenādan ṭālib-i mülk-i beḳāyız biz
- 2 Sivā vü mā-sivādan pākdir mir'āt-i cān u dil
Tevaḥḥudla ḡarīḳ-i lücce-i ḥubb-ı Ḥudāyız biz
- 3 Kitāb u sünnete itdik temessük evvel ü āḫir
Hemīşe pey-rev-i şer' -i Muḥammed Muştafā'yız biz
- 4 Ṭarīḳ-i ma' nevīde intisāb itdik 'Azīzāna
Ġulām-ı cān-sipārān-ı 'Aliyyü'l-murtażā'yız biz
- 5 Göñülde ḥubb-ı Zehrā vü Ḥasan naḳş oldı ḥamd olsun
Dil ü cān ile ḳurbān-ı Ḥüseyn-i Kerbelāyız biz
- 6 Olal'dan 'āşık-ı Zeynü'l-abā vü Bāḳır u Ca' fer
Turāb-ı dergeh-i Mūsī-i Kāzımla Rızāyız biz
- 7 Taḳī ile Naḳī hem 'Askerīniñ nār-ı 'aşḳıyla
Yaḳup varı rumūz-ı *küntü kenze* āşināyız biz
- (73a) 8 Muḥammed Mehdi-i şāḫib-livā'nıñ yoluna her dem
Virüp cān behre-yāb-ı ḥān-ı luṭf-ı evliyāyız biz
- 9 Yeter bu devlet-i 'uzmā bize ḥamd ola Ḥāmī kim
Muḥibb ü bende-i fermān-ber-i Āl-i 'abāyız biz

124

mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün

- 1 Biḥamdi’llah ki rūzī-ḥār-ı ḥān-ı Naḳş-bendiz biz
Hemīşe dehr içinde mihmān-ı Naḳş-bendiz biz
- 2 Gül-i rüyın görel’den şad hezārān şevḳ ile her dem
Ġazel-ḥān-‘ andelīb-i gülsitān-ı Naḳş-bendiz biz
- 3 Ṭalebde nefy-i lā işbāt-ı illā eyleriz zirā
Ṭarīḳ-i ma‘ nevide sālīkān-ı Naḳş-bendiz biz
- 4 Hemīşe *hūş der-dem ḥalvet ender-encümen* olduk²⁰⁰
Sefer ender-vaṭanla pey-revān-ı Naḳş-bendiz biz
- 5 *Nazar ender-ḳadem* gitmekdeyiz bu rāh-ı ‘ irfānda
Ḳadem ender-naẓarla vāşılān-ı Naḳş-bendiz biz
- 6 Dem-ā-dem *yād kerdü bāz keşt ü ‘ add ü fevḳ* ile
Dü-ümmet girde-i zıkr-i nihān-ı Naḳş-bendiz biz
- 7 Adıyla terk idüp variyyeti maḥv-ı vücūd itdik
Tevāzu‘ la turāb-ı āsitān-ı Naḳş-bendiz biz
- 8 Ṭufūliyyet deminden tā bu ān şüretde ma‘ nāda
Cebīn-fersā-yı ḳaşr-ı ‘ ārifān-ı Naḳş-bendiz biz

²⁰⁰ Metinde olduk (اولدك) şeklinde hatalı yazılan kelime olduk (اولدق) şeklinde okunmuştur.

- 9 ‘ Aceb mi mazhar-ı feyz-i İlāhî olsak ey Hāmî
Muhibb-i hānedān-ı hācegān-ı Nakş-bendiz biz

125

fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

- 1 Aşk ile mülk-i beḳāda şāh olanlar bizleriz
Küntü kenziñ sırrına āgāh olanlar bizleriz
- 2 Şāh-ı rāh-ı ma‘ nevide eyleyüp terk-i ḥodı
Nisti ile vāşıl-ı dergāh olanlar bizleriz
- (73b) 3 *Rabbi ernî* diyerek mest-i müdām-ı ‘ aşk olup
Ḳalbiniñ Ṭūr’ı tecellīgāh olanlar bizleriz
- 4 Görmüşüz mihr-i ruḥ-ı yāri ‘ ayān her zerrede
Vāḳıf-ı ḥāl ‘ *ārif-i bi’llāh* olanlar bizleriz
- 5 Hızr-ı vāḳte ‘ azm-i rāh-ı Ka‘ be-i maḳşūdda
Rāyına rāzî olup hem-rāh olanlar bizleriz
- 6 Ḳuṭb-ı vāḳt ü ekmel-i devr ü zamāndır pīrimiz
Luṭfuna mazhar olup dilḥāh olanlar bizleriz
- 7 Nakşiyüz Hāmî velīkin nakş-ı lā’dan geḳmişüz
Her nefesde fikr-i illā’llāh olanlar bizleriz

126

mef‘ülü fā‘ilātü mefā’ilü fā‘ilün

- 1 İhrāk idel'den âteş-i ğam hânümânımız
Mey-hâne oldu mesken ü dârü'l-emânımız
- 2 Râhatsız itdi rûz u şebân halk-ı ' âlemi
Sûz u güdâz ü nâle vü âh u fiğânımız
- 3 Geçdi semâ-ı seb' a vü feryâdımız velî
Duymaz henüz ol mehi nâ-mihr-bânımız
- 4 Elbette rahm ider ne kadar olsa seng-dil
Ol büt olursa vâkıf-ı sûz-ı nihânımız
- 5 Dünyâ yüzini tutdı firâkıñla ey şanem
Seyl-âb-ı eşk-i çeşm-i ter-i hûn-feşânımız
- 6 Bir lahza olsun eyle bizi vaşl ile be-kâm
Tenden ğamıñla çıkmadan ey dost cânımız
- 7 Kalmaz yere ider eşer ol yâre Hâmiyâ
Âh-ı şehirle nâle-i nîm-i şebânımız

127

fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilün

- 1 Beyt-i ma' mûr oldu mihriñle dil-i vîrânemiz
Ka' be'dir yadıñla ey hubb-ı ezel büt-hânemiz
- (74a) 2 Şâd olup kayd-ı sivâdan oldılar âzâde-dil
Nûş idenler cür' a-i câm-ı mey-i mey-hânemiz

- 3 Ol kadar sevdā bizi rüsvā vü bed-nām itdi kim
Dem-be-dem her maḥfil içre söylenür efsānemiz
- 4 Böyle koymazdı bizi ālām-ı hecre mübtelā
Güş-ı yāre yetse bir kez nāle-i mestānemiz
- 5 Çün cedel-kārāna yok rengin sükūt-āsā cevāb
Haşmın ilzāmı içündür vaż'-ı ḥāmūşānemiz
- 6 Zāhidā cām-ı şafādan geçmeziz gül mevsimi
Böyledir bil muḳtezā-yı meşreb-i rindānemiz
- 7 Dehr içinde secdegāh ü Ka'betü'l-'Asāf'dır
Ḥāmi ḥāk-i āsitān-ı dergeh-i cānānemiz

128

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

- 1 Mest-i şahbā-yı leb-i cānān olan cān istemez
Küfr-i zülfin fehmi iden dīn ehli īmān istemez
- 2 Teşne-i cām-ı tecellī-i cemāl-i yār olan
Selsebīle mā'il olmaz āb-ı ḥayvān istemez
- 3 Cān virir geçmez belā-yı aşḳ u derd-i dostdan
'Aşḳ ey şūfī behişt ü ḥūr u ḡilmān istemez
- 4 Varını rāhında yok itmişken erbāb-ı vefā

Bunca bî-dād u sitem ey nā-müselmān istemez

- 5 Faḥr idüp Ḥāmî cihān içre pelās-ı faḥr ile
Devlet-i Dārā vü Cemşîd ü Süleymān istemez

129

mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün

- 1 Ezelden bir şacı Leylā-yı meh-sīmāya Mecnūn’uz
Anıñçün tā ebed ‘aşkıyla ser-gerdān-ı hāmūnuz
- 2 Rızā-cüyuz cefā-keş ‘āşıkız incinmeziz bi’llāh
Ne deñlü cāna cānān cevır ü bî-dād itse memnūnuz
- (74b) 3 Tevekkül ehliyüz dervîş-i dil-rîş-i ‘abā-pūşuz
Ferāğ ez-zer ḳabā-yı Ḥusrev ü tāt-ı Ferîdūnuz
- 4 Geçüp şādî vü ğam nîk ile bedden dehr ḳatında
Ḥarābāt-ı muğānda ṭālib-i şahbā-yı gül-gūnuz
- 5 Ne lāzımdır bize bāğ-ı behiştîñ naḥl-i Ṭübāsı
Cihānda bir nihāl-i ḳāmet-i mevzūna meftūnuz
- 6 Felekden çekmeziz dünyā vü mā-fihā içün minnet
Ḳanā‘ at kūşesinde mālīkān-ı genc-i Ḳārūn’uz
- 7 Göñülde ḳalmadı ḥubb-ı sivā her laḫza ey Ḥāmî
Dü-‘ālemde ṭalebkār-ı rızā-yı Ḥayy-ı bî-çūnuz

130

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

(fā' ilātün)

(fā' lün)

- 1 Dil-i pür-nürda kibr ü ḥased ü k̄in olmaz
T̄ıynet̄i şāf olanıñ cübbesine ç̄in olmaz
- 2 Dehr iḳbāli ile ehl-i dil olmaz mesrūr
Düşse idbāra daḡi ḡatır̄ı ḡamḡin olmaz
- 3 Rāh-ı taḡḡıḡdedir yūze-geri faḡr u fenā
Rızḡ içün zā'ir-i ebvāb-ı selāḡin olmaz
- 4 Ehl-i tesl̄imdedir zevḡ ü şafā dünyāda
Yohsa şāḡib-emele rāḡat u temk̄in olmaz
- 5 Feyz ü himmet yine erbāb-ı ḡarābātdadır
Maḡhar-ı ḡubb-ı ezel zāhid-i ḡod-b̄in olmaz
- 6 Ney-şeker olsa da her çend ser-ā-pā ş̄ir̄in
Ḳāmet-i serv-i dil-ārā gibi ş̄ir̄in olmaz
- 7 Olmasa himmet-i p̄irān-ı ḡarīḡat Ḥāmī
Böyle ş̄i' riñ ter ü hem tāze vü renḡin olmaz

131

mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

- 1 Dilā ālām u derd ü dāḡ-ı hicrāna şek̄ib olmaz
Ne çāre nāle vü feryād-ı maḡbūl-i ḡabīb olmaz

- (75a)
- 2 Açılmaz ḥābdan her laḥza bahtım çeşmi anıñçün
Ne deñlü kûşış itsem vuşlat-ı dil-ber naşīb olmaz
- 3 Raķīb-i ḥār-ṭıynetle şeb ü rûz eyleyüp ülfet
Nedendir imtinā‘ eyler bize ol gül ḡarīb olmaz
- 4 Rızāyım her ne deñlü cev̄ ü bî-dād itseñ ey āfet
Velī çeşmimde tāb-ı rû‘yet-i vech-i raķīb olmaz
- 5 ‘İlāc itmekden ‘ācizdir Felāṭun ḡaste-i ‘aşķa
Göñül emrāzına cānān gibi ḡazıķ ṭabīb olmaz
- 6 Ser-i kūyunda nālān ‘āşık-ı üftāde çok ammā
Gül-i rüyuna ben tek zār u şeydā ‘andelīb olmaz
- 7 Zekāt-ı ḡüsnüñi vir Ḥāmi-āsā ḡāk-i kūyuñda
Faķīr ü müflis ü iḡsāna lāyık bir ḡarīb olmaz

132

mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün

- 1 Ḥayālīñ dīdeden mihriñ dil-i dīvāneden çıķmaz
Tenimden çıķsa cān şevķiñ bu ḡalvet-ḡāneden çıķmaz
- 2 Mürīd-i meşreb-i zühhād iken dil bir zamān ḡālā
Şanemler secdesin ṭā‘at bilür büt-ḡāneden çıķmaz
- 3 Ḥoşā ol mest kim ḡayd-ı ḡodīden olmuş āzāde

Elinde cām-ı şahbā nūş ider mey-ḥāneden çıkmaz

- 4 Taleb kıl sırr-ı ādemden muḥabbet sırrını ammā
Çıkar vīrānelerden kenz her vīrāneden çıkmaz
- 5 Düşer odlara rāzın itmez ifşā ‘āşık-ı şādık
Şadā-yı nāle Ḥāmī yansa da pervāneden çıkmaz

133

fā‘ilātūn fā‘ilātūn fā‘ilātūn fā‘ilūn

- 1 Ka‘be’yiz ma‘nāda ammā şūretā büt-ḥāneyiz
Kimse bilmez yār-ı ‘aql-ı küll olan divāneyiz
- 2 Zāt-ı Hāk’da maḥv-ı şırf olduk ezelden tā ebed
Bezm-i vaḥdet cūr‘ asın nūş itmişüz mestāneyiz
- (75b) 3 *Men ‘aref* dersin okuduk ‘ārifānız bī-gümān
Ka‘r-ı baḥr-ı ḥikmet ü ‘irfānda bir dūr-dāneyiz
- 4 Tūr-ı dilde gūş idüp *innī ene’llāh* lafzını
Şevk ü zevk ile tecellī şem‘ ine pervāneyiz
- 5 Maḫşad u maṭlab bize ancak rızā-yı dostdur
Cümle varı yoluna yok eyleyen merdāneyiz
- 6 Küfr ü imān nīk ü bed şādī vū ḡam birdir bize
Gāh mescid gāh deyr ü gāh der-i mey-ḥāneyiz

- 7 ‘Aşk almışdır bizi bizliğimizden Hāmiyā
Yokluk ile nā’ilān-ı vuşlat-ı cānāneyiz

134

fā’ilātün fā’ilātün fā’ilātün fā’ilün

- 1 Luṭf idüp ey ḥusrev-i naḥvet-sipāh-ı mülk-i nāz
Dāğ-ı nāşūr-ı dil-i bīmārıma ol çāre-sāz
- 2 Ḥasret-i ruḥsāre-i māhıñla ey cān-ı cihān
Şan‘at olmuşdur bize şām u seḥer sūz u güdāz
- 3 Çok sitem itme ḥāzer kıl inkisār-ı şevkden
Raḥm kıl ‘uşşāka gāhī eyle vaż‘-ı dil-nüvāz
- 4 İtmeden tārac ceys-i ḥaṭ metā‘-ı ḥüsnüñi
Dergeh-i iḥsānı erbāb-ı recāya eyle bāz
- 5 Terk-i nāz it bir dem ey zālīm mürüvvet yok mıdır
Nār-ı hecre tā be-key olsun kebāb ehl-i niyāz
- 6 Her kim eylerse ciger kanıyla tecdīd-i vuzū
Kılsa cā’izdir ḥam-ı miḥrāb-ı ebrūya namāz
- 7 Sāğar-ı bī-reng-i şahbā-yı ḥaḳāyıkken diliñ
İtme ey Hāmī anı leb-riz-i çirk-āb-ı mecāz

135

mef‘ülū mefā’ilü mefā’ilü fe‘ülün

- (76a)
- 1 Mey zevkîni zühhâda beyân eylemek olmaz
Nâ-maḥreme esrârı ‘ayân eylemek olmaz
 - 2 ‘Aşk ile gönüldür şanemâ Tûr-ı tecellî
Müşkil ki bu envârı nihân eylemek olmaz
 - 3 Gözyaşı iken gevher-i pâk-i yem-i rahmet
Her serviñ ayağına revân eylemek olmaz
 - 4 Bî-dost bahâr u gül-i gülzâr gerekmez
Yâr olmasa cennetde mekân eylemek olmaz
 - 5 Şem‘ -i ruḥ ile cân u teni yaksa rızâyız
Pervânesiyüz âh u figân eylemek olmaz
 - 6 Ḥâk-i der-i dildâr ger olduysa müyesser
Bi’llâhi temennâ-yı cinân eylemek olmaz
 - 7 ‘Aşkîñ ile varına nazar kılmadı Ḥâmî
Bî-‘ aşk gezer ez-dü-cihân eylemek olmaz

ḤARFÜ'S- SÎN

136

fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilün

- 1 Vaḥdet-i ‘aşkı taleb kıl olma ey dil bü’l-heves
Dost dergâhına yüz tut gayrdan ümîdi kes
- 2 Nev-bahâr olmuş açılmış bâğ-ı vaḥdet gülleri

Eyle pervāz ol baña olma giriftār-ı kafes

- 3 Gir ʔarīḳa şıdk ile tūt pīr-i kāmīl dāmenin
Varıñı terk eyle tā olsun saña feryād-res
- 4 İremez kimse reh-i faḳr u fenāda menzile
Olmayınca rāh-ber bir mürşid-i şāḫib-nefes
- 5 Hā'ib ü hāsir ḳalup maḳşūdına yetmez ebed
Her kim oldı pey-revī nefis ü hevā ile heves
- 6 Ārzū-yı nefis-i ḥod-binden geçüp varyiyyete
Cüz' rızā-yı dost-ı ehl-i 'aşḳa yoḳdur mültemes
- 7 Cāy olal'dan dilde nār-ı 'aşḳ-ı cānān Ḥāmiyā
Ḳoymadı ḥubb-ı sivāyı yaḳdı mişl-i ḥār u ḥas

137

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

- (76b)
- 1 Ey gönül aç ḥāb-ı ḡafletden gözün ol ḥaḳ-şinās
Rabb-i nāsa ṭālib ol olma esīr-i dām-ı nās
 - 2 Terk-i terk ol mā-sivādan el çeküp āzāde ol
Faḳr ile faḥr eyle giyme zer-ḳabāyı giy pelās
 - 3 İḥtilāt²⁰¹-ı nāsdan eyle ḥazer fehmi eyle kim
Yoḳ binā-yı 'ahd ü ḥubb-ı ehl-i dūnyāda esās

²⁰¹Metinde iḥtilāt (اختلات) şeklinde hatalı yazılan kelime iḥtilāt (اختلاط) şeklinde okunmuştur.

- 4 Deşt-i pür-hevl-i ‘ademde teşne-leb olsañ dañi
Eyleme nâ-dân olandan bir içim şu iltimâs
- 5 ‘Ârif-i bi’llâhı bul Hâmî cihânda cehd idüp
Cism ü câna ide gör ‘irfân kumâşını libâs

138

fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilün

(fâ‘ilâtün)

(fa‘lün)

- 1 Bülbul-i dil olalı mâ’il-i gülzâr-ı heves
Gâh düşer dâm-ı belâya geh olur habs-i kâfes
- 2 Bulayım dirseñ eger dost rızâsın ey dil
Cehd kıl rağbetiñ esbâb-ı ‘alâ’ıñden kes
- 3 Rûhsuz kâleb iken nâyı ider pür-nâle
Himmetin eylese der-kâr eger erbâb-ı nefes
- 4 Seyrde ‘ârife zâhid bir olur idi eger
Olsa bir ‘âlem-i pervâzda sîmurğ u meges
- 5 Hâb-ı gâfletde kalan reh-revi îkâz eyler
Dem-be-dem şanma ki bî-hüdedir âvâz-ı ceres
- 6 Nâşihîñ pendî ile şûr u cünûn eksilmez
Ne revâ k’ola reh-i şu‘leye sed hâr ile hâs

- 7 Dest-gîr ol yetiş imdâdına ey hâzret-i pîr
Kalmasun yolda bu Hâmî-i ğarîb-i bî-kes

139

fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilün

- 1 Lezzet-i derdi bulan dermâna eyler mi heves
Haste-i cânân olan Loğmân'a eyler mi heves
- (77a) 2 Ârzû-mend-i leb-i yâķût-ı cân-baķş-ı nigâr
Dehr içinde la' l ile mercâna eyler mi heves
- 3 Küfr-i zülfün sırrına vâķıf olan âġâh dil
Oldı çün ehl-i ' ayân îmâna eyler mi heves
- 4 Haķķ-ı reyġân ile ruġsâr-ı gülün şûrîdesi
Gülşen içre hiç gül ü reyġâna eyler mi heves
- 5 Nakş-ı hestîden geçüp Nakşî tarîķinde olan
Buldı cânânın bu cism ü cânâ eyler mi heves
- 6 Cennet-i bî-mişl-i ' irfâna bugün dâķil olan
Va' d olunmuş ravza-i Rıdvân'a eyler mi heves
- 7 Ma'nevî maġbûbuna vâşıl olan Hâmî ' aceb
Bir daķi şûrî olan ġûbâna eyler mi heves

ĤARFÜ'Ş- ŞÎN

fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

- 1 Ey kamer-ṭal‘ at yüzüñ mir’āt-ı *vechu’llāh*²⁰² imiş
Mihr-i rüyuñ seyr iden ‘uṣṣāḳ dil-āgāh imiş
- 2 Terk-i hestiyle olanlar bende-i fermān-berin
‘Ālem-i ma‘ nāda ol sulṭān-ı ‘ālī-cāh imiş
- 3 Kim gedā-yı cūbbe-fersā-yı turāb-ı dergehiñ
Hüküm ider ser-te-ser iklīm-i vücūda ṣāh imiş
- 4 Mekteb-i ‘aşkıñda cānā *men ‘aref* dersin alan
‘Ārif olmuş nefsine ol ‘*ārif-i bi’llāh* imiş
- 5 Kim saña itdi ṭarīḳ-i ma‘ nevide üftāde
Haḳ rızāsın bulmuş ol cān vāsıl-ı dergāh imiş
- 6 *Ḥamdü li’llāh* kim gürūh-ı mücrimīne ey ḥabīb
Luṭf-ı pākiñ rüz-ı maḥşerde ṣefā‘ at-ḥāh imiş
- 7 Ḥāmiyā bir dilde me’vā eylese sulṭān-ı ‘aşḳ
Her hevādan pāk olup bī-şübhe Beytu’llāh imiş

141

fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

- (77b)
- 1 Küfr-i zülfüñ zulmeti dīn ehline imān imiş
Nūr-ı ruḥsārīñ ziyā-baḥṣā-yı çeşm-i cān imiş

²⁰² “...Doğu da Allah’ındır batı da. Nereye dönerseniz *Allah’ın yüzü (zâtı)* oradadır. Şüphesiz Allah’(ın rahmeti ve nimeti) geniştir, O her şeyi bilendir. ...” Kur’an 2/115.

- 2 Öyle bir şems-i haqīkatdir cemāliñ kim anıñ
Zerre-i nā-çiz-i hūrşid ü meh-i tābān imiş
- 3 Evvel āhır zāhir ü bāṭın vücūdı kāmiliñ
Menba‘-ı envār-ı feyz ü rahmet-i Raḥmān imiş
- 4 Rāh-ı ‘aşkıñda dil ü cānını kurbān eyleyen
Devlet-i cāvīdi bulmuş tā ebed şādān imiş
- 5 Vādi-i firkatde kalmış teşne-leb ‘aşıklara
La‘l-i nābiñ selsebīl ü çeşme-i ḥayvān imiş
- 6 Vāşılān-ı dergeh-i vālā-cenābiñ dil-berā
Fāriğ ez-āb u hevā-yı ravza-i Rıdvān imiş
- 7 Bir gedādır şūretā Ḥāmī velī ‘aşkıñ ile
‘Ālem-i ma‘ nāda ‘ālī-kadr bir sultān imiş

142

mef‘ulū fā‘ilātū mefā‘ilū fā‘ilūn

- 1 ‘Aşkıñ vücūd-ı ‘aşıka ey dost cān imiş
Zevk-i muḥabbetiñle cenān çün cinān imiş
- 2 Sevdā-yı zülf-i pür-ḥamıñ ey ḥānümān ḥarāb
Sermāye-i sa‘ ādet-i dil-dādegān imiş
- 3 Çeşm-i siyāh kāfir-i bed-mest āfetiñ

Tārāc-sāz-ı dīn ü dil-i ‘āşıkān imiş

- 4 Āb-ı Hızır’la çeşme-i Kevşer ki söylenür
‘Aynü’l-ḥayāt la‘ l-i lebiñden nişān imiş
- 5 Ruḥ-sāy-ı āsitāne-i ‘ālī-maḳādiriñ
Her şubḥ u şām zümre-i Kerrūbiyān imiş
- 6 Ḥaḳḳā ki ḥāk-i dergehiñ ey menba‘-ı kerem
‘Uşşāḳ-ı zāra ravza-i dārü’l-emān imiş
- 7 Ḥāmī-ḡarībe luṭf u kerem kıl ki rüz u şeb
‘Aşkıñla kārı nāle vü āh u fiḡān imiş

143

fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

- (78a)
- 1 Mihr-i vech-i dost her bir zerrede tābān imiş
Görmeyen aḥvel bu ḥālātı ‘aceb nā-dān imiş
 - 2 Her nihān mülk-i ‘ademden āşikār olmuş velī
Ehl-i zāhir dīdesinden ol ‘ayān pinhān imiş
 - 3 Tā‘at u taḳvā ṭarīḳ-i ḥazrete lāzımsa da
Cümleden elzem bu yolda ‘aşḳ ile ‘irfān imiş
 - 4 Geç bu Tūfān-ı belā-ḥīz-i sivādan ey gönül
Baḥr-ı ma‘nāya yetiş kim ḳaṭresi ‘ummān imiş

- 5 Zîr ile bālā cemî^c -i mümkinâta her zamân
Bâdi-i inzâl-i rahmet kâmil-i insân imiş
- 6 Pîre teslîm ol kelâmın añla kim kâmil olan
Her ne söylerse hadîs ü âyet-i Qur'ân imiş
- 7 Ehl-i tevḥîd olmuş ıskât-ı izâfât eyleyen
Ḥamiyâ ma^c nâda ol sultân-ı ^c âlî-şân imiş

144

fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

- 1 Râh-ı tevḥîde girüp ey dîl olanlar hırka-pûş
Eylediler sâki-i vaḥdet elinden bâde-nûş
- 2 Terk-i hestî eyleyendir Mısr-ı ^c irfânda ^c azîz
Tâlib olmaz kimse anda Yûsuf olsa ḥod-fürûş
- 3 Nokṭa-i vaḥdetden âgâh olmuş ehl-i vecd ü ḥâl
Ḳîl ü ḳâl-i zâhiri terk idüp oldılar ḥamûş
- 4 Bî-def ü ney bî-mey ü sâkî vü muṭrib ehl-i ^c aşḳ
Ḥâne-ḳâh-ı dilde eyler mesti vü cûş u ḥurûş
- 5 Ğamdan âzâd olmak²⁰³ isterseñ girüp mey-ḥânede
Ḥami al câm-ı meyi vir cevher-i ^c aḳl ile hûş

145

²⁰³ Metinde olmak (اولمك) şeklinde hatalı yazılan kelime olmak (اولمق) şeklinde okunmuştur.

fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün

(fā‘ilātün)

(fā‘lün)

(78b)

- 1 Rehn idüp mey-kede-i ‘aşqda dīn ü dil ü hūş
Olmuşuz mest ü ḥarābāti vü zünnār be-dūş
- 2 Cübbe-fersā-yı der-i mey-kede itdi āḥir
Şīvelerle bizi ol muğbeçe-i bāde-fürūş
- 3 Dil ḥayāl-i leb-i dildār ile her şubḥ u mesā
Mest olup itmededir zemzeme vü cūş u ḥurūş
- 4 Öyle bir mihre esīriz ki hilāl-ebrūsın
Görse māh-ı nev olur ‘abd-i kem-i ḥalkā-be-gūş
- 5 Maḥzen-i sīnede cāy olalı kenz-i ‘aşkı
Gönlümüz der-ḥum-ı şahbā gibi dā’im pür-cūş
- 6 ‘Aşq ile şīşe-i nāmūsı çalanlar taşā
İtdi mey-ḥāne-i vaḥdetde mey-i ‘aşkı nūş
- 7 Maḥrem-i rāz-ı leb-i ḡonca olal’dan Ḥāmī
Eyledi terk-i nevā zār-ı dil oldı ḥāmūş

146

mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün

- 1 Olal’dan mübtelā-yı ‘aşkıñ ey cellād-ı kāfir-kīş
Açıldı yara müjgānıñ okuyula dilde ḥadden biş

- 2 İderken ârzû-yı nûş-ı la' liñ bezm-i şahbâda
Uruldı nâvek-i ğamzeñle cānā cāna yüz biñ nîş
- 3 Seni gördükçe bu ħüsn-i cihān-sûz ile ey âfet
Nevâlar itmesün n'itsün cefâ-keş ' âşık-ı dil-rîş
- 4 İder meylim füzûn bûs u kenâr-ı vaşla bezm içre
O şûḥa vaz' -ı güstâḥâne-i aġyâr-ı bed-endîş
- 5 Maḳâmı tütüyâveş dîde-i ehl-i başıridir
Turâb-ı âsitân-ı pîr olal'dan Ḥâmi-i dervîş

147

mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün

- 1 Ḥayālîñ ey perî-peyker vücûdum nâ-tüvân itmiş
Ġam-ı ' aşkıñ beni âvâre-i bî-ḥânümân itmiş
- 2 Şemîm-i kākül-i ' anber-feşānîñ ey vefâ-düşmen
Düşürmüş başımı sevdâlara ḥâlim yamân itmiş
- (79a) 3 Taḳal'dan ol şanem zünnâr-ı zülfîñ gerden-i cāna
Alup şabr u qarârım meskenim deyr-i muġân itmiş
- 4 Baña ' âlemde dil nāmında bir hem-derd qalmışdı
O da gitmiş şikenc-i zülf-i cānānda mekân itmiş
- 5 Olanlar dehr içinde vâşıl-ı ḥâk-i deriñ ey dost
Çü Ḥâmî terk-i ḥubb-ı ravza-i bâġ-ı cinân itmiş

148

mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

- 1 Bugün bir tıfl-ı tersā 'āleme arz-ı cemāl itmiş
Gören üftāde terk-i cism ü cān u mülk ü māl itmiş
- 2 Hırām itdikçe nāz u şīvelerle ol nihāl-i gül
Hezārān bī-dili meftūn-ı zūlf-i hıtt u hāl itmiş
- 3 Harāmī gözleri yağmā kılmış dīn ile imān
Şikenc-i kākūli 'āşıkları āşüfte-hāl itmiş
- 4 Ol āfet hançer-i müjgān siyeh şemşīr-i ebrūle
Siyāsetle döküp 'uşşāk kanın pāy-māl itmiş
- 5 Görüp mihrāb-ı ebrūsın beni ta' n eyleyen zāhid
Bırakmış sübhā-i zünnār tutmuş terk-i kāl itmiş
- 6 O meh-tal' at bugün kimlerle bilmem bāde nūş itmiş
Harārāt-ı mey-i gül-reng rüyın āl āl itmiş
- 7 Degil 'ākıl meger dīvāne olmuş Hāmi-i şeydā
Ki ol bī-rahm kāfirden temennâ-yı vişāl itmiş

149

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

(fā' ilātün)

(fa' lün)

- 1 Şimdi bir muğbeçe dil mülkine sultān olmuş

- Şāhid-i ḥükm-i revā server-i ḥübān olmuş
- 2 Gerçi sīmīn-beden ğonca-dehen çok ammā
Ḥūblar içre bu bir āfet-i devrān olmuş
- 3 Gün-be-gün olmadadır ḥüsn ile ānı efzūn
Ḥāliyā tıfl iken ‘ālem aña ḥayrān olmuş
- (79b) 4 Oturur gül gibi gülşende gehī bāde içer
Gāh bülbül gibi ser-mest-i ğazel-ḥān olmuş
- 5 Ḥāl-i ruḥsār u ḥaṭ-ı zülf ile ol māh-cebīn
Düşmen-i ‘aql-ı dil ü dīn ile īmān olmuş
- 6 Kan döker ğamzesi olduysa da miḥrāb-nişīn
Şanma şūfī-i riyā-kārı müselmān olmuş
- 7 Ne ḥaṭā itdi ne yaptı o sitem-kāra gönül
Ṭurre-i zülfle aşılmaya fermān olmuş
- 8 Beni üftāde-i çāh-ı zeḳān itdi kāfir
Cevr ü zūlmünden işim āh ile efgān olmuş
- 9 Ola bir gün diyeler ḥalk-ı cihān ol şūḥa
Hem-dem-i Ḥāmī vü hem-meşreb-i rindān olmuş

- 1 O şūh-ı bî-bedel dehr içre kebk-i hoş-ıhırām olmuş
Görüp reftārını biñ Yūsuf-ı Mısrî gulām olmuş
- 2 Reh-i ‘aşkında kurbān eyleyenler cism ile cānı
Olup eltāfına mazhar dü-‘ālemde be-kām olmuş
- 3 Temennî eylemez bâğ-ı cinānı ‘āşıkı zîrā
Ser-i kıyî giriftārān-ı ‘aşka hoş maḳām olmuş
- 4 Dil-ārāsız gerekmez ‘îş ü nûş-ı ‘ālem-i fānî
Anıñ ‘uşşākına dünyā ile ‘uḳbā ḥarām olmuş
- 5 Bu Hāmî ismini vird-i zebān itdiğičün her dem
Cihān gülzārı içre tūṭi-i şîrîn kelām olmuş

GAZEL-İ FÂRSÎ

151

mefā‘îlün mefā‘îlün mefā‘îlün mefā‘îlün

- 1 Nümāyān geşte ez-ṭarf-ı küleh zülf-i semen-būyeş
Dil-i şad mübtelā vā-beste-i her tār-ı gîsūyeş ²⁰⁴
- (80a) 2 Lebeş vaḳt-i tekellüm mürderā baḥşîd cān-ı mā
Hezārān hūn-ı nā-ḥaḳ riḥt çeşm-i mest-i cādūyeş ²⁰⁵
- 3 Be-çeşm-i zümre-i ‘uşşāḳ her dem mî-şevēd zāhir
‘Alāmāt-ı kıyāmet ez-ḳıyām-ı ḳadd-i dil-cūyeş ²⁰⁶

²⁰⁴ Semen kokulu zülûf, külah tarafından görününce yüz tutkunun gönlü, zülfünün her bir teline bağlandı.

²⁰⁵ Sarhoş cadı gözü haksız yere binlerce (damla) kan akıttığı halde konuştuğu zaman dudağı, biz ölmüşlere cân bağısladı.

- 4 Be-ḥūn-āb-ı ciger şad bār eger ‘āşık vüzū‘ sâzed
Tevân kerdin nemâzî der-ḥam-ı mihrâb-ı ebrûyeş ²⁰⁷
- 5 Koned bî-şübhe terk-i istimâ‘ -ı ders-i Mevlânâ
Çü men ḥāned kesî āyât-ı nūr ez-muşḥaf-ı rûyeş ²⁰⁸
- 6 Eger dārî ümîd ez-būs-ı ḥāl-i esvedeş ey dil
Me-şû fâriğ şeb u rûz er tavâf-ı Ka‘ be-i küyeş ²⁰⁹
- 7 Konem cān u dil ü dînâ fedâ-yı maḳdemeş Ḥāmî
Be-kām-ı dil eger yek laḫza be-nişînem be-pehlûyeş ²¹⁰

152

mefâ‘îlün mefâ‘îlün mefâ‘îlün mefâ‘îlün

- 1 Mehî dārem ki mihr-i çarḫ-ı çārüm geşte ḫayrāneş
Melekrâ nîst ḫadd ān ki gîred gird-i dāmāneş ²¹¹
- 2 Naẓar sâzed zi-rûy-ı luṭf be-gürûh-ı cānib-i ‘uşşāk
Zi-şādî cümlegî sâzend cān-ı ḫîş-i ḫurbāneş ²¹²
- 3 Besâ Ya‘ ḫûb-ı dil ez-dûri-i ü geşte nâ-bînâ
Besâ Yûsuf-ruḥân üftâde der-çāḫ-ı zenaḫdāneş ²¹³

²⁰⁶ Her dem âşıklar zümresinin gözüne görünüyor. Kıyâmet alâmetleri, gönül alan boyunun doğrulmasından çıkıyor.

²⁰⁷ Eğer âşık yüz kez ciğer kanıyla abdest alırsa, onun (sevgilinin) kaşî mihrabının eğrisinde, bir namaz kılabilir.

²⁰⁸ Bir kimse benden yüzü mushafının nur ayetlerini içtiğinde, şüphesiz Mevlânâ’nın derslerini terk eder.

²⁰⁹ Ey gönül! Eğer onun siyah benini öpme ümidin varsa ve onun mekânının Ka‘besini tavaf etmek istiyorsan, ondan gece gündüz ayrılma.

²¹⁰ Hāmî, gönlün arzusu için bir lahza yanına oturacaksam, canımı ve gönlümü onun gelişine feda edeyim.

²¹¹ Dördüncü kat gökyüzü güneşinin hayran olduğu bir Ay’ım var ki onun eteği yuvarlağı çevresinde toplanan meleklerin haddi hesabı yok.

²¹² Lütüfla âşıklar güruhu tarafına bir bakarsa, mutluluktan hepsi canlarını kurban ederler.

4 Be-yek tîğ-i nîgeh hûn-ı dü şad gebr ü müselmânra
Be-nâ-ḥaḳ rîḡt çeşm-i kâfer-i bed-mest fettâneş ²¹⁴

5 Biḥamdi'llah zi-luṭfeş ĩn sa' âdet şod merâ rûzî
Şodem Ḥâmî şehîd-i ḥançer-i ser-tîz-i müjgâneş ²¹⁵

ḤARFÜ'Ş- ŞÂD

153

mefâ' ilûn fe' ilâtûn mefâ' ilûn fe' ilûn

- 1 ' İnâyet it beni yâ Rab belâdan eyle ḥalâş
Dil-i ḥazînimi dâm-ı hevâdan eyle ḥalâş
- (80b) 2 ' İbâdet itmege şıdḳ u ḥulûş iḥsân it
Bu dâm-ı hesti vü ' ucb u riyâdan eyle ḥalâş
- 3 Ayırma luṭf ile her dem rızâ-yı pâkiñden
Teraḥḥum it beni saḡt²¹⁶-ı ḳazâdan eyle ḥalâş
- 4 Muḥabbetiñle beni ġayrdan idüp fâriğ
Bu şûr-ı keşmekeş-i mâ-sivâdan eyle ḥalâş
- 5 İdüp bu Ḥâmî'yi nâ' il behîşt-i ' irfâna
Keremle berzaḡ-ı ḥavf ü recâdan eyle ḥalâş

²¹³ Nice gönül Yakup'u, ondan ırak kalmakla gözlerini kaybettiler. Nice Yusuf yüzlüler de, onun çene çukuruna düştüler.

²¹⁴ Fettân, kâfir, sarhoş gözü, bir bakış kılıcıyla iki yüz kâfir ve müslümanın kanını haksız yere akıttı.

²¹⁵ Hamdolsun lutfuyla bu saâdet bana nasip oldu. Hâmî! Keskin kirpikleri hançeriyle şehit oldum.

²¹⁶ Metinde saḡt (سخت) şeklinde hatalı yazılan kelime saḡt (سخت) şeklinde okunmuştur.

154

mefā' ilün fe' ilātün mefā' ilün fe' ilün

- 1 Hezār şükr ki ey pīşvā-yı 'ām ile hāş
Muhabbetiñle gönül māsivādan oldı hālāş
- 2 Hemīşe 'aşkıñ ile bī-ķarār olup göñlüm
Döner şafā ile bu bezmgehde çün raķķāş
- 3 Geçüp sivādan olup t̄alib-i dūr-i vaslñ
Muḥīṭ-i 'aşkıña ey dost olmuşuz ğavvāş
- 4 Umar şefā' atıñ ey şāh rūz-ı maḥşerde
Hep evliyā-yı 'izām enbiyā-yı ḥāşü'l-hāş
- 5 Olur ḥaķīķat-i eşyāya vāşıl ey Hāmī
Olunca t̄alib-i 'irfāna şıdķ ile iḥlāş

ḤARFÜ'D- DĀD

155

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

- 1 Faķrdan ehline zevķ-i vecd ü hāletdir ğaraż
Terk-i hestīden şafā-yı cām-ı vaḥdetdir ğaraż
- 2 'Ārifñ maṭlūb u maķşūdı rızādır zāhidā
Gerçi t̄a' atden saña ḥavrā vü cennetdir ğaraż
- 3 Şanma ādemden hemān eşķāl-i şūrīdir murād
Cevher-i zātī vü aşlī vü ḥaķīķatdir ğaraż

- (81a)
- 4 Baħr u berden z̄ir ü bālā nüh-şadefden ey gönül
Dürr-i pāk-i kāmīl-i şāhib-başıretdir ġaraż
- 5 Herkesiñ ħadrince bir maḳşūdı var dilde velī
Ĥāmiye dāreynde ‘aşḳ u muḥabbetdir ġaraż

156

fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

- 1 Ĥāl-i zārı kıl şabā ol şāh-ı bī-hemtāya ‘arz
Eyle ‘āşıḳlar niyāzın ol ḳamer-sīmāya ‘arz
- 2 Ĥār-ı ġamla dāğ-ber-dāğ olduġın bülbüllerin
Ey nesīm-i şubḥ-dem kıl ol gül-i ra‘nāya ‘arz
- 3 Derhem olmuş mū-be-mū aḥvāl-i zārım ġālibā
Dil uzadıp şāne itmiş zülfi ‘anber-sāya ‘arz
- 4 Ḳurş-ı mihr ü māha baḳmazdı cihān ḥalkı eger
Eylese bir kez cemālin ol perī dünyāya ‘arz
- 5 Şübhesiz cānā ḥicābından olurdı ser-nigūn
İtseler taşvīr-i naḥl-i ḳāmetiñ Tūbā’ya ‘arz
- 6 Telḥ-kām olmazdı göstermez idi çin-i cebin
Ḳatre-i şirīn zülālīñ itseler deryāya ‘arz
- 7 Ḥalka ḥālīñ söyleme ‘acz ile her şeb Ĥāmiyā

Hâcetiñ kıl kâdiyü'l-hâcât olan Mevlâ'ya 'arz

ḤARFÜ'Ṭ-ṬĀ

157

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

- 1 Ey gönül bir kāmile kıl muhkem 'aḳd-i irtibāt
Himmetiyle bir ola yanında ḳabz u inbisāt
- 2 Dehre mā'il olma dil ḳaşd-ı iḳāmet itme kim
Sen ḡarīb-i reh-güzer dünyā yıkılmış bir ribāt
- 3 Sen seni bil her hevāya uyma olma ḥṣ-bīn
Kıl ḥazer nefis-i denīden tut ṭarīḳ-i ihtiyāt
- (81b) 4 Ārzülardan geç 'ārif ol ola 'indiñde her
Nīk ile bed rāḥat u miḥnet daḡi ḡamla neṣāt
- 5 İsm-i zātı dilde naḳş itmek dilerseñ Ḥāmiyā
Naḳşı ol cehd ile olma mā'il-i naḳş-ı bisāt

158

fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

(fā'ilātün)

(fā'lün)

- 1 Milket-i ḡusni müzeyyen ideli ḡāl ile ḡaṭ
'Ālemi ṣād beni dāḡ-ı derūn itdi faḳaṭ
- 2 Firḳatiñle ṣanemā ḡāk-i ser-i kūyuñda
Cūş idüp aḳmadadır seyl-i sirişkim çü ne şaṭ

- 3 ‘Aşkdan ğayrı dilā her ne ‘amel işlerseñ
Hep haṭādır olur elbet sebeb-i bu‘ d u saḥt
- 4 ‘İlm bir nokṭa imiş añla ḥurūf-ı ğayrı
Maḥv kıl levḥ-i diliñden ki odur sehv ü ğalaṭ
- 5 Olma tenbel reh-i ‘irfānda Ḥāmī şeb ü rûz
Çok segirdüp de yorulma ide gör seyr-i vasaṭ

ḤARFÜ'Z-ZĀ

159

mefā‘ilün fe‘ilātün mefā‘ilün fe‘ilün

(fā‘lün)

- 1 Bekāya ṭālib olan dil fenādan almadı ḥaz
Şafā-yı ‘aşkı bulan mā-‘ adādan almadı ḥaz
- 2 O cān ki maḥrem-i esrār u ḥāle vāqıfdir
Bu ḳīl ü ḳāl ile çün ü çirādan almadı ḥaz
- 3 Belā budur ki girüp bu ṭarīḳ-i ‘irfānda
Rızāya olmadı ṭālib belādan almadı ḥaz
- 4 Vücūd-ı hesti vü maḥv it fenādan ol fānī
Ki varlık ile dil ‘aşk-ı Ḥudā’dan almadı ḥaz
- 5 Külāh ü ḥırқа-i faqr ile faḥr iden cānlar
Güherli tāc ile zerrīn-ḳabādan almadı ḥaz

(82a)

- 6 Bu yolda kaldı perîşân u hâ'ib ü hâsir
O kimse kim mey-i hubb u rızâdan almadı hâz
- 7 Dil-i hâzîn bulalı derd-i 'aşkı ey Hâmî
Bu derdden hâz alup bir devâdan almadı hâz

160

*fe'îlâtün fe'îlâtün fe'îlâtün fe'îlün**(fâ'îlâtün)**(fa'lün)*

- 1 Bilmeden nefsinı oldum şanur âdem vâ' iz
Nükte-i 'allem'e'l-esmâdan²¹⁷ urur dem vâ' iz
- 2 'İlm-i zâhir ile hâl 'ilmini fark itmezken
Hikmet-i 'aşka bilür kendini maḥrem vâ' iz
- 3 Kürsi-i va' za çıkup ḥalka naṣîḥat eyler
Gözlerin âb-ı piyâz ile idüp nem vâ' iz
- 4 Kendi zu' mınca alup istedigın cennete kor
Eyledi kimisini ehl-i cehennem vâ' iz
- 5 Sözi ḥaḳ olsa daḥi ḥalka ider mi te'sîr
Olıcaḳ 'âbid-i dînâr ile dirhem vâ' iz
- 6 Meclisine gelüp efsânesini gûş ideniñ
Eyledi ḳalbini pür-vesvese vü ğam vâ' iz

²¹⁷ "Allah Âdem'e bütün isimleri, öğretti." Kur'an 2/31

- 7 Z̤ü'l-cenāḥeyn olup ehl-i dil olursa Ḥāmī
Ola nāṣūr-ı dil-i sāmi' a merhem vā' iz

ḤARFÜ'L-‘ AYN

161

mef' ulü fā' ilātü mefā' ilü fā' ilün

- 1 Ğafletden ey gönül uyanup Ḥaqq'a it rücū'
Terk eyle mā-sivāyı o ṣāhı bul it ḥuzū'
- 2 Z̤ikr-i müdām fikr-i tamām ile 'uzlet it
Güftār-ı ḥāb-ḥōrı vir āl sihr ü şamt u cū'
- 3 Teslīm olup tevekkül idüp Ḥaqq'a ṣābir ol
Rāzī olup kazālarına olma sen cüzū'
- (82b) 4 Gözle rızā 'ayān u nihān Ḥaqq seniñledir
Sen daḥi Ḥaqq ile ol utan kıl aña ḥuşū'
- 5 Ḥaqq'dan 'ināyet iste ki zevk ü ḥuzūrdan
Ḥāmī seni bu nefs-i cehūl olmasun münū'

162

mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

- 1 Dü-'ālemde Cenāb-ı Ḥaqq'dır ey dil Mu'ṭi vü Māni'
Kesüp ümmidiñi maḥlūkdan ol kısmete k̤āni'
- 2 İdüp terk-i ḥodı bir 'ārif-i bi'llāha teslīm ol

Ne emr itse kabûl it zâhir ü bâtında ol tâbî^ç

- 3 Tecellîgâh-ı Hakk olduğıçün olmuş dil-i kâmil
Zemîn ü âsumân ü kürsi ile ‘arşdan Vâsi^ç
- 4 Cihâd it nefis ile dâ’im riyâzet-pîşe ol zirâ
Riyâzet nefis-i şûmuñ katline bir seyfdır kâti^ç
- 5 Cihânda zağm-ı nâşûr-ı dil-i bîmâra ey Hâmî
Kelâm-ı kâmil-âsâ görmedim bir merhem-i nâfi^ç

ḤARFÜ'L-ĞAYN

163

fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilün

- 1 Serv-kâmet gonca-leb güllerle ey dil şahñ-ı bâğ
Reşk-i cennetdir gül anda sen dağı kur bir otağ
- 2 Külfet-i eyyâm-ı nâ-fercâmdan olmuş halâş
Şahñ-ı gülşende çekenler dest-i sâķîden ayag
- 3 Ğoncaveş pîrâheniñ bād-ı şabâdan it nihân
Olmaya bûyuñ şehâ gül gibi ‘ıtr-ı her dimâğ
- 4 Gül gibi handân vişâliñle raķîb ey meh benim
Sînem oldı lâle-âsâ firķatiñle dâğ dâğ
- 5 Leyle-i ĝamda hayâliñle olanda hem-nişîn
Külbe-i aḫzâna yakdım berķ-i âhımdan çerâğ

(83a)

- 6 Gülşen içre dil-rübâ sâķī iken eyyām-ı gül
Rind-i şāfī-meşreb ey sālūsı dīnler mi yasağ
- 7 Hoş-bahār u ʿālem olmuş beste-dil ʿīşe velī
Hāmi vü ālām-ı ʿaşķ u ʿīş-i ʿālemden ferāğ

164

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

- 1 Mest-i ʿaşķam sübhā vü zünnārdan kıldım ferāğ
Deyr ü mescid hūne-i hammārdan kıldım ferāğ
- 2 Ey melek-sīmā görelʼden āfitāb-ı ʿālʼatīn
Mihr-i hūbān-ı kamer-ruhsārdan kıldım ferāğ
- 3 Būy alalʼdan kākül-i ʿanber-şemīm-i yārdan
Müşg-i Çīn ü nāfe-i Tātārdan kıldım ferāğ
- 4 Zīkr ü fikr ü sihr ü şamt u cūʿ ile ʿuzlet idüp
Hāb ile hor keşret-i güftārdan kıldım ferāğ
- 5 Şabr u teslīm ü tevekkülle rızā rāhın tutup
Ārzū-yı huld u havf-ı nārdan kıldım ferāğ
- 6 Himmet-i pīr ile kayd-ı hod-perestīden geçüp
Yār olup dildār ile ağıyārdan kıldım ferāğ
- 7 Maḥv-ı ḥorşīd-i cemāl-i yār olalʼdan Hāmiyā

Ḥamd-i bī-ḥad kim sivā-yı yārdan kıldım ferāğ

165

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

- 1 Cām-ı luṭfuñ itme sāḳī mübtelālardan dirīg
Eyleme Allāh için mey bī-nevālardan dirīg
- 2 Nī' metiñ şükrin bilen mün' im bu ğurbet-ḥānede
Eylemez elden gelen ḥayrı gedālardan dirīg
- 3 Nükheth-i zülfeyn-i yār-ı āşināyı ey şabā
Eyleme 'uṣṣāḳ-ı ma' nā-āşinālardan dirīg
- 4 Er degildir mezheb-i 'uṣṣāḳda nā-merd odor
Kim ki eyler cān ile dil dil-rübālardan dirīg
- (83b) 5 Menzil-i maḳşūda yetmez yolda ser-gerdān ḳalur
Varını her reh-rev itse reh-nümālardan dirīg
- 6 Evliyāya bende ol Ḥāmī ki Raḥmān raḥmetin
Eylemez ḳıtmīr-i bāb-ı evliyālardan dirīg

166

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

- 1 Şem' -i ruḥsārīñ olal'dan bezm-i aġyāra çerāğ
Nār-ı ğayretiñe dil-mecrūḥum oldu dāğ dāğ
- 2 Başıımı sevdāya saldıñ ey perī-peyker beni

Büy-ı zülf-i ‘anberiniñ eylemiş muhtel-dimāğ

3 Çâr-bâğ-ı vaşla ey gül-berg-i ra‘ nâ kıl hâzer
Konmasun bir dem rakīb-i rû-siyeh mânend-i zâğ

4 Kalmışuz sâķī ğam-ı eyyâm destinde esîr
Kesme başıñçün bizim ğurbet serâlardan ayağ

5 Dil olal’dan Hâmiyâ bend-i ta‘ alluğdan rehâ
Şahñ-ı gülzâr-ı cinân oldu baña künc-i ferâğ

ḤARFÜ'L-FÂ

167

fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilün

1 Ey şeh-i her dü-serâ sultân-ı pür-‘ izz ü şeref
Kıble-i İslâm u dîn fahr-ı selef hayr-ı halef

2 Eylemek için fedâ ‘uşşâķ hâk-i râhıña
Muntazar teşrîfiñe hep naķd-i cân u dil be-kef

3 Hâk-i kūyuñ her dem ey şâh-ı serîr-i *ķul kefâ*
Tavf ider gerd-i beyân Haccâc-âsâ beste-şaf

4 Cümle fer‘ iñdir seniñ ey gevher-i maķşûd-ı aşl
Berr ü baķr u mihr ü mâh u kâ ‘inât u nüh-şadef

5 Devlet-i pâyinde bulmuş hem hayât-ı câvidân
Kim ki eyler naķd-i ‘ömrin râh-ı ‘aşķıñda telef

- (84a)
- 6 Ğamze-i hūn-rīziñ ey meh baña çekdi tığ-ı lâ
La‘l-i cān-baḥşıñ nihān virdi nevīd-i lâ-tuḥaf
- 7 Dil olal’dan kākül-i Leylā’sına Mecnūn-ı zār
Ḥāmiyā itdim ḥadeng-i ‘aşkına sīnem hedef

168

fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

- 1 Ey gönül nūş eyleyenler cām-ı ‘ayn u şīn u kāf
Ka‘be-i maḥsūdı bī-pā vü ser itdiler ṭavāf
- 2 İcdiler erbāb-ı vecd ü ḥāl keşretden geçüp
Sāḳi-i vaḥdet elinden bāde-i bī-reng-i şāf
- 3 Ehl-i tevḥīd ile yek-reng-i maḥām-ı ḳurba ir
Bu‘d u tefrīḳa sebebdır inḥirāf u iḥtilāf
- 4 Nefsini idrāk idüp sırr-ı ḥaḳāyık bilmeyen
Müdde‘idir Ḥaḳḳ’ı bilmez her sözi kız ü ḥilāf
- 5 ‘Aşk meydānında Ḥāmī itme irḥā-yı ‘inān
Vaz‘-ı güstāḥāne ile laḫza laḫza urma lāf

169

mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün

- 1 Tecerrüdle bilüp nefsin vücūdın maḥv iden ‘ārif
Bilüp Rabbisin oldı *küntü kenziñ* sırrına vāḳıf

- 2 Nevîd-i lâ-tuḥaf dildârdan ırmekdedir her dem
O ḥāşî' ƣalbe kim sırr u hüveydâ da ola ḥâlîf
- 3 Çü mihr-i 'ârız-ı bî-mişl-i cânândan cüdâ düşmüş
Revâdır ḥaşre dek âh u enîn itse dil-i 'âkîf
- 4 Ğam-ı 'aşķı tutardım dilde pinhân ḥalk-ı 'âlemden
Şîrâr-ı âh ile seyl-i sirişkim olmasa kâşîf
- 5 Süḥan-sencân-ı 'âlem içre ey meh-rû nezâketle
Bulunmaz Ḥâmi-âsâ gül cemâliñ vaşf ider vâşîf

ḤARFÜ'L-ḲÂF

170

fe'îlâtün fe'îlâtün fe'îlâtün fe'îlün

(fâ'îlâtün)

(fâ'lün)

- (84b) 1 Yâ İlâhî bize tevfiķiñi sen eyle refiķ
İdelim luṭfuñ ile ƣat' -ı ṭariķ-i taḥķiķ
- 2 Kerem it eyleme vâ-beste-i zencîr-i ḥodî
İtme varyiyet ile lücce-i ğafletde ğariķ
- 3 İstiķâmetden ayırma bizi bir dem yâ Rab
Bizi bizlikden alup luṭfuñı it yâr-ı Şefiķ
- 4 Kıl hidâyet ola dil ḥubb-ı sivâdan âzâd
Şevķ ü zevķ ile ola pey-rev-i pîrân-ı ṭariķ

- 5 Rāh-ı ‘irfānda ‘ināyātın ile oldu bize
Reh-nümā şāh-ı velāyetle cenāb-ı Şiddik
- 6 Hâcegān silsilesinde bizi itdiñ dāhil
Yolda koyma kerem it hürmet-i şiddik-i ‘atik
- 7 Çār-yār-ı nebevī yolların ey Rabb-i mu‘in
Hāmi-i bī-kes ü bī-çāreye eyle tevfik

171

fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

- 1 Ey cemālīñ mazhar-ı envār-ı zāt-ı pāk-i Hāk
Seyyid-i ‘ālem habīb-i hāzret-i Rabbü’l-falak
- 2 Muşhaf-ı hüsnünden ey şems-i semā-yı ma‘nevī
Oldı ancak āfitāb-ı çarḥ-ı çārüm bir varak
- 3 Nīm-işārāt-ı ser-i engüşt-i pākiñle ‘ayān
Ey sürür-ı sine kurş-ı mäh-ı gerdün oldu şak
- 4 Dehre geldiñ dil-rübālar içre tā rüz-ı kıyām
Sen kodıñ āyın-i dil-berlikde bir zībā-nesak
- 5 İlṭifātın ile dil-bestān edebde dem-be-dem
Aldı Hāmī hâce-i Hızr-ı ledünniden sebak

172

mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün

- (85a)
- 1 Olanlar zāhir ü bātında elṭāf-ı Hāḳ’a lāyık
Gönülden Muşṭafā vü Murtaẓā’ya oldılar ‘aşık
 - 2 Dil içre ḥubb-ı Zehrā vü Ḥasan ile Ḥüseyn olsa
Olur fermān-ber-i Zeynü’l-‘abā vü Bākır u Şādık
 - 3 Şeh-i Kāzım’la sulṭān-ı Rızā’dır pişvā-yı dīn
Taḳī vü bā-Naḳī hem ‘Askerī’dir reh-ber-i Ḥālık
 - 4 İmām-ı Mehdi-i şāhib-livā ‘uşşāk-ı rencūra
Nihān u āşkārādır ṭabīb-i ‘ālim-i ḥāzık
 - 5 Olal’dan mādiḥ-i āl-i Nebī Ḥāmī biḥamdi’llāh
Bizi ‘irfān ile aḳrāna Mevlā eyledi fāik

173

fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

- 1 Nüş iden bezm-i ezelde sāğar-ı şahbā-yı ‘aşk
Oldı tā rūz u ebed ser-mest ü bī-pervā-yı ‘aşk
- 2 Şad hezārān ‘āḳılı Mecnūn-ı hāmūn-gerd ider
Bī-muḥābā piç ü tāb-ı kākül-i Leylā-yı ‘aşk
- 3 İtdi işbāt-ı vücūd-ı muṭlaḳ u nefy-i sivā
Dil olal’dan neşve-yāb-ı bāde-i ḥamrā-yı ‘aşk
- 4 Nüh-ḳıbāb-ı çarḫı aldı beyzeveş der-zīr-i per

Lāne-sāz-ı kurb-ı Qāf-ı dil olup ‘anqā-yı ‘aşk

- 5 Kaşr-ı hūr u ravza-i Rıdvān’ı itmez ārzū
Kim olursa cübbe-fersā-yı der-i vālā-yı ‘aşk
- 6 Vaşl-ı cānāna ḥarīdār olsa bu bāzārda
‘Āşıkā sermāye besdir derd ile sevdā-yı ‘aşk
- 7 Bir Mesīḥ-enfās ‘azīze kul olal’dan Hāmiyā
Meskenimdir himmetiyle ‘ālem-i bālā-yı ‘aşk

174

mef’ūlū mefā’ilū mefā’ilū fe’ūlūn

- 1 Bir dil k’ola āyīne-i esrār-ı ḥaḳāyık
Ālūde-i jengār-ı mecāz itme ne lāyık
- (85b) 2 Bī-hūde sitem eylemez ‘uşşāḳına cānān
Maḳşūdı budur farḳ ola kāzib ile şādık
- 3 Şūfī olamaz mes’ele-i ‘aşḳdan āgāh
Şad sāl oḳusa medresede ders-i daḳāyık
- 4 Ser-menzil-i maḳşūda sefer eyleseñ ey dil
Evvel bula gör kendiñe bir yār-ı muvāfık
- 5 Şādıklar irer cennet-i ‘irfāna ta’absız
Esfelde ḳalur sūz u gūdāz ile münāfık

- 6 Şad şükr ki kıtmîr-i der-i âl-i ‘abâdır
Maflûbına elbette irer Hâmi-i ‘âşık

HARFÜ'L-KÂF

175

fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilün

- 1 Terk ider varyiyetin kim olsa meftûnuñ seniñ
Cân virir bir kez gören ruhsâr-ı gül-gûnuñ seniñ
- 2 Derd-i ‘aşkıñdır nigārâ ‘ayn-ı dermân ‘âşıkâ
Şad-mân oldı iki ‘âlemde maḥzûnuñ seniñ
- 3 Her kıyâm itdikçe biñ türlü ²¹⁸ kıyâmet gösterir
Ehl-i ‘aşka kâmet-i bâlâ-yı mevzûnuñ seniñ
- 4 Şübhesiz ser-çeşme-i âb-ı beḳâdan el çeker
Görse Hızr âb-ı zülâl-i la‘l-i mey-gûnuñ seniñ
- 5 Çekdi Hâmî miḥnet ü derd ü cefâ vü cevriñi
Ḥamdü li’llâh oldı âḫir şad u memnûnuñ seniñ

176

mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün

- 1 Meded ey pâdişâh-ı mesned-i iḳlîm-i *erselnâk*
Meded ey zübde-i nesl-i benî âdem şeh-i *levlâk*
- 2 Ḥaḳîkatde cemâliñ öyle mihr-i pür-zîyâdır kim

²¹⁸ Metinde türlü (طورلو) şeklinde hatalı yazılan kelime türlü (تورلو) şeklinde okunmuştur.

Münevver zerresinden mihr ü meh nüh kubbe-i eflāk

(86a)

- 3 Olal'dan dil şehā mey-hāne-i 'aşkıñda şahbā-nūş
Biḥamdi'llāh sivādan pākdır āyine-i idrāk
- 4 O cān kim derd-i 'aşkıñ 'ayn-ı dermān bildi her sâ'at
İçer zehr-âb-ı hecriñ kâse kâse istemez tiryāk
- 5 Cebīn-fersā-yı kūyuñda temennā-yı cinān olmaz
Cehennemden giriftārān-ı sūz-ı 'aşkıñ itmez bāk
- 6 Der-i iḥsāna geldik elde bir sermāyemiz yokdur
Be-ḥīz ḳalb-i ḥazīn ü āb-ı çeşm ü sīne-i şad çāk
- 7 Mürüvvet eyle ey kân-ı kerem kim Ḥāmi-i bī-kes
Temennā-yı vişāliñle reh-i 'aşkıñda olmuş ḥāk

177

mefā'îlün mefā'îlün mefā'îlün mefā'îlün

- 1 Vücūdı nār-ı peyker-sūz-ı 'aşkıyla kebāb itdik
Girüp mey-hāne-i ehl-i dile nūş-ı şarāb itdik
- 2 Ḥarābāt içre girdik ḥalkā-i rindān-ı mey-nūşa
Pey-ā-pey cām-ı şahbā nūş idüp ref'-i ḥicāb itdik
- 3 Hezārān şükr kim pinhān raḳīb-i dīv-siretten
Bu şeb tā şubḥ-dem cānānemizle bezm-i āb itdik

- 4 Țarīḳ-i ‘aşḳda sâlik olup naḳd-i dil ü cānı
Fedâ-yı ḥāk-i pây-i dil-ber-i ‘ālī-cenāb itdik
- 5 ‘İnâyât-ı Cenāb-ı Ḥaḳḳ ile şad şükr kim Ḥāmī
Țarīḳ-i ḥācegân-ı Naḳş-bend’e intisāb itdik

178

mefā‘îlün mefā‘îlün mefā‘îlün mefā‘îlün

- 1 ‘Aceb şūrīdesin ey bülbül-i şeydâ nedir dādın
Kimiñçündür bu āh u nāle vü efgân u feryādın
- 2 Saña şahn-ı çemende şāhsār-ı gül iken mesken
Neden táb u teb ile dem-be-dem zār oldu mu‘ tādın
- 3 Hemīşe serv-ḳāmet ğonca-leb güllerle hem-demsin
Niçün bir laḫza şād olmaz dil-i ğam-ġīn-i nā-şādın
- (86b) 4 Bu yād illerde ḥayfā kim hevā-yı ‘aşḳ ile āḫır
Unutduñ keşret-i derd ü ğam ile cāy-ı ğam-zādın
- 5 Beni Ḥāmī-şıfat şūrīde itdi şahn-ı gülşende
Seniñ şām u seherde çekdigiñ ezḳār u evrādın

179

mefā‘îlün mefā‘îlün mefā‘îlün mefā‘îlün

- 1 Nigārā olmasa zülfüñ niḳāb-ı rüy-i gül-nārın
Yaḳar pervāne-āsā mihr ü mäh-ı táb-ı ruḥsārın

- 2 Degil bir ben esîr-i kâmet-i bālâ-yı mevzûnuñ
Cihân bâğında olmuş hep sehî-ğadler giriftârîñ
- 3 Reh-i ‘aşkıñda nâ-çâr eylediler terk-i dîn ü dil
Görenler bir kez ey meh şîve vü nâz ile reftârîñ
- 4 Harîdârîñ olurdu cân ile şad mâh-ı Ken‘ânî
Göreydi ey ‘azîz-i Mısr-ı dil-germî-i bâzârîñ
- 5 Umarken sîb-i ğabğab tâze şeftâlû-yı la‘liñde
Üzüldi hep yeñiden ey tabîb ‘uşşâk-ı bîmârîñ
- 6 Güle karşı tekellüm bir daği itmez bu gülşende
İşitse ey Mesîhâ-dem hezâr-ı zâr güftârîñ
- 7 İderdi Ka‘be-i kûyuñda Hâmî cânını kurbân
Göreydi dehr içinde bî-hicâb ey dost didârîñ

180

mefâ‘îlün mefâ‘îlün mefâ‘îlün mefâ‘îlün

- 1 Nigârâ nûkhet-i ‘anber-feşân-ı zülf-i pür-çîniñ
Vaţandan ben gibi âvâre itmiş nâfe-i çîniñ
- 2 Düşürdi deşt-i ğam kûh-ı belâya Qays u Ferhâd’ı
Seniñ Leylâ saçınla ârzû-yı la‘l-i Şîrîn’in
- 3 Nigâh-ı râz-ı çeşm-i mest-i kâfir-kîşîñ ey âfet
Qarâr u şabrın almışdır dilin şad ehl-i temkîniñ

- (87a)
- 4 Bu hüsñ ü bu leṭāfetle vefā me'mûl iken senden
Niçün cev̄r ü sitemdir ehl-i derde resm ü âyîniñ
- 5 Gedā-yı kem-ter-i deryūze-kār-ı bāb-ı ehl-i dil
İder faqr ile faḥr almaz göze şāh u selāṭîniñ
- 6 Pelās-ı faqrı ber-düş eyledim şimden girü ey çarḥ
Çalunsun başıña tāk u ḳabā vü taḥt-ı zerrîniñ
- 7 ' Aceb var mı seniñ ḳapuñda ey şūḥ-ı vefā düşmen
Cefā çekmiş bu Ḥāmî gibi ḥıdmet-kār-ı dîrîniñ

181

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

- 1 Ser çeküp ṭarf-ı külehdēn zūlf-i ' anber-būlarıñ
Saldı şad sevdāya ' uşşāḳı siyeh-gīsūlarıñ
- 2 Şad hezārān şîr şayd eyler fezā-yı hüsnde
Dem-be-dem nîmîn-nigehle nergis-i āhūlarıñ
- 3 Ser-te-ser mülk-i dili itdi Hülāgūveş ḥarāb
Fitne-kār-ı bî-amāndır ḡamze-i cādūlarıñ
- 4 Bir daḥi itmezdi zāhid meyl-i miḥrāb u namāz
Ey seḥî-ḳad görse miḥrāb-ı ḥam-ı ebrūlarıñ
- 5 Olmadı zāyi' dil-i dildāra te'sîr eyledi

Hāmiyā şām u seher feryād-ı hū yāhūlarıñ

182

fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

- 1 Çekme ğam ey dil ne ise hük-m-i taq̄d̄ir̄iñ seniñ
Ol olur ‘ālemde itmez kār tedb̄ir̄iñ seniñ
- 2 ‘Ālem-i ecsāmı hep yaq̄dıñ velī ey berķ-i āh
Olmadı senḡin dil-i dildāra te’s̄ir̄iñ seniñ
- 3 Bir ‘aṭā-yı āfer̄inişdir saña ey mürġ-i dil
Eylesek ‘azm-i vaṭan feryād-ı şeb-ḡir̄iñ seniñ
- 4 Çekdiler zenc̄ir zūlf-i yāre ber-dār itdiler
Ey dil-i dīvāne bilmem neydi taq̄ş̄ir̄iñ seniñ
- 5 Terk-i tecrīd ol göñül tā kim reh-i taḥḫ̄iķde
Olmasun ḥubb-ı sivā pā-bend-i zenc̄ir̄iñ seniñ
- (87b) 6 Bu ne ḥāletdir saña ey çeşm-i mest-i şūḥ-ı yār
Yek-naẓarda cümle ‘ālem oldı teşh̄ir̄iñ seniñ
- 7 Ğāfil olma bil yaq̄ın dūr olma bir dem Hāmiyā
Ka‘be-i rūḥāniyāndır dergeh-i p̄ir̄iñ seniñ

183

mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün

- 1 Ruḥ-ı māhiñ görende kâş ideydim cānı qurbānıñ

Elimden çıkmayaydı ey şanem tâ böyle dāmānıñ

- 2 Mişāl-i şāne şad çāk oldı cismim erre-i ğamla
Dil-i şeydā olal'dan mā 'il-i zülf-i perīşānıñ
- 3 Beni seyr-i gülistān-ı İrem'den fāriğ itmişdir
Hayāl-i serv-ķaddiñ verd-i rūyuñ hatt-ı reyhānıñ
- 4 Nefer-āsā bulunsun hıdmetiñde tāze dil-berler
Bu hüsñ ü ān ile ser-‘ askerisin ceyş-i hūbānıñ
- 5 Kemend-i kākül-i pür-çiniñe üftāde çok amma
Bulunmaz ben gibi mest ü harāb-ı çeşm-i fettānıñ
- 6 Bulal'dan ey şeh-i ‘ ālem gönül feyz-i nazar senden
Geçüp cām-ı şafā-āverden oldı mest ü hayrānıñ
- 7 Yeter Hāmī ki hep rūy-i zemīni eyledi memlū
Belā-engīz-i tūfān-ı sirişk-i çeşm-i giryānıñ

184

mefā‘ ilün mefā‘ ilün mefā‘ ilün mefā‘ ilün

- 1 Gören bir kerre ey mihr-i ezel ruhsār-ı tābānıñ
Virüp hep varını yağmāya oldı mest ü hayrānıñ
- 2 Murādımca cemāl-i bā-kemāliñ bir daħi görsem
Huzūruñda iderdim ey kamer-rū cānı ķurbānıñ

- 3 Melâhat birle lâl itdi niçe Hızr u Mesîhâyı
Cihân içre hadîs-i şekerin-i la' l-i handânî
- 4 Nigâh-ı nîm ile şad dîn ü dil yağmâ ider her dem
O mest-i hâb-ı nâz olmuş mükeçhâl çeşm-i fettânî
- (88a) 5 N'ola inşâfa gelseñ ey sitem-hû terk-i cevri itseñ
Ola devr-i ruhuñda şad maḥzûn ḳalbi rindânî
- 6 İderseñ şubḫa dek her şeb figân u âh u nâlem gûş
Dimezsın bir kez ey zâlim kimiñçündür bu efgânî
- 7 Zâmîr âyînesin pâk it sivâ naḳşından ey Hâmî
Seniñle hem-dem ola tâ hemîşe dilde cânânî

185

mef'ûlû fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün

- 1 Ey dost fırḳatîñle beni pür-ğam eylediñ
Yâr olmadîñ belâlar ile hem-dem eylediñ
- 2 Vîrân idüp göñül evin ey ḥânümân ḥarâb
Ḥasretle ḳaddimi ḥam u çeşmim yem eylediñ
- 3 Her laḫza olmadîñ baña hem-derd rûz u şeb
Kâfir raḳîbe hem-dem olup ḥurrem eylediñ
- 4 Nâz u tegâfûl ü sitem ü bî-ḥesâb ile
Bağrım kebâb ḥâtırımı derhem eylediñ

- 5 K̄albiñde yok mı havf-ı H̄ak ey nev-nihāl-i nāz
Cām-ı şafā-yı ehl-i dili pūr-sem eylediñ
- 6 ‘Uşşāk içinde eyleyüp ey hūr ser-firāz
Koyduñ behişt-i vaşla beni ādem eylediñ
- 7 Lāyık mı şimdi gözden ırağ eyleyüp şehā
H̄amī gibi hemīşe gözüm pūr-nem eylediñ

186

mef‘ulū fā‘ilātū mefā‘ilū fā‘ilūn

- 1 Nāzıkdir incinür disem ey meh teniñ seniñ
Gül-berg-i tāzeden ola pīrāheniñ seniñ
- 2 Mişl ü bedel bulunmaz idi ey şanem saña
‘Ālemde nerm olsa dil-i āheniñ seniñ
- 3 Alurdum intikām-ı girībān-ı çākimi
Bir kerre girse destime ger dāmeniñ seniñ
- (88b) 4 ‘Akd-i şikenc-i kākül-i dil-berdir ey gönül
Hışn-ı haşīn ü cāygeh-i me’meniñ seniñ
- 5 H̄amī o dost yār olursa ne bākdir
Hep h̄alk-ı ‘ālem olsa eger düşmeniñ seniñ

187

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

- 1 Gelmişem dergāhıña bir kez şehā yād itmediñ
Sormadıñ aḥvāl-i zārım ḥātırım şād itmediñ
- 2 Çok zamāndır koymuşuz ser āsitānıñ taşına
Raḥm idüp bir dem dil-i vīrānı ābād itmediñ
- 3 Bir mürüvvet bir kerem bir luṭf ḥāl-i zārıma
İtmediñ ey kāfır-i bī-raḥm cellād itmediñ
- 4 Kām-rān ol hoş-dil ol ey meh-likā sağ ol yine
Gerçi ben mazlūma inşāf eyleyüp dād itmediñ
- 5 Ḥāmi ister dehrde ğam görmeyüp şād olduĝuñ
Gerçi sen bir laḥza anı ğamdan āzād itmediñ

ḤARFÜ'L-LĀM

188

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

- 1 Ol ki maṭlūb-ı dil olmuşdur qarīn-i cāndır ol
Bī-ḥaber andan kim olsa ğāfil ü nā-dāndır ol
- 2 'Ālem-i hestīde nefsin fehmi idenler şübhesiz
'Ārif-i bi'llāhdır dil mülkine sultāndır ol
- 3 Ārzūsı her kimiñ olduysa bu dār-ı ğurūr
Beste-i kayd-ı hevādır sākin-i zindāndır ol

- 4 Āteş-i ‘aşka yağan cān u teni bî-iştibāh
Beyt-i ma‘ mūr-ı dil içre hem-dem-i cānandır ol
- 5 Maḥv idüp kendin olan şems-i ḥaḳāyık mazharı
Kaṭredir zāhirde lākin bahr-ı bî-pāyandır ol
- (89a) 6 ‘Aşk esrārını fehm itmez faḳīh-i medrese
Ehl-i vecd ü ḥāl dirlerse yine rindandır ol
- 7 Her kim olsa Ḥāmi-āsā bāb-ı pîre cübbe-sā
Şübhe yok kim şāhib-i dil menba‘-ı ‘irfandır ol

189

fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

- 1 Ey gönül bil rāh-ı ‘irfāna gidilmez bî-delīl
Cehd idüp bir kāmile teslīm ol itme ḳāl ü ḳīl
- 2 *Lā-üḥıbbü’l-āfilīn* di itme meyl-i mā-sivā
Ḳıl tevekkül āteş-i ‘aşka ḳadem koy ol ḥalīl
- 3 Sırr-ı ma‘ şūḳı esīr-i ‘aşk olan ādem bilür
Yohsa bilmez sırr-ı ‘aşkı bî-ḥaberdır Ceb’reil
- 4 Dest-i sāḳī-i ezelden cām-ı vahdet nūş iden
Ne vişāl-i ḥūri ister ne zülāl-i selsebīl
- 5 Bāzdır her laḫza ehl-i ‘aşka bāb-ı feyz-i dost
‘Āşıḳın maḥrūm ide ḥāşā o maḥbūb-ı Cemīl

- 6 Bizdedir ‘iṣyān u nisyān sensin ancak ey Kerīm
Şāhib-i iḥsān u faẓl u luṭf u i‘ṭā-yı cezīl
- 7 N’ola tevḫīḳ ü ‘ināyetiñ ile ey pādişāh
İrse bezm-i vaḥdete Ḥāmī gibi ‘abd-i zelīl

190

fā‘ilātūn fā‘ilātūn fā‘ilātūn fā‘ilūn

- 1 Sende tā var ey şanem bu şīve-i ḥüsn ü cemāl
Yüz sürer²¹⁹ ḥāk-i rehiñde şübhesiz ehl-i kemāl
- 2 Merḥametle şalmadıñ mihr āḥir ey meh sāyeveş
Eyledi sevdā-yı zülfüñ ben za‘īfi pāy-māl
- 3 Ser-te-ser ḥalk-ı cihān ‘aşkıñla hep āvāredir
Ḳayd-ı zülfüñde hemān bir ben degil āşüfte-ḥāl
- 4 Gösterüp yüz evvel ey meh göñlüm aldıñ āl ile
Bir daḥi bārī gelüp ‘arz-ı cemāl it cānım al
- (89b) 5 Dehr içinde la‘l-i cān-baḥşıñ ḥadīşin gūş idüp
Dil-berā Hızır u Mesīḥā oldılar ḥayrān-ı lāl
- 6 Deşt-i fırkatde beni ḥasret-keş itdiñ rūz u şeb
Eylediñ cānā raḳībi maḥrem-i bezm-i vişāl

²¹⁹ Metinde sürer (صورر) şeklinde hatalı yazılan kelime sürer (سورر) olarak okunmuştur.

- 7 Terk-i şūret ile ey Hāmī ki şevk ü zevk ile
 ‘Ālem-i ma‘ nāya tā her dem dil açsun per ü bāl

191

fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün

(fā‘ilātün)

(fa‘lün)

- 1 Yine sevdāya düşürdi beni bir kaşı hilāl
 Tıfıldır kendi velī şīvededir ehl-i kemāl
- 2 Gül-i nev-ḥīz-i gülistān-ı melāḥatdır o şūḥ
 ‘İşve vü nāz u nezāketde ‘adīmü’l-emşāl
- 3 Ḥālī Hindū gözi āhū ḳaddi serv-i dil-cū
 Zülfī ‘anber yüzi enver sözi şekker lebi bāl
- 4 Diñlemez nāle vü feryādı amānı bilmez
 Cevr ider eylemez üftādelere ‘arz-ı cemāl
- 5 Ol ḳadar kāfir-i bī-rahm-ı sitem-ḥūdur kim
 Zulm ile ḥūn-ı hezār ‘āşıkı itdi pā-māl
- 6 Dām-ı zülfeynine bend eyledi şeydā dilimi
 ‘Ārız-ı māh-mişālinde olan dāne-i ḥāl
- 7 Ol şeh-i ḥüsne bu nāz ile edā oldukça
 Hāmī bī-şübhe ider terk-i dil ü cān ile māl

192

mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün

- 1 Bahār eyyāmı ey dil sākin-i şahñ-ı gülistān ol
O serv-i gonca-fem şevķiyle bülbülveş ğazel-ḥāñ ol
- 2 Bıraķma bir dem elden sāġar-ı şahbā-yı gül-rengi
Muḥabbetle dem-ā-dem nūş idüp ser-mest-i ḥayrān ol
- 3 Yaķarsın hecr ile pervāne-āsā cāñ-ı ‘uşşāķı
Gel ey nūr-ı başar bārī çerāġ-ı bezm-i rindān ol
- (90a) 4 Şabūḥ-ı şefķatiñ erbāb-ı istiḥķāķa iḥsān it
Cemāliñ pākdır manẓūr-ı çeşm-i pāk-binān ol
- 5 Şaķın nā-dāna yār olma ‘ulüvv isterseñ ey Ḥāmī
Vücūduñ ḥāk-i rāh it hem-dem-i erbāb-ı ‘irfān ol

193

mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün

- 1 Amān sāķī ayaġ al ‘āzim-i şahñ-ı cemenzār ol
Ḳadeḥ-nūşāne luṭf it cām-ı himmetle meded-kār ol
- 2 Bir iki cām-ı şahbā nūş idüp ol sen daḥi ser-mest
Ḥicābı ref‘ idüp mestāne mey vir ‘āşıķa yār ol
- 3 Göñül gül mevsiminde çek şabūḥı ‘aşķla her dem
Yanup pervāneveş gāḥi gehi bülbül gibi zār ol
- 4 Necāt isterseñ ey şūfī girüp mey-ḥāne-i ‘aşķa

İçüp cām-ı mey-i zühd ü riyādan dūr-ı bîzār ol

- 5 Reh-i ‘aşk içre ey Hāmī bi-küllī maḥv idüp varıñ
Vişāl-i yāre ir her luṭf u iḥsāna sezāvār ol

194

fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün

(fā‘ilātün)

(fa‘lün)

- 1 Pāk olup ḥāne-i dil olalı dildāra maḥal
Kalmadı sıklet-i ağıār-ı siyeh-rūy-i dağal
- 2 Eyleyüp terk ḥodı biz olalı ibnü’l-vaḳt
Gıtdi bizden ğam-ı māzī elem-i müstaḳbel
- 3 Tā ebed neşvesi bir laḥza serimden gitmez
İtdi mestāne beni sāğar-ı şahbā-yı ezel
- 4 Rişte-i miḥriñi kaṭ‘ eyleyemez gönlümden
Çāk çāk itse de cismim şanemā tiğ-ı ecel
- 5 İtse şıyāḥ-ı felek devr-i cihānı şad bār
Bulamaz ey meh-i tābanda saña mişl ü bedel
- 6 Şecer-i bî-şemere beñzer o ‘ālemler kim
‘İlm ile kibr idüp itmezse ḥulūş ile ‘amel
- (90b) 7 Şūfī gülşende içilmez mi bahār eyyāmı
Şunsa cām-ı meyi biñ nāz ile bir tāze güzel

- 8 Hāmiyā ṭā' at-i şad sāleden oldı ūlā
Sālike şoḥbet-i yek-rūze-i pīr-i ekmel

195

müstef' ilün müstef' ilün müstef' ilün müstef' ilün

- 1 Vaḳt-i şafādır faşl-ı gül luṭf eyle ey cānāne gel
Eyyām-ı gül bākī degil bezm itmege kāşāne gel
- 2 Hāzırdır esbāb-ı ṭarab hem cilve-ger bintü'l-ineb
Hep muntazır ey ḡonca-leb bu meclis-i rindāna gel
- 3 Cānā kıl 'azm-i būstān ol şem'-i bezm-i 'āşıkān
Olsun gönüller şād-mān mey nūş idüp mestāne gel
- 4 Şaḥn-ı çemendir dil-güşā muṭribile bülbüldür nevā
Ey verd-i gülzār-ı safā kıl bāḡı 'işret-ḡāne gel
- 5 Hāmī kılup terk-i vaṭan yoluñda virdi cān u ten
Başınçün ey gül-pirehen bu külbe-i aḡzāna gel

196

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

- 1 Olmasaydı bezm-i vaḡdet içre cānān yār-ı dil
Kim olurdı keşret içre mūnis ü ḡam-ḡār-ı dil
- 2 Vaḡdeti keşretde bulmuş keşreti vaḡdetde hem
Terk idüp varın olanlar vāḡıf-ı esrār-ı dil

- 3 Dem-be-dem cev̄r ü cefādan dil ider kesb-i şafā
Ġam olur şādī olunca mihr-bān dildār-ı dil
- 4 Hep cihān halkın iderdi şübhesiz āşüfte-ḥāl
Çıksa bir kez nāle-i şeb-gīr ü āh u zār-ı dil
- 5 Mā-sivādan el çeküp bī-kār u bār olduḡ velī
‘Aşḡ-ı dil-berdir iki ‘ālemde kār u bār-ı dil
- 6 Maṭla‘-ı şems-i ḥaḡīḡat olduḡiçün dem-be-dem
Saldı pertev ḡā’ināta şu‘le-i envār-ı dil
- (91a) 7 Ebşam ü ebkem olurdu ‘andelīb-i naḡme-sāz
Ḥāmi-āsā gūş iderse şekkerīn-güftār-ı dil

ḤARFÜ'L-MĠM

197

fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

- 1 Himmet-i kāmīl getürdi mā-sivādan raḡbetim
Ṭā’ir-i ‘arş-āşiyān oldu hümā-yı himmetim
- 2 Bilmişem kim ḡacb-i ekberdir ‘anāşır-cāmesi
Terkin idüp ‘ālem-i lāhūta gitmek niyyetim
- 3 İştīyāḡ-ı vaşl-ı cānān öyle maḡv itdi beni
Ḥāl-i dilden farḡ olunmaz vaḡdetimle keşretim

- 4 Şiddet-i ‘aşk ile vaşl u hecri idrāk itmezem
Şimdi birdir miḥnet ü derd ile ‘iṣ ü rāḥatım
- 5 Hâlimi ancaḳ muḥibb-i şādıḳ-ı ‘ārif bilür
Kendin idrāk itmeyen cāhil ne bilsün ḥāletim
- 6 Ta‘n idüp ikrāḥ iderler şūretimden zāhidān
Bilseler āyīne-i ‘ālem-nümādır sīretim
- 7 Hāne-i dil mesken-i sulṭān olubdur Hāmiyā
Nūr-ı pākinden füzündür laḫza laḫza ḫayretim

198

mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün

- 1 Fūrūzān eyleyüp şem‘-i ruḫuñ gülşende gül gül hem
Yanup pervāne-āsā ‘āşıḳıñ gül ola bülbul hem
- 2 Ḥayāl-i ebruvānıyla büküldi ḳāmetim şad āh
Ümidim şubḫunı şām-ı ḡam itdi zülfi sünbül hem
- 3 Egerçi ḳayd-ı kākülde perīşān oldu aḫvālim
Nesīm-i āh-ı serdimle perīşān oldu kākül hem
- 4 Amān zaḫm-ı ḫadeng-i tır-i müjgānından isterken
Ḳodı biñ dāḡ-ı ḫasret sīnem üzre ḫāl-i fülful hem
- 5 Düşel’den ‘aks-i yāḳūt-ı leb-i mey-gūnı cām içre
Ser-ā-ser mestdir sāḡar ḳadeḫ-mīnā ile mül hem

(91b)

- 6 Ko zühd-i Hâmi zâhid meclis-i rindâna gel gûş it
 Ki Hâk haqdır şurâhîden gelen âvâz-ı kulkul hem
- 7 Olur elbet perişân her gören ol sâde-fes şûhı
 Döner başında Hâmî serde sevdâsıyla püskül hem

199

fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

- 1 Câm-ı 'aşkıñ mestiyem deyr-i muğândır meskenim
 Gülşen-i Firdevs'den yekdir kenâr-ı gülhenim
- 2 Bir nazar kıldı terahhumla baña pîr-i muğân
 Himmetinden kuhl-i çeşmân oldu gerd-i dâmenim
- 3 Şeş cihetden hamle eylerse 'adû-yı dîn ne ğam
 Halka-i zikr-i 'Azîzân oldu cây-ı me'menim
- 4 Âl-i evlâd-ı 'Alî'niñ kem-terin kıtmıriyem
 Zü'l-fekâr-ı şâh ile kaç' oldu re's-i düşmenim
- 5 Bende-i pîr-i harâbât olduğumdan Hâmiyâ
 Zengden pâkîzedir mir'ât-i tab'-ı rüşenim

200

mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

- 1 Ser-i kūyuñda cānā şevk-i rüyuñla maķām itdim
 Reh-i 'aşkıñda terk-i neng ü nâmus ile nâm itdim

- 2 Görüp gülzār-ı hüsñünde perīṣān sūnbül-i zūlfı
Düşüp sevdāya ṣubḥ-ı ‘ömrümi ḥasretle ṣām itdim
- 3 Ğam-ı hecriñ beni öldürse de ṣahbāya meyl itmem
Mey-i gül-fāmı cānā kendime sensiz ḥarām itdim
- 4 Beni zevk-i leb-i la‘ liñ kılıbdır mest-i bī-pervā
Ṣafā-yı bādeden geçdim anıñçün terk-i cām itdim
- 5 Seniñ Mecnūn’uñ oldum Ḥāmi-āsā ey ṣaṣı Leylā
Ḥayālīñ mūnis itdim cāna terk-i ḥāṣ ü ‘ām itdim

201

mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün

- (92a) 1 Vücūdı zār-ı dil-sūz-ı muḥabbetle kebāb itdim
Ki tā ṣāh-ı serīr-i mülk-i ḥüsne intisāb itdim
- 2 Ḥayāl-i ‘aşk-ı dil-berle ser-ā-ser deṣt-i ḥayretde
Teb ü tāb ile cismim cūṣıṣ-i mevc-i serāb itdim
- 3 Mezāyā-yı muḥabbetden ḥabīr oldum biḥamdi’llāh
Reh-i ‘aşk içre terk-i ‘ilm-i tadrīs ü kitāb itdim
- 4 Revādır himmetim ‘ālī olursa ‘arṣdan zīrā
Serim ferṣ-i kudūm-ı ber-ṣeh-i ‘ālī-cenāb itdim
- 5 Reh-i takvāda Ḥāmī görmedim ben ‘aşk u sevdāsın

Anıñçün sübhā vü seccāde vü rehn-i şarāb itdim

202

mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün

- 1 Saña ma‘lūm iken hāl-i dil-i zār-ı perişānım
Kime ‘arz eyleyem hācātımı devletlü sultānım
- 2 Seniñ gibi benim hāzık tabībim var iken cānā
N’idem Loqmān’ı kim bilmez devā-yı derd-i pinhānım
- 3 Ümīd ancağ saña qaldı rızāyam her ne hüküm itseñ
Dilerseñ gel beni qatlı it helāl olsun saña qanım
- 4 Nüvīd-i vaşl ile şād eyle gönlüm ğayrı inşāf it
Firāqıñ āteşiyle tā be-key yansun ten ü cānım
- 5 Qurutdı göz nemini tāb-ı sūz-ı sīnemiz yoğsa
Virirdi ‘ālemi seylāba eşk-i çeşm-i giryānım
- 6 Ser-ā-pā zaqm ile olmuş ‘adū-yı bister-i rāhat
Nişān-ı nāvek-i ğamzeñ olal’dan cism-i sūzānım
- 7 Turāb-ı dergeh-i pīrem budur Hāmī ümīdim kim
Tamām ola ‘azizān himmetiyle cümle noqşānım

203

mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün

- 1 Perişān itdi hāq-ı ‘ālemi feryād u efgānım

İder kâfir teraḥḥum görse aḥvāl-i perīṣānım

(92b)

- 2 Helāk itdi beni derd ü ğam-ı hicrānıñ ey āfet
Yetiş imdāda başıñçün tenimden çıkmadan cānım
- 3 Sücūd-ı āsitānıñ ṭā‘ atim sermāye-i dīnim
Füzündür küfr-i zülfüñ zulmetinden nūr-ı ĩmānım
- 4 Çıķardı ārzū-yı ḥuldı dilden zevķ-i dīdārıñ
Lebiñ kevşer ķadiñ Ṭübā vü kūyuñ bağ-ı Rıdvan’ım
- 5 Şemīm-i kākül-i ‘anber-feşānıñ rāḥat-ı ķalbim
Zülāl-i la‘l-i mey-gūnuñ devā-yı derd-i pinhānım
- 6 Yaķar cānım dem-ā-dem çeşm-i mest-i fitne-engiziñ
Ḥadeng-i ṭir-i müjgānıñ deler bağrım doker ķanım
- 7 Niyāz u ‘acz ü ḥüzn ü rŭy-i zerd ü ķāmet-i ḥamla
Ḳodum ser bāb-ı iḥsāna mürüvvet eyle sultānım
- 8 Cefā vü cevri arturma ḥazer ķıl çıķmaya āhım
Yaķar dünyāyı cānā çıķsa berķ-i āh-ı sūzānım
- 9 Murād u maķşadım her dem budur dünyāda ey Ḥāmī
İdem cān u teni ķurbān-ı ‘īd-i vaşl-ı cānānım

*(fā' ilātün)**(fa' lün)*

- 1 Tarf-ı gülşende o büt nâz ile eylerse hırâm
Ola reftârına biñ serv-i kemer-beste gulâm
- 2 Öyle bir mihr-i ziyâ-bağş u dil-ârâdır kim
Ser-i engüştüni görse şağ olur mâh-ı tamâm
- 3 Nîm-nigâh ile hezâr 'âşık-ı üftâdesine
İtdi ol şüh bu dünyâ ile 'uqbâyı harâm
- 4 Düşse biñ derde daği istemez âzâdeliği
Beste-i turre-i zülf-i siyeh-i 'anber-fâm
- 5 'Âşık-ı zât-ı dil-ârâm olana hep bir olur
Vuşlat u firkat ile râhat u renc ü âlâm
- 6 Mest-i la' l-i lebiyem bâde-i nâbı içemem
Meger ol şüh-ı kamer-ţal' at iderse ibrâm
- (93a) 7 Âsitânına koduk başımızı şâyed o şüh
Rağm idüp kalb-i hazîne ide vaşlıyla be-kâm
- 8 Hâmiyâ rûz-ı ezelden bize 'aşk oldu naşîb
Şükr kim mazhar-ı lutf itdi bizi Rabbü'l-enâm

*fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün**(fā' ilātün)**(fa' lün)*

- 1 Sâkıyâ şun bize şahbâ-yı meserret encâm
Mey ile def-i küdür̃et idelim şubh ile şâm
- 2 Olalım vesvese-i ‘aql-ı denîden âzâd
Naql idüp la‘l-i lebiñ vir bize cām-ı gül-fâm
- 3 Geh kesüp başımızı gâh delüp bağrımızı
Neye döndürdi bizi gör bu cefâ-yı eyyâm
- 4 Tarf-ı gülşen şanemâ turfe şafâ-bağş olmuş
Kerem it gel gidelim eyleyelim ‘ış-ı müdâm
- 5 Niçe bir hüzn ile peygüle-i ğamda oturup
Çkelim hecriñ ile renc ü humâr u âlâm
- 6 Nahl-i bār-âver-i yek-tāsın ‘azîz başıñ için
Mîve-i vaşl ile kıl ‘âşık-ı nâ-kâmı be-kâm
- 7 Esved-i hâliñi būs itmek için kūyuñda
Eyleyüp sa‘y-ı Şafâ bağladı Hâmî ihrâm

206

fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilün

(fâ‘ilâtün)

(fâ‘lün)

- 1 Dil giriftâr olalı zülfüñe ey sîm-tenim
Târ-ı zülfüñ gibi inceldi ğamıñdan bedenim
- 2 Oldı Ya‘kûb-şifat didelerim nâ-binâ

Senden ayru düşeli Yūsuf-ı gül-pīrehenim

3 N'ola teşrīf-i kudūmūñ ile ey hūr-likā
Reşk-i gülzār-ı cinān ola bu beytü'l-ḥazenim

4 Beni Maṣṣūr gibi kūyuña ber-dār eyle
Ṭurre-i zūlf-i dil-āviziñi eyle resenim

(93b) 5 Ḥüsn ü āvāz u melāḥat ile dil-berlikde
Ḥāliyā ḥusrev-i ḥübān-ı zamāndır ḥasenim

6 Boynuma zūlfüni zünnār iderdim şeb ü rüz
Eger ol āfet-i dīn muğbeçe olsaydı benim

7 Tā ebed ḥāk-i der-i pīr-i muğāndır Ḥāmī
Meskenim secdegehim hem çemenim hem vaṭanım

207

mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün

1 İçüp şahbā-yı 'aşkıñ ey perī-rū mest ü medhūşam
Reh-i 'aşkıñda mecnūnam ḥarābam ḥāne ber-dūşam

2 Maḳām-ı kūşe-i mey-ḥānedir şevkiñle rüz u şeb
Ḥum-ı şahbā-şıfat dūrd-i mey-i 'aşkıyla der-cūşam

3 Ḥayālīñ ey büt-i çīn ḥāli itmişdir beni benden
Otursam maḥfil-i aḥbāba bī-pervā vü ḥāmūşam

- 4 Teraḥḥum kı́l beni dūr itme ḥāk-i āsitānı́ndan
Saña cānā ebed ben bir ğulām-ı ḥalka ber-ğuşam
- 5 Baş egmem devlet-i İskender ü Dārā vü Cemşid'e
Ḥarābāt-ı muğānda gerçi bir ednā ' abā-puşam
- 6 Ḥayāl-i la' l-i mey-gūnuñla ey maḥbūb-ı bī-hemtā
Hemīşe ben bu bāzār-ı melāmet içre ser-ḥuşam
- 7 Hezārān şükr kim zühd ü riyādan fāriğem Ḥāmī
Kemīne bende-i pīr-i muğānım rind-i mey-nuşam

208

mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

- 1 Ḥayāl-i kı́add-i mevzūnuñla ey serv-i gül-endāmım
Füzündur laḥza laḥza dilde derd ü renc ü ālāmım
- 2 Ḥam oldı kı́ametim bār-ı ğamıñdan ey kemān-ebrū
Fırākıñ yakdı cānım kı́almadı hiç şabr u ārāmım
- 3 Amān ey şāh-ı ḥūbān raḥım idüp aḥvāl-i zārım gör
Sevād-ı kākülünñden fark olunmaz şubḥ ile şāmım
- (94a) 4 Ne şabr eyler fırāka ne vişāl ile olur teskīn
Dil-i dīvāneden şaşdım n'ola yā Rab ser-encāmım
- 5 Kemend-i kākül-i müşğīnine dil tā esīr oldı
Olup rüsvā-yı ' ālem kı́almamışdır neng ile nāmım

- 6 Suāl eylerse ol meh-rū nedir maḳṣūduñ ey şeydā
Murādı n'olduğın bilmez dil-i maḥzūn-ı nā-kāmım
- 7 Götürmem başımı ḥāk-i der-i mey-ḥāneden Ḥāmī
Mey-i pür-neşve-i 'aşkıyla ser-şār olmadan cāmım

209

mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

- 1 Ḥayāl-i 'arız-ı cānānı tā ḥāṭır-niṣn itdim
Düşüp hāmūn-ı derde terk-i cān u 'aql u dīn itdim
- 2 Bu şeb ḥuccāc-āsā Ka'be-i kūy-ı dil-ārāyı
Dolandım şubḥa dek ḳan ağlayup āh u enīn itdim
- 3 Baña ol şūḥ tiğ-ı nāzı bī-bākāne urdukça
Niyāz itdim turāb-ı rāhına vaz'-ı cebīn itdim
- 4 Hezārān şükr kim būs-ı leb-i ḳandeyn-i dil-berle
'ilāc-ı zaḥm-ı nāşūr-ı dil-i zār-ı ḥazīn itdim
- 5 Olal'dan maḥrem-i ḥalvet-serāy-ı dost ey Ḥāmī
Ferāğ ez-vaşl-ı ḥūr u ravza-i Ḥuld-ı berīn itdim

210

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

(fā' ilātün)

(fa' lün)

- 1 Āh bilmem ğam-ı hicrāna ne tedbīr ideyim

- Niçe bir fırkat ile nâle-i şeb-gîr ideyim
- 2 N'eyleyim itmedi bir laḫza meded baḫt-ı siyâh
Tâ saña ḫâl-i dil-i zârımı taḫrîr ideyim
- 3 Dil-i dîvâne-i şûrîde be-kâm ola meger
Nazarımda ruḫ-ı pür-nûrîñi taşvîr ideyim
- 4 Ey baña ta' n ile terk-i ğam-ı ' aşḫ eyle diyen
Söyle taḫdîr-i Ḥudâ'yı niçe taġyîr ideyim
- (94b) 5 Vuşlatıñ olsa müyesser baña ey ḫûr-liḫâ
Vireyim cân u dil ü dînîmi tevḫîr ideyim
- 6 Dil-i dîvâneye olmazsa müdâvâ mümkün
Târ-ı zülfünden anıñ boynuna zencîr ideyim
- 7 Çekdüğüm miḫnet ü âlâm u belâ-yı hecri
Diñleseñ luṭf ile Ḥâmî saña taḫrîr ideyim

211

fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilün

- 1 Ey nihâl-i nâz esîr-i kâmet-i dilḫâḫıñam
Zülfüne dil-besteyem ḫayrân-ı rûy-i mâḫıñam
- 2 ' Âşıkam ser-geşteyem âşüfte-ḫâlem Tañrıçün
Raḫm kıl kim cübbe-fersâ-yı der-i dergâḫıñam

- 3 Çok zamandır ârzû-yı maḳdemiñle dil-berā
Gözlerem her dem yoluñ ey dost ḥāk-i rāhıñam
- 4 Nev-heveslerden beni şanma tarīḳ-i ‘aşḳda
Şadıḳam ser-defter-i ‘uşşāḳ-ı dil-āgāhıñam
- 5 Dergehiñden luṭf idüp dūr itme sulṭānım beni
Ḥāmi-āsā bende-i dīrīñ-i devlet-ḥāhıñam

212

fā‘ilātūn fā‘ilātūn fā‘ilātūn fā‘ilūn

- 1 Beyt-i dilde tā ki me’vā itdi dildārım benim
Kalmadı hiç ğayrlarla taşrada kārım benim
- 2 Sāye-i luṭfunda ol sulṭān-ı iḳlīm-i diliñ
Şükr kim iḳbāle tebdīl oldı idbārım benim
- 3 Şeş cihetden ger baña ḳaşd itse ceyş-i derd ü ğam
Ġam degil yār-ı vefādār olsa ğam-ḥārım benim
- 4 Eylemez dil ârzû-yı ravza-i bâġ-ı İrem
Ḥāk-i kūyuñdur behişt-âbād gülzārım benim
- 5 Râz-ı ‘aşḳıñ dilde hıfz eylerdim ammā n’eyleyem
Âb-ı çeşmim ḥalka ifşā itdi esrārım benim
- (95a) 6 Laḥza laḥza rüşen eyler külbe-i aḥzānımı
Leyl-i ğamda şu‘le-i âh-ı dil-i zārım benim

- 7 Vaşf-ı la‘l-i şekkerin-i yâr idel’den Hâmiyâ
Tâze vü şîrin ü rengin oldı eş‘ârım benim

213

mef‘ûlû mefâ‘îlû mefâ‘îlû fe‘ûlûn

- 1 Şem‘-i ruḥuñı mihr-i dıraḥşâna deġişmem
Mûr-ı ḥaṭıñı mülk-i Süleymân’a deġişmem
- 2 Bâr-ı elem ü miḥneti çekmekden uşanmam
Künc-i ġamı ben şaḥn-ı gülistâna deġişmem
- 3 Bîmâr-ı ġam-ı ‘aşḳ olup âteşlere yansam
Bi’llâhi ḥoşam derdini dermâna deġişmem
- 4 Ol muġbeçeniñ ḳaşları miḥrâbım olal’dan
Kâkülleriniñ küfrini îmâna deġişmem
- 5 Biñ ders-i ma‘ânî-i riyâ-baḥş-ı müderris
Bir câm-ı şafâ-âver-i ḥübâna deġişmem
- 6 Bir sâḳi-i sîmîn-beden ü lâle-‘izârı
Cennetdeki biñ ḥûr ile ġilmâna deġişmem
- 7 Ben rind-i ḥarâbâtam ü mey-ḥâneyi Hâmî
Bâġ-ı İrem ü ravza-i Rıdvân’a deġişmem

ḤARFÜ’N-NÛN

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

- 1 Ey vücūd-ı kāmiliñdir bā' iṣ-ı iḥyā-yı dīn
Ḥāk-i pāyiñ tūtiyā-yı çeşm-i erbāb-ı yaḳīn
- 2 Nesl-i pāk-i Muştafā'sın nūr-ı çeşm-i Murtażā
Vāḳıf-ı esrār-ı ḥikmet pīşvā-yı kāmilīn
- 3 Reh-ber-i ehl-i şerī'atsın mu'īn-i her faḳīr
Hādi-i ehl-i ṭarīḳat hem imāmü'l-müttaḳīn
- (95b) 4 Kāşif-i 'ilm-i ledünsün menba' -ı luṭf u kerem
Naḳş-ı na' leyniñde bi'llah cebhe-sādır şādıḳīn
- 5 Āsitānıñ Ka'betü'l-ʿuşşāḳdır ey nūr-ı Ḥāk
Maḳşad-ı aḳşāya ṭavfindan irerler sālīkīn
- 6 Nuṭḳ-ı pāk-i ḥikmet-āmiziñ diyār-ı vaḥdete
Cezb-i ḳalb-i ṭālib-i 'irfānadır ḥablü'l-metīn
- 7 N'eylesün firdevs-i Rıdvān'ı muḥibb-i şādıḳıñ
Ḥāk-i dergāhıñ behişt-i cāvidān-ı 'āşıḳīn
- 8 Mazḥar-ı luṭfuñ olanlar ḳıldı terk-i mā-sivā
Oldılar mest-i şarāb-ı cām-ı 'ayn u ḳāf şīn
- 9 Dost-dārıñ cennet-i 'irfāna girdi bī-ḥicāb
Oldı ruḥsārıñ gören nār-ı cehennemden emīn

- 10 Olmadı bed-ḥāḥıñā bî-şek hidāyetden naşīb
Oldı kıtmırın olan maḳbūl-i Rabbü'l-‘ālemīn
- 11 N’ola şāhım feyz-i ‘āmīñdan olursam behre-yāb
Sen şeh-i ‘ālī-cenāb u ben ḡulām-ı kem-terīn
- 12 Bir ḡarībem yok baña luṭfuñdan özge dest-ḡır
Kıl teraḥḥum el-amān ey reh-nümā-yı ‘ārīfīn
- 13 ‘Ayn-ı şefḳatle nazar kıl Ḥāmi-i üftādeñe
Sāye-i luṭfuñda olsun ez-gürūh-ı vāşılīn

215

fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

- 1 Tā ebed sermāye-i dīn nūr-ı imānım Ḥüseyn
Kūşe-i beytü’l-ḥazende mūnis-i cānım Ḥüseyn
- 2 Āh u feryād itmeyem mi Kerbelā vādīsine
Kaldı tenhā teşne-leb çün şāh-ı şāhānım Ḥüseyn
- 3 Ḥāricīler ehl-i beyti zulm ile itdi esīr
Dökse ḳan her dem revādır çeşm-i giryānım Ḥüseyn
- 4 Evvel ü āḥır imāmım ḳurretü’l-‘ayn-ı Nebī
Zāhir ü bātındadır hem cān u cānānım Ḥüseyn
- (96a) 5 Eylerem la‘net Yezīd ü Şimr ü ibn-i Sa‘da hem

Düşmen-i cânımdır anlar derde dermânım Hüseyn

- 6 Çün ezelden ceddine şıdk ile îmân itmişem
Hayderîyem şübhesiz sulţân-ı zî-şânım Hüseyn
- 7 Şanma ey Hâmî perîşân olduğum bi-hüdedir
Rûz u şebdir bâ' iş-i feryâd u efğânım Hüseyn

216

fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilün

- 1 Menzil-i maşşûda kimse yetmedi hâk olmadan
Maḥrem-i sırr-ı hafî olmaz gönül pâk olmadan
- 2 'Āşık olmaz iltifât-ı yâre ey dil müsteḥak
Tîğ-ı zehr-âlûd-ı ğamdan sînesi çâk olmadan
- 3 Ger ḥaḳîḳat ṭâlibisin ol şerî' at pey-revi
Ḥuşe-i engûr ḥâşıl olmadı tāk olmadan
- 4 Nûr-ı 'irfân zühd-i ḥuşk ile bulunmaz zâhidâ
'Ārif olmaz kimse dâ'im dîde nemnâk olmadan
- 5 Hâmî bilmez her gönül aḥbâb-ı şâdık ḳadrini
Ülfet-i nâ-dânla maḥzûn-ı ğamnâk olmadan

217

mefâ' ilün mefâ' ilün mefâ' ilün mefâ' ilün

- 1 Güneş bir zerredir ol âfetiñ mihr-i cemâlinden

Meh-i nev şerm ider bağıdıçça ebrū-yı hilālinden

2 Dil-i ‘āşık şafā-yı sāye-i Tübāyı n’eyler kim
Tesellīdir hayāl-i kāmēt-i nev-res nihālinden

3 Ne deñlü cev̄ ü ālām u sitem görse gönül bir dem
Ferāgat eylemez sevdā-yı zūlf ü haṭṭ u hālinden

4 Temennī eylemezler ni‘ met-i elvān-ı Firdevsi
Cihānda kām alanlar ni‘ met-i ḥān-ı vişālinden

5 Beni men‘ eylemezdiñ sende inşāf olsa ey şūfī
O maḥbūbuñ temāşā-yı ruḥ-ı ferḥunde-fālinden

(96b)

6 Bu kıl ü kāl ü zūhd-i ḥuṣk u ḥod-bīnlikdir ey zāhid
Seni maḥrūm iden ehl-i kulūbuñ zevk-i hālinden

7 Kabā-yı atlas-ı dībāya meyl itmezler ey Hāmī
Hemişe faḥr iderler zevk alanlar faḥr şālından

218

fā‘ilātūn fā‘ilātūn fā‘ilātūn fā‘ilūn

1 Şem‘ -i rūyuñ pertev-efzādır çerāğ-ı Tūrdan
Kākülūñ yek-tā siyehlikde şeb-i deycūrdan

2 Cebhesi üzre gören ‘āşık münevver perçemin
Şandı kim miḥrāba bir kandīl aşılmış nūrdan

- 3 Söyle cānā bu leṭāfetle beşersin yā perī
Yā meleksin kim tevellüd eylemişsin ḥūrdan
- 4 Sensin iḳlīm-i melāḥatde Süleymān-ı zamān
Ni‘ met-i vaşlı dirîğ itmek revā mı mūrđan
- 5 Ḥüsne mağrūr olma ‘ aşḳ ehline çok itme cefā
Ey sitem-ḥū kıl ḥazer āh-ı dil-i meksūrdan
- 6 Mest-i bī-pervāsın ey meh-rū içüp şahbā-yı nāz
Bī-ḥabersin ḥāl-i zār-ı ‘ aşık-ı mehcūrdan
- 7 Çāre-sāz-ı ‘ aşık-ı bīmār sensin sāḳiyā
Kesme başıñçün ayağıñ Ḥāmi-i rencūrdan

219

mef‘ūlū fā‘ilātū mefā‘ilū fā‘ilūn

- 1 Vir sāḳiyā piyāle şarāb-ı şebāneden
Ḳurtar bizi küdüret-i devr-i zamāneden
- 2 Mestāne elde cām-ı şafā bezm-i āba gel
Birkaç ḳadeḥle ref‘ -i ḥicāb it miyāneden
- 3 Muṭrib nevāya başlayup ‘ uşşāk-ı bī-dili
Mest it şadā-yı nāz ile çeng ü çegāneden
- 4 Nesl-i beşerde şimdi cihān içre ey şanem
Sen gibi nāz-perver oğul gelmez anadan

- (97a) 5 Manşūr gibi zülfüñe ber-dār olursa da
Geçmez dil-i ḥazīn revīş-i ‘āşīkāneden
- 6 Kānlar tōker²²⁰ mürüvveti bilmez o mest-i nāz
Tīg-ı sitem alup ele çıkdıkça ḥāneden
- 7 Ḥāmī vüçüdī şāne-şıfat çāk çāk ider
Tel tel olunca kākül-i dildār şāneden

220

fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

- 1 Ğam ḥayālinden gelür gelmez baña cānāneden
Āşinā cevri ne mümkindir gele bīgāneden
- 2 Şad ḥased ol rinde kim bilmez ğam-ı ‘ālem nedir
Elde cām-ı bāde çıkmaz bir nefes mey-ḥāneden
- 3 Elde fırsat var iken gül mevsiminde zāhidā
Cām-ı mey tut geç şümār-ı sübhā-i şad dāneden
- 4 Būs ider mi dest-i şūfī-i riyā-ālūde
Kesb iden zevk ü şafā būs-ı leb-i peymāneden
- 5 Bir bütüñ mihrāb-ı ebrūsını kılmış secdegāh
İdebilmez fark Ḥāmī mescidi büt-ḥāneden

²²⁰ Metinde tōker (طوكر) şeklinde hatalı yazılan kelime tōker (توكر) şeklinde okunmuştur.

221

mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

- 1 Saña ey nāzenīn her sū gönülden şad siyāh olsun
Ne yerde 'azm kılsañ cān-ı pākān hāk-i rāh olsun
- 2 Olur āzürde cismiñ diyü ger havf itmesem dirdim
Saña her şeb bu beyt-i çeşmim ey meh hābgāh olsun
- 3 Seniñ 'aşkın baña virdi ferāgat 'aql-ı hikmetden
Hemişe 'aşk-ı pākiñ mülk-i dilde pādişāh olsun
- 4 Revā mı sen Süleymān-ı zamānıñ devr-i hüsnünde
Benem tek mūr-ı nā-çiziñ işi feryād u āh olsun
- 5 Şehisin mülk-i hüsnüñ 'āşıkā cevır itme dād it kim
Hudā-yı lem-yezel dā'im saña pūşt ü penāh olsun
- (97b) 6 N'ola inşāfa gelseñ dest-i şefkatle elim tutsañ
Cefālarla 'azīzim niçe bir hālim tebāh olsun
- 7 Hayāliñ ile ey büt oldu büt-hāne dil-i Hāmī
Serinde ne hevā-yı mescid ü ne hāne-kāh olsun

222

mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

- 1 Nişimengeh saña ey gül bahār eyyāmı bağ olsun
Müzeyyen 'iş için evrāk-ı gülden bir otağ olsun

- 2 Karār it mesned-i hüsne yüzüñ gördükçe her sâ‘at
Yağasın çāk idüp gel lâle bağır dāğ dāğ olsun
- 3 Seniñle hem-dem olsun varını yok eyleyen ‘âşık
Reh-i ‘aşka dil ü dīn vermeyen kâzib ırağ olsun
- 4 Baña cevır itse de cânân yine Hâk‘dan niyâzımdır
Hemîşe kām-rân olsun cihân oldukça sağ olsun
- 5 Humâr-ı neşve-i meyden füzûn derd-i serim her dem
Amân sâkî yetişdir bâde bârî bir ayağ olsun
- 6 Budur şimden girü rây-ı şavâb ey cem‘-i rindîler
Bu meclisde meyi maḥbûbsuz içmek yasağ olsun
- 7 Temâşâ itmezem olmazsa Hâmî şâhid-i gül-rû
Gerekse ba‘dezin ‘âlem ser-â-ser bağ u rāğ olsun

223

mefâ‘îlün mefâ‘îlün mefâ‘îlün mefâ‘îlün

- 1 Götürdükçe niḳâb ol şâhid-i nâz ‘arız-ı gülden
Füzûn oldu fiğân-ı ‘âşık-ı şûrîde bülbülden
- 2 Vire meşşâta her dem dest-i kudret tal‘atıñ gör kim
Ne hoş revnağ-fezâdır rûy-i dil-ber ḥâl-i fülfülden
- 3 Nesîm-i şubḥa kurbân eylerem cân u dili bi’llâh
Getürse bir şemîm ihdâ baña ol zülfi sünbülden

- (98a)
- 4 Dil-i dīvāneyi bend itdiñ ey hūr-i melek-sīmā
Be-kām it luṭf ile yāhod rehā kıl kayd-ı kākülden
- 5 Mürüvvet kıl gurūr-ı hüsn ile cevır itme ey āfet
Perīşān oldum el çek Tañrıçün nāz u tegāfūlden
- 6 Mesīh-enfāsdır pīr-i muğānīñ zikri hayr olsun
Ġam öldürse bizi ihyā ider ol bir kıadeh mülđen
- 7 Nigārı sāde-fesle gördüğüm demden berü Hāmī
Füzündür serde sevdā her nefes cevlan-ı püskülden

224

mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün

- 1 Cemāl-i yār tā dūr oldu çeşm-i hūn-feşānımdan
Yem-āsādır kenārım cūşış-i eşk-i revānımdan
- 2 Ruḥ-ı zerd üzre kerrāt ile hālīm kilik-i müjgānım
Yazarken il okur vākıf olur rāz-ı nihānımdan
- 3 Şeb-i hecr ol kıadar kıan ağlayup feryād u āh itdim
Perīşān oldu hep halk-ı cihān āh u fiğānımdan
- 4 İderdim şevkıle bād-ı şabāya cānımı kıurbān
Getürse bir selām ol gonca-fem ārām-ı cānımdan
- 5 O tersā-zāde şūhı görmesem de kıayret-i ‘aşkı

Dem-â-dem artar eksilmez vücūd-ı nâ-tüvânımdan

- 6 Hınâ rengi degildir pâyına ol çeşm-i cellâdın
Dökerken kanımı pâyını gül-gün itdi kanımdan
- 7 Dili dildâra teslim itdügüm demden berü Hâmî
Kim olmaz şubh u şâm ol âfetiñ zikri zebânımdan

225

mefâ‘îlün mefâ‘îlün mefâ‘îlün mefâ‘îlün

- 1 Füzündür bu bugün şehr içre ol zülf-i muṭarrādan
Meger geldi büt-i nev-res fidānım seyr-i şahrādan
- 2 Perīşān kākül-i yāri görel’den āh kim bir dem
Ḥalāş (...) ²²¹ gönül ğamdan ser-i şūrīde sevdādan
- 3 O cellād-ı sitem-ger dem-be-dem itdikçe istiğnā
Geçer āh u fiğān u nāle-i ‘āşık Süreyyādan
- (98b) 4 Beni men‘ eylemek lāyık mı inşāf eyle ey şūfī
Temāşā-yı cemāl-i yār u rāḥ-ı rūḥ-efzādan
- 5 Kemend-i kākül-i cānānede bir ṭurfe ḥālet var
Giriftār olsa her kim el çeker dünyā vü ‘uḳbādan
- 6 Vişālinden baña bir müjde virdi dostlar am mā
Ne ḥāşıl cāna yetdim va‘ de-i imrūz-ı ferdādan

²²¹ Kelime eksikliğinden kaynaklanan bir vezin kusuru mevcuttur.

- 7 Hayāl-i la‘l-i mey-gūn ile ikrāh itmişem Hāmī
 Kadehden bādeden hem sāgar u şahbā vü minādan

226

mefā‘īlūn mefā‘īlūn mefā‘īlūn mefā‘īlūn

- 1 Irağ olduysa da ruhsār-ı cānān dīde-i terden
 Hayāliyle kim olmaz mevc-i Tūfān-ı belā serden
- 2 Nesīm-i şubhdandır çekdüğüm hep derd ü ğam zīrā
 Perīşān olmadım bū almayınca zūlf-i ‘anberden
- 3 İder ‘āşık şafā-yı bī-‘ad ü zevk-i ebed hāşıl
 Ger olsa nīm-bismil hañcer-i müjgān-ı dil-berden
- 4 Göñül zevk-i zülāl-i şerbet-i la‘līnle ey āfet
 Çeker el neşve-i cām-ı mey ü minā vü sāğardan
- 5 Olurdı zīb-i bezm-i ehl-i ‘irfān şī‘rim ey Hāmī
 Eger bir iltifāt olsa baña ‘ālī-himemlerden

227

mefā‘īlūn mefā‘īlūn mefā‘īlūn mefā‘īlūn

- 1 Perīşān oldu hālīm ol bütüñ nāz u ‘itābından
 Siyehdir rūzgārım çeşm-i mest-i nīm-hābından
- 2 Halāş olmak ne mümkündür füzūn olmakdadır her dem
 Serimde tār-ı zūlf-i sūnbül-i pūr-piç ü tābından

- 3 Perîşân ‘ âşık-ı şūrīdeyi gördükçe ol meh-rū
Kızarır lāle-i hamrā gibi terler hicābından
- 4 Ne tedbīr eyleyem bilmen uşandım tatlu cānımdan
Raķībīñ seng-i ta‘ nından o şūhuñ ictinābından
- (99a) 5 Bezimde olmadıkça cilve-ger cām-ı mey ü maḥbūb
Şadā-yı nağme çıkmaz muṭribīñ çeng ü rübābından
- 6 Cehennem²²² āteşinden ḥavf ider şanma bizi vā‘ iz
Emīn oldu yanan ‘ aşk odına dūzaḥ ‘ azābından
- 7 Girüp mey-ḥānede maḥbūb elinden Ḥāmiyā bir cām
İçenler tā ebed ser-mestdir ‘ aşkıñ şarābından

228

meḥ‘ülü meḥā‘ilü meḥā‘ilü fe‘ülün

- 1 Oldukça ırağ ol büt-i nev-res nazarımdan
Ḥūn-ābe-i ḥasret dökülür dīdelerimden
- 2 İster dil-i dīvāne ki bir laḥza o şūhuñ
Eksilmeye sevdā-yı ser-i zülfi serimden
- 3 Gör ḥālimi vir müjde şabā Tañrı ḥaķıçün
Ol āfet-i dīn muğbeçe-i sīm-berimden

²²² Metinde cehennemden (جهنم) şeklinde hatalı yazılan kelime anlama uygun olarak cehennem (جہنم) şeklinde okunmuştur.

- 4 Dikdi o nihāl-i qadi dil bāğına merdüm
Her dem şu döker pâyına hūn-ı cigerimden
- 5 Dünyâyı tutar lahzada seyl-âb-ı sirişkim
Kim olsa turâb-ı qademi çeşm-i terimden
- 6 ‘Arz itmege hâl-i dili dildâra ne hâcet
Ġâfil degil ol nâle-i şâm u şehirinden
- 7 Her cev̄ ü cefâ kılsa baña dost rızâyam²²³
Şekvâ idemem kimseye Hâmî qaderimden

229

fâ‘ilātün fâ‘ilātün fâ‘ilātün fâ‘ilün

- 1 Firqatîñle derd-i pinhânım olur her dem füzün
Yâd-ı ruhsârıñladır hūn-âb-ı eşkim lâl-gün
- 2 Câm-ı hecriñ eyleyel’den mest ü lâ-ya‘ kı benî
Ey şeh-i hūbân ser-i rāhıñda düşdüm ser-nigün
- 3 Tîğ-ı ğamla sîne-i mecrūhum oldu çāk çāk
Oldı seyl-âb-ı sirişkimden kenârım baır-ı hūn
- (99b) 4 Eylerem bi’llah fedâ dîn ü dil ü îmânımı
Ger şabâ tavf-ı ser-i kūyuñda olsa reh-nümün
- 5 Qayd-ı zülfiñden ħalâş olmak ne mümkün ey perî

²²³ Şair “rıżâyam” sözünü “râzıyım” anlamında kullanmaktadır.

Dem-be-dem artar baña zencîr-i zülfünden cünûn

6 Bunca ‘âşıqlardan a‘râz itmege bâ‘iş nedir
Yâ melûl itdi seni ta‘n-ı seg-i ağıâr-ı dūn

7 N’ola bir luṭf ile şād itseñ dil-i maḥzūnumı
Bâr-ı ğamdan Ḥāmi-āsā ḳadīm oldı mişl-i nūn

230

mefā‘ilūn mefā‘ilūn mefā‘ilūn mefā‘ilūn

- 1 Perişān āh u zārımla ser-ā-ser ‘ālem-i imkān
Velī ṭuymaz ne tedbîr eyleyem ol āfet-i devrān
- 2 Görüp aḥvālimi dil-seng olan kāfir de raḥm eyler
Niçün yā Rab yetişmez dādıma bir dem şeh-i ḥūbān
- 3 Girişme bir ṭaraf ğam bir ṭaraf tenhā ben üftāde
Götür ḥāk-i mezelletden serim başıñçün ey cānān
- 4 Ğamıñla rūz u şeb beytü’l-ḥazendir meskenim n’ola
Cemāliñle münevver olsa çeşm ey Yūsuf-ı Ken‘ān
- 5 Göz açup görmesem sen āfītāb-ı ‘ālem-ārāyı
Yumunca göz tutar dehri sirişk-i dīde-i giryān
- 6 Olal’dan bende-i pîr-i muġān dilde şafāmız var

Bize şunmaktadır²²⁴ sâķī pey-ā-pey bāde-i ʿirfān

- 7 Muķayyedir göñül bir kākül-i Leylā'ya ey Hāmī
Gezer hāmūn-ı ğamda Qaysveş hayrān u ser-gerdān

231

mefā'īlūn mefā'īlūn mefā'īlūn mefā'īlūn

- 1 Mezāķ-ı ʿaşkla dil geķdi zevķ-i cām-ı şahbādan
Sezādır kām alursa niʿ met-i vaşl-ı dil-ārādan
- 2 Şaçıñ şebbū ile sünbülde aʿ lādır ʿarāvetde
Letāfetde ruħuñ cānā füzündür verd-i hamrādan
- (100a) 3 ʿTabīb-i çāre-sāz-ı derd-i dilsin ey kamer-ʿalʿat
Yazık dārū-yı vaşl itme dirīġ ʿuşşāk-ı şeydādan
- 4 Firāķıñ nār-ı peyker-sūzı itdi cismimi aħker
Meded ey çeşm-i kātıl olma bī-pervā eħibbādan
- 5 Yakup şemʿ-ı ruħuñ aġyār-ı bezmin eyledik rūşen
Esīrān-ı ğamı maħrūm idüp zevķ-i temāşādan
- 6 Olal'dan ʿāşıkıñ hāk-i rehiñde cübbe-fersāyam
Ne var ger cānıma minnet qosañ būs-ı kef ü pādan
- 7 Füzūn olmaķda mihriñ dilde her dem bu yaķındır kim
Usanmaz bu melāḫat sende tā var dil bu sevdādan

²²⁴ Metinde şunmaktadır (صونمکددر) şeklinde hatalı yazılan kelime şunmaktadır (صونمقددر) şeklinde okunmuştur.

- 8 Nesīm-i şubḥ idel'den nūkhet-i zūlfūn baña ihdā
Fiḡān u nālem ey meh-rū geçer nūh ṭāḡ-ı mīnādan
- 9 Dil-ārā ni' met-i vaşlı hep aḡyārāna bezl itmiş
Naşībi yok mı erbāb-ı diliñ ol ḡān-ı yaḡmādan
- 10 Yüzüñ kim her ne deñlü berg-i gülden tāze vü terdir
Dil-i bī-mihriñ ammā saḡt-terdir seng-i ḡārādan
- 11 Murād-ı dil budur senden şehā luṭf ile başıñçün
Ya kāmın vir ya üldür Ḥāmi'yi kırtar bu ḡavḡādan

232

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

- 1 Āteş-i 'aşkıñla yandım giryeden ḡālim yamān
Yakma cānım ey büt-i nev-reste luṭf it el-amān
- 2 Seyl-i eşkimden perişān oldu sükkān-ı zemīn
Şu' le-i āhımla ḡamnāk oldu ehl-i āsumān
- 3 Ḥasretiñden lezzet-i 'ömri ferāmūş eyledim
Sensiz ey meh merg ḡaşd-ı cānım eyler her zamān
- 4 Mürḡ-i dil vā-beste-i dām-ı belādır rüz u şeb
N'ola bir dem luṭf u iḡsān ile itseñ şād-mān
- 5 Ṭavf ider dil Ka'be-i kūyuñ şafā-yı sa'y ile

Būs-ı hāl-i esvediñden itme maḥrūm ey cevān

(100b)

- 6 Kıl ḥazer tā çıķmasun sūz-ı nihānım nīm-şeb
Kūh u şahrāyı yaķar āh-ı dil-i ūftādegān
- 7 Şerḥ iderdi Ḥāmi-i ūftāde bir bir ḥālını
Bir gice ḥān-ı vişālīñ ūzre olsa miḥmān

233

mefā‘īlūn mefā‘īlūn mefā‘īlūn mefā‘īlūn

- 1 Ḥabīr olsaydı zāhid lezzet-i cām-ı muḥabbetden
Geçerdi ārzū-yı ni‘ met-i elvān-ı cennetden
- 2 İkilikden geçüp variyyetin maḥv eyleyen ey dil
Olur vāķıf mezāyā-yı rumūz-ı sırr-ı ḥikmetden
- 3 Göñülde pertev-i nūr-ı tecellāyı gören ‘āşık
Tesellīdir temāşā-yı gül-i gülzār-ı behcetden
- 4 Murād-ı dil ise āzādelik dervīş-meşreb ol
Çekenler ğayret-i aķrān ḥalāş olmaz meşakķatden
- 5 Görem dirseñ ruḥ-ı zībā-yı yāri dīde-i cāna
Var evvel tūtiyā çek ḥāk-i rāh-ı ehl-i himmetden
- 6 Degildir gevher-i kem-yāb vaşl-ı dil-bere lāyık
Olan āzürde-ḥātır saḥti-i eyyām-ı firķatden

- 7 Ma'ānī iste terk-i şüret it bilmez misin Hāmī
Mecāzı geçmeyen bî-behre kalmışdır haķīķatden

234

mef'ülü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün

- 1 İtmiş beni gedā seni ey şūh şāh iden
İcād-ı arz u nüh felek ü mihr ü māh iden
- 2 Bahtım siyāh eyledi cānā dem-i ezel
Ebrū vü çeşm ü kākül ü hālīñ siyāh iden
- 3 Bî-iştibāh menzil-i maķşūdına irer
Varıñ saña fedā iderek 'azm-i rāh iden
- 4 İrmez murāda yolda kalur hasretin çeker
'Ömr-i 'azizi şarf-ı reh-i māl ü cāh iden
- (101a) 5 Feyz-i 'amīmden ola hāşā ki nā-ümīd
Bağrın idüp kebāb seherlerde āh iden
- 6 Keşretde kaldı bulmadı bî-şübhe vaḥdeti
Tefriķ-i deyr ü mey-kede vü hāngāh iden
- 7 Hāmī hemişe ḥavf u ḥaṭardan emīn olur
Dergāh-ı piri melce ü cāy-ı penāh iden

235

mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

- 1 Kerem kı l bir zamān ref^ç -i hicāb it ey perī rūdan
Gelür sensiz bize derd ü belā her laḥza her sūdan
- 2 Mişāl-i şāne çāk olduysa da dil erre-i ğamla
Ḥaberdār oldı āḥir mū-be-mū esrār-ı ğīsūdan
- 3 Cefāda cevride hem ğāret-i mülk-i dil itmekde
Füzūndur ğamzesi şad ceyş-i bī-raḥm-ı Hülāgū'dan
- 4 Ḥarābāt ehli kı l ü kâle meyl itmezse de zāhid
Füzūndur her biri fenn-i muḥabbetde Aristūdan
- 5 Siyehlikde perişānlıkda²²⁵ Ḥāmī baht-ı nā-fercām
Degildir kim nazar kılsañ perişān zūlf-i şebbūdan

236

mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

- 1 Baña mīrāşdır şūr-ı cünün 'ālemde Mecnūndan
Teşekkī idemem aşlā rızāyam baht-ı vāj-gūndan
- 2 Nihān idi göñül gencīnesinde kenz-i 'aşk ammā
Ne çāre ḥalka izhār oldı sırrım eşk-i gül-gūndan
- 3 Nitekim ğamze-i cellādın oldı bā' iş-i mevtim
Ḥayāt-ı tāze buldum ol zülāl-i la' l-i mey-gūndan
- 4 Kanā' at kūşesinde bir gedā-yı bī-ser ü pāyam

²²⁵ Metinde perişānlıkda (پريشانلکده) şeklinde hatalı yazılan kelime perişānlıkda (پريشانلقده) şeklinde okunmuştur.

Biḥamdi'llah tesellî oldı gön̄lüm genc-i Ḳārūndan

- 5 Beyābān-ı 'ademde ḳalsa da ḥayrān u ser-gerdān
Gön̄ül bir ḥabbe çekmez bār-ı minnet merdüm-i dūndan

(101b)

- 6 Cihānda bî-meded bî-çāre ḳalsam şad hezārān sāl
Meded ümmīdin itm̄em dūn-perver çarḥ-ı gerdūndan

- 7 Ḥarābāt ehliyem peşmīn-külāh u ḥırḳa ey Ḥāmī
Baña bi'llāhi yegdir ḥil'at ü tāt-ı Ferīdūndan

237

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

- 1 Ey dil-i zār el ṭutup bir şāḥib-i irşāddan
Devlet-i cāvīd bul geç dehr-i bî-bünyāddan
- 2 Varını yağmāya hep vir sen seni bil 'ārif ol
Rind-i mey-nūş ol ırağ ol zümre-i zühhāddan
- 3 Bārverlikde nihāl-i ḳaddiñ efzūndur şehā
Sidre vü Ṭübā vü serv ü 'ar'ar u şimşāddan
- 4 Bu yaḳīndir kim bu cism-i zārdan cān çıḳsa da
Çıḳmaya cānān ḥayālī ḥātır-ı nā-şāddan
- 5 Çekdiler çok cevriñi ehl-i muḥabbet zerrece
Görmediler mihr o meh-rū-yı cefā-mu' tād̄dan

6 Yok elif kaddinden özge levh-i dilde başka şey
N'eyleyem bir başka harf öğrenmedim üstâddan

7 Yâr gūş itmezse de elbet olur bir gün ider
Sen hemân ayrılma Hāmī nâle vü feryâddan

238

mef'ulū mefā'ilū mefā'ilū fe'ulūn

1 Ey âfet-i dīn gözleriñe cān ola kurbān
Zülf-i siyehiñ küfrine imān ola kurbān

2 Cām-ı mey içüp nāz ile mestāne hūrām it
Reftārıñā tā zümre-i hūbān ola kurbān

3 Gel meclis-i rindā(na)²²⁶ dağıt bāde-i gül-gūn
Nuql-i lebiñe bāde-perestān ola kurbān

4 La' l-i leb ü dūr dişleriñe ey gözi âfet
Biñ lü 'lū 'i şehvār ile mercān ola kurbān

(102a) 5 Seyr-i çemen it ol kad ü rüy u haṭ-ı sebze
Şimşād ile verd-i ter ü reyḥān ola kurbān

6 Kurbānını ger ḥalk-ı cihān yılda bir eyler
Cān u dil-i 'āşık saña her ān ola kurbān

7 Ḥayrānıñ olam 'arz-ı cemāl it ki yoluñda

²²⁶ Vezin gereği anlama uygun olarak tarafımızca “(na)” eklenmiştir.

Hâmî gibi biñ ‘ aşık-ı hayrân ola kurbân

ĞAZEL-İ FÂRSÎ

239

müstef' ilün müstef' ilün müstef' ilün müstef' ilün

- 1 Mürdîm ez-derd ü ğamet yek lahza ey rûh-ı revân
Bâzâ ki hâk-i maqdemet sâzîm kuhl-i çeşm-i cân ²²⁷
- 2 Maflûb-ı müştâkân tuyî maqşûd-ı ‘ uşşâkân tuyî
Sultân-ı hüsni ü ân tuyî rahmî be-kon ber-bî-kesân ²²⁸
- 3 Ân dil ki mihretrâ güzîd b’egzeşt ez-ğavf u ümîd
Ez-ğayd-ı hestî vâ-rehîd der-yâft ‘ ömr-i câvidân ²²⁹
- 4 Herkes ki şod hayrân-ı tu zed dest der-dâmân-ı tu
Şod ‘ âkıbet kurbân-ı tu b’egzeşt ez-nâm u nişân ²³⁰
- 5 Hübân-ı ‘ âlem ey be-ser-nihâde der-pây-ı tu ser
Sâz ez-terâhhum yek-nażar dil-şâd kon ey dil-sitân ²³¹
- 6 Hâmî ğarîb-i nâ-murâd ber-âsitânet ser-nihâd
Ey kâmil-i şâhib-irşâd ü-râ be-maqşûdeş resân ²³²

240

²²⁷ Ey canlı rûh! Dert ve gamından bir anda öldük. Tekrar gel ki ayağının toprağından cân gözü sürmesi yapalım.

²²⁸ İsteklilerin talebi ve aşıkların istediğı sensin. Güzellik sultanı sensin! Kimsesizlere merhamet et.

²²⁹ Senin merhametini seçen gönül korku ve ümitten vaz geçerek varlık bağından kurtulmak suretiyle ebedî hayatı buldu.

²³⁰ Hayranın olan herkes derman elini tuttu. Sonunda senin kurbanın olup şan ve şöhetten geçti.

²³¹ Dünyanın güzelleri ayağının altına baş koydular. Ey gönül ülkesi! Bir bakışla merhamet edip gönüllerini et.

²³² Garip Hâmî eşiğine gelip baş koymuştur. Ey irşâd sahibi kâmil! Onu emeline ulaştır.

mef'ulü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün

- 1 Ey yār-ı gül-^ç izār-ı melek-hūy meh-cebīn
V'ey dil-ber-i semender-i ... nāz-ı nāzenīn ²³³
- 2 Hāḡḡā ki mihr-i rūy-i tu dīdend mihr-i šān
Ruḡsār-ı ^ç acz cümle nihādend ber-zemīn ²³⁴
- (102b) 3 Evṣāf-ı ^ç ıtr-ı zūlf-i tu be'ṣnīd ez-ṣabā
Āvāre ez-diyār çü men geṣt müṣg-i çīn ²³⁵
- 4 Bī-ṣübhe ḡāk-i maḡdemet ey yār-ı dil-nüvāz
Gerdīd kuḡl-i bīniṣ-i ḡılmān u ḡūr-i ^ç īn ²³⁶
- 5 Sīmīn nigāh-ı çeṣm-i siyechest kāferet
Tārāc kerd kāle-i īmān u ^ç aḡl u dīn ²³⁷
- 6 Tā çend ^ç āṣıḡān be-ümīd-i viṣāl-i tu
Āyend ṣād-mān revend ez-deret ḡazīn ²³⁸
- 7 Ey dūst ḡāk be-merkez-i ḡod tā koned ḡarār
Yek dem biyā be-dīde-i ḡūn-bār-ı mā niṣīn ²³⁹
- 8 Ber-^ç āṣıḡ-ı sitem-keṣ-i bīmār-ı ḡūṣterest
Ṣīrīn-kelāmet ez-ṣeker ü ḡand u engubīn ²⁴⁰

²³³ Ey gül yanaklı, melek huylu, ay yüzlü sevgili! Ve ey ateş böceği ... ince nazlı dilber!

²³⁴ Doğrusu şu ki onların güneşi senin yüzünün güneşini görünce, utançla yüzlerini yere koydular.

²³⁵ Senin zūlfünün kokusunun evsafını sabah rüzgârından dinleyen Çīn miski, benim gibi, memleketini terk etti.

²³⁶ Ey gönül okşayan sevgili! Şüphesiz ayağının tozu, huri ve gılmānın gözünün sürmesine dönüşmüştür.

²³⁷ Gözünün bakışı gümüşü kâfirdir ki din, akıl ve iman malını yağma etmiştir.

²³⁸ Kaç âşık sana kavuşma ümidiyle kapına mutlu olarak gelip hüznle dönmüştür.

²³⁹ Ey dost! Hak kendi merkezine konup bizim yaşlı gözümüze otur.

- 9 Mî-kerd vaşf-ı düst be-güftend ehl-i dil
Ber-şi' r-i pāk-i dil-keş-i Hāmī şad āferīn ²⁴¹

ḤARFÜ'L-VÂV

241

mef'ûlû fâ'ilâtü mefâ'ilû fâ'ilün

- 1 Göster çemende rûy u kad ey şüh-ı tünd-ḥû
Gördükçe gül hicâb ide serv ide ser-fürû
- 2 Saldı belāya zâr u nizâr eyledi beni
Sevdâ-yı târ-ı halka-i gîsû-yı müşg-bû
- 3 Sensiz şehâ bu çāk-i dil olmaz devâ-pezir
Şad bār olunsa sūzen-i Meryem ile rûfû
- 4 Nesl-i beşerde gelmedi sen gibi ey perî
Bir şüh-ı nâzenîn-i gül-endām u mâh-rû
- 5 Püşt ü penâhı sen olıcaḡ ey nigâr-ı cân
Pervâ ider mi 'âşıkıñ olsa cihân 'adû
- 6 Sen itmeyince merḥamet ey yâr-ı dil-nüvâz
Söyle kim olsun 'âşık-ı bîmâra çâre-cû
- (103a) 7 Çirk-i riya ile olan âlûde zâhidâ

²⁴⁰ Dert çeken âşığa güzel söz, şekerden, tatlıdan ve baldan daha hoştur.

²⁴¹ Dostun vasıflarını dile getirdiğinden gönül ehli Hāmī'nin gönül okşayan saf şiirine yüzlerce defa aferin dediler.

Nâ-pâkdır olunsa da şad bâr şüst ü şû

- 8 Hâmî muķîm-i hâk-i derîñ olsa eylemez
Bâğ-ı na‘îm ü ravza-i Rıdvân’ı ârzû

242

mefâ‘îlün mefâ‘îlün mefâ‘îlün mefâ‘îlün

- 1 Beni mecnûn iden sevdâ-yı târ-ı zülf-i ‘anber-bû
Degil hâlî bu sevdâdan vücûdumda ser-i yek-mû
- 2 Selâmetle çıkardım taşra bâzâr-ı melâmetden
Rehâ itmez n’idem bir dem kemend-i halka-i gîsû
- 3 İçer kıanım dem-â-dem mesken itmiş gerçi mihrâbı
Mey-i pinhân içen zâhid gibi ol ğamze-i cādû
- 4 İki ebrû ile ‘aqlım alup kıaddim kemân itdi
N’ola hâlim eger ol şûh-ı cellâd olsa çâr-ebrû
- 5 Benim sûz u güdâzımdan degil bî-derdler âgâh
Bilürler hâlimi ancak düşenler yârdan ayru
- 6 Sen ü şûfî namâz u mescid ü mihrâb ile minber
Ben ü mey-hâne vü âh u fîğân u na‘re-i yâ-hû
- 7 Giribân-çâk idüp Hâmî kime dâd eyleyem bilmem
Harâb itdi beni bir şûh-ı tersâ-zâde-i meh-rû

243

mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

- 1 Esîr-i ğamze-i fettânîñ oldum ey kemân-ebrû
Teraḥḥum kı l amânâ el-amân ey gözleri âhû
- 2 Düzülmüş gerden-i kâfûra müşğîn kâkülûñ gūyâ
Boğazdan ḥâvere şaf şaf çekilmiş ' asker-i Hindû
- 3 Vücûdum nâ-tüvân oldu daḥi efzûn olur her dem
Ser-i şūrîdeme sevdâ-yı zülfüñ ey büt-i dil-cû
- 4 Temennâ-yı leb-i la' liñde âh u zârım eksilmez
Ḥaṭ-ı sebziñ ḥayâl itdikçe artar ḥasret ü kayġu
- (103b) 5 Ḥam oldu kâmetim bâr-ı ğam-ı hecriñle ey âfet
Mürüvvet yok mı ey zâlim ne bî-dâd u sitemdir bu
- 6 Bilür ancak şafâ-yı vuşlatı ol kimse kim ben tek
Olursa câm-ı zehr-âlûd hecr-i yârdan şayru
- 7 Bırakma elden ol câm-ı zümür-rüd-fâmı ey Ḥâmî
Gören de ef' i-âsâ dîde-i zühhâda itsün şu

ḤARFÜ'L-HÂ'

244

fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilün

- 1 Rû-siyeh dergâhıña ' acz ile geldim yâ İlâh
Sensin ancak kıllara feryâd-res püş ü penâh

- 2 Bir teraḥḥum kıl baña ey cürm-baḥş u ‘ayb-pūş
Bî-meded ḳaldım ḥam itdi ḳaddimi bār-ı günāḥ
- 3 Olsa da şad kūhdan efzūn günāḥım ey Raḥīm
Raḥmetiñ deryāsına nisbet degil bir perr-i kāḥ
- 4 Olmasa senden baña yā Rab ‘ināyet bir nefes
Baḥr-ı zülmetde ḳalup bî-şekk olur ḥālim tebāḥ
- 5 Yok saña lāyık baña a‘ māl-i cürmüm bî-‘aded
Ḳalmışam ḥayretde her sâ‘at işimdir āḥ vāḥ
- 6 Senden ey Hādī hidāyet olmasa bir bendeye
Tā ebed tīḥ-i ḍalāletde ḳalur güm-kerde-rāḥ
- 7 Raḥm idüp kıl Ḥāmi-i pür-cürme ‘afv ü mağfıret
Ḥānedān-ı pāk-i Aḥmed ḥaḳḳıçün ey pādīşāḥ

245

fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

- 1 ‘Aḳlımı aldı yine bir şūḥ-ı çeşm-i kec-külāḥ
Şabra ṭāḳat ḳoymadı oldu işim feryād u āḥ
- 2 Biñ niyāz ile sürerdim yüz o şūḥuñ pāyına
Yār olup ger bir dem itseydi meded baḥt-ı siyāḥ
- (104a) 3 Ḳışsa-i hecri beyān eylerdim ammā n’eyleyem

‘Arz-ı hâlim eylemez gūş ol şeh-i naḥvet-siyāh

- 4 N’ola va‘d-i vaşl ile dil-berini şād eylese
 Āteş-i dil-sūz-ı hecri itmeden hâlim tebāh
- 5 Ol nihāl-i kām̄eti naḥl-i tecellīdir disem
 Ehl-i dil taşdıķ iderler kavl̄imi bī-iştibāh
- 6 ‘Aşķ-ı cānān sırrını ser-bāz olan ‘aşık bilür
 Olamaz ol ḥāle vāķıf zāhid-i güm-kerde-rāh
- 7 Cām-ı ‘aşķıñ mestidir Ḥāmī anıñcün çeşmine
 Şimdi birdir Ka‘be vü büt-ḥāne deyr ü ḥān-kāh

246

fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün

(fā‘ilātün)

(fā‘lün)

- 1 ‘Aşķıñ ey nūr-ı başar oldu dil iķl̄imine şāh
 Aldı bizden bizi esrārına itdi āgāh
- 2 Şükr kim vesvese-i ‘aķldan olduk fāriğ
 Mest olup cām-ı mey-i ‘aşķla gāh ü bī-gāh
- 3 Sensiz ey rūḥ-ı muşavver bize rüz-ı rūşen
 Ḥaķ bilür kim şeb-i deycūr-şıfat oldu siyāh
- 4 Ḥāk-i pāyiñ ideriz kuḥl-i dü-çeşm-i rūşen
 Dergeh-i luṭfuñ eger olsa bize cāy-ı penāh

- 5 Bu leṭāfetde beşer görmedim ol ḥūrveşîñ
Ġālibā mihr-i felekdir pederi māderi mäh
- 6 Reh-berindendir anîñ küfr ü ḥaṭāsı yoḥsa
İrse bir kāmile olmaz idi zāhid-i güm-rāh
- 7 Nā`il-i devlet-i cāvīd olurduñ Ḥāmī
Dil-beriñ itse saña luṭf ile bir nīm-nigāh

247

mefā`ilün mefā`ilün mefā`ilün mefā`ilün

- 1 Dil oldu himmet-i pīr ile mazḥar nūr-ı `irfāna
Sivādan geçdi ḥamd olsun maḥaldir ḥubb-ı Yezdān'a
- (104b) 2 Muḥabbetle olup şer`-i şerīf-i Aḥmed'e tābī`
O olup sālīk ṭarīḳa bende oldu şāh-ı Merdān'a
- 3 İdüp hep varını Āl-i `abānıñ yoluna ifnā
Hevālardan geçüp ġarḳ oldu baḥr-ı feyz-i Raḥmān'a
- 4 `Alī vü āline kim itse cism ü cānını ḳurbān
Ḥaḳīḳat ehli oldu döndi ḳalbi pāk Selmān'a
- 5 Muḥibb-i ḥazret-i Zehrā Ḥasan Ḥulḳ-ı Rızā'yız biz
Ġulām olduk Ḥüseyn-i Kerbelā şāh-ı şehīdāna
- 6 İmām oldu bize Zeynü'l-`abā vü Bāḳır u Ca`fer

Turābız dergeh-i Kāzım'la sultān-ı H̱orasān'a

- 7 Bize H̱aḳ reh-beridir şāh Taḳī ile Naḳī bi'llāh
İmām-ı ' Askeriçün başımız top oldu meydāna
- 8 Olal'dan Mehdi-i şāhib-zamānıñ ' āşıḳ-ı pāki
Dil itmez ser-fürū mülk-i Sikender'le Süleymān'a
- 9 Ṯariḳ-i H̱ācegāna biz olal'dan reh-rev ey H̱amī
Bulup faḳr u fenāyı maḫharız luṭf-ı ' azizāna

248

mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

- 1 ' Aziz olmak²⁴² dilerseñ Yūsuf-āsā Mısr-ı ' irfāna
Zen-i dünyādan el çek kıl taḫammül cevri-i ihvāna
- 2 Eger āzādelik maḫşūd ise dervīş-meşreb ol
Belādır çekme ğayrıñ ğayretin çek pāy-ı dāmāna
- 3 Sürüp yüz dergeh-i pīre ḥodī kaydından āzād ol
Olup teslīm döndür ḳatreñi deryā-yı ' Ummān'a
- 4 Göñül Ya' ḳūbuna yüz virdi ammā Yūsuf-ı maṭlab
Ağardı çeşmi yandı cism ü cānı nār-ı hicrāna
- 5 Hemān sen ide gör ḳadriñ dilā sencide-i rağbet
Zamāne Yūsuf olsañ da çeker bī-şübhe mizāna

²⁴² Metinde olmak (اولمك) şeklinde hatalı yazılan kelime olmak (اولمق) şeklinde okunmuştur.

- 6 Tevekkül ehli ol esbāba itme i‘timād ey dil
Müsebbibden murād olmazsa gelmez dāne dendāna
- (105a) 7 Beḳā kesbiyle fāriğ-bāl olup ğam çekmeyem dirseñ
Dili dildāra teslim it nişār it cānı cānāna
- 8 Düşüp ‘aşḳa şanemler secdesin t̃a‘at bilen Ḥāmī
Ġariḳ-i lücce-i ḥubb oldı baḳmaz küfr ü imāna

249

mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün

- 1 Oḳunsa āyet-i tenzīl-i ḥüsnüñ büt-perestāna
Geçüp Lāt u Menāt’ından gelürdi cümle imāna
- 2 Nesīm-i şubḥ eger ‘arz itse küfr-i zülfüñ ‘uşşāḳa
Hep imāndan geçüp cān terkin eylerler bu iḥsāna
- 3 Eger Hārūt ile Mārūt görse çeşm-i seḥḥārīñ
Olurdi tā ebed der-mānde ol çāh-ı zeneḥdāna
- 4 Çıkarırdı gönülden ārzū-yı gülşen-i Mıṣrī
Yetişse būy-ı vaşlīñ ger meşām-ı pīr-i Ken‘ān’a
- 5 Açılsun dīde-i Ya‘ḳubveş dil nūr-ı vechiñle
Yetiş ey Yūsuf-ı Mısr-ı melāḥat beytü’l-aḥzāna
- 6 Ḥarīm-i Ka‘be-i kūyuñda cānā ger muḳīm olsam

Turāb-ı dergehiñ bi'llah değişmem bāğ-ı Rıdvan'a

- 7 Ne ğam ger dīde-i bed-ḥāḥa olsam ḥāk-i reh Ḥāmī
Yerimdir tūtiyāveř dīde-i erbāb-ı 'irfāna

250

mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün

- 1 Bugün bir māh-ı nev gördüm müzāḥir nūr-ı Yezdāna
Şu'ā'-ı şems-i rüyı ta'n ider ḥorşīd-i tābāna
- 2 Bulunsun ḥıdmetinde meh-liḳālar hep nefer-āsā
Ki ḥüsn ü ān ile mīr-i livādır cem'-i ḥübāna
- 3 Yaḳasın çāk ider gül nār-ı fırḳatle yanar bülbul
Olup ser-mest cām-ı nāz 'azm itse gülistāna
- 4 Olurdu yoluna ḳurbān hezārān cism ü cān bir kez
Keremle itse teřrīf ol sehī-ḳad bezm-i rindāna
- (105b) 5 Eger küfr ehline īmānı 'arz eylerse mü'minler
İderler 'arz ehl-i 'aşḳ küfr-i zülfin īmāna
- 6 Görüp bir kerre mir'āt-i cemāl-i pāk-i cānānı
Bu eş'ār-ı laṭīfī söyledi Ḥāmī muḥibbāna

251

mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün

- 1 'Azīz olmuş göñül ol meh-liḳā Mışr-ı melāḥatde

Vefāsız olmasa emşālî yok nâz u nezâketde

- 2 Hevâlardan geçüp fâriğ iken dil çeşm-i şehlâsı
Düşürdi dām-ı zülfe koymadı kâfir ferâgatde
- 3 Cihānîñ şehdi semdir çeşm-i ehl-i hâle anıñçün
Dil ehli āb-ı rû tökmez²⁴³ der-i her bî-sa‘ âdetde
- 4 Zimām-ı rāhatı nâ-dāna gerdün eyleyüp teslīm
Komaz erbāb-ı faẓl u dānişi bir laḥza rāhatda
- 5 Ser-ā-ser ehl-i dünyā şüret-i dīvār mübrezdir
Aña ancak bakar pākīze-diller hīn-i hācetde
- 6 Felek şimden girü zıll-i hümāsın başına çalsun
Ki ben ‘anḳāyı buldum ‘aşḳla Ḳāf-ı ḳanā‘ atde
- 7 Cihānîñ ‘izz ü cāhı bir ḳuru ḡavḡā imiş ancak
Gürūh-ı cāhil-i nâ-dān düşer ḥubb-ı riyāsetde
- 8 Ḥalāş olmaz seri seyf-i ḳazādan kimseniñ aṣlā
Ne deñlü rûz u şeb olsa ḳalem tek istiḳāmetde
- 9 Olur pür-jeng dil āyīnesi nās iḥtilātından
Şafā-yı ḳalbi bul Ḥāmī otur künc-i selāmetde

²⁴³ Metinde tükmez (طوكمز) şeklinde hatalı yazılan kelime tökmez (توكمز) şeklinde okunmuştur.

mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün

- 1 Benim tek her kimi pīr-i muġān cez̄b itse irşāda
İder bir cām-ı himmetle cihān kaydından āzāde
- 2 Ne ġam şimden girü ger kaçd-ı cān eylerse ceyš-i ġam
Ayaġıyla yetişdi sāki-i gül-çehre imdāda
- (106a) 3 Zifāf-ı duġter-i rezdir bugün muṭrib müheyyā ol
Nevā-sāz ol ki hep esbāb-ı ‘işret oldı āmāde
- 4 İçüp mey zāhidā maḥbūba meyl it feh̄m it illāyı
K̄o k̄ıl ü k̄ālī yoġ ise k̄alursun tā ebed lāda
- 5 Olurdı Hāmiyā nūr-ı tecellī dem-be-dem zāhir
Göñül levḫi ger olsa naḳş-ı ġayr-ı dostdan sāde

253

mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün

- 1 Saña cānā bulunmaz gerçi hemtā sīm-berlikde
Seniñ ‘aşkıñla oldum ben de yek-tā pür-kederlikde
- 2 ‘Aceb tābendedir evc-i semā-yı dilde ey āfet
Ḥayāl-i ‘arızıñ şām u seḫer şems ü kamerlikde
- 3 Giriftārān-ı ‘aşka Sidre-i Tūbādan efzūndur
Nihāl-i naḫl-i ḳadd-i dil-pesendiñ bārverlikde
- 4 Ser-ā-ser çār-bāġ-ı dehr içinde ey gözüm nūri

Füzündür şöhret-i çeşmiñ siyeh bādām terlikde

5 Raķībiñ mekr-dih-i ‘ālemde yokdur mişli ey meh-rū
Meleksin uyma ol dīv-i pelīde hīle-gerlikde

6 Ta‘ annūd eyleyüp şūfī didi lā dimedi illā
Anıñçün bulmayup ādem şıfātın qaldı ħarlıkda

7 Ser-ā-pā naķş iken elţāf-ı pīrān ile ‘inde’l-kül
Bu Hāmī oldı meşhūr ehl-i dil şāhib-nazarlıkda

254

fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

1 Pāk olur āyīne-i dil şoĥbet-i merdān ile
Tīre vaķķāşı olur hem ūlfet-i nādān ile

2 Lāf u da‘ vā ile ey tālib bulunmaz vaşl-ı dost
Buldı ‘ārif ĥūzn-i qalb-i dīde-i giryān ile

3 Ol mücāhid levĥ-i qalbiñden sivā naķşın gider
Tā ki tōlsun ĥāne-i dil ĥikmet ü ‘irfān ile

(106b)

4 Maĥv idüp nār-ı muĥabbetle vücūdı ‘āşıkān
Buldılar zevķ ü şafā-yı vuşlatı hicrān ile

5 Bir ‘aceb sevdāya düşmüş Hāmī-i ūftāde kim

Hakka makbûl olmak²⁴⁴ ister bî-‘ad ü nokşân ile

255

müfte‘ilün mefâ‘ilün müfte‘ilün mefâ‘ilün

- 1 Gelmedi böyle bir şanem ‘âleme dil-sitân ola
Nâz ile koysa bir kadem gülhene gül-sitân ola
- 2 Dil seveli o dil-beri dîdelerimdedir perî
Böyle kalursa ol perî âfet-i dîn ü cân ola
- 3 Dil-ber odur ki dem-be-dem nâz ide gâh ki sitem
‘Ahdine şâdık ola hem ‘âşıkâ mihr-bân ola
- 4 Gerçi o tıfl-ı dil-rübâ bilmesey ger nedir vefâ
Gün ola kim o meh-liķâ fitne-ger-i zamân ola
- 5 Hâmi ğulâm-ı şâdıkıñ cân ile oldu ‘âşıkıñ
Görme revâ muvâfıkıñ hecr ile nâ-tüvân ola

256

fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilün

- 1 Luṭf umup ehl-i vefâ urmuşken el dāmānıñ
Böyle bîdâr eylemek düşmezdi şâhım şānıñ
- 2 Hadden efzûn bağı yanıķ ‘âşık-ı şâdıķlara
Eyleme zulm inkisâr alma yazıķdır cānıñ

²⁴⁴ Metinde olmak (اولمك) şeklinde hatalı yazılan kelime olmak (اولمق) şeklinde okunmuştur.

- 3 Rûy-ı ħorşīd ü meh-i t̄ābāna kılmazlar naẓar
Dil virenler ey melek-sīmā ruḥ-ı t̄ābānıña
- 4 Cism ü cān u ‘aql u ĩmān u dili itdiñ fedā
Ḥāl ü ḥattı u çeşm ü ebrū zūlf-i müşg-efşānıña
- 5 Sen saçı Leylā içün dil düşdi hāmūn-ı ğama
Başıñ içün raḥm kıl Mecnūn-ı ser-gerdānıña
- 6 Her ne va‘d itdiñse andan döndüñ ey peymān-şiken
Ba‘dezin bi’llāh inanmam ‘ahdiñe peymānıña
- (107a) 7 Hep mükāfāt-ı vefādar ben ne çekdimse velī
Her ne zūlm itdiñse kāfir cümle kaldı yanıña
- 8 Kūl olal’dan ben saña şıdk ile der-kārım vefā
Kimliğim gördüñse söyle dīniñe ĩmānıña
- 9 Çok cefālar eylediñ cānā yeter gel ba‘dezin
Ḥālini sor iltifāt it Ḥāmi-i ḥayrānıña

257

mefā‘ ĩlūn mefā‘ ĩlūn mefā‘ ĩlūn mefā‘ ĩlūn

- 1 Bakup şaf şaf o çeşm-i mest ü ḥattı u ḥāl-i hindūya
Dil-i dīvāneyi ḥayfā düşürdüm dām-ı ğīsūya
- 2 Tōkunma ey şabā bilmez misin incitme ‘uşşākı
Göñüller olduĝın vā-beste ol zūlf-i semen-būya

- 3 Bu deşt-i hüsnde şad şîr-i ner rân ile her sâ' at
Virir cân nîm-nigâh-ı nergis-i fettân-ı cādūya
- 4 Nazar serv ile şimşâda ider mi dehr bâğında
Olan mâ 'il o reftâr u o naḥl-i ḳadd-i dil-cūya
- 5 Olur mı secde-i miḥrâba ḥam zâhid sen inşâf it
Teveccüh eyleyenler rûz u şeb miḥrâb-ı ebrûya
- 6 Gönül şimdi perestiş-kâr bir şûḥ-ı ḥaṭ-âverdir
Anıñcün ṭâlib olmaz şoḥbet-i her sâde gül-rûya
- 7 ' Aceb bir luṭf ider mi Ḥâmi aḥvâl-i dil-i zâra
Bulup tenhâca fırsat ' arz idersem ol sitem-ḥûya

258

mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün

- 1 Esîr oldu yine dil bir perîveş tıfl-ı tersâya
Düçâr oldu anıñ ' aşkıyla bî-ḥad şûr u gâvgâya
- 2 Ne ḥorşîd-i münevverdir yüzi bilmem o cellâdın
Kim itse bir nazar ḥayrân olur ol ḥüsn-i zîbâya
- 3 Degil câ 'iz ḳad-i dil-cûsuna serv-i sehî dirsem
Ḥaṭâdır ruhların teşbîḥ idersem verd-i ḥamrâya
- (107b) 4 Çıḳup fesden bilâd-ı Rûm'ı teşḥîr eyleyüp perçem

Ser-â-ser fitne salmış Avrupâ'dan yeñi dünyâya

- 5 O ıfıl-ı nâzenîniñ zülf ü hâl ü çeşmi kâfirdir
Virir dîn ü dil ü imânı bî-raḥmâne yağmâya
- 6 Bu 'arziñ taşı toprağı tamâmen müşğ ü 'anberdir
Şalal'dan bu şabâ sünbül saçından şehr ü şahrâya
- 7 Eger bir laḫza tenhâ olsa hem-dem Ḥâmi-i şeydâ
Fedâ eyler idi cân u dilin şevk ile ol aya

259

mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün

- 1 Bu ḫüsn ü bu melâḫat bu leṭâfet sende olduğça
Seni terk idemem cânâ bu cânım tende olduğça
- 2 Giribânım ile dāmânımıñ tefriki müşkildir
Dem-â-dem ḡoncaveş la' l-i lebiñ pür-ḫande olduğça
- 3 Yetişmez ey perî dāmân-ı vaşla deşt-i ümmîdim
O istignâ saña bu ṭâli'-i bed bende olduğça
- 4 Nazar kılmaz cemâl-i meh-liḳâyâna giriftârân
Fezâ-yı dehrde mihr-i ruḫuñ tâbende olduğça
- 5 Revâc-ı kâle-i vaşlıñ dem-â-dem artar eksilmez
Saña Ḥâmî gibi bir ehl-i dil efgende olduğça

260

mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

- 1 O tıfl-ı ney-süvār āşüb-ı devrân oldı gitdikçe
Leṭāfetle ol āfet āfet-i cān oldı gitdikçe
- 2 Muḥabbet resmini öğrenmeden ol ğamzesi kāfir
Füsün-gerlik ile dillerde destān oldı gitdikçe
- 3 Umarken çeşm-i mestinden nigāh-ı merḥamet-āmīz
Meger ğāret-ger-i dīn ile īmān oldı gitdikçe
- 4 Şirār-ı şu'le-i āhımla yakdım şem'-i ruḥsārın
Çerāğ-ı Tūrdan her dem fūrūzān oldı gitdikçe
- (108a) 5 Egerçi 'aşqdan men' itdi zāhidler beni ammā
Vücūdum vaḳf-ı derd-i 'aşq-ı ḥübān oldı gitdikçe
- 6 Girüp ḥalvet-serāy-ı vaşlda rāḥat olam dirken
Dil-i ḥün'ın kebāb-ı nār-ı hicrān oldı gitdikçe
- 7 Biḥamdi'llāh ki Ḥāmī himmet-i pīr-i ṭarīḳatle
Vücūd-ı ḳaṭremiz deryā-yı 'Ummān oldı gitdikçe

261

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

- 1 Tā esīr oldum kemend-i ḥalḳa-i ğisūsuna
Baḳmadım dehriñ cemāl-i şāhid-i meh-rūsuna

- 2 Sünbül-i cennet disem zülfin haṭādır ol bütün
Sidre vü Tūbā diyem ḥāṣā ḳad-i dil-cūsuna
- 3 Cism ile cān u dilim olsun fedā cānāneniñ
Bir şemīm-i kākül-i müşgīn-i ‘anber-būsuna
- 4 N’ola būs-ı esved-i ḥāliḳün eylersem sücūd
Ka‘be-i rüyunda miḥrāb-ı ḥam-ı ebrūsuna
- 5 Ol beni rüsvā idüp ṭa‘n eyleyen şūfī eger
Görse ruḥsārın virirdin ğamze-i cādūsuna
- 6 Çāresi mümkün degildir didiler derd-i dilim
Söyledim Loḳmān u Eflāṭūn u Cālīnūsuna
- 7 Sen Ḥakīm-i ḥāzık-ı Ḥāmī sen ey sultān-ı ḥüsn
Başın için bir ‘ilāc ile ğamıñ şayrusuna

262

mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün

- 1 Nesīm-i şubḥ hem-āġūş olup ol zülf-i pür-ḳīne
Düşürdi fitneler Īrān u Tūrān Ḳīn ü Māḳīne
- 2 Anıñ her tārına Manşūrveş ber-dār olur şad dil
Çıķarsa sünbül-āsā kākülün ṭarf-ı ‘araḳ-ḳīne
- 3 İder yaġmā dil ü dīn gerḳi çeşm-i mest-i cellādı
Görünse nūr-ı vechi münkirān-ı dīn gelür dīne

- (108b)
- 4 Kazādan düşdi tā ki reh-güzār-ı gülşen-i hüsne
Giriftār oldı hayfā bülbül-i dil çeng-i şāhine
- 5 O dem ben cān u dilden el çeküp kaṭ' -ı ümīd itdim
Süvār oldı urup zīn serv-i nāzım esb-i tāzine
- 6 Ne tenhā kūh-ken oldı şehīd-i tīg-ı ' aşk ey dil
Hezārān Hüsrev'in kanı hınādır pāy-i Şīrīn'e
- 7 Oğunsa bezm-i ' irfān içre nazm-ı dil-keşim Hāmī
İderler āferīn inşāf idüp bu şi' r-i rengine

263

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

(fā' ilātün)

(fā' lün)

- 1 Miḥnet-i hecri şabā söylese cānānımıza
Şübhesiz raḥm ider ol nāle vü efgānımıza
- 2 Derdmendān unudur derdini itdikçe nazar
Elem ü derd ü ğam u hāl-i perişānımıza
- 3 Çarḥa baş egmez idik yār mübārek qademin
Koysa luṭf ile ser ü dīde-i giryānımıza
- 4 Dil sever terk idemez ol şanem-i ' işve-geri
İtse de laḫzada biñ cevır ü cefā cānımıza

- 5 İderiz yoluna bi'llah dil ü cānı ҡurbān
İtse teşrīf bizim külbe-i aḥzānımıza
- 6 Dil saña mā'ıl iken ğayrıya bakmaz ey dost
Gelse de mihr-i cihān-tāb-ı felek yanımıza
- 7 Hāmiyā atlas u dībāyı taleb itmedi dil
Şāl-ı faqrı çekeli biz ten-i 'uryānımıza

264

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

(fā' ilātün)

(fā' lün)

- 1 Yetmese luṭf ile ol şāh-ı cihān dādımıza
Merḥamet yā kim ider nāle vü feryādımıza
- 2 Gitdi Mecnūn biziz vārişi dehr içre bugün
Oḳutur ḥuṭbe-i rüsvāyı bizim adımıza
- (109a) 3 'Andelīb-i dili hicrān ile zār olduğunu
Raḥm ider dinse o gül-ğonca-i nev-zādımıza
- 4 Ceyş-i endūh u ğam eyler bizi her dem pā-māl
Meded ey sāķi-i gül-ruḥ yetiş imdādımıza
- 5 'İlm-i 'aşķı bize bildirdi tamāmen Hāmī
Luṭf kıldı bize raḥmet ola üstādımıza

265

mef'ulü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün

- 1 Ey bād-ı şubḥ raḥm idüp efgān u āhıma
‘Arz eyle ḥālîmi şeh-i naḥvet-sipāhıma
- 2 Baḫdıkça raḥm ider dil-i kāfir ḥazîn olur
Eyyām-ı hecr-i sūziş ü ḥāl-i tebāhıma
- 3 Bâğ-ı behiştî istemez ‘âlemde yüz süren
Ḥāk-i der-i ‘azîz-i felek-destgāhıma
- 4 Dünyâ vü âḥiret eleminden ḥalâş olur
Şıdk u ḥulûş ile kul olan pâdişāhıma
- 5 İtmem bedel kabâ ile tâc-ı Sikenderi
Bi’llāh ‘abā-yı faḫr ile peşmîn külāhıma
- 6 Kıtırmîr-i bâb-ı ḥazret-i pîr itdi Ḥaḫ beni
Şad şükr kim şefî‘ dir ol şeh günāhıma
- 7 Kesdim ümîd riştesini Ḥāmi ḥalkdan
Kaldı işim ‘ināyet ü luṭf-ı İlāhıma

266

fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

- 1 Çeşm-i cān ile baḫanlar şüret-i cānāneye
Döndürüp yüz Ka‘ beden ‘azm itdiler büt-ḥāneye
- 2 Satdılar rindān-ı bî-sāmān-ı ‘ālî-meşrebān

Ser-te-ser dünyā vü mā-fihāyı bir peymāneye

- 3 Zāhid olsaydı rumūz-ı sırr-ı hikmetden hab̄ir
Ta‘ ne itmezdi dem-ā-dem dā’ir-i mey-hāneye

(109b)

- 4 Tāze dil-ber eski şahbā olsa hāzır bezmde
Gūş tutmaz ‘āşık ey zāhid kuru efsāneye

- 5 Ġāfil olma rūz u şeb ol bāb-ı dilde pāsban
Genc-i sulṭandır nihān Ḥāmī dil-i vīrāneye

267

fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

- 1 Dil çü vāḳıf oldı sırr-ı ‘aşk-ı maḥbūb u meye
Terk idüp dünyā vü mā-fihāyı bakmaz bir şeye
- 2 Haṇçer-i hecriñ ile bağrım delik başım kesik
‘Āḳıbet ‘aşkıñla döndüm ey leb-i şekker neye
- 3 Kim gedā-yı hırka-pūş-ı dergeh-i pīr-i muğān
İltifāt itmez kabā-yı Husrev ü tāt-ı Key’e
- 4 Āşkārā ‘arız-ı bī-mişl-i cānānın görür
Varını ifnā iden ‘āşık bakarsa her neye
- 5 Ḥāmi-i bī-hānümān şad şükr kim itdi fedā
Cism ü cānı ḥāk-i rāh-ı mürşid-i ferruḥ-peye

268

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

- 1 Himmeti 'ālī idüp virme dili āb u gile
Eyleme cevri-i sipihr-i sifle-perverden gile
- 2 Kıl tevekkül 'arz-ı hâcet itme dünyâ ehline
Hâk bilürken hâliñi düşme 'abeş dilden dile
- 3 Hañçer-i müjgân ile tîğ-ı nihânıñ dil-berâ
Ben ğarīb-i bî-kesi döndürdi mürğ-i bismile
- 4 Pür-vefâ 'aşıklar lāyık mı inşâf eylesen
Ey perî-rû hep fedâ itmek raķīb-i mübţile
- 5 Vâķıf-ı sırr-ı kemân-ebrûlarıñ oldum velî
Hâmi-âsâ tekye-i 'aşkıñda çok çekdim çile

269

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

- (110a)
- 1 Çok perişân itme gel lûtf ile yüz vir gül güle
Raħm kıl ey ğonca-i bāğ-ı leţâfet bülbüle
 - 2 Gülşen içre bülbül-i zârıñ işitdi nâlesin
Bezm-i meyde cûş idüp şaldı şurâhî ğulgüle
 - 3 Ger zeneħdânıñ nemek-dân-ı simât²⁴⁵-ı ħüsn ise
'Ârız-ı mâhıñdaki ħâliñ de beñzer fûlfüle

²⁴⁵ Metinde simât (سمات) şeklinde hatalı yazılan kelime simât (سماط) şeklinde okunmuştur.

- 4 Zāhidiñ seyri ne mümkün ola ‘āşıklar gibi
Rākib-i merkeb ber-ā-ber mi süvār-ı düldüle
- 5 Kıl tevekkül Hākka Hāmī Māni‘ vü Mu‘tī odur
Olmayınca emr-i Hāk bir habbe virmez kul kula

270

fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

- 1 Düşmüşem bir derde kim izhārı müşkil herkese
Dil giriftār oldu bir hūn-riz-i zālīm Çerkese
- 2 ‘Āşıkānıñ olmaz idi hāl-i zārı Çerkesi
‘Aqlını yağmāya ol şūh-ı sitem-hū virmese
- 3 Eyledim biñ kerre feryād itmedi bir iltifāt
Bilmem ol şeh-bāz-ı hūsn ü ān niçün gelmez sese
- 4 Hāk bilür bir tağı bir tağ üzre kordum luṭf ile
Yār-ı şīrīnim eger bir kerre Ferhād’ım dise
- 5 Bāğ-ı hūsni lā’ubālī seyr iderdi mürğ-i dil
Pençe-i şāhīn-i ‘aşkıñdan hirāsān olmasa
- 6 Hāk virirdi ta‘ne itmezdi hārābāt ehline
Sırr-ı ‘aşka vākıf olsaydı faḳīh-i medrese
- 7 Ben gedāyi-i der-i dildārı virmem Hāmiyā

Salṭanat-ı rāz-ı mülk-i Mıṣr u Mağrible Fes'e

271

mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

- (110b)
- 1 Düşel'den sāḳi-i gül-çehreniñ 'aks-i lebi cāma
Dil-i dīvāne düşmüş rüz u şeb şahbā-yı gül-fāma
 - 2 Cemālinden niḳāb olmuş gelür ol āfet-i ser-keş
Vedā' itsem 'aceb mi 'aḳl u dīn ü şabr u ārāma
 - 3 N'ola naḳl itse sāḳī meclis içre şekker-i la'lin
Ḥarāb-ı nergis-i mestī olan rind-i mey-āşāma
 - 4 Binā-yı 'aḳlı ber-bād itmeseydi nükhet-i zülfi
Bıraḡup rāḫatı kim düş olurdu renc ü ālāma
 - 5 Nevāl-i vaşldan bī-behre ḳalmış bī-nevāyānız
Ne var gel bir mürüvvet eyle mehcūrān-ı nā-kāma
 - 6 Seniñle mā-cerāmız ḳışsa-i Ḳaysı unutturdu
Fesānem mu'teberdir şimdi nezd-i ḥāş ile 'āma
 - 7 O deñlü ceyş-i ḡamdan Ḥāmi oldu mülk-i dil vīrān
Revā görmez bu bī-dādı Hulāḡū mülk-i İslām'a

272

fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

(fā'ilātün)

(fa'lün)

- 1 Zāhidā ʿaṣ n idüp ehl-i dili inkār itme
Gitdiği berzah-ı kübrāya sezāvār itme
- 2 H̱ṣ-bīn olma ğurūr itme dil incitme şaḡın
Sen seni ḡahr-ı H̱udāvende giriftār itme
- 3 Şerm ḡıl ʿucb u riṽā döşege bār olmuşken
ʿAyb-ı rindān-ı ḡadeḡ-nūş-ı sebük-bār itme
- 4 Mürşid-i kāmili bul ḡāk-i reh ol ḡıdmetin it
Zerre taḡşıl-i kemāl eylemede ʿār itme
- 5 Gizleme ʿaybıñı bir ʿārife ʿarz it ḡālīñ
ʿĀm-ı ḡāma şaḡın esrārıñı ızḡār itme
- 6 Üstüḡān ile ḡanāʿ at ideğör mişl-i ḡümā
Kerges-āsā ḡaleb-i cīfe-i murdār itme
- 7 Cehd idüp cennet-i ʿirfāna girüp ey H̱āmī
Rāḡat ol ḡaşrada meyl-i ḡül ü ḡülzār itme

ḤARFÜ'L-YĀ'

273

mefāʿ ilün mefāʿ ilün mefāʿ ilün mefāʿ ilün

- (111a)
- 1 Gören bir kerre vech-i pākiñ ey maḡbūb-ı reyyānı
Fedā itdi yoluñda mülk ü māl ü cism ile cānı
 - 2 Göñül cānā olal'dan cübbe-fersā ḡāk-i rāḡıñda

Temennî eylemez ser-menzil-i firdevs-i Rıdvânı

- 3 Şarâb-ı ‘aşkıñı nûş eyleyel’den bezm-i hâşînda
Geçüp mâ’ ü menîden oldı dil ser-mest-i Hâkkânî
- 4 Hep eşyâ oldı fer‘iñ aşl sensin ey şeh-i *levlāk*
Tufeyliñden yaratmış Hâk bu cism ü rûh-ı insânı
- 5 Buyurdı şanıña Hâk *rahmeten li’l-‘âlemîn* el-hâk
İki ‘âlemde sensin ‘âşi ümmetler nigh-bânı
- 6 Günâh-ı bî-‘adedle dergeh-i ihsâna yüz tıtdum
Ġarîbem bî-kesem lıtf it elim tıt ey kerem kânı
- 7 Ümîd oldur o şahıñ hürmetine rûz-ı maşşerde
İder Hâk mağfîret bî-şübhe Hâmî ehl-i îmânı

274

fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilün

- 1 Şeh-suvâr-ı rezmgâh-ı lâ-fetâsın yâ ‘Alî
Hem vekîl ü hem vaşî-i Muştafâ’sın yâ ‘Alî
- 2 Bâ-yı bismi’llâhsın hem bâb-ı şeh-i ‘ilmsin
Şîr-i Hâk hem tâcdâr-ı *hel etâsın* yâ ‘Alî
- 3 *Laḥmüke laḥmî* buyurmuş zâtıña faḥr-ı cihân
Nûr-ı çeşm-i enbiyâ vü evliyâsın yâ ‘Alî

- 4 Mazhar-ı nūr-ı velāyet cā-niṣṣīn peygembere
Sāḳi-i kevṣer imām-ı Hāḳ-hüdāsın yā ‘Alī
- 5 Maḥrem-i esrār-ı maḥfī vāriṣ-i ‘ilm-i ledün
Reh-ber-i ehl-i ṭarīḳ-i Kibriyā’sın yā ‘Alī
- 6 Şāh-ı Merdān nūr-ı Yezdān reh-nümā-yı ins ü cān
Maḥzen-i ser-menba‘-ı luṭf-ı Hūdāsın yā ‘Alī
- (111b) 7 Dürr-i deryā-yı ḥaḳīḳat sensin ey şāh-ı Necef
Ma‘den-i cūd u seḥā ‘ayn-ı ‘aṭāsın yā ‘Alī
- 8 Server-i ḥalḳ-ı cihānsın dest-gīr-i her faḳīr
Rāḥat-ı cān u dil-i şāh u gedāsın yā ‘Alī
- 9 Geldi ümmīd ile Hāmī rū-siyeh dergāhıña
İtme red luṭf it mu‘īn-i bī-nevāsın yā ‘Alī

275

mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün

- 1 Olaydı sācid-i ḥāk-i deriñ dil pür-ğam olmazdı
Ruḥuñ görsem kenārım āb-ı çeşmimle yem olmazdı
- 2 Düşeydi başım üzre sāye-i serv-i ḳadiñ bir kez
Serimden tā ḳıyāmet sāye-i devlet kem olmazdı
- 3 Derūnum pür-cerāḥat olmasaydı tīr-i ğamzeñden
Ciger ḳanıyla çeşm-i ḥūn-feşānım pür-nem olmazdı

- 4 Reh-i ‘aşkıñda kurbân itmeseydim cism ile cânı
Mezâyâ-yı rumûz-ı ‘aşka gönñlüm maḥrem olmazdı
- 5 Şabâ vaḳt-i seḫer ger virmeseydi müjde-i vaşlıñ
Fırâkıñla dil-i dīvâne bir dem ḫurrem olmazdı
- 6 İdeydi ebruvânıñ ser-ḫaṭ-ı meşḫ-i cünûn ben tek
Ebed miḫrâba karşı ḫâmet-i zâhid ḫam olmazdı
- 7 Eger şabr itse sırr-ı ‘aşkıñı fâş itmese Ḥâmî
Perîşân-ḫâl olup rüsvâ-yı ḫalk-ı ‘âlem olmazdı

276

mefâ‘îlün mefâ‘îlün mefâ‘îlün mefâ‘îlün

- 1 Biz itdik dostlar ‘azm-i sefer cânânemiz ḫaldı
Dönüp şem‘-i ruḫunda ḫâtır-ı pervânemiz ḫaldı
- 2 Irâḫ olduḫsa da ḫükm-i ḫaderle kūy-ı dil-berden
Velî zencîr-i zülfünde dil-i dīvânemiz ḫaldı
- 3 Şarâb-ı vuşlatı nûş itdi hep aḡyâr-ı bed-fercâm
O şahbâdan tehî ancak bizim peymânemiz ḫaldı
- (112a) 4 Fedâ-yı küfr-i zülfî eyledik ‘aḫl u dil ü dîñi
Reh-i ‘aşkıñda ber-bâd itmedik âyâ nemiz ḫaldı
- 5 Ne ‘âşıklıḫda kâm aldık ne dildâra yakın olduḫ

Hemān dilden dile Hāmī kıru efsānemiz kıaldı

277

mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

- 1 O mest-i nāz tiz itmiş gelür şemşir-i bī-dādı
Görüp derd ehliniñ eflāke irdi āh u feryādı
- 2 Ne kāfir tıynet ü bī-raħmdır ol şūh-ı zālīm kim
Cihān mülkünde hep ābād olanlar oldı ber-bādı
- 3 Bu hüsñ ü bu leṭāfetle vefā me'mül iken senden
' Acebdir sen gibi dildārıñ āzār ola mu' tādı
- 4 Düşürdüñ deşt-i endühe bizi ey kāmēt-i Leylā
Be-kām itseñ n'ola bir dem dil-i Mecnūn-ı nā-şādı
- 5 Sipih-r-i kec-reviñ hālidir ey dil çekme zaħmet kim
İder dānāyı ser-gerdān irer nā-dāna imdādı
- 6 Felek ol şeb ki itdi haclegāh-ı Husrevi tezyīn
Hınā-yı pāk-i Şirīn eylemişdi hūn-ı Ferhād'ı
- 7 Mey ü maħbūbdan el çekme Hāmī pāk-(meşreb)²⁴⁶ ol
Hudā'dan dūr olur gūş eyleyenler kıavl-i zühhādı

278

fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

²⁴⁶ Mısradaki kelime eksikliği vezni bozmayacak şekilde "meşreb" kelimesi getirilerek giderildi.

*(fā‘ilātün)**(fa‘lün)*

- 1 Bezm-i vaḥdetde göñül cām-ı şafā nūş itdi
Mest olup dīn ile dünyāyı ferāmūş itdi
- 2 ‘Āķıbet ‘aşķ-ı bütān varımı yağmāya virüp
Beni dervīş-i ķadeḥ-nūş u ‘abā-pūş itdi
- 3 Çeşm-i mest-i siyehiñ la‘l-i lebiñ itdi ḥarāb
Sāķiyā şanma ki şahbā bizi ser-ḥoş itdi
- 4 Şu‘le-i şem‘-i ruḥuñ ey gül-i gülzār-ı şafā
Yaķdı pervāne-şıfat bülbüli ḥāmūş²⁴⁷ itdi

(112b)

- 5 ‘Aks-i la‘l-i lebiñ ey yār düşel’den cāma
Dil-i şūrīde ḥum-ı bāde-şıfat cūş itdi
- 6 Kuru efsānesini diñlemez ehl-i zūhdüñ
Rind kim ķulķul-ı mīnā-yı meyi gūş itdi
- 7 Bil yaķiñ sāķi-i bezm-i ezeliñ cür‘aları
Ḥāmi’yi mest ü ḥarābāti vü medhūş itdi

279

mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün

- 1 Şarāb-ı nāb tā ruḥsārīñ ey meh lāle-gūn itdi
Beni rüsvā-yı ḥāş ü ‘ām idüp şāḥib-cünün itdi

²⁴⁷ Metinde ḥāmūş (خواموش) şeklinde hatalı yazılan kelime ḥāmūş (خاموش) şeklinde okunmuştur.

- 2 Hayāl-i ebruvānīñ cāy olal'dan çeşm-i nemgīne
Gözüm merdümelerini ğarķa-i girdāb-ı hūn itdi
- 3 Getürdi nükhet-i zülfūñ baña bād-ı şabā ammā
Bıraķdı başımı sevdālara derdim füzūn itdi
- 4 Dem-i vuşlat virüp cān pāyiñe yüz sürmek isterdim
Ne t̄ālī' yāver oldu ne meded baht-ı zebūn itdi
- 5 Ğarīb ü bī-kesem cānā mürüvvet eyle başññün
Firāķıñ Hāmi-āsā sāĝar-ı 'ışım nigūn itdi

280

mef'ulū mefā'ilū mefā'ilū fe'ulūn

- 1 Sākī bize şun sāĝar-ı şahbā-yı şafāyı
Dilden silelim bāde ile naķş-ı sivāyı
- 2 Muṭrib niçe bir zümre-i 'uşşāk ola hāmūş
Gül mevsidir gel ele al çeng ile nāyı
- 3 Geh Ka'be'de mey-hānede geh deyr-i muĝānda
Her yerde bulur arasa haķ-cūy Hudāyı
- 4 Biz mu'tekifiz kūşe-i mey-hānede zāhid
Sen mescide git ehline şat zühd ü riyāyı
- 5 Şūfī bıraĝup sübhayı zünnār tutardı
Görseydi ger ol ğamzesi oķ kaşları yayı

(113a)

- 6 Şıķlet virir erbāb-ı dile vech-i ‘ abūsı
Bezm-i meye gelse ķuru sālūs-ı mürāyī
- 7 Allāh için ey şūh kerem eyle ķapuñdan
Dūr eyleme Hāmī gibi dil-ħaste gedāyı

281

mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün

- 1 Gönül mülkine şāh itdim bugün bir tıfl-ı tersāyı
Ĥadiş-i la‘ l-i cān-baḥşāsı lāl eyler Mesīḥāyı
- 2 Ķo ķeksün sübħa-i şad dānesin sālūsī ammā sen
Hemān bağ-ı safāda ķekme ģam ķek cām-ı şahbāyı
- 3 Baña Allāh için bir kāse şun ol meyden ey sākī
Sile levḥ-i zāmīrimden ģam-ı dünyā vü ‘ uķbāyı
- 4 Ne bilsün ehl-i zāhir ḥālet-i rindān-ı mey-nūşı
Bilür ol ḥāli ancak nūş iden şahbā-yı ma‘ nāyı
- 5 Taķup zünnār-ı zülfin sīnesin nākūs idüp Hāmī
O meh-rū büt ḥayāliyle gezer deyr ü kilīsāyı

282

mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün

- 1 Gören bir kerre ol rūḥ-ı muşavver tıfl-ı tersāyı
Taķup zünnār-ı zülfin ṭavf ider deyr-i Mesīḥāyı

- 2 Ḥadīṣ-i la‘l-i cān-baḥşın duyanlar ol büt-i ċīniñ
Girüp büt-ḥāneye taşdıķ iderler dīn-i Īsā’yı
- 3 Sücūd-ı kūşe-i miḥrāba sālūsı ḥam olmazdı
Göreysi çeşm-i ‘irfānıyla bir kez ol kaşı yayı
- 4 Mezāyā-yı rumūz-ı ‘aşkı idrāk eyleyen ‘ārif
Geçüp varyiyyetinden terk ider dünyā vü ‘uķbāyı
- 5 Ḥarābāt-ı muğāndan Ḥāmi-āsā ṭaşra çıkmazlar
İçenler dest-i sāķī-i ezelden cām-ı ma‘nāyı

283

fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

- (113b) 1 Ḥān-ı vaşlıñdan efendim behre-yāb itdiñ beni
Bende-i nā-ċiz iken ‘ālī-cenāb itdiñ beni
- 2 ‘Ömrüñ efzün ola ey meh vaşl-ı yāriñden daḥi
Kām-yāb itsün seni Ḥaķ kām-yāb itdiñ beni
- 3 Ey melek-sīmā şanem tutduñ vefā resmin meger
Ḥālimi taşdıķ idüp şādık ḥesāb itdiñ beni
- 4 Mā’il olmaz dil sipihriñ sāğar-ı şahbāsına
Çünki ser-mest-i zülāl-i la‘l-i nāb itdiñ beni
- 5 Didiñ ey zāhid baña el çek mey ü maḥbūbdan

Cehl ile teklîf-i re'î-y-i nâ-şavâb itdiñ beni

- 6 Söyleme hâl-i dil-i sūzānıñ ey Hāmî yeter
Berķ-i āh-ı āteşiniñle kebāb itdiñ beni

284

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

- 1 Āh esîr itdi yine bir mähveş²⁴⁸ tersâ beni
Kaysveş şahrâya saldı o şaçı Leylâ beni
- 2 Çeşm-i kâfir-kîş-i maḥmûrî nigāh-ı nâz ile
‘Aqlımı yağmâya virdi eyledi şeydâ beni
- 3 Dem-be-dem mihrâb-ı ebrûsına eylerdim sücûd
Koyşa Allāh ‘aşķına ol nergis-i şehlâ beni
- 4 Sâğar-ı şahbâ-yı zehr-âlûd-ı hecriñ ey şanem
Kıldı medhûş u ḥarâb u mest-i bî-pervâ beni
- 5 Râz-ı ‘aşķı sînede pinhân tutardım Hâmiyâ
İtmeseydi eşk-i çeşmim ‘âleme rüsvâ beni

285

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

- 1 Sâķiyâ bir cām ile kıl mest ü bî-pervâ beni
İtme pâ-māl ü esîr-i külfet-i dünyâ beni

²⁴⁸ Meh (مه) kelimesi vezin gereği mäh (ماه) şeklinde okunmuştur.

- (114a)
- 2 Cāna yetdim bu riyāyı taqvā vü tāmātdan
Meclis-i rindāna kıl hem-şoḥbet-i şahbā beni
- 3 Nuṭṭ-ı erbāb-ı dil-āsā dem-be-dem ĩḳāz ider
Nevm-i ḡafletden şadā-yı kulkul-i mīnā beni
- 4 Cevriñi artur teḡāfūl itme zālīm el-amān
Kılma pā-māl-i semend-i nāz u istiḡnā beni
- 5 Ğamze-i cellād-ı kāfir ḡam degil öldürse de
Luṭf iderseñ şerbet-i la‘ liñ ider iḡyā beni
- 6 Şu‘le-i nār-ı muḥabbet düşdi cism-i zārıma
Maḥv idüp variyyetimden eyledi ifnā beni
- 7 Ḥamdü li’llah fāriḡ itmiş mā’ ü menden Ḥamiyā
Ḥubb-ı evlād-ı ‘Aliyy-i ‘ālī-i a‘lā beni

286

fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

- 1 Āh kim bir āfet-i devrān esīr itdi beni
Şāb iken derd-i ḡam u ḡasretle pīr itdi beni
- 2 Kāmetim bār-ı ḡam u endūh ile kıldı dütā
Nā-tüvān ü zār u ḡayrān u ḡaḳīr itdi beni
- 3 Vādi-i ḡurbetde maḡzūn ḡatırım şād itmeyüp
Mübtelā-yı ḡasret ü dāḡ-ı keḡīr itdi beni

- 4 Kıldı nefy-i ârzû-yı ‘îş ü rāhat kalbden
Ceyş-i bî-pâyân-ı endûha emîr itdi beni
- 5 Nâr-ı ‘aşkıñ ey kamer-ıtal‘ at cilâ-yı kalb imiş
Yağdı cânım şükr kim rûşen-zamîr itdi beni
- 6 ‘Âciz ü nâçiz idim ben hamdû li’llâh ‘aşk-ı pāk
Mağhar-ı elṭâf-ı pîr-i dest-gîr itdi beni
- 7 Bir gedâ-yı kem-ter idim Hâmiyâ elṭâf-ı Hâk
Dil ferâğ ez-minnet-i şâh u vezîr itdi beni

287

fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilün

- 1 Terk idüp variyyetiñ ey dil be-kâm itdiñ beni
Fâriğ ez-sevdâ vü sūd u neng ü nâm itdiñ beni
- (114b) 2 Mâ-sivâ kaydını çekdiñ ğafletile bir zamân
Hamdû li’llah terk idüp ‘âlî-mağâm itdiñ beni
- 3 Nuṭṭ-ı pāk-i pîr-i şâhib-himmete teslîm olup
Dâhil-i ser-menzil-i dârü’s-selâm itdiñ beni
- 4 Fâriğ u âzâde olduḡ lâf u da‘ vâdan geçüp
Âl-i pāk-i Ḥayder’e bir kem ğulâm itdiñ beni
- 5 Sâkiyâ câm-ı feraḡ-encâmı pey-der-pey şunup

Ḥāmi-i dīvāneveş mest-i müdām itdiñ beni

288

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

- 1 Dād eliñden ey şanem cevır ile yaqdıñ cānımı
Ḥancer-i müjgān-ı ḥūn-riz ile dökdün qanımı
- 2 Bunca efgān itdim ey kāfir qapuñda giceler
Bir mürüvvet eyleyüp gūş itmediñ efgānımı
- 3 Kim görürse raḥm ider ey şūḥ kāfir olsa da
Eşk-i ḥūnīn ile çāk-i sine-i sūzānımı
- 4 N'ola nūr-ı vech-i pākiñ ile ey Yūsuf-liqā
Leyl-i ğam kılsañ münevver külbe-i aḥzānımı
- 5 Nār-ı hecriñ ser-te-ser ey şūḥ-ı meh-peyker yakup
Lāle-āsā dāğ dāğ itmiş ten-i 'uryānımı
- 6 Kim bilürdi zālīm ü bī-raḥm u kāfir olduġuñ
Küfr-i zülfüñ itmeseydi raḥne-dār imānımı
- 7 Bir ğazel yazdı bugün yā baḥrına Ḥāmī qalem
Sa'y ider itmāmına nāqış görüp dīvānımı

289

mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

- 1 Nazargāhımda olsa ol bütüñ ruḥsār-ı tābānı

İderdim şevkile kurbân aña bu cism ile cânı

2 Hem-âgûş-ı şabâ oldukça dil bî-tâb olur her dem
Nigârîñ târ-ı zülf-i pür-şikenc-i ‘anber-efşânı

(115a)

3 Ne deñlü mübtelâ vü ẖār²⁴⁹ ü zâr olsam da raḥm itmez
‘Aceb kâfir midir ol ğamze-i ẖūn-rîz-i fettânı

4 Rehâ oldukça her sâ‘ at kemân-ı ebruvânından
Ten-i mecrûhı çāk eyler ḥadeng-i tîr-i müjgânı

5 O şūḥuñ pâyına kor başını şimşād u gül her dem
Gülistân içre olsa cılve-ger serv-i ḥırāmānı

6 Olur şad mürde-i şad sâle iḥyâ ol perî-rūyuñ
Tekellüm eylese luṭf ile bir kez la‘l-i ḥandānı

7 Geçüp cân u cihāndan yāre Ḥāmî oldılar vāşıl
Olanlar maẓhar-ı elṭāf-ı pîriñ kuṭb-ı reyyānı

290

mefā‘îlün mefā‘îlün mefā‘îlün mefā‘îlün

1 O leylî-ḳad şanem tâ ḥalḳa-i zülfin kemend itdi
Düşürdi dām-ı sevdāya dil-i Mecnūn bend itdi

2 Dem-ā-dem zülf ü ḥāl ü ḥaṭṭ ile ruḥsārın ol şūḥuñ
İdüp meşşāṭa-gerlik dest-i ḳudret dil-pesend itdi

²⁴⁹ Metinde ḥār (خار) şeklinde yazılan kelime, anlama uygun olarak ẖār (خوار) şeklinde okunmuştur.

- 3 Şarāb-ı erguvānı nūş idüp aġyār ile her dem
Beni hicrān ile bīmār u zār u derd-mend itdi
- 4 Egerçi cism ü cānım nār-ı ‘aşķı yaķdı yandırdı
Kerem kıldı beni aķrān içinde ser-bülend itdi
- 5 Açılmış zaķm nīş-i ħancer-i ħūn-rīz-i müjgānı
Biķamdi’llah ki āķir çāre la‘l-i nūş-ķand itdi
- 6 Kemān-ı luţf ile Ħaķ dergeh-i pīr-i ħarābatı
Penāh-ı tālībān u ‘āşıkān-ı müstemend itdi
- 7 Hezārān şükr ol Ħallāķ-ı bī-hemtāya kim Ħāmī
Bizi kıtmīr-i bāb-ı ħācegān-ı Naķş-bend itdi

291

mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün

- (115b) 1 Ħayālīñ ey ķamer-tal‘at beni ħayrān u mest itdi
Düşürdi deşt-i ‘aşķa çāresiz bī-pā vü dest itdi
- 2 Olal’dan ‘aşķ ile āvāre dehr içre beni cānā
Dem-ā-dem ārzū-yı la‘l-i nābıñ mey-perest itdi
- 3 Göñülde ķoymadı bir zerre mihr-i ġayr ey āfet
Seniñ ‘aşķıñ bu beyt-i ķalbi tā cāy-ı nişest itdi
- 4 Kemend-i ħalkā-i zülf-i siyāhın ol vefā-düşmen

Hemişe ehl-i dil ‘ aşıklarıñ şaydına şest itdi

- 5 Biḥamdi’llah ki Ḥāmī pāk idüp ḥubb-ı sivādan dil
Tevāzu‘ la vücūdın ḥākveş ‘ ālemde pest itdi

292

mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün

- 1 Esīrān-ı ğamız sāķī bize şun bāde-i nābı
Kerem kı l rūşen it şem‘ -i ruḥuñla bezm-i aḥbābı
- 2 Disem her kaçresi ‘ ummān olur bir başka ‘ ālemdir
Ḥamūş ol şorma benden mācerā-yı ‘ ālem-i ābı
- 3 Ḥayāl-i kadd ü rüyuñ cāy olal’dan çeşm ile dilde
Göñülden aldı ārāmı kaçırdı dīdeden ḥābı
- 4 Nigāh-ı nīm ile ey meh-liķā çeşm-i siyeh-mestiñ
Yaķar āteşlere her dem dil-i şad şeyḥ ile şābı
- 5 Seniñ ‘ aşkıñ şarābın nūş iden rāh-ı tevekkülde
Olup sābit-ķadem terk eyledi tedbīr ü esbābı
- 6 Perī-ṭal‘ atlarıñ seyrinden itmişdir beni fāriğ
O şāh-ı mülk-i ḥüsnüñ şevķ-i ruḥsār-ı ķamer-tābı
- 7 Teğāfülden geç ey meh bir teraḥḥum kı l ki Ḥāmī’ niñ
Füzündür laḥza laḥza sūz-ı ‘ aşkıñla teb ü tābı

293

mefā‘îlün mefā‘îlün mefā‘îlün mefā‘îlün

- 1 Olal’dan maṭla‘ -ı nūr-ı melāḥat ғаşı tuğrāsı
Ḥarāb itdi bütün dünyāyı çeşm-i mest-i şehlāsı
- 2 İdüp rüsvā-yı ‘ālem arturur her laḥza sevdāsın
Giriftārān-ı ‘aşkı nūkhet-i zūlf-i muṭarrāsı
- (116a) 3 Urur āteş dem-ā-dem penbe-āsā cism-i ‘uşşāğa
O şūḥuñ pertev-i ruḥsār-ı mir’āt-i mücellāsı
- 4 Benim tek mübtelā-yı ‘aşğa her dem gösterir şad bār
Ḳıyāmetden ‘alāmetler ḳıyām-ı ḳadd-i bālāsı
- 5 Ki ḥālā şehir-yār-ı mülk-i ḥüsn ü āndır ol āfet
Bulunmaz şāhidān-ı gülşen-i dehr içre hemtāsı
- 6 ‘Aṭā itme recā çarḥ-ı denīden ey gönül zīrā
Ki nūşı nīşdir pür-zehrdır cām-ı muşaffāsı
- 7 Vefā yok şübhesiz dünyā vü mā-fīhāda ey Ḥāmī
Yanup ‘aşḳ āteşine varı yok itmekdir evlāsı

294

fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün

(fā‘ilātün)

(fā‘lün)

- 1 Mā-sivā dilde ḳomaz şöḥbet-i maḥbūb ile mey
Çāk ider perde-i variyyeti hep nāle-i ney

- 2 Kıl bizi vesvese-i ‘aql-ı denîden âzâd
Sâkiyâ şun bize şahbâ-yı şafâ pey-der-pey
- 3 Görmedi sen gibi meh-‘tal‘ atı şıyâh-ı felek
Çok zamandır ki ider bî-ser ü pâ ‘âlemi tay
- 4 Koy kadem meclis-i aḥbâba efendim kerem it
Hasretiñle yuda kan ehl-i muḥabbet tâ-key
- 5 *Men ‘aref* dersin oku ‘ârif-i Haḡ ol yoḡsa
Ḥâsıl olmaz kuru taḡvâ ile zâhid bir şey
- 6 Bilür erbâb-ı naḡar serde külâh-ı fakrın
Bihter ez-efser-i Dârâ vü Ferîdün ile Key
- 7 Eyleye pîr-i muḡân ‘ömrini Mevlâ efzün
Eyledi Ḥâmi dil-i mürdeyi bir câm ile ḡay

295

mef‘ulü fâ‘ilâtü mefâ‘ilü fâ‘ilün

- 1 Ey bâd-ı şubḡ söyle o şâha selâmımı
Feryâd u âḡ u nâle-i her şubḡ u şâmımı
- (116b) 2 Ḥâk-i reh oldum ‘aşḡla şimdi zamânıdır
Kim raḡm idüp vire o peri-ḡehre kāmımı
- 3 Yaḡdıysa nâr-ı ‘aşḡ u muḡabbet vücūdımı

Şükr-i Hudā ki eyledi hep puhte hāmımı

4 Sāḳī-i bezm-i ünse niyāzım getür şabā
Pür ide luṭf idüp mey-i vaḥdetle cāmımı

5 Luṭf-ı Hudā vü himmet-i pīr ile Hāmiyā
Ḥatm eyledim ḥuzūrına yāriñ kelāmımı

TÂRİH KASİDESİ

TÂRİH-İ DER-ḤÂTİME-İ DİVÂN

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

- 1 Şükr kim itmiş beni ' âlemde ḥayy-ı lâbe-nâm
Kemterin kıtmır-i bâb-ı luṭf-ı pîrân-ı ' ızâm
- 2 Gerçi ' abd-i pür-kuşûram himmet-i pâkân ile
Bî-meşakkât her ne kim itdim taleb oldum be-kâm
- 3 Bir zamân min ğayr-i ḥad eş' âra eylerken heves
Ḥıdmet-i erbâb-ı ' irfâna iderdim çok devâm
- 4 Nâkış u nâçiz idim ben ol kerem şâhibleri
Raḥm idüp aḥvâlime noḳşânım itdiler tamâm
- 5 Çok ğazeller yazmış idim kendi ḥâlimce velî
Söylenen eş' arımıñ kimisi puḥte kimi ḥâm
- 6 İtmış idim ḥânedân-ı Ḥâceġâna intisâb
Şâh-ı dehre egmedim baş anlara oldum ġulâm
- 7 Ekser eş' arım idi na' t-ı Resûl-i kibriyâ
Medḥin itdikçe iderdim çok şalât ile selâm
- 8 Âl ü evlâdınıñ olmuşdım muḥibb-i şadıķı

Anıñ içün çok baña luṭf eyledi Faḥrū'l-enām

- (117a)
- 9 Nesl-i pāk-i Ḥaydar'a mādih olal'dan olmuşam
Ḥamdü li'llah maẓhar-ı elṭāf-ı ısnā 'aşr imām
- 10 Ehl-i beyte yazdığım medḥiyyeler merşiyeler
Bezm-i 'irfān içre hep maḳbūldür 'inde'l-kirām
- 11 Nākış idim ben velīkin himmet-i pīrān ile
Her kelāmım eyledi Ḥaḳ dil-pesend-i ḥāş ü 'ām
- 12 Her ne yazdım ise evrāk içre anıñ cümlesi
Ben tek olmuşdı perişān cem' in itmezdim merām
- 13 Bir gün ol evrākı bir dīvānçe tertīb it diyü
İtdi fermān zāt-ı vālā mürşid-i 'ālī-maḳām
- 14 Cān u dilden eyleyüp emr-i 'azīze imtişāl
Eyledim ebyātlar cem' ine sa' y u ihtimām
- 15 Luṭf-ı Ḥaḳ'la himmet-i kāmil meded-kārım olup
Az zamān içre yazup dīvānçeyi itdim tamām
- 16 Ger olunsa 'ayn-ı 'ibretle naẓar dīvānıma
Cām-ı ma' nāsı ider cān u dili mest-i müdām
- 17 Sāl-i hicret biñ iki yüz seksen ile çār idi
Ğurre-i şehr-i recebde eyledim ḥatmü'l-kelām

- 18 Didi târîḥ-i tamāmını sürûş-ı mülk-i ğayb
Emr-i pîr ü Ḥaḳla Ḥāmî oldı dîvânıñ tamām
- 19 Şükr idüp târîḥ-i dür Ḥāmî didi itmâmına
Luṭf-ı pîrân ile nev-dîvânçemiz buldı ḥitām
- 20 Cevher-i târîḥi bir hâtif didi vaḳt-i seḥer
‘Avn-i Ḥaḳla Ḥāmiyā buldı bu nev-dîvân ḥitām

Temettü’l-kitāb bi-‘avni’l-Meliki’l-Vehhāb

1284

NAZMLAR

1

mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

- (117b) 1 Dilā maḥbūb-ı Hāḳ' dır 'āşık-ı dilḡāh-ı Mevlānā
Sa' ādet ehlidir hep sālīkān-ı rāh-ı Mevlānā
- 2 Geçüp hestiden oldı vāşıl-ı ser-menzil-i maḳşūd
Olanlar cübbe-fersā-yı der-i dergāh-ı Mevlānā

2

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

(fā' ilātün)

(fa' lün)

- 1 Nāyı gūş eyle gel ey ṭālib-i esrār-ı Hudā
Ki dil-i mürdeyi bir nefḡası eyler iḡyā
- 2 Maḥrem-i sırr-ı 'Alī olmak ise maḳşūduñ
Terk idüp varıñı ol ḡāk-i der-i Mevlānā

3

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

(fā' ilātün)

(fa' lün)

- 1 Ey Hāḳıñ 'āşıkı gel diñle ḡudūm ü nāyı
Söyler esrār-ı 'Alī añla da bil Mevlā'yı
- 2 Cümle eşyāda 'ayān Hāḳkı görem dirseñ eger
Sürme it çeşmiñe ḡāk-i der-i Mevlānā'yı

4

mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

- 1 Gel ey dil olmak isterseñ künûz-ı sırr-ı Sübhānı
Ṭarīḳ-i ḥācegāna sālīk ol bil cān u cānānı
- 2 Der-i dergāh-ı şāh-ı Naḳş-bend'e yüz süren²⁵⁰ bir kez
Be-kām oldu dü-^ç âlemde içüp şahbā-yı ^ç irfānı

5

mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

- 1 Gel ey āzāde-serlik isteyen kayd-ı dü-^ç âlemden
Mürīd-i şāh-ı ^ç Abdü'l-kādir ol ḳurtul ebed ğamdan
- 2 İkilikden geçüp bī-şübhe irdi sırr-ı tevḥīde
Giren bāb-ı ṭarīḳ-i pīr-i pīrān-Ġavṣü'l-A^ç zamdan

6

mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

- (118a)
- 1 Şeh-i şāh-ı ^ç âlemsin eyā maḥbūb-ı Sübhānı
Ser-efrāz-ı gürūh-ı evliyā hem ḳuṭb-ı Rabbānı
 - 2 Perīşān-ḥāl ü muḫṭar dergeh-i elṭāfīña geldim
Kerem ḳıl vir murādım el-amān yā ğavṣ-ı Geylānı

Cemāziye'l-evvel sene 1303 / Şubat 1886

²⁵⁰ Metinde şoran (صورن) şeklinde yazılan kelime, anlama uygun olarak süren (سورن) şeklinde okunmuştur.

SONUÇ

Bu tez çalışmamızda, kaynaklarda adı geçen Diyarbakırlı Hâmi ve Selânikli Hâmi'den sonra, üçüncü Hâmi mahlaslı şâirin, incelediğimiz bu Divân'ın sahibi olan Maraşlı Gaffar Baba olduğunu tespit etmiş bulunuyoruz. Gerek şiirlerinden gerekse Besim Atalay'ın verdiği bilgilerden yola çıkarak, yaşadığı dönemde zındıklıkla suçlanan bu şâirin, Nakşî ve Bektaşî-meşreb bir kişilik olduğu anlaşılmaktadır.

Daha önce üzerinde bir çalışma yapılmayan Hâmi Divânı hakkında tezkirelerde ve diğer kaynaklarda bir bilgiye rastlanmamıştır. Hâmî'nin nerede doğduğu, yaşadığı yerler ve nasıl bir eğitim gördüğü hakkında herhangi bir bilgi yoktur.

Ayet ve hadislerden yaptığı alıntılar, şiirlerinde yer alan bazı Arapça ifadeler ve Divân'ında bulunan 18 Farsça şiir, Hâmî'nin Arapça ve Farsça'yı iyi derecede bildiğini göstermektedir.

Aruz veznini ve divan edebiyatı nazım şekillerini kullanan Hâmî'nin, divan şiiri geleneğinin ön gördüğü şiir anlayışı ile Nakşî ve Bektaşî kültürüne ait kavramların bir sentezini yapması onu döneminde başarılı kılan bir özellik olarak karşımıza çıkmaktadır.

ÖZET

Hâmi 19. yy.da yaşamış bir divan şâiridir. 1815'te doğmuştur. Maraşlıdır. Hâmi, 1892'de ölmüştür. Hayatı ve edebî kişiliği hakkında çok az bilgiye sahibiz.

Hâmi Nakşî ve Bektaşî meşreb bir zattır. Hâmi'nin Divân'ı dinî ve tasavvufî konular içerir. Hâmi bu eserindeki bütün konuları ehl-i sünnet düşüncesi çerçevesinde ele alır. Şâir genellikle vahdet-i vücûd, insan-ı kâmil, vahdet-kesret ve şeyhe bağlılığın önemi üzerinde durmaktadır. Hâmi'nin Divân'ı, daha çok dinî-tasavvufî yönüyle dikkat çektiğinden incelemede bu konular üzerinde durulmuştur.

Hâmi, genellikle Arapça, Farsça fiiller ve isim terkipleri kullanmıştır. Şiirlerinin tamamını aruz vezni ile yazmıştır. Hâmi'nin tek eseri çalışmamıza konu olan Divân'dır. 119 varaktan oluşur. Divân'da beş kaside, 298 gazel, 1 tane 12'li, 1 mütessa, 1 müsemmen, 1 müsebba, 10 müseddes, 9 muhammes, 9 tahmis, 5 murabba, 7 nazm vardır.

Anahtar Kelimeler: Hâmî, Divan Edebiyatı, Nakşîlik, Bektaşîlik.

ABSTRACT

Hami who was a Divan poet lived in nineteenth century. He was born in 1815. He is from Maraş. Hami died in 1892. We have very little information about his life and his works in literature.

Hami is a Nakşi and Bektaşî follower. Divan of Hami include religion and mystic aspect subjects. Hami all the matters in his book according to the “ehl-i Sünnet”’s points of view. The poet generally concentrates on the subjects of the Unity of Existence, Perfect Person, unity, multiplicity and the importance of loyalty to the master. Because of it’s striking religious-mystical style, Divan of Hami was studied according to these subjects.

Hâmi used generally Arabic, Persian verbs and many noun phrase. All his poems are written in aruz system. Hami’s only work we have is this Divan which is the source of own study. It has 119 parts. In Divan there are 5 kaside, 298 gazel, 1 mutessa, 1 musemme, 1 musebba, 10 museddes, 9 muhammes, 9 tahmis, 5 murabba, 7 nazm.

Key Words: Hamî, Divan Literature, Nakşîlik, Bektaşîlik.

ŞİİR DİZİNİ

A

a Mh.7.4/b
 âb Mh.6.5/a, G.34/5, 70/7
 ‘abâ Msm.4/3
 âbâd Ms.6/ç, Mh.5.6/ç, G.187/2
 ‘abâ-püşam G.207/5
 ‘abâ-yı fakrı G.14/7
 ‘abd-i bî-mikdârnam G.28/1
 ‘abd-i kem-i halka-be-gûş G.145/4
 ‘abd-i kem-teri Md.2.5/ç
 ‘abd-i pür-kusûram Tr.2
 ‘abd-i pür-kusûram Tr.2
 ‘abd-i Sıddîk G.72/6
 ‘abd-i şâkir Md.1.2/b
 ‘abd-i zelîl Mb.7/d, G.189/7
 ‘Abdû’l-hâlık Mt.6/b
 ‘abes G.60/1, 60/2, 60/3, 60/4, 60/5, 60/6, 60/7
 âbı G.25/4
 âb-ı bekâ G.21/3, 28/5
 âb-ı çeşm G.176/6
 âb-ı çeşmim G.212/5
 âb-ı çeşmimi G.87/4
 âb-ı hayât G.48/3
 âb-ı hayât-ı la’l-i cân-bahş G.10/3
 âb-ı hayât-ı zülâl-i dost G.42/3
 âb-ı hayvân G.128/2
 âb-ı Hızır’la G.142/4
 âb-ı Hızır’ı G.84/3
 âb-ı piyâz G.160/3
 âb-ı revân G.89/2
 âb-ı rû G.251/3
 âb-ı zülâl-i la’l-i mey-gûnun G.175/4
 ‘âbid-i dînâr G.160/5
 ‘acâ’ib G.105/3
 ‘aceb K.3/5, Md.4.7/ç, Mh.1.2/c, 2.2/c, T.3.7/ç, 5.1/d, 7.1/ç, Mr.2.3/c, G.32/7, 139/7, 143/1, 178/1, 180/7, 253/2, 254/5, 257/7
 ‘acebdir T.7.6/d
 ‘âciz G.76/4
 ‘âcizdir G.131/5
 ‘âcizem G.68/6
 ‘âcizken G.10/7
 ‘acz K.2/26, Md.4.4/c, G.9/7, 25/3, 45/7, 48/1, 156/7, 203/7, 244/1
 ‘aczimizi G.48/1
 ‘aczin T.8.6/ç
 aç Md.1.6/a, Mh.6.2/a, G.26/1, 137/1
 açdıkça G.36/8
 açıl G.12/1, 97/3
 açıldı G.75/2, 146/1
 açıldıkça G.73/1, 99/4
 açılmaz G.131/2
 açılmış G.136/2
 açılun G.249/5
 açılur K.2/12
 açmış Ş.2/b
 açsun G.190/7

açup T.9.5/c, G.230/5
 ‘ad Mb.4/ç, Mh.3.2/b, T.2.10/ç, G.46/6, 68/4
 a‘dâya T.1.3/ç
 ‘add T.9.6/c, G.114/6
 ‘adem G.10/3, 48/4
 Âdem G.2/6, 6/7
 âdem Mt.4/c, Md.1.4/a, 1.4/b, Mh.6.5/a, T.2.7/a, G.63/2, 83/2, 160/1, 176/1, 185/6, 189/3, 253/6
 âdemden G.155/3
 ‘adem Ms.3/b, G.10/3, 48/4, 94/6
 ‘adım G.46/5
 ‘adîmü’l-emsâl G.191/2
 ‘adû G.241/5
 ‘adû-yı bister-i râhat G.202/6
 ‘adû-yı dîn G.199/3
 ‘adû-yı hânedânın Md.3.3/e
 âfâka T.2.3/c, G.69/2
 âfâkı G.66/6
 âferîn K.4/42, G.240/9, 262/7
 âfet Md.10.2/ç, Mh.5.1/ç, Müs.2/2, G.53/2, 95/4, 131/4, 146/3, 148/4, 180/3, 203/2, 223/5, 226/4, 238/4, 243/5, 253/2, 260/1
 âfet-i cân G.32/3, 260/1
 âfet-i cânâ G.14/1
 âfet-i cânest G.57/3
 âfet-i devrân Md.7.2/e, Mh.5.3/ç, Müs.1/3, G.149/2, 230/1, 286/1
 âfet-i devr-i zamândır Mr.1.1/c
 âfet-i dîn G.206/6, 228/3, 238/1, 255/2
 âfetin Md.10.5/b, G.142/3, 217/1, 224/7
 âfitâb G.35/6, 37/3
 âfitâb-ı ‘âlem-ârâyı G.230/5
 âfitâb-ı ‘ârız-ı cânâneyi G.98/5
 âfitâb-ı çarh-ı çârüm G.171/2
 âfitâb-ı tal’atin G.164/2
 âfitâbsın Mh.4.3/c
 âfiyet-bahşâ G.2/1
 ‘afv Mh.7.1/d, 7.2/d, 7.3/d, 7.4/d, 7.5/d, G.8/7, 25/6, 28/7, 244/7
 âgâh Ms.1/b, Mh.6.1/d, T.9.1/a, G.26/4, 113/1, 125/1, 139/3, 144/3, 174/3, 242/5, 246/1
 âgâhlıktan G.4/4
 âğardı G.248/4
 âğarmış G.36/3
 âgâz T.5.2/a
 âgâz-ı meyle G.100/4
 âgûşa G.93/5
 âğladılar Md.9.5/b
 âğlar G.89/1, 89/2, 89/3, 89/4, 89/5, 89/6, 89/7, 89/8, 89/9
 âğlayup Mt.2/ç, G.209/2, 224/3
 âğyâr G.81/6
 âğyâra Md.6.5/a, G.14/2
 âğyârâna G.231/9
 âğyârdan T.7.1/b, G.164/6
 âğyârdandır G.33/1
 âğyârı Mh.5.2/ç
 âğyâr-ı bed-fercâm G.29/5

âğyâr-ı bezmin G.231/5
 âğyârsız G.88/2
 âh K.4/18, Mt.2/ç, Md.5.6/a, 6.1/a, 6.3/b, 6.7/a, T.5.1/b, Mr.1.2/a, 3.1/c, 3.4/b, G.9/4, 10/6, 15/5, 19/7, 28/4, 50/2, 57/1, 58/7, 73/1, 84/4, 91/3, 119/5, 126/2, 142/7, 149/8, 169/3, 178/1, 184/6, 196/4, 198/2, 209/2, 210/1, 215/2, 221/4, 224/3, 225/2, 225/3, 284/1, 286/1, 230/1, 234/5, 242/6, 243/4, 244/5, 245/1
 ahad Mb.4/c
 ahhâb Mt.3/a
 ahhâb-ı sâdık G.216/5
 ‘ahd Msm.2/2, Mr.3.2/b
 ‘ahdine Md.10.1/b, G.255/3, 256/6
 âheste G.41/4
 ahfâ G.6/9, 44/2
 ahger G.29/4
 âh-ı dilimden G.89/3
 âh-ı dil-i meksûr G.118/4
 âh-ı dil-i meksûrdan 218/5
 âh-ı dil-i üftâdegân G.232/6
 âh-ı hasretten T.4.3/ç
 âhım Mh.7.1/c, G.104/4, 114/4, 203/8
 âh-ı mazlûmân Md.7.4/e
 âhından Mr.2.2/c
 âh-ı seherle G.59/7, 126/7
 âh-ı zâr G.117/6
 âhir K.3/2, 4/10, Mb.5/d, Md.7.3/e, 10.1/e, 10.2/e, 10.3/e, 10.4/e, 10.5/e, 10.6/e, 10.7/e, Mr.1.2/c, G.47/6, 82/7, 141/3, 145/2, 175/5, 178/4, 190/2, 215/4, 235/2
 âhirde G.45/5, 71/4
 âhirîn K.4/29, T.2.9/d
 âhirsın G.6/9
 ahkâm-ı kazâya Msm.5/1
 ahkarem Mh.4.6/a
 ahker G.231/4
 Ahmed G.7/2
 Ahmed-i Mürsel K.1/13
 Ahmed’in G.11/4
 Ahmed’sin T.2.5/ç
 ahsen Mh.6.3/d
 ahseneynin Md.3.2/ç, T.1.4/b
 ahseneyn-i pâk-i gevher Mt.5/c
 ahsen-i insân K.2/11
 ahsen-i takvîm Mh.6.6/ç
 ahteri K.3/12
 ahter-i eflâk-i imâmet Md.9.2/c
 ahter-i evc-i sa’âdetdir K.2/21
 âhû G.16/4, 191/3, 243/1
 ahvâl-i dil-i zâra G.257/7
 ahvâlim Mt.2/b, G.89/7, 198/3
 ahvâlîme Tr.4
 ahvâlimi Mr.4.1/c, G.36/7, 230/2
 ahvâlimiz Md.3.6/c
 ahvâl-i müstahsen Mh.6.4/d
 ahvâlini G.50/1
 ahvâl-i perîşânım G.203/1

- ahvâl-i zârım G.156/3, 187/1, 208/3
 ahvel Mh.2.4/c, 6.4/c, G.143/1
 ahz G.79/4, 84/7
 akan G.87/4
 akar G.14/5
 akdâh G.64/4, 65/3
 akdem Mh.6.5/b
 akdî Md.6.4/d, 9.4/b
 ‘akd-i irtibât G.157/1
 ‘akd-i şikenc-i kâkûl-i dil-berdir G.186/4
 âkıbet Md.6.7/ç, Mh.8.1/d, G.239/4, 267/2, 278/2
 ‘âkıl Mh.6.3/a, 6.3/b, G.148/7
 ‘âkıla G.60/1
 ‘âkılı G.173/2
 Âkîf T.8.7/d
 ‘akl Msm.3/2, 3/6, Ms.2/a, T.5.1/a, Müs.1/5, G.22/3, 209/1, 240/5, 256/4, 271/2, 276/4
 ‘akl-ı Batlamyûs’ı G.74/3
 ‘akl-ı Felâtûn’ları G.32/4
 ‘akl-ı hikmetden G.221/3
 ‘aklım G.242/4
 ‘aklımı Md.7.3/a, Mr.1.2/b, Müs.3/1, G.245/1, 284/2
 ‘aklımı G.270/2
 ‘akl-ı şân Mh.8.2/c
 akmadadır G.158/2
 akrân Mt.3/a, G.290/4
 akrâna G.172/5
 aksâ-yı merâmın G.49/2
 ‘aks-i leb-i sâkî G.105/1
 ‘aks-i yâkût-i leb-i mey-gûnı G.198/5
 al Msm.3/2, Mt.4/d, Md.1.4/c, Mh.5.5/b, 5.5/ç, 6.6/c, G.4/2, 55/2, 144/5, 190/4, 193/1, 280/2, Müs.1/1
 âl K.2/9, 2/23, 4/21, Msm.5/6, Mb.8/d, Md.1.2/ç, 2.3/ç, Md.5.4/ç, T.2.11/ç, G.112/2, 161/2, 190/4
 a’lâ G.6/5, 88/5, Müs.1/6
 a’lâdır G.231/2
 alâik Mh.6.2/c
 alâikden Md.3.5/d, Mh.1.1/b, T.9.6/b, Mr.4.4/c, G.5/5
 alâikle Mh.3.1/b
 âl âl G.148/6
 alal’dan G.164/3
 âlâm G.27/1, 131/1, 204/5, 205/5, 210/7, 217/3
 âlâma Md.10.3/ç, T.7.3/c
 ‘alâmât-ı kıyâmet G.151/3
 âlâmı Mh.6.7/b
 âlâm-ı ‘aşk G.163/7
 âlâm-ı hecre G.127/4
 âlâmım G.208/1
 alan G.140/4
 alanlar G.217/4, 217/7
 aldı Md.7.3/a, Mr.1.2/c, G.171/5, 173/4, 245/1, 246/1
 aldın G.190/4
 ‘âlem Md.1.4/b, T.2.10/a, G.57/3, 63/2, 93/2, 149/3, 163/7, 182/6, 222/7
 ‘âlemde K.2/2, Md.1.7/c, Mh.2.3/b, T.6.1/d, G.27/7, 47/5, 147/4, 175/2, 182/1, 186/2, 196/5, 236/1
 ‘âlemden G.72/1
 ‘âlemdir G.6/6
 ‘âleme Msm.1/6, G.148/1, 255/1
 ‘âlemi Mr.2.2/b, G.99/2, 158/1, 202/5
 ‘âlem-i âb G.34/2
 ‘âlem-i âba Msm.3/1, G.54/3
 ‘âlem-i bâlâ-yı ‘aşk G.173/7
 ‘âlem-i ecsâmı G.182/2
 ‘âlem-i hestide T.3.2/ç, G.188/2
 ‘âlem-i imkân G.230/1
 ‘âlem-i kesretde G.100/7
 ‘âlem-i lâhûta G.197/2
 ‘âlem-i lâhûti Ms.2/ç
 ‘âlem-i mahviyyeti T.6.1/b
 ‘âlem-i ma’nâda Ms.1/g, 2/g, 3/g, 4/g, 5/g, 6/g, 7/g, T.1.3/a, G.66/7, 140/2, 141/7
 ‘âlem-i ma’nâyâ Md.1.9/ç, Mr.3.5/c, G.190/7
 ‘âlemin T.8.7/c, G.58/1
 ‘âlem-i pervâzda G.138/4
 ‘âlem-i sûretde G.66/7
 ‘âlem-i süflî G.63/4
 ‘âlem-i vahdetde G.115/3
 ‘âlemler G.194/6
 ‘âlemlere Müs.1/4
 ‘âlî G.201/4
 âl-i ‘abâ T.6.3/b, G.77/7
 âl-i ‘abânın K.3/25, 4/42, Mb.9/a, G.247/3
 ‘âlî-cenâb Ms.5/ç, Md.2.7/b, G.36/6, 39/1
 âl-i evlâd-ı ‘Alî’nin G.199/4
 ‘âlî-himemlerden G.226/5
 ‘âlî-kadr G.141/7
 ‘âlîler G.88/5
 ‘âlim-i dâna K.1/5
 âli-mi’râcin G.6/5
 âline G.247/4
 âl-i pâk-i Haydar’a G.287/4
 âl-i peyember G.114/6
 âl-i Resûl Mh.4.6/c
 âl-i Resûl’ün Md.9.10/b
 âl-i Süfîân’a Md.3.3/c
 ‘Alî (Hz.Ali) K.2/24, 4/9, G.11/7, 247/4
 ‘Alî Mûsi’r-Rızâ K.2/20, 4/25
 ‘Alî’dir G.72/6
 ‘Alî’yi Md.3.2/b
 ‘Aliyy-i âli-i a’lâ K.1/20
 ‘Aliyyü’l-a’lâ G.11/3
 ‘Aliyyü’l-murtazâ K.2/9, 3/2, Md.2.1/e, 2.2/e, 2.3/c, 2.4/e, 2.5/e, 2.6/e, 2.7/e, 5.2/b
 Allâh Ms.1/e, Md.4.6/ç, 7.7/e, G.52/1, 165/1, 280/7, 281/3, 284/3
 Allâh’ı Md.8.1/e, 8.2/e, 8.3/e, 8.4/e, 8.5/e
 Allâhü’s-samed G.68/1
 alma Mh.7.1/c G.256/2
 almadı G.159/1, 159/2, 159/3, 159/4, 159/5, 159/6, 159/7
 almadın G.62/5
 almakdadır Md.4.2/c
 almayınca G.226/2
 almaz G.180/5
 almışdır G.133/7, 180/3
 almışlar K.2/18
 alsam Md.8.5/c
 alsaydı G.37/6
 altında Mr.2.1/ç
 âlûde G.103/4, G.241/7
 âlûde-i çirk-âb-ı riâyâ G.25/4
 âlûde-i jengâr-ı mecâz G.174/1
 âlûdelikden G.78/7
 alup K.4/35, Msm.2/3, Mh.1.6/a, G.88/3, 93/5, 147/3, 159/7, 160/4, 170/3, 219/6, 242/4
 alur T.2.9/b
 alurdum G.186/3
 alursa G.231/1
 ‘âm Mb.6/ç, G.16/7, 17/2, 27/7, 200/5
 a’mâ K.4/37, G.83/1
 âmâde G.73/4, 252/3
 a’mâl-i cürmüm G.244/5
 amân K.1/29, Mt.1/g, 2/g, 3/g, 4/g, 5/g, 6/g, 7/g, Mh.4.2/c, 5.6/c, T.5.3/d, Mr.3.1/a, G.2/5, 12/6, 18/4, 47/7, 193/1, 198/4, 208/3, 222/5, Müs.1/1, 1/7, 2/3
 amânâ Md.7.1/e, G.243/1
 amânı G.191/4
 ‘amel G.158/3, G.194/6
 amîm Mb.5/d
 ammâ Md.7.7/a, Mr.1.1/ç, 1.2/ç, 1.3/ç, 1.4/ç, 1.5/ç, G.74/6, 78/6, 84/4, 88/5, 131/6, 132/4, 133/1, 149/2, 183/5, 212/5, 225/6, 231/10, 236/2, 245/3, 248/4, 260/5
 ân K.2/6, Msm.1/3, Mt.6/f, Md.4.2/c, Mr.2.2/a, 3.1/a, G.6/1, 42/1, 60/1, 60/7, 73/2, 77/5, 77/6, 152/1, 183/4, 238/6, 239/2, 239/3, 250/2
 ana T.2.4/ç, G.103/1, 149/3, 161/4, 251/5
 anadan G.219/4
 anasıdır G.11/4
 ‘anâsır G.89/2
 ‘anâsır-câmesi G.197/2
 ‘anber G.191/3
 ‘anberdir G.258/6
 ‘anber-i dil
 dâra G.103/7
 ‘anber-i kâkûl Müs.1/4
 ‘anber-i sârâ Mr.2.1/c
 ‘anber-nûkhetin T.2.3/c
 ancak K.2/26, T.2.8/b, Mr.4.5/b, G.30/6, 37/3, 69/7, 87/5, 94/6, 99/6, 115/9, 119/1, 133/5, 171/2,

- 189/6, 197/5, 202/3, 242/5,
243/6, 244/1, 251/5, 251/7
anda G.144/2, 163/1
andadır K.4/24
andan K.2/12, 2/18, Mh.6.4/a, 6.6/c,
T.2.4/c, 8.1/b, G.75/4, 188/1,
256/6
andandır G.78/1
‘andelîb G.29/1, 33/4, 131/6
‘andelîb-i dil G.62/6, 74/4
‘andelîb-i gülşen-i cânız G.84/1
‘andelîbin G.74/1
‘andelîb-i nağme-sâz G.196/7
ânı G.149/3
anı K.3/20, 4/35, 4/36, 4/37, Md.1.1/a,
10.1/a, G.10/7, 66/6, 85/3, 134/7,
187/5
anın K.1/14, 1/17, 2/5, 2/20, 4/40,
Md.2.2/b, T.2.6/c, 2.7/b, G.87/7,
114/1, 141/2, 150/4, 210/6,
246/6, 258/1, 262/2, Tr.8, 12
anınçün K.2/6, Md.4.5/ç, G.15/6, 87/3,
105/5, 129/1, 131/2, 200/4,
201/5, 245/7, 251/3, 253/6, 257/6
anınladır Ms.4/d
ânide G.34/4
‘ankâlarız T.1.2/a
‘ankâyı G.251/6
‘ankâ-yı ‘aşk G.173/4
anla G.143/6, 158/4
anlamaz Mr.4.1/c
anlar K.3/23, Md.4.4/b, T.9.3/b, G.88/1,
88/2, 88/3, 88/4, 88/5, 215/5
anlara Md.9.10/c
anları T.9.6/a
anların T.1.5/c
ânsın Md.7.7/a
anûd Md.1.5/a
‘âr G.55/4
ârâ Mûs.1/1
ârâm Mh.6.7/b, G.27/2
ârâma G.102/4
ârâmı T.8.2/c
ârâm-ı cânımdan G.224/4
ârâm-ı dil-i şâh-ı *ev ednâ* Md.9.3/a
ârâmım G.208/2
‘ar‘ar G.237/3
ârâsına G.58/5
ârâyış-ı sûretle G.104/6
a‘râz G.229/6
ef T.5.5/c
‘ârız-ı gülden G.223/1
‘ârız-ı mähın G.81/2
‘ârız-ı mäh-misâlinde G.191/6
‘ârızın Mr.2.1/a, Ş.1/c
‘Ârif Mt.6/c
‘ârif Md.1.1/b, T.8.1/b, 8.1/ç, G.10/4,
12/5, 66/4, 83/2, 119/4, 140/4,
157/4, 169/1, 216/4, 237/2, 254/2
‘ârifân Mh.6.5/ç
‘ârifân-ı mihr K.1/25
‘ârifânız Mh.2.6/a, G.133/3
‘ârife G.138/4
‘ârif-i bi‘llâh Md.4.6/c, G.140/4
‘ârif-i bi‘llâha G.162/2
‘ârif-i bi‘llâhdır G.60/1, 188/2
‘ârif-i bi‘llâhı G.137/5
‘ârif-i Hak T.3.1/c
‘ârifin G.155/2
‘ârif-i nefis Mt.4/ç
Aristo G.18/7
Aristû‘dan G.235/4
‘arşa Md.6.1/ç, Mh.5.7/c, G.104/5
‘arşdan G.162/3, 201/4
‘arş-ı a‘lâ Md.5.5/b
‘arş-ı a‘lâdan G.89/5
artar G.224/5, 229/5, 243/4, 259/5
artmaz Mh.3.7/b
arturma G.203/8
arturup Mr.4.2/a
‘arz T.4.2/ç, 4.5/c, Mûs.2/5, G.50/5,
57/5, 71/2, 89/8, 156/1, 156/2,
156/3, 156/4, 156/5, 156/6,
156/7, 202/1, 228/6, 249/2,
250/5, 257/7
‘arız G.92/3
‘arz-ı cemâl G.148/1, 190/4, 191/4,
238/7
‘arz-ı didârin G.2/7
‘arz-ı hâcât G.48/1
‘arz-ı hâlim G.39/1, 245/3
‘arz-ı ihtiyâc Mh.3.6/c
‘arzın G.258/6
ârzû G.9/4, 15/2, 173/5, 241/8
ârzûdan Mh.6.6/a
ârzûlardan Mh.1.6/b, G.83/4, 157/4
ârzû-mend-i leb-i yâkût-ı cân-bahş-ı nigâr
G.139/2
ârzûsı G.188/3
ârzû-yı bağ-ı Rıdvânâ G.22/6
ârzû-yı gülşen-i Mısrî G.249/4
ârzû-yı huld G.164/5
ârzû-yı huldı G.203/4
ârzû-yı kasr-ı hür G.16/6
ârzû-yı la‘l-i Şîrin’in G.180/2
ârzû-yı makdeminle G.211/3
ârzû-yı nefis Mt.3/c
ârzû-yı nefis-i hod-bînden G.136/6
ârzû-yı ni‘met-i elvân-ı cennetden
G.233/1
ârzû-yı nüş-ı la‘lin G.146/2
ârzû-yı ravza-i bağ-ı İrem G.212/4
âsân Md.4.7/b, G.118/7
âsâr G.81/1
âsâr-ı bekâ Mr.3.5/a
âsâr-ı kabûlün G.58/6
âsâr-ı melâl Mr.2.4/c
âsâr-ı şeyh G.66/4
âsâyış-ı hâtır G.14/3
aselden G.78/4
asfiyâ K.4/5
ashâb-ı şimâl K.4/11
ashâb-ı yemîn K.3/10
ashâbü‘l-yemîn K.4/11
asılmaya G.149/7
asılmış G.218/2
‘âsi-i bed T.2.10/a
‘âsi-i şermende-i ‘isyânıma G.68/4
âsitâna G.35/7
âsitân-ı dergehindir G.9/1
âsitânın G.187/2, 214/5
âsitânına K.4/25, G.204/7
âsitân-ı yâre G.20/7
‘âsiyi G.61/1
askeri K.3/20, 4/27
‘Askerî K.2/21, Msm.5/5, Mb.10/c,
Md.2.5/b, 5.4/a
‘Askerî‘dir G.172/3
‘asker-i Hindû G.243/2
‘Askerî‘nin K.3/20, 4/27
‘Askerî-server K.1/24
asl Mb.2/ç, T.2.6/d, G.28/3
aslâ Ms.2/d, Md.4.6/b, 7.2/e, Mh.2.2/b,
2.6/c, T.3.4/b, 4.3/d, Mûs.1/2,
G.236/1, 251/8
asli G.155/3
aslsın G.45/6
âsumân G.89/3, 162/3
‘âşık Mh.5.3/c, G.83/4, 88/4, 105/5,
128/3, 151/4, 172/1, 216/2,
218/2, 222/3, 226/3, 233/3, 245/6
‘âşıka G.6/1, 32/6, 54/4, 60/5, 93/4,
94/1, 173/6, 175/2, 193/2, 221/5,
255/3
‘âşıkam Mr.4.1/a, G.37/3, 211/2
‘âşıkân G.240/6, 254/4
‘âşıkân-ı hazrete Mh.2.6/c
‘âşıkân-ı Mustafâ‘yız Md.3.1/ç
‘âşıkân-ı müstemend G.290/6
‘âşıkı K.3/19, G.25/1, 55/2, 101/3,
111/6, 150/3, 191/5
‘âşık-ı bî-çâreler G.101/1
‘âşık-ı bîmâra G.241/6
‘âşık-ı bülbül-meşreb G.32/1
‘âşık-ı didâra G.45/2
‘âşık-ı dilhâh-ı Mevlânâ N.1/1
‘âşık-ı dil-mürdegânı G.106/4
‘âşık-ı dil-rîş G.146/3
‘âşık-ı gam-keş Mh.5.3/d
‘âşık-ı hayrân G.238/7
‘âşık-ı hayret-zede-i zâr G.70/6
‘âşıkîn K.4/13
‘âşıkın Mb.4/c, Mr.2.5/c, G.18/6, 189/5,
198/1, 231/6, 241/5, 255/5
‘âşık-ı nâ-kâmı G.205/6
‘âşık-ı nâ-şâd G.74/1
‘âşık-ı pâki 247/8
‘âşık-ı ruhsârmam G.28/1
‘âşık-ı sâdık T.1.1/ç, G.132/5
‘âşık-ı sâdıkları G.60/5
‘âşık-ı sâdıklara G.256/2
‘âşık-ı ser-geşte-i dil-hasteye G.9/1
‘âşık-ı şeydâ Mr.2.5/ç, Mûs.1/4
‘âşık-ı şeydâsıdır G.115/9
‘âşık-ı şeydâ-yı Muhammed G.70/1
‘âşık-ı şûride G.84/4

- 'âşık-ı şûrîdeyi G.227/3
 'âşık-ı üftâde G.131/6
 'âşık-ı üftâdesine G.204/3
 'âşıkız G.129/2
 'âşık-ı zârem Mh.5.7/a
 'âşık-ı zârî Md.10.7/a
 'âşık-ı zât-ı dil-ârâm G.204/5
 'âşıklar G.79/3, 156/1
 'âşıklara Mh.5.4/d, Müs.1/6, G.141/5
 'âşıklardan G.229/6
 'âşıkları G.148/3
 'âşıklarız K.4/34
 'âşıklık G.16/5
 âşikâr Md.2.2/b, Mr.4.2/c, G.143/2
 âşikârâ K.2/7, 2/18
 âşinâ T.6.5/a, 7.3/b, G.220/1
 âşinâlardan T.7.2/d
 âşinâyâ G.93/1
 âşinâ-yı sırr-ı çeşm-i mest-i yârem G.17/3
 âşinâyız Md.3.1/b
 'aşk Msm.1/1, 2/4, Md.6.4/a, 8.2/b, T.6.1/d, G.4/2, 5/1, 5/7, 11/1, 32/6, 69/4, 88/3, 133/7, 135/2, 143/3, 145/6, 155/5, 168/5, 188/6, 201/5, 204/8, 218/5, 227/6
 'aşka Md.1.3/a, G.248/8
 âşkârâdır G.172/4
 'aşkda G.32/4
 'aşkdan G.158/3, 260/5
 'aşkdır G.32/6
 'aşkı G.86/5
 'aşk-ı bütân G.278/2
 'aşk-ı cânân G.245/6
 'aşk-ı dil-berdir Mr.4.2/b, G.196/5
 'aşk-ı Hudâ'dan G.159/4
 'aşkın Md.8.5/a, T.6.2/d, G.52/2, 86/5, 99/3, 135/7, 141/7, 142/1, 154/2, 221/3, 227/7, 246/1
 'aşkına K.2/9, 2/12, Msm.5/6, Mt.5/a, 5/b, 5/c, 5/ç, 5/d, 5/e, 5/f, Mb.9/a, 9/b, 9/c, 9/ç, 9/d, Md.1.2/ç, 2.3/ç, 2.5/ç, 2.6/c, 5.4/ç, 10.5/b, Mr.3.3/a, T.1.4/a, 1.4/b, 1.4/c, 1.4/ç, 2.11/a, 2.11/b, 2.11/c, 2.11/ç, G.284/3
 'aşkından G.29/2, 32/3
 'aşkınla G.43/1, 44/7, 142/7, 190/3, 253/1
 'aşk-ı pâk G.286/6
 'aşk-ı pâkin G.221/3
 'aşkıyla G.108/1, 129/1, 258/1, Müs.3/4
 'aşk-ı zâhir G.82/4
 'aşkla G.193/3, 251/6
 âşüb G.33/2, 34/4, 101/5, 105/4
 âşüb-ı devrân G.260/1
 aşûrâ Md.5.7/b
 âşüfte Md.6.2/b, G.13/2
 âşüftegân-ı müstemendiz Mh.1.1/c
 âşüfte-hâl Mr.2.4/b, G.148/3, 190/3, 196/4
 âşüfte-hâlem G.211/2
 âşüfte-hâl-i dost G.42/6
 âşüfte-i ân G.57/3
 at Md.9.8/b
 'atâ K.3/13, 4/9, Md.2.1/c, 3.5/b, G.79/4
 'atâmız G.84/7
 'atâya Msm.5/3
 'atâ-yı âferi nişdir T.7.5/ç, G.182/3
 âteş G.89/2
 âteş-efrûz Mr.1.1/b
 âteş-fürûz-ı hirmen-i ehl-i niyâz G.116/1
 âteş-i 'aşk G.50/6
 âteş-i 'aşka G.62/6, 188/4, 189/2
 âteş-i 'aşkın T.5.1/ç, 5.4/ç, G.110/4
 âteş-i 'aşkınla G.232/1
 âteş-i dil G.89/9
 âteş-i dil-sûz-ı hecri G.245/4
 âteş-i fırkat Md.6.5/c
 âteş-i gam G.126/1
 âteş-i gayret Md.10.6/b, G.54/6
 âteş-i hasretle G.97/2
 âteş-i hecrinle Md.8.1/d, 8.2/d, 8.3/d, 8.4/d, 8.5/d
 âteşin T.6.2/d
 âteşinden G.227/6
 âteşine Msm.2/4, G.107/1
 âteş-i peyker-güdâz-ı hecr G.29/4
 âteş-i süzâna Md.9.4/c
 âteş-iyle G.202/4
 âteşlere Md.6.3/a, G.13/5, 27/2, 81/2, 213/3
 âtıf T.8.1/a
 atma Müs.2/3
 âvâre G.180/1, 240/3
 âvâredir G.190/3
 âvâre-i bî-hânümân G.147/1
 âvâz T.7.1/c, Mr.1.2/b, G.206/5
 âvâze T.4.4/c
 âvâze-i hüsnün G.31/2, 38/2
 âvâz-ı ceres G.138/5
 âvâz-ı kulkul G.198/6
 Avrûpâ'dan G.258/4
 ay Md.8.4/a
 aya Md.1.6/b, G.258/7
 âyâ T.7.1/a
 ayag G.163/2, 166/4, 193/1, 222/5
 ayagın G.218/7
 ayagina G.135/3
 ayagınla Msm.3/3
 ayagıyla G.34/1, 252/2
 ayaklanmaz T.8.4/b
 'ayân Md.1.5/c, 4.5/c, G.43/3, 71/5, 75/3, 75/7, 82/5, 119/4, 135/1, 143/2, 161/4, 171/3
 'ayân ender-ayândır T.9.5/d
 a'yân-ı kesretde
 'ayânız Msm.4/4
 âyât-ı nûr G.151/5
 'ayb-pûş G.244/2
 ayda Md.9.1/c, 9.2/a
 âyend G.240/6
 âyet-i Kur'ân G.143/6
 âyet-i kübrâ K.1/14
 âyet-i mâ zâg G.115/1
 âyet-i Rahmân G.6/4
 âyet-i tenzil-i hüsnün G.249/1
 ayı G.92/3
 ayırma G.153/3, 170/3
 âyine G.56/2
 âyine-i 'âlem-nümâ G.21/5
 âyine-i 'âlem-nümâdır G.197/6
 âyine-i dil G.254/1
 âyine-i dilden Msm.2/2
 âyine-i envâr-ı Hudâ G.69/1
 âyine-i esrâr-ı hakâyık G.174/1
 âyine-i gayb-nümâdır G.110/4
 âyine-i hâtır Md.3.4/c, G.20/5
 âyine-i idrâk G.176/3
 âyine-i ruhsâr-ı şeyh G.66/1
 âyine-i vech-i Kerîm Mb.5/b
 âyine-i kalbe Mt.7/b, G.8/2
 âyineni Md.1.2/a
 âyinesi G.251/9
 âyinesin G.62/4, 92/5, 184/7
 âyinesini G.83/2
 âyineyiz Mh.2.4/c
 âyîn-i dil-berlikde G.171/4
 âyinin G.180/4
 'ayne'l-yakîn K.4/9, Md.5.3/ç
 'ayn-ı atâsm G.274/7
 'ayn-ı dermân G.175/2, 176/4
 'ayn-ı gül-âbest G.56/4
 'ayn-ı habâba Msm.3/4
 'ayn-ı hayât Mh.4.5/b
 'ayn-ı Hızr G.10/3
 'ayn-ı Hızr'dan G.21/3
 'ayn-ı ibretle Tr.16
 'ayn-ı inâyetdir G.5/2
 'ayn-ı kerem Ms.3/d
 'ayn-ı şefkatdir G.87/2
 'ayn-ı şefkatle G.214/13
 'aynü'l-hayât G.142/4
 'aynü'l-hayâtdır G.42/3
 ayrılma G.237/7
 ayru G.206/2, 242/5
 ayrusun T.7.5/a
 az Mh.7.4/b, G.116/6
 'azâb G.96/4
 'azâbından G.227/6
 âzâd K.4/39, Ms.6/a, Md.9.11/ç, G.34/2, 144/5, 170/4, 187/5, 205/2, 248/3, 294/2
 âzâde Mh.1.1/b, G.87/3, 132/3, 137/2, 252/1, 287/4
 âzâde-dil G.112/5, 127/2
 âzâdeliği G.204/4
 âzâdelik G.233/4, 248/2
 âzâdem G.88/5
 âzâde-serlik N.5/1
 âzâdı T.9.2/b
 a'zam-ı esmâ-yı zât-ı pâk-i âlî G.1/4
 a'zam-ı deryâna Mb.5/c
 âzâr G.74/6, 118/4
 azheri Mb.5/ç

- Azîm G.1/4
 ‘âzim-i Huld-ı berîn K.4/16
 ‘âzim-i sahn-ı çemenzâr G.193/1
 ‘azîz G.144/2, 205/6, 248/1, 251/1
 ‘azîzân Mt.6/c, Md.3.7/e, 4.2/c, Mh.1.2/b, G.90/7, 202/7
 ‘azîzâna G.123/4
 ‘azîze G.173/7
 ‘azîzim G.221/6
 ‘azîz-i Mısr-ı dil-germî-i bâzârın G.179/4
 ‘azîz-i Mısr-ı lutf T.4.1/a
 ‘azm Md.5.1/e, 5.2/e, 5.3/e, 5.4/e, 5.5/e, 5.6/e, 5.7/e, Mr.3.5/c, G.221/1, 250/3
 ‘azm-i bağ G.55/1
 ‘azm-i Bağdâd G.50/4
 ‘azm-i büstân G.195/3
 ‘azm-i hâne-i hammâr G.34/3
 ‘azm-i küy-ı dildâr G.102/4
 ‘azm-i küy-ı dil-rübâ G.91/3
 ‘azm-i râh G.234/3
 ‘azm-i râh-ı Ka’be-i maksûdda G.125/5
 ‘azm-i sefer G.276/1
 ‘azm-i vatan G.182/3
 âzürde G.221/2
 âzürde-hâtır G.233/6
 âzürde-hâtırsın T.7.3/ç
B
 bâb-ı a’lâsında Md.5.2/b
 bâb-ı ‘atâdan G.68/7
 bâb-ı cevri Mr.3.2/ç
 bâb-ı cevri G.17/1
 bâb-ı dergâhında Md.2.7/b
 bâb-ı feyz-i dost G.189/5
 bâb-ı hân-ı vuslat Md.1.3/ç
 bâb-ı hikmet K.2/12
 bâb-ı ihsâna G.203/7
 bâb-ı ilme K.2/11
 bâb-ı kereminden G.26/1
 bâb-ı lutf G.76/4
 bâb-ı lutfuna G.28/7
 bâb-ı lutfundan Md.2.1/c, G.36/9
 bâb-ı mültecâ Mt.2/c
 bâbına G.50/5
 bâbında G.62/3
 bâbını G.69/3
 bâb-ı pîre G.188/7
 bâb-ı tarîk-i pîr-i pîrân-gavsü’l-a’zamdan N.5/2
 bâb-ı tevekkülde Md.3.7/c
 bâb-ı ümîde Md.9.7/ç
 bâ-çesm-i eşk-bâr G.117/4
 bād Mh.1.6/b, 6.5/a, G.89/2
 bād-âbâd G.74/2
 bādâm G.253/4
 bādâm-ı çeşminden G.102/2
 bāde Msm.1/1, G.148/6, 149/4, 222/5
 bādeden G.225/7
 bāde-i ‘aşkın G.18/6
 bāde-i bî-reng-i sâf G.168/2
 bāde-i gül-gûn G.238/3
 bāde-i ‘irfân G.230/6
 bāde-i nâbı G.204/6
 bāde-i tâb G.34/1
 bāde-nûş G.144/1
 bāde-nûş-ı bezm-i irfân Mr.4.1/ç
 bāde-perestân G.238/3
 ba‘dezin G.222/7, 256/6, 256/9
 bâd-ı sabâ G.105/4
 bâd-ı sabâdan G.163/3
 bâd-ı sabâya G.224/4
 bâdi-i inzâl-i rahmet G.143/5
 bâdi-i kesb-i rızâ-yı âferînişdir T.7.5/b
 bâdi-i râhım G.114/1
 bâ-dil-rübâ G.24/7
 bâğ Mt.3/b, Mr.1.4/a, G.89/9, 222/1, 222/7
 bâğbân G.20/4, 89/9
 bâğ-ı G.195/4
 bâğ-ı behiştî G.265/3
 bâğ-ı behiştin G.129/5
 bâğ-ı Cennet’dir G.87/5
 bâğ-ı cihân G.107/4
 bâğ-ı cinânda G.122/4
 bâğ-ı cinânı G.150/3
 bâğ-ı cinânımdır G.91/7
 bâğ-ı dehr Mr.2.2/ç
 bâğ-ı dile G.69/6
 bâğ-ı dilin Mûs.2/5
 bâğ-ı Firdevs G.43/10
 bâğ-ı hüsnî G.270/5
 bâğ-ı hüsnîde T.8.5/ç, G.98/3
 bâğ-ı İrem G.213/7
 bâğına G.228/4
 bâğ-ı na’îm G.241/8
 bâğında G.20/4, 73/1, 179/2, 257/4
 bâğ-ı Rıdvân’a G.249/6
 bâğ-ı Rıdvân’ım G.203/4
 bâğ-ı safâda G.281/2
 bağışlar G.39/3
 bâğ-ı vahdet G.136/2
 Bağdâd K.4/24
 bağladı G.205/7
 bağladum T.5.2/b
 bağlu Mh.2.1/a, 2.1/b, 2.1/c, 2.1/ç, 2.1/d, 2.2/ç, 2.2/d, 2.3/ç, 2.3/d, 2.4/ç, 2.4/d, 2.5/ç, 2.5/d, 2.6/ç, 2.6/d, 2.7/ç, 2.7/d
 bağı G.222/2, 256/2
 bağırm Md.7.4/b, G.36/4, 97/5, 185/4, 203/6
 bağırmı Md.6.5/c, G.96/1
 bağırmızı G.205/3
 bağırn G.234/5
 bağırna Md.9.4/b
 bağırnı Md.9.4/a, Ş.6/c, G.100/2
 bahâr Msm.2/1, Ş.1/a, G.55/1, 74/4, 135/4, 192/1, 194/7, 222/1
 bahârın G.105/6
 bâ-hâtır-ı şikeste G.117/4
 Bahâü’d-dîn Mh.4.1/d, 4.2/d, 4.3/d, 4.4/d, 4.5/d, 4.6/d, 4.7/d, G.64/7
 Bahâü’l-hakk Mt.1/h, 2/h, 3/h, 4/h, 5/h, 6/h, 7/h, Md.4.1/e, 4.2/e, 4.3/e, 4.4/e, 4.5/e, 4.6/e, 4.7/e
 bahr K.3/21, G.155/4, 167/4
 bahra G.74/2
 bahr-ı bî-pâyândır G.188/5
 bahr-ı cem‘u’l-cem’e T.6.2/b
 bahr-ı dalâletde K.1/4
 bahr-ı feyz-i Rahmân’a G.247/3
 bahr-ı hakikat K.3/11
 bahr-ı hakikatden G.10/2
 bahr-ı hûn G.229/3
 bahr-ı ma’nâya G.143/4
 bahr-ı muhît-i a’zamı G.122/3
 bahrına T.8.7/d, G.288/7
 bahr-ı zulmetde G.244/4
 bahş Mh.3.6/b, Mûs.2/4, G.46/7, 48/3, 69/2, 69/6, 104/2
 bahşid G.151/2
 bahtım G.131/2, 234/2
 baht-ı nâ-fercâm G.235/5
 baht-ı pâk-i peygamber K.1/21
 baht-ı siyâh G.210/2, 245/2
 baht-ı vâj-gündan G.236/1
 baht-ı yâr Md.6.2/ç
 ba’id K.3/16, 4/19, Md.3.3/c
 bâ’is T.2.1/b, G.39/4, 58/1, 58/2, 58/3, 58/4, 58/5, 58/6, 58/7, 59/1, 59/2, 59/3, 59/4, 59/5, 59/6, 59/7, 93/7, 229/6
 bâ’is-i feryâd G.215/7
 bâ’is-i îcâd-ı bidâyetle G.47/1
 bâ’is-i ihyâ-yı dîn G.214/1
 bâ’is-i ihyâ-yı dindir K.2/22
 bâ’is-i mevtim G.236/3
 bâ’is-i ref’-i derecât G.48/1
 bâ’is-i sevdâ G.16/3
 bak G.12/4, 36/2, 66/4
 bâk G.77/3, 176/5
 bâ-kadd-i dü-tâ Mt.7/f
 bakan Mr.2.5/a
 bakar G.251/5
 bakarken Md.7.3/a
 bakdı Md.9.4/ç
 bakdıkça Md.7.2/c, T.5.1/a, G.217/1
 bâkdir G.186/5
 bâkem G.57/4
 bakınca G.54/6, 74/5
 Bâkir K.1/23, Msm.5/3, Mt.5/ç, Mb.10/a, Md.2.4/c, 5.3/b, G.11/8, 123/6, 172/2, 247/6
 Bâkir’a K.3/18
 bâkî G.114/7, 195/1
 bakmada Msm.2/4
 bakmadım G.261/1
 bakmam G.107/2, 107/4
 bakmaz G.248/8
 bakmazdı G.156/4
 bakmıyor G.39/2
 bakup G.53/6, 257/1
 bâl G.190/7, 191/3
 bâlâ G.80/2, 143/5, 155/4

- bâlâya Md.1.6/c, T.3.5/d
bâlna Md.6.2/ç
bâlin-i bîmârânına G.29/6
bana K.1/4, Md.7.2/c, 10.4/c, Mh.4.3/a, Mr.4.2/b, G.2/6, 3/1, 3/2, 3/3, 3/4, 3/5, 4/1, 4/2, 4/3, 4/4, 4/5, 4/6, 4/7, 15/1, 15/2, 15/3, 15/4, 15/5, 15/6, 15/7, 16/1, 16/2, 16/3, 16/4, 16/5, 16/6, 16/7, 17/1, 17/2, 17/3, 17/4, 17/5, 33/3, 36/6, 43/9, 44/5, 52/1, 52/3, 61/3, 61/4, 78/1, 87/2, 89/7, 97/2, 103/3, 103/5, 104/3, 109/4, 109/5, 114/3, 114/4, 136/2, 147/4, 166/5, 167/6, 185/3, 199/2, 209/3, 210/4, 210/5, 212/3, 214/12, 220/1, 221/3, 222/4, 223/3, 225/6, 226/5, 228/7, 229/5, 231/8, 236/1, 236/7, 244/2, 244/4, 244/5
bâ-Nakî G.172/3
bâ-nasîb G.1/5
bâr Md.3.3/a, G.81/2, 90/2, 151/4, 194/5, 196/5, 241/3, 241/7
bâr-ı dil G.196/5
bâr-ı elem G.213/2
bâr-ı gam G.286/2
bâr-ı gamdan G.229/7
bâr-ı gamı Mûs.1/5
bâr-ı gam-ı hecrinle G.243/5
bâr-ı gamından G.208/2
bâr-ı günâh G.244/2
bâr-ı ma'âsîden Mb.11/a
bârimız Ms.4/c
bâr-ı minnet G.236/5
bâr-ı la'net K.4/19
bârî Mh.5.5/d, 7.4/b, G.190/4, 192/3, 222/5
bârverlikde G.237/3, 253/3
basdı K.3/25
basîret Md.3.5/a
basîretle G.119/4
basup Md.7.6/ç
baş Ş.2/a, G.48/2, G.207/5
bâşed G.118/6
başı T.6.3/a
başım G.110/1
başıma Mh.5.7/d, G.36/2
başımın G.3/2
başımı G.147/2, 166/2, 208/7
başımız Mh.2.1/a, 2.1/b, 2.1/c, 2.1/ç, 2.1/d, 2.2/ç, 2.2/d, 2.3/ç, 2.3/d, 2.4/ç, 2.4/d, 2.5/ç, 2.5/d, 2.6/ç, 2.6/d, 2.7/ç, 2.7/d, G.247/7
başımızı G.204/7, 205/3
başın Md.7.1/d, Mh.7.5/c, Mr.3.1/ç, G.205/6, 256/5, 261/7
başına G.28/3, 93/5, 180/6, 251/6
başınçün Msm.3/3, G.36/11, 111/2, 166/4, 195/5, 203/2, 218/7, 230/3, 231/11
başında Mr.2.4/ç, G.198/7
başlayup G.219/3
başka G.59/7, 237/6
bâtın K.2/11, T.2.4/a, 6.4/c, G.71/3, 82/4, 141/3
bâtında Md.5.2/ç, G.162/2, 172/1
bâtındadır K.3/2, G.215/4
bâtının K.4/10, Mh.6.3/d, G.72/4
bâtının T.2.9/d
bây Msm.2/5
Bâyezîd Mt.5/c
bâ-yı bismi'llâh K.2/7, G.6/2
bâ-yı bismi'llâhdır T.2.2/ç
bâ-yı bismi'llâhı Md.1.1/ç
bâz Mh.8.4/b, Mr.3.2/ç, G.17/1, 69/3, 116/4, 134/4
bâzâ G.56/6, 239/1
bâzârda G.173/6
bâzâr-ı melâmet G.207/6
bâzâr-ı melâmetde Md.7.5/b, G.27/3
bâzâr-ı melâmetden G.242/2
bâzârimız Ms.4/d
bâzdır Mh.3.7/c, G.67/5, 189/5
bâz-geçit Ms.3/d, 124/6
be-'aşk-ı tu G.117/1
be-cânet G.118/4
be-çeşm-i zümre-i 'uşşâk G.151/3
bed Md.2.1/c, Mh.6.2/b, T.4.5/a, 8.6/a, G.30/6, 68/3, 76/2, 133/6, 157/4
be-dâmen-i pirân G.23/5
bedden G.52/2, 129/4
bedel G.186/2, 194/5
bedem K.1/6, 3/23, Mh.3.5/c, G.68/3
bedenden G.15/7
bedenim G.107/2, 206/1
be-dergâhet G.117/4
be-devret G.118/6
bed-hâhına G.214/10
bed-hâlem G.89/3
be-dîde-i hûn-bâr-ı mâ G.240/7
be-dil-sâfî G.22/4
bed-meniş Mr.3.3/ç
bed-nâm G.27/3, 127/3
bed-pîşe G.26/5
bed-rev Mh.4.1/c
bed-ter G.43/10
bed-terem Mb.2/d, Md.2.6/ç, T.2.10/ç
bed-terîn-i bed Mh.3.2/c
bed-terîn-i cümle-mahlûkum K.1/6
bed-tınyete G.66/3
be-dûş G.145/1
be-dü-'âlem G.77/2
be-fakîrân G.77/2
be-güftend G.240/9
be-gürûh-ı cânib-i 'uşşâk G.152/2
b'egzeşt G.239/3, 239/4
be-hakk-ı Ahmed G.117/7
be-Hâmi-i garîb G.77/7
be-hiyâl-i leb-i mey-gün-ı tu G.56/5
behişt G.128/3
behişt-âbâd G.212/4
behişt-i câvidân-ı 'âşıkân G.214/7
behişt-i 'irfana G.153/5
behişt-i vasla G.185/6
be-hîz G.176/6
behre Md.1.3/ç
behre-yâb Mr.3.3/b, G.29/3, 36/5, 97/7, 214/11
behre-yâb-ı hân-ı lutf-ı evliyâyız G.123/8
be-hûn-âb-ı ciger G.151/4
bekâ G.62/1, 248/7
bekâ-bi'llâhdır G.82/3
be-kâm Mh.6.7/a, G.111/2, 126/6, 150/2, 204/7, 205/6, 210/3, 223/4, Mûs.3/5
be-kâm-ı dil G.22/1, 22/7, 151/7
be-kâm-ı hod G.118/2
bekâya Msm.5/1, G.159/1
bekâyı Mh.1.7/b, G.75/6
be-kef G.167/2
be-kon G.239/2
belâ Mh.3.2/a, T.8.6/b, G.14/3, 19/3, 50/3, 109/3, 159/3, 235/1
belâdan G.153/1, 159/3
belâdır Mûs.3/3, G.248/2
belâ-engîz-i tûfân-ı sirîşk-i çeşm-i giryânın G.183/7
belâ-keş G.42/6
belâlar G.185/1
belâlardan K.4/27, G.9/6
belâya Mb.11/b, T.5.3/ç, G.241/2
belâ-yı 'aşk G.128/3
belâ-yı 'aşka G.4/5
belâ-yı hecri G.210/7
be-maksûdeş G.239/6
be-merkez-i hod G.240/7
ben K.1/6, 3/23, Mt.2/e, 4/ç, Mb.3/d, 8/a, Md.2.2/ç, 7.1/ç, 7.2/b, 8.3/ç, 10.1/a, Mh.3.3/a, 3.5/c, 4.3/c, 5.3/c, 5.4/c, 6.6/d, T.2.10/a, 2.10/b, 8.6/c, Mr.3.1/c, 4.3/a, 4.5/b, G.14/2, 14/3, 15/4, 17/1, 25/1, 29/3, 29/5, 36/5, 36/10, 61/1, 68/3, 70/6, 79/3, 81/6, 131/6, 179/2, 180/1, 183/5, 187/4, 190/2, 190/3, 201/5, 207/4, 207/6, 213/2, 213/7, 214/11, 230/3, 242/6, 243/6, 251/6, 253/1, 256/7, 256/8, 262/5, 268/3, 270/7, 275/6, 286/6, Mûs.1/3, Tr.4, 11, 12
be-nâ-hak G.152/4
bend Mr.4.4/b, G.191/6, 223/4
bende K.1/5, Mb.2/d, 11/c, T.6.3/c, 259/3
bende (kul, köle) K.2/4, T.6.3/c, 9.2/b, G.5/3, 165/6, 247/2
bende-i dirîn-i devlet-ı hâmmam G.211/5
bende-i fermân Mh.9.1/b
bende-i fermân-ber-i Âl-i abâyız Md.3.1/e, G.123/9
bende-i fermân-berin G.140/2
bende-i isnâ aşer K.3/10
bende-i mâ Mh.2.4/b

- bende-i nâ-çiz G.283/1
 bende-i pîr-i harâbât G.199/5
 bende-i pîr-i mugân G.230/6
 bende-i pîr-i mugânım G.207/7
 bende-i şâh-ı şchîd-i Kerbelâ T.1.4/d
 benden Md.10.5/ç, G.4/2, 36/3, 88/3, 114/4, 207/3
 bendeni G.2/8
 bendeye G.244/6
 bend-i râh-ı şu'le G.103/5
 bend-i ta'allukdan G.166/5
 bendiz Mh.1.1/a
 benem Mb.7/d, G.221/4
 beni Mt.4/c
 beni K.1/5, Mt.4/a, 4/b, 4/c, 4/ç, 4/d, 4/e, 4/f, 7/c, Mb.9/a, Md.2.3/ç, 2.6/ç, 6.5/b, 7.3/b, 7.5/b, 10.4/b, 10.6/b, Mh.4.1/ç, 4.2/ç, 4.3/b, 4.3/ç, 4.4/ç, 4.5/ç, 4.6/b, 4.6/ç, 4.7/ç, 5.2/b, 5.2/d, Mr.4.1/a, 4.1/b, 4.1/ç, 4.2/ç, 4.3/c, 4.3/ç, 4.4/ç, 4.5/ç, G.2/4, 2/5, 4/2, 9/6, 25/2, 26/3, 30/3, 30/5, 36/9, 37/5, 54/6, 59/6, 70/2, 70/5, 88/3, 88/5, 91/5, 91/6, 100/5, 111/1, 114/5, 120/7, 147/1, 148/5, 149/8, 153/1, 153/3, 153/4, 158/1, 166/2, 178/5, 183/3, 185/1, 185/6, 190/6, 191/1, 194/3, 197/3, 200/3, 200/4, 202/3, 203/2, 206/4, 207/3, 207/4, 211/4, 211/5, 217/5, 225/4, 229/2, 234/1, 241/2, 242/1, 242/7, 260/5, 261/5, 265/6, 278/2, 279/1, 283/1, 283/2, 283/3, 283/4, 283/5, 283/6, 284/1, 284/2, 284/3, 284/4, 284/5, 285/1, 285/2, 285/3, 285/4, 285/5, 285/6, 285/7, 286/1, 286/2, 286/3, 286/4, 286/5, 286/6, 286/7, 287/1, 287/2, 287/3, 287/4, 287/5, 290/3, 290/4, 291/1, 291/2, 292/6, Tr.1
 benim Md.6.2/d, 6.3/d, Mh.3.2/c, T.4.2/ç, 7.1/a, G.20/1, 27/1, 76/3, 78/5, 91/6, 99/6, 163/4, 202/2, 206/6, 212/1, 212/2, 212/3, 212/4, 212/5, 212/6, 212/7, 242/5, 252/1, 293/4
 be-nişînem G.151/7
 benzer Msm.3/4, G.194/6
 benzetmek G.115/5
 be-pehlûyeş G.151/7
 be-pişet G.57/5
 ber-âsitânet G.239/6
 ber-âşik G.118/4
 ber-âşik-ı sitem-keş-i bîmâr-ı hûşterest G.240/8
 Berât G.45/4, 48/6
 ber-bâd G.50/6
 ber-bî-kesân G.239/2
 ber-dâr Md.6.7/ç, Mr.1.3/a, G.55/2, 85/1, 111/6, 182/4, 206/4, 219/5, 262/2
 berden G.155/4
 ber-dil G.24/2
 ber-düş G.14/7, 180/6
 ber-düşam G.207/1
 ber-düşet G.118/3
 berg-i gülden T.4.4/a, 8.2/ç, G.73/5, 231/10
 berg-i gülzâr-ı cinândır T.9.1/ç
 ber-güşam G.207/4
 ber-hâl-i âşikân G.41/6
 beri K.3/21
 berî K.3/1, Md.1.8/ç
 berk-i âh G.182/2
 berk-i âhımdan G.163/5
 berk-i âh-ı süzânım G.203/8
 ber-nümündür G.60/3
 berr G.167/4
 ber-şi'r-i pâk-i dil-keş-i Hâmî G.240/9
 ber-ter G.80/5
 be-ruh-i mâh-ı tu G.56/2
 berü Müs.1/2, G.223/7, 224/7
 ber-yâd-ı temâşâ-yı ruhet G.57/6
 berzah-ı câmiden Md.9.11/ç
 berzah-ı havf G.81/3, 153/5
 berzah-ı ümmîd Mh.1.5/a
 berzahları G.49/7
 ber-zemîn G.240/2
 besâ G.152/3
 besdir K.2/29, Md.4.2/ç, G.173/6
 be-serî G.77/5
 be-ser-nihâde G.239/5
 beste G.63/4
 beste-dil G.163/7
 beste-i derd Md.10.6/c
 beste-i kâkül-i Leylâ G.13/3
 beste-i kayd-ı hevâdır G.188/3
 beste-i turre-i zülf-i siyeh-i 'anber-fâm G.204/4
 beste-i zencîr-i sivâ G.8/6
 beste-leb Ş.4/b
 beste-saf G.167/3
 beşer G.246/5
 beşer-i âfâk G.6/3
 beşersin G.218/3
 be'snid G.240/3
 beter Md.10.5/ç, Ş.5/b
 be-ümid-i visâl-i tu G.240/6
 beyâbân-ı 'ademde G.236/5
 beyâbân-ı Necef'de G.50/5
 beyân G.135/1, 245/3
 be-yek G.152/4
 beyn-i berzah-ı havf G.62/3
 beyninde G.83/5
 beyt Md.5.5/c
 beyti G.44/1
 beyt-i çeşmim G.221/2
 beyt-i dil Mh.2.2/a
 beyt-i dilde G.3/5, 114/2, 212/1
 beyt-i dil-i rûşen T.9.3/a
 beyt-i harâbın G.90/3
 beyt-i kalbî G.291/3
 beyt-i ma'mûr Ms.4/ç, G.90/3, 127/1
 beyt-i ma'mûr-ı dil G.121/6, 188/4
 beyt-i ma'mûr-ı dil-i hubb-ı sivâdan T.3.2/b
 beyt-i mihnetle Mh.6.2/ç
 beyt-i münevver Mb.8/c
 beyt-i Samed G.94/3
 Beytü'llâh Ms.1/c, G.140/7
 beytü'l-ahzâna G.249/5
 Beytü'l-Harem Ms.3/c
 beytü'l-hazende G.89/7
 beytü'l-hazendir G.230/4
 beytü'l-hazenim G.206/3
 beytü'l-ma'mûr G.48/4
 beytü's-sanem G.94/3
 beyzeves G.173/4
 bezenmiş Ş.2/a
 bezimde G.227/5
 bezl Mh.1.4/a, T.9.2/ç, G.231/9
 bezl-i pür-cûd G.82/2
 bezm G.146/4, 195/1
 bezme G.12/5, 34/1, 51/1
 bezmghehd G.35/2, 154/2
 bezm-i âb Ş.3/c, G.177/3
 bezm-i âba G.219/2
 bezm-i ağyâra G.166/1
 bezm-i ahhâbî G.292/1
 bezm-i ezelde G.43/2, 173/1
 bezm-i 'irfân G.262/7
 bezm-i 'irfâna G.32/5
 bezm-i meyde T.5.2/ç
 bezm-i meye Mh.5.5/b, G.53/2
 bezm-i meyi G.54/5
 bezm-i mey-i rindâna G.95/4
 bezminde G.30/4
 bezmindeki Mh.2.1/a
 bezmine Md.7.7/ç
 bezm-i rindâna G.250/4
 bezm-i sahbâda G.146/2
 bezm-i vahdet G.100/2, 133/2, 196/1
 bezm-i vahdetde G.278/1
 bezm-i vahdete G.189/7
 bezm-i visâlin G.29/7
 bırak G.62/3
 bırakdı Md.9.4/c
 bırakdın Md.7.5/c
 bırakma G.192/2, G.243/7
 bırakmış G.148/5
 bî-'ad G.254/5
 bî-'aded G.244/5
 bî-'aşk G.135/7
 bî-bâkâne G.209/3
 bî-basarlar G.66/6
 bî-basarlardır G.84/6
 bî-bedel G.2/3, 5/6
 bî-bedeldir Mr.1.3/c
 bî-behre Mr.4.5/b, G.233/7
 bî-câm G.108/1
 bî-çâre Müs.1/2, G.236/6
 bî-çâreye G.7/7, 170/7

- bî-çeşm-i cânımdır G.91/2
 bî-dâd Md.6.4/a, Mh.5.6/c, G.73/6,
 116/6, 128/4, 129/2, 131/4, 243/5
 bî-dâdı G.271/7
 bî-dâdını G.110/6
 bî-dâdlarla G.51/2
 bidâr Md.3.3/ç, G. 256/1
 bî-def G.144/4
 bî-delîl G.189/1
 bî-derdler G.242/5
 bî-devâ T.1.5/d
 bî-dili G.148/2
 bî-dîn K.3/15, Md.3.3/b
 bî-dost G.135/4
 bî-gâh G.246/2
 bî-gam Md.9.1/d, 9.2/d, 9.3/d, 9.4/d,
 9.5/d, 9.6/d, 9.7/d, 9.8/d, 9.9/d,
 9.10/d, 9.11/d
 bigâne T.7.2/d, G.93/1
 bigânedan G.220/1
 bigâneler G.84/5
 bî-gümân G.133/3
 bî-haber Mh.6.3/c, G.85/3, 188/1
 bî-haberdir G.86/4, 189/3
 bî-habersin G.96/5, 218/6
 bî-habersiz K.2/25
 bî-hadd Ms.5/b, G.46/6, 102/5, 114/6,
 258/1
 bi-hakk-ı Âdem K.1/8
 bi-hakk-ı âl K.1/19
 bi-hakk-ı âl-i pâk-ı tâhirin Md.3.6/a
 bi-hakk-ı cennet K.1/26
 bi-hakk-ı cümle-ashâbı K.1/19
 bi-hakk-ı cümle-i peygamberân K.1/12
 bi-hakk-ı çâr-yârı K.1/19
 bi-hakk-ı duhter-i firûz K.1/21
 bi-hakk-ı hâmilân K.1/26
 bi-hakk-ı Hazret-i Eyyûb K.1/11
 bi-hakk-ı Hazret-i Hızır K.1/12
 bi-hakk-ı Hazret-i Hûd K.1/10
 bi-hakk-ı Hazret-i İshâk K.1/9
 bi-hakk-ı Ka'be-i 'ulyâ K.1/27
 bi-hakk-ı kâmilân K.1/25
 bi-hakk-ı kurretü'l-'ayn-ı nebî K.1/22
 bi-haqq-ı Mehdi-i sâhib-livâ K.1/24
 bi-hakk-ı Müsi-i Kâzım Rızâ K.1/23
 bi-hakk-ı Nûh K.1/9
 bi-hakk-ı nûr-ı pâk-i enbiyâ' K.1/25
 bi-hakk-ı nûr-ı Tevrât K.1/27
 bi-hakk-ı Resûl Mh.4.6/c
 bi-hakk-ı server-i evlâd-ı âdem K.1/13
 bi-hakk-ı Sidre-i tûbâ K.1/26
 bi-hakk-ı Şâh Takî K.1/24
 bi-hakk-ı şâh Zeynü'l-'âbidin K.1/23
 bi-hakk-ı Şit K.1/9
 bi-hakk-ı yâr-ı gârî K.1/20
 bi-hakk-ı Yûsuf K.1/10
 bi-hakk-ı Yûşa' K.1/11
 bi-hakk-ı zâhir K.1/27
 bi-hakk-ı zümre-i isnâ aşer Md.3.6/b
 bihamdi'llâh Md.4.6/a, Mh.1.3/a, 8.4/b,
 G.88/5, 121/5, 124/1, 152/5, 172/5, 176/3, 201/3, 236/4,
 260/7, 290/5, 291/5
 bihbûd G.76/3
 bî-hemtâ G.114/7
 bî-hemtâsın G.68/1
 bî-hemtâya G.156/1
 bî-hesâb K.4/18, G.35/5, 185/4
 bî-hıred G.17/4
 bî-hicâb G.37/2, 179/7, 214/9
 bihter K.2/19
 bî-hûde G.87/4, 91/4, 94/5, 174/2
 bî-hûdedir G.138/5, 215/7
 bî-îmân Md.2.3/b
 bî-iştibâh G.188/4, 234/3, 245/5
 bî-kâr G.90/2, 196/5
 bî-kârânız Ms.4/c
 bî-karâr G.154/2
 bî-kem G.121/6
 bî-kes G.9/6, 29/3, 30/7, 76/4, 138/7,
 170/7, 176/7
 bî-kesem Mt.2/c, Mb.11/ç, Mh.3.1/a,
 G.2/2, 273/6, 279/5
 bî-kibr K.4/31
 bi-küllî G.193/5
 bil Ms.1/a, Md.1.1/a, 1.1/b, 1.1/c, 1.1/ç,
 1.1/d, 1.1/e, 1.2/d, 1.2/e, 1.3/d,
 1.3/e, 1.4/a, 1.4/d, 1.4/e, 1.5/d,
 1.5/e, 1.6/d, 1.6/e, 1.7/d, 1.7/e,
 1.8/b, 1.8/d, 1.8/e, 1.9/d, 1.9/e,
 T.1.1/a, G.33/7, 83/7, 93/7,
 103/2, 127/6, 157/3, 182/7,
 189/1, 237/2, 278/7, N.3/1, 4/1
 bilâd-ı hüsnüni Md.7.7/b
 bilâd-ı Rûm'ı G.258/4
 bilâd-ı tayyib G.44/7
 bi-la'l-i lebin Md.8.5/ç, G.54/4
 bilâ-şâhid T.7.6/ç
 bilâ-şek G.64/6
 bilâ-zann G.43/7
 bildi T.2.7/a, G.176/4
 bildik G.74/2
 bildim G.33/1
 bildirdi G.264/5
 bilen Ms.2/d, T.8.1/ç, G.10/4, 93/6,
 165/2, 248/8
 bileydi G.34/6
 bilindi G.2/7
 bi'llâh K.2/14, Md.5.1/b, T.8.5/c,
 G.50/5, 87/1, 93/1, 94/7, 99/6,
 129/2, 214/4, 223/3, 229/4,
 247/7, 249/6, 256/6, Müs.3/3
 bi'llâhi G.135/6, 213/3, 236/7
 bi'llâhi'l-azim K.2/24
 bilmeden K.2/25, G.84/5, 160/1
 bilmedim Md.10.1/b
 bilmedir G.60/6
 bilmek G.87/5
 bilmekdesin Mh.6.3/ç
 bilmem Mt.4/ç, T.5.2/d, 8.6/ç, Mr.1.2/a,
 G.148/6, 182/4, 210/1, 242/7,
 258/2, 270/3
 bilmen Md.7.2/ç, G.227/4
 bilmese G.255/4
 bilmeyen Md.3.2/b, G.168/4
 bilmez Ms.2/d, Mh.2.4/a, 2.4/b, 2.4/c,
 7.4/a, Mr.4.1/a, 4.1/b, 4.1/ç,
 4.2/ç, 4.3/ç, 4.4/ç, 4.5/ç, G.18/7,
 73/3, 113/4, 133/1, 168/4, 189/3,
 191/4, 202/2, 208/6, 216/5,
 219/6, 220/2, 233/7, 257/2
 bilmezdi T.6.4/ç
 bilmezler G.92/1, 92/2, 92/3, 92/4,
 92/5, 92/6, 92/7
 bilmez misün G. 257/2
 bilmişem G.197/2
 bilse G.17/5
 bilseler G.197/6
 bilsün G.84/6, 85/3, 86/3, 93/6, 197/5,
 281/4
 bilüp Mh.6.6/b, G.32/5, 169/1
 bilür G.66/3, 88/5, 102/3, 132/2, 160/2,
 189/3, 197/5, 243/6, 245/6,
 246/3, 270/4, 281/4, 294/6
 bilürdi G.288/6
 bilürken G.268/2
 bilürler G.242/5
 bilürsin Mh.6.6/ç
 bîm Md.4.3/c, G.4/3
 bî-mâ Ms.2/ç
 bîmâr Mh.3.3/a
 bîmâr-ı gam-ı 'aşk G.213/3
 bî-mâye G.29/3
 bî-meded Mh.3.2/a, G.9/6, 236/6, 244/2
 bî-men G.121/5
 bî-mey G.144/4
 bîmi Mh.1.5/a
 bî-mihr Md.7.5/ç, G.93/2
 bî-misldir G.42/5
 bî-muhâbâ G.73/6, 173/2
 bî-mürüvvet Mr.2.3/ç
 bin K.2/16, Ms.5/c, Md.5.6/b, 6.4/b,
 7.5/c, 8.2/b, 10.2/b, Mh.5.7/d,
 T.2.3/b, 2.8/ç, Mr.2.3/b, G.5/6,
 13/2, 19/3, 31/3, 36/1, 38/3,
 43/11, 51/1, 52/1, 70/2, 73/4,
 73/6, 88/4, 146/2, 150/1, 175/3,
 194/7, 198/4, 204/1, 204/4,
 213/5, 213/6, 238/4, 238/7, 245/2
 binâ-yı 'ahd G.137/3
 binâ-yı aklı G.271/4
 bî-nasib G.29/3
 bî-nazîr T.2.8/c
 binde T.2.5/c
 bî-nevâ Mt.2/c, Md.2.1/d, 2.2/d, 2.3/d,
 2.4/d, 2.5/d, 2.6/d, 2.7/d,
 Mh.3.1/b, 3.4/a
 bî-nevâdır G.52/5
 bî-nevâlardan G.165/1
 bî-nevâyam Mb.11/ç
 bî-nevâyâna G.82/2
 bî-nevâyânız G.271/5
 bint-i Resûl K.4/12
 bintü'l-'ineb G.195/2
 bî-nûr G.31/3

binüp G.81/4, 91/3	250/4, 250/6, 251/4, 251/7,	124/2, 124/3, 124/4, 124/5,
bî-pâ G.168/1	252/1, 254/5, 255/1, 257/6,	124/6, 124/7, 124/8, 124/9,
bî-pâyân K.2/20	257/7, 258/1, 258/2, 258/7,	194/2, 247/5, 247/9, 263/7,
bî-pervâ T.7.1/b, G.207/3, 231/4	259/5, 261/3, 261/7, 266/2,	276/1, 280/4
bî-pervâ-yı 'aşk G.173/1	267/1, 269/5, 270/1, 270/3,	bî-zan Mh.6.1/c
bir K.1/4, 2/21, 3/15, 4/31, Msm.1/3,	270/4, 271/5, 272/5, 273/1,	bizde K.2/26, Ms.3/a
1/4, 1/6, 2/5, 2/6, 3/6, 4/6, 5/6,	275/2, 275/5, 277/4, 280/2,	bizdedir G.189/6
Mt.2/a, 4/a, 7/c, Ms.3/b, 3/e, 5/c,	281/1, 281/3, 282/1, 282/3,	bizden Md.4.2/c, T.1.5/d, G.194/2,
7/c, Mb.2/a, 4/c, Md.1.6/a, 1.6/b,	284/1, 285/1, 286/1, 286/7,	246/1
1.6/c, 1.6/ç, 2.2/ç, 2.5/c, 3.6/e,	287/2, 287/4, 288/2, 288/7,	bize K.2/1, 2/2, 2/3, 2/4, 2/5, 2/6, 2/7,
5.6/b, 6.3/ç, 6.4/e, 7.2/d, 7.3/a,	289/6, 291/3, 292/2, 292/7,	2/8, 2/9, 2/10, 2/11, 2/12, 2/13,
7.3/ç, 7.3/d, 7.7/b, 8.1/d, 8.2/d,	294/5, 294/7, Müs.1/3, 3/1, 3/3,	2/14, 2/15, 2/16, 2/17, 2/18, 2/19,
8.3/d, 8.4/d, 8.5/d, 9.9/b, 10.1/a,	Tr.3, 13, 20, N.2/1, 4/2	2/20, 2/21, 2/22, 2/23, 2/24, 2/25,
10.5/b, 10.7/b, Mh.2.7/a, 3.1/a,	bî-rahm G.148/7, 288/6	2/26, 2/27, 2/28, 2/29, 2/30, 2/31,
3.2/c, 3.3/a, 3.3/b, 3.3/c, 4.3/a,	bî-rahmâne G.14/6, 258/5	4/32, 4/38, Msm.1/1, Ms.3/d, 5/b,
5.4/c, 5.7/a, 6.1/a, 6.5/b, 6.5/c,	bî-rahmdır G.277/2	Md.4.2/a, 4.3/b, 4.3/ç, 4.4/b,
6.6/c, 6.7/d, 7.1/c, T.1.2/a, 1.2/ç,	biraz Mr.2.4/c, G.51/2	4.6/a, 4.6/ç, 4.7/b, Mh.1.6/c,
2.5/c, 2.5/ç, 2.9/c, 3.4/a, 3.7/d,	bir bir G.232/7	1.7/c, 2.7/c, T.1.1/a, 1.1/b, 1.1/c,
6.2/a, 7.4/a, 8.1/a, 8.4/a, 8.6/c,	birdir G.133/6, 197/4, 245/7	1.1/ç, 1.1/d, 1.2/d, 1.3/d, 1.4/d,
8.7/d, Mr.1.2/c, 2.1/c, 2.3/ç,	bî-renc T.2.6/b	1.5/d, G.9/2, 14/7, 33/5, 47/6,
2.4/ç, 2.5/ç, 4.3/a, 4.3/b, G.3/1,	biri K.4/41, G.235/4	48/3, 48/5, 48/7, 54/7, 64/7, 65/5,
3/2, 4/3, 4/4, 4/5, 5/3, 9/3, 9/5,	biridir K.3/11, G.11/6	75/3, 78/6, 78/7, 81/3, 84/3, 84/6,
10/1, 10/2, 12/5, 13/4, 13/5, 15/6,	birisi K.4/30, G.11/5	123/9, 129/5, 131/3, 133/5,
19/4, 20/3, 20/4, 20/6, 20/7, 26/7,	birkaç G.219/2	133/6, 134/2, 170/1, 170/5,
28/6, 28/7, 29/5, 29/7, 30/3, 31/5,	birle Mh.1.5/b, G.184/3	204/8, 205/1, 205/2, 230/6,
32/2, 35/4, 35/6, 36/5, 36/9,	birliğe G.5/4	235/1, 246/3, 246/4, 247/6,
36/10, 36/11, 37/1, 37/3, 37/5,	birün G.22/6, 41/7	247/7, 264/5, 280/1, 292/1,
38/5, 39/5, 42/1, 42/4, 42/6, 47/5,	bî-rüy-i tu G.56/1	294/2, Müs.2/4, 3/4
49/1, 52/4, 62/2, 65/2, 70/6, 75/3,	biryân Md.6.5/c, T.6.3/d, Mr.4.5/ç	bî-zevk G.26/4
76/2, 86/2, 90/3, 90/7, 92/4, 96/2,	bî-sa'âdetde G.251/3	bizi K.2/29, 4/37, Ms.5/ç, Md.3.6/ç,
97/3, 98/2, 99/5, 100/5, 103/4,	bî-sabr G.27/2	4.2/c, Mh.1.1/a, 2.4/a, 2.4/b,
108/1, 108/6, 112/1, 114/1,	bî-sebeb Mr.2.3/b	2.4/c, 5.1/d, Müs.1/2, 2/3, 3/4,
114/2, 114/3, 114/4, 126/6,	bî-ser Md.6.5/b, G.13/3	G.26/1, 26/2, 26/5, 65/2, 74/2,
127/4, 129/1, 129/5, 131/7,	bismi'llâh G.1/1	81/8, 90/2, 90/7, 126/6, 127/3,
132/2, 133/3, 134/5, 136/4,	Bî-sütûn-ı gamda G.98/4	127/4, 133/7, 145/2, 170/3,
137/4, 138/4, 139/7, 140/7,	bîş G.146/1	170/6, 172/5, 204/8, 205/3,
141/2, 141/7, 143/1, 145/4,	bî-şek G.46/3, 47/2, 214/10	219/1, 223/6, 227/6, 246/1,
148/1, 149/1, 149/2, 149/9,	bî-şekk K.3/19, 4/27, Mb.7/ç, Md.3.2/b,	264/4, 277/4, 278/3, 290/7, 294/2
155/5, 156/4, 157/1, 157/2,	3.5/a, 5.7/c, Mr.2.5/a, G.5/1, 8/3,	bizim K.2/31, Ms.4/b, G.90/5, 166/4,
158/4, 159/7, 162/2, 162/4,	11/4, 11/7, 20/7, 244/4	263/5, 264/2, 276/3
162/5, 163/1, 166/3, 170/3,	bî-şühhe Mh.1.7/c, T.8.3/c, 9.2/a, G.7/6,	bizimçündür Mh.1.5/c
171/2, 171/4, 173/7, 174/1,	21/3, 42/3, 58/5, 69/5, 140/7,	biziz Mh.2.1/b, T.1.2/c, G.264/2
174/4, 175/1, 176/6, 178/3,	151/5, 191/7, 234/6, 240/4, 248/5	bizler Mh.2.6/b, T.1.4/ç, 6.3/a
179/2, 179/3, 179/6, 181/4,	bî-tâb Md.8.4/ç, G.95/3	bizlere Ms.3/b, Md.4.2/ç
182/3, 182/7, 184/1, 184/2,	bite Md.6.7/d, 7.6/e	bizleri Md.9.11/ç
184/6, 186/3, 187/1, 187/2,	bî-vefâ T.5.3/a, G.96/1	bizleriz Mh.1.3/c, T.6.1/a, 6.1/b, 6.1/c,
187/3, 187/5, 189/1, 190/3,	biyâ G.240/7	6.1/ç, 6.1/d, 6.2/d, 6.3/d, 6.4/d,
190/4, 191/1, 192/2, 193/2,	bi-yâr G.23/1	6.5/d, G.125/1, 125/2, 125/3,
194/3, 196/4, 190/1, 199/2,	biz K.2/8, 2/20, 2/23, 2/27, 4/34,	125/4, 125/5, 125/6, 125/7
204/2, 204/5, 205/5, 207/4,	Ms.2/a, 2/e, 3/a, 5/a, Md.3.1/a,	bizliğimizden G.133/7
207/5, 210/1, 210/2, 213/5,	3.1/b, 3.1/c, 3.1/ç, 3.1/d, 3.1/e,	bizlikden G.170/3
213/6, 214/12, 217/1, 217/3,	3.2/d, 3.2/e, 3.3/d, 3.3/e, 3.4/d,	bogazdan G.243/2
218/2, 220/2, 220/5, 221/6,	3.4/e, 3.5/ç, 3.5/d, 3.5/e, 3.6/d,	bord G.57/2
222/1, 222/5, 223/3, 223/6,	3.6/e, 3.7/d, 3.7/e, 5.6/a,	boyandı Md.5.5/a
224/4, 225/2, 225/5, 225/6,	Mh.1.1/a, 1.1/b, 1.1/c, 1.1/ç,	boyandım Md.10.1/c
226/5, 227/7, 228/2, 229/7,	1.1/d, 1.2/ç, 1.2/d, 1.3/a, 1.3/ç,	boynuma G.206/6
230/2, 230/3, 230/7, 232/4,	1.3/d, 1.4/ç, 1.4/d, 1.5/ç, 1.5/d,	boynuna Md.7.5/e, G.210/6
232/7, 235/1, 236/4, 236/5,	1.6/ç, 1.6/d, 1.7/ç, 1.7/d, 2.6/c,	boynunda Md.6.3/e
237/1, 237/6, 237/7, 238/6,	T.1.3/a, G.74/2, 81/3, 81/4,	boyun G.106/7
241/4, 242/2, 242/7, 244/2,	121/1, 122/1, 123/1, 123/2,	boyundur G.6/8
244/3, 244/4, 244/6, 245/1,	123/3, 123/4, 123/5, 123/6,	bölük K.3/15, T.1.2/a
245/2, 246/6, 246/7, 250/1,	123/7, 123/8, 123/9, 124/1,	

- böyle Md.6.4/c, G.37/2, 39/4, 60/7, 91/4, 127/4, 130/7, 183/1, 255/1, 255/2, 256/1
- böyledir G.127/6
- bu K.1/2, 2/2, 2/12, 2/14, 3/7, 4/8, 4/17, 4/17, 4/18, 4/20, 4/30, 4/31, 4/36, 4/42, Msm.3/4, Mt.6/e, Ms.5/a, Md.2.2/b, 2.5/ç, 3.3/d, 4.2/ç, 4.6/ç, 7.4/ç, 7.5/b, 7.7/b, 7.7/ç, 8.1/d, 8.2/d, 8.3/d, 8.4/d, 8.5/d, 9.1/c, 9.1/ç, 9.1/e, 9.2/a, 9.2/c, 9.3/a, 9.3/e, 9.4/c, 9.4/e, 9.5/e, 9.6/e, 9.7/e, 9.8/e, 9.9/e, 9.10/a, 9.10/ç, 9.10/e, 9.11/e, Mh.1.6/c, 1.7/a, 2.7/c, 3.6/a, 4.1/ç, 4.2/c, 4.2/ç, 4.3/b, 4.3/ç, 4.4/ç, 4.5/ç, 4.6/ç, 4.7/ç, 5.1/c, 5.1/d, 5.4/ç, 6.3/b, 6.5/a, 6.5/d, T.3.4/c, 3.6/ç, 4.1/d, 7.1/b, 7.1/d, 7.2/a, 7.4/d, 7.5/b, 7.5/ç, 8.3/b, 8.6/c, 9.2/c, 9.5/d, Ş.2/c, 4/c, G.2/8, 5/3, 5/4, 9/6, 10/2, 12/5, 15/4, 16/4, 18/2, 30/7, 32/2, 33/3, 33/5, 33/6, 34/2, 35/2, 35/4, 35/5, 42/1, 42/5, 45/6, 46/7, 48/5, 50/5, 50/6, 53/4, 54/3, 58/5, 58/7, 60/1, 62/2, 62/5, 67/4, 70/4, 75/6, 80/2, 83/1, 83/5, 85/4, 85/5, 87/7, 88/1, 89/9, 90/5, 91/1, 91/5, 92/2, 93/1, 97/3, 98/1, 102/3, 103/3, 103/8, 107/1, 107/3, 107/4, 109/5, 110/5, 112/2, 119/2, 119/4, 123/9, 124/5, 124/8, 132/1, 135/2, 138/7, 139/5, 143/1, 143/3, 143/4, 146/3, 149/2, 150/5, 153/2, 153/4, 153/5, 154/2, 159/2, 159/3, 159/6, 159/7, 161/5, 165/2, 173/6, 177/3, 178/1, 178/4, 179/6, 180/4, 180/7, 182/6, 183/4, 184/6, 188/3, 190/1, 191/7, 195/2, 195/5, 204/3, 205/3, 206/3, 207/6, 209/2, 217/6, 218/3, 221/2, 222/6, 225/1, 231/7, 231/11, 237/4, 241/3, 242/1, 243/5, 246/5, 249/2, 250/6, 253/7, 257/3, 258/6, 259/1, 259/3, 262/7, 271/7, 273/4, 277/3, 285/2, 289/1, 291/3, Müs.1/4, 1/7, Tr.20
- bû G.62/5, 226/2
- Bû Alî Mt.5/f
- bu'd G.168/3
- bûd Md.1.9/a, T.7.6/a, G.76/2
- bûd-i ârızî T.3.6/a
- budur K.4/41, Md.5.7/ç, Mh.7.2/c, G.30/5, 159/3, 174/2, 202/7, 203/9, 222/6, 231/11
- bugün T.8.7/d, G.50/2, 50/4, 112/1, 139/6, 148/1, 148/6, 225/1, 250/1, 252/3, 264/2, 281/1, 288/7
- bugündür Md.9.1/b
- bugünler Md.9.1/d, 9.2/d, 9.3/d, 9.4/d, 9.5/d, 9.6/d, 9.7/d, 9.8/d, 9.9/d, 9.10/d, 9.11/d
- buğz K.3/9, 4/31
- bul Mh.1.7/b, 6.2/c, 6.4/d, G.5/3, 49/1, 137/5, 161/1, 237/1, 251/9, 272/4
- bula G.174/4
- bulal'dan G.183/6
- bulalı G.159/7
- bulalım Mh.5.5/d
- bulamaz G.194/5
- bulan Md.9.1/b, G.1/3, 139/1, 159/1
- bulayım G.138/2
- buldı K.3/6, 4/15, Md.5.7/c, Mh.4.5/a, G.83/3, 139/5, 254/2, Tr.19, 20
- buldılar G.65/4, 254/4
- bulduk Md.4.5/ç, Mh.1.2/b, 1.3/b
- buldum G.236/3, 251/6
- bulmadı G.234/6
- bulmak G.21/1
- bulmayup G.253/6
- bulmaz G.81/5
- bulmuş G.47/5, 121/2, 140/5, 141/4, 167/5, 196/2
- bulmuşlar T.9.2/b
- bulmuşuz Ms.7/ç, T.6.5/b
- bulunca G.34/5
- bulunmaz K.1/6, Mh.5.1/c, 6.7/d, T.8.3/a, G.10/1, 169/5, 183/5, 186/2, 216/4, 253/1, 254/2, 293/5, Müs.1/3
- bulunmazdı T.7.4/d
- bulunsun G.183/4, 250/2
- bulunur K.2/26, G.79/3
- bulup Ms.5/d, Mh.6.4/a, 6.6/c, G.75/6, 247/9, 257/7
- bulur Mb.7/ç, Md.2.1/c, Mh.4.5/b, T.2.7/c, G.46/3, 280/3
- bulurlar K.3/20
- bulursun Mh.6.5/d
- buluyor G.79/2
- bunca Mr.3.5/ç, G.98/2, 128/4, 229/6, 288/2
- bunda T.3.4/b
- bunlar T.9.4/a, 9.4/b, 9.4/c, 9.4/ç, 9.5/a, G.82/3
- bunlardır T.9.2/a
- bunları K.3/22
- Burâk'ın G.81/4
- bure-i bedenden Md.6.1/e
- bure-i sa'âdet K.3/12
- bure-i sa'âdetden K.4/29
- bûs T.4.5/d, 8.3/ç, G.99/7, 146/4, 205/7, 220/4
- bûs-ı dâmân-ı selâfini G.64/4
- bûs-ı esved-i hâlicün G.261/4
- bûs-ı hâl-i esvedinden G.232/5
- bûs-ı keff G.231/6
- bûs-ı keff-i dest G.64/4
- bûs-ı kenâr-ı yâre G.59/6
- bûs-ı leb-i kandeyn-i dil-berle G.209/4
- bûs-ı leb-i peymânen G.220/4
- Bû turâb K.2/9, Md.2.7/ç
- bûy G.164/3
- bûy-ı Muhammed G.69/2
- bûy-ı vaslın G.249/4
- bûy-ı zülf-i 'anberinin G.166/2
- bûyun G.163/3
- buyurdı Md.2.2/a, G.273/5
- buyurmuş G.274/3
- buyurmuşdur K.4/8
- Bû Yûsuf Mt.5/f
- bühtân K.2/24
- büküldi G.198/2
- bü'l-beşer G.2/6
- bülbül Md.8.3/a, T.6.1/ç, Ş.4/b, G.12/1, 89/9, 108/2, 116/4, 149/4, 193/3, 198/1, 250/3
- bülbülân-ı gülşen-i hüsnîm G.117/6
- bülbül-âsâ G.90/4
- bülbülden G.223/1
- bülbüldür G.195/4
- bülbül-i Âkif T.8.2/d
- bülbül-i cân G.75/2
- bülbül-i dil G.138/1, 262/4
- bülbül-i güyâ G.10/7
- bülbül-i güyâ-yı gülîstân-ı fesâhat G.53/1
- bülbül-i güyâ-yı Muhammed G.70/4
- bülbül-i gülşen-serâ-yı âlem-i lâhûtdur G.66/2
- bülbül-i şeydâ T.7.1/ç, G.13/2, 178/1
- bülbüller G.95/1
- bülbüllerin G.156/2
- bülbül-sıfat G.112/1
- bülbülveş G.192/1
- Bü'l-Hasan K.2/9, Mt.5/e, Md.2.7/ç
- bü'l-heves G.136/1
- Bü'l-Kâsım Mt.5/e
- bünyâd G.50/1
- bût G.51/1, 126/4, 204/1, 221/7, 281/5
- bûtân G.12/7
- bût-hâne G.22/5, 109/1, 221/7, 245/7
- bût-hânedden G.132/2, 220/5
- bût-hânedir K.2/28
- bût-hâne-i hodrâ Mh.8.1/d
- bût-hânemiz Ms.3/c, G.127/1
- bût-hânenin G.120/4
- bût-hâneye G.266/1, 282/2
- bût-hâneyiz G.133/1
- bût-i ahter-sîmâ G.13/5
- bût-i çin G.207/3
- bût-i çinin G.282/2
- bût-i dil-cû G.243/3
- bût-i nâ-mihrbân G.89/8
- bût-i nev-res G.55/1, 225/1, 228/1
- bût-i nev-reste G.232/1
- bût-i tannâz Mh.8.4/c, Mr.1.2/a, G.54/4
- bût-i tersâ G.37/5
- bût-perestâna G.249/1
- bütün Md.10.4/ç, G.15/7, 220/5, 227/1, 261/2, 289/1
- bütün G.70/3, 293/1
- büyük T.4.1/c

C

câ G.118/3
 Ca'fer K.1/23, Mb.10/a, Md.5.3/b, G.247/6
 Ca'fer-i Sâdık K.2/18, 4/23, Md.2.4/c
 Ca'fer-i Sâdık'dır G.11/8
 câh Mt.3/b, G.234/4
 câhı G.251/7
 câhım G.114/2
 câhımdır G.109/1
 câh-ı şeyh G.67/4
 câhil Mh.6.3/ç, G.197/5
 câhildir G.83/1
 câhım G.80/4
 câ' ilü'z-zulmât T.2.3/d
 câ'iz G.258/3
 câ'izdir G.134/6
 Câlinûsuna G.261/6
 câm T.1.4/a, Ş.3/b, Müs.2/2, G.3/2, 12/6, 36/11, 37/5, 55/3, 198/5, 227/7
 câmı G.74/5
 câm-ı 'aşkı G.92/1
 câm-ı 'aşkın G.43/2, 199/1, 245/7
 câm-ı 'ayn G.168/1
 câm-ı bâde G.94/2, 220/2
 câm-ı bekâ Ms.7/d
 câm-ı Cem Md.8.5/c
 câm-ı ezeli G.108/6
 câm-ı gül-fâm G.205/2
 câm-ı hecrin G.229/2
 câm-ı himmetle G.193/1, 252/1
 câm-ı 'inâyet Müs.2/4
 câm-ı 'irfânı T.8.1/c
 câm-ı istiğnâyı Mr.3.2/a
 câm-ı la'lfâm G.16/2
 câm-ı lutfun G.165/1
 câmım G.208/7
 câm-ı ma'nâsı Tr.16
 câm-ı ma'nâyı G.282/5
 câm-ı mey K.2/1, T.8.1/a, G.97/3, 220/3, 227/5, 238/2
 câm-ı meyi G.144/5, 194/7
 câm-ı mey-i 'aşkla G.246/2
 câm-ı mey-i neşve-fezâyı Msm.2/1
 câm-ı mey-i zühd G.193/4
 câm-ı meyle G.100/4
 câm-ı nâz G.250/3
 câm-ı safâ G.219/2
 câm-ı safâ-âverden G.183/6
 câm-ı safâ-âver-i hûbâna G.213/5
 câm-ı safâdan G.127/6
 câm-ı safâ-yı ehl-i dili G.185/5
 câm-ı sahbâ G.104/1, 132/3, 177/2, 193/2
 câm-ı şarâb G.37/1
 câm-ı şehâdet K.2/14, Md.9.2/ç
 câm-ı vahdet G.113/1, 189/4
 câm-ı zehr-âlûd G.243/6
 câm-ı zümürüd-fâmı G.243/7
 cân K.2/10, 4/13, Msm.5/4, Mt.3/d, 6/a, Mb.3/c, Md.1.2/c, 1.2/ç, 1.5/a,

1.8/b, 3.2/ç, 4.5/a, 7.2/d, 7.3/e, 10.2/ç, T.1.3/b, 1.4/ç, 5.4/b, 6.3/a, 6.4/d, Mh.8.4/a, 9.4/d, Mr.1.3/c, 2.5/ç, G.11/11, 24/2, 39/3, 42/7, 43/11, 53/2, 55/3, 60/1, 60/2, 73/4, 73/6, 75/6, 78/7, 83/3, 89/1, 90/4, 95/5, 99/7, 102/1, 103/8, 105/5, 108/3, 122/2, 123/5, 123/8, 128/1, 128/3, 132/1, 135/5, 140/5, 142/1, 148/1, 151/1, 151/7, 159/2, 165/4, 175/1, 176/4, 179/4, 188/4, 191/7, 195/5, 203/9, 210/5, 215/4, 223/3, 237/4, 238/1, 238/6, 249/2, 250/4, 255/2, 256/4, 257/3, 258/7, 261/3, 262/5, 279/4, 289/7, Tr.14, 16, N.4/1
 cânâ Md.7.3/c, Mr.3.4/c, G.87/1, 110/1, 129/2, 137/5, 139/5, 146/2, 200/5, 225/6
 cânâ Md.6.6/a, 6.7/d, 7.7/c, Mh.5.1/d, T.4.1/a, 5.1/a, Mr.2.4/c, G.2/2, 6/11, 10/1, 15/3, 18/1, 20/4, 29/3, 31/5, 36/1, 38/5, 39/3, 55/4, 57/5, 76/1, 87/1, 97/2, 106/3, 106/8, 109/3, 110/3, 111/4, 118/6, 140/4, 146/2, 156/5, 190/6, 195/3, 200/1, 200/3, 202/2, 203/8, 207/4, 218/3, 231/2, 234/2, 249/6, 253/1, 256/9, 259/1, Müs.1/2
 cânân Md.7.5/e, T.1.3/b, G.6/1, 60/5, 94/1, 129/2, 131/5, 174/2, 196/1, 222/4, 230/3, 237/4
 cânâna G.88/2, 248/7
 cânândan G.93/3
 cânâne G.108/7, 195/1
 cânânenin G.261/3
 cânânenen G.220/1
 cânânemiz G.276/1
 cânânemizle G.177/3
 cânânı Md.1.1/ç, N.4/1
 cânânım Md.6.1/c, G.215/4
 cânânımıza G.263/1
 cânânın T.7.1/b, G.139/5, 184/7
 cân(n) Mb.3/c, G.274/6
 cân-dâde-i hubb-ı Aliyyü'l-Murtazâyız Md.3.1/d
 cânndan K.4/21
 cânı Md.1.1/ç, 3.5/a, T.8.3/c, G.50/7, 69/4, 150/2, 177/4, 183/1, 184/2, 248/4, 248/7
 cân-ı cihân G.134/2
 cân-ı cihândır T.9.1/a
 cân-ı hân-ı lutf-ı evliyâ G.1/7
 cân-ı her Mh.8.7/b
 cân-ı hiş-i kurbâneş G.152/2
 cânım Md.2.5/b, 5.4/ç, 6.1/c, 6.1/e, 8.1/d, 8.2/d, 8.3/d, 8.4/d, 8.5/d, T.5.3/d, Mr.1.2/c, G.15/7, 29/4,

36/7, 95/3, 97/2, 190/4, 202/4, 203/2, 203/6, 208/2, 232/1, 259/1
 cânıma Md.6.4/b, 7.6/ç, G.231/6
 cân-ı mâ G.151/2
 cânımda G.36/1
 cânımdan Md.10.1/e, 10.2/e, 10.3/e, 10.4/e, 10.5/e, 10.6/e, 10.7/e, G.227/4
 cânımdır Md.5.2/b
 cânımı Md.7.5/c, 10.7/ç, G.224/4
 cânımız G.126/6
 cânımızdır K.2/23
 cânımızı Mh.5.5/ç
 cânın K.3/18, G.81/7
 cânına Md.3.3/e, G.256/2
 cânını G.141/4, 179/7, 247/4
 cân-ı pākân G.221/1
 cân-ı şeyh G.105/4
 cân-ı 'uşşâkı G.192/3
 cân-ı Yezid'e Md.9.7/a
 cânız Msm.4/1
 cânib-i ağıyâra G.54/6
 cânib-i Hak'dan T.7.6/b
 cânlar G.7/1, 159/5
 cânüb G.31/4, 38/4
 cây G.4/6, 14/5, 53/5, 75/1, 136/7, 145/5
 câygeh-i me'menin G.186/4
 cây-ı gam-zâdın G.178/4
 cây-ı ikâmetdir G.5/1
 câyım G.43/9
 cây-ı me'menim G.199/3
 cây-ı penâh G.234/7, 246/4
 cây-ı recâdır Müs.3/4
 cebhe-sâdır G.214/4
 cebhesi G.218/2
 cebîn K.4/25
 cebîn-fersâ G.12/1
 cebîn-fersâ-yı kasr-ı ârifân-ı Nakş-bendiz G.124/8
 cebîn-fersâ-yı kûyunda G.176/5
 Cebre'il Mb.7/c, G.189/3
 ceddine G.215/6
 cedd-i pâki Md.5.2/a
 cedel-kârâna G.127/5
 cedîd K.3/17
 cefâ Md.6.4/c, 8.2/ç, 10.7/c, T.5.4/b, Mr.3.4/c, G.13/4, 15/5, 33/1, 73/3, 93/3, 109/4, 175/5, 180/7, 203/8, 218/5, 228/7
 cefâ-cû Md.10.5/a
 cefâda G.235/3
 cefâdan G.196/3
 cefâdır Müs.3/1
 cefâ-kârâ G.14/1
 cefâ-keş G.129/2, 146/3
 cefâlar G.256/9
 cefâlarla G.221/6
 cefâsına Md.10.4/ç
 cefâya Md.7.2/ç
 cefâyı Mh.7.4/b
 cefâ-yı bî-hisâbınla T.5.3/a

- cefâ-yı eyyâm G.205/3
 cefâ-yı hârdan G.14/4
 cehd Mr.3.5/c, G.5/3, 103/2, 137/5, 138/2, 157/5, 189/1
 cehennem G.227/6
 cehennemden G.176/5
 celâlet G.47/2
 celâlin G.4/7
 celis-i hârdan G.55/4
 celis-i men Mh.8.5/ç
 celis-i şeyh G.34/7
 cellâd Md.6.4/b, 8.2/a, Mh.5.6/a, Mr.1.1/a, G.187/3
 cellâd-i gamzen G.39/2
 cellâd-i kâfir-kîş G.146/1
 cellâdın G.258/2
 cellâd-ı sitem-ger G.225/3
 cellâd-ı sitem-pîşe-i bî-mihr Mûs.3/1
 Cem G.60/4
 cem' Md.5.7/a, G.89/4
 cemâl G.190/1
 cemâli Mûs.2/5
 cemâl-i bâ-kemâlin G.184/2
 cemâl-i bî-nazîrin G.10/4
 cemâl-i dost G.42/1
 cemâl-i mâh-ı şeyh G.67/1
 cemâl-i meh-likâyâna G.259/4
 cemâlin T.1.3/b, G.6/4, 29/1, 43/5, 43/8, 44/3, 90/4, 141/2, 156/4, 171/1, 169/5, 171/1, 176/2, 192/4
 cemâlinle G.230/4
 cemâl-i şâhid-i meh-rûsuna G.261/1
 cemâl-i yâr G.224/1
 cemâl-i yâre Md.1.7/a, T.8.6/a
 cemâl-i zât-ı bahtı T.9.5/ç
 cem'-i hûbâna G.250/2
 cemî'-i 'arş G.89/7
 cemî'-i kâ'inât Mb.2/c
 cemî'-i mâ *halak* G.43/7
 cemî'-i mümkinâta G.143/5
 cemî'-i mümkinâtın G.58/2
 cemî'-i rindîler G.222/6
 cem'iyyet-i ahhâba G.105/6
 cem'siz G.103/2
 Cemşîd Msm.2/6, G.128/5
 Cemşîd'e G.207/5
 cem'u'l-cem'a G.103/2
 cenâb-ı Hak K.3/24
 cenâb-ı Hak'dır G.162/1
 cenâb-ı Hâlık-ı eşyâda G.119/1
 cenâb-ı Hâlık'ın G.58/4
 cenâbına G.46/6
 cenâb-ı Sıddîk G.170/5
 cenân G.142/1
cennâtu 'adnin K.4/33
 cennet G.4/3
 cennetde G.135/4
 cennetdeki G.213/6
 cennettir G.155/2
 cennete G.160/4
 cenneti G.94/7
 cennet-i a'lâ Mr.1.4/c
 cennet-i a'lâya K.4/18
 cennet-i bî-misl-i irfâna G.139/6
 cennet-i 'irfâna G.35/5, 49/3, 174/5, 214/9
 cennet-i vaslınla G.96/4
 cennetü'l-me'vâ G.106/8
 cennetü'l-me'vâya T.3.4/d
 cevâb G.127/5
 cevân G.232/5
 cevân-merdân-ı kasr-ı ârifândır T.9.2/d
 cevher-i 'akl G.144/5
 cevher-i târihi
 cevher-i zâtî G.155/3
 cevlânım Md.6.2/d
 cevlân-ı püskülden G.223/7
 cevr Md.6.4/a, 10.4/ç, T.5.4/b, Mr.2.2/b, 4.3/a, G.13/4, 15/5, 19/3, 33/1, 36/7, 60/5, 93/1, 93/3, 106/9, 129/2, 131/4, 149/8, 180/4, 191/4, 196/3, 217/3, 221/5, 222/4, 223/5, 228/7
 cevrde G.235/3
 cevri G.116/6, 203/8, 220/1
 cevri 'aşkıyla G.15/7
 cevri bî-hisâb G.96/3
 cevri ihvâna G.248/1
 cevrini G.175/5, 237/5
 cevrinle Md.6.3/a
 cevş-i bî-rahm-ı Hülâgû'dan G.235/3
 cevş-i derd G.212/3
 cevş-i gam G.252/2
 cevş-i hatt Md.7.7/b, G.134/4
 cevş-i hevâ G.61/5
 cevş-i hûbânın G.183/4
 cevş-i Hülâgû G.14/6
 cevş-i küdürret G.36/11
 cezb G.72/5
 cezb-i kalb-i tâlib-i irfânadır G.214/6
 cibâl-i Tûr G.86/1
 Cibrîl Md.2.2/b
 ciger Ş.5/a, G.118/5, 134/6
 ciger-biryân Md.7.1/b
 cigerem G.56/1
 ciger-güş-e-i sultân-ı risâlet Md.9.2/a
 ciger-i biryânım Md.6.4/d
 cigerim Md.6.6/b
 cigerin G.35/2
 ciger-sûhte Md.9.3/ç
 cihâd G.162/4
 cihân Msm.4/1, Mh.5.4/c, T.8.5/b, G.20/4, 33/2, 39/7, 56/3, 58/3, 63/2, 69/2, 73/1, 112/3, 115/7, 128/5, 150/5, 156/4, 179/2, 184/3, 196/4, 219/4, 222/4, 241/5, 252/1
 cihâna G.18/3, 45/5, 46/5
 cihânda K.3/10, Mh.4.7/a, G.4/5, 31/2, 38/2, 90/2, 109/2, 129/5, 137/5, 162/5, 217/4, 236/6
 cihândan K.4/16
 cihânın T.9.2/a, G.12/3, 251/3, 251/7
 cihât-ı sitteden G.75/3
 cihet G.89/7
 cihetden Ms.1/e, G.42/2, 92/3, 199/3, 212/3
 cihetsiz G.92/3
 cilâ Mt.7/b, G.8/2
 cilâdır G.110/1
 cilâ-yı kalb G.286/5
 cilve G.12/7
 cilve-ger G.195/2, 227/5
 cilveler G.42/4
 cilveye T.5.2/a
 cin G.46/1
 cinân G.44/5, 80/3, 142/1
 cinânından K.3/16
 cinn K.3/6, 3/8, T.2.6/ç, G.6/3, 45/6
 cinne K.4/10, G.6/8
 cism Mt.3/d, Ms.5/d, Md.2.5/b, T.5.4/b, G.29/4, 35/3, 36/1, 78/7, 137/5, 139/5, 150/2, 247/4, 248/4, 250/4, 256/4, 261/3, 267/5, 273/1, 273/4, 275/4, 289/1, 290/4
 cismi T.6.3/d
 cism-i âb G.50/6
 cism-i hesti G.42/7
 cismim G.183/2, 194/4, 201/2
 cismimi G.29/2, 231/4
 cismin G.73/5, 221/2
 cismine Msm.4/1
 cisminin Md.3.5/a
 cism-i süzânım G.202/6
 cism-i uşşâka G.293/3
 cism-i zârdan G.237/4
 cism-i zârım G.97/1
 cism-i zârıma G.285/6
 cû' G.161/2, 164/4
 cûd G.7/5
 cûddan G.76/4
 cûd-ı ârızı T.3.6/c
 cûd-ı âşıkandır Mr.1.1/b
 cûdudur G.58/4
 cuma Md.9.9/a
 cûş G.92/1, 144/4, 145/3, 158/2
 cûş-i eşk-i revânımdan G.224/1
 cûş-i mevc-i serâb G.201/2
 cûyân G.87/8
 cûyân-ı hubb-ı Haydar'ız K.2/8
 cûyâsıdır G.115/6
 cûyende-i ihsân G.25/5
 cûbbe-fersâdır G.112/3
 cûbbe-fersâyam G.231/6
 cûbbe-fersâ-yı der-i dergâhınam G.211/2
 cûbbe-fersâ-yı der-i mey-kede G.145/2
 cûbbe-fersâ-yı der-i vâlâ-yı 'aşk G.173/5
 cûbbe-i cânı G.25/4
 cûbbe-i pâkinde G.76/1
 cûbbe-sâ G.188/7
 cûbbesine G.130/1
 cüdâ Mt.2/a, 7/c, T.6.2/a, G.2/2, 4/3, 25/7, 27/2, 90/1, 169/3
 cüdâsından G.104/3

- cüdâyı Mh.7.4/c
cüdâyız Md.3.1/c, G.123/1
cüft-i butûl Md.2.6/b
cüft-i pâki K.4/12
cümle K.1/14, 1/15, Ms.4/e, Mb.8/b,
10/d, Md.1.4/b, T.5.5/b, G.6/6,
42/2, 44/3, 56/3, 64/5, 72/1,
101/6, 133/5, 167/4, 182/6,
202/7, 240/2, 249/1, 256/7, N.3/2
cümleden Mb.6/d, G.60/6, 143/3
cümlegî G.152/2
cümlesi Md.8.4/b, Tr.12
cümlesinden G.78/3
cümlesini Md.9.7/ç
cümleten T.9.3/b
cümleye G.44/2
cünbiş-i ebrû G.73/4
cünûn G.32/4, 138/6, 229/5
cünûn-ı aşk-ı yâr G.111/1
cünûn-ı ehl-i 'aşkın G.59/5
cür'a G.42/6
cür'a-i câm-ı mey-i mey-hânemiz
G.127/2
cür'asın G.133/2
cürm-bahş G.244/2
cürmin G.28/7
cürmüm G.114/6
cürmünü G.8/7
cüz' G.117/5, 136/6
cüzû' G.161/3
Ç
çâha G.38/3
çâh-ı firâkda Mh.3.1/c
çâh-ı pür-hevl-i ğam-ı firâte G.18/4
çâh-ı zenehdâna G.249/3
çâh-ı zenehdânın G.31/3
çâk Md.7.4/a, G.29/2, 95/1, 103/7,
176/6, 183/2, 216/2, 222/2,
235/2, 250/3
çâk çâk G.194/4, 219/7, 229/3
çâkeri K.3/6, Md.2.5/c
çâker-i âl-i 'Alî K.2/8
çâkerin Md.2.3/c
çâkerleri K.4/31
çâk-i dil G.241/3
çâk-i girîbânına G.59/1
çâk-i sinemden G.89/9
çalanlar G.145/6
çalış Mh.6.5/b
çalmış T.8.2/b
çalsun G.251/6
çalunsun G.180/6
çâr-bâğ-ı dehr G.253/4
çâr-bâğ-ı vasla G.166/3
çâr-deh Md.3.6/b, T.1.5/b
çâre G.131/1, 236/2
çâr-ebrû G.242/4
çâre-cû G.241/6
çâre-sâz Mr.4.3/b, G.68/6, 116/7, 134/1
çâre-sâz-ı 'âşık-ı bîmâr G.218/7
çâresi G.261/6
çarh G.180/6
çarhdan T.3.6/c
çarh-ı denî Msm.2/5
çarh-ı gerdündan G.236/6
çarhın G.50/3
çâr-unsur Md.1.6/c
çâr-yâr-ı nebevî G.170/7
çe G.57/5
çegânenen G.219/3
çek T.1.5/d, G.3/4, 12/4, 12/5, 54/3,
63/5, 99/6, 193/3, 223/5, 233/5,
248/1, 248/2
çekdi G.16/4, 167/6, 175/5
çekdiği G.87/7
çekdiğin G.178/5
çekdiler G.182/4, 237/5
çekdim G.109/5,
çekdimse G.256/7
çekdügüm G.210/7, 226/2
çekelim G.205/5
çeken G.35/4
çekenler G.102/3, 163/2, 233/4
çeker G.64/1, 94/2, 175/4, 225/5, 226/4,
234/4, 248/5
çekerken T.8.1/c
çekerler G.64/3
çekerse G.12/4
çekilmez T.7.3/d
çekilmiş G.243/2
çekme G.12/4, 19/5, 48/7, 182/1, 248/2
çekmedi G.35/2
çekmeğe T.8.6/b
çekmekde Mûs.1/5
çekmekden G.213/2
çekmeyem G.248/7
çekmez G.236/5
çekmezdim G.91/4
çekmeziz K.2/2, G.129/6
çekmiş G.180/7
çeküp Md.3.5/d, Md.3.7/c, T.1.3/ç,
G.64/3, 112/5, 137/2, 181/1,
196/5, 262/5
çemen-ârâ G.12/2
çemende Mr.2.1/b, G.95/2, 241/1
çemenim G.206/7
çend Msm.4/4, Mh.3.1/c, 3.2/c,
G.130/6, 240/6
çeng Msm.2/3, Ş.3/a, G.219/3, 227/5
çeng-i şâhîne G.262/4
çerâğ G.163/5, 166/1
çerâğ-ı bezm-i rindân G.192/3
çerâğ-ı Tûrdan G.218/1, 260/4
çesım G.42/1, 117/3, 230/4, 234/2, 256/4
çesme-i âb-ı bekâ G.106/4
çesme-i âb-ı hayât G.52/3
çesme-i hayât G.45/3
çesme-i hayvân K.2/19, G.6/4, 141/5
çesme-i Kevser G.78/2, 142/4
çesmi G.131/2, 248/4, 258/5
çesım-i ahvel G.43/5
çesmi-câdû Mh.7.3/b
çesım-i câdüyün G.106/2
çesım-i cân G.266/1
çesım-i cân-ı ârifân K.4/7
çesım-i cânına G.35/6
çesım-i cellâdın G.224/6
çesım-i dil Md.3.4/a, G.43/5
çesım-i dile G.3/4
çesım-i dil-i hâk-i der-i 'ulyâsıdır
G.115/8
çesım-i dil-i 'uşşâk G.69/5
çesım-i ehl-i hâle G.251/3
çesım-i fettânın G.184/4
çesım-i giryân Mt.7/f, Md.7.1/b
çesım-i giryânım G.215/3
çesım-i hûn-feşânımdan G.224/1
çesım-i kafer-i bed-mest G.152/4
çesım-i kâtil G.231/4
çesımim T.5.1/d, G.185/2
çesımimde G.53/5, 131/4
çesımime G.105/3
çesım-i mest G.34/3, 257/1
çesım-i mesti G.37/4
çesım-i mest-i câdüyüş G.151/2
çesım-i mest-i cellâdı G.262/3
çesım-i mest-i fitne-engizin G.203/6
çesım-i mest-i kâfirin G.36/4
çesım-i mestin G.18/2, 99/2
çesım-i mestinden G.260/3
çesım-i mest-i nîm-hâbından G.227/1
çesım-i mest-i şûh-ı yâr G.182/6
çesmin Mr.1.2/c, 1.5/c
çesmine Msm.4/4, G.245/7
çesım-i pür-nemden T.8.4/a
çesım-i sehârin G.249/3
çesım-i siyâh G.142/3
çesım-i siyâhın Md.8.4/c
çesım-i siyehin Md.8.2/c
çesım-i şehlâsı G.251/2
çesım-i terimden G.228/5
çık G.38/4
çıkâ Md.6.1/c
çıkâr Md.6.1/ç, Mh.5.7/c, G.104/5,
111/3, 132/4
çıkardı G.203/4
çıkardım G.242/2
çıkardı G.249/4
çıkarsa G.262/2
çıkı G.12/3
çıkıdıkça G.219/6
çıkımdan G.126/6, 203/2
çıkımdan Mt.2/f, G.105/2
çıkımdan G.232/6
çıkımdan G.203/8, 237/4
çıkımdan G.183/1
çıkımdan G.132/1, 132/2, 132/3, 132/4,
132/5, 220/2, 227/5
çıkımdan Md.5.4/a
çıkımdan G.15/7, 39/6, 104/4, 132/1, 196/4,
203/8, 237/4
çıkup G.160/3, 258/4
çille-i sahtı G.102/3
çîn G.130/1, 262/1
çîn-i cebîn G.156/6
çirâdan G.159/2

- çirk-i kesretle G.103/4
çirk-i riyâ G.241/7
çok K.1/5, Mb.7/d, Md.10.1/ç, Mr.3.4/a, G.15/5, 91/1, 93/2, 131/6, 134/3, 149/2, 158/5, 183/5, 187/2, 211/3, 218/5, 237/5, 256/9
çokdan Mûs.1/2
çokdur Mr.2.5/c
çün G.159/2
çü K.1/29, Md.4.4/a, Md.7.6/a, Mh.3.6/a, 4.5/c, 4.7/a, Mr.3.5/a, G.6/5, 6/6, 6/8, 92/7, 105/5, 117/5, 147/5, 151/5, 158/2, 169/3, 240/3
çün Mt.1/d, Md.5.5/a, T.2.9/c, 7.3/c, 8.5/a, G.35/3, 43/6, 54/7, 56/2, 93/5, 117/3, 118/3, 127/5, 139/3, 142/1, 154/2, 215/2, 215/6
çünkü Mt.7/a, Mb.2/a, 5/a, G.6/10, 283/4
çünkim T.2.4/d
D
da Msm.1/5, 3/6, G.15/1, 15/3, 94/3, 130/6, 132/5, 143/3, 147/4, 149/6, 169/2, 219/5, 226/1, 235/2, 236/5, 237/4, 241/7, 244/3, 248/5
dâd Md.5.6/c, 6.4/ç, T.2.8/a, 7.1/b, G.50/5, 187/4, 221/5, 242/7, 288/1
dâdına Mt.4/a, G.230/2
dâdim G.117/1
dâdimıza G.264/1
dâdın G.178/1
dâdim G.117/1
dâd-res G.117/5
dâd-res-i gam-hârımız G.90/1
dağıtdıkça G.105/4
dâğ G.12/2, 107/1
dâğ-ber-dâğ G.156/2
dâğ dâğ G.163/4, 166/1, 222/2
dâğ-i derûn Ş.6/b, G.158/1
dâğ-i dil Ş.5/b
dâğ-i hasret Md.7.2/b, G.198/4
dâğ-i hicrâna G.131/1
dâğ-i nâsûr-ı dil-i bîmârına G.134/1
dağıt G.238/3
dahi Msm.1/6, 2/6, Mb.3/d, Md.9.8/b, 10.5/a, T.3.7/d, G.1/4, 6/9, 26/6, 28/2, 47/2, 53/6, 58/5, 74/4, 130/2, 137/4, 139/7, 157/4, 160/5, 161/4, 163/1, 179/6, 181/4, 184/2, 190/4, 204/4, 243/3
dâhil Md.4.7/c, T.9.4/b, G.139/6, 170/6
dâhildir G.83/3
dâhil-i bezm-i visâl-i dost G.42/7
dâhil-i ser-menzil-i dârü's-selâm G.287/3
dâ-i dil-i zâra G.110/3
dâ'im Md.5.1/a, 7.6/e, T.9.6/ç, G.62/3, 84/2, 88/2, 145/5, 162/4, 216/4, 221/5
dâ'imâ G.1/2
dâ'ye-i bâde-i nâbest G.56/5
dakika G.46/6
dala T.8.5/ç, G.98/3
dalâlet Mt.2/b, Md.3.2/b
dalâletden Md.3.1/c
dalâletdir G.5/4
daldan T.8.5/ç, G.98/3
dâm G.91/5
dâma Md.10.3/b
dâmâd-ı fahru'l-mürselin K.4/4
dâmân-ı mahbûbî T.4.5/b
dâmânının G.259/2
dâmânın Md.7.5/ç, G.183/1
dâmânına G.256/1
damânına T.6.3/b
dâmân-ı şeh-i âl-i 'abâya T.1.3/c
dâmân-ı vasla G.259/3
dâmen G.19/5, 103/4
dâmen-i lutf-i azizânâ G.22/7
dâmenin G.136/3, 186/3
dâmeninden Md.4.3/a
dâm-ı belâya G.33/4, 138/1
dâm-ı elem Mûs.1/2
dâm-ı gisûya G.257/1
dâm-ı hesti G.153/2
dâm-ı hevâdan G.153/1
dâm-ı Mesîh G.63/2
dâm-ı zülfe G.101/2, 251/2
dâm-ı zülfeynine G.191/6
dâm-ı zülfine G.18/3
dâne G.87/4, 248/6
dânedin G.220/3
dâne-i fülül G.106/6
dâne-i hâl G.191/6
dâne-i hâlin Md.6.7/a, T.5.4/ç
dâne-i hâlini G.18/3
dâne-vâr G.42/4
dânişi G.251/4
dâr G.117/5
Dârâ G.14/7, 207/5
dârem G.152/1
dâreynde Mh.5.6/d, G.155/5
dâr-ı cihân Msm.3/4
dâr-ı fenâdan G.62/1, 123/1
dâr-ı gurûr G.188/3
dârına G.86/5
dâri G.151/6
dârû-yı devâ-bahşın G.9/2
dârû-yı Muhammed G.69/7
dârû-yı şifâ-hâne-i cûdun G.61/3
dârû-yı vasl G.231/3
dârû's-şifâ G.9/1
dârû'l-emânımız G.126/1
da'vâ K.4/40, G.254/2
da'vâda G.91/1, 119/4
da'vâsına G.58/6
da'vâyâ T.3.1/c
da'vâyı G.113/3
da'vâ-yı isbât-ı vücûd T.7.6/ç
Dâvud K.1/11
de Md.6.3/c, 6.6/c, Mh.4.3/c, T.4.2/ç, G.18/4, 93/4, 158/5, 194/4, 200/3, 222/4, 224/5, 230/2, 235/4, 237/7, 243/7, 253/1
debistân-ı edebde T.9.3/ç
def Msm.2/3, T.8.7/a, Ş.3/a
def' G.4/1
def'-i gam G.54/5, 94/2
def'-i her T.7.3/c
def'-i küdür G.205/1
defteri K.3/22
degil K.4/40, G.14/7, 60/1, 60/2, 93/1, 148/7, 179/2, 190/3, 195/1, 212/3, 228/6, 242/1, 242/5, 244/3, 258/3
degildi G.15/1
degildir K.2/1, Msm.1/5, G.30/4, 59/7, 93/3, 165/4, 224/6, 233/6, 235/5, 261/6
degilem Mh.5.4/c, Mûs.1/3, G.70/6, 108/7
degilsem K.3/23
değişmem G.213/1, 213/2, 213/3, 213/4, 213/5, 213/6, 213/7, 249/6
değiştin Mh.6.2/ç
dehân-ı hâminı G.74/7
dehânın G.6/6
dehen Ş.2/b
dehen-i gonca G.116/4
dehr G.15/1, 16/5, 46/4, 109/1, 127/7, 129/4, 130/2, 139/2, 147/5, 150/1, 179/7, 190/5, 257/4
dehrde Msm.3/3, Md.6.4/c, G.4/2, 187/5
dehre T.2.3/a, 4.4/c, G.157/2, 171/4
dehri G.106/1, 230/5
dehr-i bi-bünyâddan G.237/1
dehr-i fânide Mr.3.5/a
dehrin G.94/4, 261/1
dek G.96/5, 99/3, 103/6, 169/3, 184/6, 209/2
deler Md.7.4/b, G.203/6
delil Mt.1/ç, Mb.7/b
delil-i minhâc G.61/4
delüp G.205/3
dem K.1/4, 4/25, Mt.2/ç, 4/a, 7/c, Md.1.2/a, 2.1/c, 3.7/a, 4.4/c, 7.2/d, 8.3/ç, 9.1/e, 9.2/e, 9.3/e, 9.4/e, 9.5/e, 9.6/e, 9.7/e, 9.8/e, 9.9/e, 9.10/e, 9.11/e, 10.4/a, 10.7/b, Mh.5.3/c, 6.5/c, T.3.2/c, 7.3/a, 8.4/a, 8.6/c, Mr.3.3/c, 4.2/a, 4.3/b, Ş.2/c, 4/c, G.1/6, 4/3, 9/3, 13/3, 19/4, 20/2, 26/7, 31/2, 33/5, 33/7, 38/2, 43/3, 50/7, 52/1, 57/1, 59/6, 62/2, 62/6, 70/4, 75/7, 77/7, 81/6, 83/6, 89/5, 92/2, 105/4, 108/6, 110/5, 114/4, 117/1, 123/8, 124/2, 134/5, 150/5, 151/3, 153/3, 160/1, 166/3, 167/3, 169/2, 170/3, 182/7, 184/4, 187/2, 190/7, 192/2, 193/3, 203/9, 211/3,

- 215/3, 217/3, 222/5, 223/2, 225/2, 227/2, 228/4, 229/1, 230/2, 231/7, 232/4, 240/7, 242/2, 243/3, 245/2, 260/4, 262/5, 264/4, 275/5, 277/4, 289/2, 289/5, 290/3, 292/4, 293/4
- dem-â-dem Md.3.3/c, 7.4/b, 7.6/ç, Mh.3.7/b, G.93/4, 93/7, 104/5, 124/6, 192/2, 203/6, 224/5, 242/3, 259/2, 259/5, 266/3, 290/2, 291/2, 293/3
- dem-be-dem Mt.4/b, Md.5.6/ç, 6.2/c, Mh.5.4/a, T.1.3/b, T.8.4/d, Mr.3.2/a, G.1/3, 1/5, 3/1, 4/2, 14/5, 17/1, 39/2, 39/3, 42/4, 95/3, 97/7, 106/4, 127/3, 138/5, 171/5, 178/2, 181/2, 196/3, 196/6, 225/3, 229/5, 252/5, 255/3, 284/3, 285/3
- demdeme-i haşreden G.48/7
- demden G.223/7, 224/7
- demdir Mr.3.5/ç
- demek G.104/6
- dem-i cân-bahşın G.63/1
- dem-i ezel G.234/2
- demin T.7.2/a
- deminden G.124/8
- dem-i vuslat G.279/4
- dem-keşlik Msm.4/1
- dem-sâz T.7.2/ç
- dendâna G.248/6
- denî Mh.2.4/c
- denilse T.4.1/ç
- denlü K.1/7, Md.2.7/a, Mh.4.1/c, 4.6/a, G.15/4, 78/1, 129/2, 131/2, 131/4, 217/3, 231/10, 251/8
- der-be-der Md.10.5/b
- der-benî Mh.8.3/c
- der-cüşam G.207/2
- der-çâh-ı zenahdâneş G.152/3
- derd Mb.11/b, Md.6.2/a, 7.5/c, 9.1/a, T.1.1/d, 7.1/a, G.4/5, 9/2, 14/3, 29/7, 30/2, 87/2, 131/1, 173/6, 175/5, 197/4, 203/2, 208/1, 226/2, 235/1
- derdden G.159/7
- derde K.2/16, Md.6.5/e, Mh.3.3/b, G.1/7, 204/4, 215/5, Müs.3/2
- der-dermân-ı tu G.239/4
- derd-i 'aşkdan G.5/2
- derd-i 'aşkı G.159/7
- derd-i 'aşkın G.176/4
- derd-i 'aşkıdır G.175/2
- derd-i bî-devâyı G.15/4
- derd-i derûnum T.1.5/ç
- derd-i dil-i bîmârına G.69/7
- derd-i dilim G.261/6
- derd-i dil-i mecrûhuma G.8/5
- derd-i dil-i zâra G.116/7
- derdidir T.1.5/ç
- derd-i dostdan G.128/3
- derd-i firkatden G.27/6
- derd-i gam G.286/1
- derd-i hicrâna G.109/3
- der-dil G.41/3
- derd-i lisânım K.1/8
- derdime Md.2.4/ç, 6.4/e, 7.1/d, G.36/7, 99/6
- derdimi G.96/3
- derdin T.7.5/a
- derdine Md.5.7/c, G.30/7
- derdini G.18/7, 213/3
- derd-i pinhânım G.229/1
- derd-i ser G.33/5
- derd-i serim G.222/5
- derd-i ser-i rind-i kadeh-nûşa G.59/4
- derd-i uşşâka G.8/2
- derdliye T.1.5/ç
- derdmend Mh.3.1/ç, 3.2/ç, 3.3/ç, 3.4/ç, 3.5/ç, 3.6/ç, 3.7/ç, G.290/3
- derdmendân G.263/2
- der-dü-cihân G.117/5
- der-efgân Md.8.3/b
- dergâhına G.8/5, 9/7, 68/7, 136/1, 187/1, 244/1
- dergâh-ı pîri G.234/7
- dergâh-ı şeyh G.67/5
- dergehe G.61/1
- dergeh-i eltâfına N.6/2
- dergeh-i ihsâna Mb.1/e, 2/e, 3/e, 4/e, 5/e, 6/e, 7/e, 8/e, 9/e, 10/e, 11/e, G.273/6
- dergeh-i ihsâmı G.134/4
- dergeh-i kâmil Mh.6.7/d
- dergeh-i kâmilde G.103/8
- dergeh-i Kâzım'la G.247/6
- dergeh-i lutfun G.246/4
- dergehinden Mt.3/f, G.211/5
- dergeh-i pîre G.248/3
- dergeh-i pîr-i harâbâtı G.290/6
- dergeh-i pîrin G.182/7
- der-ham-ı mihrâb-ı ebrûyeş G.151/4
- derhem G.156/3, 185/4
- der-her G.77/1, 77/3, 117/2
- der-hum-ı sahbâ G.145/5
- der-i dergâh-ı şâh-ı Nakş-bend'e N.4/2
- der-i dildârda G.54/7
- der-i eltâfına G.90/6
- der-i erbâb-ı dile G.48/2
- der-i her G.251/3
- der-i ihsâna G.25/6, 76/4, 176/6
- der-i kâmil G.91/6
- der-i lutfuna G.8/7
- der-i mey-hâneviz G.133/6
- der-i mürüvvete Mh.3.1/ç, 3.2/ç, 3.3/ç, 3.4/ç, 3.5/ç, 3.6/ç, 3.7/ç, 4.2/a
- der-i nigâr G.94/7
- der-kâr G.138/3
- der-kârım G.256/8
- der-kef T.5.5/b
- der-künc-i gam G.118/2
- der-lutf-ı tu Mh.8.4/b
- dermân K.2/16, Md.7.1/d, G.30/7, 99/6
- dermâna G.139/1, 213/3
- der-mânde Mh.3.4/c, G.249/3
- der-mânde-i derd Mb.11/c
- der-mânde-i mihnet Md.9.10/b
- dermânım G.215/5
- der-mest-i hâb G.39/2
- der-pây-ı tu G.239/5
- der-perde-i dide G.56/4
- der-reh-güzeret G.56/7
- der-ser G.56/5
- ders-i dakâyık G.174/3
- ders-i ma'ânî-i riya-bahş-ı müderris G.213/5
- ders-i men 'aref' K.4/35, Md.1.4/c
- dersimiz Md.4.3/c
- dersin Md.4.1/c, G.133/3, 140/4
- dersinde G.32/4
- dersinden Mh.6.6/c
- dersine Md.8.2/ç
- der-siyâhî G.118/1
- der-tarîk G.77/5
- der-teb G.56/1
- derûn-ı âşık G.34/5
- derûn-ı âşık G.1/6
- derûn-ı dilde G.20/5
- dervîşân-ı miskînz Md.4.1/a
- dervîş-i dil-rîş-i 'abâ-püşuz G.129/3
- dervîşler G.92/2
- dervîş-meşreb G.233/4, 248/2
- der-yâft G.239/3
- deryâsına G.244/3
- deryâya G.156/6
- deryâ-yı mahviyyetdedir G.74/2
- deryâ-yı 'Ummân G.260/7
- deryâ-yı 'Ummân'a G.248/3
- der-zîr-i per G.173/4
- dest T.1.3/c, G.77/5, 88/2, 117/1, 239/4
- destân G.260/2
- destârdandır G.33/6
- dest-gîr T.2.8/b, G.71/5, 114/6, 138/7, 214/12
- dest-gîr-i her fakîr G.274/8
- dest-gîrin G.11/11
- dest-gîr-i zu'efâ G.11/8
- dest-i bî-dâdı G.17/2
- dest-i kudret G.98/1, 223/2
- dest-i lutfunla G.9/6, 18/4
- destime G.186/3
- destinde Mh.5.6/c, G.166/4
- destine G.65/3
- dest-i sâkiden G.163/2
- dest-i sâki-i ezelden G.113/4, 189/4
- dest-i sûfi-i riya-âlûde G.220/4
- dest-i şefkatle G.221/6
- dest-i tama Md.3.7/c
- dest-i tehî G.90/6
- deşt-i belâda G.13/3
- deşt-i firkatde G.190/6
- deşt-i gam G.180/2
- deşt-i gamda T.4.3/a
- deşt-i hayretde G.201/2
- deşt-i hüsnde G.257/3
- deştinde G.50/3

- deşt-i pür-hevl-i 'ademde G.137/4
deşt-i ümmidim G.259/3
devâ Md.2.4/ç, 5.7/c, G.8/5, 18/7, 25/5,
29/6, 36/7
devâdan G.159/7
devâdır G.110/3, Mûs.3/2
devâm G.49/2, 64/5
devâm-ı râbîta T.9.6/c
devânız Msm.4/5
devâ-pezir G.241/3
devâ-yı âferînişdir T.7.5/a
devâ-yı derd-i pinhânım G.202/2, 203/5
devrân G.52/3
devr-i cihânı G.194/5
devr-i hüsnünde G.221/4
devr-i la'linde G.63/1
devrinde G.95/2
devr-i ruhunda G.184/5
devlet Md.4.2/ç, Mh.2.7/c
devletdir G.93/5
devlet-i bî-müntehâ G.21/1
devlet-i câvid G.237/1
devlet-i câvidi G.141/4
devlet-i Dârâ G.128/5
devlet-i Dârâ'dan G.109/5
devlet-i İskender G.207/5
devlet-i pâinde G.167/5
devlet-i uzmâ Mh.1.3/b
devletlü Md.7.2/a, G.202/1
devr-i dü-'âlem G.118/7
deyr K.2/28, G.5/7, 37/5, 133/6, 164/1,
245/7
deyr-i mugân G.147/3
deyr-i mugândır G.199/1
deyrîst G.56/7
deyüp K.4/29, G.103/7
dırâz G.17/2, 116/2
di Md.1.7/b, G.189/2
Dicle-âsâ G.50/4
didâr G.37/6
didârın G.179/7
dide Md.9.1/b, G.216/4
dideden K.3/17, G.132/1
dide-i bahtım G.105/3
dide-i bed-hâha G.249/7
dide-i cân Mh.5.5/c, G.29/1
dide-i câna G.233/5
dide-i ehl-i basîrîdir G.146/5
dide-i erbâb-ı 'irfâna G.249/7
dide-i erbâb-ı muhabbet G.54/1
dide-i giryân K.2/26
dide-i Hâmî G.56/7, G.57/6
dide-i hûn-bâra G.14/5
dide-i hûn-bârdır G.59/7
dide-i 'irfân G.66/4
dide-i şefkatle T.8.2/a
dide-i terden G.226/1
dide-i Ya'kûb G.31/3, 38/3
dide-i Ya'kûbveş G.249/5
dide-i zühhâda G.243/7
didelerim G.206/2
didelerimdedir G.255/2
didelerimden G.228/1
dideme Md.7.6/ç
didend G.240/2
didesinden G.143/2
didi K.2/5, 2/6, 3/3, 4/6, 4/40, T.8.1/c,
G.75/4, 75/7, 253/6
didiler Md.5.5/ç, G.261/6
didin K.1/7
dikdi G.228/4
dikkatle Mh.6.2/b
dil K.2/12, 4/21, Msm.3/2, 3/3, Mt.3/d,
7/a, 7/ç, Ms.4/ç, 5/d, Md.3.1/d,
4.2/b, 4.5/a, 5.4/ç, 6.6/e, 7.3/c,
9.1/a, 9.1/d, 9.2/d, 9.3/d, 9.4/d,
9.5/d, 9.6/d, 9.7/d, 9.8/d, 9.9/d,
9.10/d, 9.11/d, 10.1/a, Mh.5.7/ç,
8.4/a, 9.4/d, T.4.5/b, 5.3/c, 5.4/b,
5.5/b, 6.4/d, 7.3/ç, 8.3/c, 9.1/a,
Mr.2.5/a, 3.3/a, G.5/1, 9/4, 9/5,
12/4, 13/3, 18/1, 18/2, 20/6, 22/3,
22/5, 28/5, 30/2, 32/4, 35/3, 41/3,
43/1, 44/4, 44/6, 49/1, 50/6, 50/7,
53/2, 56/1, 57/2, 64/5, 65/1, 69/3,
73/1, 73/4, 74/3, 77/5, 83/5, 87/2,
90/1, 90/4, 91/7, 93/3, 95/3, 99/7,
103/1, 111/3, 113/1, 114/7,
116/3, 117/1, 117/3, 119/1,
123/2, 123/5, 132/2, 136/1,
138/2, 139/3, 141/4, 144/1,
145/1, 145/3, 147/4, 149/1,
151/6, 151/7, 156/3, 157/2,
159/1, 159/4, 162/1, 163/1,
165/4, 166/5, 167/2, 167/7,
170/4, 172/2, 173/3, 174/1,
174/4, 176/3, 179/3, 182/1,
184/4, 188/2, 190/7, 192/1,
196/3, 206/1, 208/5, 210/5,
212/4, 216/2, 222/3, 228/4,
229/4, 231/1, 231/7, 232/5,
233/2, 235/2, 239/3, 246/1,
247/1, 247/8, 248/6, 249/5,
251/2, 251/3, 251/9, 255/2,
256/3, 256/5, 258/1, 258/5,
262/2, 262/3, 262/6, 263/4,
263/5, 263/6, 263/7, 267/1,
270/1, 272/2, 273/3, 275/1,
276/4, 277/5, 283/4, 286/7,
287/1, 289/2, 291/5, Mûs.1/5,
3/3, N.4/1
dilâ T.9.2/a, G.34/2, 64/2, 69/4, 82/1,
131/1, 158/3, 248/5
dil-âgâh G.140/1
dil-ârâ G.231/9
dil-ârâdır G.204/2
dil-ârâsız G.150/4
dil-ber Msm.2/2, G.10/7, 109/4, 255/3,
266/4, Mûs.1/6
dil-berâ G.14/1, 31/4, 90/1, 141/6,
190/5, 211/3, 268/3
dil-beri G.105/3, 255/2
dil-ber-i dil-cû-yı mâ G.24/3
dil-berim Md.7.2/a, 7.7/a
dil-berin Md.4.7/ç, G.83/5, 108/1, 246/7
dil-berini G.245/4
dil-ber-i pâkîze-neseb G.32/1
dil-ber-i semender-i ... G.240/1
dil-berler G.183/4
dil-berleri G.112/3
dil-berlerin G.116/6
dil-berlikde G.112/2, 206/5
dil-bestân G.171/5
dil-besteyem G.211/1
dil-çeşmini G.26/1
dil-dâde Msm.4/2
dil-dâdegân-ı derdmend-âsâ T.7.1/c
dil-dâdegân-ı kadd-i nihâl-i Muhammediz
G.122/4
dil-dâde-i aşkın G.110/5
dil-dâdesi G.115/9
dildâr G.164/6
dildâra G.81/7, 194/1, 224/7, 228/6,
248/7
dildârdan G.169/2
dildârı Ms.5/d
dildâr-ı cânın G.114/5
dildâr-ı cefâ-pîşe G.79/1
dildâr-ı dil G.196/3
dildârım G.212/1
dildârımız G.90/1
dilde K.3/1, T.6.2/d, G.31/5, 34/1, 38/5,
84/2, 136/7, 140/7, 146/1, 155/5,
157/5, 169/4, 184/7, 208/1,
212/5, 230/6, 231/7
dildeki G.47/5
dilden Md.1.2/c, 3.2/c, T.2.4/b,
G.114/4, 203/4, 262/5
dile Mûs.2/4, G.32/3, 48/2, 70/3
dilem G.57/1
dilersen Md.6.6/d, Mh.6.7/a, G.21/1,
50/7, 62/1, 157/5, 202/3, 248/1
dil-gülşeninde G.42/4
dil-güşâ G.195/4
dil-güşâlıkda G.80/3
dilhâh Ms.1/a, G.125/6
dil-haste G.25/5, 280/7
dil-haste-i hecrindir Mûs.1/7
dil-haste-i hicrâna G.110/3
dili Mh.3.3/a, G.81/7, 94/3, 94/4, 113/1,
223/3, 224/7, 248/7, 256/4
dilî G.77/3, 117/2
dil-i âhenin G.186/2
dil-i 'âkif G.169/3
dil-i 'âşık G.217/2, 238/6
dil-i 'âşıkân G.142/3
dil-i âvâre-i hâmun-ı evhâm G.27/5
dil-i bidârlardır T.9.6/a
dil-i bîmâra Mr.4.3/b
dil-i bî-mihrin G.231/10
dil-i bî-tâba G.105/1
dil-i dildâra G.181/5, 182/2
dil-i divâne T.5.4/c, G.182/4, 228/2,
271/1, 275/5
dil-i divânedan G.132/1, 208/4
dil-i divâne-i hodrâ Mh.8.2/d

- dil-i divâne-i şûride G.210/3
 dil-i divânemiz G.30/4, 276/2
 dil-i divâneye G.210/6
 dil-i divâneyi Mr.4.4/b, G.223/4, 257/1
 dil-i gam-gîn-i nâ-şâdın G.178/3
 dil-i Hâmî G.44/8, 221/7
 dil-i hazîn G.159/7, 219/5
 dil-i hazînimi G.153/1
 dil-i hûnün G.260/6
 dil-i kâfir G.265/2
 dil-i kâmil G.162/3
 dil-i lâle G.12/2
 dilim G. 261/3
 dil-i mahzûn G.111/4
 dil-i mahzûn-figân Md.10.7/b
 dil-i mahzûn-ı nâ-kâmım G.208/6
 dil-i mahzûnuma G.28/6
 dil-i mahzûnumı G.229/7
 dil-i Mecnûn G.290/1
 dil-i Mecnûn'a G.19/3
 dil-i Mecnûn-ı nâ-şâdı G.277/4
 dil-i mecrûh-ı uşşâka G.104/2
 dil-i merdândır G.43/4
 dilimi G.191/6
 dil-i mürdeyi G.294/7, N.2/1
 dilin G.51/5, 73/5, 115/6, 134/7, 180/3, 258/7
 dilinde T.8.7/b
 dilinden Md.1.2/ç
 dil-i pervâne-âsâ T.7.4/ç
 dil-i pür-derdimiz G.21/5
 dil-i pür-nûrda G.130/1
 dil-i sad G.151/1, 292/4
 dil-i sühtemiz Msm.3/2,
 dil-i şâh G.274/8
 dil-i şeydâ G.10/6, 19/1, 183/2
 dil-i şeydâya G.6/1
 dil-i şeydâ-yı zâr G.81/2
 dil-i şûride G.278/5
 dil-i vîrâne Mh.5.6/ç
 dil-i vîrânemiz G.127/1
 dil-i vîrâneye G.266/5
 dil-i vîrâmı G.187/2
 dil-i zâr G.32/2, 70/1, 237/1
 dil-i zârem Mh.9.3/c
 dillerde G. 260/2
 dil-ma'mûrlardır K.4/32
 dil-mecrûhum G.166/1
 dil-mürde G.48/3
 dil-mürdegân-ı zulmet-i isyâna G.45/3
 dil-pesend G.290/2
 dil-pesend-i hâs Tr.11
 dil-rübâ G.93/1, 163/6
 dil-rübâlar G.17/5, 171/4
 dil-rübâlardan G.165/4
 dil-rübâlıkda Mr.2.1/ç
 dil-seng G.230/2
 dil-sitân G.239/5, 255/1
 dil-şâd Mh.5.6/b, G.54/5, 73/2, 239/5
 dil-şode G.40/6
 dil-teşne G.70/5
 dimâğ G.163/3
 dimâğı G.12/5
 dimedi G.253/6
 dimezsın Mh.6.6/d, G.184/6
 dimişdir K.4/3,
 dîn Mt.1/h, 2/h, 3/h, 4/h, 5/h, 6/h, 7/h,
 Mb.1/a, Md.2.3/b, 6.6/e, 8.4/c,
 T.2.1/d, G.7/4, 37/4, 98/5, 101/1,
 117/3, 128/1, 141/1, 145/1,
 148/3, 149/5, 167/1, 184/4,
 209/1, 222/3, 229/4, 240/5,
 258/5, 262/3, 271/2, 278/1
 dînârimız G.90/5
 dîne G.262/3
 dîni G.34/6, 276/4
 dîn-i Îsâ'yı G.282/2
 dînimi G.18/2, 210/5
 dînimizi Msm.3/2
 dînin Md.7.4/d
 dîninde G.19/6
 dînine G.256/8
 dinle Msm.1/4
 dinlemez G.191/4
 dinler G.163/6
 dinlesen G.210/7
 dînrâ G.151/7
 dinse T.4.1/d
 dir K.4/33, G.18/6
 dirdi Md.2.2/b
 dirdim G.221/2
 direm Mt.2/ç
 dirhem G.160/5
 dirğ G.110/3, 165/1, 165/2, 165/3,
 165/4, 165/5, 165/6, 218/4, 231/3
 dirken G. 260/6
 dirler Mb.5/c, Mh.1.6/c, T.1.1/a, 1.1/b,
 1.1/c, 1.1/ç, 1.1/d, 1.2/d, 1.3/d,
 1.4/d, 1.5/d, G.10/4, 87/8, 92/2
 dirlerse K.2/24, G.84/6, 188/6
 dirse G.93/2
 dirsem T.4.1/c, G.258/3
 dirsın G.12/5, 21/2, 32/5, 62/7, 138/2,
 233/5, 248/7
 disem Md.7.5/d, G.186/1, 245/5, 261/2
 dişlerin Mr.1.4/c
 dişlerine G.238/4
 dîv K.3/8, 4/36
 divâne G.27/3, 43/8, 148/7
 divâneliğim G.108/1
 divânemiz G.74/3
 divâneyiz G.133/1
 divânımın T.8.7/ç
 dîv-i la'în K.4/38
 dîv-i pelîde G.253/5
 diyâra G.2/2
 diyârımdan Mt.2/a
 diyârından G.27/2
 diyâr-ı vahdete T.2.1/ç, G.214/6
 diyeler G.18/5, 149/9
 diyem G.261/2
 diyen Ms.2/d, G.210/4
 diyerek G.125/3
 diyü G.221/2
 dolandı T.8.5/a
 dolandım Md.10.1/ç, G.209/2
 dost Ms.4/c, Mh.5.4/ç, G.15/1, 35/7,
 43/1, 43/2, 43/3, 43/4, 43/5, 43/6,
 43/7, 43/8, 43/9, 43/10, 43/11,
 44/1, 44/2, 44/3, 44/4, 44/5, 44/6,
 44/7, 44/8, 55/2, 56/5, 75/4, 87/1,
 99/6, 104/3, 110/4, 126/6, 136/1,
 138/2, 142/1, 147/5, 154/3,
 179/7, 185/1, 186/5, 211/3,
 228/7, 263/6
 dostdan G.5/2
 dost-dârân-ı Hüseyin-i Kerbelâ Md.5.7/a
 dost-dârın G.214/9
 dostıdır K.4/20
 dostlar G.225/6, 276/1
 döker Md.7.4/b, G.39/2, 149/6, 203/6,
 228/4
 dökerken G.224/6
 dökerse G.60/7
 dökersin G.73/6
 dökmesün G.60/7
 dökse G.215/3
 döksün G.60/7
 dökülür G.228/1
 döküp G.148/4
 döndi G.247/4
 döndü Msm.3/2
 döndün G. 256/6
 döndür G.248/3
 döndürdi G.205/3
 döner G.43/8, 154/2, 198/7
 dönüp G.93/5
 dūd-ı âhum G.103/6
 dūn-ı himemlerden G.86/5
 dūn-perver G.236/6
 dūr Md.9.7/ç, G.26/1, 39/1, 74/4, 86/1,
 97/7, 111/1, 114/4, 118/7, 182/7,
 207/4, 211/5, 224/1
 dūr-bîn K.4/36
 dūr-ı bizâr G.193/4
 dūri-i rûh G.104/3
 durmuşuz T.1.3/ç
 durur K.1/2, Mb.2/ç, T.2.6/d, 2.9/ç,
 G.32/1
 düst G.240/7
 dūş G.106/5
 dutuşdı Md.6.6/b
 duyal'dan G.31/2, 38/2
 duymaz G.126/3
 düzah G.227/6
 düzah-ı hicrâna G.96/4
 dü-'âlem G.6/5
 dü-'âlemde Mh.1.5/c, G.5/3, 64/1,
 129/7, 150/2, 162/1, N.4/2
 dü-'âlemden G.35/1
 dü-cevher Mt.5/ç
 düçâr G.258/1
 dü-kevn G.77/1
 dün G.6/11

dünyâ K.2/2, Mh.6.2/a, T.3.7/d, G.49/4, 126/5, 129/6, 150/4, 157/2, 204/3, 225/5
dünyâda K.4/21, Mb.11/d, T.2.7/a, G.119/1, 130/4, 203/9
dünyâya G.20/3, 156/4, 258/4
dünyâyı G.10/5, 79/4, 92/1, 203/8, 228/5
dür K.4/14, G.20/3, 238/4
dür-dâne Mr.1.4/c
dür-dâneyiz G.133/3
dürd-i mey-i 'aşkıyla G.207/2
dürd-keş G.30/4
dürdün G.110/1
dür-i esrârına G.44/1
dür-i gûş Mr.3.2/c
dür-i gûş-ı kirâm G.1/7
dür-i güftâr-ı şeyh G.66/2
dür-i maksûd G.74/2
dür-i pâke Md.5.2/c
dür-i tâc-ı ser-i şâh Md.4.1/ç
dür-i yek-tâ Mûs.1/3
dür-i pâk-i kâmil-i sâhib-basîretidir G.155/4
dü-serâ Mb.1/a, G.167/1
düşdi Md.9.5/a, 9.6/a, 9.6/b G. 256/5, 262/4
düşdiler G.101/2, 101/5
düşdüm G.18/4, 229/2
düşdün G.102/3
düşel'den G.198/5
düşeli Md.6.6/a, G.206/2
düşen G.33/2
düşenler G.242/5
düşer G.31/3, 34/4, 36/1, 36/8, 38/3, 68/3, 132/5, 138/1, 251/7
düşmen Mh.9.4/ç, G.15/1, 15/4, 180/7
düşmene G.15/4
düşmeni K.4/20
düşmen-i 'akl-ı dil G.149/5
düşmen-i cânımdır G.215/5
düşmen-i dîn Md.8.2/c, Mr.1.1/c
düşmen-i hâbest G.56/2
düşmenim Md.6.5/e
düşmenin G.186/5
düşmezdî G. 256/1
düşmüş G.169/3, 254/5
düşmüşdür G.105/1, 105/2, 105/3, 105/4, 105/5, 105/6
düşmüşem Mt.2/a, G.9/6, 270/1
düşse G.88/4, 130/2, 204/4
düşüp Md.6.5/e, 10.5/b, G.18/3, 27/2, 33/4, 39/4, 43/11, 93/5, 102/5, 200/2, 209/1, 248/8
düşürdi Md.10.3/a, 10.3/b, 10.3/c, 10.3/ç, 10.4/b, Mh.5.2/b, G.70/2, 70/5, 180/2, 191/1, 251/2, 262/1
düşürdüm G. 257/1
düşürdün G.19/3
düşürmüş G.147/2
dü-ümmet G.124/6
düzülmüş G.243/2

E

ebed K.1/1, 2/8, 2/13, 3/8, Md.1.9/ç, 3.1/a, 5.1/c, 9.10/ç, Mh.1.7/b, T.2.5/a, G.9/3, 35/4, 42/6, 43/2, 44/2, 46/3, 46/6, 64/1, 67/4, 76/3, 80/2, 113/4, 129/1, 133/2, 136/5, 141/4, 173/1, 194/3, 206/7, 207/4, 215/1, 227/7, 244/6, 249/3, 252/4
ebkem G.196/7
ebnâ-yı dehr G.84/2
ebrû G.234/2, 242/4, 256/4
ebrûvânın Mr.1.5/b
ebrû-yı cânân K.2/29
ebrû-yı cânâne G.5/7
ebrû-yı hamın G.53/6
ebrû-yı hilâlin Md.8.5/b
ebrû-yı hilâlden G.217/1
ebrû-yı hûbâna G.30/5
ebrû-yı sanemler Mûs.3/4
ebrû-yı yârı G.21/4
ebsam G.196/7
ebsârı K.4/37
ebsâr-ı cânâ G.42/2
ebsem G.32/1
Ebû Bekr Mb.8/ç
ebvâb-ı hikmet G.75/3
ebvâb-ı himmetin Mh.3.7/c
ebvâb-ı murâdî G.64/7
ecr-i cezîl Mb.7/ç
edâ G.112/2, 191/7
edâlar T.4.4/c
edeb T.4.2/c
edebde Md.3.7/b, G.2/6, 104/7, 171/5
edebî G.103/8
edeb-ser-riştesin Mh.6.5/c
edebsiz G.104/7
edîb-i kâmile T.7.4/a
edîb-i men Mh.8.5/ç
ednâ Md.2.3/c, G.6/5, 207/5
ef'âl-i hatâdan G.26/5
efdâlidir G.72/7
efdâl-i pirâna Mh.2.1/c
efendim T.5.4/d, Mûs.1/7
efgân Md.7.1/a, T.5.1/b, 6.1/ç, G.14/4, 149/8, 178/1
efgânım Md.6.1/ç, G.203/1, 215/7
efgânın G.184/6
efgânına Md.5.5/c
efgânımı G.73/1
efgâr Md.6.7/c
efgende G.259/5
ef'i-âsâ G.74/5, 243/7
efkâr G.18/1
efkâr-ı ferdâ G.3/5
efkâr-ı in G.60/1
Efâtûn G. 261/6
eflâki Md.6.3/b
efsânemiz G.127/3
efsânesini G.160/6
efserde G.107/1
efseri K.3/13

efzûn Mh.5.4/a, G.4/2, 59/5, 78/4, 94/1, 118/1, 149/3, 243/3, 244/3, 256/2
efzûndur G.237/3, 253/3
efzûnî G.33/4
efzûnî-i hüsnün Mh.5.2/a
efzûn-ter G.20/1
eger K.3/5, Md.8.5/c, Mh.5.6/d, T.7.5/c, 8.5/d, Mûs.2/5, G.5/1, 6/5, 28/7, 29/2, 32/5, 34/4, 34/7, 37/6, 52/4, 55/3, 104/6, 118/7, 138/2, 138/3, 138/4, 151/4, 151/6, 156/4, 186/5, 206/6, 226/5, 242/4, 246/4, 248/2, 249/2, 250/5, 258/7, 261/5
egerçi G.112/3, 198/3, 260/5, 290/4
egmem G.207/5
egüp Ş.2/a
Ehad T.2.5/ç
ehibbâdan G.231/4
ehl Md.5.5/c
ehli Mh.6.4/b, G.79/4, 83/1, 93/6, 128/1, 235/4, 247/4, 248/6, 251/3
ehl-i âsumân G.232/2
ehl-i 'aşk G.21/4, 144/4, 250/5
ehl-i 'aşka Mr.3.2/ç, G.45/4, 80/3, 175/3, 189/5
ehl-i 'aşkı G.106/5, 115/4
ehl-i 'aşkız K.2/26
ehl-i 'ayân G.139/3
ehl-i basîret Mh.9.1/c
ehl-i bâttın K.4/32
ehl-i bekâ T.3.1/a
ehl-i beyt Md.2.5/ç
ehl-i beyte Tr.10
ehl-i beyti G.215/3
ehl-i cehennem Md.9.1/c, G.89/6, 160/4
ehl-i dalâletden Md.3.1/c
ehl-i derde G.180/4
ehl-i derdem Mr.4.2/c
ehl-i dil T.1.1/b, 3.6/a, G.100/1, 104/6, 130/2, 160/7, 240/9, 245/5, 253/7, 259/5, 291/4
ehl-i dilden Mr.3.4/ç
ehl-i dile G.78/2
ehl-i dili Mh.5.5/a, G.272/1
ehlidir N.1/1
ehl-i dünyâ G.251/5
ehl-i fakrız Mh.2.4/b
ehl-i gafletden G.123/1
ehl-i hakikatde G.85/3
ehl-i harem Md.9.5/b
ehl-i hatâ G.101/4
ehl-i hevesden G.60/5
ehl-i îmâm G.273/7
ehl-i 'irfân Md.1.7/b, G.113/6
ehl-i isyânam K.1/7
ehl-i kabâdır G.72/4
ehl-i kemâl G.190/1, 191/1
ehl-i kulûbun G.217/6
ehl-i mecâza G.12/7
ehl-i muhabbet Md.9.10/ç, G.237/5, 294/4

- ehl-i muhabbete G.45/4
ehlin Mr.3.3/c
ehline Md.6.4/a, 8.2/b, T.2.2/d, G.37/2, 78/6, 141/1, 155/1, 218/5, 250/5, 268/2, 270/6, 280/4
ehlini Mh.6.4/a
ehlinin Md.3.5/a, G.93/6, 112/4, 277/1
ehl-i niyâz G.134/5
ehl-i niyâza G.67/5
ehl-i riyâ G.113/5
ehl-i sa'âdet Mûs.2/5
ehl-i safâ G.1/3
ehl-i semâ Md.5.7/b
ehl-i tarîk-i Nâzenin K.4/7
ehl-i temkinin G.180/3
ehl-i temkiniz Md.4.1/b
ehl-i teslîmde G.130/4
ehl-i tevhid G.143/7, 168/3
ehl-i vecd G.121/2, 144/3, 188/6
ehl-i vefâ G.24/7, 256/1
ehl-i vefâyız Md.3.4/d
ehliyem G.236/7
ehliyüz K.2/27, Ms.3/a, G.129/3
ehliyyetli G.90/3
ehl-i zâhir G.143/2, 281/4
ehl-i zâhirin K.4/32
ehl-i zühd K.4/33, G.12/4
ehl-i zühdün G.278/6
ehven Md.7.2/c
ekmelden Ms.6/e
ekmeli T.6.4/c
ekmel-i sıfât G.45/2
ekmel-i vücud G.64/4
eksilmeye G.228/2
eksilmez G.138/6, 224/5, 243/4, 259/5
el Md.3.5/d, T.6.3/b, G.16/4, 64/1, 64/3, 109/5, 112/5, 137/2, 175/4, 196/5, 223/5, 225/5, 226/4, 237/1, 248/1, 256/1, 262/5
el-amân Mb.1/f, 2/f, 3/f, 4/f, 5/f, 6/f, 7/f, 8/f, 9/f, 10/f, 11/f, Md.2.7/ç, 7.1/e, T.2.10/d, G.19/5, 96/1, 97/2, 214/12, 232/1, 243/1, 285/4, N.6/2
el-amânâ T.2.10/d, Md.2.7/ç, 7.1/e, T.2.10/d
el-amândır Mr.1.1/ç, 1.2/ç, 1.3/ç, 1.4/ç, 1.5/ç
elbet K.3/24, T.2.8/ç, G.20/6, 54/4, 80/4, 158/3, 198/7, 237/7
elbette Msm.1/6, 2/6, 3/6, 4/6, 5/6, G.73/7, 126/4, 174/6
elde Msm.1/3, 2/3, G.64/2, 176/6, 219/2, 220/2, 220/3
elden Msm.2/3, Mh.6.5/c, G.74/5, 165/2, 192/2, 243/7
ele Md.8.5/c, Mh.5.5/b, Mûs.1/1, G.219/6
elem G.32/3
elemden T.4.3/b, G.79/3
elem-i müstakbel G.194/2
el-hak Mt.1/f, T.2.7/ç, G.47/4
eli T.6.4/b
elif G.237/6
elim Mt.5/a, Mb.9/a, Md.2.1/e, 2.2/e, 2.3/e, 2.4/e, 2.5/e, 2.6/e, 2.7/e, 7.1/d, Mh.3.1/d, 3.2/d, 3.3/d, 3.4/d, 3.5/d, 3.6/d, 3.7/d, 4.1/d, 4.2/d, 4.3/d, 4.4/d, 4.5/d, 4.6/d, 4.7/d, T.2.10/c, G.18/4, 19/2, 25/3, 68/6, 120/5, 221/6, 273/6
elimden G.183/1
elin T.1.5/d, G.63/5, 99/6
elinde Md.7.6/b, G.51/4, 132/3
elinden Ms.7/d, Md.6.4/ç, Mr.4.4/a, G.64/3, 144/1, 168/2, 227/7
eliyle G.68/6
ellerinden K.3/19
el-meded G.2/2
eltâf Mh.3.7/a
eltâfa Mb.6/d, G.91/6
eltâf-ı Hak G.110/7
eltâf-ı Hak'a G.172/1
eltâf-ı Hak'la G.119/5
eltâfına G.80/4, 150/2
eltâfını G.3/1, 6/11
eltâf-ı pîrân G.253/7
elzem G.143/3
emân G.33/5
emânet T.4.2/ç
emânım Md.8.1/e, 8.2/e, 8.3/e, 8.4/e, 8.5/e
emîn K.4/27, G.7/3, 67/3, 214/9, 227/6, 234/7
emîn-i kenz-i esrâr-ı Hudâ'dır G.82/6
emîn-i kibriyâ Mt.1/c
emîn-i sırr-ı hakâyık G.46/3
emîn-i sırr-ı mâ evhâ G.58/7
emîrû'l-mü'minîn K.4/1, Md.2.3/a
emîrû'l-mü'minîndir K.3/6
emr G.162/2
emrâz-ı isyâna G.7/6
emrâzına G.131/5
emr-i pîr Tr.18
emsâli G.112/2, 251/1
emsâlin T.8.3/a
enâniyyet G.87/6
enbiyâ K.3/11, Mb.6/c, T.2.7/d
enbiyâ-yı hâsü'l-hâs G.154/4
encâm G.205/1
encâm-ı Mesîh G.63/3
ender-nazarem G.56/3
endişe G.16/2
ene'l-hak G.85/1
enfâsıyla Md.4.7/b
engubın G.240/8
enîn K.4/18, Mr.3.4/b, G.9/4, 169/3, 209/2
enîs-i 'aşk G.34/7
envârı G.71/2, 135/2
envâr-ı melâhat G.53/3
envâr-ı melâhatle T.4.1/b
envâr-ı şeyh G.66/6
envâr-ı zât-ı bahtı G.82/5
envâr-ı zât-ı Tûr-ı dile G.75/5
envâr-ı'l-kulûbü'l-âşîkîn K.2/17, Mt.1/e
enver G.191/3
er G.151/6, 165/4
erbâb-ı 'aşk G.45/1
erbâb-ı dil G.4/4, 47/3
erbâb-ı dile K.4/23, Mt.4/d, Mh.5.3/b, G.280/6
erbâb-ı dilin Msm.4/4, G.231/9
erbâb-ı fakrrâ G.77/2
erbâb-ı fazl G.251/4
erbâb-ı hâletdir G.93/6
erbâb-ı harâbâtdadır G.130/5
erbâb-ı istihkâka G.192/4
erbâb-ı kerem G.119/1
erbâb-ı nazar T.3.3/a, G.294/6
erbâb-ı nefes G.138/3
erbâb-ı recâya G.134/4
erbâb-ı vecd G.168/2
erbâb-ı vefâ T.5.5/a, G.128/4
erhamü'l-usâtsın Mb.5/d, T.2.10/b
eridi Md.6.4/d
ernî G.44/6
erre-i gamla G.183/2, 235/2
erre-i reşk G.103/7
esâs G.137/3
esâs-ı cism-i zârım G.39/5
esâs-ı râhımızdır Mh.1.2/a
esâs-ı tövbemî G.34/1
esb G.104/6
esbâba G.248/6
esbâb-ı 'alâ'ikden G.138/2
esbâb-ı 'işret G.252/3
esbâbını Mh.6.2/c
esbâb-ı tarab G.195/2
esb-i hayâle G.91/3
esb-i tâzîne G.262/5
esedu'llâh G.11/3
eser G.20/5, 73/5, 126/7
eseri G.13/4
esfelde G.174/5
esîr G.68/6, 166/4, 208/5, 215/3, 258/1, 261/1
esîrân-ı gamı G.231/5
esîrem Mh.3.4/c
esîr-i 'aşk G.87/3, 189/3
esîr-i berzah-ı havf Mh.2.6/b
esîr-i çeng-i şâhîn G.101/2
esîr-i dâm-ı nâs G.137/1
esîr-i dîv Mh.6.1/b
esîr-i gamze-i fettânın G.243/1
esîr-i hat-ı sebzindir G.63/2
esîr-i kâmet-i bâlâ-yı mevzûnun G.179/2
esîr-i kâmet-i dilhâhnam G.211/1
esîr-i mihnetem Mh.4.1/a
esîrin Md.10.6/ç
esîr-i nefis G.86/4
esîr-i nefsidir G.85/4
esîr-i nefsem K.1/5
esîr-i pençe-i şâhîn G.98/3
esîr-i tef Mr.4.5/b

- esîriz Mûs.1/2, G.145/4
 esmâ K.4/39, T.9.5/a, G.82/6
 esrârî G.85/4, 135/1
 esrâr-ı dil-i zâr G.57/5
 esrâr-ı gîsûdan G.235/2
 esrâr-ı her Md.1.9/b
 esrârım G.212/5
 esrâr-ı mahfî K.2/7
 esrârına G.246/1
 esrârını G.86/2, 188/6
 esrâr-ı şeyh G.66/3
 esved-i hâlin T.8.3/ç, G.32/7
 esved-i hâlini G.205/7
 eş'ârî K.4/42
 eş'âr-ı latîfî G.250/6
 eş'ârım G.212/7
 eşkâl-i sûridir G.155/3
 eşk-âsâ G.12/3
 eşk-feşânest G.57/6
 eşkıyâ T.1.3/d
 eşk-i âlim G.102/2
 eşk-i çeşmi T.6.2/ç
 eşk-i çeşm-i giryanım G.202/5
 eşk-i gül-gûndan G.236/2
 eşk-i gül-gûnum G.89/2
 eşk-i hûnîn T.8.4/b
 eşkim G.87/4
 eşkimden G.89/3
 Eşref T.5.5/ç
 eşyâda Md.4.5/c
 eşyâdır K.1/14
 eşyâya Md.1.6/ç, G.58/4
 etvârımı G.88/3
 etvârımız Ms.4/a
 etvârın T.7.4/c
 etvârına Mr.1.5/a
 etvâr-ı nâ-şâyeste K.1/5
 evc-i eflâk G.104/4
 evc-i ma'nâda Md.3.7/e
 evc-i semâ-yı dilde G.253/2
 evin G.185/2
 evkâtı Mr.3.5/b
 evkâtım Mt.2/d
 evkâtımı G.2/3
 evkâtını Md.1.4/a
 evlâd K.2/9, Md.1.2/ç, 2.3/ç, 5.4/ç,
 T.2.11/ç, G.50/7
 evlâdı K.1/19, 4/21
 evlâd-ı mutahhar Mb.8/d
 evlâdına Md.3.3/b
 evlâd-ı nebîdir K.2/23
 evlâd-ı pâk-i û G.117/7
 evlâdır G.103/3
 evlâd-ı Resûl'e Md.9.9/b
 evlâd-ı Resûlün Md.3.5/ç
 evlâd-ı şeh-i Tâ-hâ Md.4.1/d, 4.2/d,
 4.3/d, 4.4/d, 4.5/d, 4.6/d, 4.7/d
 evliyâ K.4/5, Mb.6/c, G.9/7
 evliyâsın G.28/2
 evliyâu'llâh K.1/25
 evliyâyâ G.165/6
 evliyâ-yı 'izâm G.154/4
 evrâd T.2.11/b, 7.4/b
 evrâdımız Ms.4/b
 evrâdın G.178/5
 evrâka G.60/7
 evrâk-ı gülden G.222/1
 evsâf-ı cemâl-i hüsn-i yâre T.8.6/d
 evsâf-ı 'itr-ı zülf-i tu G.240/3
 evsâfın G.6/10
 evvel K.3/2, 4/10, Mb.5/d, 6/b,
 Mh.6.4/ç, G.34/2, 45/5, 47/6,
 49/4, 71/4, 82/7, 115/6, 141/3,
 174/4, 190/4, 215/4, 233/5
 evvelâ G.33/1
 evvelin K.4/29, T.2.9/d
 evvelsin G.6/9
 ey K.1/2, 1/5, 1/9, 1/29, 2/1, 2/9, 2/29,
 4/40, Msm.1/1, 1/4, Mt.1/a, 1/b,
 1/c, 1/ç, 1/h, 2/h, 3/h, 4/e, 4/h,
 5/h, 6/h, 7/a, 7/h, Mb.1/a, 1/b,
 1/f, 2/f, 3/a, 3/d, 3/f, 4/a, 4/f, 5/c,
 5/ç, 5/f, 6/a, 6/f, 7/a, 7/f, 8/f, 9/f,
 10/f, 11/f, Md.1.1/a, 2.1/a, 2.6/b,
 2.7/b, 3.6/a, 4.1/a, 5.7/a, 6.1/a,
 6.2/e, 6.3/ç, 6.3/d, 6.4/e, 7.1/a,
 7.1/e, 7.2/e, 7.3/ç, 7.4/d, 7.5/ç,
 7.5/e, 7.7/e, 8.1/a, 8.1/b, 8.1/c,
 8.1/ç, 8.2/a, 9.1/a, 9.1/b, 10.6/b,
 Mh.1.1/a, 1.7/a, 3.1/d, 3.2/d,
 3.3/d, 3.4/d, 3.5/d, 3.6/d, 3.7/d,
 4.1/a, 4.1/d, 4.2/d, 4.3/d, 4.4/d,
 4.5/d, 4.6/d, 4.7/d, 5.1/a, 5.1/b,
 5.1/ç, 5.3/ç, 5.4/a, 5.4/ç, 5.5/a,
 5.6/a, 6.1/a, 6.3/a, 6.7/ç, 7.1/a,
 7.3/b, 7.5/b, 8.4/c, 9.1/a, T.1.2/ç,
 2.1/a, 2.1/c, 2.6/a, 2.8/c, 2.9/a,
 2.11/a, 3.1/a, 4.2/d, 5.3/a, 5.4/c,
 7.1/ç, 8.3/a, 8.4/b, 9.1/a,
 Mr.1.1/a, 1.5/c, 2.1/a, 2.2/a,
 2.3/c, 2.5/a, 3.1/a, 3.3/a, 3.4/a,
 3.4/ç, 5.1/b, 1/ç, 2/ç, 3/ç, 4/ç, 5/ç,
 6/ç, G.4/1, 4/7, 5/1, 6/1, 6/2, 6/8,
 7/1, 7/2, 7/3, 7/4, 7/5, 7/6, 7/7,
 8/3, 8/7, 9/1, 9/2, 9/7, 10/7, 12/1,
 12/3, 12/4, 13/5, 14/4, 14/6, 15/2,
 15/5, 15/7, 16/1, 18/5, 18/7, 19/1,
 19/2, 19/3, 19/4, 19/5, 19/6, 20/6,
 20/7, 21/1, 22/3, 24/1, 24/2, 24/3,
 24/5, 28/1, 28/2, 29/1, 29/6, 30/1,
 30/4, 30/5, 31/1, 31/2, 32/1, 32/2,
 32/3, 33/4, 36/3, 36/6, 36/8, 36/9,
 36/11, 38/1, 38/2, 39/1, 39/2,
 39/5, 40/1, 40/4, 41/4, 41/5, 43/1,
 43/2, 43/3, 43/4, 43/5, 43/6, 43/7,
 43/8, 43/9, 43/10, 43/11, 44/1,
 44/2, 44/3, 44/4, 44/5, 44/6, 44/7,
 44/8, 45/1, 45/3, 45/6, 46/1, 46/2,
 46/4, 46/7, 47/1, 47/5, 47/7, 48/7,
 49/1, 49/7, 50/3, 50/4, 50/6, 51/1,
 51/2, 51/3, 51/4, 52/5, 53/1, 53/2,
 53/4, 54/1, 54/4, 55/2, 55/3, 55/5,
 56/5, 57/7, 58/2, 58/7, 59/7, 60/2,
 62/1, 62/6, 64/6, 65/5, 66/1, 66/4,
 67/2, 68/1, 68/2, 68/5, 68/6, 69/7,
 73/5, 73/6, 73/7, 78/7, 83/5, 83/7,
 86/5, 87/1, 87/4, 87/5, 87/8, 91/1,
 93/3, 93/7, 94/6, 95/4, 96/1, 96/2,
 96/3, 97/1, 99/3, 99/6, 100/1,
 100/6, 102/5, 103/2, 103/6,
 104/3, 105/6, 106/1, 106/5,
 107/4, 107/5, 110/1, 110/4,
 110/6, 111/1, 111/2, 111/3,
 113/1, 114/5, 114/7, 117/1,
 117/4, 118/1, 118/4, 118/5,
 119/1, 120/6, 120/7, 123/1,
 124/9, 126/5, 126/6, 127/1,
 128/3, 128/4, 129/7, 131/4,
 134/1, 134/2, 134/5, 134/7,
 136/1, 137/1, 138/2, 138/7,
 140/1, 140/6, 142/1, 142/2,
 142/6, 143/4, 144/1, 146/1,
 146/3, 147/1, 147/2, 147/5,
 151/6, 154/1, 154/3, 154/4,
 154/5, 155/4, 156/2, 157/1,
 159/7, 161/1, 162/1, 162/5,
 163/1, 163/4, 163/6, 164/2,
 165/3, 166/2, 166/3, 167/1,
 167/3, 167/4, 167/6, 168/1,
 169/5, 170/7, 171/1, 171/2,
 171/3, 174/4, 176/1, 176/7,
 178/1, 179/3, 179/4, 179/5,
 179/6, 179/7, 180/3, 180/6,
 180/7, 181/4, 182/1, 182/2,
 182/3, 182/4, 182/6, 183/1,
 183/6, 184/1, 184/2, 184/5,
 184/6, 184/7, 185/1, 185/2,
 185/5, 185/6, 186/1, 186/2,
 186/4, 187/3, 187/4, 189/1,
 189/6, 189/7, 190/1, 190/2,
 190/4, 190/7, 192/1, 192/3,
 192/5, 193/4, 193/5, 194/5,
 195/1, 195/2, 195/4, 195/5,
 200/5, 203/2, 203/9, 206/1,
 206/3, 207/1, 207/3, 207/6,
 208/1, 208/2, 208/3, 208/6,
 209/5, 210/4, 210/5, 211/1,
 211/3, 214/1, 214/5, 214/12,
 215/7, 216/2, 217/5, 217/6,
 217/7, 218/5, 218/6, 219/4,
 221/1, 221/2, 221/7, 222/1,
 222/6, 223/4, 223/5, 225/4,
 226/4, 226/5, 229/2, 229/5,
 230/3, 230/4, 230/7, 231/3,
 231/4, 231/8, 232/1, 232/3,
 232/5, 233/2, 234/1, 235/1,
 236/7, 237/1, 238/1, 238/4,
 239/1, 239/5, 239/6, 240/1,
 240/4, 240/7, 241/1, 241/4,
 241/5, 241/6, 243/1, 243/3,
 243/5, 243/7, 244/2, 244/3,
 244/6, 244/7, 246/1, 246/3,
 247/9, 248/6, 249/5, 253/2,
 253/4, 253/5, 254/2, 256/3,
 256/6, 257/2, 259/3, 261/7,
 262/6, 263/6, 264/4, 265/1,

- 266/4, 267/2, 268/4, 269/1, 272/7, 273/1, 273/4, 273/6, 274/7, 277/4, 277/5, 278/4, 278/5, 279/1, 280/7, 281/3, 283/2, 283/3, 283/5, 283/6, 284/4, 286/5, 287/1, 288/1, 288/2, 288/3, 288/4, 288/5, 291/1, 291/3, 292/4, 292/7, 293/6, 293/7, 295/1, Mūs.1/1, 1/3, 1/6, 2/1, 2/2, 2/3, 3/5, N.2/1, 3/1, 4/1, 5/1
 eyâ G.8/1, 8/2, 45/2, 47/3, 61/4, 106/6
 eyle K.1/2, 1/5, 1/28, 2/9, Mt.4/d, 4/e, 4/f, Md.1.1/a, 1.5/c, 1.6/a, 1.6/b, 1.6/c, 1.6/ç, 2.4/ç, 2.6/c, 6.5/d, 7.6/b, Mh.3.2/b, 3.4/b, 4.1/c, 4.6/b, 4.6/c, 6.1/a, 6.2/b, 6.7/c, T.2.11/a, 3.4/c, 4.3/a, Mr.2.2/c, 3.1/ç, Ş.4/c, 5/c, G.2/4, 2/5, 4/1, 4/4, 4/5, 4/6, 5/5, 5/6, 6/11, 8/5, 8/7, 9/2, 19/2, 20/6, 21/1, 25/3, 25/7, 26/3, 29/6, 30/7, 34/2, 36/3, 36/4, 36/6, 36/7, 36/10, 39/1, 45/7, 61/2, 62/2, 62/5, 67/5, 68/6, 69/4, 96/2, 111/2, 126/6, 134/3, 134/4, 136/2, 136/3, 137/2, 137/3, 153/1, 153/2, 153/3, 153/4, 153/5, 156/1, 161/1, 170/1, 170/7, 176/7, 195/1, 202/4, 203/7, 206/4, 210/4, 225/4, 265/1, 271/5, 279/5, 280/7, Mūs.1/7, 2/3, 2/4, N.2/1
 eyledi K.2/14, 3/15, Md.9.2/ç, G.2/7, 32/4, 47/4, 66/6, 69/2, 75/5, 145/7, 160/4, 160/6, 172/5, 181/5, 183/7, 190/2, 191/6, 234/2, 241/2, Mūs.1/5
 eyledik G.231/5
 eylediler G.144/1, 179/3
 eyledim G.2/3, 180/6, 232/3
 eyledin Md.7.2/d, Mr.2.2/b, 2.4/b, G.185/1, 185/2, 185/3, 185/4, 185/5, 185/6, 185/7, 190/6, 256/9
 eyleme Mh.5.6/c, 6.4/b, G.2/4, 4/3, 25/1, 25/2, 25/3, 25/4, 25/5, 25/6, 25/7, 26/1, 26/2, 26/3, 26/4, 26/5, 26/6, 26/7, 54/3, 110/3, 137/4, 165/1, 165/3, 170/2, 256/2
 eylemedin Mh.5.2/c
 eylemeğe Mūs.1/2
 eylemek K.4/36, Md.6.6/ç, G.19/6, 106/9, 135/1, 135/2, 135/3, 135/4, 135/5, 135/6, 135/7, 167/2, 225/4, 256/1
 eylemekde T.8.2/d, G.75/2, 75/4
 eylemekdir T.4.5/d
 eylemez G.21/4, 60/6, 73/2, 91/7, 104/1, 150/3, 165/2, 165/6, 174/2, 191/4, 212/4, 217/3, 241/8, 245/3
 eylemezdim G.15/2
 eylemezdin G.217/5
 eylemezler G.217/4
 eylemiş Md.4.2/ç, Mh.6.1/c, T.8.2/c, G.91/6, 105/5, 166/2
 eylemişdi T.5.2/ç
 eylemişsin G.218/3
 eyler K.3/17, 4/29, T.3.1/a, 3.1/b, 3.1/c, 3.1/ç, 3.1/d, 3.2/d, 3.3/d, 3.4/d, 3.5/d, 3.6/d, 3.7/d, 7.6/a, 7.6/b, 7.6/c, 7.6/ç, 8.6/ç, 8.7/ç, Mr.4.3/a, Mūs.2/5, G.17/1, 17/2, 17/3, 17/4, 17/5, 28/5, 30/3, 60/5, 74/4, 81/6, 87/7, 104/2, 106/4, 109/4, 119/2, 131/3, 138/5, 139/1, 139/2, 139/3, 139/4, 139/5, 139/6, 139/7, 144/4, 160/3, 165/4, 167/5, 181/2, 208/4, 212/6, 230/2, 232/3, 238/6, 258/7
 eylerdim G.212/5, 245/3
 eylerem G.215/5, 223/3, 229/4
 eyleriz K.2/15, 4/35, Ms.2/ç, Md.4.4/ç, 4.5/c, 5.6/a, 5.6/b, 5.6/c, 5.6/ç, Mh.2.5/a, 2.5/b, 2.5/c, 2.7/c, G.121/8, 124/3
 eylerken G.27/5
 eylerler G.6/7, 249/2
 eylerse G.53/7, 93/4, 134/6, 199/3, 204/1, 208/6, 250/5, 252/2
 eylersem G.261/4
 eylese G.69/7, 138/3, 140/7, 156/4, 245/4
 eylesek G.182/3
 eylesem Md.5.1/e, 5.2/e, 5.3/e, 5.4/e, 5.5/e, 5.6/e, 5.7/e, G.30/5
 eylesen G.4/7, 174/4
 eylesün G.12/7
 eyleye Md.9.11/c
 eyleyel'den G.229/2
 eyleyelim G.205/4
 eyleyem G.202/1, 227/4, 230/1, 242/7
 eyleyemem G.108/5
 eyleyemez G.194/4
 eyleyen Md.3.3/b, T.7.5/d, G.35/5, 66/3, 90/3, 115/4, 116/5, 133/5, 141/4, 143/7, 148/5, 222/3, 233/2, 261/5
 eyleyendir G.144/2
 eyleyenler Md.2.3/b, T.8.3/ç, G.92/5, 92/7, 100/2, 100/7, 150/2, 168/1, 257/5
 eyleyesin Md.6.2/e
 eyleyin K.4/18
 eyleyüp K.1/28, 3/17, Ms.6/c, Md.1.9/b, 7.6/c, Mh.5.3/ç, 5.6/a, T.4.5/c, 6.5/b, 8.7/c, Mr.3.2/a, 3.2/b, 3.2/c, 3.4/c, G.1/6, 9/4, 35/7, 50/6, 65/2, 72/3, 75/6, 75/7, 81/7, 99/7, 131/3, 185/6, 185/7, 187/4, 194/2, 198/1, 205/7, 251/4, 253/6, 258/4
 eyvân Mt.3/b
 eyvân-ı zeberceddir G.80/3
 eyyâmı G.74/4, 192/1, 194/7, 222/1
 eyyâmıdır G.55/1
 eyyâm-ı gül G.163/6, 195/1
 eyyâm-ı Mesîh G.63/1
 ez-âb G.141/6
 ez-behr-i sayd-i mâhi-i dil G.23/4
 ez-bereş G.77/6
 ez-beret G.118/3
 ez-bes G.56/3
 ez-bûs-ı hâl-i esvedeş G.151/6
 ez-cân T.7.3/ç
 ez-cürm G.77/3
 ez-çerâğ-ı Tûr G.118/1
 ez-derd G.239/1
 ez-deret G.240/6
 ez-dil-i mâ G.41/7
 ez-diâr G.240/3
 ez-dûri-i û G.152/3
 ez-dü-cihân G.135/7
 ez-dü-kevn G.117/1
 ezel Mh.2.1/a, G.30/4, 46/3, 106/9
 ezelden K.2/8, 3/8, Md.3.1/a, 5.1/c, T.2.5/a, G.44/2, 80/2, 129/1, 133/2, 215/6
 ezeldendir G.67/4
 ez-esrâr-ı vahdet G.22/4
 ez-genc-i Kârûn G.51/5
 ez-günâh G.77/5
 ez-gürûh-i vâsılîn G.214/13
 ez-hadd G.118/4
 ez-haddir G.80/5
 ez-hasret-i la'î-i lebet G.118/2
 ez-havf G.239/3
 ez-hecr-i tu G.56/6
 ez-hevâ Mt.7/ç, Mh.2.2/a
 ez-hezârân G.78/2
 ez-kâr T.2.11/b, G.178/5
 ez-kârımız Ms.4/b
 ez-kârın T.7.4/b
 ez-kasr-ı hûr G.112/4
 ez-kayd-ı hestî G.239/3
 ez-kemâl-i hüsn G.118/6
 ez-kıyâm-ı kadd-i dil-cûyeş G.151/3
 ez-lutf-ı kadem G.56/7
 ez-mâ' G.72/4
 ez-minnet-i şâh G.286/7
 ez-mushaf-ı rûyeş G.151/5
 ez-nâle G.118/4
 ez-nâm G.239/4
 ez-nîm-nigâh G.117/3
 ez-nîrândir G.43/10
 ez-pey-i nefis G.77/6
 ez-sabâ G.240/3
 ez-sad K.2/19, G.80/3
 ez-ser-i sıdk Ms.7/a
 ez-şeb-i deycûr G.118/1
 ez-şeker G.240/8
 ez-şevk G.56/2
 ez-tarf-ı küleh G.151/1
 ez-terahhum G.239/5
 ez-ümid G.77/5
 ez-vasl-ı hûr G.209/5
 ez-zer G.129/3
 ez-zülâlet G.118/2

F

fâ T.8.7/d
 fahr Mb.7/c, Mh.1.3/c, 6.7/c, G.5/5, 86/3, 128/5, 137/2, 159/5, 180/5, 217/7
 fahr-ı 'Arab G.28/2
 fahr-ı kâ'inât G.46/1
 fahr-ı selef G.167/1
 fahrû'l-âlemîn K.2/5
 fâik G.172/5
 fakat G.158/1
 fakih-i medrese G.188/6
 fakir G.52/5, 131/7, 214/3, 274/8
 fakirem Mt.2/c
 fakirin K.3/14
 fakiriz Mûs.1/2
 fakr Msm.2/4, Mr.4.4/ç, G.130/3, 137/2, 180/5, 217/7, 247/9
 fakrdan G.155/1
 fakrın Mh.6.4/a
fâliku'l-isbâh T.2.3/ç
 fâni G.4/2, 159/4
 fâriğ T.2.6/c, G.9/3, 52/2, 72/4, 88/3, 141/6, 151/6, 153/4, 183/3, 246/2, 251/2
 fâriğ-bâl G.248/7
 fâriğem G.207/7
 fark K.2/27, Mh.6.2/b, G.60/5, 103/2, 160/2, 174/2, 197/3, 208/3, 220/5
 farkı T.4.3/d
 farz T.7.3/d
 farzdır K.2/15
 fasl-ı gül G.195/1
 fasl-ı zemistânda G.107/3
 fâş T.2.3/ç, G.90/6
 Fâtıma K.4/12, 4/14, Md.5.2/c
 fâtihi-i bâb-ı murâd G.65/5
 fâzıl Mh.6.3/a
 fazl G.189/6
 fazl-ı ebed Mb.4/a
 fazlınla K.1/2
 fazl-ı Rabbânî K.1/16
 fedâ K.4/13, Msm.5/4, Md.5.4/ç, 6.6/c, Mr.1.3/c, G.7/1, 69/4, 87/1, 167/2, 229/4, 234/3, 256/4, 258/7, 261/3
 fedâdır G.110/1
 fedâ-yı âl G.50/7
 fedâ-yı hâk-i pâ-yi dil-ber-i âli-cenâb G.177/4
 fedâ-yı küfr-i zülfeş G.22/3
 fedâ-yı küfr-i zülfi G.276/4
 fedâ-yı makdemeş G.151/7
fê'd-hulûhâ hâlidîn K.4/33
 fehmi K.4/35, Md.1.1/ç, Mh.6.3/a, G.113/2, 119/2, 128/1, 137/3, 188/2, 188/6, 252/4
 felâh G.65/4
 Felâtûn Msm.3/6, G.131/5
 feleği G.49/5
 felek Msm.1/6, 2/6, 3/6, 4/6, 5/6, G.10/2, 50/3, 234/1, 251/6

felekden G.129/6
 fenâ Mt.2/b, G.28/5, 130/3
 fenâda G.136/4
 fenâdan G.63/5, 159/1, 159/4
 fenâfi'llâh Ms.1/d
 fenâfi'llâhda T.3.7/a
 fenâfi'llâhdır G.82/3
 fenâya Mh.1.7/b, 6.5/a
 fenâyı G.247/9
 fenâyız Md.3.5/d, 6.5/a
 fende Ms.6/d
 fenn-i muhabbetde G.235/4
 fer G.20/1
 ferâg G.51/5, 112/4, 129/3, 163/7, 164/1, 164/2, 164/3, 164/4, 164/5, 164/6, 164/7, 209/5
 ferâgat Mh.5.6/d, G.217/3, 221/3
 ferâgatda G.18/1
 ferâgatde G.251/2
 ferâgatest G.77/2
 ferâgatla G.55/5
 ferâmûş Mr.3.2/b, G.232/3
 ferd Md.4.4/ç
 ferd-i bî-hemtâ G.114/7
 ferdü's-Samed T.2.5/b
 Ferhâd Md.6.4/c, 7.2/c
 Ferhâd'ı G.180/2
 Ferhâd-ı dili G.98/4
 Ferhâdiyem G.16/5
 Ferhâdveş G.101/3
 fer'in Mb.2/ç, T.2.6/d
 fer'indir G.167/4
 fermân Md.7.5/d, G.149/7
 fermân-ber-i Zeynü'l-'abâ G.172/2
 fermân-revâ K.4/28
 fermân-revâ-yı her G.77/4
 ferş Md.6.3/c, G.89/7
 ferş-i kudûm-ı ber-şeh-i âli-cenâb G.201/4
 ferş-i reh G.116/5
 feryâd Md.5.6/a, 7.1/a, G.9/4, 10/6, 30/1, 49/2, 73/5, 74/1, 84/4, 91/4, 203/1, 215/2, 221/4, 224/3, 245/1
 feryâddan G.237/7
 feryâdı G.191/4
 feryâd-ı hû G.181/5
 feryâd-ı makbûl-i habîb G.131/1
 feryâdımız G.126/3
 feryâdımız Msm.1/4
 feryâdın G.178/1
 feryâd-ı şeb-gîrin G.182/3
 feryâd-ı yâ G.104/5
 feryâd-res G.136/3, 244/1
 fesden G.258/4
 fetâyım G.114/3
 feth G.64/7
 feth-i bâb G.35/7
 Fettâh G.64/7
 fettân Md.10.3/c
 fettâneş G.152/4
 fettânın Md.7.4/c
 fevk-i gerdûnda G.63/5

fevt Msm.1/3, G.54/3
 fevz G.65/4
 feyz G.130/5
 feyz-i 'âmından G.214/11
 feyz-i 'amimden G.234/5
 feyz-i 'amiminden G.1/5
 feyz-i Ehadi G.69/2
 feyz-i nazar G.183/6
 feyz-i rabbânî Md.3.5/b, G.83/7
 feyz-i rahmet G.16/7
 feyz-i rahmetden Md.3.6/ç
 fezâilde G.2/6
 fezâ-yı 'âlem-i hâtırda G.20/2
 fezâ-yı 'aşkda T.4.5/a
 fezâ-yı dehrde G.259/4
 fezâ-yı hüsnde G.181/2
 Fırât G.50/4
 fırka-i nâci Mh.2.1/b
 fisk G.26/2
 fidânım Md.8.1/c, G.55/1, 225/1
 figân Mr.3.1/c, G.10/6, 19/1, 50/1, 89/5, 135/5, 142/7, 184/6, 225/3, 231/8, 242/6
 figâne Md.9.6/b
 figânest G.57/1
 figân-ı 'âşık-ı şûride G.223/1
 figân-ı 'aşkı G.74/4
 figân-ı bülbül-i zâra G.59/1
 figânımdan G.224/3
 figânımdır G.91/4
 figânımız G.126/2
 fikr Md.1.1/a, Mh.6.4/b, T.3.6/a, Mr.2.2/c, G.164/4
 fikr-i biş Ms.3/a
 fikr-i ferdâyı K.4/34
 fikr-i illâ'llâh G.125/7
 fikr-i kâkül-i pür-ham Mh.8.3/b
 fikr-i leb-i cân-bahş G.70/5
 fikrim Md.7.1/d
 fikrimiz K.4/34
 fikr-i ne'am G.81/3
 fikr-i rüyunla G.16/1
 fikr-i tamâm G.161/2
 fi'l-i bedden Mh.4.2/c
 fi'limizde T.6.4/a
 firâka G.208/4
 firâkı G.116/3
 firâk-ı la'line T.5.5/ç
 firâkın G.103/6, 202/4, 208/2, 231/4
 firâkınla Md.7.1/a, Mh.5.5/ç, T.5.1/b, G.31/3, 126/5
 firdevs Mt.3/c
 firdevs-i Rıdvân'ı G.91/7, 214/7
 firdevsimiz K.2/31
 firkat G.204/5, 210/1
 firkatinle G.158/2, 163/4, 185/1, 229/1
 firkatle Mr.4.5/c
 fitne G.258/4
 fitne-ger-i zamân G.255/4
 fitne-i âşûb G.31/2, 38/2
 fitne-kâr-ı bî-amândır G.181/3
 fitneler G.262/1

fukarâdır Mûs.3/5
 fukarâya Mûs.1/6
 Furkân K.1/27
 fursat Md.7.6/b, Mh.5.6/c, G.51/4, 64/2, 220/3, 257/7
 fursatı Msm.1/3, G.54/3
 fücûr G.26/2
 fûlk-i dil G.105/2
 fûrû'un G.45/6
 fûrûzân T.5.1/ç, G.198/1, 260/4
 fûrûzânest G.118/1
 fûsûn-gerlik G. 260/2
 fûtâde-i hââmûn-ı hayretem Mh.3.4/b
 füyûzât-ı İlâhî G.33/7
 füyûzâtın G.93/7
 füzûn Md.4.4/c, G.31/2, 38/2, 80/3, 146/4, 222/5, 223/1, 227/2, 229/1, 231/7
 füzûndur Md.7.1/c, 8.5/a, G.51/4, 70/1, 197/7, 203/3, 208/1, 223/7, 225/1, 231/2, 235/3, 235/4, 253/4
 füzûnî-i gam G.59/4
 füzûnî-i muhabbetdir G.93/4
G
 gabgablar G.104/1
 gadâb G.36/10
 gadab-âlûde Md.6.5/ç
 gaddâr Md.10.1/b
 gâfil Md.1.2/a, Mh.6.1/a, G.4/4, 100/6, 104/5, 182/7, 188/1, 228/6
 gâfildir G.83/1
 gâfîlin K.4/37
 gaflet G.26/4
 gafletden G.161/1
 gafletle G.62/2
 gâh Msm.4/3, G.97/5, 133/6, 138/1, 149/4, 205/3, 246/2, 255/3
 gâhî Ms.3/ç, Mûs.1/6, G.93/3, 97/5, 134/3, 193/3
 gâhice Msm.4/3
 galat G.158/4
 gâlibâ G.73/6, 101/5, 156/3, 246/5
 gam Mt.3/d, Ms.3/b, Md.7.1/ç, 10.6/c, Mh.3.2/a, 9.4/ç, T.8.6/b, G.12/2, 12/4, 15/1, 24/2, 40/7, 48/7, 56/1, 84/5, 87/2, 93/1, 95/3, 103/3, 114/6, 129/4, 133/6, 160/6, 178/4, 182/1, 187/5, 196/3, 199/3, 212/3, 220/1, 223/6, 226/2, 230/3, 248/7, 249/7, 252/2, 263/2, 264/4, 281/2, 285/5
 gamdan G.79/1, 144/5, 187/5, 225/2
 gamem Mb.11/c
 gamet G.239/1
 gamgîn Mh.4.1/b, G.130/2
 gam-güzâr G.57/4
 gam-hâr-ı dil G.196/1
 gam-hârım G.212/3
 gam-ı 'âlem G.220/2
 gam-ı 'aşkı G.169/4
 gam-ı 'aşk-ı harâbest G.40/6
 gam-ı 'aşkın G.147/1

gam-ı 'aşkımdan G.90/3
 gam-ı âteş G.70/7
 gam-ı dünyâ Mh.6.7/ç, G.281/3
 gam-ı eyyâm G.166/4
 gam-ı ferdâyı G.92/2
 gam-ı firkat G.29/7
 gam-ı hecr Md.6.2/a, 6.3/e
 gam-ı hecrin G.200/3
 gam-ı hicrân Md.10.1/e, 10.2/e, 10.3/e, 10.4/e, 10.5/e, 10.6/e, 10.7/e, G.89/6
 gam-ı hicrâna G.210/1
 gam-ı hicrânın G.203/2
 gam-ı imşeb G.3/5
 gam-ı mâzî G.194/2
 gam-ı mülk-i dili G.14/6
 gam-ı müstakbel T.8.1/b
 gamın G. 261/7
 gamından G.206/1
 gamınla Md.7.1/b, G.43/1, 126/6, 230/4
 gamla G.89/3, 157/4
 gammâk G.232/2
 gamze G.101/2
 gamze-i câdû G.242/3
 gamze-i câdûların G.181/3
 gamze-i câdûsuna G. 261/5
 gamze-i cellâdı G.99/5
 gamze-i cellâdın G.236/3
 gamze-i fettân Mûs.3/3
 gamze-i hûn-rîzin G.167/6
 gamze-i sâhir G.73/4
 gamzeleri Md.8.2/a
 gamzesi Mh.5.6/a, T.5.2/a, G.37/4, 149/6, 235/3, 260/2
 ganidir G.72/1
 ganîmet G.92/2
 ganîmetdir Ş.4/c
 ganîsin G.52/5
 garaz G.155/1, 155/2, 155/3, 155/4, 155/5
 gâret-ger-i dîn G.260/3
 gâret-ger-i imân Md.7.4/d
 gâret-i dil T.4.4/d
 gâret-i dîn Mûs.3/3
 gâret-i mülk-i dil G.235/3
 garîb K.3/23, Md.2.1/d, 2.2/d, 2.3/d, 2.4/d, 2.5/d, 2.6/d, 2.7/d, Mh.4.2/a, Mûs.3/5, G.7/6, 29/7, 131/7
 garîbânız K.2/20
 garîbe Mb.8/a
 garîbem Mt.2/a, Mb.6/d, G.2/2, 36/9, 214/12
 garîb-i bî-kesi G.268/3
 garîbin Md.2.5/a
 garîb-i nâ-murâd G.239/6
 garîb-i reh-güzêr G.157/2
 garîk G.170/2
 garîk-i bahr-ı isyânâm K.1/3
 garîk-i bahr-ı isyânız Md.3.6/c
 garîk-i bahr-ı rahmet Md.1.3/b
 garîk-i lücce-i hubb G.248/8

garîk-i lücce-i hubb-ı Hak T.9.5/b
 gark G.247/3
 garka-i bahr-ı vücûd Md.1.5/ç
 garka-i girdâb-ı hûn G.50/2
 gark-ı bahr-ı şühûd G.75/6
 gark-ı bahr-ı vahdetiz Ms.4/e
 gark-ı deryâ-yı günehe Mb.11/b
 gark-ı lücce-i ma'nâ G.12/7
 garkız T.6.2/b
 gavgâ G.105/4, 251/7
 gavgâdan G.231/11
 gavgâdır G.112/1
 gavgâlar G.33/2
 gavgâsına G.58/1
 gavgâya Md.10.4/b, G.101/5, 258/1
 gavs-ı emân G.71/1
 gavvâs G.154/3
 gayr G.97/2
 gayra Mr.3.1/a, G.78/5
 gayrdan G.136/1, 153/4
 gayret-i akrân G.233/4
 gayretin G.248/2
 gayret-keş-i âl-i abâ T.1.1/d
 gayretle Mh.6.2/c
 gayrı Mr.3.1/ç, Ş.5/c, G.3/1, 114/2, 158/3, 202/4
 gayrın G.248/2
 gayr-i dost G.92/7
 gayr-i istignâ G.96/3
 gayr-ı rızâyı Msm.2/5
 gayr-ı seyyi'ât Mb.2/d
 gayrlardan G.84/4
 gayrlarla G.212/1
 gayru'llâh Md.4.6/b
 gayûr G.26/5
 gazab Mt.4/b
 gazâ-yı ekber G.81/4
 gazel-hân G.192/1
 gazel-hân-andelib-igülsitân-ı Nakş-bendiz G.124/2
 gazeller T.4.5/ç
 gebr G.152/4
 geç Md.1.1/c, Mh.6.3/d, 6.6/a, G.5/5, 12/5, 62/1, 62/2, 62/3, 62/4, 62/5, 62/6, 62/7, 81/6, 143/4, 157/4, 220/3, 237/1, 292/7
 geçdi G.43/6, 126/3, 231/1, 247/1
 geçdim G.200/4
 geçdük K.4/39, Ms.2/a, 7/e, Md.4.6/b, Mh.1.5/a, G.81/3
 geçen T.5.2/ç
 geçenler G.81/5
 geçer Md.6.3/b, G.89/5, 111/3, 225/3, 231/8
 geçirdi G.233/1
 geçme G.62/7
 geçmek G.49/7
 geçmekdedir T.7.1/a
 geçmem G.29/2
 geçmeyen G.233/7
 geçmez G.128/3, 219/5
 geçmeziz K.2/10, G.127/6

- geçmiş G.18/6
geçmişüz K.2/12, Ms.4/a, G.125/7
geçse G.52/4
geçüp Md.4.6/b, Mh.1.3/a, Mh.1.6/b, T.7.4/c, 8.6/c, 9.4/c, Mr.4.4/c, G.12/7, 55/5, 82/6, 83/4, 85/2, 92/6, 121/4, 123/1, 129/4, 136/6, 139/5, 154/3, 164/6, 168/2, 183/6, 233/2, 247/3, 249/1, 249/2, 251/2, 273/3, 282/4, 287/4, 289/7, N.1/2, 5/2
geçürdin G.62/2
geçürdüm G.119/5
gedâ K.4/28, G.8/3, 11/10, 36/5, 234/1
gedâdır G.141/7
gedâlardan G.165/2
gedâlık G.110/7
gedâyam Mb.4/d
gedâyı Msm.2/5
gedâ-yı ahkar G.37/7
gedâ-yı ahkaram G.68/3
gedâ-yı bi-ser G.236/4
gedâ-yı cübbe-fersâ-yı turâb-ı dergehin G.140/3
gedâ-yı dergeh-i vâlâ-yı ahsenîn G.77/4
gedâ-yı hırka-püş-ı dergeh-i pîr-i muğân G.267/3
gedâ-yı kem-ter G.286/7
gedâ-yı kem-ter-i deryûze-kâr-ı bâb-ı ehli-dil G.180/5
gedâyız Md.3.6/c
geh Ms.3/ç, Mh.2.5/b, G.42/7, 97/5, 116/1, 138/1, 205/3, 280/3
gehî G.149/4, 193/3
gel Msm.1/2, 3/1, Mt.6/a, Md.1.3/a, 4.1/a, Mh.1.1/a, 5.3/ç, 6.1/a, 6.3/ç, 7.5/c, T.9.1/a, Mr.3.4/c, 3.5/b, Ş.1/b, 1/ç, 2/ç, 3/ç, 4/b, 4/ç, 5/ç, 6/ç, G.12/1, 12/5, 18/4, 19/2, 51/1, 51/3, 53/2, 54/3, 62/5, 67/5, 97/3, 119/1, 123/1, 192/3, 195/1, 195/2, 195/3, 195/4, 195/5, 198/6, 202/3, 205/4, 219/2, 222/2, 238/3, 256/9, 269/1, 271/5, 280/2, Müs.1/1, 2/2, 2/3, 2/4, N.2/1, 3/1, 4/1, 5/1
geldi Md.5.7/b, 9.1/a, Mh.4.7/b, Ş.1/a, G.9/7, 20/3, 28/7, 45/6, 78/4, 225/1, 274/9
geldik Md.3.6/d, G.90/6, 176/6
geldikçe G.33/7, 83/7, 89/2
geldim Mt.1/g, 2/g, 3/g, 4/g, 5/g, 6/g, 7/g, Mb.1/e, 2/e, 3/e, 4/e, 5/e, 6/e, 7/e, 8/e, 9/e, 10/e, 11/e, Md.2.1/d, 2.2/d, 2.3/d, 2.4/d, 2.5/d, 2.6/d, 2.7/d, Mh.3.1/ç, 3.2/ç, 3.3/ç, 3.4/ç, 3.5/ç, 3.6/ç, 3.7/ç, 4.2/a, G.8/5, 25/6, 76/4, 244/1, N.6/2
geldin G.46/5, 171/4
gele G.48/2, 220/1
gelen G.165/2, 198/6
gelende G.64/2
geliyor G.32/3
gelmedi Mb.2/a, G.241/4, 255/1
gelmem T.8.6/c
gelmemişdir G.10/2
gelmez Mb.2/a, G.45/5, 219/4, 220/1, 248/6, 270/3
geçmez G.127/6
gelmişem Mh.4.4/c, G.61/1, 187/1
gelmişüz G.9/2
gelse G.5/2, 39/3, 78/1, 87/2, 104/2, 263/6, 280/6
gelsen G.184/5, 221/6
gelsün Müs.2/4
gelüp Md.6.5/d, Mh.5.5/b, Müs.2/4, G.17/3, 34/2, 51/2, 160/6, 190/4
gelür T.2.7/a, G.52/1, 78/5, 104/3, 220/1, 235/1, 262/3, 271/2, 277/1
gelürdi G.249/1
gelürse G.78/5, 116/6
genc-i hüsnünden G.52/5
genc-i Kârûn'dan G.236/4
gencine-i pinhânı Md.1.1/b
gencinesinde G.236/2
ger K.2/21, 3/23, 4/33, Msm.3/6, 4/6, Md.6.6/d, Mh.1.2/c, 3.5/c, 3.7/a, 4.3/a, 7.4/a, G.6/5, 15/3, 21/4, 39/6, 50/5, 51/5, 52/3, 53/7, 60/4, 60/7, 68/3, 69/5, 77/3, 78/5, 84/5, 93/3, 104/4, 111/4, 135/6, 186/3, 212/3, 216/3, 221/2, 226/3, 229/4, 231/6, 238/6, 245/2, 249/4, 249/6, 249/7, 252/2, 252/5, 255/4
gerçi K.4/32, Msm.4/1, Ms.2/d, 4/c, Md.2.2/ç, 4.1/a, T.2.10/a, G.78/3, 94/1, 149/2, 155/2, 187/4, 187/5, 207/5, 242/3, 253/1, 255/4, 262/3, Tr.2
gerded G.118/6, 118/7
gerden-i câna G.147/3
gerden-i cân-bestedir Mh.2.3/c
gerden-i kâfûra G.243/2
gerd-i beyân G.167/3
gerdîd G.240/4
gerd-i dâmenim G.199/2
gerdidir T.1.5/c
gerd-i hestîden G.62/4, 92/5
gerd-i na'leyni Md.5.4/c
gerd-i na'leyn-i şerîf-i efser K.2/3
gerdûn G.251/4
gerdûnun G.58/5
gerek G.115/6
gerekmez G.2/3, 135/4, 150/4
gerekse G.55/3, 222/7
geri G.180/6
germ-ülfe Md.10.4/a
geşt K.2/1, G.77/1, 240/3
geşte G.151/1, 152/1, 152/3
geştem G.56/2, 118/3
geşt-i hâmûn-i mecâz Mr.3.5/ç
getür Msm.2/1
getürdi G.197/1
getürmez G.52/4
getürmüş G.36/2
getürse G.34/1, 223/3, 224/4
gevher G.60/7
gevheri K.3/11
gevher-i bahr-ı hüviyyetdir G.66/2
gevher-i ber-gûş G.113/6
gevher-i deryâ-yı rahmetdir G.87/4
gevher-i dürc-i velâyet K.4/22
gevher-i gûş G.5/6
gevher-i kem-yâb G.233/6
gevher-i maksûd-ı asl G.167/4
gevher-i pâk-i yem-i rahmet G.135/3
gevher-i pâkizesi G.11/4
gevher-i ra'nâyâ T.3.1/d
gevher-i yek-tâ G.10/2
gevher-i yek-tâ-yı sırru'llâh Md.1.4/ç
gezdirir T.6.4/b
gezem Md.7.1/ç
gezen G.67/2
gezer G.96/5, 135/7, 230/7
gezerdim G.100/5
gezerem G.13/3
gezerken G.19/7
gezüp T.5.5/d
gıdâ-cüyân-ı aşka T.9.2/ç
gılmân G.128/3
gılmâna G.213/6
gınâyı Msm.2/4
gibi K.1/6, Msm.4/4, Mb.2/a, Md.2.2/ç, 6.2/b, 6.2/d, 6.4/d, 6.7/ç, 9.4/b, 10.2/c, Mh.3.2/c, 5.3/c, 5.7/a, 6.7/d, T.2.8/c, 2.10/a, 6.1/ç, Mr.2.1/c, 2.3/ç, G.7/5, 10/2, 13/2, 20/3, 21/4, 32/6, 37/1, 45/5, 52/4, 60/4, 63/4, 79/3, 79/5, 95/5, 98/2, 108/2, 114/1, 114/3, 130/6, 131/5, 145/5, 149/4, 163/3, 163/4, 180/1, 180/7, 183/5, 185/7, 189/7, 193/3, 202/2, 206/1, 206/4, 219/4, 219/5, 227/3, 238/7, 241/4, 242/3, 259/5, 269/4, 277/3, 280/7, 294/3
gibiler Md.8.3/ç
gice G.96/5, 232/7
gicemiz G.48/6
gide G.61/3
gidelim Msm.3/1, G.205/4
giden Md.4.4/b, Mh.4.4/b
gider Mh.6.5/d, T.8.1/b, G.87/6, 105/6, 254/3
giderse G.87/7
gidersen T.4.2/d
gidilmez G.189/1
gîr T.2.8/a
gir Md.1.8/b, 1.9/ç, G.21/1, 49/3, 62/1, 136/3
girân-cânlıkla G.33/6
girdâba G.105/2
girde-i zikr-i nihân-ı Nakş-bendiz G.124/6
girdi K.4/18, G.35/5, 70/3, 214/9

- gird-i dâmâneş G.152/1
girdik G.177/2
gired G.152/1
girel'den Mh.1.6/a, G.12/3
girenler G.64/3
gireler T.9.3/b
giribân-çâk Md.5.6/c, G.27/3, 242/7
giribânım G.259/2
giriftâr Md.6.7/b, Mh.3.3/b, G.81/5, 109/3, 206/1, 225/5, 262/4
giriftâram G.19/6
giriftârân G.259/4
giriftârân-ı 'aşka G.150/3, 253/3
giriftârân-ı süz-ı 'aşkın G.176/5
giriftâr-ı 'azâb G.39/7
giriftâr-ı belâ G.27/1, 87/2, 91/5
giriftâr-ı gam G.111/4
giriftâr-ı gam-ı aşk G.112/5
giriftâr-ı kafes G.136/2
giriftârın G.179/2
giriftest G.56/6
giriş G.36/8
girişme G.230/3
girmez G.105/3
girmişüz K.4/38
girse G.186/3
girü K.2/2, 4/38, Msm.3/5, G.12/7, 74/7, 222/6, 251/6, 252/2
girüp Mûs.2/4, G.65/3, 94/2, 144/1, 144/5, 159/3, 177/1, 193/4, 227/7, 260/6
giryân Md.6.2/a, 7.2/d, Mh.7.5/a
giryândır G.43/1
giryeden G.94/5, 232/1
gitdi Msm.3/4, G.194/2, 264/2
gitdiği G.272/1
gitdikce T.5.1/a, 5.1/b, 5.1/c, 5.1/ç, 5.1/d, 5.2/d, 5.3/d, 5.4/d, 5.5/d, G.260/1, 260/2, 260/3, 260/4, 260/5, 260/6, 260/7
gitmek G.197/2
gitmekdeyiz 124/5
gitmemek G.120/6
gitmez G.42/1, 194/3
gitmiş G.147/4
gitse Md.6.6/c
giy G.137/2
giydim G.109/5
giyme G.137/2
gizlidir G.84/1, 84/2, 84/3, 84/4, 84/5, 84/6, 84/7
gonca Md.6.3/d, G.74/4, 107/4
gonca-dehen G.149/2
gonca-dehenim G.107/4
gonca-fem Mûs.2/1, G.224/4
gonca-i bağ-ı letâfet G.269/1
gonca-i bağ-ı nübüvvet K.4/22
gonca-i bağ-ı vefâ G.7/1
gonca-i gülzâr-ı cânımsın G.97/3
gonca-i nev-reste-i gülzâr-ı cinânım Md.8.1/a
gonca-i tevhîd G.75/2
goncalar Ş.2/b
gonca-leb Mr.2.3/c, G.163/1, 178/3, 195/2
goncaveş G.104/2, 163/3, 259/2
gök Mr.2.1/ç
gönlü G.112/4
gönlüm Md.10.3/c, Mh.4.1/b, G.29/1, 36/2, 43/8, 95/2, 108/4, 154/2, 190/4, 202/4, 236/4
gönlümden G.194/4
gönlümi Mr.3.1/b, G.4/4, 36/10, 52/2, 96/4, 97/5
gönlümüz K.3/1, Mh.2.2/c, G.76/2, 145/5
gönül Md.1.1/a, 4.3/c, Mh.6.1/a, T.3.1/a, 4.2/d, 7.2/b, G.12/3, 18/3, 21/1, 28/4, 39/6, 43/6, 44/1, 50/1, 62/1, 66/1, 70/4, 81/1, 88/2, 90/3, 92/4, 99/5, 100/1, 100/6, 103/2, 110/4, 112/1, 114/1, 131/5, 137/1, 143/4, 149/7, 154/1, 155/4, 157/1, 161/1, 168/1, 182/5, 183/6, 185/2, 186/4, 189/1, 193/3, 216/1, 216/5, 217/3, 225/2, 226/4, 230/7, 236/2, 236/5, 248/4, 251/1, 252/5, 257/6, 273/2, 278/1, 281/1, 293/6
gönülde T.5.1/ç, 5.4/ç, 7.4/b, G.30/6, 73/3, 75/1, 81/6, 102/1, 114/7, 120/2, 123/5, 129/7, 233/3, 291/3
gönülde Md.4.5/b, 5.4/a, Mh.2.5/a, G.42/1, 67/2, 87/6, 92/7, 119/2, 172/1, 221/1, 249/4, 292/3
gönüldendir Ms.4/b
gönüldür G.135/2
gönüller G.195/3, 257/2
gönüllerde G.84/1
gör Md.1.5/c, 1.7/a, 1.7/b, 1.7/c, 1.7/ç, Mh.3.5/c, T.2.10/c, 8.2/a, G.36/7, 49/3, 60/6, 96/3, 137/5, 158/5, 174/4, 205/3, 208/3, 223/2, 228/3, 248/5
gördiler T.9.5/ç
gördüğüm G.223/7
gördükçe Md.6.2/d, G.146/3, 222/2, 227/3, 241/1
gördükde T.8.5/c, G.18/3
gördüm G.15/4, 93/2, 112/1, 250/1
gördünse G.256/8
göre Mh.5.3/d
görel'den T.5.4/a, G.91/2, 164/2, 225/2
görelî Md.6.7/a
görelim Msm.2/4
görem G.233/5
göremez G.43/5
gören T.4.4/b, 8.3/b, Mr.2.4/a, G.9/3, 43/5, 148/1, 175/1, 184/1, 198/7, 214/9, 218/2, 233/3, 243/7
görende G.183/1
görenler G.179/3
göreydi G.179/4, 179/7
görme G.255/5
görmeden Ms.6/d
görmedi Md.6.4/c
görmediler G.237/5
görmedim G.162/5, 201/5, 246/5
görmek G.74/6
görmemiş G.98/2
görmesem G.224/5, 230/5
görmeye G.67/3
görmeyen G.143/1
görmeyüp G.187/5
görmez K.3/10, 4/37, Mr.2.2/ç, G.15/4, 37/2, 76/3, 84/3
görmeziz T.1.2/b
görmezler G.66/6, 92/3
görmezsin Mh.6.4/c
görmüşler G.82/5
görmüşüz T.1.3/b
görse K.2/21, G.30/3, 32/1, 53/6, 98/1, 99/1, 145/4, 175/4, 181/4, 203/1, 204/2, 217/3, 249/3, 261/5
görsem G.184/2
görsen Mh.5.6/ç, 6.6/b
görsün Ş.1/c
göründi T.7.6/d
görünse G.262/3
görüp Md.9.5/b, T.7.6/c, 8.2/c, 8.7/ç, G.10/3, 12/2, 13/2, 19/7, 28/4, 30/1, 31/3, 38/3, 73/1, 88/3, 88/4, 89/1, 95/5, 101/6, 102/3, 111/1, 148/5, 150/1, 200/2, 230/2, 250/6
görür G.119/4
görüldüm G.105/3
görürece G.98/5
göster Mh.5.5/c, Mûs.1/6, G.241/1
gösterdi Md.4.4/b
gösterir T.2.3/d, G.67/2, 175/3
göstermez G.156/6
gösterüp G.37/6, 190/4
götür G.230/3
götürdükçe G.223/1
götürmem G.208/7
götürse G.34/4
göz G.202/5, 230/5
gözden G.185/7
göze G.180/5
gözi Md.10.3/c, G.191/3, 238/4
gözin T.9.5/c
gözle Md.1.2/b, G.161/4
gözler Md.9.1/e, 9.2/e, 9.3/e, 9.4/e, 9.5/e, 9.6/e, 9.7/e, 9.8/e, 9.9/e, 9.10/e, 9.11/e
gözlerem G.211/3
gözleri Mh.5.1/ç, Mûs.2/2, G.53/2, 148/3, 243/1
gözlerim G.36/3
gözlerin Mr.1.1/a, 1.1/b, 1.1/c, 1.1/ç, 1.2/ç, 1.3/ç, 1.4/ç, 1.5/ç, G.39/2, 160/3
gözlerindir G.58/1
gözlerine G.238/1
gözüm G.19/2, 185/7, 253/4

- gözümde T.5.4/ç, G.89/2
 gözümde G.12/3
 gözün Md.1.6/a, Mh.6.2/a, 6.4/c, G.16/4, 137/1
 gözüyle T.1.3/b
 gözyaşı G.94/5, 135/3
 gözyaşıma G.39/1
 gözyaşıma Md.9.11/c
 gubâr-ı âsitânın G.91/2
 gubâr-ı hâtır-ı uşşâk-ı bî-sâmân-ı miskîne G.59/3
 gubâr-ı mâ-sivâdan G.20/5
 gufrân-pezir T.2.8/ç, G.80/4
 gulâm G.150/1, 204/1, 247/5
 gulâm-ı cân-sipârân-ı Aliyyü'l-Murtazâyız G.123/4
 gulâm-ı hâce-i 'âlem Md.4.1/e, 4.2/e, 4.3/e, 4.4/e, 4.5/e, 4.6/e, 4.7/e
 gulâm-ı halka G.207/4
 gulâm-ı halka-ber-güş-ı Alî Mûsî'r-Rızâ'yız Md.3.4/e
 gulâm-ı hânedân-ı hâcegân-ı dil-pesendiz Mh.1.1/ç, 1.2/ç, 1.3/ç, 1.4/ç, 1.5/ç, 1.6/ç, 1.7/ç
 gulâm-ı kem-terin G.214/11
 gulâm-ı sâdikın G.255/5
 gulâm-ı şâh-ı cihân G.77/1
 gurbet T.7.5/b, G.166/4
 gurbet-hânedâ Mh.6.3/b, G.30/7, 165/2
 gurbet-serâyız Mh.7.2/a
 gurbet-zede G.25/7
 gurûr-ı hüsn G.223/5
 gûş Mr.3.5/b, G.36/3, 39/1, 101/4, 104/1, 117/5, 133/4, 160/6, 184/6, 190/5, 196/7, 198/6, 237/7, 245/3
 gûş-ı dehr G.31/2, 38/2
 gûş-ı dile T.8.1/c
 gûş-ı yâre G.127/4
 gûyâ K.1/1, 7.5/d, G.44/6, 91/5, 243/2
 gûyâ-yı esrâr-ı Kelâmu'llâh'dır T.2.2/b
 gûyiyâ G.74/6
 güdâz Mr.3.1/b, G.32/3, 116/3, 126/2, 134/2, 174/5
 güdâzım G.89/1
 güdâzımdan G.242/5
 güftâra G.39/3
 güftârdandır G.33/4
 güftâre T.4.5/c
 güftâr-ı hâb-hörî G.161/2
 güftârın T.7.2/a, G.179/6
 güher G.20/3
 güher-bârın G.10/3
 güherli G.159/5
 gül Md.7.6/e, 8.3/a, 10.4/a, Ş.1/c, 2/b, G.12/1, 13/2, 29/1, 31/2, 38/2, 51/3, 54/2, 55/2, 70/4, 73/2, 74/1, 89/9, 102/2, 127/6, 131/3, 139/4, 149/4, 163/1, 163/3, 163/4, 169/5, 193/3, 198/1, 220/3, 222/1, 241/1, 250/3
 gül-âsâ G.29/2
 gül-berg-i ra'nâ G.166/3
 gül-berg-i tâzeden G.186/1
 gül-çehre G.15/6
 gülçün G.108/2
 güle G.179/6
 gül-gonca-i nev-zâd G.73/1
 gül-gün G.51/1, 224/6
 gül gül G.198/1
 gülhen Mh.6.2/d, G.15/3
 gülhendir G.44/5
 gülhene G.255/1
 gülhenim G.15/3, 44/5
 güli Mr.1.4/c
 gül-i ahmer G.14/4
 gül-i âyine-i esrâr-ı Hak T.2.9/a
 gül-i bağ-ı letâfetsin G.55/4
 gül-i gülzâr G.135/4
 gül-i handânım Md.6.3/d
 gülün Md.10.1/d, 10.2/d, 10.3/d, 10.4/d, 10.5/d, 10.6/d, 10.7/d
 gül-i nâzik-i gülzâr-ı nezâket Mûs.2/1
 gül-i nev-hîz-i gülistân-ı melâhatdir G.191/2
 gül-i nev-reste Mûs.3/5
 gül-i ra'nâ Mr.2.2/ç, G.12/1, 19/1, 57/6
 gül-i ra'nâsına G.58/3
 gül-i ra'nâya G.156/2
 gül-i ruhsâra G.36/1
 gül-i ruhsârdır G.59/1
 gül-i rûyun G.58/3, 95/1
 gül-i rûyuna G.131/6
 gül-i rüyundan G.107/3
 gül-i sad T.9.1/ç
 gülistân T.7.3/a
 gülistâna G.250/3
 gülistân-ı nübüvvet K.4/17
 gül-i ter Md.10.6/b, G.32/2
 gül-izâr Ş.1/b, 1/ç, 2/ç, 3/ç, 4/ç, 5/ç, 6/ç
 gül-izârâ G.14/1
 güller G.95/1
 gülleri K.4/17, G.136/2
 güllerle G.163/1, 178/3
 gül-pîrehen G.195/5
 gül-rû Md.9.9/c
 gül-ruhsâr G.112/1
 gül-rûya G.257/6
 gül-rûy-i tu G.56/4
 gül-sitân G.255/1
 gülsün Mh.7.1/c
 gülşen G.14/2, 15/6, 139/4, 163/6
 gülşende Md.8.3/a, Mr.1.4/b, G.116/4, 149/4, 179/6, 194/7, 198/1
 gülşendir G.44/8
 gülşen-i bağ-ı İrem G.106/8
 gülşen-i cânı Mh.6.2/d
 gülşen-i cennet G.54/2
 gülşen-i dil G.75/2
 gülşen-i dilde Md.8.1/c
 gülşen-i Firdevs'den G.199/1
 gülşen-i hûbîde Mûs.1/1
 gülşen-i safâ-gedede G.42/5
 gülün G.59/1
 gülzâr G.15/3, 54/2
 gülzâra Ş.1/b, 1/ç, 2/ç, 3/ç, 4/ç, 5/ç, 6/ç
 gülzârı G.150/5
 gülzâr-ı hüsnünde G.200/2
 gülzârım G.212/4
 gülzâr-ı mecâzîde T.7.4/d, G.91/5
 gülzârının G.58/3
 gülzâr-ı risâlet T.1.5/b
 güm-kerde Mh.4.2/b, G.67/2
 güm-kerde-râh G.244/6, 245/6
 gün Msm.1/6, 2/6, 3/6, 4/4, 4/6, 5/6, Md.7.7/b, T.2.8/b, 5.2/ç, Ş.5/b, G.6/11, 92/3, 149/9, 237/7, 255/4
 günâhım Mh.7.1/d, 7.2/d, 7.3/d, 7.4/d, 7.5/d, G.80/5, 114/6, 244/3
 günâhımdır Md.5.1/ç
 gün-be-gün G.149/3
 günden Ş.5/b
 gündüzi G.27/6
 güneh-âsâ Md.7.5/e
 günehim G.25/6
 güneh-kâram K.1/6
 günehsiz Md.7.5/d
 güneş K.4/29, G.217/1
 günü Md.8.4/a, 9.9/a
 günidir G.50/4
 günümüz G.48/6
 günleri K.3/17
 günün T.7.1/a
 gününe G.18/6
 gürûh-ı câhil-i nâ-dân G.251/7
 gürûh-ı mücrimine G.140/6
 gürûh-ı mû-şikâfân G.102/5
 gürûh-ı nâciyüz Md.3.1/c
 gürûh-ı şu'arâda G.79/5
 gürûhuz K.4/31, Ms.7/c, Mh.2.7/a, T.1.2/ç, 6.2/a
 güşâd-ı her Mh.4.7/a
 güşûd G.75/3
 güvâhım Mh.5.7/b
 güvâhımdır G.109/3
 güzâr G.20/2, 50/5
 güzel G.194/7
 güzîd G.239/3
 güzîde T.2.9/c, G.46/2
H
 hâ T.2.5/d, G.7/3
 hâb G.37/1, 96/5, 100/7, 164/4
 hâba G.105/3
 habbe G.236/5
 habbetü's-sevdâ G.106/6
 hâbdan G.131/2
 haberdâr G.235/2
 habersiz G.119/4
 hâbgâh G.221/2
 hâb-ı gafletde G.138/5
 hâb-ı gafletden G.137/1
 habîb G.7/6, 29/1, 45/3, 140/6
 habîb-i hazret-i Rabbü'l-falak G.171/1
 habîb-i Hudâ G.46/7
 habîb-i kibriyâ Mb.1/b, G.9/1, 80/1
 habîb-i Kirdgâr Md.2.2/a
 habîbim G.52/1

- habîbin G.30/7, 43/7, 68/7
 habîr K.4/33, Md.4.1/a, G.83/5, 201/3, 233/1
 hablû'l-metîn T.2.1/ç, G.115/3, 214/6
 hablû'l-metîn-i şer Mh.2.3/c
 habs-i kafes G.138/1
 habs-i zindân-ı kafes G.33/4
 hacb-i ekberdir G.197/2
 hacb-i hestiden G.81/5
 hacb-i kesret G.4/1
 hacât Mh.4.5/c
 hacât-ı ehlu'llâhdır T.2.2/a
 hacâtımı G.202/1
 Haccâc-âsâ G.167/3
 hacc-i ekberden G.51/4
 hâce Mt.6/c
 hâcegân G.170/6
 hâcegânın Md.4.4/a
 hâce-i Hızır-ı ledünniden T.9.3/ç, G.72/2, 171/5
 hâcet K.2/30, G.228/6
 hâcetim K.1/8
 hâcetin G.156/7
 had T.2.5/c
 hadd Mb.4/ç, T.2.10/ç, G.6/10, 68/4, 152/1
 hadden G.146/1, 256/2
 hadeng-i 'aşkına G.167/7
 hadeng-i tîr-i müjgânın G.203/6
 hâdî T.2.9/a, G.244/6
 hâdi-i ehl-i tarikat G.214/3
 hâdî-i râh G.77/7
 hâdî-i râhımdır Md.5.1/e, 5.2/e, 5.3/e, 5.4/e, 5.5/e, 5.6/e, 5.7/e
 hadis G.143/6
 hadis-i la'l-i cân-bahşın G.282/2
 hadis-i la'l-i cân-bahşâsı G.281/1
 hadisın G.190/5
 hadis-i şekkerin-i la'l-i handânın G.184/3
 Hâfız'a T.6.5/ç
 Hâfız-ı kem-ter T.2.11/d
 hâhî G.118/7
 hâ'ib G.136/5, 159/6
 hâif T.8.5/d
 hâ'ildir G.83/5
 Hak K.2/16, 3/2, 3/7, 3/15, 3/16, 3/20, 3/21, Ms.7/e, Md.1.8/b, 9.11/c, Mh.6.1/c, G.6/5, 28/3, 48/1, 48/5, 81/8, 82/6, 84/3, 91/6, 140/5, 161/4, 198/6, 246/3, 247/7
 hak Mt.5/a, Ms.7/e, Md.2.6/c, G.82/6, 160/5, 240/7
 Hak-cûy Msm.2/5
 hâk K.2/10, Msm.1/6, 2/6, 3/6, 4/6, 5/6, Md.3.7/e, Mh.6.5/a, G.19/5, 54/7, 89/2, 103/8, 176/7, 216/1
 hâkânım Md.6.2/e
 Hak'dan Md.9.1/ç, Mh.6.1/d, T.2.4/ç, G.161/5, 222/4
 hâkden G.19/2
 Hak'dır Ms.2/e
 hakdır K.4/34, G.198/6
 hakıçün Md.6.1/d, G.228/3
 Hak'ın Md.9.4/ç, Mh.1.5/c, T.6.4/b, G.116/7
 hakıçün Md.2.4/ç
 hâki Md.5.5/a, G.50/6
 hâk-i âsitan-ı dergeh-i cânânemiz G.127/7
 hâk-i âsitanın G.15/2
 hâk-i âsitanından G.207/4
 hâk-i dergâhı Md.4.4/a
 hâk-i dergâhın G.214/7
 hâk-i dergehin G.142/6
 hâk-i der-i dergâhını Md.10.2/a
 hâk-i der-i deyr-i mugânest G.57/2
 hâk-i der-i dildâr G.135/6
 hâk-i der-i mey-hânedden G.208/7
 hâk-i derin Mh.5.3/b
 hâk-i der-i pîr-i mugândır G.206/7
 hâk-i kadem-i duht-ı rez Msm.4/3
 hakikat K.2/30, T.2.2/d, G.2/7, 216/3, G.247/4
 hakikatde Md.4.1/d, T.9.4/ç, 9.5/b, G.83/2, 176/2
 hakikatden T.7.2/a, G.233/7
 hakikatdır G.155/3
 hakikat-i eşyâya G.35/3, 154/5
 hâk-i kefi pâ-yı Muhammed G.70/7
 hâk-i kudûm-ı mürşid-i kâmil Md.4.7/a
 hâk-i kudûmunda G.12/1
 hâk-i küyun G.16/6, 167/3
 hâk-i küyunda G.131/7
 hâk-i küyundur G.212/4
 Hakîm K.2/16
 Hakîm-i hâzık-ı Hâmî G.261/7
 hâk-i makdemet G.239/1, 240/4
 hâk-i mezelletden G.230/3
 hâk-i pâyi K.3/13, 4/12
 hâk-i pâyin G.214/1, 246/4
 hâk-i pâyinde Md.7.6/d
 hâk-i râh K.2/30, G.192/5, 221/1
 hâk-i râh-ı ehl-i himmetden G.233/5
 hâk-i râh-ı mürşid-i ferruh-peye G.267/5
 hâk-i râhın Mb.1/ç, hâk-i râhına Mr.2.5/c, G.167/2
 hâk-i râhınam G.211/3
 hâk-i râhında T.4.2/c, G.38/4, 273/2
 hâk-i râhındır G.8/1
 hâk-i reh Msm.5/2, G.249/7
 hâk-i reh-i âl-i abâ G.11/1
 hâk-i rehinde G.112/3, 190/1, 231/6
 hâk-i rehine Md.6.3/c, G.53/4
 hâk-i ser-i küy-ı Muhammed G.69/5
 hâk-i ser-i küyunda G.53/7, 158/2, Msm.3/5
 hâkister-i gülhen G.14/2
 hâkister-nişin Md.3.7/a
 Hakk G.161/4
 Hakk'a K.3/25, T.2.7/c, 9.4/c, G.161/1, 161/3, 254/5
 hakkâ K.1/15, Ms.2/e, T.8.7/b, G.35/5, 80/2, 142/6, 240/2
 hakke'l-yakîn T.2.6/d
 Hakk'ı T.7.6/c, G.119/4, 168/4
 hakkıçün Mb.8/a, 8/b, 8/c, 8/ç, 8/d, G.4/7, 30/7, 68/7, 244/7
 Hakk'ın T.2.4/b
 Hak-nümâ Mh.2.2/c, 2.4/c
 Hak-nümâdır G.66/1
 hak-şinâs G.137/1
 hal Mh.6.4/a
 hâl Mr.1.3/b, G.101/1, 148/2, 158/1, 256/4, 258/5
 hâl Md.9.4/c, 9.10/a, G.93/6, 112/4, 144/3, 160/2, 168/2, 188/6
 hâlâ K.1/3, Msm.1/3, G.64/2, 112/3, 132/2, 293/5
 halâs K.1/5, Md.1.9/c, Mh.3.2/b, 6.7/ç, G.153/1, 153/2, 153/3, 153/4, 153/5, 154/1, 163/2, 225/2, 227/2, 229/5, 233/4, 251/8
 hâlât G.48/2
 hâlâta G.119/2
 hâlâtı G.4/4, 86/3, 93/6, 143/1
 hâlât-ı aşkı G.85/4
 hâlâtını G.66/3
 halâvet G.47/4
 hâle T.8.5/a
 hâle Msm.2/5, Md.9.10/ç, G.83/1, 159/2, 245/6
 hâlem Mh.8.3/a, G.40/6
 hâlet G.5/3, 104/3, 225/5, Msm.2/4
 hâletdir G.155/1, 182/6
 hâlete G.45/1, 47/3
 hâletim G.197/5
 hâlet-i rindân-ı mey-nûşı G.281/4
 hâletiz G.121/2
 hâli Md.9.5/b, 9.11/b, G.50/5, 85/3, 85/5, 281/4
 hâli G.191/3, 207/3
 hâlî G.242/1
 hâl-i dilden K.2/25, G.197/3
 hâl-i dili G.228/6
 hâl-i dil-i hîş G.57/5
 hâl-i dilim Md.7.3/d
 hâl-i dil-i süzânın G.283/6
 hâl-i dil-i zârımı G.210/2
 hâl-i dil-i zâr-ı perîşânım G.202/1
 hâlidir (ben) G.6/2
 hâlidir Md.7.2/c, G.277/5
 hâl-i dost G.42/4
 hâl-i esvedin G.99/7
 hâlif G.169/2
 hâl-i fülful G.198/4
 hâl-i fülfulden G.223/2
 hâl-i hindüya G.257/1
 hâl-i hindüyun G.106/6
 halîl G.189/2
 hâlim Mr.1.2/a, G.17/5, 102/3, 147/2, 221/6, 224/2, 227/1, 232/1, 242/4, 244/4, 245/4
 hâlimce Tr.5

- hâlimde G.18/2
hâlime Md.6.2/e, G.89/1
hâlimi Md.6.3/ç, Mh.3.3/b, G.96/3, 197/5, 228/3, 242/5, 265/1, 283/3
hâl-i Muhammediz G.122/6
hâlin Mh.6.1/a, G.156/7, 272/5
hâlin Ş.6/b, G.12/2, 234/2
hâlinde G.217/3
hâline Mr.2.5/b
hâlini G.19/7, 67/5, 232/7, 256/9, 268/2
hâl-i perişânımız G.263/2
hâl-i ruhsâr G.149/5
hâl-i ruhsârın T.2.2/ç
hâl-i rüyunla G.16/3
hâl-i siyehi Md.10.3/b
hâl-i tebâhıma G.265/2
hâl-i tebehle Müs.1/5
hâliyâ Md.7.6/a, Mh.6.2/d, G.16/5, 149/3, 206/5
hâl-i zârı G.156/1, 270/2
hâl-i zâr-ı ‘âşık-ı mehcûrdan G.218/6
hâl-i zârım T.2.10/c
hâl-i zârıma G.187/3
halk Mb.2/c, G.18/5, 84/3
halka T.2.3/b, G.156/7, 160/3, 160/5, 212/5, 236/2
halka-i ebvâb-ı teslimi Mh.1.5/b
halka-i ihlâsa T.9.3/b
halka-i merdâne G.83/3
halka-i rindân-ı mey-nûşa G.177/2
halka-i zikr-i ‘Azizân G.199/3
halka-i zülfin G.290/1
halkı G.6/5, 156/4
halk-ı ‘âlem K.4/26, Md.1.8/c, Mr.4.5/a, G.15/1, 29/3, 186/5
halk-ı ‘âlemde G.169/4
halk-ı ‘âlemi G.126/2, 203/1
halk-ı Azîm Mb.5/c
halk-ı cellâdı G.106/2
halk-ı cihân Md.8.3/b, Mr.1.5/a, Müs.1/3, G.101/5, 149/9, 190/3, 224/3, 238/6
halk-ı mü’min G.118/2
halkın G.196/4
halk-ı semâvât Md.9.6/b
Hallâk-ı âlem T.2.8/a
Hallâk-ı bî-hemtâya G.290/7
Hallâk-ı dâver Mb.8/a
halvet ender-encümen Ms.2/b, T.9.6/ç, G.124/4
halvet ender-encümenler G.64/5
halvet-hânedan G.132/1
halvet-hâne-i vuslat G.4/6
halvet-serây-ı üns T.9.5/c
halvet-serây-ı vaslâda G.260/6
halvet-serây-ı vuslata G.20/7
ham T.5.3/b, G.12/2, 53/6, 60/3, 185/2, 208/2, 243/5, 244/2, 257/5
hâm G.27/4
hamd G.48/3, 114/2, 123/5, 123/9, 247/1
hamd-i bî-had G.164/7
hamdunla K.1/1
hamdû li’lâh K.3/1, 4/37, Ms.3/c, Md.5.7/ç, G.140/6, 175/5, 285/7, 286/6, 287/2, Tr.9
hamem Mb.11/a
hâmen G.60/7
ham-ı ebrûların G.99/3
ham-ı ebrûsını Müs.2/5
ham-ı ebrûya G.12/4
ham-ı ebrû-yı Muhammed G.69/1
ham-ı mihrâb-ı ebrûya G.134/6
ham-ı mihrâb-ı ebrû-yı sanem G.109/1
ham-ı zülfi dil-âvîzin G.88/4
Hâmî K.2/31, 3/25, 4/42, Md.1.9/c, 2.7/a, 3.7/ç, 6.7/ç, 9.11/a, 10.7/a, Mh.5.7/a, 6.7/ç, T.3.7/a, 4.4/d, T.5.5/c, 6.5/a, 8.7/a, 9.6/a, Mr.3.5/a, G.2/8, 5/7, 8/7, 11/11, 12/7, 13/5, 14/7, 15/7, 17/5, 18/7, 19/7, 20/7, 21/5, 25/7, 26/7, 28/7, 29/7, 32/7, 33/7, 34/7, 35/7, 37/7, 39/7, 42/7, 46/7, 48/7, 49/7, 53/7, 54/7, 55/5, 59/7, 60/7, 62/7, 63/5, 64/7, 65/5, 66/7, 67/5, 69/7, 70/7, 72/7, 73/7, 74/7, 75/7, 78/7, 79/5, 81/8, 82/7, 83/7, 86/5, 87/8, 88/5, 89/9, 90/7, 92/7, 93/7, 96/5, 99/7, 102/5, 104/7, 107/5, 108/7, 110/7, 111/6, 112/5, 113/6, 114/7, 115/9, 118/7, 119/5, 127/7, 128/5, 129/7, 130/7, 132/5, 134/7, 135/7, 137/5, 139/7, 141/7, 144/5, 145/7, 147/5, 150/5, 151/7, 152/5, 154/5, 158/5, 159/7, 160/7, 161/5, 162/5, 163/7, 165/6, 168/5, 171/5, 172/5, 175/5, 177/5, 179/7, 180/7, 183/7, 184/7, 185/7, 186/5, 187/5, 189/7, 190/7, 191/7, 192/5, 193/5, 195/5, 198/7, 201/5, 202/7, 203/9, 205/7, 206/7, 207/7, 208/7, 209/5, 210/7, 213/7, 215/7, 216/5, 217/7, 219/7, 220/5, 222/7, 223/7, 224/7, 225/7, 226/5, 228/7, 230/7, 233/7, 234/7, 235/5, 236/7, 237/7, 238/7, 239/6, 241/8, 242/7, 243/7, 245/7, 246/7, 247/9, 248/8, 249/7, 250/6, 251/9, 253/7, 255/5, 257/7, 259/5, 260/7, 262/7, 264/5, 265/7, 266/5, 269/5, 271/7, 272/7, 273/7, 274/9, 275/7, 276/5, 277/7, 280/7, 281/5, 283/6, 288/7, 289/7, 290/7, 291/5, 293/7, 294/7, Müs.1/7, 2/5, 3/5, Tr.18, 19
Hâmî-âsâ Mt.7/f, Mr.2.5/ç, 4.5/c, G.4/7, 131/7, 169/5, 188/7, 196/7, 200/5, 211/5, 229/7, 268/5, 279/5, 282/5
hâmidân-ı Hak G.1/2
Hâmî-garîb G.52/5
Hâmî-garîbe G.142/7
Hâmî-gedâya Msm.5/5
Hâmî-i ‘âşık G.174/6
Hâmî-i bî-çâreye G.106/9
Hâmî-i bî-çâreyem Mb.11/d
Hâmî-i bî-çâreyi G.68/7
Hâmî-i bî-dil Mh.4.7/b
Hâmî-i bî-hânümân G.267/5
Hâmî-i bî-kes G.30/7, 170/7, 176/7
Hâmî-i bî-pâ G.76/5
Hâmî-i dervîş G.146/5
Hâmî-i divâne-i şeydâ G.95/5
Hâmî-i divâneveş G.287/5
Hâmî-i garîbi Mr.1.5/c
Hâmî-i garîb-i bî-kes G.138/7
Hâmî-i hayrân Mh.1.7/a, 7.5/a
Hâmî-i hayrânına G.256/9
Hâmî-i kem-terin G.45/7
Hâmî-i mahzûn G.6/11
Hâmî-i miskîne G.47/7
Hâmî-i mücrim K.1/28
Hâmî-i mücrimin G.61/5
Hâmî-i pür-cürme G.244/7
Hâmî-i rencûrdan G.218/7
Hâmî-i şermende G.9/7
Hâmî-i şeydâ Md.7.7/ç, G.31/5, 38/5, 105/6, 148/7, 258/7
Hâmî-i şeydâyı G.97/7
Hâmî-i üftâde G.232/7, 254/5
Hâmî-i üftâdene G.214/13
Hâmî-i zâr G.43/11
Hâmî-i zâram G.80/5
Hâmî-i zebûn G.7/7
hâmil-i bâr-ı emânet Mh.6.1/c
Hâmî’nin Ş.6/c, G.58/7, 292/7
Hâmî-sıfat T.7.6/c, G.98/5, 178/5
Hâmîveş G.27/7, 103/8
Hâmiyâ Ms.7/e, Md.4.7/a, 5.7/ç, Mh.2.7/a, T.1.5/a, G.3/5, 16/7, 50/7, 84/7, 85/5, 91/7, 100/7, 101/6, 116/7, 126/7, 133/7, 136/7, 140/7, 143/7, 156/7, 157/5, 164/7, 166/5, 167/7, 173/7, 181/5, 182/7, 194/8, 197/7, 199/5, 204/8, 212/7, 227/7, 252/5, 263/7, 270/7, 284/5, 285/7, 286/7, 295/5, Tr.20
Hâmî’ye Md.8.5/a, Mh.3.7/a, T.2.11/a, G.36/11, 94/7, 155/5
Hâmî’yi G.153/5, 231/11, 278/7
Hâmî’yye G.71/5
ham-ı zülfi dil-âvîzin G.88/4
hamle G.199/3
hâmûn-ı belâ G.108/4
hâmûn-ı belâya Md.10.2/c
hâmûn-ı cünûna G.70/2
hâmûn-ı derde G.209/1
hâmûn-ı felâketde G.25/1
hâmûn-ı firkatde G.19/3
hâmûn-ı gama G.256/5

- hâmûn-ı gamda G.230/7
 hamûş G.116/4, 144/3
 hâmûş G.113/1, 145/7
 hâmûşam G.207/3
 Hân G.14/6
 hançer G.16/4
 hançer-i aşk Mr.4.1/b
 hançer-i müjgân G.148/4
 hançer-i müjgân-ı dil-berden G.226/3
 handân Md.7.2/d, G.163/4
 hâne G.207/1
 hânedân Md.4.4/a
 hânedan G.219/6
 hâne-ber-düşân G.60/4
 hâned G.151/5
 hânedâna Md.1.8/ç
 hânedân-ı Hâcegâna Ms.7/a, Tr.6
 hânedânın Mb.7/c, 8/d
 hânedân-ı pâk-i Ahmed G.244/7
 hâne-harâb G.34/3
 hâne-harâbest G.56/6
 hâne-i dil G.84/5, 194/1, 197/7, 254/3
 hâne-i hammârdan G.164/1
 hâne-i kalbi G.51/2
 hâne-i kalb-i men G.40/2
 hâne-i zenbûr G.118/5
 hâne-kâh G.221/7
 hâne-kâh-ı dilde G.144/4
 hângâh G.234/6
 hân-ı cihânın G.78/3
 hân-ı iltifâtından G.36/5
 hân-ı keremden G.2/8
 hânım Md.6.5/d
 hânımızdan K.4/33
 hân-ı vaslın Mr.3.3/b
 hân-ı vaslından G.29/3
 hân-ı visâlin G.232/7
 hân-ı vuslatından G.97/7
 hân-ı yağmâdan G.231/9
 hân-kâh G.245/7
 hânümân G.142/2, 185/2
 hânümân-ı 'akl G.117/3
 hânümânımız G.126/1
 hâr Md.10.4/a, G.138/6
 harâb K.4/32, Md.7.3/b, G.36/11, 37/4, 39/5, 51/2, 96/2, 142/2, 181/3, 185/2, 242/7
 harâbam G.207/1
 harâbât K.2/27, G.37/2, 60/4, 177/2, 235/4, 236/7
 harâbât-ı mugânda G.129/4, 207/5
 harâbâti G.145/1
 harâb-ı çeşm-i fettânın G.183/5
 harâbiz Müs.3/4
 harâm G.16/1, 49/4, 150/4, 200/3, 204/3
 harâmî G.148/3
 harârât-ı mey-i gül-reng G.148/6
 harâret Müs.2/3
 harâret-i ciğerden G.27/6
 harem-i rûyuna G.53/3
 harem-i vuslata Mh.5.2/ç
 harf G.237/6
 har-gâh-ı aşkı T.1.3/a
 Hâriciler G.215/3
 haridâr G.173/6
 haridârî Md.4.5/a
 haridârın G.179/4
 harîf G.114/3
 hâr-ı elemden G.19/1
 hâr-ı gama T.7.3/ç
 hâr-ı gamla G.156/2
 hâr-ı rakîb G.29/2
 hâr-ı rakîb-i zîst G.73/2
 harîm-i gülşeninde T.8.2/ç
 harîm-i Ka'be-i kûyunda G.249/6
 harîm-i Ka'be-i maksûda T.9.4/b
 harîm-i kurbuna Md.4.7/ç
 harîsân G.79/4
 harlıkda G.253/6
 Hârûn K.1/10
 Hârût G.249/3
 has G.103/5, 136/7, 138/6
 hâs Mb.6/ç, G.154/1
 Hasan K.2/11, Msm.5/3, Md.2.4/a, G.172/2
 Hasan Hulk-ı Rızâ K.4/15, Md.5.2/ç, G.11/5
 Hasan Hulk-ı Rızâ'dır K.1/22, 3/12
 Hasan Hulk-ı Rızâ'nın Mb.9/c
 Hasan Hulk-ı Rızâ'yız Md.3.2/d, G.247/5
 Hasan Askeri'dir G.11/9
 hased G.130/1, 220/2
 hasenim G.206/5
 hâs-ı dâmâd-ı Resûl Md.2.6/a
 hâsıl Mh.4.7/c, G.216/3, 225/6, 226/3
 hâsıldır G.83/4
 hâsılı Md.1.6/ç, 6.1/c
 hâs-ı mahbûb-ı Celîl Mb.7/a
 hâs-ı mahbûb-ı Hudâ G.7/1
 hâsir G.136/5, 159/6
 hâsiyyet-i la'lin G.63/4
 hasmın G.127/5
 hasret Md.6.1/ç, 10.6/c, Mr.4.5/ç, G.89/8, 103/6, 111/4, 243/4
 hasretten K.2/14
 hasret-i kaddinle Ş.6/a
 hasret-i la'l-i lebûnle G.16/2
 hasretin G.234/4
 hasretinden G.232/3
 hasretinle Mr.3.1/c, G.28/4
 hasret-i ruhsâre-i mâhınla G.134/2
 hasret-i ruhsâr-ı mâhınla Mr.3.4/b
 hasret-keş G.190/6
 hasret-keş-i sahbâ G.14/2
 hasretle Msm.3/2, Md.7.1/ç, Mh.7.1/a, G.12/2, 36/1, 95/3, 185/2, 200/2
 haste-dilem Mh.4.2/a
 haste-i 'aşk G.18/7
 haste-i 'aşka G.29/6, 131/5
 haste-i cânân G.139/1
 hâşâ G.64/4, 189/5, 234/5, hâşâk G.103/5
 hâşî' G.169/2
 haşre G.169/3
 haşyetden T.4.3/b
 hatâ G.149/7
 hatâdır K.4/36, T.4.1/c, G.115/5, 158/3, 258/3, 261/2
 hatâ-kâram K.1/3
 hatâlardan K.1/1
 hatarât G.48/5
 hatardan G.234/7
 hatarlardan G.67/3
 hatâsı G.246/6
 hat-ı mübtelâsma G.116/6
 hat-ı müşkîn T.8.5/a
 hatındır G.6/4
 hâtıra G.93/3
 hâtırı G.130/2
 hâtırım G.187/1
 hâtırımı G.185/4
 hâtır-ı nâ-şâddan G.237/4
 hâtır-nişânımdır G.91/1
 hâtır-nişin G.209/1
 hat-ı sebze G.238/5
 hat-ı sebzin G.243/4
 hat-ı ser-meşk-i cünûndur Md.8.5/b
 hat-ı zülf G.149/5
 hâtîf T.8.1/c
 hatla G.101/1
 hatm G.63/3
 hatm-i peygamber G.6/8
 hatt Mr.1.3/b, 2.5/b, G.42/4, 158/1, G.217/3, 256/4, 257/1
 hattâ G.6/7
 hatt-ı reyhân G.139/4
 hatt-ı reyhânın G.183/3
 hâvere G.243/2
 havf T.4.3/b, 6.2/b, G.48/5, 67/3, 77/5, 221/2, 227/6, 234/7
 havf-ı Hak G.185/5
 havf-ı nâr K.2/27
 havf-ı nârdan G.164/5
 havrâ G.155/2
 Havvâ K.1/8, G.6/7
 hây Ms.4/a, G.24/7, 32/2
 hayâ Md.2.4/b
 hayâl G.243/4
 hayâli G.237/4
 hayâl-i 'ânz-ı cânâmı G.209/1
 hayâl-i 'ânzın G.253/2
 hayâl-i 'ârifindir G.58/7
 hayâl-i 'aşk-ı dil-berle G.201/2
 hayâl-i dost G.42/1
 hayâl-i ebruvâniyla G.198/2
 hayâl-i kadd-i mevzûnunla G.208/1
 hayâl-i kad-i servin G.53/5
 hayâl-i kâmet-i nev-res G.217/2
 hayâl-i la'l-i mey-gûn G.225/7
 hayâl-i la'l-i mey-gûnunla G.207/6
 hayâl-i leb-i dildâr G.145/3
 hayâlim G.102/1
 hayâlin Md.7.3/c, G.14/5, 91/1, 132/1, 147/1, 200/5, 207/3, 221/7
 hayâlinde G.220/1

- hayâlinle Md.7.7/d, T.5.4/d, G.111/4, 163/5
 hayâl-i serv-kad G.102/2
 hayâl-i serv-kaddin G.183/3
 hayâl-i sûretiyle G.30/3
 hayâl-i yâr T.8.4/a
 hayâl-i yâr-ı sîmîn-ber G.78/6
 hayâliyle G.108/7, 109/1, 112/1, 226/1
 hayât G.46/7
 hayât-ı câvidân G.167/5
 hayât-ı tâze G.104/2, 236/3
 Hayder K.4/1, Mb.8/ç, Md.1.1/e, 1.2/e, 1.3/e, 1.4/e, 1.5/e, 1.6/e, 1.7/e, 1.8/e, 1.9/e
 Hayder'i Md.1.8/b
 Hayderiyem G.215/6
 hayfâ Mh.6.2/ç, G.2/3, 18/6, 178/4, 257/1, 262/4
 hayl-i melâ'ik Mb.3/ç
 hayr G.223/6
 hayrân Mb.1/e, 2/e, 3/e, 4/e, 5/e, 6/e, 7/e, 8/e, 9/e, 10/e, 11/e, Md.1.7/a, 4.2/b, 7.1/ç, 8.3/c, T.4.4/b, 5.1/a, Mr.2.4/a, G.2/2, 56/2, 115/4, 149/3, 230/7, 236/5, 258/2, Mûs.1/3
 hayrânam T.8.6/a, G.30/3
 hayrândır G.43/6
 hayrâneş G.152/1
 hayrân-ı lâl G.190/5
 hayrânın G.183/6, 184/1, 238/7
 hayrân-ı rûy-i mâhınâm G.211/1
 hayrân-ı tu G.239/4
 hayret G.4/2
 hayrette G.244/5
 hayretten T.4.3/a, 8.6/c
 hayret-i 'aşkı G.224/5
 hayretim G.197/7
 hayretledir G.88/2
 hayrı Mb.4/d, G.165/2
 hayr-ı halef G.167/1
 hayrû'l-amel Mb.11/c
 hayrû'l-beşer Mb.3/a
 hayrû'l-enâm Mb.6/a
 hayrû'n-nisâ K.4/12, Md.5.2/c
 hayy-ı ebed G.42/3
 haz G.159/1, 159/2, 159/3, 159/4, 159/5, 159/6, 159/7
 hazân Mr.2.2/ç
 hazer Mr.2.2/c, G.15/5, 118/4, 134/3, 137/3, 157/3, 166/3, 203/8, 218/5, 232/6
 hazerim Md.6.6/c
 hazîn Mt.1/g, 2/g, 3/g, 4/g, 5/g, 6/g, 7/g, Mb.1/e, 2/e, 3/e, 4/e, 5/e, 6/e, 7/e, 8/e, 9/e, 10/e, 11/e, Md.2.3/ç, Mh.4.1/ç, 4.2/ç, 4.3/ç, 4.4/ç, 4.5/ç, 4.6/ç, 4.7/ç, T.7.1/c, G.240/6, 265/2
 hâzık G.29/6, 131/5, 202/2
 hâzır Md.1.2/c, Md.3.4/ç
 hâzırdır G.195/2
 hâzırsın T.7.3/a
 hâzinidir G.72/1
 hazrete G.48/1
 Hazret-i Baba Simâsî Mt.6/ç
 Hazret-i Bâkır'dır K.2/17, 4/23
 Hazret-i Hakk'a Md.5.6/c
 Hazret-i Hayder K.1/22, Md.3.2/a
 Hazret-i hayrû'n-nisâ K.1/21
 Hazret-i İlyâs K.1/12
 Hazret-i Kâzım Md.2.4/ç
 Hazret-i Kâzım'la Msm.5/4, G.11/8
 Hazret-i mahbûb-ı Hudâ G.8/1
 Hazret-i mahbûb-ı Hudâ'ya Msm.5/2
 Hazret-i mahbûb-ı Yezdân K.4/6
 Hazret-i Mîr-i Külâl Mt.6/d
 Hazret-i Mûsî-i Kâzım K.2/19, 3/19
 Hazret-i Mûsî'r-Rızâ'dır Md.2.5/a
 hazret-i pîr G.138/7
 hazret-i pîrân K.1/18, G.54/7
 Hazret-i Sâlih K.1/10,
 Hazret-i Selmân-ı Kâsım Mt.5/d
 Hazret-i Sıddık-ı Ekber K.1/20, Mt.5/b
 Hazret-i Zehrâ Mb.9/c
 hebâ Mt.2/d, Mr.3.5/b
 hecr Mr.4.3/ç, G.27/1, 107/1, 192/3, G.255/5
 hecre Mûs.1/2
 hecri G.197/4
 hecrin G.205/5
 hecrinle Mh.7.5/a, G.19/4, 38/3
 hecr-i yârdan G.243/6
 hedef G.167/7
 hedef-i tîr-i belâdır G.110/5
 heft K.4/24,
 he-hâl-i dil-i Hâmî-i figâr G.117/7
 helâk Mh.4.3/b, G.203/2
 helâl G.202/3
 hele Md.10.3/ç, T.6.3/ç
hel etâ K.3/5,
 helvâ-yı leb-i dil-ber G.78/3
 hem K.1/6, 1/10, 1/11, 1/15, 1/16, 1/20, 1/22, 2/21, 2/27, 2/31, 3/4, 3/6, 3/18, 3/19, 4/3, 4/6, 4/27, Msm.5/3, 5/5, Mt.2/c, 5/c, 6/ç, Mb.2/a, 2/b, 6/b, 8/ç, 10/c, Md.2.1/b, 2.4/c, 2.5/b, 2.6/b, 3.5/b, 3.6/b, 5.1/c, 5.3/b, 6.1/c, Mh.1.2/b, 2.1/c, 3.6/b, 7.2/b, T.3.4/ç, 4.3/b, 7.3/b, G.1/1, 4/4, 6/9, 8/4, 8/7, 26/6, 28/2, 33/6, 47/2, 47/6, 64/5, 83/3, 107/3, 108/2, 114/1, 121/9, 123/7, 130/7, 167/5, 172/3, 195/2, 196/2, 198/1, 198/2, 198/3, 198/4, 198/5, 198/6, 198/7, 206/7, 214/3, 215/4, 215/5, 225/7, 235/3, 254/1, 255/3, 274/1, 274/2, Mûs.3/4, 3/5, N.6/1
 hem-âgûş G.262/1
 hem-âgûş-ı sabâ G.289/2
 hemân G.20/6, 59/7, 114/7, 119/5, 155/3, 190/3, 237/7, 248/5, 276/5, 281/2
 hemânâ G.87/7
 hemçün G.118/5
 hem-dem Mt.4/d, Mh.6.5/ç, G.37/7, 55/4, 97/4, 184/7, 185/1, 185/3, 222/3, 258/7
 hem-demdir G.103/7
 hem-demem Mb.11/b
 hem-dem-i cânândır G.188/4
 hem-dem-i erbâb-ı 'irfân G.192/5
 hem-dem-i Hâmî G.149/9
 hem-demim G.15/3
 hem-demin T.7.2/ç,
 hem-demine G.110/2,
 hem-demsin G.178/3
 hem-derd G.147/4, 185/3
 heme K.3/21, Md.5.7/b, 8.2/ç, 8.3/a, G.56/1, 57/3, 72/6, 89/6
 heme-dem G.57/6
 hemegî G.56/4, 57/1
 hem-hâlet-i Mecnûn Mh.5.4/b
 hem-hâneliğim G.108/7
 hemîn K.4/34, T.2.3/d, G.63/2
 hemîşe Md.7.7/d, Mh.6.5/ç, G.44/8, 64/5, 75/2, 82/2, 94/4, 109/1, 123/3, 124/1, 124/4, 154/2, 178/3, 184/7, 185/7, 207/6, 217/7, 221/3, 222/4, 234/7, 291/4
 hem-meşreb-i rindân G.149/9
 hem-meşreb-i uşşâkam G.108/5
 hem-nişin G.163/5
 hem-râh Ms.1/ç, G.72/7, 125/5
 hem-râh-ı şeyh G.67/3
 hem-reng-i zemîn Md.3.7/b, G.104/7
 hem-ser G.30/4
 hem-sohbet-i sahbâ G.285/2
 hem-sohbetiz G.121/6
 hemtâ T.7.4/d, Mr.2.1/ç, Mûs.1/3, G.253/1
 hemtâsî 293/5
 hengâmı Msm.2/1
 henüz G.126/3
 hep G.256/7
 K.3/9, 4/13, 4/29, Msm.1/1, 2/4, 3/4, Ms.3/b, 3/c, 4/b, Mb.2/7, 6/ç, Md.3.6/d, 8.3/b, 9.6/b, 9.10/b, Mh.2.7/a, 4.4/b, 5.2/ç, 5.4/ç, T.1.4/b, 1.5/ç, 2.2/a, 2.9/ç, 3.6/ç, 5.1/b, Mr.1.5/a, 4.2/b, 4.4/c, Ş.3/c, G.2/7, 3/4, 6/3, 6/8, 11/1, 12/3, 12/6, 17/5, 26/2, 28/5, 30/4, 31/4, 32/2, 33/1, 33/2, 33/3, 33/4, 33/5, 33/6, 33/7, 38/4, 39/6, 58/4, 59/5, 63/2, 63/4, 64/7, 65/4, 69/3, 70/3, 70/6, 72/2, 78/3, 80/2, 81/6, 101/5, 115/9, 119/2, 154/4, 158/3, 167/2, 179/2, 179/5, 182/2, 183/7, 184/1, 186/5,

- 190/3, 195/2, 196/4, 204/5, 224/3, 226/2, 231/9, 237/2, 247/3, 249/2, 250/2, 252/3, 256/7, 268/4, 273/4, 276/3, 277/2, 294/1, 295/3, Müs.1/3, 2/5, Tr.10, N.1/1
- her K.1/8, 1/18, 2/6, 2/16, 2/19, 3/6, 3/10, 3/11, 3/14, 3/17, 3/22, 3/24, 4/25, 4/27, 4/30, 4/35, 4/37, Msm.2/4, 3/3, 4/4, 4/5, Mt.2/ç, 7/c, Ms.1/e, 6/c, 6/d, 7/b, Mb.1/a, 3/ç, 11/d, Md.1.2/a, 1.4/c, 1.5/c, 1.6/ç, 1.9/a, 2.1/c, 2.5/a, 2.7/a, 3.5/c, 4.2/c, 4.4/c, 4.7/b, 8.2/b, 8.3/ç, 8.5/a, 10.4/a, 10.6/a, Mh.1.4/a, 1.4/c, 2.4/a, 3.2/c, 3.7/c, 4.5/a, 4.5/c, 4.7/c, 5.3/c, 5.6/ç, 5.7/c, 5.7/d, T.2.4/a, 3.2/c, 6.1/ç, 7.3/a, 7.6/a, 7.6/c, 9.2/c, 9.6/b, Mr.1.1/ç, 1.2/ç, 1.3/ç, 1.4/ç, 1.5/ç, 2.3/a, 2.4/a, 2.5/c, 3.3/c, 4.1/c, 4.2/a, G.1/6, 1/7, 3/2, 4/7, 5/2, 5/6, 6/1, 10/1, 13/2, 13/3, 14/6, 15/4, 16/7, 17/3, 20/2, 21/3, 28/4, 29/5, 30/1, 30/3, 31/2, 33/5, 33/7, 35/1, 35/4, 35/6, 37/3, 38/2, 42/7, 43/3, 43/5, 46/2, 46/6, 48/6, 49/2, 50/7, 51/1, 52/1, 55/5, 58/1, 59/6, 60/7, 62/6, 66/3, 66/7, 68/5, 69/6, 70/1, 70/4, 73/2, 73/4, 75/4, 75/7, 77/1, 77/7, 81/2, 82/5, 83/6, 84/6, 86/2, 87/4, 88/1, 88/4, 89/5, 92/2, 92/3, 92/7, 96/5, 97/4, 98/5, 99/3, 103/1, 103/3, 103/5, 103/6, 103/8, 105/4, 105/5, 107/4, 110/2, 110/5, 116/1, 116/6, 119/4, 120/1, 120/3, 121/6, 122/2, 123/8, 124/2, 125/4, 125/7, 127/3, 129/7, 130/6, 131/2, 131/4, 132/4, 134/6, 135/3, 136/5, 140/7, 142/5, 143/1, 143/2, 143/5, 143/6, 145/3, 150/5, 151/3, 153/3, 156/7, 157/3, 157/4, 158/3, 165/5, 167/3, 168/4, 169/2, 175/3, 176/4, 184/4, 184/6, 185/3, 188/3, 188/7, 189/5, 190/7, 193/3, 193/5, 198/7, 202/3, 203/9, 211/3, 215/3, 216/5, 221/1, 221/2, 222/2, 222/5, 223/2, 223/7, 225/5, 227/2, 228/4, 228/7, 229/1, 231/7, 231/10, 232/3, 235/1, 235/4, 238/6, 243/3, 244/5, 252/1, 256/6, 256/7, 257/3, 260/4, 262/2, 264/4, 267/4, 280/3, 289/2, 289/4, 289/5, 290/3, 292/2, 292/4, 293/2, 293/4, Müs.3/2, 3/3, Tr.2, 11, 12
- herçi G.74/2
- herkes G.77/1, 239/4
- herkese G.270/1
- herkesin G.155/5
- hesâb Ms.5/b, G.283/3
- hest G.77/3, 77/5
- hestî Ms.3/b
- hestiden Md.1.9/c, 4.6/b, G.121/4, N.1/2
- hevâ Mh.6.6/a, G.25/3, 44/4, 75/1, 77/6, 105/2, 136/5
- hevâdan G.8/6, 62/1, 70/7, 103/1, 140/7
- hevâdâr-ı Muhammed Md.3.5/e
- hevâdâr-ı tarikatsın G.73/7
- hevâlardan G.247/3, 251/2
- hevânın T.6.4/a
- hevâya G.157/3
- hevâ-yı 'aşk Md.4.5/b, G.178/4
- hevâ-yı ekl G.119/3
- hevâ-yı hâk-i küyî G.80/3
- hevâ-yı mescid G.221/7
- hevâ-yı nefis Mh.4.1/b, G.87/5
- hevâ-yı nefse G.2/3, 9/5
- hevâ-yı nefsim K.1/3
- hevâ-yı ravza-i Rıdvân G.141/6
- heves T.3.1/a, 3.1/b, 3.1/c, 3.1/ç, 3.1/d, 3.2/d, 3.3/d, 3.4/d, 3.5/d, 3.6/d, 3.7/d, G.136/5, 139/1, 139/2, 139/3, 139/4, 139/5, 139/6, 139/7
- hevesden Mh.1.6/b, G.44/4
- hevesi G.75/1
- heves-i ravza-i Rıdvân G.53/7
- hevl T.4.3/a
- hevl-i mahşeri K.3/10
- heyet-i lâ'da T.7.6/d
- hezâr G.20/3, 34/3, 34/4, 77/7, 94/1, 105/4, 154/1, 204/3
- hezârân K.2/15, 4/19, Md.3.3/a, T.4.2/b, G.10/3, 20/3, 21/5, 36/8, 37/6, 38/3, 51/4, 52/4, 55/2, 74/3, 78/4, 81/8, 84/4, 95/5, 99/2, 99/4, 101/3, 111/6, 115/7, 148/2, 151/2, 173/2, 177/3, 181/2, 207/7, 209/4, 236/6, 250/4, 262/6
- hezâr-ı büstân-ı kibriyâdır G.82/1
- hezâr-ı gülsitân-ı lâ-mekândır T.9.1/d
- hezâr-ı gülşen-i hüsnün G.14/4
- hezâr-ı zâr G.179/6
- hezâr-ı zârî G.51/3
- hıdmet G.49/6
- hıdmetdir G.93/7
- hıdmetinde G.183/4, 250/2
- hıdmetine Mb.7/c
- hıdmet-kâr-ı dîrinin G.180/7
- hıdmet-kâr-ı şeyh G.66/7
- hıfz K.1/1, G.26/5, 212/5
- hınâ G.224/6
- hınâdır G.262/6
- hınâ-yı pâk-i Şîrin G.277/6
- hırâm Müs.2/2, G.12/1, 49/3, 148/2, 204/1, 238/2
- hırka G.236/7
- hırka-i fakr G.159/5
- hırka-püş G.144/1
- hırs K.4/31, G.62/1, 77/6
- hırs-ı ziyâde Md.9.8/c
- hırz-ı ekberdir G.1/4
- hırz-ı emândır T.9.4/d
- hısn-ı hasîn G.186/4
- hısn-ı hasîn-i himmetine K.4/38
- Hızr Ms.1/ç, Md.4.3/b, T.2.9/b, G.115/7, 175/4, 184/3, 190/5
- Hızr-ı reh-nümâ Ms.7/c
- Hızr-ı vakt Md.4.3/b
- Hızr-ı vakte G.125/5
- hicâb G.97/3, 241/1
- hicâbı Müs.2/4
- hicâbından G.156/5, 227/3
- hicâbsız G.42/2
- hicb-i hestiden G.81/5
- hicrân Md.10.5/c, G.30/2, 86/4, 114/4, 254/4
- hiç T.2.6/c, G.13/4, 116/7, 139/4, 208/2, 212/1
- hiçkes G.27/1
- hidâyet K.1/4, Md.3.7/ç, G.83/3, 170/4, 244/6
- hidâyetden G.214/10
- hikmet Md.9.10/a, T.5.1/d, G.72/5, 254/3
- hikmetdir G.105/6
- hikmete G.74/7
- hikmet-i 'aşk Mr.4.2/ç
- hikmet-i 'aşka G.160/2
- hikmet-i 'aşkın G.113/2
- hilâf G.168/4
- hilâl G.30/2, 191/1
- hilâl-ebürsün G.145/4
- hilâl-ebürü-yı yârî G.21/4
- hil'at G.236/7
- hile-gerlikde G.253/5
- hilkat-i eşyâsına G.58/4
- hilkat-i eşyâya G.28/3
- hilkat-i halk-ı semâvât T.2.1/a
- hilkatin Mb.6/b
- himmet G.54/7, 81/4, 130/5
- himmete G.62/3
- himmeti Md.4.2/c, G.48/3, 268/1
- himmetidir G.90/7
- himmet-i hazret-i pîrân G.65/5
- himmet-i kâmil G.197/1, Tr.15
- himmet-i kudsiyen Mt.7/ç
- himmetim G.201/4
- himmet-i merdâne-i hodrâ Mh.8.1/c
- himmet-i müşkil-güşâ G.64/7
- himmetin Mh.4.3/a, G.138/3
- himmetinden K.2/17, G.199/2
- himmetinle Mh.4.5/c
- himmet-i pâkân G.4/6, Tr.2
- himmet-i pîr Mh.1.3/b, 2.2/a, G.21/5, 113/6, 164/6, 247/1, 295/5
- himmet-i pîrân G.110/7, Tr.11
- himmet-i pîrân-ı kâmil G.83/7
- himmet-i pîrân-ı tarikat G.130/7
- himmet-i pîr-i harâbât G.16/7
- himmet-i pîr-i mugân G.109/2

himmet-i pîr-i tarikatle G.260/7
 himmetiyle Md.3.7/e, Mh.1.2/b, 1.4/b,
 G.157/1, 173/7, 202/7
 himmetleri G.48/2
 Hindû G.191/3
 hîn-i hâcetde G.251/5
 hirmen-i ihsânlarından K.4/26
 hirmeninden Md.3.7/ç
 hîş-bîn G.157/3
 hod-bîn G.26/5
 hod-bînlik G.62/5
 hod-bînlikdir G.217/6
 hod-fürûş G.144/2
 hodı G.194/2
 hodî G.248/3
 hod-perest G.5/4, 32/5, 88/1
 hor G.164/4
 horşîd-i münevverdir G.258/2
 horşîd-i tâbâna G.250/1
 hoş K.2/1, 4/8, Md.7.5/a, G.87/1, 109/1,
 150/3, 223/2
 hoşâ G.132/3
 hoşam G.213/3
 hoş-bahâr G.163/7
 hoş-dil Mh.9.3/a, G.187/4
 hoş-nâ-bûd G.75/1
 hûb Mr.1.2/b
 hûbâna Md.8.2/ç, G.139/7
 hûbân-ı ‘âlem G.31/1, 38/1, 239/5
 hûbân-ı cihân Md.8.4/b
 hubb Ms.7/ç, G.3/1, 4/3, 48/4
 hubb-ı ağyârı Md.4.5/b
 hubb-ı ‘Alî G.77/3
 hubb-ı âl-i Ahmed’e K.3/23
 hubb-ı âl-i tâhirinden K.2/10
 hubb-ı Bû Bekr K.2/24
 hubb-ı chl-i dünyâda G.137/3
 hubb-ı ezel G.127/1
 hubb-ı isnâ aşere G.11/11
 hubb-ı mâ-sivâ G.21/2
 hubb-ı Mevlâ G.48/6
 hubbin G.47/5
 hubb-ı pâkîdir K.2/5
 hubb-ı pâkindir G.8/2
 hubb-ı ravza-i Rıdvân K.2/27
 hubb-ı riyâsetde G.251/7
 hubb-ı sivâ G.78/6, 94/3, 129/7, 182/5
 hubb-ı sivâdan K.2/12, 3/1, G.62/4,
 87/3, 92/6, 170/4
 hubb-ı sivâyı Msm.2/4, G.70/3, 136/7
 hubb-ı şeh-i âl-i abâyâ Msm.5/2
 hubbıyla Md.5.4/a
 hubb-ı âl-i Ahmed-i Muhtâr’dandır
 G.33/7
 hubb-ı Yezdân’a G.247/1
 hubb-ı Zehrâ G.172/2
 hubb-ı Zeynü’l-âbidîn K.3/18
 hubbû’l-vatandır T.7.5/d
 hüblar G.149/2
 hûb-rûyân-ı cihân Mr.2.3/c
 Hudâ K.3/22, Md.9.7/ç, G.4/1
 hudâ-bîn G.69/5

Hudâ-cüyâna G.82/7
 Hudâ’dan Mh.1.4/c
 Hudâ’dır G.6/10
 hûdan Ms.4/a
 Hudâvendâ G.2/1
 Hudâvend-i semavât Mt.1/d
 Hudâ’ya G.75/3
 Hudâ-yı lem-yezel G.221/5
 huldı T.2.7/c
 huld-ı berindir G.44/5
 hulûs G.153/2, 194/6
 humâr G.205/5
 humârı T.7.3/d
 humâr-ı bâde-i dûşine-i gül-nârdır
 G.59/4
 humâr-ı bâde-i gül-nârdandır G.33/5
 humâr-ı la’l-i nâbınla G.111/2
 humâr-ı neşve-i meyden G.222/5
 hum-ı sahbâ-sıfat G.113/2, 207/2
 hûn Ş.6/c
 hûn-âbe-i çeşmim G.50/4
 hûn-âbe-i hasret G.54/4, 228/1
 hûn-âbe-i seyl-i sirişkim T.8.4/d
 hûn-âb-ı eşkim G.229/1
 hûn-âb-ı müjlemle Md.10.1/c
 hûnhâr T.5.2/a
 hûn-ı cigirimden G.228/4
 hûn-ı dü G.152/4
 hûn-ı hezâr G.191/5
 hûn-ı nâ-hak G.151/2
 hûn-rîz G.118/5
 hûr K.2/31, Md.8.3/c, Mh.5.1/ç, G.26/6,
 128/3, 185/6, 213/6
 hûrân-ı in K.4/12
 hûrdan G.218/3
 hûr-i ‘în G.240/4
 hûr-i melek-sîmâ G.223/4
 hûrî G.81/5
 hûr-kıyâfet Mûs.2/1
 hûr-likâ G.206/3, 210/5
 hurrem Md.9.1/ç, G.39/7, 185/3
 hûrşîd G.49/5
 hûrşîde G.115/9
 hûrşîd-i eflâk-i ‘amâdır G.82/3
 hûrşîd-i hâverdir G.10/1
 hûrşîd-i ruhun Mh.5.3/a
 hûrşîdveş T.6.1/c, G.66/6
 hurûf-ı gayrı G.158/4
 hurûş G.92/1, 144/4, 145/3
 hûrveşin G.246/5
 husrev-i âlî-şânım Md.6.1/b
 husrev-i fermân-revâ-yı mülk-i manâdır
 G.72/6
 husrev-i hûbân Md.7.1/e
 husrev-i hûbân-ı zamandır G.206/5
 husrev-i mesned-i iklîm-i tecellisin
 G.8/4
 Husrev’in G.262/6
 husrev-i nahvet-sipâh-ı mülk-i nâz
 G.134/1
 hûş G.113/1, 144/5, 145/1
 hûşdan Ms.2/a

hûş der-dem Ms.2/a, T.9.6/ç, G.64/5,
 121/2, 124/4
 hûşe-çîn K.4/26, Md.3.7/ç
 hûşe-i engûr G.216/3
 huşû* G.161/4
hûşumuz der-dem Mh.1.2/a
 hûy T.8.6/b
 hûy-ı Muhammed G.69/3
 hûyun G.106/9
 huzû* G.161/1
 huzûr Md.4.4/c, G.26/4
 huzûrdan G.161/5
 huzûr-ı hazrete G.90/7
 huzûr-ı puhtegân-ı aşkda G.27/4
 huzûr-ı yâre T.7.2/c
 huzûrunda G.184/2
 hüccâc-âsâ G.209/2
 hüccâcveş T.8.3/d
 hüccûm-i ceyş-i derd G.89/3
 hüdâ Mt.7/a, G.121/9
 hükm G.140/3, 202/3
 hükm-i Hudâvend-i Kâdir’e G.49/5
 hükm-i takdîrin G.182/1
 hükmüne Md.9.4/ç, G.49/5
 Hülâgûveş G.181/3
 Hülâgû-yı gam G.111/5
 hümâ-yı evc-i izzet-âşiyândır T.9.1/b
 hümâ-yı himmetim G.197/1
 hümâyız Md.3.7/e
 hünkârım Md.6.3/ç
 hûner T.4.5/c
 hûnerim Md.6.6/ç
 hürmeti Mt.6/a, 6/b, 6/c, 6/ç, 6/d, 6/e,
 6/f, Mb.10/a, 10/b, 10/c, 10/ç,
 10/d
 hürmetine G.273/7
 hürmet-i siddîk-i atîk G.170/6
 hürmet-i şâh-ı risâlet Rb./a
 Hüseyin K.4/16, Msm.5/3, Md.5.1/a,
 5.1/b, 5.1/c, 5.1/ç, 5.1/d, 5.1/e,
 5.2/d, 5.2/e, 5.3/d, 5.3/e, 5.4/d,
 5.4/e, 5.5/d, 5.5/e, 5.6/d, 5.6/e,
 5.7/d, 5.7/e, 9.2/c, G.11/6, 172/2,
 215/1, 215/2, 215/3, 215/4,
 215/5, 215/6, 215/7
 Hüseyin’dır K.1/22
 Hüseyin-i Kerbelâ K.2/13, 3/14, Md.2/4,
 G.50/1, 247/5
 Hüseyin-i Kerbelâ’nın Mb.9/ç
 Hüseyin’in Md.5.5/a, T.1.4/ç
 hüsn Mh.5.1/d, Mr.1.2/b, 1.5/a,
 Mûs.1/4, G.112/2, 149/3, 180/4,
 183/4, 206/5, 250/2, 259/1
 hüsne G.218/5
 hüsni T.4.2/a
 hüsn-i cihân-sûz G.146/3
 hüsn-i hânûmân-sûzun T.8.3/b
 hüsn-i zîbâya G.258/2
 hüsün Mh.5.4/a, T.4.4/c, Mr.2.4/a,
 G.107/4
 hüsüne Md.8.3/c
 hüsrev-i âlî-cenâb Mr.3.3/a

hüsrev-i nahvet-sipâh-ı mülk-i nâz G.134/1	146/4, 149/2, 150/1, 150/5, 163/6, 169/5, 171/4, 172/2,	94/5, 94/6, 94/7, 98/1, 98/2, 98/3, 98/4, 98/5, 99/1, 99/2, 99/3, 99/4,
hüsrev-i ümmî-lakab G.28/1	177/2, 184/3, 188/4, 193/5,	99/5, 99/6, 99/7, 111/5, 111/6,
hüşyâr G.108/6	196/1, 198/5, 201/3, 207/6,	113/3, 115/2, 126/4, 126/7,
hüveydâ G.69/2, 169/2	219/4, 225/1, 262/7, 264/2,	132/3, 138/3, 140/3, 146/4,
hüzn G.203/7, 205/5	269/2, 271/3, 289/5, 291/2,	160/5, 167/3, 169/5, 173/2,
hüzn-i kalb-i dîde-i giryân G.254/2	293/5, Tr.10, 12, 15	175/1, 180/5, 184/4, 191/4,
İ	çiredir Md.3.2/b	191/7, 196/3, 203/1, 217/1,
ırag G.185/7, 222/3, 226/1, 228/1, 237/2	çise G.103/4	219/7, 220/4, 223/6, 226/3,
ıraklanmaz T.8.4/a	îcün K.4/40, Mt.2/f, 3/c, 4/f, Md.1.4/ç,	227/6, 232/5, 237/7, 241/5,
ıskât-ı izâfât G.143/7	2.2/b, 3.4/ç, 7.1/d, 7.7/e, 10.2/ç,	250/1, 250/3, 257/4, 257/7,
ıslâh G.64/1, 65/2	Mh.7.5/c, T.2.6/c, 2.7/b, 2.7/c,	262/3, Mûs.3/3
‘itr-ı her G.163/3	3.4/d, 5.5/b, 9.3/c, Mr.3.1/ç,	iderdi G.34/6, 37/6, 179/7, 196/4, 232/7
ıztrâb G.36/1	G.19/4, 47/7, 51/3, 52/1, 67/5,	iderdim G.184/2, 206/6, 224/4
İ	71/5, 129/6, 130/3, 165/1, 167/2,	iderem Md.10.1/d, 10.2/d, 10.3/d,
ib‘âd Ms.6/b	205/6, 205/7, 222/1, 256/5,	10.4/d, 10.5/d, 10.6/d, 10.7/d,
‘ibâdet G.153/2	261/7, 280/7, 281/3, Tr.8	G.32/7, 234/3
İbrâhim K.1/9	îcündür G.127/5	iderem G.13/2
ibn-i Alî K.4/16	îcüp Md.3.2/d, G.43/2, 55/5, 109/2,	ideriz G.246/4
ibn-i amm-i Mustafâ K.4/1	116/1, 193/4, 207/1, 218/6,	iderken Mb.7/c, T.4.4/d, G.10/6, 30/2,
ibn-i pelîde Md.9.7/b	238/2, 252/4	146/2
ibn-i Sa‘d’a G.215/5	idbâra G.130/2	iderler T.9.2/ç, 9.6/ç, G.6/3, 72/5, 82/2,
ibn-i Sa‘d-ı zâlîme K.3/16	idbârım G.212/2	92/1, 197/6, 217/7, 245/5, 250/5,
ibn-i Ziyâd’a Md.9.8/a	iddi‘âdan G.62/7	262/7
ibnü‘l-vakt K.4/34, G.92/2, 194/2	ide Msm.1/1, Md.9.7/c, 9.7/ç, 9.11/c,	iderlerse G.84/5
ibrâm G.204/6	9.11/ç, T.1.4/b, 2.4/b, 2.4/c,	iderse K.4/24, G.34/3, 99/6, 104/3,
ibretle Mh.6.2/a	2.8/a, G.6/10, 35/7, 48/1, 54/5,	196/7, 204/6
îcâd Md.5.6/b	64/4, 85/5, 95/1, 137/5, 158/5,	idersem G.257/7, 258/3
îcâd-ı arz G.234/1	189/5, 204/7, 241/1, 248/5,	idersen Mr.3.5/b, G.110/6, 184/6
îcâdım G.106/9	255/3, Mûs.1/6	ideydim G.183/1
ictinâb G.35/1, 36/3, 37/5, 97/6	idebilmez G.220/5	ideyim Md.6.6/d, 7.5/a, Mh.3.6/c,
ictinâbından G.227/4	idebilsem G.91/4	G.210/1, 210/2, 210/3, 210/4,
îç Mûs.2/4	idel’den K.3/1, Ms.5/a, G.29/1, 42/1,	210/5, 210/6, 210/7
îçdi Md.9.4/ç, G.65/1	81/2, 126/1, 212/7, 231/8	idi K.4/33, Md.9.3/c, Mh.3.7/b, G.18/1,
îçdiler G.168/2	ideler G.53/2	53/6, 53/7, 63/3, 138/4, 156/6,
îçdim G.108/6	ideli G.70/4, 81/1, 107/2, 158/1	186/2, 236/2, 246/6, 258/7
îçemem G.204/6	idelim Msm.2/2, 2/5, Md.9.11/b,	idim G.18/2
îçen G.42/3, 92/4, 242/3	G.48/1, 170/1, 205/1	idrâk G.83/1, 85/5, 100/3, 119/3, 168/4,
îçenler G.92/1, 227/7	idem Mr.3.1/c, G.203/9	197/4, 197/5
îçer G.149/4, 176/4, 242/3	idemem G.228/7, 236/1, 259/1	İdrîs K.1/9
îçi Ms.6/ç	idemez G.83/1, 263/4	idübdür Md.7.4/c
îçilmez G.194/7	iden Md.5.7/c, 8.2/a, 8.4/ç, 9.1/c,	idügin Md.10.1/b
îçilsün G.95/4	Mh.3.6/b, T.2.7/c, 2.11/b, 3.6/ç,	idüp K.1/1, 1/29, Mt.2/ç, 4/e, 7/c,
îçim Md.9.9/b, G.137/4	3.7/ç, G.42/6, 64/4, 83/2, 86/2,	Ms.7/d, Md.1.2/a, 2.7/c, 3.4/c,
îçinde K.3/5, Mh.1.3/c, Mr.1.4/a, G.2/8,	87/6, 91/5, 106/1, 106/5, 113/1,	5.6/c, 9.11/b, Mh.1.4/a, 2.5/c,
15/1, 37/5, 52/3, 79/3, 84/3, 86/3,	113/2, 113/4, 119/2, 128/1,	3.2/b, 5.5/a, T.2.11/ç, 5.2/a, 5.2/c,
127/7, 139/2, 147/5, 179/7,	140/1, 159/5, 169/1, 173/1,	6.2/ç, 8.7/c, 9.3/a, 9.6/b,
185/6, 190/5, 253/4	189/4, 217/6, 220/4, 234/1,	Mr.2.2/c, 3.3/c, 3.5/c, 4.3/b,
îçmeden G.37/2	234/2, 234/3, 234/4, 234/5,	4.4/a, Ş.1/b, 1/ç, 2/ç, 3/ç, 4/ç, 5/ç,
îçmedi Md.9.4/ç	234/6, 234/7, 242/1	6/ç, G.3/4, 5/3, 8/6, 8/7, 19/7,
îçmek G.222/6	idenin G.65/3, 160/6	27/3, 29/5, 32/2, 37/5, 39/1, 50/5,
îçre K.2/10, Msm.4/3, Mt.2/b, 6/c,	idenler K.3/9, Mh.1.3/c, T.6.1/a, 6.1/b,	52/1, 61/4, 65/2, 73/2, 81/7, 81/8,
Ms.4/ç, Md.1.4/b, 3.7/d, 4.3/c,	6.1/c, 6.1/ç, 6.1/d, 6.2/d, 6.3/d,	86/3, 97/4, 97/5, 97/7, 101/4,
4.6/b, Mh.3.2/a, 4.5/b, T.2.10/a,	6.4/d, 6.5/d, G.92/3, 127/2, 188/2	106/2, 106/5, 112/4, 113/2,
7.3/a, 7.6/a, 7.6/b, Mr.2.2/ç,	ider K.2/16, 2/21, 3/19, 3/22, Msm.1/6,	113/3, 115/4, 121/3, 124/7,
2.3/c, 4.2/ç, G.9/6, 12/3, 16/5,	2/6, 3/6, 4/6, 5/6, Md.8.4/a,	128/5, 133/4, 134/1, 137/5,
28/5, 31/1, 33/2, 38/1, 43/7, 46/7,	Mh.1.7/c, 4.3/b, T.2.3/ç, 2.5/d,	144/3, 145/1, 153/4, 153/5,
63/2, 67/2, 69/2, 75/2, 80/4, 84/3,	3.6/a, 8.3/c, Mr.1.4/b, 3.4/b,	158/2, 160/3, 161/3, 162/2,
84/5, 84/7, 85/2, 89/9, 90/1, 90/5,	G.6/4, 14/6, 17/2, 30/1, 32/7,	164/4, 168/4, 177/2, 185/2,
100/2, 104/7, 107/4, 108/4,	34/3, 42/5, 53/4, 54/7, 60/5, 64/7,	187/2, 188/5, 189/1, 190/5,
113/6, 114/7, 115/7, 120/1,	69/3, 71/3, 72/4, 73/4, 73/7, 74/1,	192/2, 193/2, 193/5, 194/6,
121/6, 127/3, 128/5, 139/4,	78/7, 93/1, 94/1, 94/2, 94/3, 94/4,	195/3, 196/2, 197/2, 197/6,

204/7, 205/2, 208/3, 211/5, 222/2, 231/5, 234/5, 242/7, 244/7, 247/3, 254/4, 261/5, 262/7, 265/1, 267/1, 268/1, 269/2, 272/1, 272/7, 279/1, 281/5, 283/3, 285/6, 287/1, 287/2, 290/3, 291/5, 295/2, 295/4, T/4, 19, N.2/2	ikrâh G.197/6, 225/7 ikrârın T.7.4/a iksîr-i sa'âdet Mh.5.4/d, G.47/5 iksîr-i sa'âdetdir Md.4.6/ç, G.5/5 iktidâ T.2.4/a, G.21/1 il G.224/2 'ilâc Md.6.4/e, Mh.3.6/b, G.61/2, 131/5, 261/7 'ilâcından G.99/6 'ilâc-ı zahm-ı nâsûr-ı dil-i zâr-ı hazîn G.209/4 İlâh G.244/1 İlâhm G.114/7 ilâhî K.1/1, G.170/1 i'lâm G.67/5 ile K.1/7, 1/10, 1/11, 1/18, 1/24, 1/27, 2/7, 2/15, 2/26, 3/8, 3/20, 4/15, 4/26, Msm.1/1, 1/6, 2/2, 2/3, 2/6, 3/1, 3/3, 3/6, 4/1, 4/5, 5/1, 4/6, 5/4, 5/6, Mt.3/e, 6/f, 7/a, 7/b, 7/ç, 7/f, Ms.1/ç, 6/a, 7/e, Mb.3/d, 4/ç, 10/a, Md.1.2/b, 1.5/a, 1.6/c, 1.7/a, 1.8/b, 1.9/a, 2.5/b, 2.6/c, 3.2/c, 3.6/d, 4.5/b, 5.3/ç, 6.1/ç, 6.2/a, 6.3/b, 6.3/ç, 6.3/e, 6.5/b, 6.5/c, 6.7/c, 6.7/e, 7.1/a, 7.2/c, 7.2/ç, 7.6/d, 7.6/e, 9.1/a, 9.3/b, 9.5/a, 9.8/a, 9.9/c, 9.11/a, 10.1/e, 10.2/e, 10.3/ç, 10.3/e, 10.4/a, 10.4/e, 10.5/c, 10.5/e, 10.6/a, 10.6/e, 10.7/c, 10.7/ç, 10.7/e, Mh.1.3/b, 1.5/a, 1.7/a, 2.2/a, 2.3/a, 2.3/b, 2.3/c, 2.5/a, 4.1/b, 4.4/c, 4.6/b, 4.7/b, 5.1/b, 5.2/c, 5.3/d, 5.6/b, 6.5/b, 6.5/ç, 6.6/b, 6.6/d, 6.7/c, 7.4/c, T.1.1/d, 1.3/ç, 1.4/ç, 3.1/c, 3.5/d, 5.4/b, 5.5/c, 6.1/d, 6.3/b, 6.3/d, 6.5/c, 7.1/a, 7.1/c, 7.3/c, 7.4/a, 8.2/b, 8.3/ç, 9.6/c, Mr.1.2/a, 1.2/b, 1.2/c, 4.1/b, 4.3/ç, 4.5/ç, G.2/4, 3/3, 4/2, 4/6, 5/5, 6/10, 8/5, 9/2, 9/5, 9/7, 10/5, 11/1, 11/9, 11/11, 12/5, 13/5, 16/7, 18/2, 18/6, 19/3, 25/3, 25/4, 26/1, 26/4, 26/5, 26/7, 27/7, 29/4, 29/5, 29/7, 31/4, 33/6, 34/7, 35/4, 35/7, 36/7, 37/4, 37/5, 37/7, 43/11, 44/4, 45/4, 45/7, 46/4, 46/5, 46/7, 48/1, 48/2, 48/3, 48/4, 48/5, 49/2, 49/4, 49/6, 49/7, 50/6, 51/1, 51/2, 53/2, 53/4, 54/3, 54/5, 58/6, 59/7, 61/1, 61/2, 61/3, 61/5, 62/4, 62/5, 63/1, 63/3, 64/4, 64/6, 65/4, 65/5, 66/4, 66/7, 69/3, 69/4, 70/7, 71/2, 73/1, 73/2, 73/4, 74/2, 75/1, 75/6, 76/2, 76/4, 78/1, 79/1, 79/2, 79/4, 82/6, 83/3, 84/2, 85/3, 86/4, 87/5, 87/6, 89/6, 91/3, 92/2, 92/3, 93/3, 93/7, 94/2, 94/3, 94/6, 97/2, 97/5, 98/3, 100/1, 101/5, 102/5, 103/1, 103/2, 103/5, 103/6, 103/7, 104/3, 104/5,	104/6, 105/2, 107/2, 109/1, 110/2, 110/7, 111/6, 112/2, 113/4, 113/6, 114/4, 115/7, 116/3, 116/5, 119/5, 120/1, 121/1, 121/4, 121/6, 121/8, 122/2, 122/6, 122/7, 123/5, 123/7, 124/2, 124/6, 125/1, 125/2, 126/6, 128/5, 129/4, 130/2, 133/4, 133/7, 135/2, 135/5, 135/7, 136/3, 136/5, 137/2, 138/6, 139/2, 139/4, 141/7, 143/3, 143/5, 144/5, 145/3, 145/6, 146/3, 148/3, 149/3, 149/5, 149/8, 150/2, 150/4, 153/3, 154/1, 154/2, 154/5, 156/7, 157/4, 157/5, 158/1, 159/2, 159/4, 159/5, 160/2, 160/3, 160/5, 161/2, 161/4, 162/3, 162/4, 164/4, 164/6, 165/4, 168/3, 168/5, 169/4, 170/1, 170/2, 170/4, 170/5, 171/5, 172/2, 172/5, 173/6, 174/2, 174/5, 177/5, 178/2, 178/4, 179/3, 179/4, 180/5, 183/4, 184/4, 185/1, 185/4, 189/7, 190/4, 190/7, 191/5, 191/7, 192/3, 194/6, 194/7, 197/4, 198/5, 199/4, 200/1, 201/2, 202/4, 202/6, 204/1, 204/3, 204/5, 205/1, 205/5, 205/6, 206/3, 206/5, 208/3, 208/4, 208/5, 210/1, 210/4, 210/7, 213/6, 215/3, 215/6, 216/4, 219/3, 221/7, 223/4, 223/5, 224/2, 225/7, 229/7, 231/2, 231/11, 232/4, 232/5, 238/2, 238/4, 238/5, 241/3, 241/7, 242/4, 242/6, 244/1, 245/2, 245/4, 246/7, 247/1, 247/7, 249/3, 250/2, 253/7, 254/1, 254/2, 254/3, 254/4, 254/5, 255/1, 255/5, 256/8, 257/3, 257/4, 258/7, 259/2, 260/2, 260/3, 261/3, 261/7, 263/3, 264/1, 264/3, 265/4, 265/5, 266/1, 267/2, 268/3, 269/1, 270/4, 271/6, 272/6, 273/1, 274/9, 275/4, 278/1, 280/1, 280/2, 283/5, 284/2, 285/1, 286/2, 288/1, 288/3, 288/4, 289/1, 289/6, 290/2, 290/3, 290/6, 291/2, 292/3, 292/4, 294/1, 294/5, 294/6, 294/7, 295/5, Mûs.1/7, 2/3, Tr.2, 7, 11, 17, 19 iledir G.21/5, 48/6, 63/5 illâ G.93/3, 253/6 illâ'ya G.83/6 illâyı G.252/4 illâ'yı G.119/2 illerde G.178/4
iflâh G.64/1 ifnâ G.81/7, 247/3 ifnâya T.3.1/a ifşâ G.132/5, 212/5 ifşâ-yı râz G.17/3 iftihâr K.4/24 iftihâr-ı enbiyâ K.4/5 ihdâ G.223/3, 231/8 ihlâs G.49/2, 64/6, 83/3, 93/7, 154/5 ihrâc G.61/1 ihrâk G.126/1 ihrâm G.205/7 ihramı T.8.2/ç ihşân K.2/9, Mt.3/f, Md.2.1/e, 2.2/e, 2.3/e, 2.4/e, 2.5/e, 2.6/e, 2.7/e, 4.2/ç, 7.3/d, Mh.1.5/c, T.3.6/c, G.5/6, 9/2, 29/6, 59/7, 60/6, 93/2, 99/1, 111/5, 153/2, 192/4, 232/4 ihşâna Mh.3.5/c, G.131/7, 193/5, 249/2 ihşân-ı dost G.16/7 ihşânına T.6.3/ç, G.80/5 ihtilâf G.168/3 ihtilât-ı nâsdan G.137/3 ihtilât-ı nâsı G.87/8 ihtilâtından G.251/9 ihtirâz Mr.3.4/ç ihvân K.2/8 ihvânım Md.6.5/e ihvân-ı dîn K.3/17 ihyâ K.1/2, Mt.4/e, G.6/4, 106/4, 223/6, 289/6, N.2/1 ikâmet G.53/7 ikâz G.138/5 ikbâle G.212/2 ikbâli G.130/2 iken Msm.1/3, Md.7.6/b, 9.10/c, Mh.3.6/c, 5.6/c, T.2.8/c, 8.6/ç, G.18/1, 48/3, 51/4, 64/2, 111/4, 132/2, 135/3, 138/3, 149/3, 163/6, 178/2, 180/4, 202/1, 202/2, 220/3, 251/2, 253/7, Mûs.1/5 iki K.4/14, 4/17, 4/20, 4/21, 4/30, 4/31, Md.9.9/c, T.2.11/a, G.11/4, 11/5, 47/5, 175/2, 193/2, 196/5, 242/4 ikidir K.4/17 ikilik G.5/4, 81/6 ikilikden G.233/2 ikisi Md.9.8/b iklime K.4/24 iklim-i melâhatde Mûs.1/3, G.218/4 ikliminde Mr.4.4/ç iklimine G.246/1 iklim-i vücûda G.65/1, 140/3		

- ‘ilm Msm.3/5, G.72/5, 75/3, 158/4, 194/6
‘ilm-i ledün Md.4.3/b
‘ilm-i mûsikîde T.7.3/b
‘ilmini G.160/2
‘ilm-i zâhîr G.160/2
iltifât G.45/7, 52/1, 226/5, 256/9
iltifâta Mh.4.1/c
iltifâtın G.17/2, 171/5
iltifâtınla G.28/6, 39/7, 111/4
iltifâtsız G.52/1
iltifât-ı yâre G.216/2
iltimâs G.137/4
ilzâmı G.127/5
imâm K.2/10, K.4/23, Mh.3.5/a, G.247/6
imâm-ı ‘Askeri’ün G.247/7
imâm-ı ‘Askeri’dir Md.3.5/c
imâm-ı ber-hakk G.11/8
imâm-ı ehl-i dîn K.2/18
imâm-ı enbiyâ Mb.1/c
imâm-ı evliyâ Mt.1.1/a, Md.2.4/c
imâm-ı Hak-hüdâsın G.274/4
imâm-ı heftemîn K.4/24
imâm-ı ins K.3/6
imâmum Md.5.1/d, 5.2/d, 5.3/d, 5.4/d, 5.5/d, 5.6/d, 5.7/d, G.215/4
imâm-ı Mehdi-i sâhib-livâ G.172/4
imâm-ı sâdikîn Md.5.3/b
imâmü’l-Hameyn G.11/2
imâmü’l-kibleteynin T.1.4/c
imâmü’l-müslimîn K.4/2
imâmü’l-müttakîn K.1/17, 4/6, G.7/3, 214/3
îmân K.3/15, Msm.1/4, Mt.3/e, T.6.1/a, G.99/1, 113/4, 128/1, 133/6, 141/1, 148/3, 149/5, 215/6, 238/1, 256/4, 260/3, Müs.3/3
îmâna Md.3.3/b, G.99/1, 139/3, 213/4, 248/8, 249/1, 250/5
îmândan T.6.2/a, G.120/4, 249/2
îmânı G.250/5, 258/5
îmânım Md.6.6/e
îmânımı G.37/4, 229/4, 288/6
îmânımızı Müs.1/5
îmânın Md.7.4/ç
îmânına G.114/5, 256/8
îmân râ G.22/3
îmdâd Md.9.11/c, Mh.1.7/c, G.19/4, 73/7
îmdâda G.14/6, 111/2, 203/2, 252/2
îmdâdı G.277/5
îmdâdına Md.6.1/d, 7.7/c
îmdâdımıza G.264/4
îmdâdına G.61/5, 76/5, 138/7
imiş Msm.3/4, Md.10.7/c, G.45/1, 140/1, 140/2, 140/3, 140/4, 140/5, 140/6, 140/7, 141/1, 141/2, 141/3, 141/4, 141/5, 141/6, 141/7, 142/1, 142/2, 142/3, 142/4, 142/5, 142/6, 142/7, 143/1, 143/2, 143/3, 143/4, 143/5, 143/6, 143/7, 158/4, 251/7
imişsin Mh.6.6/ç
imtinâ‘G.131/3
în G.57/6, 152/5
in‘âmı K.2/20
inandım Md.10.1/b
inânımız T.6.4/b
inanmam G.93/2, 256/6
inanmazdım T.5.2/c
‘inâyâtı G.114/3
‘inâyât-ı Cenâb-ı Hakk G.177/5
‘inâyâtın G.170/5
‘inâyât-ı şifâ-bahşın G.61/2
‘inâyet K.1/2, 1/28, Md.7.6/c, G.3/2, 3/4, 4/1, 26/7, 44/2, 116/5, 153/1, 161/5, 244/4
‘inâyetin G.189/7
‘inâyetle K.1/4, G.2/5
inbisât G.157/1
inceldi G.206/1
İncil K.1/27
incinme G.5/2, 93/4
incinmez G.87/2
incinmeziz G.129/2
incinür G.186/1
incitme T.5.3/d, G.257/2, 272/2
‘inde’l-kül G.253/7
‘indimizde G.76/2
‘indeinde K.4/32, G.157/4
inhirâf G.168/3
inkisâr G.256/2
inkisâr-ı şevkden G.134/3
innî ene ‘llâh G.133/4
ins K.3/8, 4/10, Md.8.3/c, T.2.6/ç, G.6/8, 70/6, 89/1
insâf Mr.3.1/ç, Ş.5/c, G.13/4, 29/5, 36/4, 62/2, 187/4, 202/4, 217/5, 225/4, 257/5, 262/7
insâfa Md.6.5/d, Mh.5.3/ç, 6.3/ç, G.51/2, 184/5, 221/6
insân Md.1.7/c
in şekertüm G.1/3
intikâm-ı girîbân-ı çâkimi G.186/3
intisâb Ms.5/a, G.35/1, 36/9, 103/8, 123/4, 177/5, 201/1, Tr.6
intisâb-ı dergeh-i vâlâ T.3.7/ç
intizâr G.116/2
intizâr-ı makdeminle Ş.4/a, G.19/5
ir G.5/4, 168/3, 193/5
îrân G.262/1
i‘râz Md.2.3/b
irdi G.35/1, 35/4, 104/7
irdürdi K.4/37
İrem‘de Mh.5.1/c
iremez G.136/4
iren G.11/1
irenler T.5.5/c
irer G.66/5, 174/5, 174/6, 234/3
irerler G.214/5
irersin Mh.6.6/d
‘irfân K.2/12, Msm.4/5, T.9.5/c, G.2/7, 137/5, 143/3, 172/5, 254/3
‘irfânda G.133/3
‘irfândır G.43/5
irhâ-yı ‘inân G.168/5
irişdir K.1/29
irişir T.2.4/d
irişmiş T.9.5/a
irmekdedir G.169/2
irmez G.234/4
irmiş T.5.5/c
irse G.189/7, 246/6
irşâd Ms.6/c
irşâd-ı feyziyle G.72/5
‘Îsâ K.1/12, G.115/7
isbât Mh.2.5/a, G.75/7
isbât-ı illâ T.6.5/c
isbât-ı vücûd-ı mutlak G.173/3
isbâtıyla T.2.4/b
ise K.4/36, Msm.1/4, Mh.7.1/d, 7.2/d, 7.3/d, 7.4/d, 7.5/d, G.49/2, 49/7, 69/5, 114/6, 182/1, 233/4, 248/2, 252/4
isem Mh.4.1/c
isen Md.1.3/ç, 1.5/b, 1.5/ç, Mh.6.4/ç, 7.4/a, G.49/4, 50/2, 55/3, 72/7
iskât G.75/6
İskender Msm.2/6
İsmâ‘îl’in K.1/9
ism-i a‘zam Mb.8/c
ism-i a‘zamdır G.6/6
ism-i Fettâh G.65/5
ism-i Hak Mt.7/b
ismindir G.7/2
isini G.150/5
ism-i pâkîdir K.1/18
ism-i zâtı G.157/5
isnâ-aşer T.1.5/a
isnâ-aşerin Msm.5/5
iste G.161/5, 233/7
istediğin G.160/4
istemem Mt.3/a, 3/b, 3/c, 3/ç, 3/d, 3/e, 3/f, G.52/3
istemez G.21/3, 128/1, 128/2, 128/3, 128/4, 128/5, 176/4, 204/4
istemezler T.3.6/c
ister Md.1.3/ç, Mh.6.4/ç, G.49/4, 72/7, 187/5, 189/4, 228/2, 254/5
isterken G.105/2, G.198/4
isterler T.2.7/d, G.6/7
istersen Mh.5.6/d, 6.7/ç, G.144/5, 192/5, 193/4
istesen G.34/7
istiğnâ Mr.2.3/a, Ş.5/c, G.76/3, 97/5, 225/3, 259/3
istiğnâların G.39/3
istikâmetde G.251/8
istikâmetden G.170/3
‘isyân G.189/6
‘isyânı Mb.7/d
‘isyânına T.2.10/ç
‘isyânını K.1/28

işi G.221/4	126/2, 127/3, 140/5, 145/2,	itme K.2/29, Msm.1/4, Mt.1/g, 2/g, 3/g,
işiden G.18/6	145/6, 149/7, 149/8, 158/1,	4/g, 5/g, 6/g, 7/c, 7/g, Mb.4/d,
işidüp K.4/41, G.89/5	173/3, 178/5, 181/3, 184/3,	Md.1.4/a, 2.5/ç, 2.6/ç, 3.6/ç,
işim Md.7.1/a, T.5.1/b, G.13/1, 14/4,	191/5, 194/3, 197/3, 198/2,	6.4/c, Mh.3.1/d, 3.2/d, 3.3/d,
119/5, 149/8, 245/1	203/1, 203/2, 204/3, 204/8,	3.4/d, 3.5/d, 3.6/d, 3.7/d, 7.4/c,
‘iş G.150/4, 197/4, 222/1	212/1, 212/5, 215/3, 224/6,	7.5/c, T.2.10/b, Mr.2.4/ç, 3.5/b,
‘işe G.163/7	229/6, 231/4, 242/4, 242/7,	G.3/2, 4/4, 8/5, 15/5, 30/5, 36/3,
‘iş- ‘âlemden G.163/7	244/2, 246/1, 260/5, 265/6,	36/4, 36/9, 61/1, 68/3, 68/5, 68/7,
işimdir G.244/5	267/5, 273/1, 276/3, 277/6,	76/4, 87/4, 90/6, 111/1, 111/3,
‘iş-i müdâm G.49/1, 205/4	278/1, 278/2, 278/3, 278/4,	134/3, 145/3, 157/2, 165/1,
‘işini Mûs.3/5	278/5, 278/6, 278/7, 279/1,	168/5, 170/2, 174/1, 189/1,
işitdi G.269/2	279/1, 279/1, 279/1, 279/1,	189/2, 207/4, 211/5, 218/5,
işitse G.179/6	284/1, 286/1, 286/2, 286/3,	221/5, 223/5, 231/3, 232/5,
işlersen G.158/3	286/4, 286/5, 286/6, 286/7,	248/6, 268/2, 269/1, 272/1,
işrâk G.103/2	290/1, 290/2, 290/3, 290/4,	272/2, 272/3, 272/4, 272/5,
‘işret-hâne G.195/4	290/5, 290/6, 290/7, 291/1,	272/6, 272/7, 285/4, 293/6,
iştibâhım G.114/5	291/2, 291/3, 291/4, 291/5,	232/5, 248/6, Mûs.1/1, 3/4
iştîyâk-ı vasl-ı cânân G.197/3	293/1, Mûs.1/7	itmede G.59/6, 120/3
iştîyâklanmaz T.8.4/c	itdiğiçün G.150/5	itmededir G.69/6, 145/3
‘işve G.191/2	itdiğin G.93/2	itmeden G.36/11, 134/4, 245/4
it K.1/8, 1/28, Msm.3/1, Mt.4/ç,	itdik G.74/2, 81/4, 121/2, 123/3, 123/4,	itmedi Md.3.3/ç, 9.5/c, 10.7/b, T.2.7/b,
Mb.8/a, Md.1.1/ç, 1.8/a, 2.1/e,	124/7, 177/1, 177/2, 177/3,	G.20/4, 210/2, 263/7, 270/3
2.2/e, 2.3/e, 2.4/e, 2.5/e, 2.6/e,	177/4, 177/5, 276/1	itmedik G.276/4
2.7/c, 2.7/e, 7.1/d, 8.1/e, 8.2/e,	itdikçe Md.10.4/c, 10.6/a, Mr.4.3/a,	itmediler Md.9.9/ç
8.3/e, 8.4/e, 8.5/e, Mh.1.7/a,	G.17/1, 74/4, 148/2, 175/3,	itmedin Md.7.2/d, 7.3/d, G.61/5, 187/1,
3.2/b, 4.6/b, 6.4/a, 6.5/b, 6.6/b,	225/3, 243/4, 263/2, Tr.7	187/2, 187/3, 187/4, 187/5, 288/2
6.7/c, 7.1/d, 7.2/d, 7.3/d, 7.4/b,	itdiler K.4/13, G.100/1, 100/2, 100/3,	itmege G.72/3, 102/4, 153/2, 195/1,
7.4/d, 7.5/d, T.4.2/ç, Mr.3.5/c,	100/4, 100/5, 100/6, 100/7,	228/6, 229/6
G.12/1, 12/6, 13/5, 18/4, 19/2,	101/1, 101/2, 101/3, 101/4,	itmegi Mh.6.4/ç
20/7, 25/4, 25/5, 25/6, 26/4, 26/5,	101/5, 101/6, 168/1, 182/4,	itmek Md.10.7/c, G.51/3, 102/1, 115/6,
32/2, 35/6, 36/10, 37/1, 49/1,	266/1, Tr.4	157/5, 205/7, 218/4, 268/4
49/2, 49/3, 49/4, 49/5, 49/6, 49/7,	itdim Mt.3/a, Md.7.3/c, 7.3/e, 10.2/a,	itmekte Md.4/b, T.2.5/c, G.235/3
50/1, 50/2, 50/3, 50/4, 50/5, 50/6,	10.2/b, 10.2/c, 10.2/ç, 10.4/ç	itmektedir Md.4.3/b, G.9/4, 19/1, 28/4
50/7, 51/1, 51/2, 51/3, 51/4, 51/5,	Mr.4.4/b, 4.4/c, G.2/3, 109/4,	itmekden G.131/5
55/1, 55/2, 55/3, 55/4, 55/5, 61/3,	167/7, 200/1, 200/2, 200/3,	itmem Mr.4.2/c, G.16/6, 36/9, 37/5,
62/2, 62/4, 64/2, 64/6, 95/1, 96/4,	200/4, 200/5, 201/1, 201/2,	200/3, 236/6
97/3, 134/5, 153/1, 153/2, 153/3,	201/3, 201/4, 201/5, 209/1,	itmemi K.4/41
159/4, 161/1, 161/2, 162/2,	209/2, 209/3, 209/4, 209/5,	itmemiş G.60/4
162/4, 163/3, 170/2, 170/3,	224/3, 262/5, 281/1, 288/2, Tr.2,	itmen K.2/25
170/6, 184/7, 190/4, 192/4,	15	itmese G.275/7
192/5, 193/1, 198/6, 202/3,	itdimse Md.6.3/c, 10.7/ç	itmeseem G.221/2
202/4, 205/4, 219/2, 219/3,	itdin Md.6.5/a, 6.5/b, 6.5/c, 6.5/ç, 7.5/b,	itmeseydi G.271/4, 288/6
221/5, 222/2, 223/4, 232/1,	7.5/d, Mh.5.2/ç, 5.2/d, 6.3/a,	itmeseydım G.275/4
233/7, 235/1, 238/2, 238/5,	T.4.1/b, Mr.3.1/b, 3.1/ç, 3.2/ç,	itmeseün G.10/6, 146/3
238/7, 248/7, 252/4, 256/9,	3.3/ç, 3.4/ç, 3.5/ç, G.2/5, 2/8,	itmeye G.64/1
257/5, 272/4, 272/5, 273/6,	51/2, 90/2, 96/1, 96/2, 96/3, 96/4,	itmeyelim Msm.1/3, 3/5
274/9, 292/1, 294/4, Mûs.1/6,	96/5, 97/1, 97/2, 97/3, 97/4, 97/5,	itmeyem G.215/2
2/2, 2/4, 3/5, Tr.13, N.3/2	97/6, 97/7, 114/5, 170/6, 190/6,	itmeyen G.35/2, 83/1, 106/2, 197/5
i’tâ Mûs.1/7	223/4, 256/4, 283/1, 283/2,	itmeyince G.111/5, 241/6
‘itâb Md.2.7/a, 7.2/ç, G.36/7, 96/1, 97/2	283/3, 283/4, 283/5, 283/6,	itmeyüp Mh.4.4/c, T.5.5/ç, G.100/3,
‘itâba Mh.3.3/c	287/1, 287/2, 287/3, 287/4, 287/5	106/9, 109/4, 119/3, 286/3
‘itâbından G.227/1	itdinse G.256/6, 256/7	itmez Md.7.4/e, G.19/3, 53/6, 53/7,
‘itâbınla T.5.3/b	itdireni Mr.4.2/b	73/5, 132/5, 173/5, 176/5, 179/6,
i’tâ-yı cezîl G.189/6	itdiyse G.28/7	182/1, 188/6, 242/2, 247/8,
itdi K.3/15, 3/21, Ms.5/b, 5/ç, Md.4.6/ç,	itdügüm G.224/7	267/3, 289/3
7.3/b, 10.4/c, Mh.4.4/a, 5.4/b,	i’tidâlde G.42/5	itmezdi G.181/4, 266/3, 270/6
T.2.3/b, 2.9/c, Mr.1.4/a, 1.5/c,	i’timâd G.248/6	itmezdim Tr.12
3.4/c, Ş.6/c, G.3/5, 6/5, 7/7, 10/7,	itirâf T.8.6/ç	itmezem G.109/2, 197/4, 222/7
16/4, 18/2, 18/3, 28/5, 30/2, 35/1,	i’tirâz G.97/3	itmeziz K.2/28
37/4, 48/3, 48/5, 52/2, 65/2, 73/1,	itmâm K.2/21	itmezken G.160/2
74/3, 75/1, 75/5, 99/4, 103/8,	itmâma T.8.7/ç	itmezler K.3/23, G.217/7
110/4, 111/1, 111/5, 120/7,		itmezse G.194/6, 235/4, 237/7

- itmiş K.4/41, Mt.1/d, Md.4.3/ç, 7.4/a, T.2.5/b, Mr.4.3/c, G.19/7, 37/2, 81/8, 84/3, 147/1, 147/2, 147/3, 147/4, 147/5, 148/1, 148/2, 148/3, 148/4, 148/5, 148/6, 148/7, 156/3, 180/1, 231/9, 234/1, 242/3
- itmişdir G.88/3, 183/3, 207/3
- itmişem T.8.6/b, G.215/6, 225/7
- itmişken G.128/4
- itmişüz T.6.5/c, G.14/7, 133/2
- itse K.3/22, T.2.4/a, Müs.2/5, G.10/5, 20/2, 21/4, 29/2, 37/5, 89/7, 98/4, 99/7, 129/2, 162/2, 165/5, 169/3, 194/4, 194/5, 212/3, 222/4, 246/7, 247/4, 249/2, 250/3, 250/4, 258/2
- itseler G.156/5
- itsem G.30/5, 91/3, 131/2
- itsen Mh.5.6/a, G.95/4, 131/4, 184/5, 202/3, 229/7, 232/4
- itseydi G.245/2
- itsin G.50/5
- itsün K.3/16, G.31/4, 38/4, 243/7
- izâfâtı G.75/6
- izhâr G.82/7, 236/2
- ‘izz Mh.5.6/d, G.251/7
- ‘izzet Md.9.10/c
- ‘izz-i huzûra G.67/5
- ‘izzin G.4/7
- J**
- jeng-i riyâyı Msm.2/2
- K**
- kabâ Msm.4/3, G.180/6
- kabâ-yı atlas-ı dibâyâ G.217/7
- kabâ-yı Husrev G.14/7, 129/3
- Ka’be K.2/28, G.245/7
- Ka’be’dır G.127/1
- Ka’be-i erbâb-ı safâdır G.53/3
- Ka’be-i kûy-ı dil-ârâyı G.209/2
- Ka’be-i kûyun G.232/5
- Ka’be-i kûyuna G.32/7
- Ka’be-i kûyunda T.5.5/a, G.99/7, 179/7
- Ka’be-i kûyundaki T.8.3/d
- Ka’be-i maksûdı G.168/1
- Ka’be-i ma’nâ G.10/4, 67/3
- Ka’be-i rûhâniyândır G.182/7
- Ka’be-i rûyunda G. 261/4
- Ka’besidir G.69/3
- Ka’betü’l-‘Asâf’dır G.127/7
- Ka’betü’l-‘uşşâkdır G.106/8, 214/5
- Ka’be’yiz G.133/1
- kâbızu’l-ervâh G.64/2
- kabûl K.1/8, Md.2.6/c, Mh.4.6/b, T.2.7/b, G.162/2
- kabûlumdır G.55/3
- kabz G.157/1
- kaçanlar G.101/2
- kad G.238/5, 241/1
- kadar K.3/22, Msm.1/6, Mt.7/e, G.4/5, 4/7, 68/5, 116/6, 126/4, 127/3, 191/5, 224/3
- kaddi Mb.11/a, Md.8.1/b, G.91/1, 191/3
- kadd-i hûbâna T.4.1/ç
- kaddim G.242/4
- kaddimi G.185/2, 244/2
- kaddinden G.237/6
- kadeh G.12/5, 30/5, 35/5, 65/2, 100/5, 103/4, 223/6
- kadeh-bahşâ G.14/2
- kadehden G.225/7
- kadehi Msm.4/1
- kadehle G.219/2
- kadeh-mînâ G.198/5
- kadeh-nûşâne G.193/1
- kadem K.3/25, G.29/6, 189/2, 255/1, 294/4
- kadem ender-nazar* Ms.3/ç, G.124/5
- kadem ender-nazarla* G.124/5
- kademin G.263/3
- kaderimden G.228/7
- kadi G.12/2, Müs.3/2
- kadid G.74/7
- kadid-i kâmet-i bâlâsıdır G.115/5
- kad-i dil-cûsuna G.258/3, 261/2
- kad-i dilhâh-ı şeyh G.67/1
- kad-i ham-geşte G.102/2, 109/3
- kad-i hem-geşte Mh.5.7/b
- kadim G.229/7
- kadin G.74/7, 203/4
- Kâdir K.1/2, Md.3.6/a, G.68/1
- Kâdirâ G.2/1
- kâdirdir G.10/5
- Kâdir-i yek-tâ K.1/29
- kâdirsin T.7.3/c
- kâdiyü’l-hâcât G.156/7
- Kâdr G.48/6
- kadrimiz T.6.4/ç
- kadrin Müs.1/6, G.93/6, 248/5
- kadrince G.155/5
- kadrini G.216/5
- kâf G.168/1, 214/8
- kâfer G.118/5
- kâferet G.240/5
- Kâf-ı kanâ’atde G.251/6
- Kâf-ı kurbîyetde T.1.2/a
- kâfile-sâlâr-ı râh-ı Hak Mh.3.5/a
- kâfir Mr.3.3/ç, G.19/6, 97/7, 99/1, 106/2, 149/8, 185/3, 203/1, 230/2, 251/2, 256/7, 260/2
- kâfırdan G.148/7
- kâfırdır G.258/5
- kâfir-i bed-mest G.142/3
- kâfir-i bî-dâd Md.8.2/c
- kâfir-i bî-rahm G.187/3
- kâfir-i bî-rahm-ı sitem-hûdur G.191/5
- kâfirliğe Md.9.8/c
- kâfirlik G.33/6
- kâf ve’l-Kur’ân* G.6/4
- Kahhâr-ı ebed Md.9.7/c
- kâhil Mh.6.3/b
- kahr Md.6.5/b, 7.2/ç, 9.7/c, G.61/1
- kahra G.25/6
- kahr-ı Hudâvend’e Md.9.5/ç
- kâil T.9.4/a
- kâim T.9.6/c
- kâ’inât G.167/4
- kâ’inâta G.196/6
- kâ’inâtın G.80/2
- kakarsa G.42/7
- kâkül G.38/4, 198/3, 234/2
- kâkül-i anber-şemîm-i yârdan G.164/3
- kâkül-i cânâne G.105/5
- kâkül-i dildâr G.219/7
- kâkül-i hûbân G.60/3
- kâkül-i Leylâ G.19/3
- kâkül-i Leylâ’sına G.167/7
- kâkül-i Leylâ’ya G.230/7
- kâkül-i pür-ham Mh.5.2/b
- kâkül-i yâri G.225/2
- kâküller G.95/3
- kâkülleridir Müs.3/2
- kâküllerinin G.213/4
- kâkülün Md.6.7/b, T.2.1/d, Mr.1.4/a, G.36/1, 76/1, 218/1, 243/2, 262/2
- kâkülünden G.36/8
- kâkülündür G.58/1
- kâl G.62/7, 83/1, 93/6, 159/2, 189/1, 217/6, 252/4
- kala Md.6.3/c
- kalam K.1/4, Mh.3.1/c
- kalan G.138/5
- kalb Md.4.6/b
- kalbden G.286/4
- kalbe G.75/4, 107/2, 169/2
- kalbi Ms.1/c, T.7.6/b, G.27/4, 86/1, 184/5, 247/4
- kalb-i ‘âşık G.87/3
- kalb-i hazin G.176/6
- kalb-i hazîne G.204/7
- kalbimizi G.26/4
- kalb-i mürdemi K.1/2
- kalbinde Md.7.4/ç, Mh.3.7/b, G.21/2, 185/5
- kalbini G.160/6
- kalb-i pâkân Mh.6.5/ç
- kalb-i pâk-i kâmil G.44/7
- kalb-i selim Mb.5/ç
- kalb-i şeydâ T.8.4/c
- kaldı G.19/2, 46/7, 50/3, 76/5, 90/5, 104/7, 159/6, 202/3, 215/2, 234/6, 253/6, 256/7
- kaldım Mh.3.2/a, G.244/2
- kâle G.235/4
- kâleb G.30/3, 138/3
- kâlebler G.104/3
- kâle-i hüsnün Md.4.5/a
- kâle-i imân G.240/5
- kâle-i vasle G.90/5
- kalem T.8.7/d, G.251/8
- kalenderler G.92/6
- kalender-meşreb Mh.6.7/b
- kâli G.83/1
- kâlim G.102/5
- kâl-i zâhiri G.144/3

- kalmadı K.2/14, Md.4.6/b, 5.5/b, Mh.2.2/b, T.6.2/b, 8.7/b, Mûs.1/2, G.3/5, 29/4, 48/5, 73/3, 81/1, 114/7, 129/7, 194/1, 208/2, 212/1
 kalmamışdır G.208/5
 kalmasun G.3/1, 4/3, 19/4, 21/2, 81/6, 138/7
 kalmaya G.8/6
 kalmayup T.9.5/a, G.3/3, 103/2
 kalmaz G.111/3, 126/7
 kalmazız Mh.2.3/a
 kalmış Md.3.6/e, Md.9.3/c, G.98/4, 141/5
 kalmışam Mt.2/b, Mr.4.5/b, G.29/3, 68/6, 244/5
 kalmışdı G.147/4
 kalmışdır G.119/1, 119/2, 119/3, 119/4, 119/5, 233/7
 kalmışuz G.166/4
 kalsa G.236/5
 kalsam G.236/6
 kalsun G.39/7
 kalup G.136/5, 244/4
 kalur Mr.2.4/a, G.165/5, 174/5, 234/4, 244/6, G.252/4
 kalursa G.255/2
 kâm G.217/4, 231/1
 kamerlikde G.253/2
 kamer-rû G.184/2
 kamer-rüyâ G.14/1
 kamer-sîmâya G.156/1
 kamer-tal'at G.140/1, 231/3
 kâmet Mr.1.3/b, G.53/6
 kâmet-i bâlâ-yı mevzûnun G.175/3
 kâmet-i dildârdandır G.33/2
 kâmet-i hamla G.203/7
 kâmet-i Leylâ'ya G.108/4
 kâmet-i mevzûnuna Mh.5.7/ç
 kâmetim T.5.3/b, G.198/2, 208/2, 243/5
 kâmetin T.2.3/b
 kâmet-i nev-res G.42/5
 kâmet-i serv-i dil-ârâ G.130/6
 kâmet-i servinden G.107/3
 kâmeti Mûs.1/1
 kâmet-i zâhid G.275/6
 kâmetle T.4.1/d
 kâm-ı dile G.62/7
 kâmın G.231/11
 Kâmil T.3.7/ç
 kâmil Mh.1.4/b, 6.6/c, G.7/5, 58/4, 94/6, 143/6
 kâmilân G.100/6
 kâmile Md.1.7/c, G.157/1, 189/1, 246/6
 kâmil-i insân G.143/5
 kâmil-i insândır G.43/7
 kâmil-i me'mûr G.86/2
 kâmilin K.2/30, 4/38, G.141/3
 kâmil-i sâhib-dili G.5/3
 kâmil-i sâhib-irşâd G.239/6
 kâmillere G.49/6
 kâmillerin T.9.2/c
 kâmil-sıfât G.7/2
 kâm-rân G.187/4, 222/4
 kamu K.1/28, G.83/4
 kâm-yâb Ms.5/e, Md.2.7/c, Mr.4.5/a, G.2/8, 35/4, 96/4, 98/4, 283/2
 kan K.3/17, Mt.2/ç, Md.6.5/ç, 9.4/b, 9.4/ç, T.5.1/d, Mr.2.3/b, G.73/6, 89/4, 99/2, 149/6, 209/2, 215/3, 224/3
 kana Md.9.1/b, 10.1/c, T.5.1/d, Mr.2.3/b
 kanâ'at G.64/4, 129/6, 236/4
 kanâ'atle G.51/5
 Kanberi K.3/5
 kancaru Md.5.1/e, 5.2/e, 5.3/e, 5.4/e, 5.5/e, 5.6/e, 5.7/e
 kand G.78/1, 78/4, 240/8
 kanda Mh.5.6/ç
 kandil G.218/2
 kand-i la'î-yârdan G.21/3
 kand-i lebin G.30/1
 kânî Ms.5/b
 kanı G.262/6
 kân-ı kerem G.61/4, 176/7
 kanım Md.6.3/e, 7.4/b, G.202/3, 203/6, 242/3, 249/2
 kanımdan G.224/6
 kân-ı melâhat Mûs.2/1
 kanımı G.224/6
 kân-ı mürüvvet T.2.8/c
 kanın G.148/4
 kanına Md.5.5/a
 kânısın G.6/11
 kân-ı şefâ'atsın G.47/7
 kân-ı tevâzu' G.26/3
 kaniyla G.134/6
 kâni' G.62/1, 162/1
 kanlar G.39/2, 219/6
 kanmazız G.122/3
 kapudan G.25/5
 kapuna Mt.1/g, 2/g, 3/g, 4/g, 5/g, 6/g, 7/g, Mb.3/ç, Md.2.1/d, 2.2/d, 2.3/d, 2.4/d, 2.5/d, 2.6/d, 2.7/d, Mh.4.4/c, 4.7/b
 kapunda G.6/7, 6/11, 180/7
 kapundan Mt.2/e, Md.3.6/ç, Mh.7.1/ç, 7.2/ç, 7.3/ç, 7.4/ç, 7.5/ç, T.2.11/ç, G.61/1, 280/7
 kapusıdır K.4/3
 kâr Ms.4/c, Mr.3.4/c, G.182/1, 196/5
 karâr G.117/1, 180/3, 222/2, 240/7
 karardı G.2/4
 karârın G.147/3
 kârem G.57/1
 kâr-hânede G.60/2
 kârî G.142/7
 kârım G.212/1
 kârımız G.90/2
 kârımızı G.26/2
 ka'r-ı bahr-ı hikmet G.133/3
 ka'r-ı düzah G.43/9
 ka'r-ı siccîn-i tabî'atdan Mt.2/f
 karîb G.29/5, 131/3
 karîn Mh.4.1/c
 karîn-i cân Mh.6.1/b
 karîn-i cândır G.188/1
 karşu T.1.3/ç, G.12/4, 92/5, 179/6
 kasd G.212/3
 kasdı T.4.5/d
 kasd-ı cân Md.7.4/c, G.99/5, 252/2
 kasd-ı cânım G.232/3
 kasd-ı cüdâyı Mh.7.4/c
 kasd-ı ikâmet G.157/2
 kasd-ı musallâ G.57/4
 kasdına G.73/4
 kâse-i hündür Md.8.5/c
 kâse-i müller G.95/4
 kâse kâse G.176/4
 kasr Mt.3/b, G.80/3
 kasr-ı emeldedir G.94/4
 kasr-ı hûr G.173/5
 kâş G.29/7, 183/1
 kâşâne G.195/1
 kaşı G.191/1
 kaşın G.6/3, 47/3
 kaşının G.115/1
 kâşif T.8.4/d, G.169/4
 kâşif-i 'ilm-i ledünsün G.214/4
 kâşif-i kul innemâ G.7/4
 kaşları G.213/4
 kaşların T.2.2/a
 kat' G.194/4, 199/4
 katında G.129/4
 kat'-ı tarîk-i tahkîk G.170/1
 kat'-ı ümîd G.262/5
 kâti' G.162/4
 kâtil Md.8.2/a
 katl Mh.7.4/c, G.106/2, 202/3
 katlime Md.7.5/d, G.16/4
 katline G.83/6, 162/4
 katre G.35/6, 42/3
 katredir G.188/5
 katre-i âb-ı zülâlin G.52/3
 katre-i kemsin Md.1.3/b
 katre-i şîrin G.156/6
 katreni G.248/3
 katresi G.143/4
 kavlimi G.245/5
 kavlimizde T.6.4/a
 kavm T.1.2/ç
 kavm-i cefâ-cû Md.9.9/ç
 kavm-i cefâ-kâr Md.9.5/c
 kavm-i ebterî K.3/15
 kavm-i nâcidir K.3/9
 kavm-i Süfyân T.1.3/d
 kavm-i zâlimin K.4/19
 kavseyn G.47/3
 kavseyn-i ebrû-yı nigâr G.17/4
 kavseyni ev ednâ G.6/3, 69/1
 kavs-ı ebrû-yı nigârın G.100/3
 kayd T.4.3/a
 kayd-ı dü-âlemden N.5/1
 kayd-ı esbâb-ı ta'allukdan G.52/2
 kayd-ı hodîden G.83/3, 132/3
 kayd-ı hod-perestiden G.164/6, 198/2

- kayd-ı kâkülde G.198/3
 kayd-ı kâküliden G.223/4
 kaydına Md.6.7/b
 kaydından K.4/39, T.9.2/b, G.88/5, 248/3, 252/1
 kaydını K.2/2
 kayd-ı sivâdan G.34/2, 127/2
 kayd-ı zülünde G.190/3
 kayd-ı zülünden G.229/5
 kaygu G.107/5, 243/4
 Kays Md.6.4/c, G.180/2
 Kays-ı hâmûn-ı gamam G.16/5
 Kays'ın Md.7.2/c
 Kaysveş G.13/3, 230/7
 Kayyûm K.1/2, Md.3.6/a, G.68/1
 kazâdan G.262/4
 kazâlarına G.161/3
 Kâzım Rızâ'nın Mb.10/a
 kâzib G.174/2, 222/3
 kebâb Mr.3.3/c, 4.5/c, Ş.5/a, G.10/6, 35/2, 36/4, 39/6, 96/1, 97/5, 100/2, 115/6, 134/5, 177/1, 185/4, 201/1, 234/5
 kebâba Msm.3/2
 kebâb-ı hâm-ı süz-ı âteş-i hicrân G.27/4
 kebâb-ı nâr-ı hicrân G. 260/6
 kebk-i hoş-hırâm G.150/1
 kec Md.8.4/ç
 kec-külâhım Mh.7.1/a
 kelâm G.150/5
 kelâmı K.2/19, Md.2.2/b
 kelâm-ı kâmil-âsâ G.162/5
 kelâmın G.143/6
 kelâm-ı nâsıhı G.104/1
 kelâmında K.1/7
 kelâm-ı tâ T.2.5/d
 kelb-i rakıbe G.17/2
 kem Ms.3/a, Mh.9.4/c, G.275/2, 287/4
 kemâlâtında Mb.4/ç
 kemâl-i 'aşkı G.86/5
 kemâl-i kuvve-i kudsiyye-i Hakk'ı T.8.1/ç
 kemâl-i zât-ı pâkin G.68/1
 kemân G.242/4
 kemân-âsâ T.5.3/b
 kemân-ebrû G.208/2, 243/1
 kemân-ebrû-yı cânâmı G.102/3
 kemân-ı lutf G.290/6
 kemânımdır G.91/1
 kemden Mb.11/d
 kemem Mb.11/d
 kemend G.290/1
 kemend-i halka-i gîsû G.242/2
 kemend-i halka-i gîsûsuna G.261/1
 kemend-i halka-i zülf-i siyâhın G.291/4
 kemend-i kâküle G.88/4
 kemend-i kâkül-i cânânede G.225/5
 kemend-i kâkül-i müşğîn G.111/6
 kemend-i kâkül-i müşğînine G.208/5
 kemend-i kâkül-i pür-çînine G.183/5
 kemîn T.2.11/d
 kemîne Md.3.1/e, Mh.1.1/d, 1.2/d, 1.3/d, 1.4/d, 1.5/d, 1.6/d, 1.7/d, G.207/7
 kem-ter G.77/4
 kem-teri K.3/23
 kem-terin G.199/4
 kenâra G.105/2
 kenâr-ı gülhenim G.199/1
 kenârım G.224/1, 229/3
 kenâr-ı vasla G.146/4
 kendi G.18/2, 160/4, 191/1
 kendime G.200/3
 kendin G.98/3, 188/5, 197/5
 kendine G.174/4
 kendini G.20/6, 160/2
 kendüziine G.49/4
 kenz-i 'aşk G.236/2
 kenz-i 'aşkı G.145/5
 kenz-i hikmet G.113/5
 kenz-i vahdet G.72/1
 kerâmetdir G.5/6
 Kerbelâ Md.5.5/a, G.215/2
 kerd G.240/5
 kerden G.151/4
 Kerdest G.117/3
 kerem Msm.3/1, Ms.5/b, Mb.11/a, Md.3.6/e, 7.7/c, 8.1/e, 8.2/e, 8.3/e, 8.4/e, 8.5/e, G.2/4, 3/3, 9/7, 11/7, 13/5, 18/4, 19/4, 28/4, 52/5, 55/3, 61/3, 65/2, 76/4, 94/1, 119/1, 142/7, 170/2, 170/6, 187/3, 205/4, 214/4, 235/1, 273/6, 280/7, 290/4, 292/1, 294/4, Tr.4, N.6/2
 keremden G.79/4
 keremdir G.87/2
 keremi G.116/7
 keremin G.25/4, 110/3
 keremle K.1/5, Mh.3.5/c, G.12/6, 19/2, 19/5, 90/6, 91/6, 153/5, 250/4
 kerem-sâz G.117/5
 Kerîm G.189/6
 Kerîmâ G.2/1
 Kerîm-meşreb G.60/6
 kerrât G.224/2
 kerre Mh.6.1/a, G.70/2, 184/1, 186/3, 250/6
 kes G.77/6, 136/1, 138/2
 kesb Ms.6/c, Md.10.7/c, Mh.2.3/a, G.104/3, 110/4, 220/4
 kesb-i gubâr-ı makdemidir G.94/5
 kesb-i ırfân Md.1.9/b
 kesb-i safâ G.196/3
 kesbiyle G.248/7
 kesî G.151/5
 kesme Md.8.1/e, 8.2/e, 8.3/e, 8.4/e, 8.5/e, G.52/1, 73/7, 116/7, 166/4, 218/7
 kesmezem K.1/7
 kesret G.196/1
 kesretde Mh.1.2/b, G.196/2, 234/6
 kesretten G.168/2
 kesreti G.196/2
 kesret-i âlâm G.5/2
 kesret-i derd G.178/4
 kesret-i güftârdan G.164/4
 kesretim G.197/3
 kesret-i mihnet Md.6.7/c
 kesretle Mh.6.1/d
 kesüp G.162/1, 205/3
 keş-â-keşde G.102/3
 keşf K.2/7, Mt.7/d, Md.4.6/a, T.3.3/a, G.2/6, 42/2
 ketm Mr.2.4/ç
 ketm-i râz G.113/3
 ketm-i râza T.8.4/c
 kevkeb-i seyyâre G.89/4
 kevkebler G.104/4
 kevn G.89/7
 kevser K.1/26, G.6/8, 119/3, 203/4
 kez Md.7.3/a, G.127/4, 156/4, 175/1, 179/3, 184/6, 187/1, 196/4, 250/4
 kıbâb-ı nüh G.10/2
 kiblegâhımdır Md.5.1/d, 5.2/d, 5.3/d, 5.4/d, 5.5/d, 5.6/d, 5.7/d
 kible-i cemâl-i Hak G.46/1
 kible-i ehl-i yakîn Mt.1/ç
 kible-i İslâm Mb.1/a, G.167/1
 kiblesi Ms.1/e
 kıl K.1/1, Mt.2/d, Mb.1/f, 2/f, 3/f, 4/f, 5/f, 6/f, 7/f, 8/f, 9/f, 10/f, 11/a, 11/f, Md.1.8/ç, 3.6/e, 7.1/d, 7.7/c, Mh.5.6/ç, 6.2/a, T.2.10/c, 2.11/c, 8.2/a, G.3/1, 3/3, 7/7, 9/5, 9/6, 9/7, 15/5, 19/4, 28/4, 28/7, 29/4, 36/7, 39/5, 46/7, 47/7, 49/3, 52/5, 54/2, 54/5, 55/3, 61/4, 69/4, 74/7, 76/4, 76/5, 80/5, 81/7, 97/6, 105/3, 132/4, 134/3, 136/1, 138/2, 142/7, 156/1, 156/2, 156/7, 157/1, 157/3, 158/4, 161/4, 166/3, 170/4, 189/2, 195/3, 195/4, 203/8, 205/6, 207/4, 211/2, 214/12, 214/13, 218/5, 223/4, 223/5, 232/6, 235/1, 243/1, 244/2, 244/7, 248/1, 256/5, 268/2, 269/1, 269/5, 272/3, 285/1, 285/2, 292/1, 292/7, 294/2, Müs.1/7, N.6/2
 kıl G.62/7, 102/5, 159/2, 217/6, 235/4
 kıldı Md.5.5/c, T.2.4/ç, G.199/2, 214/8, 264/5, 284/4, 286/2, 286/4, 290/4
 kıldım G.164/1, 164/2, 164/3, 164/4, 164/5, 164/6, 164/7
 kılıbdır G.200/4
 kılın G.15/7
 kılma G.285/4
 kılma G.135/7
 kılmam T.8.6/a
 kılmaz G.259/4
 kılmazlar G.256/3
 kılmış G.220/5
 kılsa G.94/3, 134/6, 228/7

- kılsam G. 120/5
 kılsan G.28/6, 87/2, 221/1, 235/5, 288/4
 kılup G.195/5
 kılur Md.7.7/b
 kılurmuş G.148/3
 kısmete G.162/1
 kıssa-i hecri G.245/3
 kıtmîri G.71/5
 kıtmîr-i bâb-ı evliyâ G.2/5
 kıtmîr-i bâb-ı evliyâlardan G.165/6
 kıtmîr-i bâb-ı hâcegân-ı Nakş-bend G.290/7
 kıtmîr-i bâb-ı hazret-i pîr G.265/6
 kıtmîr-i bâb-ı lutf-ı pîrân-ı izâm Tr.1
 kıtmîr-i derî K.3/25
 kıtmîr-i der-i âl-i ‘abâdir G.174/6
 kıtmîr-i der-i cür‘a-keşânız Msm.4/4
 kıtmîrin G.214/10
 kıtmîrindir Md.2.7/b
 kıtmîriyem G.199/4
 kıyâfet Mh.5.1/d
 kıyâfetle T.4.4/d
 kıyâm G.175/3
 kıyâmet Mh.5.7/d, T.2.3/b, G.175/3
 kıyâmetler G.33/2
 kıydı Md.9.6/ç
 kızarır G.227/3
 kızarmış Ş.2/b
 kızıl T.5.1/d
 ki K.1/21, Msm.1/2, 1/3, 4/1, 4/4, Ms.2/e, Md.2.6/a, 3.7/b, 3.7/ç, 4.2/ç, 6.1/e, 9.1/d, 9.1/e, 9.2/c, 9.2/d, 9.2/e, 9.3/d, 9.3/e, 9.4/d, 9.4/e, 9.5/d, 9.5/e, 9.6/d, 9.6/e, 9.7/d, 9.7/e, 9.8/d, 9.8/e, 9.9/d, 9.9/e, 9.10/d, 9.10/e, 9.11/d, 9.11/e, Mh.3.3/b, 4.5/a, 5.6/ç, 8.4/ç, 8.5/a, 9.1/ç, T.2.5/ç, G.5/7, 6/7, 6/9, 10/1, 21/3, 22/4, 22/5, 22/6, 23/5, 30/3, 30/5, 35/1, 35/5, 35/6, 40/3, 41/7, 42/7, 54/7, 56/3, 56/6, 57/1, 63/5, 64/6, 75/3, 77/2, 77/3, 77/5, 77/6, 77/7, 80/2, 80/5, 87/8, 88/5, 89/3, 93/3, 105/1, 109/4, 115/6, 116/1, 117/1, 117/2, 118/6, 118/7, 119/2, 122/7, 124/1, 135/2, 138/5, 142/4, 142/6, 142/7, 145/4, 148/7, 152/1, 154/1, 158/4, 159/2, 159/3, 159/4, 161/5, 165/4, 165/6, 167/5, 174/6, 183/7, 188/1, 190/7, 198/6, 201/1, 212/1, 228/2, 234/5, 238/7, 239/1, 239/3, 239/4, 240/2, 250/2, 251/6, 252/3, 254/3, 255/3, 260/7, 262/4, 277/6, 278/3, 290/5, 291/5, 292/7, 293/5, 293/6, 294/3, 295/3, Mûs.3/3, 3/4, N.2/1
 kibr G.130/1, 194/6
 kibr-i anîde Md.9.7/c
 kıl G.144/3, 189/1, G.252/4
 kilid-i genc-i hikmet Mt.1/b
 kilid-i kufl-ı bâb-ı kenz-i esrâr-ı Hudâ G.1/1
 kilid-i kufl-ı ebvâb-ı hüdâdır G.82/4
 kilik-i müjgânım G.224/2
 kim K.3/6, 3/10, 3/20, 3/22, 4/27, Ms.2/d, 2/e, Mh.4.5/a, 6.6/b, T.7.6/a, 8.6/d, G.21/3, 30/3, 35/1, 66/7, 87/7, 98/5, 103/8, 111/5, 115/6, 134/6, 136/5, 140/3, 165/4, 167/5, 169/2, 173/5, 175/1, 188/1, 188/7, 196/1, 225/5, 247/4, 258/2, 264/1, 288/6
 kim (ki) K.1/13, 1/14, 1/19, 2/7, 2/8, 2/15, 2/23, 3/18, Ms.7/b, Mb.4/c, Md.1.3/a, 5.7/ç, 6.2/ç, 6.7/a, 9.1/a, 9.6/a, Mh.1.4/c, 3.4/b, 6.3/ç, 6.6/ç, T.2.3/a, 2.4/ç, 2.7/a, G.1/2, 1/7, 3/2, 4/7, 5/2, 5/5, 5/6, 11/6, 15/4, 16/4, 21/5, 28/3, 28/4, 29/4, 33/1, 36/6, 37/3, 46/3, 46/5, 48/6, 63/2, 66/5, 73/3, 74/5, 81/8, 83/3, 83/5, 84/4, 100/6, 102/3, 103/2, 103/5, 104/7, 111/3, 114/3, 123/9, 127/3, 132/3, 137/3, 140/5, 140/6, 141/2, 143/4, 143/6, 157/2, 159/6, 164/7, 176/2, 176/4, 176/7, 177/3, 177/5, 178/4, 182/5, 188/7, 191/5, 194/6, 197/2, 202/2, 202/7, 204/2, 204/8, 207/7, 209/4, 211/2, 212/2, 217/2, 218/2, 218/3, 220/2, 221/5, 223/2, 224/7, 225/2, 226/1, 228/5, 231/7, 231/10, 235/5, 237/4, 241/6, 243/6, 246/2, 246/3, 254/5, 255/4, 265/6, 267/3, 267/5, 270/1, 271/4, 277/2, 277/5, 278/6, 286/1, 286/5, 288/3, 290/7, 295/2, Tr.1, 2
 kimde T.2.5/c
 kime Mh.3.6/c, G.6/10, 202/1, 242/7
 kimi G.252/1, Tr.5
 kimin G.188/3
 kiminçündür T.7.1/d, G.178/1, 184/6
 kimisi Tr.5
 kimisini G.160/4
 kimlerle G.148/6
 kimlersiniz T.1.2/ç
 kimliğim G.256/8
 kimse G.37/2, 84/3, 133/1, 136/4, 144/2, 159/6, 216/1, 216/4, 243/6
 kimsenin G.251/8
 kimseye G.228/7
 kîn K.4/31, G.130/1
 kîne-hâhımdır G.109/4
 kirdârımız G.90/7
 kirpiği Mûs.3/3
 kîse-i Hâmî G.51/5
 kişver-i kalbin G.36/11, 61/5
 kitâb Ms.5/c, G.201/3
 kitâba Msm.3/5
 kizb T.3.1/c, G.168/4
 ko G.198/6, 252/4
 kodı G.198/4
 kodılar Md.9.8/ç
 kodın G.171/4
 koduk G.204/7
 kodum G.203/7
 k’ola G.138/6, 174/1
 koma Mh.6.5/c, G.111/2
 komayup Msm.2/3
 komaz Msm.2/5, Mt.4/a, G.63/3, 251/4, 294/1
 kon G.118/4, 239/5
 konardı T.8.5/ç
 koned G.151/5, 240/7
 konem G.57/5, 151/7
 konmasun G.166/3
 konup G.98/3
 kopar Mh.5.7/d
 kopdı G.53/5
 kor G.34/1, 160/4
 korkum Md.6.3/d
 kosan G.231/6
 koy Md.7.6/ç, G.29/6, 35/7, 189/2
 koyalım G.48/2
 koydı G.28/3
 koydun G.185/6
 koyma Md.2.3/ç, Mh.4.1/ç, 4.2/ç, 4.3/ç, 4.4/ç, 4.5/ç, 4.6/ç, 4.7/ç, 5.5/ç, G.170/6
 koymadı G.18/2, 31/5, 38/5, 136/7, 245/1, 251/2
 koymam G.74/5
 koymazdı G.127/4
 koymuşuz Md.3.2/ç, T.6.3/a, G.187/2
 koysa G.255/1
 köhne G.109/5
 kör Md.9.1/e, 9.2/e, 9.3/e, 9.4/e, 9.5/e, 9.6/e, 9.7/e, 9.8/e, 9.9/e, 9.10/e, 9.11/e, G.74/5
 kubbe-i eflâk G.176/2
 Kubbe-i Hadrâ’ya Md.1.6/a
 kudret K.1/29, T.6.4/b, G.68/6
 kudsiyân K.4/25, G.89/5
 kudsiyye Md.4.7/b
 kufl-ı ebvâb-ı künûz-ı kalbedir G.64/6
 kûh G.232/6
 kûhdan G.244/3
 kûh-i belâ G.16/5
 kûh-i belâya G.180/2
 kûh-i gamda G.101/3
 kûhken G.262/6
 kuhli G.69/5
 kuhli-i basar Md.10.2/a
 kuhli-i bîniş-i gılmân G.240/4
 kuhli-i çeşmân G.199/2
 kuhli-i çeşm-i cân G.239/1
 kuhli-i dü-çeşm-i rûşen G.246/4
 kul T.4.2/a, G.173/7, 256/8
 kuldur G.31/1, 38/1
 kulhüve ‘llâhü ehad G.68/1

kullar G.95/5
 kullara G.244/1
 kullarında Md.2.2/ç
 kulluk G.63/3
 kulum Mh.3.3/a, 3.3/b, 3.3/c
 kulun G.39/7
 kuluna G.25/7
 kulundur K.1/28
 kulunı G.26/6, Müs.3/5
 kumâşını G.137/5
 kur G.163/1
 kûr G.26/1
 kural'dan G.10/2
 Kur'ân K.3/5
 Kur'ân'a Mh.2.1/b
 Kur'ân'da G.7/3
 Kur'ân'dır Mb.5/ç
 kurbân Msm.5/2, Md.6.2/ç, 7.6/d, 8.3/ç,
 Mh.5.3/c, T.6.4/d, 8.3/c,
 Mr.4.1/b, G.53/2, 95/5, 99/7,
 141/4, 150/2, 179/7, 223/3,
 224/4, 238/1, 238/2, 238/3,
 238/4, 238/5, 238/6, 238/7,
 247/4, 250/4
 kurbândır G.43/11
 kurbân-ı 'îd-i vasl-ı cânânım G.203/9
 kurbânın G.54/6, 183/1, 184/2
 kurbânını G.238/6
 kurbân-ı tu G.239/4
 kurb-i visâl G.30/2
 kurmuşuz T.1.3/a
 kurretü'l-ayn-ı Hüseyin K.4/22
 kurretü'l-ayn-ı Mb.9/ç, G.11/4
 kurretü'l-ayn-ı Nebî G.215/4
 kurretü'l-ayn-ı şeh-i ümmî-lakab
 T.3.7/c
 kurs-ı mâh-ı gerdün G.171/3
 kurs-ı mihr G.156/4
 kurtar Mb.9/a, G.8/6, 219/1, 231/11,
 Müs.1/2
 kurtaralar G.11/11
 kurtaran G.90/7
 kurtuldu G.70/7
 kuru G.251/7
 kurutdı G.202/5
 kûs-ı devletin T.2.3/a
 kusûr T.2.6/b, G.26/6
 kûşe-i beytü'l-hazende G.215/1
 kûşe-i mey-hânedi G.110/2
 kûşe-i mey-hânedir K.2/31
 kûşesinde G.129/6, 236/4
 kûşış G.131/2
 kutb-ı âlî-himmet Ms.6/e
 kutb-ı âlî-şâna Mh.2.1/d, 2.2/d, 2.3/d,
 2.4/d, 2.5/d, 2.6/d, 2.7/d
 kutb-ı burc-ı evliyâ K.2/19
 kutb-ı cihân G.71/1
 kutb-ı devrân Mt.6/ç
 kutb-ı evtâdî T.9.2/a
 kutb-ı Rabbânî N.6/1
 kutb-ı reyânî G.289/7
 kutb-ı vakt Ms.1/ç, G.125/6

kutb-ı zamânın Md.4.3/a
 küydür G.44/6
 kûy-ı dil-ârâya T.4.2/d
 kûy-ı dil-berden G.276/2
 kûy-ı gurbetde G.2/2
 kûy-ı yâr G.5/1
 kûyun G.203/4
 kûyuna G.206/4
 kûyunda T.5.5/d, G.205/7
 kuzum Mr.2.2/c
 küdürât-ı 'alâ'ikden G.55/5
 küdürret G.103/3
 küdürretten Ms.6/c, T.4.3/b
 küdürret-i devr-i zamânen G.219/1
 küdürretlerle G.33/5
 küfr Mt.3/e, Md.6.6/e, T.6.2/a, G.113/4,
 120/4, 133/6, 246/6, 248/8, 250/5
 küfrine G.238/1
 küfrini G.213/4
 küfr-i zülfi dil-bere T.6.1/a
 küfr-i zülfin G.128/1, 250/5
 küfr-i zülfün G.99/1, 139/3, 141/1,
 203/3, 249/2, 288/6
 küfr-i zülfünden G.114/5
 küfüven *ehad* G.68/2
 külâh G.159/5
 külâh-ı fakr Mh.6.7/c
 külâhımdır G.109/5
 külâhın Md.8.4/ç, G.74/4
 külbe-i ahzân Md.7.7/d
 külbe-i ahzâna G.163/5, 195/5
 külbe-i ahzânımı G.212/6
 külfet-i eyyâm-ı nâ-fercâmdan G.163/2
 küllhan-ı zilletde Md.3.7/a
 küll-hîn T.2.1/b
 küll-i hîn K.4/39
 künc-i ferâğ G.166/5
 künc-i gamda G.39/7
 künc-i gamı G.213/2
 künc-i selâmetde G.251/9
 künc-i 'uzlet G.16/1
 künc-i 'uzletde G.18/1
 künc-i 'uzletdir G.87/8
 künc-i vahdetde G.78/6
küntü kenzin Ms.1/b, T.9.3/c, G.125/1,
 169/1
 künnûn G.118/6
 künnûz-ı sırr-ı aşkın T.8.4/ç
 künnûz-ı sırr-ı *mâ evhâ* K.1/13
 kürsi G.162/3
 kürsi-i va'za G.160/3
 küşteğân-ı Kerbelâ'yı Md.5.6/ç
 küşte-i tığ-ı gam-ı aşkına G.18/5
L
 lâ G.253/6
 lâ-cerem Ms.3/e
 lâda G.252/4
 lâ'da G.119/2
 lâ'dan Mh.1.3/a
 lâf G.168/5, 254/2
lâ-fetâ illâ Alî Md.1.7/b

lâ-fetâ illâ Alî lâ-seyf illâ Zü'lfekâr
 K.2/6, 3/7, 4/8, Md.2.2/c
 lafzını G.133/4
lahmüke lahmî K.2/5, 3/3, 4/3,
 Md.2.2/a
 lahza K.1/18, 4/35, Msm.2/3, Md.1.2/a,
 1.4/c, 7.3/ç, 8.5/a, Mh.4.3/a,
 5.7/d, T.9.2/c, Mr.2.5/c, G.3/2,
 16/7, 46/6, 51/1, 55/5, 70/1, 70/4,
 97/4, 110/5, 118/7, 126/6, 129/7,
 131/2, 151/7, 178/3, 185/3,
 187/5, 189/5, 194/3, 210/2,
 228/2, 235/1, 239/1, 251/4,
 258/7, Müs.3/3
 lahzada Md.8.2/b, 9.6/a, G.69/6, 73/6,
 228/5
 lahza lahza Md.7/1, G.17/2, 32/3, 36/8,
 59/5, 168/5, 197/7, 208/1, 212/6
 lâkin G.188/5
 lâl Mr.1.4/b, Mr.2.4/a, G.47/4, 51/3,
 115/3, G.184/3
 la'l G.139/2
 lâle G.222/2
 lâle-âsâ G.163/4
 lâle-gün G.229/1
 lâle-i hamrâ G.227/3
 lâle-'izârî G.213/6
 lâleye Ş.6/b
 la'l-i cân-bahşın G.167/6, 190/5
 la'l-i leb G.238/4
 la'l-i lebi Md.10.3/a
 la'l-i leb-i dilhâhına Mr.2.5/b
 la'l-i lebin G.205/2, 259/2
 la'l-i lebinden G.142/4
 la'l-i lebi ser-çeşme-i Hızr-âb-ı bekâdır
 Müs.3/2
 la'l-i leb-i Şîrin G.98/4
 la'l-i lebün Mr.1.4/b
 la'l-i mey-günün G.36/6
 la'lin T.5.2/c, Ş.6/c, G.99/4
 la'l-i nâb G.39/3
 la'l-i nâbın G.141/5
 la'l-i nâbından G.28/5, 51/3
 la'l-i sühan-gûyun G.106/4
 lâ-mekânsın G.43/4
 lâ-mevcûd G.75/7
 lâ-muhâl T.3.5/d
 lâne-i 'ankâ T.8.4/b
 lâne-sâz-ı kurb-ı Kâf-ı dil G.173/4
 la'net K.2/15, 3/16, Md.3.3/a, 5.5/ç,
 9.7/a, 9.8/a, G.215/5
 la'n-ı Yezid K.2/15
 Lât G.46/5, 249/1
lâ-taknatû K.1/7
lâ-takrabâ T.2.7/b
 lâ'ubâlî-meşreb G.90/2
lâ-ühıbbü'l-âfilîn G.189/2
 lâ'ya T.3.1/b
 lâ-ya'kıl G.229/2
 lâ'yı G.92/7

- lâyık K.3/23, Md.9.10/c, Mh.6.1/d,
G.60/1, 131/7, 172/1, 174/1,
185/7, 225/4, 233/6, 244/5
- lâyıkdır T.4.1/d, G.1/7
- lâyık-ı kahr Md.2.7/a
- lâ-yuhsâ* K.1/18
- lâzım T.4.4/ç, G.14/7
- lâzımdır G.129/5
- lâzımsa G.143/3
- leb G.64/4
- leb-ber-leb G.3/2
- lebeş G.151/2
- lebi G.191/3
- leb-i câm-ı zülâlet G.56/3
- lebin T.4.5/d, G.203/4
- lebler G.104/2
- leblerin T.2.2/b
- leb-rîz-i çirk-âb-ı mecâz G.134/7
- leb-teşne Md.9.3/ç
- leb-teşnelikten T.4.3/ç
- lebündür G.6/4
- ledünniden T.2.9/b
- lehü'l-hamd Mh.1.4/b
- lem-yelid* G.68/2
- leşker-i a'dâ-yı sitem-hû Md.9.9/a
- leşker-i nâze T.4.4/ç
- letâfet Mh.5.1/c, Müs.2/1, G.259/1
- letâfetde T.4.4/a, G.231/2, 246/5
- letâfetle T.4.1/ç, 5.4/a, 8.5/c, Müs.1/4,
G.180/4, 218/3, 260/1
- letâif-i esrârdan Mh.3.5/b
- letâifle T.4.5/c
- levhi G.252/5
- levh-i a'mâlim G.2/4
- levh-i cân K.3/1
- levh-i dilde G.237/6
- levh-i dilinden G.158/4
- levh-i hâturdan G.9/5
- levh-i kalbinden G.254/3
- levhinde G.81/1
- levlâk* K.1/14, T.2.6/ç, G.6/5, 28/3, 45/6
- Leylâ G.180/2, 200/5, 256/5
- Leylâları Mh.5.4/b
- Leylâ'yı G.51/1
- Leylâ-yı meh-sîmâya G.129/1
- leyle-i gamda G.163/5
- leyletü'l-esrâ* G.6/2, 10/4
- Leylileri Mr.2.4/b
- Leyli-nigâhım Mh.7.1/b
- leyl-i gam G.288/4
- leyl-i gamda G.212/6
- leyl-i hecrin G.60/3
- leziz G.78/1, 78/2, 78/3, 78/4, 78/5,
78/6, 78/7
- lezzet G.78/6
- lezzet-i câm-ı muhabbetden G.233/1
- lezzet-i derdi G.139/1
- lezzetin G.85/5
- lezzetini G.86/1
- lezzet-i 'ömri G.232/3
- lezzetlidir G.78/3
- libâs G.137/5
- libâs-ı fakr G.2/8, 86/3
- lik K.4/32, G.78/3
- likâ-yı âferinişdir T.7.5/c
- lî-ma'allâh* Mh.1.2/c
- lisândır G.74/6
- lisânım K.1/1
- livâ'ü'l-hamddır K.1/15
- Lokmân Msm.3/6, Mr.4.2/ç, G. 261/6
- Lokmân'a G.139/1
- Lokmân'ı G.202/2
- Lokmân'ım Md.6.4/e
- Lût K.1/10
- lutf Mt.3/f, 4/e, Ms.5/b, Md.2.1/e, 2.2/e,
2.3/e, 2.4/e, 2.5/e, 2.6/e, 2.7/c,
2.7/e, 4.3/ç, 4.6/ç, 6.3/ç,
Mh.3.2/b, 5.2/c, 5.3/ç, 5.6/b,
Mr.3.4/c, Ş.1/b, 1/ç, 2/ç, 3/ç, 4/ç,
5/ç, 6/ç, G.3/4, 9/5, 26/1, 26/7,
36/6, 37/1, 40/5, 46/7, 48/5, 51/2,
65/2, 67/5, 69/7, 93/2, 99/6,
114/1, 134/1, 142/7, 153/3,
187/3, 189/6, 193/1, 193/5,
195/1, 210/7, 211/5, 223/4,
229/7, 231/11, 232/1, 232/4,
246/7, 256/1, 257/7, 263/3,
264/1, 264/5, 269/1, 270/4,
273/6, 274/9, 285/5, 289/6,
295/4, Müs.2/1, 2/3, Tr.8
- lutfâ Müs.3/5
- lutf-ı âmmeş Mh.8.7/c
- lutf-ı azizân G.65/4
- lutf-ı azizâna G.247/9
- lutf-ı Hak'la Tr.15
- lutf-ı Hudâ G.295/5
- lutf-ı İlâhıma G.265/7
- lutfına G.81/8
- lutf-ı pâkin G.140/6
- lutf-ı pîrân Tr.19
- lutf-ı şeh-i âli-cenâba Msm.3/5
- lutf-ı yâre G.59/7
- lutfun K.1/7, Mb.5/d, 6/c, Md.6.7/e,
G.26/5, 60/6, 61/3, 61/5, 110/3,
170/1
- lutfuna Mb.6/ç, T.2.9/ç, G.25/6, 46/3,
125/6
- lutfundan G.90/1, 214/12
- lutfundur G.29/6
- lutfunı G.170/3
- lutfunla G.2/5, 4/6, 8/5, 25/2
- lutfunun Ms.5/c
- lücce-i gafletde G.170/2
- lû'lû'-ı şehvâr G.238/4
- M**
- mâ Mh.6.5/d, T.9.4/c, G.117/6
- mâ-'adâdan G.159/1
- ma'ânî Mh.6.4/ç, T.8.7/c, G.233/7
- ma'âza'llâh G.80/4
- ma'bûd G.76/4
- mâ-cerâdan Md.3.3/d
- ma'cûnı G.78/5
- Mâçine G.262/1
- ma'den-i cûd K.4/9
- ma'den-i hilm Md.2.4/b
- ma'den-i ihsân G.7/5
- ma'den-i ilm-i ledünsün Md.2.1/ç
- mâderi G.246/5
- mâder-i eyyâm G.52/4
- mâdih-i âl-i emîr-i saf-deri K.3/24
- mâdih-i âl-i Nebî G.172/5
- ma'dûm T.4.1/b
- mâ-fihâ G.129/6
- mâ-fihâya Mh.6.2/a, T.3.7/d
- mağfiret G.244/7
- mağfûr Mh.1.4/c
- mağlûb-ı yed-i nefis G.25/3
- mağrûr G.25/6, 218/5
- mağrûrdur G.84/6
- mâh G.34/4, 118/1, 167/4, 234/1, 246/5
- mâha G.156/4
- mahal G.194/1
- mâ halak* T.2.9/ç
- mahaldır G.247/1
- mahallin G.60/6
- mahbûb G.31/1, 38/1, 74/7, 102/1,
108/5, 227/5, 227/7
- mahbûba G.252/4
- mahbûbdan G.277/7, 283/5
- mahbûb-ı bî-hemtâ G.58/2, 207/6
- mahbûb-ı Cemil G.189/5
- mahbûb-ı hakikiden G.83/4
- mahbûb-ı her G.31/1, 38/1
- mahbûb-ı Hak'dır N.1/1
- mahbûb-ı hakikiden G.83/4
- mahbûb-ı Hudâvend'e G.49/7
- mahbûb-ı Hudâvend'i G.107/5
- mahbûbını G.37/2
- mahbûb-ı Rabbü'l-âlemin T.2.1/c
- mahbûb-ı reh-ber Mt.5/f
- mahbûb-ı reyyânı G.273/1
- mahbûb-ı Sübhânî N.6/1
- mahbûb-ı Yezdân Mt.6/b
- mahbûbsun Mb.4/c
- mahbûbsuz G.222/6
- mahbûbun G.114/3, 217/5
- mahbûbuna G.139/7
- mâh-cebîn G.149/5
- mâhda Md.9.1/ç, 9.3/a
- mahfil G.127/3
- mahfil-i ahabâba G.207/3
- mâh-ı dehr-ârâ G.19/5
- mâh-ı evc-i istiğnâ G.19/7
- mâh-ı Ken'ân Mh.7.5/b
- mâh-ı Ken'ân'ı G.31/3, 38/3, 179/4
- mâh-ı likâdır Müs.3/1
- mâhım Mh.5.7/ç, 7.1/ç, 7.2/ç, 7.3/ç,
7.4/ç, 7.5/ç
- mâhımdır Md.5.1/b
- mâh-ı muharremdir G.50/1
- mâhın G.11/5
- mâhında T.4.2/a
- mâh-ı nev G.145/4, 250/1
- mâh-ı ruhsârın G.91/2
- mâh-ı ruhsârında T.8.5/a
- mâh-ı tâb-ı ruhsârın G.179/1

- mâh-ı tamâm G.204/2
mâhi-i deryâ G.39/6
mâhi-i dil G.88/4
mâhirsın T.7.3/b
mahlûkdan G.162/1
Mahmûd Mt.6/c
mahrem Mt.4/f, Md.7.7/ç, Mh.1.2/c, 5.2/ç, T.1.4/c, G.160/2, 275/4
mahremi G.29/7
mahrem-i ahfâ K.4/2
mahrem-i bezm-i visâl G.190/6
mahrem-i bezm-i visâlîz T.6.2/c
mahrem-i esrâr G.159/2
mahrem-i esrâr-ı aşk T.6.5/ç
mahrem-i esrâr-ı *mâ evhâsın* G.28/2
mahrem-i esrâr-ı mahfî G.274/5
mahrem-i halvet-serây-ı dost G.209/5
mahrem-i halvet-serây-ı hâs G.113/3
mahremîn T.7.2/c
mahrem-i râz-i leb-i gonca G.145/7
mahrem-i sırr-ı Alî N.2/2
mahrem-i sırr-ı hafî G.216/1
mahrem-i sırr-ı nebî Md.2.1/b
mahrem-i sırr-ı nebîdir K.2/4
mâh-rû G.241/4
mahrûm G.217/6, 231/5, 232/5
mahrûm Md.3.6/ç, G.189/5
mahrûm-ı füyûzât G.26/7
mahrûm-ı likâ G.25/1
mahrûm-ı visâl Md.10.5/ç
mahv K.1/28, T.3.6/ç, G.35/6, 86/2, 92/5, 158/4, 159/4, 169/1, 188/5, 193/5, 197/3, 233/2, 254/4, 285/6
mahv-ı horşîd-i cemâl-i yâr G.164/7
mahv-ı illâ'llâh T.3.1/b
mahv-ı nâ-mevcûd G.75/5
mahv-ı nûr-ı mutlakız Mh.2.4/a
mahv-ı nûr-ı vech-i yâr G.85/3
mahv-ı sırf G.133/2
mahv-ı vücûd G.124/7
mahv-ı vücûd-ı mutlak Md.4.6/c
mahv-ı vücûd-ı mutlakız T.1.2/b
mahv-ı zâtüz K.4/39
mahzen Mh.6.1/ç, T.9.3/c
mahzendir G.44/1
mahzen-i rindân-ı sahbâ-nûş G.113/5
mahzen-i ser-menba'-ı lutf-ı Hudâ'sın G.274/6
mahzen-i sîne G.145/5
mahzen-i sînemde T.8.4/ç
mahz-ı niyâz-ı mâ G.117/5
mahzûn G.27/1, 96/4, 184/5
mahzûn-ı gamnâk G.216/5
mahzûnun G.175/2
mâ'il G.128/2, 157/2, 257/4
mâ'ilem Mr.4.3/a
mâ'il-i gülzâr-ı heves G.138/1
mâ'il-i nakş-ı bisât G.157/5
mâ'il-i zulf-i perîşânın G.183/2
mak'ad-ı sîdka K.1/29, Md.4.4/b, G.66/5
mak'ad-ı sîdkı K.3/20
makâm G.16/1, 150/3, 200/1
makâma T.7.3/b
makâmı G.146/5
makâm-ı hûşa T.8.6/c
makâm-ı istikâmetde Md.7.5/a
makâm-ı kurbî Mh.6.2/ç
makâm-ı küşe-i mey-hânedir G.207/2
makbûl G.254/5
makbûl-i Hakk K.4/20
makbûl-i Rabbü'l-âlemîn Md.2.3/c, G.214/10
makdûr Mh.1.4/a
maksad G.30/6, G.133/5
maksad-ı aksâ G.6/1
maksad-ı aksâya G.214/5
maksadım G.203/9
maksûd G.248/2
maksûda Md.1.9/ç, G.35/1, 104/7
maksûdı G.155/2, 155/5, 174/2
maksûdımız G.26/6
maksûdına Mh.6.3/c, G.136/5
maksûd-ı 'uşşâkân G.239/2
maksûdun T.7.5/c, G.208/6
maktûl-i deşt-i Kerbelâ K.4/16
mâl Mt.3/b, G.114/2, 148/1, 191/7, 273/1
mâlikân-ı genc-i Kârûn'uz G.129/6
mâlik-i mülk-i bekâ T.1.1/a
ma'lûm Md.3.6/c, G.202/1
mâ-mahrem-i halvet-serây-ı vuslatız G.121/5
ma'mûr Ms.6/ç, G.111/5
ma'mûre G.56/6
ma'nâ K.1/27
ma'nâda G.124/8, 133/1, 143/7
ma'nâdan G.119/4
ma'nâsına G.58/2
mânende-i bülbül Md.10.4/b, G.91/5
mânende-i deryâ G.14/5
mânende-i gîsû Mûs.2/3
mânende-i Mansûr G.111/6
mânende-i zühhâd G.26/6
mânend-i gîsû Mh.7.3/c
mânend-i Ya'kûb Mh.7.5/b
mânend-i zâg G.166/3
ma'nevî G.139/7
Mâni' G.162/1
ma'ni-i sûret-nümâdır G.82/5
Mansûr G.86/5, 206/4, 219/5
Mansûr-ı Hallâc T.3.5/b
Mansûrveş G.55/2, 85/1, 262/2
manzûr-ı çeşm-i pâk-bînân G.192/4
mâr G.117/3
mârâ G.117/5
Mârût G.249/3
mâ-sivâ K.4/39, Md.5.4/a, T.2.6/d, G.9/5, 88/5
mâ-sivâdan Md.1.1/c, 1.8/ç, G.43/6, 64/3, 86/1, 112/5, 137/2, 154/1, 196/5, 197/1
mâ-sivâyı T.1.2/b, G.119/2, 161/1
ma'sûm Md.3.6/b, T.1.5/b
ma'sûmların Md.9.4/a
mâtem Md.5.7/b, G.50/1, 50/4
mâtemiçün G.50/6
mâtemin K.3/17
mâteminde K.4/18
mâteminden Md.5.6/b
mâtem-i şehzâd Md.9.11/a
matlab G.3/1, 30/6, 133/5
matlab-ı a'lâ G.6/1
matla'-ı şems-i hakikat G.196/6
matla'-ı şems-i hakikatdır K.4/26
matlûb T.7.5/c, G.31/5, 38/5, 155/2
matlûbı G.83/4
matlûb-ı dil G.188/1
matlûbımız G.26/6
matlûb-ı müştâkân G.239/2
matlûbına G.174/6
mâyeye sür-ü dü-âlem G.115/3
mazhar Msm.3/5, G.46/3, 80/4, 81/8, 83/6, 91/6, 116/5, 125/6, 150/2, 247/1
mazharı K.3/4, G.188/5
mazhar-ı eltâf-ı isnâ aşr Tr.9
mazhar-ı eltâf-ı pîr-i dest-gîr G.286/6
mazhar-ı eltâf-ı pîrin G.289/7
mazhar-ı envâr-ı 'ilm K.1/16
mazhar-ı envâr-ı lutf-ı Kibriyâ T.1.1/c
mazhar-ı envâr-ı zât G.7/2
mazhar-ı envâr-ı zât-ı kibriyâ Mh.2.6/a
mazhar-ı envâr-ı zât-ı pâk-i Hak G.171/1
mazhar-ı envâr-ı zâtü'llâh Ms.1/f, 2/f, 3/f, 4/f, 5/f, 6/f, 7/f
mazhar-ı esmâ G.6/9
mazhar-ı feyz-i İlâhî G.124/9
mazhar-ı hubb-i ezel G.130/5
mazhar-ı ihsân G.45/7
mazhar-ı illâ Mh.1.3/a, G.92/7
mazhar-ı kahır K.4/11
mazhar-ı kübrâ G.47/3
mazhar-ı lutf G.204/8
mazhar-ı lutf-ı Hudâ Ms.7/b, Mh.2.7/a
mazhar-ı lutf-ı İlâh G.77/1
mazhar-ı lutfun Mb.7/ç, T.2.8/d, G.214/8
mazhar-ı na'mâ K.1/19
mazhar-ı nûr-ı Ehad G.8/4
mazhar-ı nûr-ı hakikat 2/16
mazhar-ı nûr-ı Hudâ Md.1.1/e, 1.2/e, 1.3/e, 1.4/e, 1.5/e, 1.6/e, 1.7/e, 1.8/e, 1.9/e
mazhar-ı nûr-ı sıfât Mb.4/b
mazhar-ı nûr-ı velâyet G.274/4
mazhar-ı şems-i hakikat Md.1.3/c
mazharız G.247/9
mazharsın Mh.6.1/ç
mazî Mh.6.4/b
mazlûm Mr.2.2/c
mazlûma G.187/4
ma'zûr G.111/1
mecâlim G.102/4
mecâzî G.233/7

- mecâzîdir T.7.2/a
 meclîsde G.222/6
 meclîse Mûs.1/1
 meclîs-i ahhâba G.294/4
 meclîsine G.160/6
 meclîs-i rindâna G.12/6, 195/2, 198/6, 238/3
 meclîs-i rindânî G.97/6
 meclîs-i rindân-ı harâbâta Mûs.2/2
 mecnûn-ı pîrân Mt.6/e
 Mecnûn Md.10.2/c, G.51/1, 99/2, 108/4, 242/1
 mecnûnam G.207/1
 Mecnûn'dan G.236/1
 mecnûn-ı hâmûn T.1.5/c
 mecnûn-ı hâmûn-gerd G.173/2
 Mecnûn'ın Mh.7.1/b
 Mecnûn-ı ser-gerdânına G.256/5
 Mecnûn-ı zâr G.167/7
 Mecnûn-sıfat Mr.2.4/b
 Mecnûn'un G.200/5
 Mecnûn'uz G.129/1
 Mecnûnveş T.5.5/d
 meddâhın T.2.5/ç, G.6/10
 meded Msm.1/4, Mh.3.1/d, 3.2/d, 3.3/d, 3.4/d, 3.5/d, 3.6/d, 3.7/d, T.2.10/c, 5.3/a, G.25/5, 68/6, 71/3, 176/1, 210/2, 231/4, 236/6, 245/2
 meded-kâr G.193/1
 meded-res G.77/7
 medfen G.15/7
 medhali T.6.4/a
 medhindedir K.1/17
 medhiyye-i sultân-ı ümemden G.79/5
 medhûşam G.207/1
 medresede G.174/3
 mefhar-i İslâm G.7/4
 meftûn Md.8.4/a, Mh.5.4/c, Mr.1.5/a, 2.4/a
 meftûn-ı cânân Mr.4.1/a
 meftûn-ı zûlf-i hatt G.148/2
 meftûnun Md.7.3/c, G.175/1
 meftûnuz G.129/5
 meger G.105/1, 106/7, 110/6, 148/7, 204/6, 210/3, 225/1, 260/3
 meges G.138/4
 me'gzâr G.118/4
 meh T.2.3/ç, Mr.1.5/c, G.12/3, 36/8, 44/3, 49/5, 53/4, 58/5, 73/5, 82/3, 163/4, 167/6, 176/2, 179/3, 186/1, 190/2, 190/4, 221/2, 232/3
 meh-âşûb-ı kıyâmet G.53/5
 meh-cebîn Mr.3.4/a, G.240/1
 mehcûr K.1/4, Mh.3.1/b, 3.4/a, G.118/3
 mehcûrın Md.2.7/c
 Mehdi Msm.5/5
 mehd-i 'arz G.52/4
 Mehdi-i sâhib-livâ K.2/22, 3/21, 4/28, Md.5.4/b
 Mehdi-i sâhib-livâ'nın Mb.10/ç, Md.2.5/c
 Mehdi-i sâhib-livâ'yız Md.3.5/e
 Mehdi-i sâhib-sevket G.11/10
 Mehdi-i sâhib-zamânın G.247/8
 mehi G.126/3, 152/1
 meh-i mâtem Md.9.1/b
 mehin G.115/9
 meh-i nev G.217/1
 meh-i tâbân K.2/13, Msm.1/5, Mh.5.3/a, G.141/2
 meh-i tâbâna G.37/3, 89/8, 256/3
 meh-i tâbanda G.194/5
 meh-i tâbânım Md.6.6/d
 meh-likâ G.106/1, 187/4, 251/1, 255/4
 meh-likâlar G.250/2
 meh-likâsı G.12/3
 meh-pâre T.8.3/a
 meh-rû G.16/1, 51/2, 169/5, 208/6, 218/6, 227/3, 231/8, 253/5
 meh-rû-yı cefâ-mu'tâddan G.237/5
 meh-sîmâ K.1/25
 meh-tal'at G.148/6
 mekân G.89/7, 135/4, 147/4
 mekândan G.43/4
 mekîn Md.3.7/c, G.71/3
 mekr-dih-i 'âlemde G.253/5
 mekşûf G.4/1
 mekteb-i 'aşka G.74/3
 mekteb-i 'aşkında G.140/4
 melâhat T.6.3/c, G.36/5, 184/3, 206/5, 231/7, 259/1
 melâhatle G.98/1, 104/2
 melâmet K.2/25
 melce G.234/7
 melcei K.3/14
 melce-i erbâb-ı himmetdir K.4/9
 melce-i şâh K.4/28
 melek K.3/8, Md.8.3/c, Mh.5.1/ç, G.6/3, G.70/6
 melekler Md.5.5/c, G.89/4
 melekâr G.152/1
 melek-sîmâ G.164/2, 256/3
 meleksin G.218/3, 253/5
 melûl Md.2.6/ç, G.229/6
 mel'ûn-ı cefâ-kâr Md.9.7/b
 mel'ûn-ı ebed Md.9.6/ç
 mel'ûnlar Md.3.3/ç
 memât G.52/1
 me'mendir G.44/7
 memlû G.183/7
 memnûn Mh.5.5/a, G.51/2
 memnûnun Md.7.3/ç, G.175/5
 memnûnuz G.129/2
 me'mûl G.180/4
 men Ms.2/ç, Mh.6.5/d, 8.7/c, 9.1/b, 9.1/ç, G.40/4, 40/5, 151/5, 240/3
 men' G.87/4, 114/5, 217/5, 225/4, 260/5
 men 'aref Md.4.1/c, Mh.6.6/c, T.3.2/a, G.133/3, 140/4, 294/5
 Menât G.46/5, 48/4
 Menât'ından G.249/1
 menba'-ı cûd K.3/4, Md.2.1/ç
 menba'idır G.72/5
 menba'-ı envâr-ı feyz G.141/3
 menba'-ı envâr-ı hüddâ G.11/9
 menba'-ı esrâr Mt.1/e, G.81/7, 85/1
 menba'-ı esrâr-ı hikmetdir G.87/3
 menba'-ı esrâr-ı mâ evhâsın Mb.6/a
 menba'-ı esrâr-ı sübhân Md.1.7/ç
 menba'-ı esrâr-ı sübhâne'illezî esrâ K.1/16
 menba'-ı feyz-ı ezel Mb.4/a
 menba'-ı ilm-i ledûn T.2.5/b
 menba'-ı irfân Msm.4/6
 menba'-ı irfândır G.188/7
 menba'-ı kerem G.142/6
 menba'-ı lutf K.3/13, K.4/9, Md.3.5/b, G.11/7, 214/4
 menba'-ı lutf-ı Vedûd G.7/5
 menba'-ı nûr G.18/5, 48/4
 menba'-ı nûr-ı hidâyet G.115/1
 menba'-ı nûr-ı sıfât G.46/2
 menden G.285/7
 menem G.57/3
 menfa'at G.74/6
 menfûr-ı halk-ı âlemem Mb.11/ç
 menî Mh.2.4/b, G.117/3
 meniden T.9.4/c, G.273/3
 menidir G.72/4
 menzile G.136/4
 menzilgeh-i aşkest G.57/5
 menzilgeh-i mâ G.57/2
 menzil-i 'aşkest G.22/5
 menzil-i maksûda G.25/2, 50/7, 83/6, 165/5, 216/1
 menzil-i maksûdına G.234/3
 menzil-i pîrâmen-i dâmanest G.57/4
 merâ G.56/6, 57/4, 152/5
 mercân G.238/4
 mercâna G.139/2
 merdâneligim G.108/3
 merdâneviz G.133/5
 merdidir T.1.5/a
 merd-i Hudâ T.3.6/b
 merd-i kâmil T.3.1/ç
 merdûd Md.4.4/c
 merdûdî G.80/4
 merdûd-ı Hak'dır K.3/20
 merdûd-ı Hakk K.3/9
 merdûm G.228/4
 merdûm-i dündan G.236/5
 merg G.232/3
 merhamet K.1/2, G.4/1, 241/6
 merhamet-kârâ G.2/1
 merhametle G.68/5, 190/2
 merhem Mh.5.2/c, G.160/7
 merhem-i lutf G.61/2
 merhemin T.7.2/b
 merhem-i nâfi' G.162/5
 merhem-i zahm-ı nihânım G.36/6
 merkebler G.104/6
 merkez-i kutb-ı zamândır T.9.6/d
 mertebe G.78/4, 94/1
 Mervân K.2/15
 Mervân'a Md.3.3/a

- Meryem K.1/12
 mesâ Mh.2.7/c, G.9/4, 13/1, 32/2, 49/2, 69/4, 145/3
 mescid K.2/28, G.133/6, 164/1, 242/6
 mescidi G.220/5
 mes'ele-i 'aşkdan G.174/3
 Mesihâ G.190/5
 Mesihâ-dem 179/6
 Mesihâyı G.184/3
 Mesih-enfâs G.173/7
 Mesih-enfâsır G.223/6
 mesken G.3/5, 15/2, 94/7, 112/4, 126/1, 178/2, 242/3
 meskendir G.44/1
 meskenidir Md.7.7/d
 mesken-i hûbân Msm.1/2
 meskenim G.147/3, 199/1, 206/7, 230/4
 meskenimdir G.173/7
 mesken-i me'men Mh.6.7/d
 mesken-i sultân G.197/7
 meskûk-i emîr G.60/2
 mesned-i hüsnâ G.222/2
 mesrûr G.86/3, 111/4, 130/2
 mest Md.4.2/b, Mr.3.2/b, G.37/5, 88/3, 92/1, 132/3, 145/1, 145/3, 183/5, 183/6, 184/1, 207/1, 219/3, 229/2, 246/2
 mestâne Mh.5.5/b, Mûs.1/5, 2/4, G.193/2, 194/3, 195/3, 219/2, 238/2
 mestâneliğim G.108/1
 mestâneyiz G.133/2
 mestdir G.198/5
 mestem G.56/5
 mesti G.144/4
 mest-i 'aşkam G.164/1
 mest-i 'aşkız K.2/28
 mest-i bî-amândır Mr.1.1/a
 mest-i bî-pervâ G.200/4
 mest-i bî-pervâsın G.218/6
 mest-i câm-ı nâz Mr.2.3/a
 mestidir G.245/7
 mest-i hâb-ı nâz G.184/4
 mest-i kâtil Md.7.3/ç
 mest-i la'l-i lebîyem G.204/6
 mest-i likâ T.6.2/c
 mest-i mey-i nâbız Mûs.3/4
 mest-i nâz G.111/6, 116/1, 219/6
 mest-i sahbâ-yı leb-i cânân G.128/1
 mest-i şarâb-ı câm-ı 'ayn G.214/8
 mest-i şarâb-ı vahdet G.10/5
 mestiyem G.199/1
 meşâhîr-i zamânız Msm.4/1
 maşakkatden G.233/4
 maşakkatdır G.87/7
 meş'al-i Tûr G.10/1
 meşâm-ı pîr-i Ken'an'a G.249/4
 meşhûr G.253/7
 meşkûr Mh.1.4/b
 meşreb G.3/3
 meşrebler G.104/1
 meşşâta G.223/2
 me-şû G.118/7, 151/6
 metâ'-ı hüsnüni G.134/4
 metin K.4/41
 me'vâ G.43/4, 107/2, 140/7, 212/1
 me'vâ-yı pîrâmen-i dâmânımdır G.91/6
 mevce G.89/2
 mevc-i Tûfân-ı belâ G.226/1
 mevcûd G.76/1
 mevcûda Md.1.9/b
 Mevlâ K.1/9, Md.1.2/b, 4.2/ç, Mûs.1/6, G.172/5
 Mevlâ'dır K.2/2
 Mevlâ'ya G.49/4, 156/7
 mevsimi G.54/2, 105/6, 127/6
 mevsimidir Msm.1/2
 mevsim-i gül Mûs.2/2, G.74/5
 mevsiminde G.193/3, 220/3
 me'vâyı G.92/4
 mevtâları G.6/4
 mey G.12/6, 37/2, 108/1, 109/2, 116/1, 135/1, 165/1, 193/2, 195/3, 205/1, 252/4
 meydâna G.247/7
 meydân-ı belâda Md.9.3/c, 9.8/ç
 meydân-ı muhabbetde Msm.4/5, Mh.5.4/ç, G.108/3
 meydânına Md.3.4/ç, T.6.3/a
 meydânında G.168/5
 meydân-ı şekâda Md.9.8/b
 meydân-ı vahdet T.1.5/a
 meyden G.20/1
 mey-hâne G.57/4, 126/1, 242/6
 mey-hânedâ G.16/2, 132/3, 144/5, 227/7
 mey-hânedan G.220/2
 mey-hâne-i 'aşka G.64/3, 193/4
 mey-hâne-i 'aşkımda G.176/3
 mey-hâne-i ehl-i dile G.177/1
 mey-hâne-i 'irfâna Mûs.2/4
 mey-hâne-i muhabbetde G.94/2
 mey-hâne-i vahdetde G.145/6
 mey-hânemizden G.104/5
 mey-hânesinden G.92/4
 mey-hâneyi Mr.4.4/c, G.213/7
 meyi Msm.5/1, G.108/5, 222/6
 mey-i 'aşkı G.145/6
 mey-i gâfletle G.88/3
 mey-i gül-fâm T.7.3/c
 mey-i gül-fâma Md.10.3/a
 mey-i gül-fâmı G.200/3
 mey-i hubb T.7.6/b, G.159/6
 mey-i 'irfânı G.62/5
 mey-i minâ-yı aşkdan G.42/6
 mey-i muhabbet-i pâk G.75/4
 mey-i nâbı Mûs.2/4
 mey-i pinhân G.242/3
 mey-i pür-neşve-i 'aşkıyla G.208/7
 mey-i pür-sitem G.37/3
 mey-i rûh-fezâdır G.110/2
 mey-i vahdetle G.295/4
 mey-kede G.234/6
 mey-kede-i 'aşkda G.145/1
 mey-kede-i 'aşkdan G.35/5
 mey-kede-i 'aşk-ı hakikatden G.65/1
 meyl Msm.3/5, G.18/3, 200/3, 217/7, 235/4, 252/4
 meyle G.65/2, 100/5
 meyerler T.8.7/c
 meyl-i İrem G.94/7
 meylim Md.10.3/a, G.146/4
 meyl-i mâ-sivâ G.189/2
 meyl-i mey Mûs.2/2
 meyl-i mihrâb G.21/4, 100/3, 181/4
 meyl-i zünnâr G.55/3
 meyyâlin T.5.4/c
 mezâhirsın G.58/4
 mezâk-ı 'aşkla G.231/1
 mezârimda Md.7.6/e
 mezâyâ-yı muhabbetden G.201/3
 mezâyâ-yı rumûz-ı hikmet-i aşka T.8.1/d
 mezâyâ-yı rumûzın G.113/2
 mezâyâ-yı rumûz-ı sır-ı 'aşka Md.3.1/b
 mezâyâ-yı rumûz-ı sır-ı hikmetden G.233/2
 mezâyâ-yı rumûz-ı urvetü'l-vüskâ G.2/7
 mezheb G.30/5
 mezhebde G.55/3, 73/6
 mezheb-i hûbânda G.110/6
 mezheb-i Nu'mân K.2/30
 mezheb-i 'uşşâkda G.165/4
 mı Md.6.7/e, 10.6/b, 10.6/ç, Mh.5.2/a, 6.3/b, 7.3/b, T.7.1/b, 7.2/a, 7.2/b, 7.2/c, 7.2/ç, 8.3/b, Mr.2.1/a, 2.1/b, 2.1/c, 2.1/ç, 2.2/ç, 2.3/ç, 2.4/ç, 2.5/ç, Mûs.1/4, G.50/3, 106/2, 106/9, 180/7, 185/5, 185/7, 218/4, 221/4, 225/4, 231/9, 243/5, 257/5
 mı G.63/4
 mıdır Mh.6.1/d, G.106/1, 106/2, 106/3, 106/4, 106/5, 106/6, 106/7, 106/8, 106/9, 134/5
 mıdır Md.7.2/e, 7.4/ç
 mısın Mh.5.1/ç, 6.1/b, T.4.4/b
 Mısr-ı 'irfâna G.248/1
 Mısr-ı 'irfânda G.144/2
 Mısr-ı melâhat G.31/1, 38/1
 Mısr-ı melâhatde G.251/1
 mistarı K.3/3
 mi K.3/5, Md.4.7/ç, 6.7/d, 7.4/e, Mh.1.2/c, 2.2/c, 7.3/a, T.3.1/a, 3.1/b, 3.1/c, 3.1/ç, 3.1/d, 3.2/d, 3.3/d, 3.4/d, 3.5/d, 3.6/a, 3.6/d, 3.7/d, 7.3/d, G.13/4, 32/1, 32/7, 106/1, 139/1, 139/2, 139/3, 139/4, 139/5, 139/6, 139/7, 160/5, 163/6, 194/7, 215/2, 220/4, 241/5, 257/4, 257/7
 micmer-i dilde G.104/4
 midir G.19/6, 37/7, 106/3, 106/6
 miftâh G.64/6
 miftâh-ı der-i her matlab G.32/6
 miftâh-ı ebvâb-ı hüda G.1/4

mihen Mh.3.2/a
 mihmân G.232/7
 mihmândır Ms.4/ç, G.1/3
 mihmân-hâne-i dilde G.88/2
 mihmân-ı Nakş-bendiz G.124/1
 mihnet T.8.6/b, G.14/3, 157/4, 175/5,
 197/4, 210/7
 mihneti G.213/2
 mihnet-i hecri G.263/1
 mihnetin G.60/3
 mihnetle Md.7.5/c
 mihr Msm.1/5, Md.1.6/b, 5.1/b,
 Mh.5.3/a, G.167/4, 176/2, 179/1,
 190/2, 234/1, 237/5
 mihrâb K.2/29, T.2.2/a, G.242/6
 mihrâba G.12/4, 53/6, 218/2
 mihrâbı G.242/3
 mihrâb-ı du'â G.21/4
 mihrâb-ı du'âdır Mûs.3/4
 mihrâb-ı ebrûsın G.148/5
 mihrâb-ı ebrûsını G.220/5
 mihrâb-ı ebrûya G.257/5
 mihrâb-ı ehl-i dil G.106/3
 mihrâb-ı ham-ı ebrûların G.181/4
 mihrâb-ı ham-ı ebrûsuna G. 261/4
 mihrâb-ı 'ibâdet Mûs.2/5, G.47/3
 mihrâb-ı 'ibâdetdir G.5/7
 mihrâbım G.213/4
 mihrâbına G.6/3, 99/3
 mihrâb-ı niyâz-ı âşıkân Mr.1.5/b
 mihrâb-nişin G.149/6
 mihr-bân G.196/3, 255/3
 mihr-ber G.102/1
 mihre G.145/4
 mihretrâ G.239/3
 mihrî Msm.5/5
 mihr-i 'ârız-ı bî-misl-i cânândan G.169/3
 mihr-i cemâlinden G.217/1
 mihr-i cemâl-i yâr G.81/1
 mihr-i cihân-ârâ Mr.2.1/a, G.111/3
 mihr-i cihân-tâb G.100/6
 mihr-i çarh-ı çârûm G.152/1
 mihr-i dirahşâna G.213/1
 mihr-i dostdan G.114/2
 mihr-i ezel G.184/1
 mihr-i felekdir G.246/5
 mihr-i hâver G.106/1
 mihr-i Hazret-i Bâkır Md.3.4/b
 mihr-i hûbân-ı kamer-ruhsârdan G.164/2
 mihr-i hüsnden G.30/2
 mihr-i isnâ aşr K.2/10
 mihrin G.12/3, 20/2, 132/1, 231/7
 mihrinle G.127/1
 mihr-i pür-ziyâdır G.176/2
 mihr-i ruhi G.116/3
 mihr-i ruh-ı cânâne G.107/2
 mihr-i ruh-ı yâri G.125/4
 mihr-i ruhun G.259/4
 mihr-i ruhundan G.34/4
 mihr-i rûy-i tu G.240/2
 mihr-i rûyun G.52/2, 140/1
 mihr-i sivâdan G.114/7

mihr-i şân G.240/2
 mihr-i tâbânız G.84/1
 mihr-i vech-i dost G.143/1
 mihr-i zamân-ı çerâğ-ı zemîn G.71/2
 mihr-i Zehrâ Md.3.2/c
 mihr-i ziyâ-bahş G.204/2
 mî-kerd G.240/9
 milket-i hûbîde T.8.3/a, G.112/2
 milket-i hüsnî G.158/1
 milletdensin Md.7.4/d
 mi'mârimız G.90/3
 minâ G.12/6, 110/2, 226/4
 minâdan G.225/7
 min ba'd Mt.2/d, G.91/7
 minber G.242/6
 minnet Md.7.6/ç, G.129/6, 231/6
 minnetdir G.87/1
min nûr-ı vâhid K.4/6
 mîrâsıdır G.236/1
 mir'âtî Mh.2.2/c
 mir'ât-i cân G.123/2
 mir'ât-i cemâl-i pâk-i cânânı G.250/6
 mir'ât-i dil G.110/1
 mir'ât-i dilde G.3/3
 mir'ât-i esrâr-ı Hudâ T.1.1/b
 mir'ât-i Hak-nümâdır G.45/2
 mir'ât-i hâtırdan G.30/6
 mir'ât-i ruhun G.53/3
 mir'âtini G.78/7
 mir'ât-i sırr-ı *semme vechu'llâhdır*
 T.2.2/c
 mir'ât-i sırru'llah G.6/2
 mir'ât-i tab'-ı rûşenim G.199/5
 mir'ât-i *vechu'llâh* G.140/1
 mîr-i livâdır G.250/2
 mîr-i vefâya Msm.5/4
 misâl G.68/3
 misâl-i Hızır Mh.4.5/b
 misâl-i mihr G.44/3
 misâl-i şâne G.183/2, 235/2
 misin Md.6.4/e, G.19/3, 233/7
 miskîne Mt.2/e, G.36/10
 misl G.186/2, 194/5
 misli G.10/1, 253/5
 misl-i hâr G.136/7
 misl-i kemân G.118/3
 misl-i küre-i sîm-âb G.34/5
 misl-i nûn G.229/7
 misl-i serâbest G.56/3
 misl-i türâbest G.56/7
 mî-şevd G.151/3
 mîve-i vasl G.205/6
 miyânedan G.42/7, 219/2
 miyve-i nahl-i risâlet K.4/13
 mizâcına G.78/5
 mîzâna G.248/5
 mu'âlic G.99/6
 mu'anber G.58/1, 105/4
 muannid G.81/4
 mu'ayyen T.2.2/ç, G.76/1
 mu'azzam G.114/1
 mü-be-mü G.156/3, 235/2

mûcib-i zevk G.66/1
 mu'cizât Mb.4/ç, G.7/2, 45/5
 mu'ciz-i Îsâ G.10/3
 mugbeçe G.110/1, 149/1, 206/6
 mugbeçe-i bâde-fürûş G.145/2
 mugbeçe-i bâde-fürûşî G.57/2
 mugbeçe-i sîm-berimden G.228/3
 mugbeçenin G.213/4
 muhabbet Md.1.8/ç, G.86/1, 88/3,
 132/4, 260/2
 muhabbetde G.27/5
 muhabbetden G.20/5
 muhabbetdir G.155/5
 muhabbetin Mh.3.7/b
 muhabbetinle G.153/4, 154/1
 muhabbetle T.9.4/a, G.44/8, 50/7, 54/6,
 192/2, 247/2
 muhakkak G.6/2, 20/4, 33/1
 muhalleddir G.80/4
 Muhammed K.1/18, G.7/2
 Muhammed Bâkır Md.5.3/b
 Muhammed'dir G.80/1
 muharrem K.3/17, Md.9.1/a
 muhibbâna G.250/6
 muhibb-i âl Md.4.1/d, 4.2/d, 4.3/d,
 4.4/d, 4.5/d, 4.6/d, 4.7/d
 muhibb-i hânedân G.50/2
 muhibb-i hânedân-ı Ahmed K.2/23
 muhibb-i hânedân-ı Ahmed-i Muhtâr
 G.81/8
 muhibb-i hânedân-ihâceğân-ıNakş-bendiz
 G.124/9
 muhibb-i hânedânız Md.3.1/ç, 5.6/a
 muhibb-i hazret-i Zehrâ G.247/5
 muhibb-i Mustafâ T.1.1/ç
 muhibbin Md.3.5/c, G.58/6
 muhibb-i sâdık-ı 'ârif G.197/5
 muhibb-i sâdık-ı fermân-beri K.3/9
 muhibb-i sâdıkın G.214/7
 muhît G.35/6
 muhît-i 'aşkına G.154/3
 muhkem G.157/1
 muhtâc G.61/1
 muhtâcam Mb.6/d
 muhtâcdır Mb.6/ç
 muhtâc-ı himmetem Mh.3.4/c
 muhtâcın G.6/5
 muhtâr G.85/4
 muhtel-dimâğ G.166/2
 mu'cizâtın Mb.5/ç
 mu'in K.4/21, Mt.1/f, G.71/5, 114/6
 mu'in-i bî-nevâsin G.274/9
 mu'in-i her G.214/3
 mu'in-i her G.7/6
 mukarrerdir G.74/6
 mukavves G.106/3
 mukayyed T.5.3/c
 mukayyedir G.230/7
 mukîm G.249/6
 mukîm-i hâk-i derin G.241/8
 muktedâmız G.84/6
 muktedâ-yı ehl-i yakîn Mh.4.1/a

- muktedâ-yı kâmilin K.4/5
 muktezâ-yı meşreb-i rindânemiz G.127/6
 mûnis Md.7.3/c, G.196/1, 200/5
 mûnis-i cânım G.215/1
 muntazar G.167/2
 muntazır K.4/29, G.195/2
 muntazırdır G.12/6
 mûr G.118/6
 murâd K.4/41, G.83/4, 94/5, 155/3, 203/9, 248/6
 murâda G.35/4, 234/4
 murâdı G.208/6
 murâd-ı dil G.231/11, 233/4
 murâd-ı Hakk'a T.9.4/a
 murâdım G.96/3
 murâdıma G.184/2
 murâdın K.3/24, Mh.4.7/c, G.49/7, 87/5
 murâdlar Mh.4.7/c
 mûrdan G.218/4
 murg-ı dilim Md.10.3/b
 mûr-ı hatını G.213/1
 mûr-ı nâ-çizim G.221/4
 mûrisimdir G.2/6
 Murtazâ K.4/14, Mt.5/c, T.1.2/d, G.11/2, 77/2
 Murtazâ'dır K.4/10
 Murtazâ'nın Mb.9/b
 Murtazâ'ya G.172/1
 Mûsâ K.1/10
 mushaf-ı hüsnün T.2.2/d
 mushaf-ı hüsnünden G.37/3, 171/2
 Mûsi-i Kâzım Rızâ'dır Md.5.3/c
 Mûsiveş T.2.9/b
 Mustafâ Mt.5/a, Md.5.2/a, G.7/2, 11/2, 172/1
 Mustafâ'yız G.123/3
 musun Mh.6.1/b
 mu'tâd G.73/3, 74/7
 mu'tâdam G.2/5
 mu'tâdi T.9.2/c
 mu'tâd-ı ezâdır Mûs.3/1
 mu'tâd-ı mâst G.117/6
 mu'tâdın G.178/2
 mu'teber G.10/4, 76/1
 mu'tekif-i dârü'l-emânız Msm.4/5
 Mu'ti G.162/1
 mutrib G.144/4, 219/3, 252/3
 mutribân G.100/4
 mutribin G.227/5
 mutrible G.195/4
 mutribler Msm.2/3
 muttali' G.35/3
 muvâfıkın G.255/5
 mübrezdir G.251/5
 mübtelâ G.4/5, 127/4, 151/1
 mübtelâlardan G.165/1
 mübtelâya Mh.3.7/c
 mübtelâyam Mr.1.3/b
 mübtelâyı T.2.10/b
 mübtelâ-yı 'aşkın G.146/1
 mübtelâ-yı derd Md.7.2/b
 mübtelâ-yı hasret-i sûz G.116/3
 mübtelâ-yı târ-ı zülf-i 'anberin G.36/2
 mücâhid G.254/3
 mücerred K.4/33
 mücrim K.1/6
 mücrimem Mb.4/d
 mücrimin T.2.8/ç
 müdâm Md.7.1/a, Mûs.3/5, G.72/5, 94/2, 115/7
 müdâvâ Mûs.1/7, G.210/6
 müdde'î Mh.2.4/a, Mr.4.1/c, G.66/4, 119/4
 müdde'idir G.168/4
 müdessirsın G.6/9
 mü'eddebler G.104/7
 müfid G.64/2
 müflis G.131/7
 müflisleriz G.90/6
 müheymin G.64/7
 müheyyâ G.252/3
 müheyyâdir Ş.3/c
 müjde G.67/2, 225/6, 228/3
 müjde-i vasl Md.7.3/d
 müjgânın G.146/1
 müjgânların G.31/4, 38/4
 mükâfât-ı vefâdar G.256/7
 mükedder Mh.4.1/b, 5.5/ç
 mükehhâl G.184/4
 mül G.198/5
 mülâkât-ı seg-i agyârdır G.59/6
 mûlden G.223/6
 mûlk Mt.3/b, G.148/1, 273/1
 mûlk-i 'ademden G.143/2
 mûlk-i bekâda G.125/1
 mûlk-i dil Ms.2/c, G.271/7
 mûlk-i dilde G.221/3
 mûlk-i dili G.111/5, 181/3
 mûlk-i hüsnün G.221/5
 mûlk-i İslâm'a G.271/7
 mülkin G.37/4, 62/1
 mülkine G.149/1, 188/2, 281/1
 mülkinin T.6.3/c, G.36/5
 mûlk-i Sikender'le G.247/8
 mûlk-i Süleymân'a G.213/1
 mûlk-i teslim G.1/5
 mülkünde G.277/2
 mülkündedir G.64/5
 mülküni Md.8.4/c, Mh.6.4/ç
 mültecâmız Mh.7.2/b
 mültemes G.136/6
 mü'minler G.250/5
 mümkün G.4/5, 37/7, 210/6, 229/5, 261/6
 mümkünât Mb.2/ç, G.45/6
 mümkündür G.85/5, 220/1, 227/2
 münâcât Mh.2.5/b
 mün'adimdir T.4.2/b
 münâfik G.174/5
 münevver Mh.5.5/c, G.176/2, 218/2, 230/4
 münezzehsin G.43/4
 mün'im G.165/2
 münkerin G.58/6
 münkirân-ı dîn G.262/3
 münkir-i nâ-dân Msm.5/6
 münû' G.161/5
 münzel G.7/3
 mürde-dil G.46/7
 mürderâ G.151/2
 mürdim G.239/1
 mûrg-i cânım Mr.4.5/c
 mûrg-i dil T.8.5/ç, G.98/3, 182/3, 232/4, 270/5
 mûrg-i dil-uşşâk G.101/2
 mûrg-i hevâ G.39/6
 mürîd-i kem-ter Ms.3/e
 mürîd-i meşreb-i zühhâd G.132/2
 mürîd-i şâh-ı Abdü'l-kâdir N.5/1
 mürselin Mb.3/c, T.2.7/d
 mürşide G.49/3
 mürşid-i kâmiliden Md.1.4/c
 mürşidin G.48/3
 mürşid-i sâhib-nazar G.20/6
 mürşid-i sâhib-nefes G.136/4
 mürüvvet Mt.2/d, Md.6.5/d, 7.2/e, 7.6/b, 10.6/ç, Mh.4.6/c, 7.3/b, T.4.3/a, G.13/4, 19/6, 39/5, 90/5, 96/2, 111/2, 134/5, 176/7, 187/3, 203/7, 223/5, 243/5, 271/5, 279/5, 288/2
 mürüvvettir G.93/2
 mürüvveti G.219/6
 müsebbibden G.248/6
 müselmân G.149/6
 müselmâna G.19/6
 müselmânra G.152/4
 müstagrak-ı didâr G.85/5
 müstakbel Mh.6.4/b
 müstehak Mh.3.5/c, G.216/2
 müstemend Md.2.1/d, 2.2/d, 2.3/d, 2.4/d, 2.5/d, 2.6/d, 2.7/d, Mh.3.1/a
 müşğ G.258/6
 müşğ-i çin G.164/3, 240/3
 müşğın G.243/2
 müşkil Md.4.7/b, Mh.4.7/a, G.16/4, 135/2
 müşkildir G.87/5, 259/2
 müşkilet G.118/7
 müşkilin Mh.6.4/a
 müşk-i nâb G.36/2
 müştâk G.6/3
 müştəriyüz G.90/5
 müteleziz G.79/1, 79/2, 79/3, 79/4, 79/5
 müyesser G.135/6, 210/5
 müzâhir G.250/1
 müzâhir-i keremin Mh.4.4/a
 müzdâd G.73/1, 74/4
 müzemmlisin G.6/9
 müzeyyen G.158/1, 222/1
N
 nâ-âşinâ Mt.7/e
 nâ-be-kâm Mb.6/d
 nâ-ber-câ K.1/1

- nâ-binâ K.1/4, G.19/4, 38/3, 152/3, 206/2
 Nâbî'nin T.4.5/d
 nâb-ı sahbâ G.51/1
 nâ-bûd T.3.6/a, 7.6/a, G.76/2
 nâ-bûda Md.1.9/a
 nâ-câ'iz G.19/6
 nâ-çâr G.179/3
 nâ-dân Msm.4/6, Mh.6.3/a, G.137/4, 143/1
 nâ-dâna Mr.4.2/c, G.192/5, 251/4
 nâ-dândır G.188/1
 nâ-dîde-i zühhdâ G.74/5
 nâdir G.79/3
 nâ-ehlden G.86/2
 nâ-ehlem Mt.7/e
 nâfe-i 'anber G.98/2
 nâfe-i çin G.101/4
 nâfe-i çinin G.180/1
 nâfe-i Tâtârdan G.164/3
 nâfi' G.78/5
 nahl-i bâlâ-yı tecellîdir G.67/1
 nahl-i bâr-âver-i yek-tâsin G.205/6
 nahl-i bârver G.20/4
 nahl-i bûstân-ı hüsn G.112/3
 nahl-i gülzâr-ı bekâ G.7/1
 nahl-i kaddi T.8.5/c
 nahl-i kadd-i dil-cûya G.257/4
 nahl-i kaddin Mr.2.1/b
 nahl-i kad-i dil-cûy-ı Muhammed G.69/6
 nahl-i kâmetin G.99/4
 nahl-i mümtâze T.4.4/b
 nahl-i nâz-perver G.33/2
 nahl-i ser-bülendiz Mh.1.1/b
 nahl-i tecellî T.4.1/d, G.106/7
 nahl-i tecellîdir G.245/5
 nahl-i Tûbâsı G.129/5
 nâ'il T.6.3/ç, 9.4/ç, G.62/7, 153/5
 nâ'ilân-ı vuslat-ı cânâneciyiz G.133/7
 nâ'ildir G.83/2
 nâ'il-i devlet-i câvid G.246/7
 nâ'il-i lutfi K.4/11
 nâ'il-i sa'âdet-i 'uzmâ-yı pâydâr G.117/2
 nâ'im T.9.6/a
 nâ-kâbil Mt.7/c
 nâ-kâm Mh.1.5/a, G.27/1, 35/4, 62/3, 81/3, 83/4
 nâ-kâmı Mh.6.7/a
 nakd-i cân T.5.5/b, G.167/2
 nakd-i dil Md.10.7/ç, G.34/6, 177/4
 nakd-i gınâdan G.51/5
 nakd-i 'ömrin G.167/5
 nâkis G.49/6, 88/3
 Nakî K.1/24, 2/21, 4/26, Msm.5/4, Mb.10/c, Md.5.3/ç, G.11/9, 247/7
 Nakî'dir Md.3.5/b
 Nakî'yi K.3/20
 nakl G.205/2
 naks G.253/7
 nakş K.3/1, Mt.7/b, G.123/5, 157/5
 Nakş-bend Mh.2.1/d, 2.2/d, 2.3/d, 2.4/d, 2.5/d, 2.6/d, 2.7/d
 Nakş-bend'e Ms.3/e
 Nakş-bendî G.121/9
 Nakş-bend-i cân Mt.7/a
 Nakş-bendiler T.9.1/a, 9.1/b, 9.1/c, 9.1/ç, 9.1/d, 9.2/d, 9.3/d, 9.4/d, 9.5/d, 9.6/d, G.82/1, 82/2, 82/3, 82/4, 82/5, 82/6, 82/7
 Nakş-bendîye G.65/4
 nakşest G.56/4
 nakş-ı dirhemler G.60/2
 nakş-ı fıkri-nîk G.30/6
 nakş-ı gayr-ı dostdan G.252/5
 nakş-ı hayâl-i kad-i bâlâ-yı Muhammed G.70/3
 nakş-ı hestî G.3/3
 nakş-ı hestîden G.139/5
 nakş-ı hodî G.117/1
 nakş-ı lâ'dan G.125/7
 nakş-ı mâ-sivâ Mh.2.2/b
 nakş-ı mâ-sivâdan G.81/1
 nakşın Md.4.7/c, G.254/3
 nakşına Mh.1.1/a
 nakş-ı na'leyninde G.214/4
 nakşından G.184/7
 nakş-ı pâ G.60/7
 nakş-ı pâ-âsâ G.19/2
 nakş-ı pâyız Md.3.7/d
 nakş-ı serâba Msm.3/3
 nakş-ı sivâdan G.121/3
 nakş-ı sivâyı G.280/1
 nakş-ı şûr Md.3.2/c
 Nakşî G.139/5, 157/5
 Nakşîlerin Md.4.7/c
 Nakşîleriz Ms.1/a, 1/b, 1/c, 1/ç, 1/d, 1/e, 1/f, 1/g, 2/f, 2/g, 3/f, 3/g, 4/f, 4/g, 5/f, 5/g, 6/f, 6/g, 7/f, 7/g,
 Nakşiyüz G.125/7
 nâlân Md.8.3/a, Mh.3.1/ç, 3.2/ç, 3.3/ç, 3.4/ç, 3.5/ç, 3.6/ç, 3.7/ç, T.5.5/d, G.108/2, 131/6
 nâlândır G.43/1
 nâle G.50/1, 74/1, 126/2, 131/1, 142/7, 178/1, 191/4, 237/7
 nâle-i âhım Mh.5.7/c
 nâle-i 'âşık G.225/3
 nâle-i dil G.89/5
 nâle-i efgân G.117/6
 nâle-i feryâd Md.9.11/b
 nâle-i her G.295/1
 nâle-i mestânemiz G.127/4
 nâle-i nîm-i şebânımız G.126/7
 nâle-i şâm G.228/6
 nâle-i şeb-gîr T.7.5/ç, G.196/4, 210/1
 nâlem G.184/6, 231/8
 nâlemi G.36/3
 nâlendesin T.7.1/ç
 na'l-ı feresin Msm.1/5
 nâm G.16/3, 200/1
 nâ-mahreme G.135/1
 nâ-makbûl Mh.4.6/a
 namâz G.134/6, 181/4, 242/6
 namâzı G.94/3
 nâme-i 'ameleş G.77/3
 nâ-merd G.165/4
 nâmi Mh.6.7/c, T.8.2/b, Mûs.1/7
 nâm-ı Hayderi K.3/1
 nâmım G.208/5
 nâm-ı Mesîh G.63/1
 nâmında G.147/4
 nâ-mihr-bânımız G.126/3
 nâmûs Mûs.1/7, G.200/1
 nâ-müselmân G.128/4
 nâ-pâkdır G.241/7
 nâ-pesend Mh.4.6/a
 nâr G.81/3, 97/2
 na're-i yâ-hû G.104/5, 242/6
 nârı Mh.6.5/a
 nâr-ı 'aşk G.103/1
 nâr-ı 'aşk-ı cânân G.136/7
 nâr-ı 'aşkıyla G.115/6
 nâr-ı ataş Md.9.4/a
 nâr-ı cehennemden G.107/5, 214/9
 nâr-ı firâkınla G.96/1
 nâr-ı firkatle Mr.3.3/c, G.250/3
 nâr-ı gayretten T.4.3/c
 nâr-ı gayretidir G.93/1
 nâr-ı gayretine G.166/1
 nâr-ı hecre G.134/5
 nâr-ı hecrinle Ş.5/a, G.10/6, 36/4
 nâr-ı hicrâna G.248/4
 nâr-ı hubb-ı Hayy-ı Vedûd G.75/1
 nâr-ı muhabbetdir G.87/6
 nâr-ı muhabbetle G.254/4
 nâr-ı peyker-sûzî G.231/4
 nâr-ı peyker-sûz-ı 'aşkıyla G.177/1
 nâr-ı şevk T.6.3/d
 nâr-ı şevkin G.104/4
 nâr-ı şevkiyle Md.6.6/b
 nâs G.251/9
 nâsdan G.84/7
 nâsîhın G.138/6
 nasîb G.52/3, 66/3, 84/3, 131/2, 204/8, 214/10
 nasîbi G.231/9
 nâsih G.87/4
 nasîhat G.160/3
 nasîhat-gû G.74/6
 nass-ı mübîn K.4/35, T.2.2/d
 nâsûr G.76/3
 nâsûr-ı dile Mh.5.2/c
 nâsûr-ı dil-i sâmi'a G.160/7
 nâ-tüvân Mr.1.5/c, G.147/1, 243/3, G.255/5
 nâ-ümid K.3/23, G.234/5
 nâvek-i dil-düzina Md.10.2/b
 nâvek-i gamzenle G.146/2
 nây Ş.3/a
 nâyı Msm.2/3, G.138/3
 nâz Md.6.5/b, 10.4/c, Mh.7.3/a, T.5.3/b, Mr.3.1/ç, G.13/4, 36/7, 39/3, 53/2, 53/4, 96/1, 97/5, 112/2, 148/2, 179/3, 185/4, 191/2,

- 191/7, 194/7, 204/1, 223/5, 227/1, 238/2, 251/1, 255/3, Müs.1/1, 1/4
- nazar Md.1.6/a, 1.6/b, 1.6/c, 1.6/ç, Mh.6.2/a, T.8.2/a, 8.6/a, G.24/1, 28/6, 32/2, 40/6, 105/3, 135/7, 152/2, 199/2, 214/13, 235/5, 256/3, 257/4, 258/2, 259/4, 263/2, Tr.16
- nazarem G.56/3
- nazar ender-kadem* Ms.3/ç, G.124/5
- nazargâhımda G.289/1
- nazarım Md.6.6/a
- nazarımda G.210/3
- nazarımdan G.228/1
- nâzenîn Mh.3.6/a, G.106/7, 221/1
- nâzenînim Md.7.2/a, G.36/10
- nâzenînler G.31/4, 38/4
- nâzı G.93/4, 99/5
- nâz-ı nâzenîn G.240/1
- nâzır Md.3.4/a
- nâzıktır G.186/1
- nâzil K.3/5, G.6/10
- nazm-ı dil-keşim G.262/7
- nazm-ı Hâmî G.1/7
- nazm-ı pâkin G.113/6
- nâz-perver G.219/4
- nâzsın T.4.1/a
- ne K.1/7, 2/27, 2/30, 4/35, Msm.1/6, Md.1.1/a, 2.7/a, 3.3/ç, 7.3/ç, 7.4/ç, 7.4/d, 7.5/a, 9.10/a, Mh.4.1/c, 4.6/a, 5.1/d, 6.6/b, T.4.4/ç, 5.2/d, 8.4/c, G.5/2, 15/4, 16/4, 36/2, 43/10, 55/3, 73/3, 78/1, 84/5, 84/6, 85/3, 85/5, 86/3, 87/2, 88/2, 93/5, 93/6, 94/7, 102/3, 102/4, 104/3, 105/6, 114/2, 114/6, 116/6, 126/4, 129/2, 129/5, 131/1, 131/2, 131/4, 138/6, 143/6, 149/7, 158/2, 158/3, 162/2, 174/1, 182/1, 182/6, 186/5, 189/4, 197/5, 199/3, 202/3, 208/4, 210/1, 217/3, 220/1, 221/1, 221/7, 223/2, 225/6, 227/2, 227/4, 228/6, 229/5, 230/1, 231/6, 231/10, 236/2, 243/5, 249/7, 252/2, 251/8, 256/6, 256/7, 258/2, 262/6, Müs.3/3
- ne-be-ser G.56/7
- nebî K.1/12
- ne-boved G.57/4
- necât Mh.4.5/a, G.46/3, 52/2, 193/4
- nedâmetde Md.7.5/c
- neden Mh.6.3/a, T.7.2/d, G.178/2
- nedendir G.131/3
- ne-derîn G.57/3
- nedîm-i bezm-i vâslım G.114/4
- nedir Md.7.4/d, T.5.1/d, Mr.2.4/ç, G.97/3, 113/4, 178/1, 208/6, 220/2, 229/6, 255/4
- nefer-âsâ G.183/4, 250/2
- nefes Md.5.6/b, Mh.6.5/b, G.4/4, 17/3, 29/5, 29/7, 220/2, 223/7, 244/4
- nefh-i sûr T.2.6/c
- nefs Mh.6.1/b, G.7/7, 136/5, 162/4
- nefsi G.81/4
- nefs-i bed Mt.4/a
- nefs-i bed-kirdâra G.68/4
- nefs-i cehûl G.161/5
- nefs-i deniden G.157/3
- nefs-i habîsin G.64/1
- nefs-i hatâ-kâr-ı habîse G.26/2
- nefsimde G.61/3
- nefs-i muhannes G.114/3
- nefsin G.169/1, 188/2
- nefsine G.140/4
- nefsini Mh.6.3/ç, G.32/5, 160/1, 168/4
- nefs-i şüm-i bed-ahter Mh.4.3/b
- nefs-i şûmun G.162/4
- nefy Mh.2.5/a, G.92/7, 119/2
- nefy-i mâ-sivâ T.2.4/b, 6.5/c
- nefy-i sivâ G.173/3
- nehyin T.2.7/b
- nem G.94/5, 160/3
- nemâzî G.151/4
- ne-merâ G.56/5
- nemini G.202/5
- nemnâk G.216/4
- neng Mh.6.7/c, G.208/5
- ne-nihânest G.57/5
- nergis-i âhûların G.181/2
- nergis-i bed-mest Md.7.4/c
- nergis-i hûn-hârına Mr.1.3/c
- nergis-i şehlâ G.10/5, Müs.1/5
- nerm G.186/2
- nesîm-i âh-ı serdimle G.198/3
- nesîm-i subh G.231/8, 249/2, 262/1
- nesîm-i subha G.223/3
- nesîm-i subhdandır G.226/2
- nesîm-i subh-dem G.156/2
- nesl-i beşerde G.219/4, 241/4
- nesl-i pâk-i Haydar'a Tr.9
- nesl-i pâk-i Hayder-i âli-neseb T.3.7/b
- nesl-i pâk-i Mustafâ'sın G.214/2
- neşr T.2.3/c
- nesrîn Md.7.6/c
- neşât Md.7.6/d, G.157/4
- neşter-i fassâd G.74/6
- neşve-i câm-ı mey G.226/4
- neşvesi G.194/3
- neşvesin G.86/1
- neşve-yâb-ı bâde-i hamrâ-yı 'aşk G.173/3
- neşve-yâb-ı sâgar-ı bezm-i elest G.88/1
- nevâ G.13/2, 32/2, 195/4
- nevâdan G.62/6
- nevâlar G.146/3
- nevâl-i hân-ı irşâdı G.82/2
- nevâmız Mh.7.2/a, G.84/1
- nev-â-nev T.5.2/a
- nevâ-sâz G.252/3
- nevâya G.219/3
- nevâ-yı zikr T.8.2/d
- nev-bahâr G.136/2
- nev-gazel T.8.7/d
- nevha Md.5.6/b
- nev-heveslerden G.211/4
- nev-hilâl-i 'id G.106/3
- nev-hilâl-i nâz G.185/5
- nevîd-i lâ-tuhaf G.167/6, 169/2
- nevmîd G.8/5
- nev-res-gül-i güzlâr-ı dil-i şâh-ı velâyet Md.9.2/b
- ney G.144/4
- ney-çe G.107/4
- neydi G.182/4
- neydüğün Md.7.2/ç
- neye G.205/3
- n'eyler T.8.7/a, G.217/2
- n'eyleriz G.122/4
- n'eylersin Md.7.5/e
- n'eylesem T.5.2/d, G.73/3
- n'eylesün T.3.6/b, G.214/7
- n'eyleyem G.212/5, 237/6, 245/3
- n'eyleyim G.210/2
- ney-şeker G.130/6
- nezâket Mh.5.1/b, G.53/4
- nezâketde G.191/2, 251/1
- nezâketle T.4.1/a, G.169/5
- niçe K.2/7, Md.3.7/a, 6.4/b, 8.1/d, 8.2/d, 8.3/d, 8.4/d, 8.5/d, Mh.5.4/b, T.2.8/ç, 5.2/b, G.13/4, 49/1, 184/3, 205/5, 210/1, 210/4, 221/6
- niçesinden T.8.5/d
- niçün Md.7.5/d, T.7.1/d, 7.3/ç, G.178/3, 180/4, 230/2
- n'idem G.202/2, 242/2
- n'iderdi G.60/4
- nigâh G.9/5
- nigâh-ı çeşm-i siyechest G.240/5
- nigâh-ı lutf G.73/2, 94/6
- nigâh-ı merhamet-âmîz G.260/3
- nigâh-ı mest G.51/1
- nigâh-ı nâz Mr.1.2/c
- nigâh-ı nîm G.10/5, 184/4
- nigâh-ı râz-ı çeşm-i mest-i kâfir-kîşin G.180/3
- nigâr G.117/1
- nigârâ T.4.4/a, G.14/1, 15/1, 58/1, 175/2, 179/1, 180/1
- nigârı G.223/7
- nigâr-ı cân G.121/6, 241/5
- nigârım Md.7.2/a
- nigârın G.115/4
- nigârû'l-ba'de-zîn G.16/6
- nigehle Md.6.5/ç, Müs.1/5
- nigûn Ş.6/a
- nihâdend G.240/2
- nihâli Müs.2/5
- nihâl-i dost G.42/5
- nihâl-i gül T.4.1/ç, G.148/2
- nihâl-i gül-i ra'nâ Müs.1/1
- nihâl-i kaddin G.237/3
- nihâl-i kadi G.228/4
- nihâl-i kâmeti G.115/5, 245/5

- nihâl-i kâmet-i mevrûna G.129/5
 nihâl-i nahl-i kadd-i dil-pesendin G.253/3
 nihâl-i nâz G.211/1
 nihâlınden G.217/2
 nihâl-i semenim Md.8.1/b
 nihâl-i serv-kaddinle G.58/3
 nihân Ms.4/d, Mb.6/ç, Md.3.4/b, T.7.4/b, G.71/5, 135/2, 143/2, 161/4, 163/3, 167/6, 172/4, 236/2, 266/5
 nihânda G.45/5, 71/4, 82/7, 115/8
 nihânında G.75/7
 nihânız Msm.4/3
 nihâyet G.47/1
 nîk Md.2.1/c, G.52/2, 76/2, 133/6, 129/4, 157/4
 nikâb G.34/4, 36/1, 37/6, 39/1, 55/2, 97/1, 223/1
 nikâb-ı rûy-i gül-nârın G.179/1
 nîke T.8.6/a
 nîki T.4.5/a, G.68/3
 nîk-i cihân-ı köhneyi Mh.6.2/b
 nîk-etvârımız G.90/6
 nîm-bismil Md.6.2/d, G.226/3
 ni'metem Mh.8.7/ç
 ni'meti G.78/3
 ni'met-i elvân-ı cennet Mt.3/ç
 ni'met-i elvân-ı Firdevsi G.217/4
 ni'met-i hân-ı visâlınden G.217/4
 ni'metin G.165/2
 ni'metinden Mr.3.3/b
 ni'met-i vâslı G.218/4, 231/9
 ni'met-i vâsl-ı dil-ârâdan G.231/1
 ni'metleri K.4/40
 nîmîn-nigehle G.181/2
 nîm-işârât-ı ser-i engüşt-i pâkinle G.171/3
 nîm-nigâh G.18/2, 204/3, 246/7
 nîm-nigâhında T.4.2/b
 nîm-nigâh-ı nergis-i fettân-ı câdüya G.257/3
 nîm-nigeh G.34/3
 nîm-nigehle G.37/4, 99/2, 106/2
 nîm-şeb G.232/6
 nisâr G.248/7
 nisârı Md.10.7/ç
 nisâr-ı dürr-i meknûn G.51/3
 nisâr-ı makdem T.5.5/b
 nisbet G.244/3
 nîst G.77/3, 117/5, 152/1
 nisyân G.189/6
 niş G.146/2
 nişân G.142/4, 239/4
 nişâne Md.9.6/c
 nişân-ı iltifât G.83/7
 nişân-ı nâvek-i gamzen G.202/6
 nişân-ı tîr-i ta'n-ı hâs G.27/7
 nişimen G.54/2
 nişimengeh G.222/1
 nişin G.240/7
 niş-i peykânın Md.7.4/a
 nitekim G.236/3
 n'itsün G.10/6, 146/3
 niyâz Md.10.4/c, Mh.4.7/b, Mr.4.3/a, G.17/5, 203/7, 209/3, 245/2
 niyâzı T.4.2/c
 niyâzımdır G.222/4
 niyâzın G.156/1
 niyyetim G.197/2
 nizâr G.241/2
 noksân K.2/21, G.254/5
 noksânâm G.80/5
 noksânı G.49/6
 noksânım Md.2.6/c, Mh.4.6/b, G.202/7
 noksânımı T.8.7/ç
 nokta G.158/4
 nokta-i vahdetden G.144/3
 n'ola Mh.5.6/a, Mr.1.2/a, G.28/6, 36/5, 95/4, 111/4, 184/5, 189/7, 206/3, 208/4, 214/11, 221/6, 229/7, 230/4, 232/4, 242/4, 245/4, 261/4
 n'olduğın G.208/6
 nukl-i lebine G.238/3
 nukûş-ı gayrden G.83/2
 nukûş-ı gayriden T.9.4/d
 nûr G.1/6, 26/7, 99/1
 nûrdan G.218/2
 nûrı G.43/3, 253/4
 nûr-ı ayn-ı ehl-i imândır K.2/13
 nûr-ı ayn-ı Mustafâ'dır K.3/12
 nûr-ı aynındır Md.2.4/a
 nûr-ı basar Mh.5.4/a, G.192/3, 246/1
 nûr-ı bekâyı T.6.5/b
 nûr-ı çerâğ-ı kudsiyân K.4/7
 nûr-ı çeşm-i evliyâ K.3/11
 nûr-ı çeşm-i kudsiyân Mb.3/b
 nûr-ı çeşm-i Murtazâ G.214/2
 nûr-ı çeşm-i Mustafâ K.4/14
 nûr-ı dil G.54/1
 nûr-ı dü-çeşm-i esedü'llâh Md.9.3/b
 nûr-ı dü-çeşm-i nigerânım Md.8.1/ç
 nûr-ı ebsâr-ı Hüseyin Md.5.3/a
 nûr-ı ebsâr-ı Nebî G.11/5
 nûr-ı Hak G.76/1, 214/5
 nûr-ı hakâyık K.3/4
 nûr-ı imân Mt.6/d
 nûr-ı imânı Md.3.5/c
 nûr-ı imân-ı gürûh-ı vâsılın K.4/17
 nûr-ı imânım Md.5.1/d, 5.2/d, 5.3/d, 5.4/d, 5.5/d, 5.6/d, 5.7/d, G.203/3, 215/1
 nûr-ı 'irfân G.216/4
 nûr-ı 'irfâna G.247/1
 nûr-ı kamer G.20/2
 nûr-ı mutlakı Mh.6.4/c
 nûr-ı mücessem Mb.10/b
 nûr-ı mümkinât G.46/1
 nûr-ı nûr T.2.6/a
 nûr-ı pâke K.1/18
 nûr-ı pâk-i Ahmed'dir G.80/2
 nûr-ı pâk-i Hazret-i Yezdân K.2/22
 nûr-ı pâkinden Mb.2/c, G.197/7
 nûr-ı ruhsârın G.141/1
 nûr-ı semâvât K.4/28, Mb.1/b
 nûr-ı şems Mb.5/a
 nûr-ı tecellî g. 252/5
 nûr-ı tevfikini G.61/4
 nûr-ı vechi G.262/3
 nûr-ı vech-i dildârı Md.4.5/c
 nûr-ı vechin G.99/1
 nûr-ı vechinle G.36/3, 249/5
 nûr-ı vech-i pâkin G.288/4
 nûr-ı Yezdâna G.250/1
 nûrû'l-hüdâ K.4/23
 nûrû'l-hüdânın Mb.10/c
 nûş K.2/14, 3/19, Msm.1/1, Ms.7/d, Md.9.2/ç, T.1.4/b, 6.2/ç, 8.7/c, Mr.3.2/a, 4.4/a, G.30/5, 35/5, 42/6, 62/5, 97/3, 113/1, 113/4, 127/2, 132/3, 133/2, 145/6, 148/6, 168/1, 173/1, 177/2, 189/4, 192/2, 193/2, 195/3
 nûş-ı 'âlem-i fânî G.150/4
 nûş-ı bâde-i ahmer G.78/5
 nûş-ı bâde-i nâb G.100/2
 nûş-ı sahbâ Ş.1/a
 nûş-ı şarâb G.177/1
 nutk K.4/41, G.37/2
 nutkı K.4/8
 nutk-ı erbâb-ı dil-âsâ G.285/3
 nutk-ı kâmilî G.5/6
 nutk-ı leb-i la'inde G.47/4
 nutkına K.2/30
 nutk-ı pâk-i hikmet-âmizin G.214/6
 nutk-ı pâk-i pîr-i sâhib-himmete G.287/3
 nutk-ı pîre Md.1.5/a
 nübüvvet Mb.6/b
 nüh Md.1.6/a, G.49/5, 176/2, 231/8, 234/1
 nüh-kırbâb-ı çarhı G.173/4
 nüh-sadef G.167/4
 nüh-sadefden G.155/4
 nûkhet-i anber-feşân-ı zülf-i pür-çinin G.180/1
 nûkhet-i gîsû-yı semen-sâ-yı Muhammed G.70/2
 nûkhet-i zülfeyn-i yâr-ı âşinâyı G.165/3
 nûkhet-i zülf-i semen-büyüñ G.106/5
 nûkhet-i zülfün G.231/8
 nûkte-i 'allem'e'-l-esmâ'dan G.160/1
 nümâyân Md.6.5/a, T.5.1/c, G.89/9, 95/1, 151/1
 nüsha-i kübrâ Mb.1/c, G.6/6
 nüvîd-i vâsl G.202/4
O
 o K.1/18, 3/10, 3/15, 3/16, 4/3, 4/19, Md.3.3/ç, 9.1/e, 9.2/e, 9.3/e, 9.4/c, 9.4/e, 9.5/e, 9.6/ç, 9.6/e, 9.7/e, 9.8/e, 9.9/c, 9.9/e, 9.10/e, 9.11/e, 10.4/a, 10.4/ç, 10.5/a, Mh.6.4/c, T.4.2/a, 8.5/c, 8.6/d, G.19/7, 30/2, 33/2, 34/4, 42/5, 47/5, 73/2, 81/6, 83/3, 83/4, 111/6, 112/3, 114/3, 146/4,

147/4, 148/6, 149/7, 150/1, 159/2, 159/6, 161/1, 169/2, 176/4, 184/4, 186/5, 191/2, 192/1, 194/6, 204/1, 204/7, 217/5, 219/6, 224/5, 225/3, 227/4, 228/2, 228/4, 237/5, 245/2, 255/2, 255/4, 257/1, 257/4, 258/2, 258/5, 259/3, 260/1, 262/5	126/4, 126/7, 127/3, 131/3, 132/3, 134/1, 136/2, 137/1, 137/2, 138/7, 140/2, 140/4, 140/5, 143/2, 143/6, 143/7, 145/2, 147/3, 148/2, 148/4, 148/7, 149/5, 149/9, 156/1, 156/2, 156/4, 157/4, 157/5, 159/4, 161/3, 161/4, 162/1, 162/2, 162/4, 165/6, 182/1, 182/5, 187/4, 188/1, 188/2, 188/3, 188/4, 188/5, 188/6, 188/7, 189/1, 189/2, 191/5, 191/7, 192/1, 192/2, 192/3, 192/4, 192/5, 193/1, 193/2, 193/3, 193/4, 193/5, 195/3, 198/7, 204/3, 204/6, 206/6, 208/6, 209/3, 212/2, 213/4, 216/3, 217/1, 220/2, 223/1, 223/3, 223/6, 224/3, 224/4, 224/6, 224/7, 225/1, 227/1, 227/3, 228/1, 228/3, 228/6, 230/1, 231/9, 233/4, 236/3, 237/2, 238/5, 242/3, 242/4, 243/6, 243/7, 245/3, 245/5, 245/6, 246/5, 248/2, 248/3, 248/6, 249/3, 250/4, 251/1, 252/3, 253/5, 254/3, 255/2, 257/2, 257/7, 258/2, 258/7, 260/1, 260/2, 261/2, 261/5, 262/1, 263/1, 263/4, 264/1, 265/6, 266/5, 270/2, 270/3, 271/2, 272/4, 272/7, 277/2, 277/6, 277/7, 280/5, 281/3, 281/4, 282/1, 282/2, 282/3, 284/3, 289/1, 289/3, 289/6, 290/2, 290/7, 291/4, 292/2, 293/5, 294/5, Müs.1/5, 2/5, 3/3, Tr.4, 13, N.2/2, 4/1, 5/1	146/5, 164/7, 166/1, 166/5, 167/7, 172/5, 173/3, 173/7, 176/3, 183/2, 202/6, 209/5, 213/4, 230/6, 231/6, 247/8, 247/9, 256/8, 273/2, 279/2, 291/2, 292/3, 293/1, Tr.9
oda Md.9.1/d, 9.2/d, 9.3/d, 9.4/d, 9.5/d, 9.6/d, 9.7/d, 9.8/d, 9.9/d, 9.10/d, 9.11/d	olalı Md.10.7/a, T.5.3/c, G.13/3, 53/5, 70/7, 75/1, 108/4, 110/5, 112/5, 121/2, 138/1, 145/5, 194/1, 194/2, 206/1	
odına G.227/6	olalım Msm.1/2, 2/5, 3/5, 5/1, 5/2, 4/6, G.205/2	
odıyla G.89/8	olam K.1/4, Md.7.6/d, G.4/2, 12/5, 21/2, 54/6, 62/7, 238/7, 260/6	
odlara Md.10.1/d, 10.2/d, 10.3/d, 10.4/d, 10.5/d, 10.6/d, 10.7/d, G.132/5	olamam G.108/6	
odundan G.15/5	olamaz G.32/6, 35/3, 49/6, 174/3, 245/6	
odur G.1/7, 6/3, 158/4, 165/4, 255/3	olan K.4/34, Msm.1/3, Mt.4/c, 6/e, Ms.1/a, 1/b, 1/c, 1/ç, 1/d, 1/e, 1/f, 1/g, 2/f, 2/g, 3/f, 3/g, 4/f, 4/g, 5/f, 5/g, 6/f, 6/g, 7/f, 7/g, Mb.7/ç, Md.1.6/ç, 3.4/d, 4.4/ç, Mh.1.1/b, T.2.6/a, 8.7/b, G.27/7, 44/4, 47/4, 61/3, 67/3, 76/3, 80/4, 83/4, 85/2, 85/3, 87/3, 89/7, 92/2, 94/3, 103/4, 116/2, 128/1, 128/2, 133/1, 139/1, 139/3, 139/5, 139/6, 139/7, 143/6, 156/7, 159/1, 188/5, 189/3, 191/6, 214/10, 230/2, 233/6, 241/7, 245/6, 257/4, 265/4, 271/3	
oğul T.2.7/a, G.219/4	olana G.18/7, 204/5	
oklar Md.9.4/b	olanda T.2.8/d, G.163/5	
okuduk Md.4.1/c, G.133/3	olandan G.85/1, 85/2, 85/3, 85/4, 85/5, 86/1, 86/2, 86/3, 86/4, 86/5, 137/4	
okunsa G.249/1, 262/7	olanın G.130/1	
okur G.224/2	olanlar K.4/11, T.3.1/b, 9.2/b, G.60/6, 65/4, 86/4, 113/3, 125/1, 125/2, 125/3, 125/4, 125/5, 125/6, 125/7, 140/2, 144/1, 147/5, 172/1, 196/2, 214/8, 277/2, 289/7, N.1/2	
okurlar T.2.6/ç	olanlardan G.19/5	
okusa G.174/3	olardır K.1/19	
okutmakdan T.4.5/ç	olasın Md.1.3/a, 1.3/b, 1.3/c, 1.3/ç, T.2.4/c	
okuyula G.146/1	olaydı T.7.4/a, G.29/7, 104/6, 275/1	
ol K.1/15, 2/4, 2/5, 2/11, 2/13, 2/15, 2/16, 2/22,3/3, 3/9, 3/12, 3/14, 3/15, 3/16, 3/17, 3/24, 4/6, 4/13, 4/14, 4/15, 4/16, 4/19, 4/29, Msm.2/1, 5/4, Mt.5/f, 6/b, 6/d, Ms.5/b, Mb.1/d, 8/a, 10/b, Md.1.1/b, 1.2/a, 1.2/b, 1.2/c, 1.2/ç, 1.4/a, 1.5/ç, 1.7/ç, 1.8/a, 1.8/ç, 1.9/a, 1.9/c, 1.9/ç, 2.2/a, 3.3/a, 4.1/a, 4.3/b, 4.3/ç, 4.4/a, 4.6/ç, 5.2/c, 5.3/a, 5.7/c, 7.4/c, 7.5/a, 9.1/d, 9.2/ç, 9.2/d, 9.3/b, 9.3/d, 9.4/d, 9.5/a, 9.5/b, 9.5/c, 9.5/d, 9.6/a, 9.6/c, 9.6/d, 9.7/c, 9.7/d, 9.8/a, 9.8/d, 9.9/a, 9.9/ç, 9.9/d, 9.10/d, 9.11/b, 9.11/d, 10.2/ç, 10.7/a, Mh.1.7/b, 2.1/d, 2.2/d, 2.3/d, 2.4/d, 2.5/d, 2.6/d, 2.7/d, 5.2/b, 5.7/ç, 6.2/ç, 6.4/b, 6.5/a, 6.5/ç, 6.6/a, 6.6/ç, 6.7/b, T.1.3/d, 2.3/a, 2.8/b, 3.3/d, 3.5/d, 5.2/a, 5.5/c, 6.3/c, 6.3/ç, 6.4/ç, 8.5/b, Mr.1.3/c, 3.4/c, 3.5/c, 4.3/c, G.4/5, 5/3, 5/4, 7/7, 11/4, 15/7, 17/1, 21/2, 26/6, 30/4, 31/4, 32/5, 34/2, 34/3, 36/2, 37/5, 37/7, 38/4, 39/4, 42/4, 43/9, 48/1, 59/5, 60/3, 60/4, 62/1, 62/3, 66/4, 70/3, 73/1, 73/3, 74/2, 74/6, 75/4, 83/5, 87/2, 87/7, 89/8, 93/4, 93/5, 100/1, 104/3, 104/7, 106/3, 107/5, 108/2, 108/4, 114/5, 115/4, 115/5, 115/6, 115/9, 116/1, 121/6, 123/1, 126/3,	ola K.4/41, Msm.5/4, Mt.7/ç, 7/d, Md.1.7/a, 1.7/b, 1.7/c, 1.7/ç, 6.7/e, 7.7/ç, 9.1/c, 9.1/d, 9.2/d, 9.3/d, 9.4/d, 9.5/d, 9.6/d, 9.7/a, 9.7/d, 9.8/d, 9.9/d, 9.10/b, 9.10/d, 9.11/d, 10.1/a, Mh.1.4/c, 5.2/a, 5.5/c, G.3/2, 3/3, 4/1, 4/2, 4/6, 9/5, 12/1, 28/6, 35/6, 42/7, 47/5, 49/3, 54/2, 62/4, 67/3, 69/5, 74/5, 107/4, 111/4, 114/2, 123/9, 149/9, 157/1, 157/4, 160/7, 169/2, 170/4, 174/2, 184/5, 184/7, 186/1, 198/1, 202/7, 204/1, 206/3, 210/3, 234/5, 238/1, 238/2, 238/3, 238/4, 238/5, 238/6, 238/7, 255/1, 255/2, 255/3, 255/4, 255/5, 264/5, 269/4, 277/3, 280/2, 283/2, Müs.1/6	olalar Md.6.5/e, 9.10/c, G.11/11
	olal'dan Ms.2/a, Md.3.4/a, 4.7/a, T.5.4/c, Mr.2.2/a, G.13/1, 14/4, 14/5, 19/1, 31/5, 38/5, 74/3, 76/2, 123/6, 136/7, 145/7, 146/1,	

- 32/4, 35/4, 36/2, 39/4, 42/2, 42/6, 43/6, 45/3, 46/4, 46/5, 47/3, 48/4, 48/6, 48/7, 58/2, 60/2, 63/2, 65/1, 65/5, 66/7, 69/2, 70/1, 70/4, 71/4, 71/5, 72/2, 74/7, 75/3, 75/6, 76/2, 78/7, 83/3, 88/4, 95/2, 121/5, 123/5, 126/1, 127/1, 136/5, 139/3, 145/7, 154/1, 163/4, 166/1, 166/5, 169/1, 170/5, 171/2, 171/3, 173/1, 175/2, 175/5, 178/2, 182/6, 183/2, 183/6, 184/1, 194/8, 197/1, 198/3, 199/2, 199/3, 199/4, 204/8, 206/2, 208/2, 208/5, 212/2, 212/7, 214/9, 214/10, 221/7, 223/1, 224/1, 224/3, 227/1, 227/6, 229/3, 229/7, 232/2, 235/2, 236/2, 236/3, 236/4, 243/3, 243/5, 245/1, 246/1, 246/3, 247/1, 247/2, 247/3, 247/4, 247/6, 247/7, 248/8, 252/3, 253/7, 255/5, 258/1, 260/1, 260/2, 260/3, 260/4, 260/5, 260/6, 260/7, 262/4, 262/5, 262/6, 267/1, 270/1, 271/7, 273/3, 273/4, 277/2, 279/4, Tr.18, N.1/2, 4/2
oldılar K.3/9, T.9.4/a, 9.4/b, 9.4/c, 9.4/ç, G.11/1, 127/2, 144/3, 172/1, 190/5, 214/8, 289/7
oldıysa G.51/5
olduğu G.71/5
olduğu için Md.9.8/c, G.162/3, 196/6
olduğun G.156/2, 257/2
olduğum G.215/7
olduğumdan G.199/5
olduğumuz G.54/7
olduğun Mt.6/f, G.187/5, 288/6
olduğum G.264/3
olduk K.1/23, 2/30, Ms.2/b, 3/c, 5/c, Md.3.7/a, 3.7/b, 3.7/c, 3.7/ç, 4.4/a, 4.5/a, 4.6/c, Mh.1.3/a, T.1.4/c, 6.3/c, 6.3/ç, 124/4, 133/2, 196/5, 246/2, 247/5, 276/5, 287/4
oldukça Md.7.3/c, 8.4/ç, Mh.6.4/c, T.2.3/c, G.20/1, 20/5, 36/1, 53/4, 76/3, 95/3, 191/7, 222/4, 228/1, 259/1, 259/2, 259/3, 259/4, 259/5, 289/2, 289/4, Müs.1/4
oldukda Md.4.5/ç
olduksa G.276/2
oldum Md.6.7/a, 6.7/b, 6.7/c, 6.7/ç, 7.2/b, Mh.6.3/c, 7.1/b, G.68/4, 160/1, 200/5, 201/3, 223/5, 243/1, 253/1, 261/1, 268/5, 295/2, Tr.2, 6
oldumsa Md.10.6/ç
oldun Mb.7/b, Md.1.4/ç, 8.2/ç, T.7.1/d, 7.2/d, G.6/8, 28/3, 47/6, 50/4
oldur K.1/13, 1/14, 1/15, 1/16, 1/17, Md.6.1/e, 6.3/d, Mh.1.4/c, G.273/7
olduysa K.3/10, G.51/5, 135/6, 149/6, 188/3, 226/1, 235/2
olıcak G.160/5, 241/5
olma Md.1.1/b, 1.5/a, 1.5/b, G.5/4, 32/5, 34/7, 55/4, 86/5, 87/8, 100/6, 104/5, 136/1, 136/2, 137/1, 157/2, 157/3, 157/5, 158/5, 161/3, 182/7, 192/5, 218/5, 231/4, 266/5, 272/2, Müs.1/4
olmada Md.10.5/ç
olmadadır G.149/3
olmadan Md.7.7/c, G.29/7, 35/3, 62/2, 208/7, 216/1, 216/2, 216/3, 216/4, 216/5
olmadı Md.6.2/ç, G.20/3, 60/3, 159/3, 181/5, 182/2, 214/10, 216/3
olmadıkça G.227/5
olmadılar Mr.3.3/b
olmağı G.49/4
olmadı G.20/3
olmadım Md.7.3/ç, G.226/2
olmadın G.185/1, 185/3
olmak Mh.6.7/a, T.9.3/c, G.5/5, 33/4, 87/1, 144/5, 227/2, 229/5, 248/1, 254/5, N.2/2, 4/1
olmakda Ş.5/b, G.231/7
olmakdadır Md.4.4/c, G.31/2, 38/2, 227/2
olmama G.39/4, 59/2, 108/1, 109/3
olmamak Mh.6.1/d
olman G.37/7
olmasa K.1/4, T.7.4/ç, 8.5/d, G.60/4, 63/3, 130/7, 135/4, 169/4, 179/1, 244/4, 244/6, 251/1, 270/5
olmasaydı Mh.3.7/a, G.196/1, 275/3
olması G.59/5
olmasun Mt.2/d, G.27/1, 27/2, 27/3, 27/4, 27/5, 27/6, 27/7, 39/5, 161/5, 182/5
olmaya Md.9.1/ç, 9.1/e, 9.2/e, 9.3/e, 9.4/e, 9.5/e, 9.6/e, 9.7/e, 9.8/e, 9.9/e, 9.10/e, 9.11/e, G.4/5, 37/1, 163/3
olmayan Mr.4.1/a, 4.1/b, 4.1/ç, 4.2/ç, 4.3/ç, 4.4/ç, 4.5/ç, G.119/2
olmayınca G.136/4, 269/5
olmayup T.2.6/c
olmaz K.2/7, 2/26, 2/27, 4/36, 4/38, Md.2.2/ç, 6.6/c, T.4.4/b, 8.3/b, Mr.4.3/b, G.9/3, 63/4, 64/1, 64/2, 66/3, 81/3, 103/5, 113/5, 114/3, 128/2, 130/1, 130/2, 130/3, 130/4, 130/5, 130/6, 130/7, 131/1, 131/2, 131/3, 131/4, 131/5, 131/6, 131/7, 135/1, 135/2, 135/3, 135/4, 135/5, 135/6, 135/7, 144/2, 176/5, 178/3, 216/1, 216/2, 216/4, 224/7, 226/1, 233/4, 241/3, 246/6, 251/8, 257/6, 270/2, 283/4, 294/5
olmazdı G.156/6, 275/1, 275/2, 275/3, 275/4, 275/5, 275/6, 275/7, 282/3
olmaz Mh.2.6/b
olmazsa G.210/6, 222/7, 248/6
olmazsın G.29/5
olmuş Ms.3/b, 4/a, Mb.4/c, Md.5.4/c, 6.4/a, T.2.5/ç, 2.9/ç, 4.2/a, 7.4/b, Ş.6/a, G.10/3, 10/5, 50/2, 63/1, 73/4, 74/1, 87/3, 92/6, 132/3, 136/2, 140/4, 143/2, 143/7, 144/3, 148/7, 149/1, 149/2, 149/3, 149/4, 149/5, 149/6, 149/7, 149/8, 149/9, 150/1, 150/2, 150/3, 150/4, 150/5, 156/3, 162/3, 163/2, 163/7, 176/7, 179/2, 184/4, 202/6, 205/4, 251/1, 271/2
olmuşam Md.2.5/c, Mr.1.3/a, G.17/5, Tr.9
olmuşdı Tr.12
olmuşdım Tr.8
olmuşdur G.30/4, 58/5, 134/2, 188/1
olmuşken G.272/3
olmuşlar K.3/8, T.9.5/b, G.82/6
olmuşuz K.4/39, Ms.6/a, 6/b, 6/c, 6/ç, 6/d, 6/e, 7/e, Md.4.3/a, Mh.2.3/b, T.6.2/c, 6.5/a, G.81/4, 145/1, 154/3
olsa K.3/5, 3/22, 4/33, Msm.1/5, 1/6, Md.2.7/a, Mh.2.2/c, 4.3/a, 4.7/c, T.7.4/c, G.1/7, 15/1, 15/2, 15/3, 15/4, 43/9, 46/3, 52/3, 63/4, 66/5, 89/9, 116/6, 126/4, 130/6, 138/4, 144/2, 160/5, 172/2, 173/6, 175/1, 186/2, 186/5, 188/1, 188/7, 210/5, 212/3, 217/5, 225/5, 226/3, 226/5, 228/5, 229/4, 230/4, 232/7, 241/5, 241/8, 242/4, 244/3, 246/4, 251/8, 252/5, 258/7, 266/4, 288/3, 289/1, 289/5
olsak Md.3.5/ç, 4.7/ç, T.6.5/ç, G.124/9
olsalar G.95/5
olsam G.249/6, 249/7, 289/3
olsan Msm.2/6, 3/6, G.15/3, 137/4, 248/5
olsaydı T.7.4/b, G.206/6, 233/1, 266/3, 270/6
olsaydın G.15/1
olsun K.1/18, 3/16, 4/19, Md.3.3/c, 5.4/ç, 9.1/e, 9.2/e, 9.3/e, 9.4/e, 9.5/e, 9.6/e, 9.7/e, 9.8/e, 9.9/e, 9.10/e, 9.11/e, 10.5/a, 10.5/b, 10.5/c, 10.5/ç, Mh.6.3/d, Ş.1/c, G.3/4, 5/7, 7/1, 12/2, 36/6, 46/6, 48/3, 81/7, 123/5, 126/6, 134/5, 136/3, 195/3, 202/3, 214/13, 221/1, 221/2, 221/3, 221/4, 221/5, 221/6, 221/7, 222/1, 222/2, 222/3, 222/4, 222/5,

- 222/6, 222/7, 223/6, 241/6, 247/1, 261/3
olubam G.48/4, 49/5
olubdur G.197/7
olun Md.5.7/a
olunca G.104/3, 154/5, 196/3, 219/7
olundı Mb.2/c
olunmaz G.197/3, 208/3
olunmuş G.139/6
olunsa T.7.3/d, 8.1/a, G.241/3, 241/7, Tr.16
olup K.4/15, Msm.5/2, Md.1.5/a, 1.7/c, 4.2/b, 4.6/c, 9.5/ç, 9.6/c, 10.4/a, Mh.1.5/a, 1.6/b, 2.3/a, 5.4/a, 6.4/d, T.8.5/c, 9.6/c, Mr.2.3/a, 3.2/b, G.4/1, 13/2, 25/6, 27/3, 27/4, 34/7, 35/4, 48/4, 54/5, 62/3, 62/6, 65/1, 81/3, 83/2, 83/6, 89/4, 92/1, 92/5, 95/3, 113/1, 116/5, 125/3, 125/5, 125/6, 127/2, 140/7, 145/3, 150/2, 154/2, 154/3, 160/7, 161/3, 164/6, 173/4, 177/4, 185/3, 194/1, 208/5, 213/3, 245/2, 246/2, 247/2, 248/3, 248/7, 250/3, 262/1, 275/7, 278/1, 287/3, 292/5, Tr.15
olupdur G.45/6
olur Ms.5/c, Mh.4.5/c, 4.7/c, 6.3/b, T.2.8/ç, 3.3/b, 7.2/ç, 8.1/b, 8.1/d, 8.4/d, 8.6/d, Mr.2.4/a, G.15/3, 20/1, 20/2, 20/5, 20/6, 20/7, 21/3, 31/3, 34/5, 38/3, 39/6, 42/3, 54/4, 66/5, 69/7, 79/4, 80/4, 81/6, 88/2, 103/1, 103/2, 103/3, 103/4, 103/5, 103/6, 103/7, 103/8, 104/6, 113/1, 113/2, 113/3, 113/4, 113/5, 113/6, 114/4, 116/1, 116/2, 116/3, 116/4, 116/5, 138/1, 138/4, 145/4, 154/5, 158/3, 172/2, 182/1, 196/3, 198/7, 204/2, 204/5, 208/4, 221/2, 224/2, 229/1, 233/2, 234/7, 237/7, 243/3, 244/4, 251/9, 254/1, 257/5, 258/2, 262/2, 265/2, 265/4, 277/7, 289/2, 289/6, 292/2
olurdu G.156/5, 179/4, 196/1, 196/7, 226/5, 249/3, 250/4, 252/5, 271/4
olurdun G.246/7
olurlar K.4/30, T.2.6/b, 8.3/d, 9.6/b, G.1/5, 81/5, 92/7
olursa K.2/8, G.43/10, 94/7, 126/4, 160/7, 173/5, 186/5, 201/4, 219/5, 243/6
olursak Mh.1.2/c
olursam G.36/5, 214/11
omuzdan Müs.2/3
on K.4/30, 4/31
Osmân K.2/24, Mb.8/ç
Osmân-ı Zinnüreyin K.1/20
otağ G.163/1, 222/1
otur G.251/9
otursam G.207/3
oturup G.205/5
oturur G.149/4
Ö
öğrenmeden G. 260/2
öğrenmedim G.237/6
öldürdük G.81/4
öldürse G.200/3, 223/6
öldürür G.39/3
ölmek G.93/5
ölsem Md.6.3/e
‘Ömer K.1/20, 2/24, Mb.8/ç
‘Ömer-i Sa’d Md.9.8/a
‘ömr G.62/2
‘ömrî G.2/3, 119/5
‘ömr-i ‘azîzi G.234/4
‘ömr-i bâkî Ms.5/e
‘ömr-i câvidân G.239/3
‘ömrüm G.37/1
‘ömrümün Md.6.1/c
öpebilmez G.32/7
öyle Mb.4/c, Mr.4.3/c, G.30/3, 39/6, 89/3, 141/2, 145/4, 176/2, 197/3, 204/2
özge Mt.2/e, 3/f, Mh.7.2/b, G.13/1, 25/5, 36/9, 90/1, 90/2, 92/4, 214/12, 237/6
P
pâ Md.10.1/c, G.13/3, 88/2
pâ-bend-i zencirin G.182/5
pâ-ber-câ K.1/28
pâ-beste Mh.2.3/a
pâ-beste-i zencir-i sivâ G.25/2
pâdan G.231/6
pâdişâh G.189/7, 221/3, 244/7
pâdişâhâ G.2/1
pâdişâhî K.4/10
pâdişâh-ı dü-cihân G.11/10
pâdişâh-ı ins G.46/1
pâdişâh-ı *lem-yezeksin* G.68/2
pâdişâhım G.111/5, 114/1
pâdişâhuma G.265/4
pâdişâhımdır Md.5.1/a
pâdişâh-ı mesned-i iklim-i *erselnâk* G.176/1
pâdişeh K.4/31
pâdişehdir K.4/30
pâdişeh-i mesned-i iklim-i risâlet G.47/1
pâk Mt.7/ç, Md.1.2/a, 3.4/c, Mh.2.2/a, T.2.7/a, G.20/5, 25/4, 43/6, 44/4, 62/4, 65/2, 78/7, 83/2, 87/6, 92/5, 103/1, 121/3, 140/7, 184/7, 194/1, 216/1, 247/4, 254/1, 291/5
pâkdır G.123/2, 176/3, 192/4
pâk-dil K.4/31
pâkîze-diller G.251/5
pâkîzedir G.199/5
pâk-meşreb G.277/7
pâk-tıynet Ms.1/c
pâk-zât Mb.2/a, G.52/4
pâlân-ı zer-düz G.104/6
pâ-mâl Md.9.10/c, G.118/6, 191/5, 264/4, 285/1
pâ-mâlin T.5.4/b, 8.3/b
pâ-mâl-i semend-i nâz G.285/4
pâyam G.236/4
pây-bend Mh.3.1/b
pây-bend-i halka-i zülfün G.19/1
pâye Mt.1/f
pâyende Msm.1/2
pâyendedir G.67/4
pâyı G.63/3
pây-ı dâmâna G.248/2
pây-ı dil G.8/6
pâyın Md.7.6/ç
pâyına K.3/25, Md.7.6/c, G.53/2, 224/6, 228/4, 245/2
pâyını G.224/6
pâyine G.93/5
pây-i Şîrîn’e G.262/6
pây-mâl G.148/4, 190/2
pederi G.246/5
pedîd G.117/2
pejmürde-dil Md.10.5/c
pek K.4/36, Md.9.8/c, Mh.7.1/c, T.5.3/d, G.52/5, 87/8
pelâs G.137/2
pelâs-ı fakr Mh.1.3/c, G.5/5, 128/5
pelâs-ı fakrî G.109/5, 180/6
pelîd Md.9.7/b
penâh G.77/2, 221/5, 244/1
penâhî G.241/5
penâh-ı ehl-i yakîn G.71/4
penâhım G.114/3
penâhımdır Md.5.1/c, G.109/2
pençe-i şâhîn-i aşkımdan G.270/5
pendi G.138/6
pend-i ağıâr-ı siyeh-rûyu Mr.3.2/c
pendimi Mr.3.5/b
pend-i nâsîh G.103/5
per G.190/7
perçem G.258/4
perçemin G.105/4, 218/2
perde T.7.4/ç
perde-bîrûn G.90/4
perde-i varyiyeti G.294/1
perden T.7.4/ç
perdesinden G.81/6
perdesiz Md.6.5/a
perestiş-kâr G.257/6
perhîz T.9.6/b
perî K.3/8, Md.8.3/c, Mr.2.1/a, G.15/2, 39/2, 39/5, 91/1, 96/3, 99/3, 156/4, 218/3, 229/5, 235/1, 241/4, 255/2, 259/3
perî-peyker T.5.4/c, G.51/4, 147/1, 166/2
perî-ruhsârdır G.59/5
perî-rû G.106/5, 207/1
perî-rûyun T.6.3/ç
perîşân Msm.1/4, Md.6.2/b, Mh.3.1/a, 7.3/c, 7.5/c, T.5.3/d, 8.5/b, Mr.1.4/a, G.6/1, 76/5, 89/1, 95/2,

159/6, 198/3, 198/7, 200/2,
203/1, 215/7, 223/5, 224/3,
225/2, 226/2, 227/1, 227/3,
230/1, 232/2, 235/5
perişanam G.108/2
perişan-hâl Ş.4/b, G.275/7, N.6/2
perişan-ı firkatem Mh.3.4/a
perişanlı G.64/1, 91/4, 105/6
perişanlık G.235/5
perişanlıkla G.59/2
perîveş G.258/1
perrân K.2/25
perr-i kâh G.244/3
pertev G.196/6
pertev-efzâdir G.218/1
pertev-i envâr-ı vahdetdir G.67/1
pertevinden G.44/3
pertev-i nûr-ı tecellâyı G.233/3
pervâ G.106/2, 109/2, 241/5
pervâne G.13/1, 93/5
pervâne-âsâ G.9/3, 90/4, 95/1, 179/1,
192/3, 198/1
pervânen G.132/5
pervâneliğim G.108/2
pervânesiyüz G.135/5
pervâneveş G.43/8, 62/6, 193/3
pervâneviz G.133/4
pervâsız G.110/6
pervâyı G.92/5
pervâz G.136/2
perverdigâr G.2/1
pest G.88/5
pesti G.88/5
peşimân T.5.2/d
peşimânlik G.64/2
peşmîn-külâh G.236/7
pey-â-pey K.2/1, Msm.1/1, G.177/2,
230/6
peydâ G.20/1, 20/1, 20/1, 20/1, 20/1,
20/1, 20/1, 53/3
peyember Mb.8/b
peyemberler G.6/7
peygamber K.2/6
peygamberi K.3/7
peygamber-i âhir-zamân Mb.3/c
peygamberi Md.1.8/a
peygüle-i firkatde G.79/3, 108/7
peygüle-i gamda G.205/5
peykân-ı kazâya Md.9.6/c
peymâna Mh.2.1/a
peymânına G.256/6
peymâne-i irfân Md.4.2/a
peymâne-nigûndur Md.8.5/ç
peymâneyi Mr.4.4/a, G.113/4
peymân-siken G.256/6
pey-rev G.68/4
pey-revân-ı Nakş-bendiz G.124/4
pey-revân-ı şâh Md.3.2/d
pey-revî G.216/3
pey-revî Md.1.8/a, G.136/5
pey-revî-i Hâcegân Ms.5/ç
pey-revî-i nefis G.8/6

pey-rev-i nefis-i cahûd Md.1.5/b
pey-rev-i pîrân-ı tarîk G.170/4
pey-rev-i şer'in T.2.6/a
peyvend G.105/5
pîç G.105/5, 173/2
pîç-tâb G.36/8
pinhân T.6.2/d, G.47/6, 94/1, 143/2,
169/4, 177/3
pîr G.286/1
pîrâhenin G.163/3, 186/1
pîrden G.64/1
pîre K.4/37, G.143/6
pîr-i harâbâta G.35/1
pîr-i kâmil G.136/3
pîrimiz G.125/6
pîrimizdir T.3.7/c
pîr-i mugân G.18/6, 37/2, 199/2, 252/1,
294/7
pîr-i mugânın G.223/6
pîr-i mugânız Msm.4/3
pîr-i pâk G.103/4
pîr-i râha Mh.6.4/d, G.21/1
pîr-i rehden T.8.1/a
pîster-i râhatda G.96/5
pîşgâhında T.4.2/ç
pîşvâ K.4/5, Mt.1/ç
pîşvâdır G.82/7
pîşvâmız Ms.7/c, Md.3.2/a, T.3.7/b
pîşvâmızdan K.4/35
pîşvâmızdır Mh.2.7/b
pîşvânın Mb.10/b
pîşvâ-yı 'âm G.154/1
pîşvâ-yı dîn G.46/2, 172/3
pîşvâ-yı ehl-i dîn Md.5.3/c
pîşvâ-yı enbiyâ G.9/7, 28/2
pîşvâ-yı kâmilin G.214/2
piyâle G.219/1
pür G.295/4
pür-âbest G.40/1
pür-cefâ G.24/1
pür-cerâhat G.275/3
pür-cevr Mûs.3/1
pür-cüş G.113/2, 145/5
pür-elem G.94/4
pür-envâr G.106/1
pür-gam Mt.4/b, G.185/1, 275/1
pür-hande G.259/2
pür-hûn G.97/5
pür-iztirâb G.97/1
pür-jeng G.251/9
pür-keder Md.10.5/c
pür-kederlikde G.253/1
pür-kusûram G.68/5
pür-lutf Mûs.2/1
pür-nâle G.138/3
pür-nem Md.9.1/e, 9.2/e, 9.3/e, 9.4/e,
9.5/e, 9.6/e, 9.7/e, 9.8/e, 9.9/e,
9.10/e, 9.11/e, G.185/7, 275/3
pür-pîç G.60/3, 95/3, 97/4
pür-safâ Mr.3.5/c
pür-sem G.185/5
pür-şûr G.112/1

pür-vefâ G.268/4
pür-vesvese G.160/6
pür-zehrdîr G.293/6
pür-ziyâ G.97/6
püser Mr.2.2/a
püskül G.198/7
püşt Md.5.1/c, G.109/2, 114/3, 221/5,
241/5, 244/1

R

Rab K.1/8, 1/28, Md.9.10/a, 10.5/a,
G.3/1, 25/1, 25/2, 25/3, 25/4,
25/5, 25/6, 25/7, 26/1, 26/2, 26/3,
26/4, 26/5, 26/6, 26/7, 27/1, 27/2,
27/3, 27/4, 27/5, 27/6, 27/7, 30/7,
51/5, 61/1, 68/7, 73/3, 76/5,
117/7, 153/1, 170/3, 208/4,
230/2, 244/4
Rabbâ G.2/5
Rabb-i mu'in G.170/7
Rabb-i nâsa G.137/1
Rabbisin G.169/1
Rabbü'l-enâm G.204/8
Rabbü'l-felak T.2.9/c
Rabbü'l-maşrûkinin T.1.4/a
Rablar G.104/5
râfîzî K.2/24
râg G.222/7
rağbetim G.197/1
rağbetin G.138/2
râh G.64/3, 65/1
râh (yol) Mh.6.4/a
râhâna G.67/2
râhat Mt.4/a, Md.7.5/a, Mh.5.3/d,
G.14/3, 130/4, 157/4, 204/5,
260/6, 272/7, 286/4
râhatda G.79/4, 251/4
râhatı G.50/6, 94/4, 271/4
râhat-ı cân G.274/8
râhat-ı cânım Md.5.3/ç
râhat-ı dil Md.8.1/ç
râhat-ı kalbim G.203/5
râhatım G.197/4
râhatla T.8.2/c
râhatsız G.79/4, 126/2
râh-ber K.2/11, G.20/7, 136/4
râh-ber-i râh-ı hidâyet G.47/6
râhı Md.4.4/b
râh-ı 'aşkda G.103/3
râh-ı 'aşkın G.28/5
râh-ı 'aşkımda Md.6.6/c, G.141/4, 167/5
râh-ı didemden G.12/3
râh-ı Hak'da T.3.6/ç, 6.2/a, G.81/4
râh-ı hidâyetde G.61/4
râh-ı 'irfâna G.189/1
râh-ı 'irfânda G.124/5, 170/5
râh-ı maksûda G.120/5
râh-ı muhabbetinde G.122/2
râhın K.4/36, G.164/5
râhına Mt.3/a
râhında G.116/2, 128/4
râh-ı pâ-y-gilem Mh.4.2/b
râh-ı rızâda G.25/7

- rāh-ı rūh-efzâ G.12/4
 rāh-ı rūh-efzâdan G.225/4
 rāh-ı siddîka G.65/3
 rāh-ı şeyh G.67/2
 rāh-ı tahkîkdedir G.130/3
 rāh-ı talebde G.69/4
 rāh-ı tevekkülde G.292/5
 rāh-ı tevhide G.144/1
 rāh-ı yâre T.6.4/d
 Rahîm G.4/7, 244/3
 Rahîmâ G.2/1
 rahm Mt.7/c, Mb.8/a, Md.6.2/c, 9.5/c, 9.9/ç, 9.11/c, Mh.3.4/b, 5.6/a, T.2.11/a, Mr.4.3/b, G.2/5, 8/6, 19/3, 19/7, 25/3, 29/4, 32/2, 35/7, 36/7, 39/1, 52/1, 61/4, 73/3, 106/9, 109/4, 118/4, 126/4, 134/3, 187/2, 204/7, 208/3, 211/2, 230/2, 244/7, 256/5, 263/1, 264/3, 265/1, 265/2, 269/1, 288/3, 289/3, 295/2, Mûs.1/6, Tr.4
 Rahmân K.2/7, G.165/6
 rahmet K.3/22, G.4/7, 264/5
 rahmetenli'-*âlemîn* K.4/3, Mb.1/f, 2/f, 3/f, 4/f, 5/f, 6/f, 7/f, 8/f, 9/f, 10/f, 11/a, 11/f, T.2.10/d, G.7/4
 rahmet-i Hak Md.3.3/c
 rahmet-i Hak'dan K.4/19
 rahmetin G.165/6, 244/3
 rahmet-i Rahmân G.141/3
 rahmet-i Rahmân'a T.2.1/b
 rahmetiz G.121/9
 rahmî G.239/2
 rahmî-nümâ G.117/7, 239/2
 rahş-ı nâzın G.101/5
 raht-ı dide-i men G.56/2
 rāh-yâb K.4/38
 ra'yyet G.60/2
 rakib G.163/4
 rakibân Md.10.6/a
 rakibe G.185/3
 rakibi Mr.3.3/ç, G.97/7, 190/6
 rakib-i bed-menişle G.55/4
 rakib-i div-siretten G.177/3
 rakib-i hâr-tıynetle G.131/3
 rakib-i kâfire G.93/2
 rakib-i kec-nazar G.118/3
 rakibin G.227/4, 253/5
 rakib-i rû-siyeh G.166/3
 rakkâs G.154/2
 râm G.16/4, 49/5
 râm-ı Mesîh G.63/4
 rân G.257/3
 ravza-i bağ-ı cinâmı G.15/2
 ravza-i dârü'l-emân G.142/6
 ravza-i dârü's-selâm G.16/6
 ravza-i Firdevs-i a'lâdır G.112/4
 ravza-i Huld-i berîn G.209/5
 ravza-i Rıdvân Mh.5.3/b
 ravza-i Rıdvân'a G.139/6, 213/7
 ravza-i Rıdvân'dır G.43/9
 ravza-i Rıdvân'ı G.173/5, 241/8
 rây-ı savâb G.222/6
 râzı Md.1.8/a
 râz-ı 'aşkın G.212/5
 râzın G.132/5
 râz-ı nihânımdan G.224/2
 râziyuz Msm.5/1
 râzî G.49/5, 161/3
 recâ Mh.2.6/b, T.6.2/b
 recâdan G.62/3, 153/5
 recâyı G.81/3
 red Mb.4/d, T.2.10/b, G.36/9, 68/7, 274/9
 redd Md.2.5/ç, Mh.3.1/d, 3.2/d, 3.3/d, 3.4/d, 3.5/d, 3.6/d, 3.7/d, T.2.11/ç, G.76/4
 reddeyleyüp Mt.1/g, 2/g, 3/g, 4/g, 5/g, 6/g, 7/g
 reddindir G.58/6
 ref' G.9/5, 19/2, Mûs.2/4
 ref'-i hicâb G.177/2, 219/2, 235/1
 refik G.170/1
 refikim G.91/3
 ref'-i zulmet G.1/6
 refref-i aşkile T.3.2/c
 refî G.77/5, 77/6
 refîâr G.257/4
 refîârın G.179/3
 refîârına Mr.1.3/b, G.204/1, 238/2
 refîârını G.150/1
 rehâ G.9/6, 25/1, 166/5, 223/4, 242/2
 reh-ber K.1/29, Md.3.2/b, Mh.4.3/a, T.7.2/c, G.48/5
 reh-beri K.3/2, Md.1.8/b, 2.5/a
 reh-ber-i dîn G.71/1
 reh-beridir G.247/7
 reh-ber-i ehl-i şerî'atsın G.214/3
 reh-ber-i ehl-i tarîk G.11/9
 reh-ber-i ehl-i tarîk-i Kibriyâ'sın G.274/5
 reh-ber-i Hâlık G.172/3
 reh-berim K.4/41, G.4/6
 reh-berindendir G.246/6
 reh-ber-i rāh-ı hidâyetdir G.5/1
 reh-ber-i rāh-ı hüda G.8/3
 reh-ber-i rāh-ı Mevlâ G.32/6
 rehden Mh.2.3/a
 reh-güzârı G.15/7
 reh-güzâr-ı gülşen-i hüsne G.262/4
 reh-güzârında G.31/4
 reh-i 'aşk T.7.6/a, G.27/5, 193/5, 201/3
 reh-i 'aşka Mh.1.6/a, G.222/3
 reh-i 'aşkında Md.7.3/e, Mûs.1/7, G.87/1, 102/1, 110/1, 150/2, 176/7, 179/3, 200/1, 207/1
 reh-i dilden T.7.2/c
 reh-i fakr G.136/4
 reh-i 'irfânda G.158/5
 rehinde G.19/5
 reh-i şu'leye G.138/6
 reh-i tahkikde G.182/5
 reh-i takvâda G.201/5
 reh-i 'ukbâ Md.9.3/ç
 rehn G.145/1
 rehn-i şarâb G.201/5
 rehn-i şarâba Msm.3/2
 reh-nümâ K.2/22, 4/5, 4/10, G.3/1, 170/5
 reh-nümâlardan G.165/5
 reh-nümâmız T.6.4/c, G.84/3
 reh-nümâmızdan Mh.1.6/a
 reh-nümâsız G.87/7
 reh-nümâ-yı 'ârifin Mt.1/b, G.214/12
 reh-nümâ-yı ehl-i dîn Mb.9/d
 reh-nümâ-yı sâdikîn K.4/23
 reh-nümâyız Mh.2.6/c
 reh-nümûn G.7/7, 229/4
 reh-rev G.165/5, 247/9
 reh-revân K.4/41
 reh-revân-ı Ka'be-i maksûda Mb.7/b
 reh-revânın G.72/7
 reh-revân-ı rāh-ı irfân G.101/6
 reh-revân-ı şâh-ı râhı G.1/5
 reh-revi G.138/5
 reh-rev-i mülk-i hafidir G.72/3
 reh-reviz T.3.7/a
 remz-i *allame'l-esmâ* G.2/6
 remzin T.2.3/ç
 remz-i *ve's-şemsü'd-duhâ* G.115/2
 renc G.35/4, 87/7, 204/5, 205/5, 208/1
 rencür G.86/4, 111/2, 118/2
 rencür-i gamdır G.30/7
 rengi G.224/6
 rengin G.127/5, 130/7, 212/7
 resân G.239/6
 resenim 206/4
 residend G.118/2
 re's-i düşmenim G.199/4
 resm G.180/4
 resmin Mr.3.2/b
 resmini G.260/2
 resm-i vefâyı Mh.7.4/a
 Resûl Md.2.6/c, 3.3/b, T.2.7/ç
 reşk-i cennettir Ş.2/c, G.163/1
 reşk-i gülzâr-ı cinân G.206/3
 reşk-i İrem G.54/2
 reşk-i kaddinle G.12/2
 reşk-i ravza-i cennât-ı 'âliyât G.46/4
 revâ Mh.4.5/c, G.8/2, 15/4, 50/3, 118/6, 138/6, 218/4, 221/4, 255/5
 revâc Mh.3.6/a
 revâc-ı kâle-i vaslın G.259/5
 revâdır T.6.5/ç, T.8.7/a, G.73/6, 95/5, 110/6, 169/3, 201/4, 215/3
 revân G.50/4, 135/3
 revâ-yı mülk-i ma'nâdır G.72/6
 revend G.240/6
 reviş-i 'âşıkânen G.219/5
 revnak-fezâdır G.223/2
 reyb K.4/27
 reyhân Md.7.6/e, G.238/5
 reyhâna G.139/4
 re'yimle Md.6.7/b
 rezâletdir G.5/3

- rıdvân Mt.3/c
 rıfk Mh.6.6/b
 Rızâ T.7.6/ç, G.11/8
 Rızâ'ya T.9.6/d
 rızâ K.3/22, Ms.7/ç, Mh.6.6/a, T.2.4/c, 2.4/ç, 6.3/a, G.1/5, 62/3, 161/4, 164/5
 rızâ-cûy G.62/2
 rızâ-cûyendeyiz G.81/3
 rızâ-cûyuz G.129/2
 rızâdan T.7.2/b, G.3/1, 62/7, 103/1, 159/6
 rızâdır Md.4.3/c, G.155/2
 Rızâ'nın K.3/19
 rızâsın Md.1.2/b, G.138/2, 140/5
 rızâya G.159/3
 Rızâ'ya Msm.5/4
 rızâyam G.202/3, 228/7, 236/1
 rızâ-yı dostdur G.133/5
 rızâ-yı dost-ı ehl-i aşka G.136/6
 rızâyım G.131/4
 rızâ-yı pâkden G.4/3
 rızâ-yı pâkinden G.153/3
 rızâ-yı yârdır G.30/6
 rızâyız G.90/4, 135/5
 rızk G.130/3
 ri'âyetdir G.93/3
 ribât G.157/2
 ribâtı G.60/4
 ricâmız Mh.7.2/c
 riht G.151/2, 152/4
 rind K.2/27, Mh.6.7/b
 rindân G.94/2
 rindâna G.30/4, 30/5
 rindândır G.188/6
 rindâne G.104/1
 rindâneliğim G.108/5
 rindân-ı bî-sâmân G.92/4
 rindân-ı harâbât G.54/3
 rindânın G.184/5
 rindân-ı safâ G.79/2
 rinde G.78/4, 220/2
 rind-i harâbâtam G.213/7
 rind-i mey-nûş G.237/2
 rind-i mey-nûşam G.207/7
 rind-i sâff-meşreb G.163/6
 rind-i sine-kebâb G.34/1
 rişte-i câna G.36/8
 rişte-i cânım G.97/4
 rişte-i mihrini G.194/4
 riştesin G.105/5
 riya G.79/2
 riyâdan G.62/5, 153/2, 193/4, 207/7
 riyâzet G.162/4
 riyâzet-pişe G.162/4
 riyâz-ı ravza-i Rıdvân G.87/8
 rûdan G.235/1
 rûhâniyyet-i pîrân Mh.1.7/c, G.73/7
 rûh-efzâ G.64/3
 ruh-ı âlin T.5.4/a, 8.3/c
 ruh-ı âyîne-i pâkine G.74/1
 ruh-ı dildâra G.92/5
 ruh-ı gül-nârını G.32/1
 ruh-ı mâhın G.45/4, 183/1
 rûh-ı musavver Mh.5.5/a, G.246/3
 rûh-ı pâk-i hâmilân G.89/5
 ruh-ı pür-nûrını G.210/3
 rûh-ı revân G.239/1
 rûh-ı revândır K.2/13
 rûh-ı revânım Md.5.4/b
 ruh-ı tâbânına G.256/3
 ruh-ı tâbânını Mûs.1/6
 ruh-ı zerd G.224/2
 ruh-ı zîbâ-yı yâri G.233/5
 ruhların G.258/3
 ruhsâre-i mâhın Md.8.4/a
 ruhsâre-i zerd Mh.5.7/b
 ruhsâre-i zerdim G.109/3
 ruhsâre-i zîbâsıdır G.115/2
 ruhsârı K.4/15, G.94/5
 ruhsâr-ı 'acz G.240/2
 ruhsâr-ı cânân G.226/1
 ruhsâr-ı dil-cûyun G.106/1
 ruhsâr-ı gül-günun Md.7.3/a, G.175/1
 ruhsâr-ı gülün G.139/4
 ruhsârım Md.6.3/c
 ruhsâr-ı mâh G.97/1
 ruhsârın G.214/9, 261/5
 ruhsârına G.20/1
 ruhsâr-ı pâkin G.45/2
 ruhsâr-ı tâbânın G.184/1
 ruhsâr-ı zerd G.102/2
 ruhsat Md.7.6/c
 ruh-sây-ı âsitâne-i 'âlî-makâdirin G.142/5
 rûhsuz G.30/3, 138/3
 rûhu'l-emîn K.4/8
 ruhun G.10/1, 58/5, 95/2, 231/2
 rumûz-ı 'aşkı G.87/8
 rumûz-ı *kâf ve 'l-Kur'âm* Md.1.1/c
 rumûz-ı *küntü kenze* T.6.5/a, G.123/7
 rumûz-ı *küntü kenzi* G.85/1
 rû-nümâdır G.66/4
 rû-siyâhem Mb.2/d, Md.2.6/ç, T.2.10/ç, G.4/7
 rû-siyeh G.28/7, 244/1
 rûşen G.54/5, 66/6, 212/6, 231/5
 rûşendir G.44/3
 rûy G.56/4, 238/5, 241/1
 ruyetden Ms.7/e
 rûyet-i didâr-ı şeyh G.66/1
 rûyı G.102/2
 rûy-ı horşid G.256/3
 rûyın G.148/6
 rûy-i dil-ber G.223/2
 rûy-i gül-i ra'nâ Mûs.3/2
 rûy-i mâhına Mr.2.5/a
 rûy-i Muhammed G.69/1
 rûy-i nigâr G.34/5
 rûy-ı serâ-perde-i 'ismet G.54/1
 rûy-i zemîni G.183/7
 rûy-i zer G.91/1
 rûy-i zerd G.203/7
 rûy-i Zeynü'l-âbidin'e Md.3.4/a
 rûyun Mr.1.4/c, G.51/1, 95/5, 106/1
 rûyundan G.39/1
 rûyunı Md.6.5/a, G.70/4
 rûz Md.3.3/d, 6.1/ç, 9.11/a, 10.6/a, T.3.7/a, 9.3/c, Mr.2.3/a, Ş.4/a, G.13/2, 16/2, 17/2, 28/4, 43/1, 55/4, 58/7, 110/2, 113/3, 117/6, 126/2, 131/3, 142/7, 151/6, 158/5, 173/1, 185/3, 190/6, 206/6, 207/2, 215/7, 230/4, 232/4, 251/8, 257/5
 rûzâne-şubân Md.10.1/ç
 rûzgârım G.227/1
 rûz-ı âhir K.4/18
 rûz-ı cezâ T.2.4/ç, 2.6/a, G.11/11, 18/5
 rûz-ı cezâda G.2/4
 rûz-ı ebed K.1/18, Md.9.7/a, G.108/6
 rûz-ı ezelden G.204/8
 rûz-ı kıyâm G.171/4
 rûz-ı kıyâmdan G.116/2
 rûz-ı kıyâmet G.27/6
 rûz-ı kıyâmetle T.4.3/d
 rûz-ı mahşer Md.5.1/ç
 rûz-ı mahşerçün T.2.8/a
 rûz-ı mahşerde G.140/6, 154/4
 rûz-ı pesîn K.4/20
 rûz-ı rûşen G.246/3
 rûzî G.152/5
 rûzî-hâr-ı hân-ı Nakş-bendiz G.124/1
 rûbâb Ş.3/a
 rûbâbindan G.227/5
 rûcû' G.161/1
 rûfû G.241/3
 rûsvâ G.2/4, 18/3, 27/3, 59/2, 68/5, 106/5, 127/3, 261/5 Mûs.1/4
 rûsvâlîğa G.91/4
 rûsvâlîğım G.111/1
 rûsvâlık G.33/3
 rûsvâ-yı 'âlem K.3/15, G.208/5
 rûsvâ-yı 'âm Md.7.5/b
 rûsvâ-yı bâzâr G.39/4
 rûtbe-i ehl-i dil G.93/6
 rûtbe-i hakka'l-yakîn K.4/15
 rûtbe-i vâlâ-yı şehâdet Mh.5.5/d
 rû'yâda G.105/3
S
 sa'âdet G.152/5
 sa'âdetdir G.87/1
 sa'âdet-i dü-cihân G.34/7
 sa'âdet-i hâleş G.77/6
 sâ'at K.1/8, G.14/6, 92/7, 176/4, 222/2, 244/5, 257/3
 sabâ G.50/5, 98/2, 156/1, 165/3, 228/3, 229/4, 257/2, 258/6, 263/1
 sabâdan G.95/3, 101/4
 sabâ-ger G.89/8
 sabâh-ı 'ıyd G.45/4
 sabâh-ı 'ıydeyn G.48/6
 sâbir G.161/3
 sâbit-kadem G.292/5

- sabr Ms.7/ç, Md.5.5/b, T.5.5/c, 5.5/ç, Müs.1/2, G.73/3, 78/5, 103/1, 147/3, 164/5, 208/2, 208/4
- sabra G.245/1
- sabrın G.180/3
- sabûhî G.193/3
- sabûh-ı şefkatin G.192/4
- saçı G.129/1, 200/5, G. 256/5
- saçın G.231/2
- saçından G.258/6
- saçıdır G.6/2
- saçınla G.180/2
- sad K.4/19, 4/42, Md.6.4/ç, G.20/2, 20/3, 21/5, 34/4, 37/6, 52/4, 78/4, 99/2, 101/3, 103/7, 115/7, 117/3, 151/4, 152/4, 173/2, 174/3, 174/6, 177/5, 179/4, 180/3, 181/1, 181/2, 183/2, 184/4, 194/5, 198/2, 220/2, 221/1, 235/3, 236/6, 240/9, 241/3, 241/7, 244/3, 257/3, 262/2
- sadâımız G.84/4
- sadâ-yı *fê'd-hulûhâ hâlidîn* T.2.4/d
- sadâ-yı nağme G.227/5
- sadâ-yı nâle G.132/5
- sadâ-yı nâz G.219/3
- sâde G.252/5, 257/6
- sadeî Md.1.4/ç
- sadeîden G.20/3
- sadeîdir Md.5.2/c
- sâde-fes G.198/7
- sâde-fesle G.223/7
- Sâdik Msm.5/3, G.172/2
- sâdik G.174/2, 255/3
- sâdikam G.211/4
- sâdikdır K.3/24
- sâdikîn G.214/4
- sâdiklar G.174/5
- sâf G.130/1
- saf saf T.5.5/a, G.243/2, 257/1
- safâ Ms.6/c, 7/a, G.14/3, 15/6, 54/4, 69/2, 69/3, 94/4, 110/4, 130/4, 154/2, 220/4
- safâ-âver Msm.1/3
- safâ-bahş G.205/4
- safâ-bahş-ı gül G.44/8
- safâdır G.66/1
- safâımız G.84/2, 230/6
- safâyı Msm.2/1
- safâ-yı 'aşkı G.159/1
- safâ-yı bâdeden G.200/4
- safâ-yı bî-'ad G.226/3
- safâ-yı câm-ı vahdetdir G.155/1
- safâ-yı hâli G.83/1
- safâ-yı kalbe T.9.4/ç, G.83/2
- safâ-yı kalbi G.251/9
- safâ-yı râh-ı gül-nâr G.55/1
- safâ-yı sa'y T.8.3/ç, G.232/5
- safâ-yı sâye-i Tübâ'yı G.217/2
- safâ-yı vuslatı G.86/4, 243/6, 254/4
- safha-i ruhsârına Md.6.6/a
- safha-i ruhsârını G.98/1
- safha-i rûyunda G.106/6
- sâfilât Mb.2/b
- sâf-meşreb K.4/31
- sâgar Md.8.5/ç, Mh.5.5/b, T.7.3/d, Ş.3/b, G.12/6, 92/1, 198/5, 225/7
- sâgardan G.226/4
- sâgar-ı bî-reng-i sahbâ-yı hakâyıkken G.134/7
- sâgar-ı Cem'den G.79/2
- sâgar-ı 'işret G.54/3
- sâgar-ı sahbâ Müs.1/1
- sâgar-ı sahbâ-yı 'aşk G.173/1
- sâgar-ı sahbâ-yı ezel G.194/3
- sâgar-ı sahbâ-yı gül-rengi G.192/2
- sâgar-keş-i hum-hâne-i vahdet G.76/2
- sâgar-keş-i zevk-i tarab G.28/6
- sağ G.187/4, 222/4
- sâil Mb.4/d
- sâil-i bâb-ı atâyız Md.3.6/d
- sahbâ T.6.2/ç, 7.3/d, G.12/5, 55/5, 225/7
- sahbâdan G.34/5
- sahbâ-nûş G.176/3
- sahbâya G.200/3
- sahbâyı G.92/1
- sahbâ-yı 'aşkın G.207/1
- sahbâ-yı ma'nâyı G.281/4
- sahbâ-yı meserret G.205/1
- sahbâ-yı nâz G.218/6
- sahbâ-yı safâ G.54/4
- sahbâ-yı safâ-âver G.78/4
- sahbâ-yı vahdet G.103/4
- sahbâ-yı vuslatı G.35/2
- sâhib-azâyız Md.3.3/d
- sâhib-edeî G.26/3, 32/5
- sâhib-emele G.130/4
- sâhibi K.1/29
- sâhib-i âyât G.45/5
- sâhib-i dil Mh.1.6/c, G.188/7
- sâhib-i her G.7/2
- sâhib-i ihsân G.189/6
- sâhib-i irşâda G.119/5
- sâhib-i irşâddan G.237/1
- sâhib-ismet K.1/21
- sâhib-i sultân-ı âli-şânı Md.1.1/d, 1.2/d, 1.3/d, 1.4/d, 1.5/d, 1.6/d, 1.7/d, 1.8/d, 1.9/d
- sâhib-i şer-i metîn G.7/4
- sâhib-i tâc K.1/15
- sâhib-i taht-ı hilâfet K.4/4
- sâhib-i taht-ı hilâfetsin Md.2.3/a
- sâhib-nazarlıkda G.253/7
- sâhib-şeref Md.1.4/b
- sâhibü't-temkîn Mh.1.6/c
- sahn-ı bağ G.163/1
- sahn-ı çemen Msm.1/2, Ş.2/c
- sahn-ı çemende T.7.2/ç, G.178/2
- sahn-ı çemendir G.195/4
- sahn-ı çemenzâra G.51/3
- sahn-ı gülistâna G.213/2
- sahn-ı gülistânı G.54/2
- sahn-ı gülşen G.15/3
- sahn-ı gülşende G.163/2, 178/5
- sahn-ı gülzâr-ı cinân G.166/5
- sahrâya G.258/6
- sahrâyı G.232/6
- sahrâ-yı kıyâmetde Md.7.5/ç
- saht G.158/3
- sahti-i eyyâm-ı fırkatden G.233/6
- saht-i kazâdan G.153/3
- saht-terdir G.231/10
- sâil-i bâb-ı atâdır T.2.11/d
- sâim T.9.6/b
- sakın T.8.4/b, G.15/5, 87/8, 192/5
- sâkî Msm.2/1, 3/1, 4/1, 5/1, G.12/6, 33/5, 34/1, 108/1, 111/2, 144/4, 163/6, 165/1, 166/4, 193/1, 222/5, 230/6
- sâki-i bezm-i ezeli G.65/2
- sâki-i devrân K.2/1, Msm.1/1
- sâki-i devrâna T.3.3/c
- sâki-i gül-çehre G. 252/2
- sâki-i gül-çehredir K.2/31
- sâki-i irfân Mr.4.4/a
- sâki-i sîmîn-beden G.213/6
- sâki-i vahdet Ms.7/d, Md.4.2/a, G.64/3, 65/3, 144/1, 168/2
- sakîmim K.1/2
- sâkin T.1.2/a, G.114/1
- sâkinân-ı âlem-i kudsi K.1/26
- sâkinân-ı hâk-i Bağdâd T.2.11/c
- sâkinân-ı kurb-ı Hak Mb.8/b
- sâkinem G.16/2
- sâkin-i bağ-ı cinân G.89/6
- sâkin-i dârü'l-emân Mb.3/d
- sâkin-i sahn-ı gülistân G.192/1
- sâkin-i taht-ı dilim Md.6.1/b
- sâkin-i zindândır G.188/3
- sâkiyâ T.1.4/a, 6.2/ç, G.37/1, 205/1, 218/7, 219/1
- sâkiyân G.100/4
- sâkiyân-ı sîm G.104/1
- saklanmaz T.8.4/ç
- sâl G.52/4, 174/3, 236/6
- salal'dan G.258/6
- sâlâr G.81/4
- salât K.1/18, G.46/6, 49/7
- saldı T.4.4/c, G.181/1, 196/6, 241/2
- saldım G.166/2
- sâleden G.194/8
- sâlif T.8.1/b
- sâlihîn K.4/13
- sâlik G.65/4, 66/3, 177/4, 247/2
- sâlikân-ı Nakş-bend G.72/1, 72/2, 72/3, 72/4, 72/5, 72/6, 72/7
- sâlikân-ı Nakş-bendiz G.124/3
- sâlikân-ı râh-ı Mevlânâ N.1/1
- sâlikân-ı râh-ı şâh-ı Nakş-bendiz Mh.1.1/d, 1.2/d, 1.3/d, 1.4/d, 1.5/d, 1.6/d, 1.7/d
- sâlike G.194/8
- sâlikîn K.4/13, G.214/5
- sâlik-i râh-ı Hakk Md.1.9/a
- sâliklerine G.71/3
- salmadın G.190/2

- salmiş G.258/4
sâlûsı G.17/4, 163/6
sâlûsı-i hod-bîn G.119/3
sâlûslar G.84/6
saltanat-ı râz-ı mülk-i Mısır G.270/7
saltanatla G.67/4
sâmân K.2/14, Md.6.5/b
sâmân-ı tahammül G.73/3
sâmi'in K.4/40
samt G.161/2, 164/4
sana K.4/42, Msm.1/4, Md.3.6/c, 6.4/a, 7.2/e, 7.4/e, Mh.5.3/c, 5.4/c, 5.7/a, 6.1/d, T.2.4/a, 4.1/d, 5.1/a, 7.2/ç, 7.4/d, 7.5/ç, Mr.2.1/ç, G.5/1, 5/2, 5/3, 5/4, 5/5, 5/6, 5/7, 7/1, 12/6, 19/6, 20/6, 20/7, 25/3, 31/1, 33/4, 33/6, 33/7, 35/7, 37/7, 38/1, 43/4, 43/6, 43/11, 44/1, 45/7, 53/4, 63/3, 73/7, 81/6, 83/5, 83/7, 87/1, 87/5, 107/4, 136/3, 140/5, 155/2, 178/2, 182/3, 182/6, 186/2, 194/5, 202/1, 202/3, 207/4, 210/2, 210/7, 221/1, 221/2, 221/5, 222/1, 234/3, 238/6, 244/5, 246/7, 253/1, 256/8, 259/3, 259/5, Mûs.1/3, 1/4, 1/6
San'âni-âsâ T.5.2/b
san'at Md.6.4/a, G.134/2
sandı G.218/2
sandım Md.10.1/a
sanem Mr.1.1/a, G.52/5, 97/1, 116/1, 118/4, 126/5, 147/3, 183/1, 186/2, 190/1, 219/4, 255/1
sanemâ Md.6.4/ç, 8.5/a, 10.6/ç, G.13/1, 18/4, 135/2, 158/2, 194/4, 205/4
sanemin Md.10.7/a
sanemler G.132/2, 248/8
sanma Ms.2/e, Mh.1.1/a, T.9.6/a, G.60/5, 63/2, 87/6, 88/1, 94/5, 103/5, 114/4, 115/9, 119/1, 138/5, 149/6, 155/3, 211/4, 215/7, 227/6
sanup G.87/4
sanur G.160/1
sanurdum G.33/1
sanursun Md.7.4/e, Mh.6.3/c
sarf Md.6.6/ç, G.2/3
sarf-ı câm-ı şarâb G.34/6
sarf-ı reh-i mâl G.234/4
sarılsam Md.7.5/e
savutmaktan T.4.5/b
sayd G.181/2
sâye-i lutfunda G.212/2, 214/13
sâyesin G.3/2
sa'y Mh.6.2/c, T.8.7/ç, G.62/4, 64/2
sayd G.88/4
saydındadır G.99/5
sâyeveş G.190/2
sa'yımız Mh.1.4/b
sa'y-ı Safâ G.32/7, 99/7, 205/7
saykal-ı âyine-i idrâk G.103/3
saymaz Mt.4/c
sayru G.243/6
sayrusuna G. 261/7
sâz G.239/5
sâzed G.151/4, 152/2
sâzend G.152/2
sâzîm G.239/1
seb'a-i seyyâre Md.1.6/b
sebak Mh.3.5/b, T.2.9/b, G.171/5
sebak-hân G.72/2
sebak-hânân-ı hatm-i hâcegândır T.9.3/d
sebeb Md.7.2/ç, G.28/3, 80/2, 91/4
sebebden T.1.3/d
sebebdendir K.3/3
sebebdır G.168/3
sebeb-i bu'd G.158/3
sebeb-i rahmet-i Hak G.47/2
sebz K.4/15
seccâde G.201/5
secede G.6/3, 6/7, 53/4
secedegâh G.17/4, 127/7, 220/5
secedegâhıdır G.109/1
secedeğhim G.206/7
secede-i mihrâba K.2/29, G.257/5
secedesin G.132/2, 248/8
sed G.138/6
sefer K.4/36, Md.10.2/c, G.120/5, 174/4
sefer ender-vatan Ms.2/c, G.121/2
sefer ender-vatanla G.124/4
sefer ender-vatanlar G.64/5
seg-i küyundan Mh.3.2/b
segirdüp G.158/5
seg-i Şimr Md.5.5/ç
sehâ K.3/4, 4/9, Md.2.1/ç
sehâdır G.82/2
seher Msm.4/5, Mh.5.7/c, T.6.1/ç, G.37/1, 48/2, 57/1, 116/3, 134/2, 181/5, 253/2
seherde Mh.1.4/a, G.178/5
seherimden G.228/6
seherlerde G.234/5
sehi-kâmet Mûs.2/3
sehî-kad G.19/2, 181/4, 250/4
sehî-kadler G.179/2
sehv G.158/4
sekrâneliğim G.108/6
selâm K.1/18, G.49/7, 224/4
selâmetle T.4.2/d, G.242/2
selâtînin G.180/5
selâtîniniz Md.4.1/d
Selmân'a G.247/4
selsebil G.78/2, 141/5
selsebile G.128/2
sem Md.3.2/d, 7.7/c
semâ G.71/2, 92/3
semâ-i âferinîşde G.91/2
semâ-ı kalbde G.20/2
semâ-ı ma'nevîde G.81/2
semâ-ı seb'a G.126/3
semdir G.251/3
semender-vâr G.120/1
semeridir G.11/7
sen K.1/5, Mt.4/ç, Mb.2/a, 7/b, Md.1.4/a, 2.6/a, 7.2/a, Mh.3.6/c, 4.3/c, 5.1/ç, 6.1/a, 6.3/a, 6.6/ç, 6.6/d, T.2.5/ç, 2.7/a, 2.8/c, 4.4/a, Mr. 1.2/a, 2.2/a, 2.3/ç, G.7/5, 10/2, 12/4, 14/2, 14/3, 15/1, 20/3, 20/6, 21/4, 28/3, 30/7, 34/2, 36/5, 37/7, 45/5, 45/6, 47/6, 47/7, 52/4, 52/5, 54/6, 61/2, 68/3, 76/3, 81/6, 86/5, 90/2, 93/4, 111/5, 157/2, 157/3, 161/3, 161/4, 163/1, 170/1, 171/4, 187/5, 193/2, 214/11, 219/4, 221/4, 230/5, 237/2, 237/7, 241/4, 241/5, 241/6, 242/6, 248/5, 256/5, 257/5, 261/7, 272/2, 277/3, 280/4, 281/2, 294/3
senâ-hâm Md.3.5/ç
sencide-i rağbet G.248/5
sende Mb.6/b, G.13/4, 90/5, 190/1, 217/5, 231/7, 259/1
senden K.1/4, 1/7, Md.2.3/b, Mh.4.7/a, 6.5/d, 7.2/b, T.2.7/d, 2.9/b, G.6/7, 36/9, 83/5, 87/2, 90/1, 180/4, 183/6, 206/2, 231/11, 244/4, 244/6
sendendir G.44/2
seng-dil G.19/6, 41/4, 126/4
seng-i hârâdan G.231/10
seng-i hârâdır G.73/5
sengîn G.182/2
seng-i ta'nından G.227/4
senî Mt.1/d, Md.1.4/a, Mh.6.1/c, 6.3/a, 6.3/c, T.2.4/ç, 2.5/b, 2.9/c, G.93/3, 98/1, 110/1, 146/3, 157/3, 161/5, 217/6, 229/6, 234/1, 237/2, 259/1, 272/2, 283/2
senin Mt.6/f, Mh.4.5/a, 4.5/c, T.2.5/ç, 2.7/c, G.2/5, 6/10, 10/7, 20/1, 28/5, 43/1, 43/3, 44/7, 58/2, 73/6, 83/5, 90/1, 114/5, 167/4, 175/1, 175/2, 175/3, 175/4, 175/5, 178/5, 180/2, 180/7, 182/1, 182/2, 182/3, 182/4, 182/5, 182/6, 182/7, 186/1, 186/2, 186/3, 186/4, 186/5, 200/5, 202/2, 221/3, 253/1, 291/3, 292/5
seninçün Md.7.2/b, 8.3/a, Mh.5.4/ç, T.8.2/b, Ş.3/c, G.31/5, 38/5
seninçündür G.32/2
seninle G.43/9, 44/5, 184/7, 222/3, 271/6
seninledir G.83/5, 161/4
sensin K.1/29, Mt.1/f, 7/a, Mb.1/d, 2/ç, 3/a, 4/a, 5/a, 5/c, 7/a, Md.7.6/a, 8.2/a, Mh.3.3/a, 3.5/a, 3.5/b, 3.6/a, T.2.6/d, 2.7/ç, 2.8/b, 2.9/a, G.6/6, 6/9, 7/3, 7/6, 8/3, 28/3, 31/1, 38/1, 46/3, 47/2, 90/3, 115/9, 189/6, 218/4, 218/7,

- 244/1, 273/4, 273/5, 274/7, Müs.1/3
sensiz G.15/3, 16/1, 43/10, 44/5, 200/3, 232/3, 235/1, 241/3, 246/3
ser K.2/14, Msm.5/6, Md.3.2/ç, 3.4/ç, 10.1/c, 10.2/ç, Mh.5.4/d, T.1.4/ç, G.11/11, 22/1, 58/3, 76/5, 88/2, 168/1, 181/1, 187/2, 203/7, 239/5, 263/3
serâir K.4/2
serâlardan G.166/4
ser-â-pâ Mh.8.7/ç, G.73/5, 82/5, 113/1, 130/6, 202/6, 253/7
ser-â-ser Md.7/4, G.29/3, 198/5, 201/2, 222/7, 230/1, 251/5, 253/4, 258/4
ser-‘askerisin G.183/4
ser-bâz Mh.8.4/a, G.245/6
ser-bülend G.290/4
ser-çeşme-i âb-ı bekâdan G.175/4
ser-çeşme-i Hızr Müs.3/2
serde G.15/6, 18/1, 109/5, 114/2, 198/7, 223/7, 294/6
ser-defter-i ‘uşşâkam G.108/3
ser-defter-i ‘uşşâk-ı dil-âgâhınam G.211/4
serden G.74/4, 226/1
sere G.70/1
ser-efrâz-ı güruh-ı evliyâ N.6/1
ser-encâmım G.208/4
seret Mh.8.4/d
ser-firâz Mr.3.3/ç, G.116/5, 185/6
ser-firâz-ı vâsılın Mt.1.1/a
ser-fürû G.241/1, 247/8
ser-gerdân Md.7.1/ç, G.19/7, 67/2, 100/5, 165/5, 230/7, 236/5, 277/5
ser-gerdândır G.43/2
ser-gerdân-ı hâmunuz G.129/1
ser-geşteyem G.211/2
ser-halka-i ehl-i dil Mt.6/a
ser-halka-i rindân-ı safâ-cûy-ı cihânız Msm.4/2
ser-hat-ı meşk-i cünûn G.275/6
ser-hoş G.113/4, 278/3
ser-hûş G.113/4
ser-hûşam G.207/6
seri G.108/3, 122/2, 251/8
ser-i ‘aşk-ı bütânız Msm.4/2
ser-i engüştünü G.204/2
ser-i küyî G.150/3
ser-i küy-ı dil-ârâ G.91/7
ser-i küyun G.96/5, 106/8
ser-i küyunda Md.10.1/ç, G.19/7, 131/6, 200/1
serim Md.6.6/c, G.201/4, 230/3
serimde G.227/2
serimden G.194/3, 228/2, 275/2
ser-i mü G.22/2
serin G.58/1
serinde G.221/7
ser-i niyâz G.35/7
ser-i pür-şûra Mr.4.2/a
ser-i râhında G.229/2
ser-i şûride G.53/5, 225/2
ser-i şûrideme G.243/3
ser-i ‘uşşâk-ı sâdıkı G.116/5
ser-i yek-mû G.242/1
ser-i zülf-i dü-tâyı Msm.2/3
ser-levh-i kelâm-ı kibriyâ G.1/1
sermâye G.84/7, 90/5, 173/6
sermâye-i dîn G.215/1
sermâye-i dînîm G.203/3
sermâye-i her G.76/1
sermâye-i îmân K.2/5, T.2.1/d
sermâye-i necât G.45/1
sermâye-i sa‘âdet-i dil-dâdegân G.142/2
sermâyemiz G.176/6
ser-menzil-i ârâm-ı Mesîh G.63/5
ser-menzil-i firdevs-i Rıdvânı G.273/2
ser-menzil-i İsfî‘de G.89/4
ser-menzil-i maksûda G.174/4
ser-menzil-i maksûduna G.81/5
ser-mest G.43/2, 65/1, 115/4, 120/7, 173/1, 193/2, 250/3
ser-mestdir G.227/7
ser-mestem G.40/3
ser-mest-i câm-ı nâz G.76/3
ser-mest-i câm-ı vahdetiz G.121/1
ser-mest-i gazel-hân G.149/4
ser-mest-i Hakkânî G.273/3
ser-mest-i hayrân G.192/2
ser-mest-i mey-i câm-ı gurûr G.26/3
ser-mest-i sahbâ-yı likâyız Md.3.1/a
ser-mest-i sır-âb G.100/5
ser-mest-i zülâl-i la‘l-i nâb G.283/4
ser-nigûn G.99/4, 156/5, 229/2
ser-nihâd G.239/6
ser-pûş G.113/3
ser-şâr G.208/7
ser-tâc T.3.5/ç
ser-tâcın G.6/5
ser-tâ-ser G.96/2
ser-te-ser T.2.3/c, G.29/2, 66/6, 111/5, 140/3, 181/3, 190/3, 266/2, 288/5
serv Ş.6/a, G.237/3, 241/1, 257/4
serve G.115/5
server K.4/7, G.6/8
serveri Md.1.8/c
server-i âl-i abâ K.4/4
server-i âl-i abâyız K.2/4
server-i erbâb-ı akl Mh.9.1/a
server-i evlâd-ı âdem Md.5.2/a
server-i halk-ı cihânşin G.274/8
server-i hûbân Md.6.1/a, G.149/1
server-i iklim-i bekâ G.11/2
serverin K.3/14
servi G.12/2, 99/4, Müs.3/2
serv-i âzâdın G.93/4
serv-i dil-cû G.191/3
serv-i gonca-fem G.192/1
serv-i gül-endâmım G.208/1
serv-i gülzâr-ı vefâ G.106/7
serv-i hırâmânı G.289/5
serv-i kemer-beste G.204/1
serv-i müstesnâ Mr.2.1/b
servin G.135/3
serv-i nâzım G.262/5
serv-i revân-ı gülşen-i behcet Md.7.6/a
serv-i revânım Md.8.1/b
serv-i sehî G.258/3
serv-kaddinle T.5.4/a
serv-kâmet G.163/1, 178/3
serv-kâmetlerle T.7.3/a
sevâd-ı cürm G.2/4
sevâd-ı kâkülünden G.208/3
sevâd-ı mâ-sivâdan Md.3.4/c
sevdâ Md.6.7/c, 10.3/ç, T.3.6/b, Mr.2.4/ç, 4.2/a, G.14/3, 18/1, 127/3, 223/7
sevdâdan G.225/2, 231/7, 242/1
sevdâlar G.36/2
sevdâlara G.106/5, 147/2
sevdâlarla G.27/3, 33/3
sevdâsı G.15/6
sevdâsıdır T.2.1/d, G.76/1, 115/3
sevdâsın G.201/5
sevdâsına G.58/1
sevdâsıyla G.198/7
sevdâya Mh.5.2/b, G.39/4, 166/2, 181/1, 191/1, 200/2, 254/5
sevdâ-yı ‘aşk G.173/6
sevdâ-yı ‘aşka G.43/11
sevdâ-yı kâkülün G.45/1
sevdâ-yı Leylî-kâkülün G.99/2
sevdâ-yı Muhammed G.70/1
sevdâ-yı mülk G.114/2
sevdâ-yı ser-i zülfî G.228/2
sevdâ-yı târ-ı halka-i gisû-yı müşğ-bû G.241/2
sevdâ-yı târ-ı zülf-i ‘anber-bû G.242/1
sevdâ-yı târ-ı zülf-i şeb-günün Md.7.3/b
sevdâ-yı vâsf-ı mü-miyân-ı yâre G.102/5
sevdâ-yı zülf G.217/3
sevdâ-yı zülf-i müşk-i nâbınla T.5.3/ç
sevdâ-yı zülf-i pür-hamın G.142/2
sevdâ-yı zülfün G.190/2, 243/3
sevdi K.3/20
seveli G.255/2
seven K.4/21
seversen Md.8.1/e, 8.2/e, 8.3/e, 8.4/e, 8.5/e
seyfdır G.162/4
seyf-i ebrûlarla Mr.2.3/b, G.96/2
seyf-i kazâdan G.251/8
seyf-i kudret Md.1.1/d, 1.2/d, 1.3/d, 1.4/d, 1.5/d, 1.6/d, 1.7/d, 1.8/d, 1.9/d
seylâba G.202/5
seyl-âbe-i eşk-i revânımdır G.91/3
seylâb-ı eşk-i çeşm-i ter-i hûn-feşânımız G.126/5
seyl-âb-ı gam G.56/6
seyl-âb-ı sirişkim G.228/5
seyl-âb-ı sirişkimden G.229/3
seyl-i eşkimden G.232/2
seyl-i sirişkim G.14/5, 158/2, 169/4

- seyr Md.4.5/c, Mh.6.4/ç, G.29/1, 70/4, 81/2, 92/3, 140/1
seyrân Ms.2/ç, T.6.1/b, 8.7/c
seyrân-ı mülk-i Çin G.98/2
seyrde G.138/4
seyr-i âlem G.16/1
seyr-i âlem-i âb G.100/1
seyr-i âlem-i imkân K.2/1
seyr-i çemen G.238/5
seyr-i çemenim G.107/3
seyr-i fenâfî'llâhda T.3.7/a
seyr-i gül G.14/2, 15/6
seyr-i gülîstân-ı İrem'den G.183/3
seyr-i gülzâr G.55/1
seyr-i lâhûta T.3.2/c
seyr-i makâmât Mh.2.5/c
seyr-i makâmâtı G.85/2
seyr-i meh-tâb-ı ruh-ı cânân T.6.5/d
seyr-i nâlemden G.15/5
seyr-i sahrâdan G.225/1
seyr-i vasat G.158/5
seyrû ila'llâh G.72/3
seyyâh G.64/5, 65/1
seyyâhiyuz Ms.2/c
seyyid G.11/6
seyyid-i âlem K.1/14, G.171/1
seyyid-i âli-neseb G.28/1
seyyid-i Bathâ G.69/3
seyyid-i kevineyn G.11/2
sezâ K.4/24, G.25/6
sezâdır Mûs.3/5, G.231/1
sezâvâr Md.9.5/ç, Mh.3.3/c, G.32/5, 193/5
sezâvâr-ı atâ G.8/7
sezâ-yı hubb-ı pâk G.20/6
sezâ-yı lutf Md.4.1/c
sezâyız Md.3.5/ç
siddik-âsâ G.66/5
sıdk Md.1.2/b, Mh.1.7/a, 6.5/b, T.1.3/ç, 6.3/b, 7.4/a, G.35/7, 66/7, 69/3, 136/3, 153/2, 154/5, 215/6, 256/8
sıdkı G.58/6
sıfât Mh.6.1/ç
sıfâtı K.4/39, G.35/6
sıfât-ı Hak Mh.6.6/b
sıfâtın G.3/4, 58/2, 253/6
sıfât-ı zulmetini G.75/5
sığındım G.25/3
sıhhat G.4/5
sıklet G.54/5
sıklet-i ağyâr-ı siyeh-rûy-i dagal G.194/1
sıkletler G.33/5
sırf G.37/1
sırr Md.1.1/a, 9.10/a, G.169/2
sırrı G.88/1
sırr-ı âdemden G.132/4
sırr-ı aşka G.270/6
sırr-ı aşkı G.189/3
sırr-ı aşk-ı mahbûb G.267/1
sırr-ı aşkı G.275/7
sırr-ı bâ-yı bismi'llâh Md.4.6/a
sırr-ı *er-rahmân ale'l-arşî's-tevâ* Mt.7/d
sırr-ı esmâ G.3/4
sırr-ı hakâyık G.168/4
sırr-ı hikmet K.3/3
sırr-ı hikmetden G.113/1
sırrım G.236/2
sırr-ı ma'sûkî G.189/3
sırrımı Mr.4.2/c
sırrımız G.90/6
sırr-ı mübhendir G.6/6
sırrın T.2.3/d, G.100/3
sırrına Mt.4/f, Ms.1/b, Mh.1.2/c, T.9.3/c, G.125/1, 139/3, 169/1
sırrımı G.85/1, 132/4, 245/6
sırr-ı süveydâmızda Md.3.4/b
sırr-ı tevhide Mh.6.6/d, N.5/2
siyâh-ı felek G.194/5
sib-i gabgab G.179/5
sien-i tabî'at G.9/6
sien-i tabî'atda Mh.4.1/ç, 4.2/ç, 4.3/ç, 4.4/ç, 4.5/ç, 4.6/ç, 4.7/ç, G.68/6
Sidre G.115/5, 237/3, 261/2
Sidre-i Tübâ T.4.1/c, G.6/8, 106/7
Sidre-i Tübâdan G.253/3
sîh-i firâkda G.35/2
sîh-i sadakatle G.100/2
sihr G.37/4, 161/2, 164/4
sihr-i Bâbil T.4.2/b
sikke-i şâh-ı Celâle'd-dîn'i T.3.5/ç
sikkemiz G.60/2
sildik Md.4.5/b
sileyim Msm.2/2
silindi Md.3.2/c, G.30/6
silindeyüz Md.4.7/c
sililesinde G.170/6
silüp Md.4.7/c
sîm-berlikde G.253/1
sîme G.107/2
sîmîn G.107/2, 240/5
sîmîn-beden G.149/2
sîm-ten Mûs.2/1
sîm-tenim G.206/1
sîmurg G.138/4
sîn T.2.5/d
sîne-i eflâkde Md.5.1/b
sîne-i mecrûhum G.229/3
sîne-i sad G.176/6
sîne-i sûzâna G.107/1
sînem Md.10.2/b, G.103/7, 163/4, 167/7, 198/4
sînemde G.20/1
sînesi G.216/2
sîne-sûzân Md.7.1/b, T.5.4/d
sipeh-sâlâr-ı cem-i evliyâ Mh.2.7/b
sipeh-sâlâr-ı râh-ı Hak'lar G.82/4
sipeh-sâlâr-ı râh-ı müstakîmiz Md.4.1/b
siper Md.10.2/b
siper-i tîr-i melâmet Mh.5.2/d
sîreti Ms.1/a
sîretim G.197/6
sirişkem G.56/4
sirişk-i dîde-i giryân G.230/5
sitem G.60/5, 93/4, 94/1, 110/6, 128/4, 134/3, 174/2, 185/4, 217/3, 255/3
sitemden G.79/1
sitemdir Md.7.4/ç, G.180/4, 243/5
sitem-hû Mr.3.4/ç, G.14/1, 33/1, 103/6, 184/5, 218/5
sitem-hûya G.257/7
sitem-hûyam K.1/3
sitem-kâra G.149/7
sitemle Mr.2.2/b
sît-i kudûmunla G.46/5
sivâ Md.4.7/c, Mh.1.1/a, T.9.2/b, G.9/5, 184/7, 254/3
sivâdan T.4.5/b, G.31/5, 38/5, 154/3, 176/3, 247/1
sivâ-yı dost G.83/6
sivâ-yı Hak T.8.7/b
sivâ-yı yârdan G.164/7
siyâh G.77/3, 221/1, 234/2, 246/3
siyâh-nâme Mh.4.2/b
siyâsetle G.148/4
siyeh K.3/22, G.10/5, 148/4, 253/4
siyehdir G.227/1
siyeh-gîsûların G.181/1
siyeh-hâle T.8.5/b
siyehlikde G.218/1, G.235/5
siyeh-mûyâ G.14/1
siyeh-rûlukdeyem K.1/6,
siyeh-rûyam K.1/3
siyeh-rûy-i ebed G.68/5
siyeh-zülf T.8.5/b
siz T.1.2/ç
sofrasında G.1/3
sohbet G.4/4
sohbetdesin G.29/5
sohbet-i cân-ı cihân-ârâya T.3.6/d
sohbet-i hâsân-ı Hak'ı G.49/1
sohbet-i her G.257/6
sohbet-i mahbûb G.294/1
sohbet-i merdân G.254/1
sohbet-i pâkâna Md.1.2/c
sohbet-i yek-rûze-i pîr-i ekmel G.194/8
soldı Md.9.9/c
sonra G.34/2, 100/1
sor Mh.3.3/b, G.85/1, 85/2, 85/3, 85/4, 85/5, 86/1, 86/2, 86/3, 86/4, 86/5, 96/3, 256/9
sorma G.85/4, 86/2
sormadın Md.6.3/ç, G.187/1
sorsalar T.1.2/ç
sorup Md.7.3/d
sovukluk G.33/6
söyle Md.6.7/d, Mr.2.4/ç, G.106/3, 210/4, 218/3, 241/6, 256/8, 295/1
söyledi G.18/6, 250/6
söyledim K.4/40, G.261/6
söyledin K.4/42
söyleme G.156/7, 283/6
söylemez Ms.2/d
söylen K.4/40
söylenen Tr.5
söylenür G.127/3, 142/4

- söyler N.3/1
söyledi K.3/7
söyleriz Ms.2/e
söylerse K.4/35, G.143/6
söylersem G.89/6
söylese G.263/1
söylesem G.116/4
söyletme K.1/1
söyleyen Ms.2/e
söyleyüp T.4.5/ç
söz Ms.2/d
sözi G.5/6, 160/5, 168/4, 191/3, 168/4, 191/3
su Md.6.4/d, 9.4/b, 9.4/ç, 9.9/b, G.137/4, 228/4, 243/7
sû G.221/1
suâl G.208/6
subh Md.6.7/e, Mh.2.7/c, G.9/4, 13/1, 32/2, 49/2, 69/4, 142/5, 145/3, 205/1, 208/3, 224/7, 295/1
subha G.96/5, 99/3, 103/6, 184/6, 209/2
subh-dem G.30/1, 177/3
subh-ı 'ömrümi G.200/2
subhunı G.198/2
sûd Md.7.3/ç, G.76/1
sûdâ-gerleriz G.84/7
sûdan G.235/1
sûdı G.87/7
sûd-ı ârızı T.3.6/b
sûfî Md.4.1/a, Mh.1.1/a, G.21/4, 30/4, 34/3, 85/5, 87/5, 94/3, 108/5, 128/3, 174/3, 193/4, 194/7, 217/5, 225/4, 242/6, 253/6, 261/5
sûfî-i riyâ-kârı G.149/6
sûfî-i sâlûslar K.2/25
sûfilere T.5.2/b
sûfi-meşreb Mr.4.1/c
sûfiyâ G.104/6
sûhte-i âteş-i hırman Md.6.2/c
sûhte-i âteş-i hicrân Msm.1/2
sûhte-i mânend-i kebâbest G.56/1
sû'-i mizâc G.61/3
sûk G.90/5
sûk-ı ma'ânî G.84/7
sûk-ı ma'nâda Ms.4/d
sûk-ı melâmetde G.33/3, 59/2
sultân K.2/4, Msm.1/6, Mt.1/h, 2/h, 3/h, 4/h, 5/h, 6/h, 7/h, Mr.4.4/ç, G.60/4, 64/7, 66/7, 141/7, 149/1
sultândır G.188/2
sultân-ı 'âlî-câh G.140/2
sultân-ı 'âlî-şân G.143/7
sultân-ı 'aşk G.3/5, 140/7
sultân-ı cemî'-i şühedâ G.11/6
sultân-ı dâreyn Mb.1/d
sultân-ı dehr-ârâ K.1/23
sultân-ı dîn K.2/11, 4/14
sultân-ı *ev ednâ* G.80/1
sultân-ı Horasân'a G.247/6
sultân-ı hüsn G.36/11, 239/2, 261/7
sultân-ı iklîm-i dilin G.212/2
sultânım Md.6.1/d, 7.6/b, G.14/5, 202/1, 203/7, 211/5
sultânına T.6.3/c
sultân-ı pür-'izz G.167/1
sultân-ı Rızâ'dır G.172/3
sultân-ı Rüsûl G.48/7
sultân-ı serâ-perde-i ikbâl G.47/2
sultân-ı server Mt.5/a
sultânısın G.36/5
sultân-ı zî-şânım G.215/6
Sümnât G.22/5, 46/5, 120/4
Sümnât-ı 'aşkda G.5/7
Sümnât-ı dil G.48/4
sun K.2/1, Msm.1/1, 4/1, 5/1, T.1.4/a, G.36/11, 205/1
sunal'dan Md.4.2/a
sunarsa G.104/1
sun'-ı kaddin G.20/4
sunmadadır G.65/3
sunmakdadır G.230/6
sunsu G.194/7
surâh G.118/5
sûrâhet G.118/5
surâhî Ş.3/b
surâhiden G.198/6
sûret G.58/2
sûretâ G.84/2, 133/1, 141/7
sûret-âsâ G.30/3
sûretde T.9.5/a, 9.5/d
sûretiden G.12/7, 82/6
sûret-i divâr G.251/5
sûret-i eşbâha G.66/4
sûret-i illâ T.7.6/d
sûretimden G.197/6
sûretimden G.74/1
sûr-ı dil-i zârıma G.61/2
sûrî G.139/7
susuzluk Md.9.9/c
sû-yı amelden K.3/22
sûz Md.6.3/b, T.7.1/a, Mr.3.1/b, 4.5/ç, G.18/1, 20/1, 30/2, 32/3, 89/1, 103/6, 126/2, 134/2, 174/5, 242/5, Mûs.2/3
sûzân G.99/3
sûzândır G.39/6, 43/8
sûzen-i Meryem G.241/3
sûz-ı derûnumdan G.102/4
sûz-ı firâk-ı yârî G.89/6
sûz-ı gamdan T.4.3/c, G.27/6
sûz-ı nihânım G.232/6
sûzişim T.4.2/ç
sûbha G.164/1, 201/5
sûbha-i zünnâr G.148/5
sûbhasın G.12/4, 37/6
sûbhayı K.2/28
sûcûd Md.1.5/c, T.7.6/c, G.20/7, 30/5, 261/4
sûcûd-ı âsitânın G.203/3
sûhan-sencân-ı 'âlem G.169/5
sükkânına Md.5.5/b
sükkân-ı zemîn G.232/2
sükût Ms.4/a
sükût-âsâ G.127/5
sükûtî T.7.4/c
sükût-ı etvâr G.62/6
Süleymân (Hz.) K.1/11, G.128/5
Süleymân Msm.2/6, G.63/4
Süleymân'a G.247/8
Süleymân-ı zamân G.218/4
Süleymân-ı zamânın G.221/4
Süleymân-ı zemânî G.118/6
sülûk Mt.3/a, Mh.1.7/a
sünbül Ş.2/a, Mûs.3/2, G.198/2, 258/6
sünbül-âsâ G.262/2
sünbûlden G.223/3, 231/2
sünbûledir G.42/4
sünbûli Mr.1.4/a
sünbül-i cennet G. 261/2
sünbül-i hatt-ı 'ale'l-'arşistevâyı G.115/2
sünbül-i zülfî G.200/2
sünbüller G.95/2
sürdi Md.9.8/b
sürer G.190/1
sürerdi T.4.2/c
sürerdim G.245/2
sürerler K.4/25, Mb.3/ç
Süreyyâdan G.225/3
sürme Md.3.6/ç, Mh.7.1/ç, 7.2/ç, 7.3/ç, 7.4/ç, 7.5/ç, T.2.11/ç
sürmeğe Md.7.6/c
sürme-i çeşm-i dil-i zümre-i erbâb-ı safâ G.8/1
sürme-i çeşm-i heme K.4/12
sürmesinden G.3/4
sürûd G.75/2
sürûr Md.9.1/c
sürûr-ı sine G.171/3
sürûr-ı sine-i Zehrâ K.3/14
sürûş-ı mülk-i gayb Tr.18
sürün Msm.2/1
sürüp G.248/3
süvâr G.262/5
süvâr-ı rahş-ı nâz G.31/4, 38/4
süveydâmızda Mh.2.2/b
Ş
şâb G.34/7, 100/4
şâba Msm.3/3, G.105/4
şâblar G.103/4
şâd Ms.6/c, Md.6.2/e, 6.5/e, 10.7/b, G.66/5, 127/2, 158/1, 175/5, 178/3, 184/5, 187/1, 187/5, 202/4, 229/7, 245/4, 286/3
şâdân Mh.1.7/b, G.141/4
şâdî Ms.3/b, G.129/4, 133/6, 196/3
şâdiden G.103/3
şâd-mân G.175/2, 195/3, 232/4, 240/6
şâd-mânî Mt.3/d
şâfi'-i cürm Md.5.1/ç, G.114/6
şâfi'-i günâh-ı ümem G.46/2
şâfi'-i isyân K.2/23
şâfi'-i rûz-ı cezâ G.7/5
şâfi'-i rûz-ı kıyâmet K.1/15
şâfi'-i 'usât K.4/30
şâfi'-i yevm-i 'Arasât G.48/7

- şah K.2/9, 2/16, Md.1.9/ç, 9.6/c, T.2.11/a, G.6/2, G.11/5, 11/6, 11/7, 77/1, 125/1, 140/3, 154/4, 180/5, 234/1, 246/1, 247/7, 281/1
 şah K.2/5, 3/3, 3/9, G.36/9, 295/1
 şah K.1/7, Md.2.6/ç, G.28/6, 68/3
 şahenşâh Ms.1/g, 2/g, 3/g, 4/g, 5/g, 6/g, 7/g
 şahenşehî K.4/7, 4/28
 şahenşeh-i 'âlî-cenâb G.37/7
 şahenşeh-i mekân G.71/3
 şahenşeh-i mesned-nişîn Mt.1/c
 şahenşeh-i 'uzmâ K.1/24
 şahı Md.4.4/ç, Md.5.7/c, G.161/1
 şah-ı 'âlem Mb.10/ç, G.11/3, 36/9
 şah-ı bî-hemtâ K.1/22
 şah-ı bî-hemtâya G.156/1
 şah-ı bî-misl G.68/3
 şah-ı Ca'fer Mt.5/d
 şah-ı cem-i mürselîn G.7/3
 şah-ı cihân G.264/1
 şah-ı dâreyn K.4/27
 şah-ı dehre Tr.6
 şah-ı *ev ednâ* K.1/13
 şah-ı evliyâsın Md.2.6/a
 şah-ı garîbândır K.2/20
 şah-ı hûbân G.208/3
 şah-ı hüsnün G.101/5
 şah-ı iklim-i bekâdır K.3/13
 şah-ı iklim-i *denâ* G.7/7
 şah-ı iklim-i Horasân'dır K.4/25
 şah-ı iklim-i risâlet T.2.7/ç
 şah-ı iklim-i velâyet Mb.9/b
 şah-ı ins G.45/6
 şah-ı İsmâ-dem Mt.4/e
 şah-ı istiğnâ-sipâhız G.121/8
 şah-ı *kul kefâ* K.3/3
 şahım Md.2.4/a, 7.2/a, Mh.5.7/a, 7.1/d, 7.2/d, 7.3/d, 7.4/d, 7.5/d, G.36/7, 214/11, 256/1
 şah-ı mazlûmân G.50/3
 şahımdır Md.5.2/ç
 şah-ı medenim G.107/5
 şah-ı Merdân G.274/6
 şah-ı Merdân'a G.247/2
 şahımızdır K.2/11
 şah-ı mülk-i hüsn Mr.3.1/a
 şah-ı mülk-i hüsnün G.292/6
 şah-ı mülk-i istiğnâ G.2/8
 şah-ı mümeccedir G.80/1
 şahın K.4/3, G.15/6, 115/6, 273/7
 şah-ı Nakş-bend Mh.3.1/d, 3.2/d, 3.3/d, 3.4/d, 3.5/d, 3.6/d, 3.7/d, G.71/1, 71/2, 71/3, 71/4, 71/5
 şah-ı Necef G.274/7
 şah-ı pâk-zât G.45/1
 şah-ı pedidâr G.47/5
 şah-ı piyâde Md.9.8/ç
 şah-ı râh-ı hazrete G.72/7
 şah-ı râh-ı ma'nevîde G.125/2
 şah-ı risâlet Mb.7/a
 şah-ı Rüsûl G.8/7
 şah-ı serîr-i kişver-i mahviyyetiz G.121/1
 şah-ı serîr-i *kul kefâ* G.7/6, 167/3
 şah-ı serîr-i lâ-mekân Mb.3/a
 şah-ı serîr-i *levlâk* G.8/2
 şah-ı serîr-i mülk-i hüsn G.201/1
 şah-ı şâhânım G.215/2
 şah-ı şehidân G.50/2
 şah-ı şehidâna Md.3.3/ç, G.247/5
 şah-ı Takî Msm.5/4
 şah-ı velâyet K.2/3, 3/2, 4/1, G.50/5
 şah-ı velâyetle G.170/5
 şah-ı yegâne Md.9.6/a
 şah-ı Zeynü'l-âbidîn K.4/22, Mt.5/ç, Md.5.3/a
 şah-ı Zeynü'l-âbidîn'dir Md.2.4/b
 şahid T.2.9/c, 7.6/ç
 şahidân-ı gülşen-i dehr G.293/5
 şahid-i bâzâr-ı hakikat G.8/3
 şahid-i bezm-i ezel G.68/5
 şahid-i gül G.54/1
 şahid-i gül-rû G.222/7
 şahid-i hükm-i revâ G.149/1
 şahid-i nâz G.223/1
 şahsâr-ı gül G.178/2
 şahvârî T.3.1/d
 şak G.171/3, 204/2
 şâkird-i cünûn G.74/3
 şâlından G.217/7
 şâm Msm.4/5, Mh.1.4/a, 5.7/c, G.27/6, 48/2, 57/1, 116/3, 134/2, 142/5, 178/5, 181/5, 200/2, 205/1, 224/7, 253/2
 şâm-ı gam G.198/2
 şâmım G.208/3
 şân K.3/15
 şâne G.36/8, 156/3
 şânedan G.219/7
 şâne-i zülf G.103/7
 şâne-sıfat G.219/7
 şâneveş G.103/7
 şâneyi G.97/4
 şânın K.1/2
 şânına K.3/5, 3/7, 4/8, T.2.6/ç, G.45/6, 68/3, 256/1
 şânındadır K.1/14
 şarâb Ş.3/b
 şarâb-ı kevseri K.3/19
 şarâb-ı nâba G.105/1
 şarâbından G.227/7
 şarâb-ı şebânedan G.219/1
 şarâb-ı şevk-i dildârı G.92/4
 şarâb-ı vashnın G.115/6
 şart-ı kavî G.60/6
 şartıyla T.4.2/c
 şaşdım G.208/4
 şat G.158/2
 şâyed G.204/7
 şâyeste G.90/7
 şeb Md.3.3/d, 6.1/ç, 9.11/a, 10.6/a, T.3.7/a, 9.3/c, Mr.2.3/a, Ş.4/a, G.13/2, 16/2, 17/2, 28/4, 30/1, 43/1, 55/4, 56/1, 58/7, 89/4, 99/3, 103/6, 110/2, 113/3, 117/6, 131/3, 142/7, 151/6, 156/7, 158/5, 177/3, 184/6, 185/3, 190/6, 206/6, 207/2, 209/2, 221/2, 230/4, 232/4, 251/8, 257/5
 şebân G.126/2
 şebbû G.231/2
 şebdir G.215/7
 şebi G.27/6
 şeb-i deycûr G.111/3
 şeb-i deycûrdan G.218/1
 şeb-i deycûr-sıfat G.246/3
 şeb-i hecr G.224/3
 şeb-i hecri G.116/2
 şeb-i hicrân G.104/4
 şeb-i hicrân-ı dil-berden G.111/3
 şeb-i hicrânım Md.6.7/e
 şeb-i hicrânın T.4.3/d
 şeb-i Kadr G.45/4
 şeb-tâ-seher T.7.1/ç
 şecer-i bâğ-ı risâlet G.11/7
 şecer-i bi-semere G.194/6
 şefâ'at Mb.1/f, 2/f, 3/f, 4/f, 5/f, 6/f, 7/f, 8/f, 9/f, 10/f, 11/a, 11/f, T.2.7/d, 2.11/c, G.6/7, 6/11, 47/7, 80/5
 şefâ'at-hâh G.140/6
 şefâ'atin G.154/4
 şeff'ü'l-müznibîn K.1/17, Mb.1/d, T.2.8/d, G.80/1
 şefkat G.4/1
 şefkatin Mh.3.7/a
 şeftâlû-yı la'inde G.179/5
 şeh K.1/15, Mb.4/a, G.14/6, 265/6
 şehâ Mt.2/f, Mb.11/a, G.6/10, 9/3, 31/1, 38/1, 39/7, 46/6, 58/4, 63/1, 76/3, 80/5, 97/4, 163/3, 176/3, 185/7, 187/1, 231/11, 237/3, 241/3
 şehâdet K.4/15, şeh-bâz-ı aşkın T.8.5/d
 şeh-bâz-ı hüsn G.270/3
 şehdi G.251/3
 şehdir K.4/17
 şehenşâh-ı hüdâya Msm.5/5
 şehenşâh-ı serîr-i hüsn Md.7.7/a
 şehi Md.9.4/c
 şeh-i 'âlem G.183/6
 şeh-i 'âlî-cenâb G.214/11
 şehid K.3/15, G.16/4, G.86/5, 87/1
 şehid-i a'lâ G.18/5
 şeh-i devrânım Md.6.1/a
 şehid-i hançer-i aşk-ı Hüseyin-iKerbelayız Md.3.2/e
 şehid-i hançer-i ser-tîz-i aşk G.17/5
 şehid-i hançer-i ser-tîz-i müjgâneş G.152/5
 şehid-i tîğ-ı 'aşk G.262/6
 şehidler K.4/18, G.50/6
 şeh-i fermân-revâ-yı ma'nevî G.67/4
 şeh-i her Mb.1/a, G.167/1
 şeh-i hûbân Mh.8.5/a, G.229/2, 230/2
 şeh-i hüsn G.191/7

- şeh-i iklim-i hüsn Mr.2.2/a
 şeh-i Kâzım K.4/24
 şeh-i Kâzım'la G.172/3
 şeh-i *levlâk* G.47/7, 176/1, 273/4
 şeh-i merdân K.2/2
 şeh-i merdânı Md.1.1/e, 1.2/e, 1.3/e, 1.4/e, 1.5/e, 1.6/e, 1.7/e, 1.8/e, 1.9/e
 şeh-i mülk-i bekâdır G.110/7
 şeh-i mülk-i ni'amdır G.1/2
 şeh-i mülk-i velâyet Md.2.1/a
 şeh-i müşkil-güşâ Mt.1/h, 2/h, 3/h, 4/h, 5/h, 6/h, 7/h, Mh.4.1/d, 4.2/d, 4.3/d, 4.4/d, 4.5/d, 4.6/d, 4.7/d,
 şeh-i nahvet-sipâhıma G.265/1
 şeh-i nahvet-siyâh G.245/3
 şeh-i pür-lutf Msm.5/3
 şeh-i sâlâr Md.9.5/a
 şehisin G.221/5
 şeh-i şâh-ı âlemsin N.6/1
 şeh-i zerrîn-külâh G.77/4
 şehlâ G.39/2
 şehlere Md.9.9/ç
 şeh-levendâne T.4.4/d
 şeh G.57/3, 225/1, 258/6
 şeh-r-i ilmin K.4/3
 şeh-rini G.96/2
 şeh-r-yâr-ı hüsn G.117/4
 şeh-r-yâr-ı ins Mb.3/c
 şeh-r-yâr-ı mülk-i dîn K.4/1,
 şeh-r-yâr-ı mülk-i hüsn G.293/5
 şeh-suvâr-ı lâ-fetâ K.2/3, Md.2.1/a
 şeh-suvâr-ı rezmgâh-ı lâ-fetâsın G.274/1
 şehvetle Mt.4/b
 şeh-zâd T.2.11/a
 şeh-zâdenin K.4/20
 şeh-zâdeye Md.9.5/c
 şek G.54/7
 şeker-güftâr T.5.2/c
 şeker-güftâra G.104/2
 şeker-hâ-yı Muhammed G.70/5
 şekib G.29/4, 131/1
 şekker G.78/1, 191/3
 şekker-i la'l-i lebinle G.95/4
 şekker-i la'l-i lebün Md.7.7/c
 şekker-i la'l-i lebünden Mr.4.5/a
 şekkerin-güftâr-ı dil G.196/7
 şekvâ G.228/7
 şem'-i bezm-i 'âşıkân G.195/3
 şem'-i bezm-i her cem'iyetiz G.121/8
 şem'-i bezm-i Murtazâ K.3/12
 şem'-i cemâlin G.54/5
 şem'-i cemâline G.108/2
 şem'-i dil-efrûzun G.93/5
 şemîm G.98/2, 223/3
 şemîm-i kâkül-i 'anber-feşânın G.147/2, 203/5
 şemîm-i kâkül-i ham-der-hamın G.16/3
 şemîm-i kâkül-i müşgîn-i 'anber-bârdır G.59/2
 şemîm-i müşgîn-i 'anber-bûsuna G.261/3
 şemîm-i sünbül-i pür-piç G.39/4
 şemîm-i turre-i giysû-yı 'anber-bârdandır G.33/3
 şem'ine G.43/8, 90/4, 133/4
 şem'-i ruh G.135/5
 şem'-i ruhsârın G.9/3, 166/1, 260/4
 şem'-i ruhsârına G.13/1
 şem'-i ruhun G.198/1, 231/5
 şem'-i ruhunla G.97/6
 şem'-i ruhunı G.213/1
 şem'-i rûyet G.118/1
 şem'-i rûyun G.218/1
 şemm-i zülf-i 'anber-i sârâsıdır G.115/4
 şems G.253/2
 şems-i hakâyık G.188/5
 şems-i hakikatdır G.58/5, 141/2
 şems-i ma'rifet K.2/17
 şems-i semâ-yı ma'nevî G.171/2
 şemşîr-i bî-dâdı G.277/1
 şemşîr-i ebrûle G.148/4
 şem'veş G.99/3
 şer Md.3.2/c, G.14/3
 şerbet-i câm-ı visâl-i dil-rübâ G.78/2
 şerbet-i kand G.78/4
 şerbetin K.2/14
 şerbet-i vasl G.18/7
 şeref G.167/1
 şerefle G.63/3
 şerer G.20/1
 şererden T.4.3/c
 şerh G.89/7, 115/2, 232/7
 şerî'at G.216/3
 şerîkin G.68/2
 şer'-i şerîf Md.1.8/a
 şer'-i şerîf-i Ahmed'e G.247/2
 şern G.217/1
 şermende G.28/7
 şermendeyem Mh.3.3/c
 şermsâr Md.2.2/ç, Ş.1/c
 şermsâram Mb.4/d
 şermsâr-ı münfa'ilem Mh.4.2/c
 şest G.88/4
 şeş G.89/7, 199/3, 212/3
 şevk Mh.2.5/a, G.74/2, 94/2, 133/4, 170/4, 190/7, 258/7
 şevk-i bâde-i hamrâ G.105/1
 şevk-i cemâlinle Md.8.3/b
 şevk-i gül-i ruhsârın G.10/7
 şevkile G.224/4
 şevkin G.132/1
 şevkinle G.207/2
 şevk-i ruhsârınla G.29/1
 şevk-i rûyun G.13/5
 şevk-i rûyunla G.200/1
 şevkiyle G.192/1
 şey G.237/6
 şeydâ G.28/4, 29/1, 73/1, 131/6, 191/6, 208/6
 şeydâ-bülbülü Mr.1.4/b
 şeydâ-meşrebüz K.2/27
 şeyh Msm.3/3
 şeyh-i dili G.100/4
 şeyh-i emîn G.71/1
 şeyh-i rû'yâ-bîn G.37/1
 şeyler T.8.7/b
 şeytâniden Ms.6/b
 şiddet-i 'aşk G.197/4
 şifâ-bahş G.69/7
 şikâyet G.111/3
 şikenc-i kâkülî G.148/3
 şikenc-i zülf-i cânânda G.147/4
 şimden K.2/2, 4/38, Msm.3/5, G.12/7, 74/7, 180/6, 222/6, 251/6, 252/2
 şimdi Md.6.6/d, Mh.5.4/c, Mr.2.4/c, G.30/4, 33/1, 79/5, 110/2, 119/5, 149/1, 185/7, 197/4, 219/4, 245/7, 257/6
 Şimr K.2/15, Md.3.3/a, G.215/5
 Şimr-i kâfirî K.3/16
 Şimr-i şakî Md.9.6/ç
 şimşâd G.238/5
 şimşâda G.257/4
 şimşâddan G.237/3
 şîn G.168/1, 214/8
 şîr G.181/2
 şîrâr-ı âh G.169/4
 şîrâr-ı şu'le-i âhımla G.260/4
 şîr-i Hak K.2/3, 3/2, 4/1
 şîr-i Hudâ G.11/2
 şî'r-i letâfet-bahş-ı rengîn G.101/6
 şî'rim G.226/5
 şî'rin G.130/7
 şîrîn G.130/6, 212/7
 şîr-i ner G.257/3
 şîrîn-kâm G.21/3
 şîrîn-kelâmet G.240/8
 şî'r-i rengîne G.262/7
 şîrk G.5/4
 şîşe-i nâmûs T.8.2/b
 şîşe-i nâmûsı G.145/6
 şîve G.99/5, 112/2, 179/3
 şivededir G.191/1
 şîve-i hüsn G.190/1
 şîvelerle T.4.4/c, G.145/2, 148/2
 şîveli Mûs.1/6
 şod G.77/1, 77/2, 77/3, 77/4, 77/5, 77/6, 77/7, 117/2, 152/5, 239/4
 şodem G.56/3, 118/2, 152/5
 şöhre-i âlem Mh.5.2/a
 şöhret-i çeşmin G.253/4
 şû G.241/7
 şu'â'-ı şems-i rûyî G.250/1
 şubân-ı vâdi-i Eymen'dir G.44/6
 şûh Msm.1/4, Md.7.1/a, Mr.2.5/a, G.17/1, 36/3, 110/6, 191/2, 204/3, 204/7, 209/3, 234/1
 şûha Md.10.1/a, Mr.4.3/a, G.146/4, 149/9
 şûhâ G.14/1
 şûhî G.198/7, 224/5
 şûh-ı bî-bedel G.150/1
 şûh-ı bî-misâlim G.102/1
 şûh-ı bî-pervâ Mr.2.3/ç

- şüh-i cellâd G.242/4
 şüh-i çeşm-i kec-külâh G.245/1
 şüh-i hat-âverdir G.257/6
 şüh-i kamer-peyker G.59/5
 şüh-i kamer-tal'at G.204/6
 şüh-i kemân-ebrû T.6.4/ç
 şüh-i nâzenîn-i gül-endâm G.241/4
 şüh-i ra'nâdır G.112/1
 şüh-i şimîn-ten G.15/5
 şüh-i şeker-leb G.30/1
 şüh-i tersâ-zâde-i meh-rû G.242/7
 şüh-i tünd-hû G.241/1
 şüh-i vefâ G.180/7
 şühûdum G.91/1
 şühun T.4.2/a, G.227/4, 228/2, 245/2
 şu'le-i âh-i dil-i zârîm G.212/6
 şu'le-i âhımla G.232/2
 şu'le-i envâr-ı dil G.196/6
 şu'le-i Hûşîdveş G.1/6
 şu'le-i zât-ı Kadîm Mb.5/a
 şu'lesi G.39/6
 şûr G.14/3, 138/6, 258/1
 şûr-ı cünûn G.103/5, 236/1
 şûr-ı keşmekeş-i mâ-sivâdan G.153/4
 şûride Msm.4/2, G.178/5
 şûride-hâl T.7.1/d
 şûridelik G.3/3
 şûrideliklerden T.7.4/c
 şûride-ser Md.10.5/a
 şûridesi G.139/4
 şûridesin G.178/1
 şûbhe G.28/3, 116/7, 188/7
 şûbhesiz K.2/20, 3/11, 4/20, Mb.2/ç, 5/b, Md.5.4/b, T.2.6/a, G.5/4, 45/2, 68/2, 71/4, 98/5, 99/1, 113/6, 115/8, 156/5, 175/4, 188/2, 190/1, 196/4, 215/6, 263/1
 şûkr K.2/7, 2/23, Mt.4/f, Mh.2.7/c, G.21/5, 46/5, 48/6, 75/3, 77/7, 81/8, 84/4, 122/7, 154/1, 174/6, 177/3, 177/5, 204/8, 207/7, 209/4, 212/2, 246/2, 265/6, 267/5, 286/5, 290/7, Tr.1, 19
 şûkr-i Hudâ G.295/3
 şûkrin G.165/2
 şümâr-ı sübha-i sad G.220/3
 şûrb G.119/3
 şüst G.241/7
T
 tâ K.1/18, 2/8, 2/13, 3/8, 3/25, 4/41, Msm.1/2, Mt.7/d, Md.1.3/c, 3.1/a, 3.7/b, 5.1/c, 7.6/d, 9.7/a, 9.11/ç, Mh.2.1/a, 5.3/d, T.1.4/c, 2.4/c, 2.5/a, 2.6/c, G.8/6, 9/3, 9/5, 15/5, 30/1, 31/4, 35/6, 35/7, 38/4, 44/2, 46/6, 53/2, 67/4, 80/2, 95/2, 96/5, 106/9, 108/6, 116/3, 129/1, 133/2, 136/3, 141/4, 171/4, 173/1, 177/3, 182/5, 183/1, 184/7, 190/1, 190/7, 194/3, 201/1, 206/7, 208/5, 209/1, 210/2, 212/1, 215/1, 224/1, 227/7, 231/7, 232/6, 238/2, 240/6, 240/7, 244/6, 249/3, 252/4, 254/3, 261/1, 262/4
 Mûs.1/6
 ta'ab G.32/3, 35/4
 ta'abdan T.4.3/b
 ta'absız Mh.1.3/b, G.174/5
 ta'annüd G.253/6
 tâ'at G.132/2, 143/3, 248/8
 tâ'atden G.155/2
 tâ'ate K.2/29
 tâ'atim G.68/4, 203/3
 tâ'at-i sad G.194/8
 tâb T.4.3/c, Mr.4.5/b, G.29/4, 30/2, 32/3, 34/5, 39/4, 95/3, 97/4, 178/2, 201/2, Mûs.2/3
 tâba G.105/5
 tâbân K.2/17, T.6.1/c, G.143/1
 tâbândır G.43/3
 tâ be-key Md.6.2/a, G.39/7, 134/5, 202/4
 tâbende G.259/4
 tâbendedir G.253/2
 tâbest G.56/1
 tâb-ı âteş-i hicrân Md.7.1/c
 tâb-ı berk-i âhımdan G.89/4
 tâb-ı kâkûl-i Leylâ-yı 'aşk G.173/2
 tâbından G.227/2
 tâbınla T.5.3/c
 tâb-ı ruhsârınla G.95/1
 tâb-ı rû'yet-i vech-i rakîb G.131/4
 tâb-ı sûz-i sînemiz G.202/5
 tâbî' Ms.7/b, G.162/2, 247/2
 tabîb Mh.3.3/a, G.7/6, 29/6, 131/5, 179/5
 tabîbâ T.1.5/d
 tabîb-i 'âlim-i hâzık G.172/4
 tabîb-i çâre-sâz-ı derd-i dilsin G.231/3
 tabîb-i hâzık-ı sâhib-atâ G.9/2
 tabîbim G.202/2
 tab'ında Mr.2.4/c
 tâbi-i fermânı K.3/8
 tâbi-i şâh-ı velâyet T.1.2/d
 tabiyyet Md.5.5/c
 tâbnâkdır G.71/2
 tâc G.14/7, 159/5, 180/6
 tâc-dâr-ı *hel etâ* K.4/4, Md.2.1/b
 tâc-ı Ferîdûn'dan G.236/7
 tâc-ı Ferîdûn'uz G.129/3
 tâcın G.28/3
 tâc-ı pür-zîb-i ser-i hamd-ı İlâhî G.1/2
 tâc-ı seri K.3/14
 tâc-ı ser-i Kerrûbiyân Mb.3/b
 tâc-ı ser-i şâh G.8/3, 11/10
 tâc-ı Sikender G.109/5
 Tâ G.7/3
 tağyîr G.210/4
 Tâ-hâ K.1/17, G.6/10
 tahammül Md.10.4/ç, T.5.5/ç, G.91/4, 248/1
 tahassürle G.30/1
 tâhir Md.1.2/ç
 tahrîr G.210/7
 tahsîl-i 'irfân G.81/7
 tahsîl-i muhabbet G.49/2
 tahsîn G.98/1, 101/6
 tahsîniz Md.4.1/c
 tahtgâh-ı dilde Md.5.1/a
 taht-ı dil Md.4.4/ç
 tahtında G.114/1
 taht-ı zerrînin G.180/6
 tâif T.8.3/d
 tâ'ir-i 'arş-âşîyân G.197/1
 tâk G.216/3
 takal'dan G.147/3
 tâkat Md.5.5/b, G.245/1
 tâkat-hânece G.102/4
 tâkatimiz Mûs.1/2
 takdır-i Hudâ'yı G.210/4
 tâ key Md.7.1/ç, 10.6/c, Mr.3.1/c
 tâk-ı ebrûyun G.106/3
 tâk-ı mînâdan G.231/8
 Takî K.2/21, 3/20, 4/26, Mb.10/b, Md.2.5/b, 5.3/ç, G.11/9, 172/3, 247/7
 Takî'dir Md.3.5/a
 takrîr G.210/2
 taksîrin G.182/4
 takvâ K.2/26, G.143/3
 tal'atın T.2.3/ç, G.223/2
 taleb G.28/5, 132/4, 136/1
 talebde Md.3.2/ç
 taleb-kâr G.86/5
 taleb-kâr-ı rızâ-yı Hayy-ı bî-cûnuz G.129/7
 taleb-kâr-ı visâl-i yâr G.27/7
 tâlib T.2.4/a, G.64/6, 137/1, 144/2, 159/1, 159/3, 254/2, 257/6
 tâlibe T.8.1/a
 tâlibân-ı bî-ser Mt.1/f
 tâlibân-ı hakk T.2.11/b
 tâlibân-ı haste-dile Mh.3.6/b
 tâlibân-ı zerreyi G.100/6
 tâlibi G.72/5
 tâlib-i âb-ı zülâl-i la'l-i şekker-hâsıdır G.115/7
 tâlib-i aşkeş G.57/3
 tâlib-i bezm-i visâlin G.31/5, 38/5
 tâlib-i cüyâ-yı Muhammed G.70/6
 tâlib-i didâra G.115/8
 tâlib-i dür-i vaslın G.154/3
 tâlib-i esrâr Md.1.5/ç
 tâlib-i esrâr-ı Hudâ N.2/1
 tâlib-i fakr Md.3.5/d
 tâlib-i Hak Md.1.5/b, G.77/5
 tâlib-i irfân Msm.1/1
 tâlib-i irfâna G.154/5
 tâlib-i mahviyyetem Mt.3/e
 tâlib-i mülk-i bekâyız G.123/1
 tâlib-i nûrî Mh.8.6/c
 tâlib-i rızâ G.94/6
 tâlib-i sahbâ-yı gül-gûnuz G.129/4
 tâlibisin G.216/3
 tâlî'-i bed G.259/3

- ta'lim Md.4.3/b, Mh.6.6/c
ta'lim-i rakib-i bed-sirîşt G.109/4
ta'lîmsiz Ms.6/d, G.2/6
tama'-ı hâma Md.10.3/c
tama'la G.64/4
tamâm Mb.6/b, G.16/5, 49/6, 202/7
tamâmen G.258/6, 264/5
ta'mîr G.36/10
ta'n G.30/5, 84/5, 111/1, 148/5, 197/6, 210/4, 250/1, 261/5 Mûs.3/4
tanbûr Ş.3/a
ta'ne-i sâlûslardan G.109/2
Tangrı Md.6.1/d
ta'n-ı gonca-i handân G.99/4
ta'n-ı seg-i ayyâr-ı dîn G.229/6
Tanrı G.47/7, 228/3
Tanrıçün G.6/11, 13/5, 36/10, 39/1, 45/7, 211/2, 223/5
tapundur G.6/1
târ G.117/3
tarab Ş.4/c
târâc G.61/5, 134/4, 240/5
târâc-sâz-ı dîn G.142/3
taraf G.230/3
tarafdan G.99/5
tarâvet Mh.5.1/c, Mûs.2/2, G.69/6
tarâvetde G.231/2
tarâvetle T.4.1/c
târ-ı gîşûyeş G.151/1
tarf-ı 'arak-çîne G.262/2
tarf-ı gülîstân Msm.1/3
tarf-ı gülîstâna Mûs.2/2
tarf-ı gülşen G.205/4
tarf-ı gülşende G.12/1, 204/1
tarf-ı külehdan G.181/1
târ-ı kâkûle G.97/4
târına G.105/5, 262/2
târ-ı turrei G.115/3
târ-ı zülf-i anber-bârına Mr.1.3/a
târ-ı zülf-i anberininle G.55/2
târ-ı zülf-i pür-şikenc-i anber-efşânı G.289/2
târ-ı zülf-i sünbül-i pür-pîç G.227/2
târ-ı zülf-i yâre Mr.4.4/b
târ-ı zülfün Md.6.2/b, G.206/1
târ-ı zülfünden G.210/6
târ-ı zülfündür T.2.1/ç
târih-i dildârı G.101/1
tarik Mt.6/e, G.48/5, 104/7
tarika K.4/36, Md.1.8/b, Mh.1.7/a, 3.6/a, G.64/2, 103/8, 136/3, 247/2
tarik-i 'acz Mh.6.7/a
tarik-i 'aşka G.21/1
tarik-i 'aşkda Mh.1.1/c, G.62/7, 177/4, 211/4
tariki K.2/18
tarik-i Ca'feri K.3/18
târik-i garha G.63/3
tarik-i dünyâ G.112/5
tarik-i efdal-i pîrâna Mh.2.1/c
tarik-i evliyâda Md.3.2/a
tarik-i hâcegâna G.247/9, N.4/1
tarik-i hâcegân-ı Nakş-bend'e G.177/5
tarik-i Hak'da K.4/34, Mh.1.4/a, T.9.2/c, G.58/6
tarik-i Hakk'a G.82/7
tarik-i hazrete G.143/3
tarik-i ihtiyât G.157/3
tarik-i irfânda G.159/3
tarik-i ma'nevîde G.66/5, 123/4, 124/3, 140/5
tarik-i muhabbetde G.35/3
tarik-i müstakîm G.85/2
tarikin Mt.4/f
tarik-i Nakş-bendî Md.3.7/d
tarik-i Nâzenin'e Ms.5/a
tarikinde K.4/41, G.67/3, 139/5
tarikinden Mt.7/c
tarikine Mh.4.4/b, G.65/4, 122/6
tarikini Mh.4.5/a
tasdik G.245/5
tasvîr G.210/3
tasvîr-i nahl-i kâmetin G.156/5
taşa T.8.2/b, G.145/6
taşı G.258/6
taşına G.187/2
taşını K.2/25
taşra G.38/4, 39/6, 242/2
taşrada G.212/1
taşrası Ms.6/ç
tatlu G.227/4
tavâf G.168/1
tavâf-ı Ka'be-i kûyeş G.151/6
tavâf-ı kalb-i mahzûn G.51/4
tavâf-ı kûy-ı dildâr G.55/5
tavf G.32/7, 167/3, 232/5
tavfindan G.214/5
tavf-ı ser-i kûyunda G.229/4
tâyirân-ı evc-i istiğnâ T.1.2/c
tayr K.3/8
tâze Md.8.1/c, Mh.7.1/c, T.4.4/a, Mûs.2/1, 2/5, G.20/4, 73/5, 95/2, 106/9, 112/1, 130/7, 179/5, 183/4, 194/7, 212/7, 231/10
tâzedir G.63/1
tâze-gül-i gülşen-i nâz Mh.5.1/b
ta'zîm Mh.6.6/b
teb T.4.3/c, G.30/2, 178/2, 201/2, Mûs.2/3
tebâh G.77/6, 221/6, 244/4, 245/4
tebdîl G.83/1, 212/2
tecdid Msm.2/2
tecdid-i vuzû G.134/6
tecellî G.42/1, 75/5, 81/1, 85/5, 86/1, 87/5, 119/3, 133/4
tecelligâh Md.4.2/b, G.62/4
tecelligâh-ı dost G.121/5
tecelligâh-ı Hakk G.162/3
tecelligâh-ı müstahsendir G.44/4
tecerrüd G.34/2, 63/5, 92/2
tecerrüdle Mh.1.2/a, T.9.3/a, G.49/3, 169/1
tecrîd Msm.3/1, G.100/1
tedbîr G.210/1, 227/4, 230/1
tedbîrin G.182/1
tefâhürle G.14/7
tefekür Mh.2.5/b, G.62/2
tefhîmine G.60/3
tefrika G.168/3
tefrîkde G.103/2
tefrîki G.259/2
tefrîk-i deyr G.234/6
tegâfûl Md.10.4/c, Mh.7.3/a, G.13/4, 97/5, 185/4, Mûs.1/4
tegâfûlden G.223/5
tehi G.51/5, 74/2
tek Mb.4/d, Md.9.3/c, T.2.7/a, 4.4/b, 7.1/a, 7.2/d, Mr.2.1/a, 2.1/b, G.20/4, 27/1, 95/2, 114/6, 115/9, 131/6, 221/4, 243/6, 251/8
tekâpû-yı Muhammed G.69/4
tekellüfsüz G.59/6
tekellüm G.179/6
teklîf K.2/29
teklîf-i cünbiş T.4.4/ç
teklîf-i namâz G.17/4
teklîf-i tesbîh G.55/3
teklîf-i zünnâr G.37/5
tekmîl-i sülûk Mh.6.5/b
tekrîmi Mh.1.5/c
tekyegâh-ı aşkda G.100/4
tekyegâh-ı dilde G.93/7
telef Md.1.4/a, G.167/5
telh-bâzi G.22/1
telh-kâm G.156/6
telkîn Mh.1.6/a
tel tel G.219/7
temâşâ Md.4.4/ç, G.222/7
temâşâ-yı cemâl-i yâr G.225/4
temâşâ-yı gül-i gülzâr-ı behcetden G.233/3
temâşâ-yı ruh-ı ferhunde-fâilinden G.217/5
temennâ-yı cinân G.135/6, 176/5
temennâ-yı leb-i la'lînde G.243/4
temennâ-yı visâl G.148/7
temennâ-yı visâlinle G.176/7
temennî G.91/7, 94/7, 100/7, 150/3, 217/4, 273/2
temkîn G.130/4
ten K.2/10, Mh.6.1/b, G.95/3, 195/5, 202/4
tenbel Mh.6.3/b, G.158/5
tende Md.7.1/c, G.102/4, 259/1
tenden G.126/6
tenhâ K.4/36, Md.9.3/c, T.7.2/d, G.57/3, 108/7, 215/2, 230/3, 258/7, 262/6
tenhâca G.257/7
tenhâ-teşne G.50/3
teni G.30/2, 135/5, 188/4, 203/9
ten-i bîmârım Md.6.3/a
tenim Md.6.6/b, G.107/1
tenimde T.5.1/c
tenimden G.132/1, 203/2
tenin G.186/1

- ten-i 'uryân G.110/5
 ter T.4.4/a, G.12/5, 130/7
 tercümân-ı pîrsin K.4/42
 terahhum Mh.4.6/b, G.36/10, 153/3, 203/1, 207/4, 214/12, 243/1, 244/2
 terahhumla T.2.10/c, G.199/2
 terdir G.73/5, 231/10
 tergîb G.59/6
 terk Msm.2/5, Mh.2.5/c, 6.7/c, T.2.4/c, 2.7/c, 8.2/c, Müs.1/7, G.50/6, 108/5, 113/2, 113/3, 124/7, 136/3, 144/3, 161/1, 175/1, 194/2, 196/2, 259/1, 263/4, 267/1, 282/4, 287/1, 287/2, 292/5, N.2/2
 terk-i 'akl G.98/5
 terk-i bî-dâd G.50/3
 terk-i câm G.200/4
 terk-i cân T.6.1/d, G.209/1
 terk-i cevri G.184/5
 terk-i cism Md.7.3/e, G.102/1, 148/1
 terk-i dil Md.10.2/ç, G.101/1, 191/7
 terk-i diyâr Mr.4.2/b
 terk-i dîn G.179/3
 terk-i dünyâ T.3.4/ç, G.121/4
 terk-i edeb G.28/7
 terk-i esbâb G.100/1
 terk-i fenâ Msm.5/1, T.6.5/b
 terk-i fer Mh.2.3/b
 terk-i gam-ı 'aşk G.210/4
 terk-i hâs G.200/5
 terk-i her T.7.6/a
 terk-i hestî G.66/3, 72/3, 144/2
 terk-i hestîden G.155/1
 terk-i hest-i vücûd Mh.4.4/a
 terk-i hestîyle Ms.1/d, G.140/2
 terk-i hodî G.125/2, 162/2
 terk-i hubb-ı ravza-i bâğ-ı cinân G.147/5
 terk-i 'ilm-i tedrîs G.201/3
 terk-i istimâ'-ı ders-i Mevlânâ G.151/5
 terk-i istîsmâm-ı müşk G.101/4
 terk-i kâl G.148/5
 terk-i mâ-sivâ G.214/8
 terk-i mey-i hubb-ı avâm G.49/1
 terk-i nâz G.134/5
 terk-i neng G.16/3, 200/1
 terk-i nevâ G.145/7
 terkin G.197/2, 249/2
 terkinin Mh.6.2/c
 terk-i râhat G.100/7
 terk-i sûret G.190/7, 233/7
 terk-i tecrîd Ms.6/a, G.5/5, 182/5
 terk-i terk Md.1.7/ç, 4.5/ç, T.3.4/ç, G.21/2, 92/6, 137/2
 terk-i terkiz T.1.2/c, G.121/4
 terk-i ukbâ T.3.4/ç, G.121/4
 terk-i varîyetle Ms.2/b
 terk-i vatan G.195/5
 terler G.227/3
 terlikde G.253/4
 tersâ G.19/6
 tersâ-zâde G.224/5
 tesbîh T.8.2/d
 tesellî G.79/2, 236/4
 tesellîdir G.217/2, 233/3
 teshîr G.10/5, 258/4
 teshîrin G.182/6
 te'sîr Md.7.4/e, G.160/5, 181/5
 te'sîrin G.182/2
 teskin Mh.1.6/b, G.208/4
 teslîm Ms.7/ç, Md.1.5/a, 1.7/c, 4.3/a, Mh.6.4/d, 6.6/a, T.7.2/b, G.49/3, 62/3, 81/7, 103/1, 143/6, 161/3, 162/2, 164/5, 189/1, 224/7, 248/3, 248/7, 251/4
 teslimiz K.2/30
 teşbîh G.258/3
 teşekkî G.236/1
 teşhîs Mh.6.1/a
 teşne G.56/3
 teşne-ciger Md.9.2/ç
 teşne-i câm-ı tecellî-i cemâl-i yâr G.128/2
 teşne-i câm-ı zülâl-i la'l-i Şîrîn G.101/3
 teşne-leb K.2/14, 4/16, G.100/5, 137/4, 141/5, 215/2
 teşne-leb-i deşt-i belâ G.11/6
 teşrîf G.12/6, 19/2, 95/4, 250/4
 teşrîf-i kudûmün G.206/3
 teşrîf-i makdemin G.46/4
 teşrîfine K.4/29, G.167/2
 tevahhud G.75/6
 tevân G.151/4
 tevâzu'da Md.3.7/b
 tevâzu'la Ms.5/d, Mh.6.5/c
 tevâzu'-pîşe G.5/4
 teveccüh Mh.2.5/b, G.257/5
 teveccühle T.9.3/a
 tevekkül K.3/25, Ms.3/a, 7/ç, Mh.1.5/b, 6.4/b, G.62/1, 129/3, 161/3, 189/2, 248/6, 268/2, 269/5
 tevekkülle G.164/5
 tevellüd G.218/3
 tevîk G.170/7, 189/7
 tevîki G.114/1
 tevîk-i Hakk K.4/37
 tevîkin G.4/6
 tevîkini K.1/29, G.25/7, 48/5, 170/1
 tevîr G.210/5
 tevîdden G.62/5
 tezyîn G.72/4, 98/1, 101/1
 tıfl G.149/3
 tıflıdır G.112/3, 191/1
 tıfl-ı dil-rübâ G.255/4
 tıfl-ı mekteb G.32/4
 tıfl-ı nâzenînin G.258/5
 tıfl-ı ney-süvâr G.260/1
 tıfl-ı tersâ G.148/1
 tıfl-ı tersâya G.258/1
 tıynetî G.130/1
 tığ-ı eccl G.194/4
 tığ-ı gamla G.229/3
 tığ-ı lâ G.83/6, 167/6
 tığ-ı nâzî G.209/3
 tığından G.101/2
 tığ-ı nîgeh G.152/4
 tığ-ı nihânın G.268/3
 tığ-ı sitem Md.6.4/b, G.219/6
 tığ-ı sitemle G.29/2
 tığ-ı zehr-âlûd-ı gamdan G.216/2
 tığlar T.1.3/ç
 tîh-i dalâlet G.67/2
 tîh-i dalâletde G.244/6
 tîr G.118/3
 tîre G.254/1
 tîr-i fezâdır Müs.3/3
 tîr-i kazâyı Md.3.3/e
 tîr-i müjgânı G.17/3
 tîr-i müjgânın Md.7.4/b
 tiryâk G.103/1, 176/4
 titrer G.95/3
 tokenma G.257/2
 tokunup Md.9.4/b
 tokuz Md.6.3/b
 tolsun G.254/3
 top G.247/7
 toprağı G.258/6
 töker G.219/6
 tökerler K.3/17
 tökersin Mr.2.3/b
 tökmez G.251/3
 töküp G.50/2
 tu G.117/5, 118/5, 118/6
 Tübâ Müs.1/1, 3/2, G.115/5, 203/4, 237/3, 261/2
 Tübâ'da G.119/3
 Tübâ'ya G.156/5
 tûfân-ı belâ-hîz-i sivâdan G.143/4
 tûfân-ı seylâb-ı sirişkimle G.39/5
 tufeylî K.1/14
 tufeylin T.2.1/a, G.6/6
 tufeylindir Mb.2/b
 tugrâsıdır G.115/1
 tûl-i emel G.94/4
 tulû' K.4/29
 turâ G.57/5
 turâb Ms.5/d, G.35/3
 turâba Msm.3/4
 turâb-ı âsitân-ı Nakş-bendîz G.124/7
 turâb-ı âsitân-ı pîr G.146/5
 turâb-ı dergeh-i Mûsî-i Kâzımla G.123/6
 turâb-ı dergehî G.249/6
 turâb-ı dergeh-i pîrem G.202/7
 turâb-ı kademî G.228/5
 turâb-ı kûyuna G.112/4
 turâb-ı makdem-i Kâzım Md.3.4/d
 turâb-ı râhına G.209/3
 turâbız G.247/6
 Tûrân G.262/1
 turfe G.205/4, 225/5
 Tûr-ı dil G.121/5
 Tûr-ı dilde G.133/4
 Tûr-ı dile G.42/1, 81/1

- Tür-i dilin G.62/4
 Tür-i tecellî G.135/2
 turma G.50/4
 turmuşuz Md.3.4/ç
 turre-i pür-piç T.5.3/c
 turre-i zülf-i dil-âvîzini G.206/4
 turre-i zülfe G.149/7
 tururlar T.5.5/a
 Tûrunda G.44/6
 tut Mt.5/a, Mb.9/a, Md.1.2/c, 2.1/e, 2.2/e, 2.3/e, 2.4/e, 2.5/e, 2.6/e, 2.7/e, 7.1/d, Mh.3.1/d, 3.2/d, 3.3/d, 3.4/d, 3.5/d, 3.6/d, 3.7/d, 4.1/d, 4.2/d, 4.3/d, 4.4/d, 4.5/d, 4.6/d, 4.7/d, 6.7/a, T.2.10/c, G.18/4, 19/2, 25/3, 68/6, 111/1, 136/1, 136/3, 157/3, 220/3, 273/6
 tutalım Md.9.11/a
 tutar Md.5.7/b, G.228/5, 230/5
 tutardı G.280/5
 tutardım G.169/4, 284/5
 tutdı K.3/18, 3/25, Md.9.3/ç, Mh.4.5/a, G.8/7, 45/7, 68/7, 126/5
 tutduk Mh.1.5/b
 tutdum G.273/6
 tutdun G.283/3
 tûti-i dil G.30/1
 tûti-i şeker-hâ'ları G.47/4
 tûti-i şekker-dehen-i bâğ-ı belâğat G.53/1
 tûti-i şîrin G.150/5
 tûti-i tab'ım K.1/1
 tûtiyâ Md.5.4/c, G.91/2, 115/8, 233/5
 tûtiyâveş G.146/5, 249/7
 tûtiyâ-yı çeşm-i erbâb-ı yakîn Mb.1/ç, G.214/1
 tûtiye G.78/1
 tutmakdan T.4.5/c
 tutmaz G.266/4
 tutmuş T.6.4/b, 8.2/ç, G.148/5
 tutsan G.221/6
 tutulmuş G.120/2
 tutup Md.4.3/a, 7.5/ç, T.4.5/b, G.50/1, 64/1, 136/1, 164/5, 237/1
 tuyî G.239/2
 tuymaz G.230/1
 tuyûr T.2.6/ç, G.89/1
 türlü Mh.5.7/d, T.2.3/b, G.5/6, 13/2, 175/3
U
 u K.1/3, 1/9, 1/10, 1/11, 1/23, 1/27, 3/1, 3/4, 3/8, 3/13, 3/15, 3/21, 4/9, 4/18, 4/28, 4/31, 4/39, Msm.2/4, 2/5, 3/2, 3/6, 4/5, 5/3, Mt.1/d, 1/e, 1/h, 2/a, 2/h, 3/a, 3/b, 3/d, 3/f, 3/h, 4/h, 5/h, 6/c, 6/h, 7/h, Ms.2/a, 4/a, 4/c, 6/ç, 7/a, 7/ç, Mb.1/a, 1/b, 1/e, 2/b, 2/e, 3/e, 4/b, 4/e, 5/e, 6/e, 7/e, 8/ç, 8/e, 9/e, 10/a, 10/e, 11/e, Md.1.2/c, 1.2/ç, 2.1/ç, 2.1/e, 2.2/e, 2.3/b, 2.3/ç, 2.3/e, 2.4/c, 2.4/e, 2.5/e, 2.6/e, 2.7/a, 2.7/e, 3.2/c, 3.2/ç, 3.3/d, 3.5/b, 3.5/d, 3.6/a, 4.1/c, 4.1/ç, 4.1/e, 4.2/e, 4.3/e, 4.4/a, 4.4/c, 4.4/e, 4.5/a, 4.5/e, 4.6/e, 4.7/e, 5.3/b, 5.5/b, 5.6/a, 6.1/a, 6.1/c, 6.1/ç, 6.3/b, 6.4/c, 6.5/b, 6.7/e, 7.1/ç, 7.2/ç, 7.4/ç, 7.6/d, 8.3/c, 8.4/a, 8.5/ç, 9.6/b, 9.10/a, 10.2/ç, 10.4/c, 10.6/a, 10.6/c, Mh.1.4/a, 1.5/c, 1.6/b, 2.6/b, 2.7/c, 3.1/a, 3.1/b, 3.1/ç, 3.2/a, 3.2/ç, 3.3/ç, 3.4/a, 3.4/ç, 3.5/a, 3.5/ç, 3.6/ç, 3.7/a, 3.7/ç, 4.1/ç, 4.2/ç, 4.3/c, 4.3/ç, 4.4/ç, 4.5/ç, 4.6/ç, 4.7/ç, 5.7/c, 6.1/ç, 6.2/c, 6.3/a, 6.5/a, 6.5/ç, 6.7/b, 7.3/a, T.2.1/a, 2.1/d, 2.6/b, 2.6/ç, 2.8/a, 2.9/b, 2.10/ç, 2.11/b, 3.4/a, 3.6/a, 3.6/c, 3.7/a, 4.1/a, 4.3/a, 4.3/b, 4.3/c, 4.4/b, 5.1/b, 5.3/b, 5.5/b, 5.5/ç, 6.2/b, 6.3/a, 6.4/d, 7.3/ç, 7.3/d, 7.4/b, 7.5/c, 7.6/a, Mr.1.1/a, 1.1/b, 1.3/b, 2.3/a, 2.4/a, 2.5/b, 3.1/b, 3.1/c, 3.4/b, Ş.3/a, 3/b, 4/a
 'ucb Mh.6.6/d, G.62/5, 153/2
 uğradım T.5.3/ç
 'ukbâ K.2/2, G.150/4
 'ukbâdan Mh.6.7/ç, G.225/5
 'ukbâdır G.112/5
 'ukbâyı G.49/4, 204/3
 ûlâ G.194/8
 'ulûm-ı hikmete Mh.6.1/ç
 ulû'l-ı ebsâra Md.5.4/c
 'ulüvv G.192/5
 umar Mb.6/c, G.6/11, 154/4
 umarken G.179/5, 260/3
 'ummân G.143/4
 umup G.256/1
 unut Mh.6.7/b
 unutduk K.4/34
 unutdun Mh.6.2/d, G.178/4
 unutmakdan T.4.5/a
 û-râ G.239/6
 uranlar G.83/6
 urdukça G.209/3
 urdun Md.6.4/b
 urma G.168/5
 urmuşken G.256/1
 urmuşuz T.1.3/c, 6.3/b
 ursa T.8.7/a
 uruldu T.2.3/a, G.146/2
 urup G.262/5
 urur K.4/36, G.160/1
 urvetü'l-vuskâ K.3/6
 usandım Md.10.1/e, 10.2/e, 10.3/e, 10.4/e, 10.5/e, 10.6/e, 10.7/e, G.227/4
 usanmam G.213/2
 usanmaz G.231/7
 'usâta K.1/15
 'uşşâk G.6/3, 53/2, 54/5, 140/1, 148/4, 167/2, 185/6
 'uşşâka Md.10.7/c, G.39/2, 110/6, 134/3, 249/2
 'uşşâkân-ı zât-ı kibriyânın Mb.10/d
 'uşşâkı Md.8.4/ç, Mh.7.1/ç, 7.2/ç, 7.3/ç, 7.4/ç, 7.5/ç, G.39/3, 93/1, 106/2, 181/1, 257/2
 'uşşâk-ı bî-dili G.219/3
 'uşşâk-ı bîmârın G.179/5
 'uşşâk-ı felâket-zedeyi Mh.5.6/b
 'uşşâk-ı hasteye G.116/2
 'uşşâk-ı hayâlî G.79/1
 'uşşâk-ı ma'nâ-âşînâlardan G.165/3
 'uşşâkına G.150/4, 174/2
 'uşşâk-ı nâ-kâmî T.8.2/a
 'uşşâk-ı rencûra G.172/4
 'uşşâk-ı şeydâdan G.231/3
 'uşşâk-ı zâra G.142/6
 'uşşâk-ı zârî G.73/2
 utan Mh.6.3/ç, G.161/4
 utanan Md.9.1/ç
 uyanup G.161/1
 uydı G.9/5
 uydum G.2/3
 uydurma G.26/2
 uyhu G.105/3
 uyma G.157/3, 253/5
 uymakdayam K.1/3
 uzadıp G.156/3
 'uzlet G.161/2, 164/4
Ü
 ü K.1/2, 1/5, 1/8, 1/9, 1/10, 1/11, 1/12, 1/15, 1/19, 1/23, 1/25, 1/26, 1/27, 2/1, 2/3, 2/9, 2/12, 2/14, 2/15, 2/16, 2/23, 2/24, 2/26, 2/27, 2/28, 3/2, 3/6, 3/8, 3/11, 3/15, 3/16, 3/23, 4/4, 4/7, 4/9, 4/9, 4/10, 4/13, 4/21, 4/23, 4/27, 4/29, 4/31, Msm.1/5, 2/1, 2/2, 2/3, 2/6, 3/2, 3/5, 4/3, 5/3, Mt.1/ç, 1/f, 3/b, 3/c, 3/d, 5/e, 6/a, 7/e, Ms.1/ç, 2/ç, 3/a, 3/d, 5/b, 6/b, 6/e, 7/ç, Mb.1/d, 3/c, 4/ç, 5/a, 6/ç, 8/ç, 8/d, 11/b, 11/c, Md.1.6/b, 2.1/c, 2.1/d, 2.2/d, 2.3/ç, 2.3/d, 2.4/b, 2.4/d, 2.5/d, 2.6/d, 2.7/d, 3.1/d, 3.3/a, 3.3/b, 3.7/d, 4.1/d, 4.2/b, 4.2/d, 4.3/c, 4.3/d, 4.4/d, 4.5/d, 4.6/d, 4.7/d, 5.1/b, 5.1/c, 5.1/ç, 5.2/ç, 5.4/ç, 5.5/c, 5.5/ç, 6.2/a, 6.4/a, 6.5/b, 6.6/e, 6.7/c, 7.2/b, 7.3/e, 7.5/c, 7.6/e, 7.7/a, 8.2/a, 8.3/a, 8.3/c, 8.3/ç, 9.3/c, 10.1/c, 10.2/ç, 10.4/ç, 10.5/c, 10.6/c, Mh.2.3/a, 2.4/b, 2.5/a, 3.1/a, 3.4/c, 4.1/b, 4.2/a, 4.6/a, 4.6/c, 5.1/d, 5.3/a, 5.3/c, 5.6/d, 5.7/b, 6.1/b, 6.2/b, 6.3/b, 6.5/a, 6.7/a, 6.7/b, 8.3/a, 9.1/a, 9.2/ç, 9.3/d, 9.4/c, 9.5/a, 9.5/b, T.1.3/b, 2.4/a, 2.6/ç, 2.9/d, 2.11/ç, 3.2/d, 4.3/a, 4.3/c, 4.4/a,

- 4.4/ç, 4.5/a, 5.3/c, 5.4/b, 6.2/a, 6.4/c, 7.1/a, 7.2/b, 7.2/d, 8.1/b, 8.2/d, 8.3/c, 8.5/b, 8.6/a, 8.6/b, 8.7/a, 9.1/a, 9.3/c, 9.4/c, 9.5/c, 9.6/c, Mr.1.2/b, 1.3/b, 1.5/a, 2.2/a, 2.2/b, 2.5/b, 3.1/a, 3.2/b, 3.2/ç, 4.5/b, 4.5/ç, 5.3/a, G.1/5
- üçler Mt.5/e
- üftâde Mh.3.1/c, G.140/5, 148/1, 152/3, 183/5, 230/3
- üftâdegânız Mh.7.2/c
- üftâde-i çâh-ı zekan G.149/8
- üftâde-i râhın Md.8.4/b
- üftâde-i yâr G.2/2
- üftâdeler T.1.4/b
- üftâdelere G.191/4
- üftâdeye K.4/21
- üldür G.231/11
- ülfet Md.10.6/a, G.73/2, 97/2, 131/3
- ülfetde G.84/2
- ülfetdir G.93/1
- ülfet-i nâ-dân G.254/1
- ülfet-i nâ-dânla G.216/5
- ülfetle Mr.3.1/a
- ümid Md.3.6/d, 4.3/c, Mh.1.4/c, G.76/4, 151/6, 202/3, 239/3
- ümidî G.116/7, 136/1
- ümid-i düzah G.4/3
- ümidim K.1/7, G.117/4, 198/2, 202/7
- ümidin G.73/7
- ümid-i râhat G.27/5
- ümid-i vasl Mh.8.6/b, G.10/6
- ümmid Mb.3/d, Md.10.1/d, 10.2/d, 10.3/d, 10.4/d, 10.5/d, 10.6/d, 10.7/d, G.8/5, 30/2, 61/1
- ümmidim G.236/6
- ümmidini G.162/1
- ümmid-vâr T.2.9/ç
- ümmid-vâram G.80/5
- üns-i hârdır G.59/1
- ünvân K.2/3
- üstâd Ms.6/d, Md.8.2/ç, G.32/4, 74/3
- üstâddan G.237/6
- üzre Md.4.4/ç, G.15/7, 48/5, 52/4, 97/1, 104/4, 198/4, 218/2, 224/2, 232/7
- üzüldi G.179/5
- V**
- vâ-beste G. 257/2
- vâ-beste-i dâm-ı belâdır G.232/4
- vâ-beste-i her G.151/1
- vâ-beste-i zincir-i hodî G.170/2
- va'd G.139/6, 256/6
- va'de-i imrûz-ı ferdâdan G.225/6
- vâdi-i firkatde G.27/2, 141/5
- vâdi-i gurbetde Md.3.6/e
- vâdi-i hayâle G.70/5
- vâdi-i hayretde G.100/5
- va'dine K.3/24,
- vâdisine G.215/2
- va'd-i vasl G.245/4
- va'd-i vuslat T.5.2/ç
- vâh G.119/5, 244/5
- vâ-hasretâ Mt.2/ç
- vahdet G.4/1, 81/6
- vahdetde T.9.5/c, G.196/2
- vahdeti Mh.1.2/b, G.121/2, 196/2, 234/6
- vahdet-i 'aşkı Mh.6.5/d, G.100/7, 136/1
- vahdetimle G.197/3
- vahş K.3/8, T.2.6/ç, G.89/1
- vâ'iz G.160/1, 160/2, 160/3, 160/4, 160/5, 160/6, 160/7, 227/6
- vakf G.60/4
- vakf-ı derd-i 'aşk-ı hûbân G. 260/5
- vâkıf T.8.1/d, G.119/2, 139/3, 169/1, 224/2, 233/2, 245/6, 267/1, 270/6
- vâkıfdır G.159/2
- vâkıf-ı esrâr K.3/5
- vâkıf-ı esrâr-ı dil G.196/2
- vâkıf-ı esrâr-ı Hak G.113/5
- vâkıf-ı esrâr-ı hakikat G.49/6
- vâkıf-ı esrâr-ı hikmet Md.1.3/a, G.214/2
- vâkıf-ı esrâr-ı Nebî G.11/3
- vakf-ı gam Mr.3.1/b
- vakf-ı gam-ı aşk-ı bütânest G.57/1
- vâkıf-ı gencine-i hikmet K.4/2
- vâkıf-ı hâl G.125/4
- vâkıf-ı hâlim Mt.4/c
- vâkıf-ı ilm-i ledün G.7/7
- vâkıf-ı sırr-ı İlâhîsin T.2.5/a
- vâkıf-ı sırr-ı kemân-ı ebrûların G.268/5
- vâkıf-ı sûz-ı nihânımız G.126/4
- vakkâsı G.254/1
- vakt Md.6.1/e
- vaktidir 5.1/a
- vaktinde G.37/1
- vakt-i safâdır G.195/1
- vakt-i tekellüm G.151/2
- vâlih Md.4.2/b, T.8.5/c, G.43/6
- var Msm.1/4, Md.1.1/a, 1.6/ç, 7.6/b, Mh.3.6/c, 7.1/d, 7.2/d, 7.3/d, 7.4/d, 7.5/d, T.2.8/c, Mr.2.1/a, 2.1/b, 2.1/c, 2.1/ç, 2.2/ç, 2.3/ç, 2.4/c, 2.4/ç, 2.5/ç, G.15/6, 51/4, 64/2, 102/1, 102/2, 102/3, 102/4, 102/5, 114/1, 114/2, 114/3, 114/4, 114/5, 114/6, 114/7, 120/1, 120/2, 120/3, 120/4, 120/5, 120/6, 120/7, 155/5, 180/7, 190/1, 202/2, 220/3, 225/5, 230/6, 231/6, 231/7, 233/5, 271/5
- varak G.171/2
- varakdır G.37/3
- vardır T.2.5/c, G.107/1, 107/2, 107/3, 107/4, 107/5, 108/1, 108/2, 108/3, 108/4, 108/5, 108/6, 108/7
- vâ-rehîd G.239/3
- vâreste G.83/3
- varı G.123/7, 133/5, 293/7
- varımı Md.6.6/ç, G.36/4, 278/2
- varımız Ms.4/e
- varın Mh.1.7/b, G.113/2, 193/5, 196/2, 234/3
- varına G.135/7
- varını T.3.5/c, G.28/5, 49/3, 65/3, 81/7, 128/4, 136/3, 165/5, 184/1, 222/3, 237/2, 247/3, 267/4, N.2/2
- vâridât-ı nefis Ms.6/b
- vâris-i 'ilm-i ledün K.2/4, 3/4, 4/2, G.11/3
- vâris-i 'ilm-i Nebîdir G.72/2
- variyyet G.83/5, 170/2
- variyyetden Ms.6/a
- variyyete G.136/6
- variyyeti Mh.2.5/c, G.124/7
- variyyetimden G.285/6
- variyyetin T.2.4/c, G.94/6, 175/1, 233/2, 287/1
- variyyetinden G.85/2, 282/4
- varlığım Mt.4/d
- varlık G.159/4
- varlıktan Mh.6.3/d
- vasf T.2.5/d, G.169/5
- vasf-ı dehân-ı dil-beri G.116/4
- vasf-ı düst G.240/9
- vasf-ı la'l-i şekkerin-i yâr G.212/7
- vasf-ı mey G.74/7
- vasfın G.18/6
- vasfına K.4/3, 4/42
- vasfında G.7/3, 10/7
- vasfındadır K.1/17, G.6/10
- vasf-ı nergis-i şehlâsıdır G.115/1
- vasfını T.2.5/c
- vasf-ı zülfeynin G.101/4
- vâsıl T.8.6/d, G.169/5
- vâsıl Msm.5/1, Md.4.7/ç, Mh.6.3/c, T.9.4/c, G.139/7, 154/5
- vâsûlân-ı dergah-i vâlâ-cenâbın G.141/6
- vâsûlân-ı Nakş-bendiz G.124/5
- vâsıldır G.83/6
- vâsıl-ı asl Mh.2.3/b
- vâsıl-ı dergâh G.140/5
- vâsıl-ı dildâr G.81/5, 85/2
- vâsıl-ı Hak K.3/18
- vâsıl-ı hâk-i derin G.147/5
- vâsıl-ı hür T.2.6/b
- vâsıl-ı maksûd Mh.4.4/b
- vâsıl-ı ser-menzil-i maksûd G.21/2, 76/5, N.1/2
- Vâsi' G.162/3
- vasî-i Mustafâ'sın G.274/1
- vâsiyy-i mutlak K.3/4
- vâsiyy-i mutlaka K.4/6
- vâsiyy-i mutlak-ı peygamber Md.2.6/b
- vasl G.126/6, 197/4
- vasl-ı cânâna G.173/6
- vasl-ı dil-bere G.233/6
- vasl-ı dost G.254/2
- vasl-ı hûrân Mt.3/ç
- vaslın Mh.5.3/d
- vaslını Msm.1/7
- vaslının G.15/6
- vasl-ı yâriden G.283/2
- vaslıyla G.204/7
- vatan Mr.4.4/c
- vatandan T.7.5/a, G.180/1

- vatanım G.107/1, 206/7
vâveylâ T.7.1/d, G.14/4
vâveylâsına G.58/7
vaz'-ı cebîn G.209/3
vaz'-ı dil-nüvâz G.134/3
vaz'-ı edebden G.111/1
vaz'-ı güstâhâne G.168/5
vaz'-ı güstâhâne-i ağyâr-ı bed-endiş G.146/4
vaz'-ı hâmuşânemiz G.127/5
vaz'-ı nâ-revâdan G.62/2
vecd G.48/2, 85/3, 86/3
vech-i kadîmin G.43/3
vech-i mahbûbı G.92/3
vechinden G.37/6
vech-i neyyir-i rûşen-misâl-i dost G.42/2
vech-i pâkin G.273/1
vech-i pâk-i yâre G.121/3
vech-i yârı Md.1.5/c
ve'd-dînez Md.4.1/e, 4.2/e, 4.3/e, 4.4/e, 4.5/e, 4.6/e, 4.7/e
vefâ Md.3.4/ç, Mr.3.2/b, 3.3/c, G.180/4, 255/4, 256/8
vefâdır Mûs.3/1
vefâ-düşmen G.147/2, 291/4
vefâsına T.5.2/c
vefâsız G.251/1
vefâyı Msm.2/2
velem yûlede G.68/2
ve'l-hâsılı K.4/39
velî T.6.4/ç, Mr.2.5/c, G.66/6, 84/2, 113/5, 126/3, 131/4, 141/7, 143/2, 155/5, 163/7, 182/2, 191/1, 196/5, 230/1, 256/7
velîkin G.20/3, 73/5, 118/1
velîler T.6.4/c
velîlerle G.6/7
verdidir T.1.5/b
verd-i hamrâdan G.231/2
verd-i hamrâya G.258/3
verd-i rûyun G.183/3
verâ-yı perde G.86/2
verâ-yı perdede G.85/4
verd-i gülîstân-ı Alî G.11/5
verd-i gülîstân-ı bekâdır G.82/1
verd-i gülzâr-ı safâ G.195/4
verd-i gülzâr-ı visâlin G.9/4
verd-i ruhsârın G.28/4
verd-i ruhun T.8.2/c
verd-i ter G.238/5
verziş-i 'aşkından G.90/2
vesvese-i 'akldan G.246/2
vesvese-i 'akl-ı denîden G.205/2, 294/2
v'ey T.2.1/b, G.7/1, 7/2, 7/4, 7/5, 47/1, 53/1, 54/1, 240/1, Mûs.2/1
v'ez G.56/1
vicdân G.4/2
vildân K.2/31
vir Mt.7/b, Md.1.2/ç, 7.6/c, Mh.6.5/a, G.11/11, 52/5, 96/3, 131/7, 144/5, 161/2, 193/2, 205/2, 219/1, 228/3, 231/11, 237/2, 269/1, Mûs.1/1, 2/2, N.6/2
virân Ms.6/ç, G.111/5, 185/2
vîrânedan G.132/4
virdidir K.2/6
virdi G.36/4, 37/4, 52/2, 167/6, 195/5, 221/3, 225/6, 248/4
virdigim K.4/40
virdin Mr.1.2/b
vird-i zebân G.150/5
vird-i zebânım Md.5.7/ç
vire G.223/2, 295/2
vireli Mh.5.7/ç
viren Md.8.4/c, Mh.3.5/b, 3.6/a, Mûs.3/1
virenler Mr.3.3/a, G.256/3
vireyim G.210/5
virir Mr.2.5/a, 2.5/ç, G.74/6, 78/6, 128/3, 175/1, 257/3, 258/5, 280/6
virirdi G.202/5, 270/6
virirdin G.261/5
virme G.36/10, 268/1
virmediler Md.9.9/b
virmedir Mh.5.4/d
virmek Md.3.4/ç, G.60/1
virmekde G.108/3
virmekdedir G.1/6
virmem G.270/7
virmese Msm.5/6, G.270/2
virmeseydi G.275/5
virmeyelim Msm.3/3
virmeyen G.222/3
virmez G.15/6, 269/5
virmişüz K.2/12, T.1.4/ç
virseler G.95/5
virüp K.3/18, Md.4.5/a, 10.1/a, Mh.1.7/b, G.184/1, 278/2, 279/4
virür K.3/24
visâl G.208/4
visâle T.5.5/c
visâl-i hûr G.92/6
visâl-i hûri G.189/4
visâlin Md.7.7/ç, G.3/2, 6/1
visâlinde G.225/6
visâlinle G.163/4
visâl-i yâr G.22/3
visâl-i yâre G.193/5
vukûf T.9.6/c
vuslat Md.10.1/d, 10.2/d, 10.3/d, 10.4/d, 10.5/d, 10.6/d, 10.7/d, G.204/5
vuslat-ı dil-ber G.131/2
vuslat-ı dil-berden Ms.5/e
vuslat-ı Hakk'a G.11/1
vuslat-ı ma'bûda Md.1.9/c
vuslatın G.210/5
vuslatından Md.2.7/c
vuslat-ı yârı Md.4.5/ç
vusûl T.2.7/c
vü K.1/12, 1/22, 1/24, 1/25, 2/2, 2/21, 2/28, 4/5, 4/14, Msm.4/2, 5/3, 5/5, Mt.1/ç
vücûd G.7/5, 62/4, 92/5
vücûda G.10/2
vücûdî K.3/3, G.141/3, 177/1, 201/1, 219/7, 254/4
vücûd-ı ârızı T.3.6/ç
vücûd-ı 'âşıkâ G.142/1
vücûd-ı hesti G.159/4
vücûd-ı kâmilindir G.214/1
vücûd-ı katremiz G.260/7
vücûd-ı mahv-ı kalbî G.87/6
vücûd-ı mutlakı G.75/7
vücûdın G.86/2, 169/1
vücûd-ı nâ-tüvânımdan G.224/5
vücûdını G.94/6
vücûdum Md.7.4/a, G.96/2, 99/3, 147/1, 243/3, 260/5
vücûdumda G.242/1
vücûdun T.2.1/b, G.6/6, 62/6, 192/5
vürûd T.7.6/b, G.75/4
vüzû' G.151/4
Y
yâ K.1/8, 1/28, 2/9, Md.2.1/e, 2.2/e, 2.3/e, 2.4/e, 2.5/e, 2.6/e, 2.7/ç, 2.7/e, 9.10/a, 10.5/a, Mh.5.1/ç, T.2.5/d, 2.7/ç, 2.8/d, 2.10/d, G.2/5, 3/1, 25/1, 25/2, 25/3, 25/4, 25/5, 25/6, 25/7, 26/1, 26/2, 26/3, 26/4, 26/5, 26/6, 26/7, 27/1, 27/2, 27/3, 27/4, 27/5, 27/6, 27/7, 30/7, 51/5, 61/1, 68/7, 73/3, 76/4, 76/5, 106/3, 106/6, 106/7, 106/8, 117/7, 153/1, 170/1, 170/3, 208/4, 218/3, 229/6, 230/2, 231/11, 244/1, 244/4, Mûs.1/4
yâd K.3/17, Md.5.6/ç, 5.7/c, 9.11/b, G.50/1, 178/4, 187/1
yâdınla G.127/1
yâd-ı ruhsârınladır G.229/1
yâdigâr G.60/7
yâd-kerd Ms.3/d, G.124/6
yaft G.117/1, 118/3
yağmâ Md.7.7/b, G.14/6, 18/2, 49/3, 65/3, 148/3, 184/4, 262/3, Mûs.1/5
yağmâya Mr.1.2/b, G.36/4, 37/4, 184/1, 237/2, 258/5, Mûs.3/1
yâhod G.223/4
yâhû Md.1.7/a, Mh.7.3/a, Mûs.2/3
yahûd Mh.6.1/b, G.106/1
yâhûların G.181/5
Yahyâ K.1/11
yağmâya Md.8.4/c
yakalım Msm.2/4
yakan G.93/1, 188/4
yakar G.179/1, 203/6, 203/8, 232/6
yakarsın G.73/6, 192/3
yakasın G.95/1, 222/2, 250/3
yaktı Md.9.4/a, Mûs.2/3, G.54/6, 70/3, 75/1, 136/7, 208/2
yakdım G.163/5, 260/4
yakdın Mh.5.1/d, G.182/2
yakılmadan T.4.3/ç, G.9/3
yakılmış G.36/10

- yakılıp G.13/1
 yakın G.49/4, 182/7
 yakındır G.83/5, 114/4
 yakîn Mr.3.4/c, G.33/7, G.83/7, 93/7, 103/2, 109/4
 yakîndir G.231/7, 237/4
 yakma G.36/7, 232/1
 yakmaz Md.10.6/b
 yaksa G.135/5
 Ya'küb K.1/10
 Ya'küb-i dil G.19/4, 152/3
 Ya'küb-i Ken'ân Mr.4.3/ç
 Ya'küb-sıfat G.206/2
 Ya'kübuna G.248/4
 yakup Md.7.2/d, G.62/6, 231/5
 yamân G.147/2, 232/1
 yana G.95/1
 yanağın G.6/2, 13/2
 yanalım Md.9.1/a
 yanan G.103/1, 227/6
 yanar Md.6.3/a, G.89/4, 104/4, 250/3
 yanarken G.104/4
 yandı Md.6.6/b, G.13/5, 97/2, 248/4
 yandıkca G.110/4
 yandım Md.10.1/d, 10.2/d, 10.3/d, 10.4/d, 10.5/d, 10.6/d, 10.7/d, Mh.7.1/a, T.5.3/a, G.232/1
 yandırdın G.96/4
 yanık G.256/2
 yanına G.256/7
 yanında G.157/1
 ya'ni K.1/21, Mt.6/b, Md.9.2/c, G.11/4
 yanmadadır Md.9.10/ç
 yanmadan G.9/3, 13/1
 yanmaktadır G.81/2
 yanmış G.107/1
 yansa G.90/4, 132/5
 yansam G.213/3
 yansun Md.8.1/d, 8.2/d, 8.3/d, 8.4/d, 8.5/d, 9.1/d, 9.2/d, 9.3/d, 9.4/d, 9.5/d, 9.6/d, 9.7/d, 9.8/d, 9.9/d, 9.10/d, 9.11/d, G.202/4
 yanup Msm.1/1, Md.3.3/d, T.4.3/ç, Mr.3.1/c, G.27/2, 30/1, 89/8, 193/3, 198/1
 yapdı G.149/7
 yapsam T.5.2/d, 8.4/c, G.73/3
 yâr Mt.2/a, Md.10.1/a, T.5.2/ç, G.25/7, 27/2, 37/7, 81/6, 84/2, 89/7, 135/4, 164/6, 185/1, 186/5, 192/5, 193/2, 237/7, 245/2, 263/3, 278/5
 yara G.146/1
 yârdan G.242/5
 yârdandır G.33/1
 yâre T.4.5/ç, G.93/2, 126/7, 289/7
 yâr-ı 'akl-ı küll G.133/1
 yâr-ı âşinâmız G.84/5
 yâr-ı dil G.196/1
 yâr-ı dil-nüvâz G.240/4, 241/6
 yâr-ı gârî Mt.5/b
 yâr-ı gâr-ı şeyh G.66/5
 yâr-ı gül-'izâr-ı melek-hûy G.240/1
 yârimız Ms.4/ç
 yâr-ı muvâfık G.174/4
 yâr-ı Şefîk G.170/3
 yâr-ı şîrinim G.270/4
 yâr-ı vefâdâr G.212/3
 yâr-ı yârânâ G.22/5
 yârin G.107/3, 295/5
 yasag G.163/6, 222/6
 yâsemen Ş.2/a
 Yâ-sîn K.1/17, G.6/10, 7/3
 Yâ-sîmiz Md.4.1/d, 4.2/d, 4.3/d, 4.4/d, 4.5/d, 4.6/d, 4.7/d
 yaş G.50/2
 yazarken G.224/2
 yazdı T.8.7/d
 yazık G.231/3
 yazıktır G.256/2
 yazsam Ms.5/c
 yed-i beyzâ G.10/1
 yed-i beyzâyı T.4.1/b
 yegdir G.236/7
 yek G.70/2, 118/7, 151/7, 239/1, 240/7
 yek-dânelîğim G.108/4
 yekdir G.199/1
 yek-nazar G.239/5
 yek-nazarda G.100/6, 182/6
 yek-reng-i makâm-ı kurba G.168/3
 yeksân K.2/28, Msm.1/6, 2/4, 2/6, 3/6, 4/6, 5/6
 yekser G.2/4
 yek-tâ K.1/6, G.20/3, 113/6, 218/1, 253/1
 yek-tâdir G.112/2
 yekten T.9.3/b
 yem G.185/2
 yem-âsâ G.89/2
 yem-âsâdır G.224/1
 yem-i pür-şûr-ı mihnetden G.105/2
 yeni G.258/4
 yeniden G.105/2, 179/5
 yerde G.221/1
 yerden Mt.3/f
 yere Md.9.5/a, 9.6/a, G.126/7
 yerim G.43/10
 yerimdir G.249/7
 yerin Mr.1.1/ç, 1.2/ç, 1.3/ç, 1.4/ç, 1.5/ç
 yerindir Mh.6.2/d
 yerine T.6.2/ç
 yerlere G.2/3
 yet Mt.4/a, Md.1.9/a, 1.9/b, 1.9/c, 1.9/ç, G.61/5, 103/2
 yetdim G.225/6
 yeter K.2/2, Msm.5/5, Md.6.5/d, Mh.2.7/c, Mr.3.1/b, 3.1/ç, 3.2/ç, 3.3/ç, 3.4/ç, 3.5/ç, Ş.5/c, G.36/7, 51/2, 74/7, 96/1, 96/2, 96/3, 96/4, 96/5, 97/1, 97/2, 97/3, 97/4, 97/5, 97/6, 97/7, 183/7, 256/9
 yetimler T.1.5/ç
 yetiş Msm.3/3, Mt.6/a, Md.6.1/d, 7.7/e, G.14/6, 19/4, 76/5, 111/2, 138/7, 143/4, 203/2, 249/5
 yetişdi G.252/2
 yetişdir G.25/2, 222/5
 yetişen Md.8.1/c
 yetişmez G.230/2, 259/3
 yetişse G.249/4
 yetmedi G.216/1
 yetmek G.50/7
 yetmez Mh.7.3/a, G.136/5, 165/5
 yetmiş Md.9.9/c
 yetse G.127/4
 yevm-i dîn K.4/30
 yevmü'l-kıyâm Ms.6/c
 yevmü'l-verâ G.80/1
 Yezîd K.3/16, Md.3.3/a, G.215/5
 Yezîd-i kâfire K.4/19
 Yezîd'in Md.5.5/ç
 Yezîd-i şûme K.2/15
 yıkılmış G.157/2
 yıkılsun G.50/3
 yılda G.238/6
 yıllardır G.98/2
 yılmam T.8.6/b
 yime G.107/5
 yine Msm.1/5, Mt.2/b, G.93/6, 98/4, 130/5, 187/4, 188/6, 191/1, 222/4, 245/1, 258/1, 284/1
 yoh G.252/4
 yohsa K.4/37, Mt.4/ç, T.7.1/b, G.5/3, 14/6, 66/3, 90/7, 106/9, 130/4, 189/3, 202/5, 246/6, 294/5
 yok Mt.2/e, Ms.3/a, 4/e, Mb.2/d, 7/d, 11/c, Md.1.4/b, 7.2/e, 7.4/ç, 10.6/ç, Mh.3.2/c, 7.2/b, 7.3/b, T.2.10/ç, 4.3/d, 6.4/a, 7.2/a, 7.2/b, 7.2/c, 7.2/ç, G.7/5, 13/1, 13/4, 18/1, 28/3, 54/7, 68/2, 68/4, 79/5, 112/2, 116/7, 120/4, 120/5, 127/5, 128/4, 133/5, 134/5, 137/3, 185/5, 188/7, 214/12, 222/3, 231/9, 237/6, 243/5, 244/5, 251/1, 293/7, 251/1, 258/1
 yokdur G.90/1, 90/2, 90/3, 90/4, 90/5, 90/6, 90/7, 136/6, 176/6, 253/5
 yoklarsa G.93/3
 yokluk G.133/7
 yol G.81/5
 yolda G.60/1, 87/7, 138/7, 143/3, 165/5, 170/6, 234/4
 yokdur Mb.4/ç, Md.4.3/c, Mh.7.2/a, T.2.10/a, Mr.3.5/a, G.68/4, 90/1, 90/2, 90/3, 90/4, 90/5, 90/6, 90/7, 136/6, 176/6, 253/5
 yolda Mh.1.6/c, G.35/4, 76/5, 104/7, 159/6
 yollarda G.19/2
 yolların G.170/7
 yolun G.211/3
 yoluna K.2/30, 4/13, Md.6.6/ç, 8.3/ç, G.62/1, 133/5, 247/3, 250/4

- yolunda K.1/28, Md.3.2/ç, Mh.6.6/a, G.195/5, 238/7
 yorulma G.158/5
 yumunca G.230/5
 Yûsuf G.98/1, 144/2, 248/5
 Yûsuf-âsâ G.248/1
 Yûsuf-ı gül-pîrehan G.19/4
 Yûsuf-ı gül-pîrehanım G.206/2
 Yûsuf-ı gül-pîrehan-i Mısır-ı melâhat Mh.5.1/a
 Yûsuf-ı iklim-i nâz Mr.4.3/c
 Yûsuf-ı Ken'ân Md.7.7/e, G.230/4
 Yûsuf-ı matlab G.248/4
 Yûsuf-ı mergûb G.31/1, 38/1
 Yûsuf-ı Mısırî G.150/1
 Yûsuf-ı Mısır-ı melâhat G.249/5
 Yûsuf-likâ G.288/4
 Yûsuf-ruhân G.152/3
 yüze-geri G.130/3
 yüreğim Md.6.5/ç
 yüz K.3/25, Mb.3/ç, Md.1.2/c, 7.6/c, G.8/7, 45/7, 68/7, 190/1, 190/4, 245/2, 248/3, 248/4
 yüz (sayı) K.4/32, Ms.5/c, Md.8.3/ç, Mh.5.3/c, T.2.5/c, 2.8/ç, Mr.2.3/b, G.31/3, 36/1, 52/1, 84/2, 84/4, 136/1, 146/2
 yüzi Md.10.4/a, G.31/2, 38/2, 191/3, 258/2
 yüzini G.126/5
 yüzlerin T.2.2/c
 yüzlerindir Mb.5/b
 yüzün G.6/2, 140/1, 222/2, 231/10
 yüzünden G.2/7, 55/2
 yüzünü Mh.5.5/c
Z
 zâd-ı irşâdî T.9.2/ç
 za'f-ı hâlim G.89/8
 zâhid K.2/29, G.30/5, 33/6, 62/5, 79/2, 108/6, 111/1, 123/1, 138/4, 148/5, 181/4, 198/6, 217/6, 233/1, 235/4, 242/3, 257/5, 266/3, 266/4, 280/4, 283/5, 294/5, Mûs.3/4
 zâhidâ K.2/26, Ms.1/a, T.1.1/a, G.12/5, 88/1, 104/5, 127/6, 155/2, 216/4, 220/3, 241/7, 252/4, 272/1
 zâhidân G.197/6
 zâhidân-ı sûret-ârâ G.86/3
 zâhidden G.85/4
 zâhid-i güm-kerde-râh G.245/6
 zâhid-i güm-râh G.246/6
 zâhid-i hod-bîn G.34/6, 53/6, 130/5
 zâhid-i huşk G.114/5
 zâhidin G.37/6, 269/4
 zâhidler G.260/5
 zâhir K.2/11, 3/2, 4/32, Mb.6/ç, Md.5.2/ç, T.2.3/b, 2.4/a, 6.4/c, G.3/4, 44/2, 45/5, 47/6, 71/3, 71/4, 141/3, 151/3, 162/2, 172/1, 215/4, 252/5
 zâhirâ G.72/4
 zâhirde G.94/1, 110/7, 115/8, 188/5
 zâhirîn T.2.9/d
 zâhirin K.4/10
 zâhirinle Mh.6.3/d
 zâhirsın G.6/9
 zahm G.202/6
 zahmet T.4.4/ç, G.67/3
 zahm-ı dilim G.76/3
 zahm-ı dil-i süzânım Md.6.7/d
 zahm-ı hadeng-i tîr-i müjgânından G.198/4
 zahmına T.7.2/b
 zahm-ı nâsûr-ı dil-i bîmâra G.162/5
 zahm-ı peykânın T.5.1/c
 zahm-ı ser Md.9.5/a
 zahm-ı tâ G.61/2
 za'îf Mh.3.1/a
 za'îfem Mt.2/c
 za'îfî G.190/2
 zâ'ir-i ebvâb-ı selâtîn G.130/3
 zâkir Md.1.2/a
 zalemnâ *Rabbenâ* K.1/8
 zâlim Msm.1/6, Md.7.3/e, 7.5/d, Mh.5.2/d, 7.4/b, Mr.3.2/a, G.73/6, 96/2, 134/5, 184/6, 243/5, Mûs.3/3
 zâlimler Md.9.5/ç
 zamân Mb.3/ç, Mh.6.6/ç, T.9.6/b, G.3/2, 29/5, 75/4, 132/2, 143/5, 232/3, 235/1
 zamândan T.2.3/a
 zamândır Mr.3.4/a, G.91/1, 187/2, 211/3
 zamâne G.248/5
 zamânede G.34/4
 zamîr G.184/7
 z'ân G.56/4, 57/1, 117/1
 zann G.30/3
 z'ânîr G.77/2
 zâr Mb.1/e, 2/e, 3/e, 4/e, 5/e, 6/e, 7/e, 8/e, 9/e, 10/e, 11/e, Md.2.3/ç, 6.7/a, 9.5/b, Mh.4.1/ç, 4.2/ç, 4.3/ç, 4.4/ç, 4.5/ç, 4.6/ç, 4.7/ç, T.4.4/b, Mr.4.3/c, G.28/4, 98/4, 131/6, 178/2, 193/3, 241/2
 zâra G.29/5
 zarâfetle T.4.5/d
 zâram G.2/2, 25/5, 89/3
 zâr-ı dil G.145/7, 196/4
 zâr-ı dil-sûz-ı muhabbetle G.201/1
 zâr-ı gönlüm T.1.5/c
 zârım Md.6.3/b, G.243/4
 zârımız G.90/4
 zârımla G.230/1
 zârın T.7.4/ç
 zarîfâne T.4.5/ç
 zât G.46/2, 58/2
 zâta Mh.6.1/ç, 9.5/a, G.35/6
 zât-ı âlemü's-sırr K.4/21
 zât-ı *Allâhu's-samed* Mb.4/b
 zât-ı Hak Mt.6/f
 zât-ı Hak'da G.133/2
 zât-ı kadîm-i vacibü't-ta'zîm Md.4.3/ç
 zât-ı Mevlâ K.4/40
 zâtın T.2.5/d
 zâtına G.274/3
 zâtında Md.1.1/a
 zât-ı vâlâ Tr.13
 zâyî' G.2/3, 181/5
 zebân-ı hâlini T.7.5/d
 zebân-ı hâme T.8.6/ç
 zebân-ı Hâmî G.10/7
 zebânımdan G.224/7
 zebânımdır G.91/5
 zeber Mr.2.2/b
 Zebûr K.1/27
 zed G.239/4
 zehr K.4/15, G.103/1
 Zehrâ K.1/21, Msm.5/3, Md.9.3/b, G.11/4
 zehr-âb-ı hecrin G.176/4
 zekât G.52/5
 zekât-ı hüsnüni G.131/7
 Zekeriyâ K.1/11
 zemîn K.4/28, Mt.1/d, Mb.1/b, Md.9.6/b, T.2.1/a, G.89/3, 162/3
 zemzeme G.145/3
 zenbimiz Mh.1.4/c
 zencîr G.182/4, 210/6
 zencîr-i zülfünden G.229/5
 zenehdânın G.38/3
 zengden G.199/5
 zen-i dünyâdan G.248/1
 zer Mh.2.3/a, G.107/2
 zerdîr G.60/2
 zer-kabâyı G.137/2
 zerrât G.44/3
 zerre G.35/6, 114/2, 114/7, 117/2
 zerrece Msm.1/4, G.237/5
 zerrede Md.1.5/c, T.7.6/c, G.43/3, 82/5, 119/4, 143/1
 zerreden G.115/9
 zerredir G.217/1
 zerre-i kem-ter Mh.4.3/c
 zerre-i nâ-çiz-i hürşid G.141/2
 zerremiz T.6.1/c
 zerresi Mh.5.3/a
 zerresidir G.10/1
 zerresin Ms.5/c, Md.1.3/c
 zerresinden G.176/2
 zerrîn-kabâdan G.159/5
 zevk Msm.2/1, Md.1.7/a, Md.7.6/d, Mh.2.5/a, G.14/3, 47/4, 55/1, 75/2, 84/2, 130/4, 133/4, 161/5, 170/4, 190/7, 217/7, 220/4, 254/4
 zevk-i âgâhî Md.4.4/c
 zevk-i aşk G.3/3
 zevk-i aşkıyla T.8.7/a
 zevk-i câm-ı sahbâdan G.231/1
 zevk-i cennetü'l-me'vâyı G.92/6
 zevk-i didârın G.203/4
 zevk-i ebed G.226/3
 zevk-i hâlimden G.217/6
 zevk-i leb-i la'lin G.200/4

- zevk-i mey-i 'aşkı G.34/6
zevk-i muhabbetinle G.142/1
zevkin G.119/3
zevkini G.87/5, 135/1
zevk-i şîrîn-lokma-i şükri G.1/3
zevk-i temâşâdan G.231/5
zevk-i vaslından G.86/4
zevk-i vecd G.155/1
zevk-i zülâl-i şerbet-i la'linle G.226/4
Zeynü'l-'abâ G.11/7, 247/6
Zeynü'l-'abâ'nın Mb.9/d
Zeynü'l-'abâ'ya Msm.5/3
Zeynü'l-'âbidîn K.2/16
zıll-i hümnâsın G.251/6
zi-âsitân-ı pîr-i kâmil G.118/7
zîb G.20/1, 69/6
zîbâdır Mr.1.1/ç, 1.2/ç, 1.3/ç, 1.4/ç,
1.5/ç
zîbâ-nesak G.171/4
zîb-i bezm-i ehl-i 'irfân G.226/5
zîb-i rîş G.33/6
zi-cürm-i râstî G.118/3
zi-dil G.22/6
zi-dûriyet G.56/6
zîfâf-ı duhter-i rezdir G. 252/3
zi-hâl-i zârem Mh.8.5/c
zîkr G.164/4
zikre G.49/2, 64/6
zikri G.223/6, 224/7
zîkr-i Hak G.64/6
zîkr-i müdâm G.161/2
zîkr-i müdâmın G.26/4
zi-lutfeş G.152/5
zi-mâ G.57/2
zimâm-ı râhatı G.251/4
zi-mihr-i tu G.117/2
zindân G.43/10
zinde G.63/1
zîn G.101/5, 262/5
zînet-i dünyâya T.3.1/ç
zîr Md.1.6/c, T.3.5/d, Mr.2.2/b, G.80/2,
143/5
zîrâ K.4/24, Mh.1.3/c, G.91/6, 108/5,
150/3, 155/4, 162/4, 201/4, 226/2
zîr-i fermânında K.3/21
zi-rûy-ı lutf G.152/2
zi-şâdî G.152/2
zîver-i eflâk G.103/6
ziyâ G.1/6
ziyâ-bahşâ-yı çeşm-i cân G.141/1
ziyâ-lansun G.36/3
ziyâmız G.84/1
ziyân G.87/7
ziyâ-yı mihr G.58/5
ziyâ-yı neyyir-i eflâk-i cândır T.9.1/c
zi-zahm-ı nâvek-i müjgân G.118/5
zuhûr G.81/6
zuhûr-ı âliyat Mb.2/b
zuhûrdır G.58/3
zuhûr-ı mûr-ı hatt-ı 'ârız-ı dildârdır
G.59/3
zuhûrına G.80/2, 93/7
zulm Md.3.3/b, 7.4/ç, G.191/5, 215/3,
256/2, 256/7
zulmet Mh.4.5/b, G.84/3
zulmeti G.99/1, 141/1
zulmet-i cürm G.46/7, 48/3
zulmetinden G.203/3
zulm-i nev-icâd Md.8.2/b, G.73/4
zulmi Mr.3.2/ç
zulmünden G.149/8
zu'mınca G.160/4
zûr G.98/3
zübde-i âl-i Alî'dir K.3/21
zübde-i âl-i Nebî G.11/10
zübde-i âl-i Resûl K.4/30
zübde-i âl-i şeh-i merdâna Mh.2.1/ç,
2.2/ç, 2.3/ç, 2.4/ç, 2.5/ç, 2.6/ç,
2.7/ç
zübde-i halk-ı dü-serâ G.8/4
zübde-i nesl-i benî G.176/1
zühd K.2/26, G.18/6, 79/2, 207/7
zühd-i ham G.87/6
zühd-i Hâmî G.198/6
zühd-i huşk G.33/6, 216/4, 217/6
zühd-i huşkdan G.12/5
zühhâda G.135/1
zülâl-i la'l-i cân-perver G.78/1
zülâl-i la'l-i lebin G.45/3
zülâl-i la'l-i mey-gûndan G.236/3
zülâl-i la'l-i mey-gûnun G.203/5
zülâl-i leblerin G.6/8
zülâlin G.156/6
zülâlinde G.36/6
zülâl-i selcebîl G.189/4
zü'l-cenâheyn G.160/7
zü'l-fekâr-ı şâh G.199/4
zülf Mr.2.5/b, G.31/4, 258/5
zülfet G.118/1
zülfeynin G.45/4
zülfî Md.10.3/ç, G.191/3, 198/2, 223/3
zülf-i 'anber-bûların G.181/1
zülf-i 'anberden G.226/2
zülf-i 'anber-sâya G.156/3
zülf-i mutarrâdan G.225/1
zülf-i müşğinin Mr.2.1/c, G.95/2
zülf-i müşk-efşâna G.10/4
zülf-i müşk-efşânına G. 256/4
zülfîn G. 261/2
zülfînin G.115/3
zülf-i pür-çine G.262/1
zülf-i semen-bûya G.257/2
zülf-i semen-bûyeş G.151/1
zülf-i siyehin G.238/1
zülf-i şebbûdan G.235/5
zülf-i yâr Mr.4.2/a
zülf-i yâre G.182/4
zülfün T.2.3/d, G.98/2, 179/1
zülfünde Md.6.6/e
zülfüne Md.6.7/ç, G.206/1, 211/1, 219/5
zülfünü G.97/1, 206/6
Zü'l-kifl K.1/11
zümre-i hâsân-ı Hudâ G.11/1
zümre-i hübn G.53/4, 238/2
zümre-i isnâ aşerdır Md.1.8/c
zümre-i Kerrûbiyân G.142/5
zümre-i rindân-ı harâba Msm.3/1
zümre-i rûhâniyân G.89/1
zümre-i şâhân T.4.2/a
zümre-i şâhân-ı âlem K.3/13
zümre-i usâta T.2.8/b
zümre-i uşşâka T.2.1/c
zümre-i uşşâk-ı zâr Mr.3.4/a
zümre-i üftâdelerden G.97/6
zümre-i yârân-ı safâ Msm.3/4
zümre-i zühâddan G.237/2
zümre-i zühâd-ı câhil G.100/3
zümürüdfâm G.74/5
zünnâr T.5.2/b, G.37/6, 145/1, 206/6
zünnârdan K.2/28, G.164/1
zünnâr-ı zülfin G.147/3